SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 MÁR. 25
MAGYAR HÍREK

Németh Mihály szobrászművész

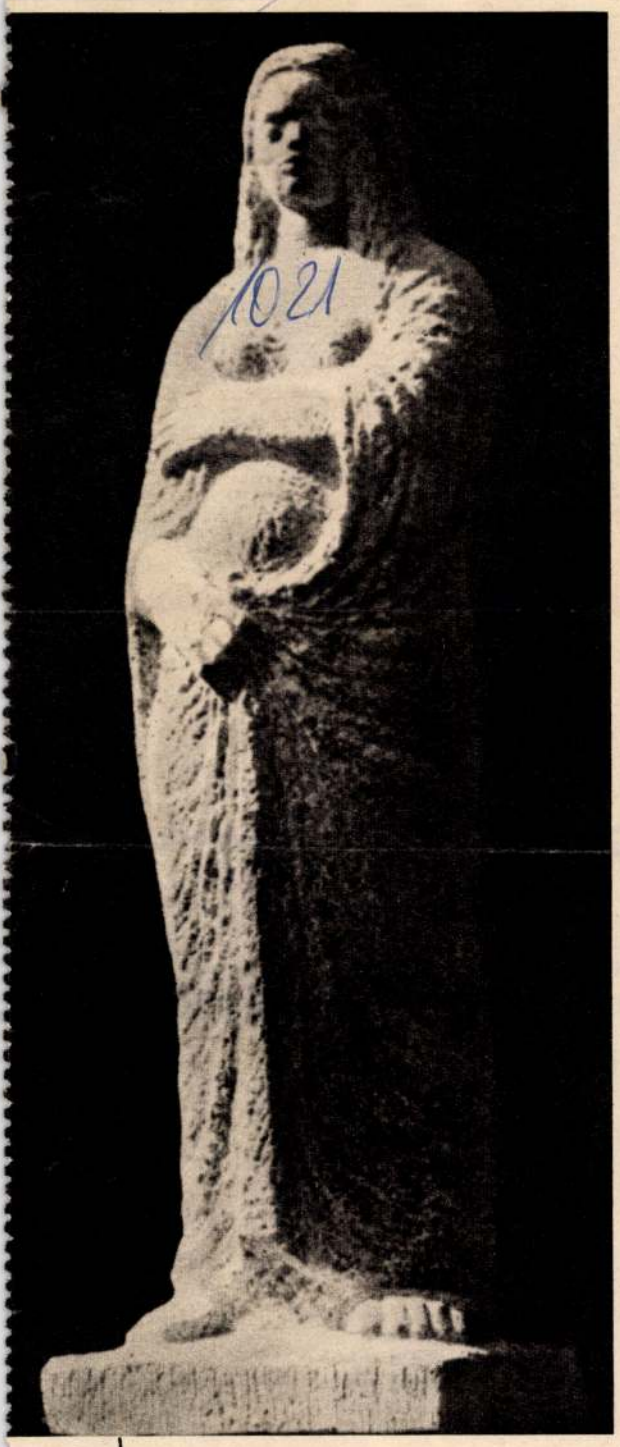

Terhes nő

Anya gyermekkel

Novotta Róbert reprodukciói

Német Mihály szobrászművész alkotásait mutatja be a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat gondozásában megjelenő Mai Magyar Művészet elnevezésű könyvsorozat negyvenedik kötete, Heitler László tanulmányával. A művész témája a nő, az anyaság, az anya, gyermek, család.

ZT...

egyveleg

a fa sátorozni,
kendő lobogni —
árnyékot ír.
l a szürkeséged?
emez, úgy átégett,
klorofil.

osdanak a házak,
ek, mily varázslat
egint körülem.
tként vihog rám,
i sugár-botján
nagy ütem.

: az erdő kezdi rá
al, csupa esztrád-
csipke, sombokor.
kezd szólni a
s a harmónia
ál nincs sehol.

ez! — unt-egyhangút
százezer húrt
tó új zene.
duzzadt ága
t a világba,
ggal van tele.

s majd gyümölccsel!
a tél bűvölt el,
dj fel, jöjj, segíts.
szívem olyan dallal,
és vigasztal
nbereket is.

esteri pálca,
orgonásra
k kórusa.
en az egy nyárért.
már kövér árnyék
kapura.

n, a bokros bodza:
dalokra
sok zöld füle,
ítsz majd, cigánya,
ach-madárka,
fülemüle.

Czinke Ferenc rajza

BABITS MIHÁLY

Tavaszi szél

Tavasz van, vagy tavasz se még.
Ez a nap olyan fiatal,
mint kislány arcán a mosoly;
szöveg nélküli könnyű dal,
mely maga se tudja talán
hogy a témája szerelem,
csak a világba mosolyog
gyanútlan, csalva, szűzien.

Ez a friss nap se tudja még
hogy a földben zavart csinál
amely nem lesz se szelídebb,
se tisztább a tavalyinál;
sötét csírák kéjeiről
semmit se sejt; csak mosolyog
s édessen ömlik mint a must
mely bor lesz majd s égetni fog.

Égetni, részegíteni...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 SEP 22
VAS NÉPE
Németh Mihály szobrászművész
1021

Tárlatról tárlatra

Németh Mihály munkái Körmenden

Ungaresca

Az 1977-es *Képzőművészeti Világhét* Vas megyei eseményei között nem túlzottan sok a helyi ihletésű, legalább is a kiállítási programban. A *Vasi Műhely* bemutatkozása a Pamutiparnál, *Hatos Csaba* tárlata a Berzsenyi Könyvtárban, *Németh Mihály* kiállítása Körmenden — s ezzel, ahogy mondani szokás, „mintha elvágták volna..." Több nincs, pedig milyen tiszteletreméltó komolysággal vallja a rendezvénynaptár:

„Felmérhetetlenül nagy lehet a művészi szinten alkotó ember ‚társadalmi hasznossága', ha mondanivalójával, érzelemkeltő hatásával, ízlésformáló erejével képessé teszi befogadó közönségét, hogy magával és a világgal szemben igényesebb legyen."

Furdal a kíváncsiság, hogy a megyénkben élő alkotók közül csupán ennyien kívánnak-e társadalmilag hasznosnak bizonyulni, csak ily kevés művészünk próbálja-e közönsége ízlését pallérozni a Képzőművészeti Világhét alkalmával, vagy egyszerűen kevés a kihasználható falfelületünk? Kötve hiszem, hogy a Képcsarnok Vállalat nagy titokban összevásárolt volna minden épkézláb művet. Ha viszont elkedvetlenedtek alkotóink, mi lehet az oka?

Amit viszont láthatunk, az színvonalában rangos, szándékában tiszta és nemes. Akad, aki többet is ad annál, amit megígért. *Németh Mihály* körmendi tárlatáról például azt mondja a szép kiállítású meghívó, hogy rajzokat, vázlatokat fogunk látni a Művelődési és Ifjúsági Központ falai között. Valóban vannak vázlatok, rajzok is, ám az egész gyűjtemény jóval több ennél: a rokonszenves szobrász eddigi életművének megközelítően teljes keresztmetszetét nyújtja. Jó három tucatnyi szobor bronzból, márványból, bazaltból, terakottából, bronzérmek hosszú sora, s csak ezek mellett, mintegy „háttér-anyagként" a szénrajzok, tús- és diópác-munkák.

A kiállított művek túlnyomó többsége már korábbról ismert a vasi művészetbarátok körében, s mi sem tudunk róla újat mondani. Örülünk, hogy ismét viszontláthattuk — kétféle megfogalmazásban is — a markáns *„Tinódi"*-t, a *„Gyöngyös és Rába"* mélységes szeretettel megformált allegóriáját, az emberiség történelmének három nagy korszakát szimbolizáló alakokat, az évszakok sorozatból pedig leginkább a meleg lírával alkotott *„Nyár"* terhes kismamafiguráját zártuk szívünkbe. Szívesen találkoztunk az *„Ungaresca"* légiesen könnyed táncosával, a méltóságteljes *„Furulyázó pa-*

Magvető

raszt"-tal, a *„Vízbenéző"*-vel, a profán áhítatú *„Sárvári Madonná"*-val, s elgyönyörködtünk a szép, egyik-másik darabjában bravúrosan megoldott *sárvári éremsorozat* tablóin.

A rajzok, mint már említettük, szolgálják, kiegészítik inkább ezt a tárlatot, mintsem dominálnának anyagában. Érdekes figyelemmel kísérnünk a vázlatok segítségével, hogy miként jut el a műalkotás az ötlettől a megvalósulásig. Közben megcsodálhatjuk Németh Mihály remek rajztudását, s felfedezésként könyvelhetjük el, hogy a művész, akit valamennyien csak vésővel, kalapáccsal a kezében, a gránittal, vagy márvánnyal való viaskodás közben tudunk elképzelni, magunk elé idézni, mennyire eredetit tud alkotni a karton és a szén segítségével is. Remek *Ady-* és *Berzsenyi-portréja* épp elég bizonyíték erre.

Pieta

A nyitvatartás első néhány napján több százan tekintették meg Németh Mihály műveit Körmenden, s nyilván Sárváron sem lesz kisebb az érdeklődés, ahol október másodikán nyílik majd ugyanez a tárlat. Lapunkban pedig ezúttal a művész kevésbé ismert munkáiból: rajzaiból mutatunk be néhányat.

Kulcsár János

Tornacsarnok Répcelakon

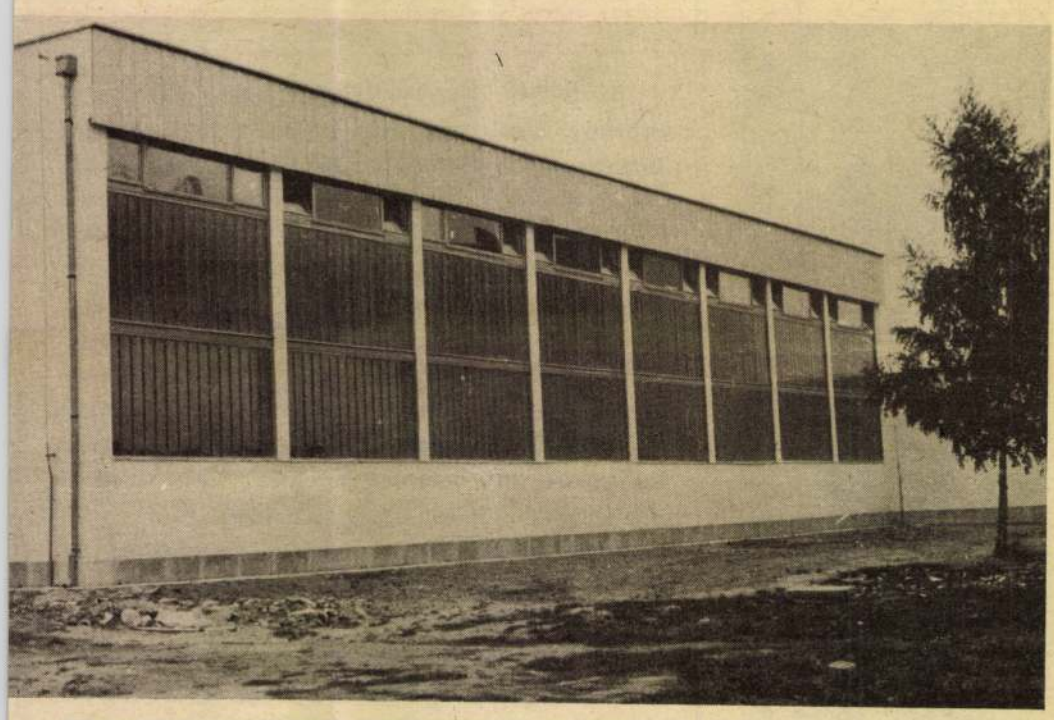

Elkészült a sárvári járás első korszerű tornacsarnoka Répcelakon. A műszaki átadás már lezajlott, az utolsó simítások után szeptember 29-én, a Fegyveres erők napján ünnepélyes keretek között avatják az épületet.

A beruházás több mint 12 millió forint értékű volt, ehhez két és fél millióval a Szénsavtermelő Vállalat is hozzájárult Az épületen és környékén a répcelaki üzemek szocialista brigádjai is dolgoztak.

A tornacsarnok jelentősen segíti Répcelak iskola- és tömegsportját, otthont ad a teremsportoknak is.

A korszerű épületben négy öltözőn és a hozzájuk tartozó fürdőkön kívül orvosi szoba, szellőztető berendezések, tágas szertárak vannak. Elkészült és működik a központi fűtés is.

(Horváth László felvétele)

Testedzési tanácsadó (21.)

A kézisúlyzó és társai

Az egészséges, erős és szép est fejlesztésének hasznos egédeszközei lehetnek a tor- ában alkalmazott különbö- ő kéziszerek: labda, karika, omokzsák stb. Komolyabb yakorlatokhoz pedig fel- asználhatjuk a kézisúlyzót. z expándert, a gumikötelet, különböző házilag is elké- zíthető nyújtót, gyűrűt, bor- ásfalat, ferdepadot, állvá- yokat és ki tudná felsorolni sok rafinált berendezés alamennyijét. A gazdag vá- asztékból a három legismer- ebb és leghasznosabb szert ogjuk részletesen bemutat- i: a gumikötelet, az expan- ert és a kézisúlyzót.

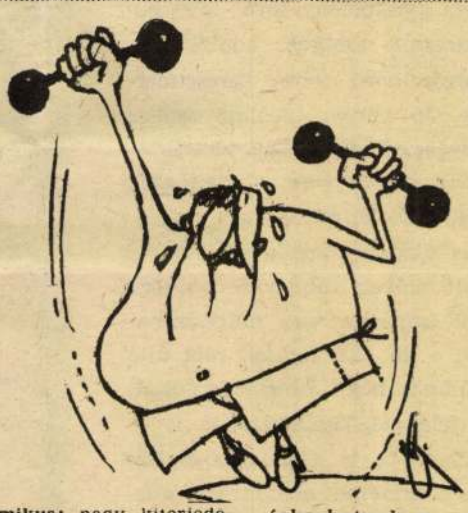

Sportszer a mellény-zsebben

Ha nem is éppen a mel- ényzsebben de az bizonyos, ogy kis helyen elfér az egy- e népszerűbbé váló erősítő szköz: a gumikötél. Milyen s a gumikötél tulajdonkép- en? Hossza általában négy néter, a körkeresztmetszetű umivastagság legalább nyolc- íz milliméter legyen, vagy asználhatjuk a lapos, úgy- evezett orvosi gumipólyát is. A gyakorlatoknak megfele- ően az ellenállás növelésére gumikötelet két- vagy há- omszorosan összehajthat- uk, de szabályozható a ter- elés a fogás szélességének áltoztatásával is. A gumi- ötél gyakorlatok leginkább kar-, váll., hát- és hasizmok erősítésére alkalmasak. Az e szerrel végezhető erősítő gyakorlatok lényegében há- rom típusra oszthatók:

1) dinamikus: nagy kiterjedésű mozgások a gumikötéllel (pl. karemelések, lendítések stb.)

2) izometrikus: a gumikötelet úgy fogjuk, hogy maximális erőkifejtés után a kötél már ne nyúljon tovább, és ebben a helyzetben kb. 5—10 mp-ig kitartunk (pl. rálépünk a kötél egyik végére, felemeljük a karunkat vízszintesig és úgy tartjuk néhány másodpercig, majd vissza a kiinduló állásba).

3) intermediális: itt tulajdonképpen a két előző gyakorlatfajtát kombináljuk (pl. az előző gyakorlatot úgy végezzük, hogy bizonyos szünetekkel emeljük fel a karunkat vízszintesig, egy-két másodpercre megállítjuk a mozgást.).

Az izimetriás és az intermediális gyakorlatok gyorsabban fejlesztik az erőt, de egyoldalú alkalmazásuk révén merev izomzat alakulhat ki, így célszerű változatosan alkalmazni a gyakorlatokat. Itt említjük meg a változatosság mellett a másik két alapelvet: a fokozatosságot és a lazítást. Az erőgyakorlatok végzése előtt, közben és befejezésével rendszeresen végezzünk könnyű, lazító mozgásokat és légzőgyakorlatokat.

Az expanderrel végzett erősítésről megközelítően ugyanezt lehetne elmondani, mint a gumikötéllel kapcsolatban. A rugós expander régi, közismert és igen népszerű tornaszer. Általában négy rugóval hozzák forgalomba, amelyek az erőnlétnek megfelelően szabályozhatók: le- és felszerelhetők. Általában egy-egy rúgó teljes kifeszítése 6—10 kg-os terhelést jelent, amit fokozhatunk a gyakorlatok számának növelésével. Fiatalok (14 éves korig) és idősebbek (50 év felett) legfeljebb két rúgóval dolgozzanak, és ötnél többször ne ismételjék a gyakorlatokat.

A súlyzó az emberi test „vésője"

A kézisúlyzó-gyakorlatok az arányos, karcsú test kialakításának legjobb eszközei, korra, nemre való tekintet nélkül. Sokan abban a tévhitben élnek, hogy hamarabb szereznek acélizmokat, ha rögtön a legnehezebb súlyokkal kezdenek gyakorlatozni. Pedig az első „súlyzó", amit le kell győznünk a saját testsúlyunk. Előbb mindenki arra törekedjen, hogy saját testsúlya felett tudjon uralkodni. A fokozatosság itt is fontos. A nők és a gyerekek legfeljebb 1—2 kilós súlyzót használjanak, a haladók elkezdhetnek 3—5—8 kg-os súlyzókkal. A súlyzózást reggel vagy délután végezzük, sohasem étkezés után vagy elalvás előtt, és mindig tartsunk közben légzőgyakorlatokkal tarkított szüneteket. Ismerünk félkaros vasaló alakú, gömb- vagy korongvégű súlyzókat. Ezek egyre népszerűbbek és újabban kaphatók is a sportszerboltokban. De házilag is készíthető.

Jó gyakorlatozást kívánunk!

— tf —

ztály

alkozó Schönherz Zoltán la- szakosztálya is megkezdte a Latinka Sándor gépipari és kulturisztikával foglal- ndották, minden érdeklődőt

túl vannak az első vizsgán. ült, decemberben jön a kö-

Németh Mihály, szobrász

L. Tóth Menyhért

7.

Falus Róbert: Könyvszemle

Népszabadság, Bp. 1978 április 2.

Németh Mihály

Magyar Hirlap 1978-7

Nádasdy-vár, szoborkert

A 13 ezer lakosú magyarországi város, Sárvár, új köntösbe öltözve, megszépülve köszönti majd augusztus 20-át, várossá nyilvánításának tizedik évfordulóját. A tervek szerint nyárra befejeződik a Nádasdy-vár felújítása. Az ötszögű reneszánsz erődben művelődési központ kap helyet. Az ünnepre egyébként 330 lakással, tornacsarnokkal és több kereskedelmi létesítménnyel gazdagodik a város, ahol a jubileum alkalmából az arborétumban szoborkertet hoznak létre a városban élő *Németh Mihály* szobrászművész alkotásaiból.

Németh Mihály, szobrászművész
Szept. 16.-tól látháták Körmenden
a művész alkotásai.

(b-i): Képzőművészeti Világlíet szept 17-25.
Vas Népe, 1977. szept. 15.

Németh Mihály, szobrász

Utcanévadók

Sárváron, a városszépítő egyesület kezdeményezésére a neves személyiségekről elnevezett utcák első házait a névadót ábrázoló terrakotta domborművekkel díszítik. Az egyesület megbízásából Németh Mihály szobrászművész készíti ezeket a portrékat. Lenin, Rákóczi, Móricz, Berzsenyi, Ady képmásait már elhelyezték a nevüket viselő utcákon.

— : Hl

8.

Népszabadság, Bp. 1977. nov. 30.

Németh Mihály, 1906-ban

Dombormű a névadóról

Sárváron a városszépítő egyesület kezdeményezésére a neves személyiségekről elnevezett utcák első házait, a névadót ábrázoló terrakotta domborművel díszítik. Az egyesület megbízásából *Németh Mihály* szobrászművész készíti ezeket a portrékat. Lenin, Rákóczi, Berzsenyi, Ady képmásait már elhelyezték a nevüket viselő utcákon. A jövő év elején a munkásmozgalom két kiemelkedő személyiségét, Urbán Lajost és Joós Istvánt ábrázoló domborművek elhelyezése következik.

-: Dombormű a névadóról. 4

Esti Hírlap, Bp. 1977. dec. 10.

Nemeth Mihály

„Dombornú"
(repro)

Fónyad Ernő cbs.: „Ides az hazának szerelme"
Új Tükör, 1978. július 16-12. lap.

Németh Mihály
szobrász

Németh János Sárvárón élő szobrászművész köztéri szobraival sok helyen találkozunk. Szobrait a Városszépítő Egyesület megbízásából készíti.

Fónyad Ernő dr.: „Ides az havának szerelme"
Új Tükör, 1978. július 16-12 lap

Németh Mihály, szobrász

SZOBRÁSZ

– : Évszakok ősalakban 4

Esti Hírlap, Bp. 1979. febr. 13.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Sárvár idegenforgalmi propagalása céljából egy kisplasz
tikai sorozatot kivánnak megjelentetni.A 40 darbból áll
sorozat egyes darabjainak tárgya a város történelmi ne-
vezetességei,müemlékei és legújabb létesitményei.Az alk
tá Németh Mihály szobrászmüvész maga is Sárvár szülötte

32.old

Egyesületi és Társulati élet hirek 31.old

AZ ÉREMJ XXVII.évf. 1.szám. Bp. 1971

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Sárvár 40 darabból álló kisplasztikai sorozatot ad ki. Minden darabról 201 darab bronzérem készül. Minden darabo az alkotó, a Sárvári Németh Mihály cizellál. Ára darabonként 100 Ft. Valamennyit számozzák. A 0-6 sorszámokat a hel szerveknek tartják fenn. 194 darab pedig a gyüjtőknek áll majd rendelkezésére. 32.old

Egyesületi és Társulati élet hirek 31.old

AZ ÉREMŰ XXVII.évf. 1.szám. Bp. 1971.

Németh Mihály

„Napbanéző" (repr.)

Barátok első.

Életünk, 1941. 2.

Németh Mihály

Megbízták Németh Mihályt, hogy
a sárvári Bartók Béla utcai ház
re terrakotta Bartók Béla utca-
táblájét készítse el.

—: Kóstári munkák.
Művészet, 1978. február – 45. lap.

Németh Miklós

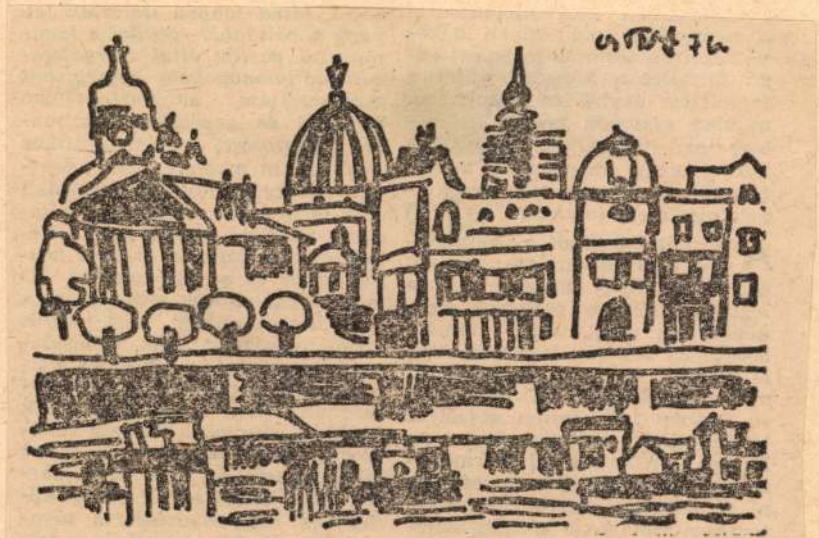

Németh Miklós: Római emlék

Németh Mihály, szobrász

Szobor a testvérvárosnak

Vas megye szovjet testvérterületének, a Mari Autonóm Szovjet Szocialista Köztársaság fővárosának, Joskar-olának készít szobrot Németh Mihály szobrászművész. A Sárváron élő művész életnagyságú nőalakot formál fehér mészkőből. A nőalak két keze antik oszlopot ölel, a vasi táj két évezredes kultúrájának szimbólumát.

A szobor felszabadulásunk évfordulójára érkezik majd mari földre, s viszi magával Vas megye és Szombathely város lakóinak testvéri üdvözletét. (MTI)

—: Szobor a testvérvárosnak

4.

Esti Hirlap, Bp. 1978. jan. 5.

Németh Mihály

Németh Mihály szobrász művész
álló nő ennii alkotása, Vas me-
gye ajándék ahént a Mari Au-
tonom Szovjet Szocialista Köztár-
ságba kerül.

—: Szokor a Szovjetunióba.
Fükör, 1977. szeptember 4 – 43 lap.

1021

NÉMETH MIHÁLY: *KIGYÓÖLŐ*

nem gondolatokat sugalló alkotások. Azt hiszem, ezeknek a mélybeszállástól félő kritikusoknak felel a költő az egyik szép — távolról kissé Radnóti-ra emlékeztető — költeményével, amely határozottan kimondja, hogy számára „a föld nem égitest, a táj se térkép, eleven valóság, völgyek és mezők . . .” (*Anyánk a föld,* 1946.)

Több olyan költeményt találunk *A lélek lángjai*ban, amelyeket a lírai azonosulás példáinak tekinthetünk. Nem véletlen, hogy egy költő mely nagy elődökről ír. Ady, Vörösmarty, Kölcsey, Juhász Gyula, Csokonai neve olvasható egy-egy Bárdosi-költemény fölött: nyilvánvaló, hogy ezek az alkotók az archimedesi pontok, a mondanivaló és a művészesség tekintetében is. Óriási hegycsúcsokra néz; ebből következik, hogy helyesen tájolja be magát költői útján. Úgy tűnik, a fényes sorból Juhász Gyula áll hozzá legközelebb.

Megkapóak, rokonszenvesek családi vonatkozású versei. Bárdosi Németh tiszta életű ember; úgy él, ahogy ír. A családi kör nem zárja be, hanem fölemeli, „megőrzi”. Úgy véli, hogy a világ harmóniájának alapja a családi életek harmóniája. Emlékezetes költeményt írt „zarándok-arcú” szegény anyjáról, a „lombfűrésszel babráló” édesapjáról, az életet tovább folytató kisunokáiról:

A szeretet szivárvány-hegyei felett
ott van mosolyotok,
gyermek-arcotok bűvölete,
pillangó-szárnyú röpte,
láncszemnyi-lánc hozzám,

az ős
mega
. . .
biztat
hogy
holna

A pél
remek
mény
nak:

ó, hol
horter
pörög
terítsc
feljött

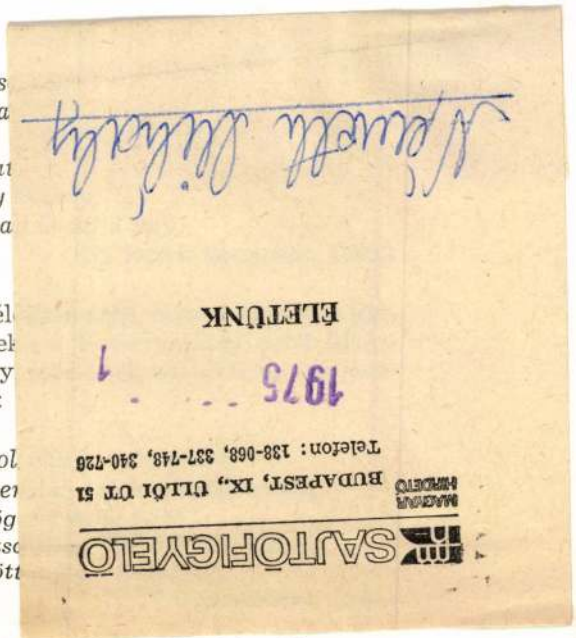

A kötet végén egy kisebb ciklusra való gyűlt össze az őszikékből. Gondolatilag és hangulatukban is Arany Jánost idézik. Arról beszélnek, hogy a tiszta, példaszerű emberi élet adja meg az öregkor nyugodtságát, békességét. Nem kell rettegnie annak, aki emberileg-költőileg minden jót megtett, amit megtehetett.

A könyv fülszövegében — többek között — ez olvasható: „Nem látványos harcokkal, hanem csendes, de hasznos munkával eltöltött élet méltó tükre ez a kötet, amelyből őszinte, igaz emberség sugárzik felénk.” Így igaz. Azt teszem hozzá: hiszek abban, hogy ez az őszinte, igaz emberség sugárzik majd múlhatatlan értékeivel a távoli évtizedek versolvasóinak is.

(Magvető, 1974)

KÁLDI JÁNOS

életünk

Ára: 6,— Ft *

E SZÁMUNK SZERZŐI

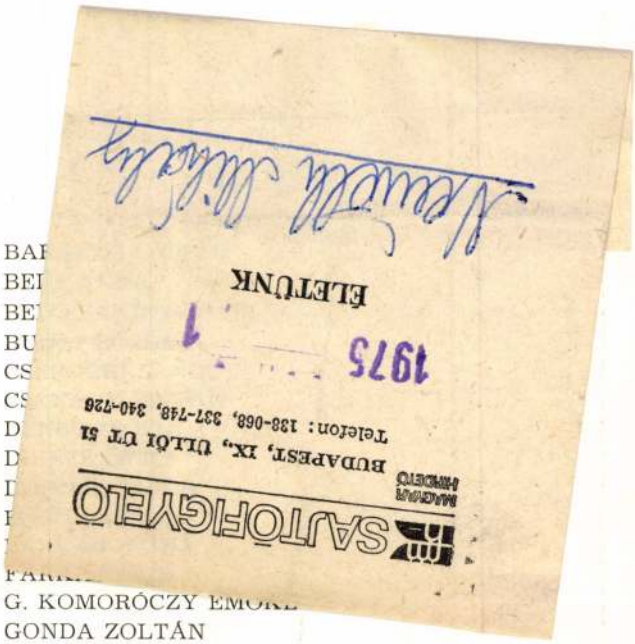

BA
BE
BE
BU
CS
CS
D
D
I
F
FARK
G. KOMORÓCZY EMŐKE
GONDA ZOLTÁN
HAJNAL GÁBOR
HANCZIK JÁNOS
HÁKLÁR TIVADAR
HEITLER LÁSZLÓ
HORVÁTH PÉTER
KÁLDI JÁNOS
KIRÁLY IMRE
KLOSS ANDOR
KOLOSZÁR GÁBOR
KOROGNAI JÁNOS
KÓSA CSABA
KÖRMENDI ISTVÁN
LACZKÓ ANDRÁS
LAKATOS JÓZSEF
LOSONCI MIKLÓS
NÉMETH MIHÁLY
NOVÁK ÉVA
PÁLFALVI JÁNOS
POZSONYI JÁNOS
PÓSFAI H. JÁNOS
RAVASZ ERZSÉBET
SIMON IVÁN
SZÉKELY ÁKOS
SZŰCS ISTVÁN
TÓBIÁS ÁRON
TÓTH TIBOR
TÖNKÖL JÓZSEF

Borító első:

BARABÁS LÁSZLÓ
Műemlékvédelem

Borító belső:

GONDA ZOLTÁN
Metszet

Borító hátsó:

NÉMETH MIHÁLY
Gyöngyös és Rába

Németh Mihály szobrász

Szombathelyen megnyílt a Vas m.-i tavaszi tárlat, melyen szerepeltek a felszabadulási pályázatra készült művek is.

„Anyaság" – „Vízbenéző" (repr.)

„Torsók" – „Vigyóölő" (említve)

Jutalmazásokra tervezett érmei is szerepelnek a kiállításon. (említve)

Budai Rózsa: Vasi tavaszi tárlat.

Életünk, 1975. 2. 165. old. – 166, – 168 old.

Németh Mihály, szobrász

Műveiből szobor-kertet alakítanak

ki Sárvárott.

— : Hír

8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975 máj. 8.

Németh Mihály
szobrász

A művész „Sárréri Madonná"
ja szerepel a tárlaton.

Brestyánszky Ilona: Kortárs
Nők Lapja, 1975. május 14-15 oldal

Németh Mihály

Ságvári Endre szolmát 1974. aug. 26-án anattók fel szombathelyen.

Nárnaga, 1974 aug. 27. 102 erf. ~~199~~ 199 n. 5 p.

Németh Mihály, szobrász

Kisplasztikai kiállítás nyílt Sárvárott, a városi művelődési központban. A tárlaton Németh Mihály munkásból lett szobrászművész sikerültebb alkotásait mutatják be kisplasztikáinak zömét Sárvár, szűkebb hazája ihlette.

— : Hír

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 20.

Németh Mihály

szobrászmüvész gránit, márvány, kő és
bronzs zobraiból szoborkertet hoznak létre
Sárváron az arborétum sétányán.

Magyar Hirlap 1975 126/8

Németh Mihály

A Nemzeti Galériában rendezték meg a Vásárhelyi Tárlatot, – az elmúlt tíz év anyagából. Vendégként érkezett Dunántúlról a művész.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap, 1974. jul. 24.

Németh Mihály szobrász

a Műcsarnokban rendezett jubileumi kiállításon szerepel műve.

Tasnádi Attila: Képzőművészetünk jubiláris szeregszemléje.
Népszava, 1945. máj. 4.

Németh Mihály

Szobrászművész

Pbakett tervezés Sárvári Szak-
munkásképző Intézet részére

Magyar Hirlap 1973 VII. 334

Németh Mihály

Alföld repr.

Vasárnapi Tárlat
M.N.G. 1974: Jul-Sept.

Németh Mihály

Alföld kő 39 cm
Jókáró —"— 31 cm

Vásárhelyi Térlat
M.N.G. 1974. Jul-Szept.

Németh Mihály (szobrász)

1975. aug. 19-ek Sárvárott kiállítása nyílt.

Nepszava, 1975. aug. 20. 103. erf. 195 r. 10 p.

Németh Mihály (szobrász)

A Művészmozgalom 1975. május-ban rendezett jubileumi kiállításon részt vett.

Népszava, 1975. május 4. 103. cf. 103 sz. 8p.

Németh Mihály

Az 1973-as duzántúli táslaton kapcsolódott, a Somogyi Képtárban részt vett művével.

Népszava, dec. 14. 101. évf. 292 sz. 4 p.

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Repr.

Németh Nelli: Tajca

M. 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. okt. 13.

Németh Miklós

1967 dec.-ében kamarakiállítása volt többekkel együtt a szófiai Magyar Intézetben. (~~megnyitóbeszédet mondott~~).

Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 71.l.

Németh Miklós

Kőszobrokkal szerepelt a kiállításon.

Szabó Júlia: 1. Orsz. Kisplasztikai Biennálé Pécs 1967
Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969; 12.1.

PÉNZVERŐ NÉMETH MIHÁLY, pénzverő

Emlitve:-39.-1733.Adókivetés."Circulus Fori.Domus orph.Andreae ~~Gellxxtx~~ Gellert,Ibidem Pénzverő Németh Mihaly /24." 66.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1829/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó,Bpest. 1962

Németh Mihály

Balaton hő 40 cm

Mátra -4- 40 cm

Dolgozó emberek hőröl
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Németh Mihály

Alföld kő 40 cm

Dunántúl " 40 cm

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Németh Mihály

Alföld kő, 40 cm

Dunántul kő 40 cm

Dolgozó emberek kőzött kiáll.

Ernst muzeum, 1968. jan-

Németh Mihály

Balaton, kő 40 cm

Mátra, kő 40 cm

Dolgozó emberek között áll.

Ernst múzeum, 1968. jún.

Németh Mihály

Anya gyermekével (harasztiméskő szobor)
Tapolca, park, 1966.

Miskolc, 1971.
Kulturális Tájékoztató, 63 l.

Németh Miklós

„Mátra", „ko", 40 cm;

„Alföld", „ko", 40 cm;

„No" fonthal", „ko", 115 cm;

„Vízbenező", „bronz, 44 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968.

131

Németh Mihály

Csillagnéző kő 35 cm

Miskolci Téli Tárlat 1970

Németh Mihály

1967-ben az első kisplasztikai biennálén harmadik díjas lett.

Romváry Ferenc: III. Országos Kisplasztikai Biennálé.

Déldunántúli Napló, 1971. szept. 19.

Németh Mihály

1. Táncolók kő 35 cm
2. Kapargó kő 35 cm

Miskolci Téli Tárlat 1970

Németh Mihály

az 1967-es I. Országos Kisplasztikai Biennálén

III. dijat nyert.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs 1969.

Németh Mihály, szobrász

Sárvári szobrászművész. A síremlék alkotója.

—: Jugoszláv mártírok síremléke a sárvári temetőben 8.

Hérszabadság, Bp. 1972. júl. 5.

Németh Mihály, szobrász

feleségével: N. Branikovics Évával (festő)
együtt állít ki Szombathelyen.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 18.

Németh Mihály

Nyár c. kisplasztikájával a Biennálé 3. díját kapta.

Szabó Júlia: I. Orsz. kisplasztikai Biennálé Pécs, 1967
Képzőművészeti Almanach 1, Corvina, 1969, 14. l.

Németh Mihály

Szobrai szerepelnek az I.
Miskolci Téli Tárlaton - amlitoe

Napjaink 1971 január
5.old.

Német Mihály
Sárvárott élő művészházaspár – N. Braukovics Éva festőművész és Németh Mihály szobrászművész – alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön a szombathelyi forradalmi múzeumban.

Magyar Hírlap 1972/228 6 old.

Németh Mihály, szobrász

kombathelyen felavatták alkotását:

Ságvári Endre szobrát.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 27.

Németh Mihály

mücét „Anya gyermekével" (:harasztí
mészkő szobor :/ a Tapolca-i parkban
állították fel. (1966).

Bartha László és Flach János: Miskolc
1971. Miskolc, 1971.

631

Németh Mihály

Legegyakrabban Vásárhelyre visszatérő, az állami kiállításokon bemutatkozó, a vásárhelyi iskola szellemét magában hordozó művész

Dömötör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 72-73 old

Németh

Egyéni kollekcióval szerepelt több városban, Delhiből Londonig és Bécsből Esslingenig. Münchenig díjat kapott.

Dömötör János: Vásárhelyi művészet.

Élet és Irodalom 1971/10 69 old.

Németh Mihály szobrász 1).

A muraszombati Franc Novak Galériában rendezett „Pannónia'71" c. biennálén szerepelt műve, három bronzplasztika, köztük „Vízbenéző" c. mű (említve)

Bertalan Lajos: Magyar-szlovén közös tárlatok.
Vasi Szemle, 1972.... 2. (?) 234. old.

Németh Mihály szobrász 2.) Fakytatás.

Dec.-hóban Szombathelyen, a Savaria Múzeumban rendezett szlovén-magyar kiállításon öt márványszoborral köztük az „Anyaság" c. sorozat három változatával szerepett. (említve).

Bertalan Lajos: Magyar-szlovén közös tárlatok.

Vasi Szemle, 1942. ... 2. (?) 235. old.

Németh Mihály szobrász

A kaposvári Somogyi Képtárban rendezett I. Dunántúli Tárlaton szerepelnek műrei.

Sosonci Miklós: Gondolatok az első dunántúli tárlatról.

Életünk, 1974. 1. 65. old.

Németh Mihály

Tizennégy szombathelyi, művész Szlovéniában, Mariborban rendezett tárlatán szerepeltek művei.

(Večer): Baráti találkozó.
Magyar Szó, 1974. febr. 16.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
28.-Anya gyermekével.-II.ker. Tapolca-park. Németh Mihály müve. 201.old. 4.jegyz.

ÁRVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.o.

A Herman Ottó Mus. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Sarvárott műtermes házat étittetett. Mit jelenthet ez a műtermes ház annak a szerepnek a megváltoztatásában, amelyet Sarvár eddig betölthetett a művészetben. Időközben több művészt is ébresztett ez a vidék 140.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Valószínü,hogy Németh a Medgyessy példát nem a csinálmany-szobrok felé haladva hagyja majd el.Ezek a csinálmany-szobrok jól tükrözik a civilizált ember gépi termelését,vagyis nemcsak a divatos felfogasnak,de a marxista tükrözési elméletnek is pontosan megfelelnek,ha a kivant eredményt azonnal nem is tudjak felmutatni.
146.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NEMETH MIHALY, szobrasz

Sárvári. Ahhoz a neve sincs nemzedékhez tartozik, mint a festészetben Orosz Janos, Csernus Tibor és Kondor Béla; a szobraszatban talan Varga Imre, Samu Katalin és Ligeti Erika. De nem a szerencsésebbek közül való, mert a munkahelyről jövet, megfelelő középiskola nélkül kezdi meg tanulmanyait a főiskolan. 136.old.

ZAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Szombathelyi és Ernst Múzeumi kiállitasa. A nagyjából eg
egyanyagú két kiállitás szükebb keresztmetszetben talán
jobb lett volna, néhány szobor elhagyasával-a bizonyta-
lanságok elhagyasával-a pozitiv szembehelyezkedés job-
ban kirajzolódhatott volna. A Medgyessy példa csupán t
leposónek jó. 146.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Szombathelyi, majd az Ernst Muzeumbeli kiallitasan lat hattuk, hogy mekkora hatast gyakorolt Medgyessy alföldi szobraszata a nyugat-dunantuli vasmunkasra. Volt, aki elmarasztalta ezért, volt aki az ujitasokat keveselte, mas pedig az ujitasokkal szembehelyezkedő dacos megnyilatkozast sem latta. 146.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Németh Mihály,Brankovics Éva/Németh felesége/,Fóth Ernő,Lakatos József,majd Vörös Ferenc növendékei közül azok,akiknek képeit már országos kiállításokra is elvitték.Ennyire népes már egy leendő sárvári képzőművészeti élet törzsgárdája. 141.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

M Németh Mihály, szobrasz

"Mátra, Dunántúl, Alföld, Balaton".-Bazalt. 40 cm.
Fekete repr. 145.old

TAKÁCS IMRE: Sarvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

"Balaton".-Bazalt. 40 cm. 1967.
Fekete repr. 143.old

TAKÁCS IMRE: Sarvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Libás lány. Mészkő relief. 115+40 cm. 1958.
Fekete repr. 139.old.

TAKÁCS IMRE: Sarvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Bambino. Mészkő, 153 cm. 1966. Salgótarjanban felállítva. Fekete repr. ~~kkk~~ 139.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Sárvári házának udvarán egy szobor áll. Siremlék lesz a sarvári temetőben e mászkőszobor. Az első ilyen jellegű siremlék itt. 142.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"Olvasó nő".c.műve.-Mészkő,160 cm. 1965.-
Budapesten a Lakatos úti lakótelepen felállitva.
Fekete repr. 141.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 1.szám. 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

1957-től egy másik arc tűnik fel a "Libás lány" copfos, bakfisos, keskeny arca után. És ez az arc máig változtatja magát a szobrokon. A Székesfehérvárott álló "Anya"-ban pedig meg is valósul. 144.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1968. 1.szám. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Ő érez magában ősi figurákat. Németh emlékszik inkább, mintsem jóslasokba bocsatkozna. Némethnek ezt az emlékezést kell az életművébe illesztenie. 146.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám. 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Az ő kezéhez, faragási technikájához az archaikusság kívánkozik. Ha egyszer megrendelője lehetnék, arra kérném: faragjon erre vagy arra a helyre olyan szoborcsoportot, amely a valamikor ~~itt~~ ott élő embereket tamasztja föl.
146.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám. 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

1957-tól egy másik arc tünik fel a Libas lany copfos, bak fisos arca utan. Ez az arc maig valtogatja magat a szobrokon. Mar a Székesfehérvarott álló "Tancosnó"-ben is fölrémlik. 144.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1968. 1.szám. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Máglya-közi műtermében egy szoborról készit öntvény másolatot. Siremlék lesz. A Rábasömjénben internált délszlávok sirjára. Bájos arcu nő. Nem illik az erős, csontu, magas homloku asszonyokhoz. 143.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1968. 1.szám. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Szombathelyen ,1971-ben a tarlaton művei.
KÉT SZOBRA, bronz.- Fekete repr. 532.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Szombathelyen, 1971-ben a tarlaton művei.
Két bronz emlékműtervezet és teakotta plakettetlattunk
a művész gondos, artisztikumra ügyelő fegyelem, technikai
biztonság és kitünő anyagismeret biztos jegyeivel.
533.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 52 8.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Jaksa István szombathelyi festőművész az ottani MÁV. műhely "Haladás" képzőművészeti szakosztályának vezetője sok neves művész pályafutását indította el innen. Így pl. Németh Mihályét is. 544.old

PALKÓ ISTVÁN: Vasi művészportrék, Jaksa István 542.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 4.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"SZÜLŐHÁZ" cím bronzplakettje.-Németh Mihály közel három tucatnyi Sárvárt ábrázoló bronz-plakettjeinek egyike. rekete repr. 235.old

NAGY DOR ISTVÁN: Sárvár érmekben... 235.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"VARMELLÉK" című bronz-plakettje.-Németh Mihály közel harom tucatnyi Sarvart abrazoló bronz-plakettjeinek egyike.- rekete repr. 234.old

KASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"VÁRMELLÉK"-bronzplakett.-A parkból feltekintve látjuk a Vármellék régi házait,sa a gondosan zárt udvarokat őrző kapubalványokat.A lépcsőn ülő öregasszony alakja fáradtságot,az egész kép a régi Tabán hangulatát idézi. "Megállj"-t kiált ez az alkotás.Egy percet kér csupán a szemlélőtől,az élet rohanásában egy torpanást:az elmúlás tiszteletét. 233.old /Kép/.

NASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHALY, szobrasz

"TORONYLÉPCSŐ"bronzplaket .- Klasszikus egyszerüséggel megfogalmazott remekmü. A körbe beleillik a körlépcső, s ebbe a kis képbe az öt évszakaddal ezelőtt itt élt mester teremben baltájával kinagyolt, vonókéssel finomított lépcsőfokai, melyek visszatérő ritmusukkal körbezárják az örökkévalóságot és a munka épületét hirdetik. 233.old

NAGYÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szonrasz

A bromzérmék sora egyre nő.De még egyre járja a sarvari utcakat.Szeretné bejarni Szombathelyt,Kőszeget,s a megye sok mas helyét,hogy felfedezze,megörökitse az ott talalható müvészi szépet.Szeretné megmutatni minden vasi embernek,hogy milyen szép a szülőhelye,megyéje.
235.old

NASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"SSÁRVÁR", bronzplakett.-Madártavlati kép.A vár látszik bástyáival, tornyaival.Körülötte a park fái, szemben a városi, járási tanácsház, s azokon tul a város.Egybeötvöződött a múlt és jelen,a mozdulatlan történelem és a lüktető élet. /Kép/ 233.old

HAZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE. XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"VÁRKAPOLNA", bronzplakett.-A kápolna bejáratától vissza tekintve a tornac ivében látjuk a kis harangot, a var tor tornyat, a belso udvar fait, s el kell gondolkoznunk azon a gazdag jelképrendszeren, melyet ez a par targy igy a gondolkodó emberben felidéz. 233.old

HASZÁDOS ISTVÁN: Várvar érmekben... 233.old

VASI SZEMLE. XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Gyakran elhaladunk olyan szépségek mellett, melyet a hozzáértő ha megörökít, csodalkozunk önmagunk vaksagan. Így jartak a sarvariak is, amikor Németh Mihaly szobrász müvész legujabb kisplasztikait, bronzérmeit meglattak

233.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Ez a művész,aki tettekkel szereti szülőföldjét,most egyenként szedi le a hétköznapok közönbösségének fátyolát a tájak,épületek elől,s azok felragyognak előttünk,új,szép,soha nem látott formájukban. 233.old

NAGY ÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"TORONYLÉPCSŐ" cimű bronz-plakettje. A Németh Mihály közel három tucatnyi Sárvárt ábrázoló bronz-plakettjeinek egyike.-rekete repr. 233.old

MASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"VÁRKAPOLNA" című bronzplakettje.-Németh Mihály közel harom tucat Sarvart ábrázoló bronz-plakettjeinek egyike.-rekete repr. 233.old

NAGYÁDOS ISTVÁN: Sárvár éremekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

"SÁRVÁR", Németh Mihály közel harom tucat sárvárt ábrazoló bronzérmének egyike. Fekete repr. 233.old

BASZÁNOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"SZULOHAZ", bronzplakett.-Az érem kerekségét szinte át töri a kicsi ház piramis alaku.meredek teteje.Céltudatos munka eredménye ez,hiszen télen nem all meg rajta a hó,a alatta melegen huzódik meg a család.A család, melyből valaki a szépség értőjének,latójának született.
Kép. 233.old

NASZÁDOS ISTVÁN: Sarvar érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 2.szam, Szombathely

NÉMETH MIHALY, szobrasz

"SZÜLŐHÁZ", bronzplakett.-Kapujan egy kakas all.Lehet, hogy ez egy gyermekkori emlék, de a kakas egyben az éberség szimbóluma is. Mintha Németh sorsat, életét is paldazna: gyermekkora szürkeségében a hajnalt hivta nyugtalan vagyakozassal, a termő, szép ifjuságot./Kép/. 233.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"ÉRTI", bronzplakett.-Ez az érem már a mai Sárvárról be szél. Üvegpalotát látunk, virágok és fák között. Benne kutatók dolgoznak, hogy a fák gyorsabban, magasabbra nőjenek. A kert fövényes útján fiatalok járnak. A munka és az ifjúság találkozik itt. /Kép/ 234.old

NAGY ÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

"GÓLYAHÍD", bronzplakett.-A várost a hegyközséggel összek kötörégi ut egyik kis hidja ez, a megye cimerével. A nép adta e nevet. Ma már a régi folyómedret felverte a gaz. Oreg ez az ut, ez a hidde teljesit még ma is hivatasat amiért épitették; összeölel két szembenálló partot.
/Kép/. 234.old

NAGY DOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 2. szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"SYLVESTER JÁNOS URNA, bronzplakett.- A kis templomon aka
akad meg a szemünk, négy görög oszlopával, aranyos tornyáva
val. Alkotójának ihletett pillanatában született meg ez
a terve. Megvalósulása pedig az egyszerűségben a szépség
születése volt. Ezt a szerény szépséget sugarozza ez az
érem is. 234.old. /Kép/.

HASZÁDOS ISTVÁN: Darvar érmekben... 238.old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 2. szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

"SYLVESTER JÁNOS UTCA" című bronz-plakettje.-Németh Mihály közel három tucatnyi Sárvárt ábrázoló bronz-plakettjeinek egyike.- Fekete repr. 234.old

NAGY ÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"GÓLYAHÍD" című bronzplakettje.-Németh Mihály közel harom tucatnyi Sárvárt ábrázoló bronz-plakettjeinek egyike. Fekete repr. 234.old

NAGY ÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

"ÉRTI" című bronz-plakettje.-Németh Mihály közel három tucatnyi Sárvárt ábrázoló bronz-plakettjének egyike. Fekete repr. 235.old

NASZÁDOS ISTVÁN: Sárvár érmekben... 233.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

1956 nyarán az Epreskertben készíti a "Libás leányt". Er
Ezt nem csak a kéz, nemcsak az ész, nemcsak a tudás, de a
akit a szerelem is formált, alakított, aki a véső révén
de az érzelmek tartományából hatolt át kőbe. 144.old.

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VAS SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

Német Mihály szobrász

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon a Műcsarnokban, 1968-ban.

Kortárs 1968/10 1673. old.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 DEC 4

Magyar Hírlap

Németh Mihály szobrász-
szövész

KÉT PLAKETTET TERVEZETT Németh Mihály szobrászművész a Sárvári 409. számú Szakmunkásképző Intézet kérésére. Az egyik Rudas Lászlót, az intézet névadóját ábrázolja, a másikon pedig az iskola látható.

1601

Németh Mihály szobrász

A Műcsarnokban rendezett Fiatalok Stúdiójának jubileumi kiállításán szerepelnek művei.

(b.a.): „Stúdió 58-68"

Magyar Nemzet, 1969. jan. 7.

Németh Mihály

Anyaság repr.

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. júl. 22 – szept. 16.

Németh Mihály [festmény]

Kiállít. (Veszprém, Balaton, Balaton c. akvarelljei.)

h. A.: Dunántúli festők tárlata
Kaposváron

7.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 4.

Németh Mihály, szobrász

Két plakettet tervezett a sárvári 409. számú szakmunkásképző intézet kérésére.

—: Plakett a legjobbaknak 3.

ESTI HIRLAP, Bn 1973. dec. 3.

Németh Mihály

1. Anyaság I márvány 14 cm
2. —"— II —"— 30 cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Németh Mihály

Anyaság III. mázas 31 cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 — szept. 16.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Az "Anyai szeretet"c.szobra teljesen zárt kompozició. Szinte egybeolvad a gyermekével játszó anya teste a belőle fakadó élettel.Megható gyengédséget és mégis csupa erőt sugároz.-Fekete repr. 608.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Horváth Mihályról.Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX.évf. 196
1965. 4.szám. Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Kiállitott müveiről Csep Erzsébet,Lehőcz Mária,D.Fehér Zsuzsa és Bolgár Kálmán a "Művészet" cimü folyóiratban közöltek kritikát,melyek elismeréssel szóltak a fiatal szobrász tehetségéről. 608.old.

NAGY ISTVÁN: Németh Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XIX. évf. 1965 4.szám Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

A Műcsarnok Vállalat 1965.szeptember havában Szombathelyen kiállítást tervezett Németh Mihály szobrászművész műveiből.-A kiállítás elmaradt.Hogy miért épp en Szombathelyen akart először bemutatkozni ,annak az a magyarázata,hogy Vas megyében született. 607.old.

NAGY LAJOS ISTVÁN: Németh Mihályról.Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XIX. évf. 1965 4.szám Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

1951-ben először festő-, majd 1952-ben szobrászatra veszik fel a főiskolára. Itt Szabó Iván növendéke. A Képző müv. Főiskola először kemény diónak bizonyult. De a IV-V. évre sikerült a legjobbak közé feltörnie. 1958-ban szobrászművész diplomát kapott. ~~608~~ 607.old.

VASZARY ISTVAN: Németh Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, XIX. évf. 1965 4.szám Szombathely, 1965

NÉMETH MIHALY, szobrász

---

39 évvel ezelőtt született Sárváron, ahol édesatyja az uradalom egyik hivatalsegédje volt. A hat gyermek közül ő volt az utolsóelőtti. Nővérei, akik szobalányok voltak a a hercegi kastélyban bevitték őt oda és ő csak a disztere freskóit nézte. Vonzódott a "szép dolgok" felé.-mondták nővérei. 607.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Németh Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX. évf. 1965
4.szám Szombathely, 1965

Németh Mihály

„Táncoló" szobor

(repr.)

a Vas Népe Galériája.

Vas Népe, 1968. dec. 24.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Kékestetőn látható műve a "Fekvő nő". Jól tagolt, nyugalmat sugárzó nőalak. Az anyag és a téma szinte feltételezi egymást: a mozdulatlanság megörökítése ez, melyben mégis ott van minden mozgás csírája. A testet beborító lepel hullámmozgása a lüktetésnek, a visszatérésnek plasztikus megfogalmazása. kép. 608.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Németh Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XIX.évf. 1965. 4.szám. Szombathely, 1965.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Önarcképe egy bátor, előretekintő férfi arcmása, aki mindig az ujabb élmények és alkotások felé törekszik.
Fekete repr. 609.old

NAGY NASZADOS ISTVÁN: Németh Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv. XIX.évf. 1965. 4.szám. Szombathely, 1965.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Önarcképe egy bátor, előretekintő férfi arcmása, aki mindig az ujabb élmények és alkotások felé törekszik.
Kép. 608.old.

NASZADOS ISTVÁN: Németh Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv. XIX.évf. 1965. 4.szám. Szombathely, 1965.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Sárvárról a 4 polgári után Szombathelyre került 1942-ben. A Járműjavító Vállalatnál lett mozdonylakatos inas. Itt dolgozott 10 évig. Itt találkozott a Képzőművészeti Szakkörrel. Itt tanult, míg a Képzőműv. Főiskolára került. Látóköre tágult, kiállításokra utaztak Pestre. Egyszer a szakszervezet 10 napra a Balatonra küldte a Szakkört, ekkor kapott először olajfestéket, mert ekkor még fes őnek készült. 607.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Németh Mihályról, az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX. évf. 1965 4.szám Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Hosszú tanulással és szorgalmas munkával terhes évek után után sem feladkezett meg szülőföldjéről. Bpesten, a Maglya Máglya-köz utcai műterme és lakása a távolbaszakadt vasiak találkozóhelye. 607.old

NAGYABOS ISTVÁN: Horvath Mihalyról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XIX.évf. 196 1965. 4.szám. Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Sok szerszámra van szüksége a fiatal művésznek.Feje tel
ve tervekkel,kezéből szinte ki sem fogy a munka.Ezek
a munkák művészi fejlődésének tanui. 608.old

NAGYÁDOS ISTVÁN: Horváth Mihályról.Az emberről és a
művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XIX.évf. 196
1965. 4.szám. Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Műtermében a szobrászművész diploma mellett ma is a kitünő szakmunkás bizonyitvány áll bekeretezve a satupad és kovácskohó felett, mert a kőfaragásban kicsorbult szerszámait maga edzi és élesiti. 607.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Horváth Mihályról. Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX.évf. 196
1965. x 4.szám. Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Az "Anyai szeretet"c.szobra teljesen zárt kompozició. Szinte egybeolvad a gyermekével játszó anya teste a belő lőle fakadó élettel.Megható gyengéds éget és mégis csupa erőt sugároz. Kép. 608.old.

NASZÁDOS ISTVÁN: Horváth Mihályról.Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX.évf. 196 1965. a 4.szám. Szombathely, 1965

NÉMETH MIHÁLY, suobrász

Kékestetőn látható műve a "Fekvő nő".Jól tagolt,nyugalmat sugárzó nőalak.Az anyag és a téma szinte feltételezi egymást:a mozdulatlanság megörökítése ez,melyben ott van minden mozgás csirája.A testet borító lepel hullámmozgása a lüktetésnek,a visszatérésnek plasztikus megfogalmazása Fekete repr. 609.old.

NASZ~~Á~~. NASZÁDOS ISTVÁN: Németh Mihályról.Az emberről és a művészről 607.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XIX.évf. 1965. 4.szám. Szombathely, 1965.

Németh Mihály szobrászművész

A szombathelyi MÁV Járműjavító üzemben a képzőművészeti szakkörök kiállítása megnyílt. — E szakkörnek volt valamikor tagja a művész, innen indult művészi útjára.

Kertai Tál: Képzőművészeti kiállítás a Járműjavítóban.
Vas Népe, 1944. júl. 14.

Németh Mihály szobrász

Szombathelyen rendezett Vasi Tavaszi Tárlat '74 kiállításon szerepel nek műrei: nagyméretű gipszszobrai.

Budai Rózsa: Vasi Tavaszi Tárlat '74

Vas Népe, 1974. ápr. 18.

Németh Mihály szobrász

Pannónia '73 c. kiállításon szerepel
műve, 3 kőszobra.

Bozóky Mária: Pannónia '73 Nemzet-
közi Képzőművészeti Kiállítás

Életünk, 1973. 5. 464-465. old.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

1973.marc.15. vasi művészek tárlata Győrött.-Sarvari bronzérmei nagy művészi erővel egyesítik a hagyományos formakultúrát a modern törekvésekkel és bizonyítják a művész sokoldalúságát,bronzból éppoly magabiztos fölénnyel alkot kisméretü,finommüvü érmeket,mint hatalmas bazalt-és mészkőtömbökből szabadtéri szobrokat. 230.old

BERTALAN LAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

1973.marc.15. vasi művészek tárlata Győrött.-
Németh Mihály: Sárvár,plakett. /Vardai Magda reprodukciója. Fekete repr. 230.old

BERTALAN LAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE. XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

"Pannonia 71" kiállitás Muraszombaton.
"VIZBENÉZŐ", cimü müve a tárlaton.-A szobraszok közül Német Hihály és Majthényi Károly harom-harom bronzplasztikával jelentkezett. Majthényi munkái közül a remek tér és csoporthatású "Lovak", Némethtől pedig a hangulatos "Vizbenézö" külön is megérdemli az említést.
234.old

BERTALAN LAJOS: Magyar-szlovén közös tárlatok
282.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

NÉMETH MIHALY, szobrasz

1971.decemberében Szombathelyen a Savaria Múzeumban közös szlovén-magyar kiallitas volt.-13 magyar és 17 szlovén müvész aklotasaival.-Németh Mihalyöt marvanyszobra. köztük az "Anyaság" cimü sorozat három valtozataval szerepelt a tarlaton. 235.old

BERTALAN LAJOS: Magyar-szlovén közös tárlatok
282.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

Németh Mihály

a Szegedi Nyári Tárlaton „Anyaság I." c. márványszobra szerepel. (említve).

Harasztí Mihály: Szegedi Körkép.
Dolgozók Lapja, Komárom, 1943. aug. 11.

Németh Mihály szobrászművész

az 1971. évi vasi tarasi tárlaton két bronz emlékműterve és terrakotta plakettje szerepelt (emlétve). Két szobor (bronz) (repr.)

Bertalan Lajos: Tarasi tárlat '71

Vasi Szemle, 1971. 4. 532-533 old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 OKT 27

Vas Népe

Németh Mihály szobrászművész

— **Gazdag programja** volt az idén Gallyőmölkön a KPVDSZ-tagoknak. A program keretében nyugdíjas-kismama találkozót rendeztek, Hogyan készül a szobor címmel Németh Mihály szobrászművész tartott előadást és a többi mellett, megrendezték a szocialista brigádok helytörténeti vetélkedőjét, melyen az ÁFÉSZ hét csapata képviseltette magát.

— **A mai magyar grafika** címmel kiállítás nyílt a héten Havannában, a képzőművészek központi kiállító-

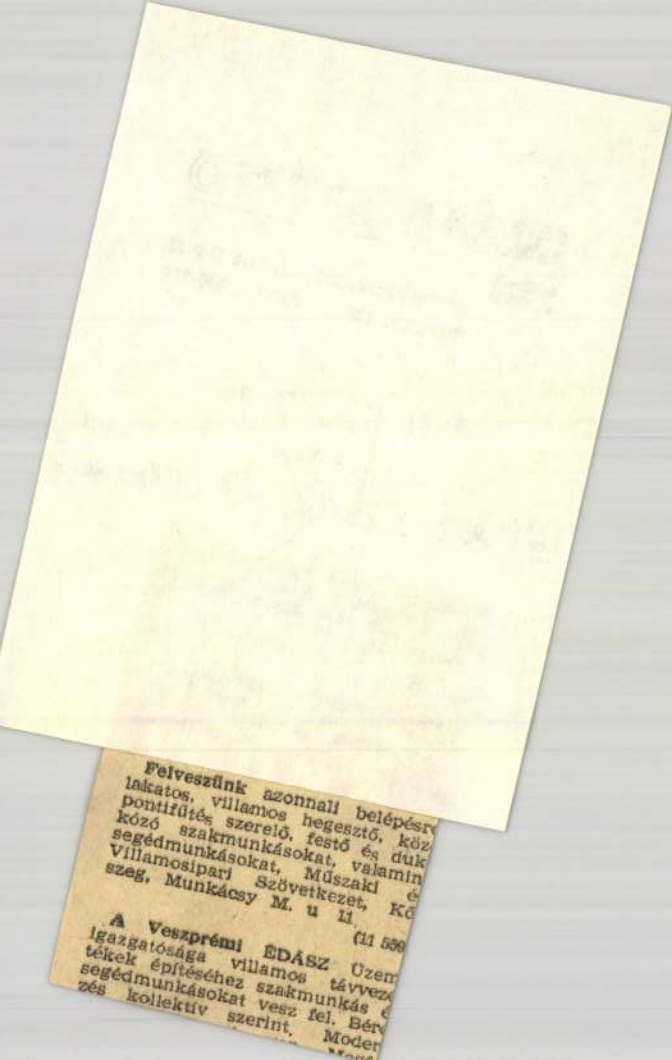

Felveszünk azonnali belépésr
lakatos, villamos hegesztő, köz
pontifűtés szerelő, festő és duk
kózó szakmunkásokat, valamin
segédmunkásokat, Műszaki é
Villamosipari Szövetkezet, Kő
szeg, Munkácsy M. u 11.
(11 550

A Veszprémi ÉDÁSZ Üzem
igazgatósága villamos távvez
tékek építéséhez szakmunkás é
segédmunkásokat vesz fel. Bér
zés kollektív szerint. Moder

Németh Miklós szobrász

a Vasi tavaszi tárlaton szereplenek a Sárváron dolgozó szobrász képzőművészeti karakterét alkotásai.

Lasovszki Miklós: Vasi tavaszi tárlat
Vas Népe, 1943. ápr. 24.

Németh Mihály

„Anyja gyermekével" szobor.
(repr.)

Van Népe, 1943. ápr. 8.

1972 -51

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Élelem?
Németh Mihály

1021

NÉMETH MIHÁLY: *SÁRVÁR*

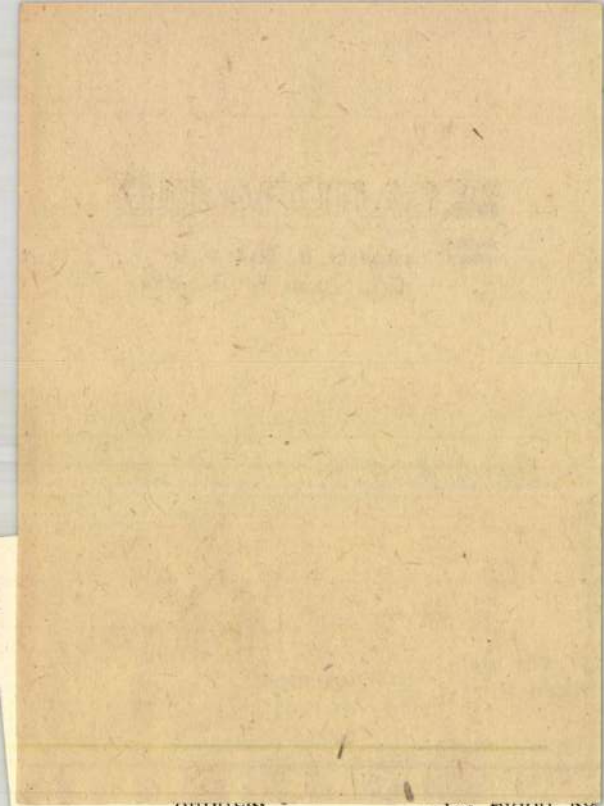

csak féregmódra araszolva tudott
fel. Ez a katalógus, szokatlan módon,
jeles matematika érettségije ellenére
méterei egyértelműen meghatározzák
axiómák, összesen tizenhét, ezek fell
minden tételét. Az is világossá vált e
mánya, ezért az axiómák alkalmazás
nyek felidézhetők, illetve megjósolha
lyongott, mert hiányzott a megértés

Németh Mihály

Alföld — XIV. rep.

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás, 1964-73.

Németh Mihály

Alföld – XIV. Rő, 39 cm
Írólázó – XV. Rő, 31 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Németh Mihály

Takács Imre: Sárvár és Németh Mihály . - Vasi Szemle, 1968.1.sz.136-146.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtrört.Ért. 1971.2.szl 149-182.l.

158.l.

Németh Miklós

nyerte az I. országos kisplasztikai biennálé (1967) III. díját.

Romvári Ferenc: III országos kisplasztikai biennále, Pécs, 1971

Németh Mihály

A tárlaton bemutatott művei:

„Táncolók", kő, 35 cm (reprodukció),

„Kuporgó", kő, 35 cm,

„Csillagnéző", kő, 35 cm.

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.

Miskolc, 1970.

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

Sárváron született. A helybeli köztudat, sem a művészet történet nem tart számon nyugat-dunántúli, vasi művészetet, mint ahogyan alföldit számon tarthat. Az ország nak ez a része sem művészetben, sem politikai mozgalmak ban nem versenyezhet a nála más tekintetben elmaradottabb vidékekkel. 137.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968, Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

1957-től egy másik arc tünik fel a "Libás lány" copfus, bakfisos, keskeny arca után. És ez az arc maig változtatja magát a szobrokon. Ő néz reánk a "Fekvő nő" rejtélyes mosolyával, ő kuporodik össze gyermekével az "Anyaság-sorozat" bazaltkockáiban. 144.old.

TAKÁCS IMRE: Sarvar és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrász

A Főiskolán korengedélyes volt. Tanultagat csonkitotta, tapasztalut bővitette az az időszak, amelyet az ipari vag paraszti munkaban töltöttek el. A vizsgak kétfelől szoritottak a késve érkezőt. Az alapveto ismeretekkel és a kés kész munkakkal egyszerre kellett helytállania. 136.old

TAsÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szam, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Ő a mai negyvenévesek korát, érzésvilágát fejezi ki az Alföldről érkező kerek arccal. Annak a nemzedéknek a tartását, amely ~~jellemzi~~ Csoóri jellemzése szerint, egyaránt komolyan vette a szerelmet és a politikát, a hazafiságot és az emberséget. 144.old

TAKÁCS IMRE: Bárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY; szobrász

1957-től egy masik arc tünik fel a "Lbás lany"copfos, bakfisos,keskeny arca utan.Es ezbaz arc maig valtogatja magat szobrokon. Ő néz reank.ő valtogatja magat az "Evszakok"-ban-ő a kislanyos"Tavasz",a terhes"Nyar",a szülöt jét ölében tartó"Ősz" és a zord"Tél". 144.old

TAKÁCS IMRE: Salvar és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Sárvárott a vár, mint építészeti alkotás és a vár lovagtermében lévő freskók, más építészeti értékű házak a városban és a Nepumoki Szent János szobra-ezek voltak ezek lehettek csupán hatással a fiatal Németh Mihály művészeti ízlésének kialakulására. 140.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

MSZ SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 NOV 26

KATOLIKUS SZÓ

Németh Mihály

Vas megyei papok sárvári látogatása

A *Vas megyei Katolikus Bizottság* a *Vas megyei népfront* közreműködésével kirándulást szervezett a megye legfiatalabb városába, *Sárvárra*.

A közel ötven paptestvér között evangélikus és református lelkészek is voltak. *Szombathelyről* autóbusszal indultak Sárvárra, ahol *Kiss Sándor*, a városi tanács vb-elnöke és *Vass György*, a Hazafias Népfront városi bizottságának elnöke fogadták a paptestvéreket.

Vass György előadást tartott az új városi tanács dísztermében Sárvár múltjáról és történetéről. Majd beszélt a város iparáról, mezőgazdaságáról, egészségügyéről, idegenforgalmáról és kulturális lépéseiről.

A megjelent vendégek értékes hozzászólásaikkal gazdagították a találkozót.

A városi tanácsból országunk egyik legmodernebb gyárába kalauzoltak bennünket: a győri vagongyár sárvári gyáregységébe. *Fakó Tibor* gyárigazgató, a gyár 35 éves dolgozója mutatta be a modern felszerelést. Több dolgozóval is elbeszélgettek papjaink, és így megismerhettük az itteni munkát.

A kirándulás következő állomása volt a sárvári művészházaspár: *Németh Mihály* és *Barankovics Éva* műtermének megtekintése.

Nagyon érdekes volt a sárvári vár, múzeum és vele kapcsolatos ásatások és építkezések megtekintése.

A kirándulók este közös megbeszélésen vettek részt, ahonnan élményekben gazdagon érkezhettek vissza munkahelyeikre. **Dr. Varjas Győző**

„Betel

A Zsinat
ornamen
val egyi
hogy az
százados
di az el
kat: uta
jék a v
találjon
Lényegé
program
1965. de
ból sok minden megvalósult. Főleg a liturgiában, amely az első zsinati téma volt. De megvalósultak más reformok is, így az egyház-szervezet terén: lelkipásztori és papi tanácsok, világiak nagyobb bevonása. Más példákat is lehetne hozni. A mérleg mégsem minden szempontból pozitív. Sok reformkezdeményezés megfeneklett. Azt is tapasztalnunk kell, hogy az utóbbi években egyre többen maradnak el a templomból. Azt viszont senki sem meri mondani, hogy ennek a jelen-

[illegible] parancsok egymást követő kavargása. Maga az egyházi tekintély is elbizonytalankodott: nem látja a jelenségek okát (pl. a hivatások csökkenésének okát), így megoldást sem talál. A régi uniformit megtörte a vélemények pluralizmusa. A szerető dialógust egyes csoportok elkeseredett harca váltotta fel. Tíz évvel ezelőtt ezt senki sem sejtette: mindenki optimista volt. Ma egyre inkább a skepszis, pesszimizmus, rezignáció hangjai hallatszanak. Vajon mindezért a Zsinat felelős? Vagy

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Vas Népe
1973 SEP 23

Németh Mihály
1021

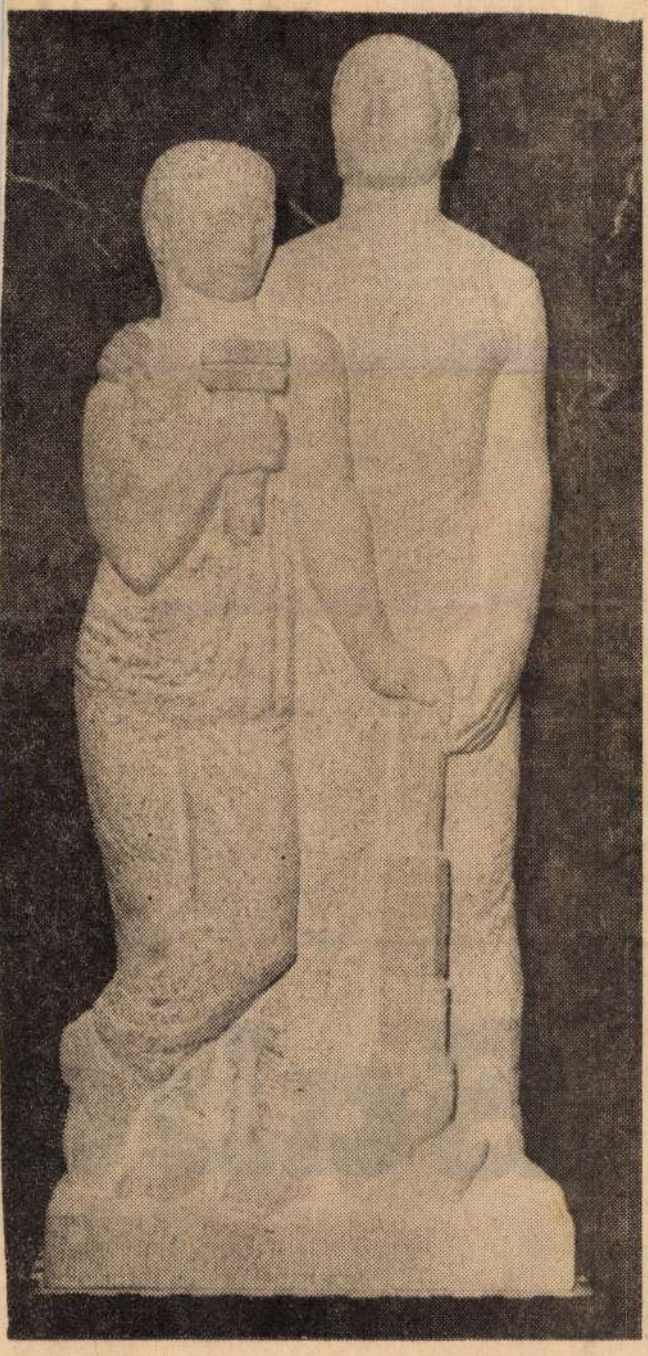

Németh Mihály jubileumi szobra a Szombathelyi Járműjavító számára.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.03 Öt kontinens hét napja. — 8.20 Népdalok. — 8.44 Az írnok és a fáraó. II. rész. — 9.30 Üzenetek. — 10.03 Kórusművek. — 10.16 Polkák. — 10.25 Zenés reklámturmix. — 10.30 Vasárnapi koktél. — 12.10 Édes anyanyelvünk. — 12.15 Jó ebédhez szól a nóta. — 13.01 Jegyzet. — 13.11 Művészlemezek. — 13.44 Búcsú Amerikától. — 14.04 Körünk operacsillagai. — 15.08 Eötvös József: Magyarország 1514-ben. II. rész. — 15.35 Operettrészletek. — 16.48 Csokonai versek. — 17.05 Népi muzsika. — 17.30 Líral önarckép. — 17.45 Zongoraművek. — 18.13 Magnósok, figyelem. — 19.15 Dosztojevszkij: Sztyepancsikovo falu és lakosai. II. rész. — 19.53 Újjegyzetek. — 20.36 Sanzonok. — 20.56 Zenekari hangverseny. — 22.48 Versek. — 23.00—0.25 Könnyűzene.

PETŐFI RÁDIÓ

7.00 Evangélikus félóra. — 7.30 Orgonaművek. — 8.00 Miska bácsi lemezesládája. — 8.30 A jövő hét műsorából. — 9.09 Vendégségben őseinknél. — 9.41 Zenei anyanyelvünk. — 9.51 Magyar Múzsa. — 10.31 Paisiello: Az úrhatnám szolgáló. Vígopera. — 11.26 Ismerkedés. — 11.46 Zenekari hangverseny. — 13.11 Mesejáték. — 14.00 Táskarádió. — 15.00 Riport. — 15.10 Nótacsokor. — 16.05 Mit üzen a Rádió? — 16.40 Táncdalok. — 17.00 Tudósaink arcképcsarnoka. — 17.15 Áriák. — 17.30 A vasárnap sportja. — 18.05 Mikrofonnál az irodalmi szerkesztő. — 18.17 Magyar zeneművek. — 20.15 Ez is, az is... — 22.10 Táncdalok. — 23.10 Kamarazene.

— MIT

GYŐRI RÁDIÓ

(Adás délelőtt 9—10-ig) Ösz köszöntő — Lapszemle — Mű zeumi híradó. — Hangos port ré — vasárnapi meditáció.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST

TTV: 8.20 Felsőfokú matema tika. — 9.00 Német nyelvtanfo lyam. — 9.25 Francia nyelvtan haladóknak. — 9.50 Csak gyere keknek. Kisfilmek. — 10.20 An juta útja. Mb. szovjet film. — 11.40 Motocrossverseny. — 15.5 Társadalom és iskola. — 16.2 Nehéz ma férjhez menni. Tv-já ték. — 17.30 Műsorainkat ajánl juk. — 18.05 Delta. — 18.3 Sporthírek. — 18.40 Esti mese — 19.00 A Hét. — 20.00 Hírek — 20.03 Vihar. Shakespeare drámájának mb. angol Tv-film változata. — 22.00 Hírek. Sport hírek.

POZSONYI MŰSOR

8.40 Kicsinyek műsora. — 9.20 Szivárvány. — 10.05 Futóverseny a Rude Pravo díjáért. — 11.50 Sportka húzása. — 12.00 Heti Tv-híradó. — 13.00 Salakpályás motorkerékpár verseny. — 16.25 Hírek. — 16.30 Hallo, vasárnap. Vidám műsor. — 18.40 Esti mese. — 19.00 Tv-híradó. — 19.35 Sporteredmények. — 19.50 Költészet. — 20.00 Anna Magnani. Olasz film. — 22.00 Tv-híradó. — 22.15 Könyv magazin.

Saba

ÚJABB MO

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1973 SEP

Németh Mihály
1021

Németh Mihály: Anyaság

lalatok tevékenységének kötelező tervmutatókon alapuló szabályozását mint alapvető formát, lehetővé tette, hogy az állami tervezés nagyobb figyelmet szenteljen a gazdaságfejlesztés alapvető szervezeti kérdéseinek és a jövedelempolitika átfogó problémáinak.

A gazdaságirányításban igen jelentős a *döntés* és a *hatáskör* problematikája. Szocialista gazdaságot nem lehet direktívák nélkül tervszerűen irányítani — az igazi feladat *a direkt és indirekt szabályozók optimális társítása.* Ugyanígy a hatásköröket is úgy kell megosztani, illetve centralizálni, hogy a megosztás minden ponton lehetőleg optimális megoldást biztosítson.

A mi viszonyaink között népgazdaságunk külkereskedelem-érzékenysége is olyan gazdaságirányítási rendszer kialakítását indokolta, amelyben viszonylag nagyok a rugalmas alkalmazkodás lehetőségei. A rugalmas gazdaságpolitika széles körben támaszkodik — szükségszerűen — *pénzügyi eszközökre.* Reformunk egyik kiinduló hipotézise, hogy ha valamely tervcél indirekt eszközökkel is megvalósítható, ezeket előnyben kell részesí-

lehetőleg pénzügy
zök legyenek; ha
célt csak nem pén
rekt eszközökke
megvalósítani,
újólag ellenőrizni
realitását.

Világos volt az
szükség lesz nem
direktív eszközök
kezdetben arra go
hogy a nem pénzi
közök jobbára csak a makrostruktúra átalakítási folyamata tervszerűségének biztosítására szükségesek. Direkt szabályozókat viszonylag széles körben építettünk be a mechanizmusba a zavartalan átmenet érdekében. Az a hipotézis azonban, hogy ezek néhány évi átmenet után kiiktathatók lesznek, nem bizonyult helyesnek.

A reform eddigi évei számos pozitív tapasztalattal szolgáltak. A reform új növekedési energiákat hozott felszínre, a termelés nagy általánosságban elképzeléseink szerint alakult. De a túlzott beruházási étvágyat nem sikerült teljesen megszüntetni, és a külkereskedelmi hatékonyságot nem tudtuk lényegesen javítani. A beruházási javak hiánya hátrányosan befolyásolta mind a termelési struktúrát, mind a beruházási tervezést.

got sajátosan értelmezve, gazdálkodásuk gyenge pontjait a szabályozórendszerrel szemben emelt kifogásokkal takarják, s a kockázatokat egyoldalúan a költségvetésre kívánják áthárítani.

Végső soron a *nem kielégítő társadalmi mobilitás* az a probléma, amely a vártnál makacsabbnak bizonyult, s már 1969-től nem tervezett korrekciókra kényszerített. *A társadalmi szintű mozgás javulása a pénzügyi mechanizmusok javításától remélhető.*

Már 1968 óta vita folyik a vállalati jövedelemszabályozás körül, a nyereség és bérnövekmény kapcsolatáról. A kialakult jövedelemviszonyokat a politika rendkívül kifinomult *normatíva*-rendszerben teszi mérlegre és az eltéréseket *deformálódásnak* minősíti. Minthogy a deformáltság állandó, a jövedelemszabályozási mecha-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE 9
1969 FEB

— Hát magyarul! ... tyám drótozott bakancsában...;

102 Németh Mihály

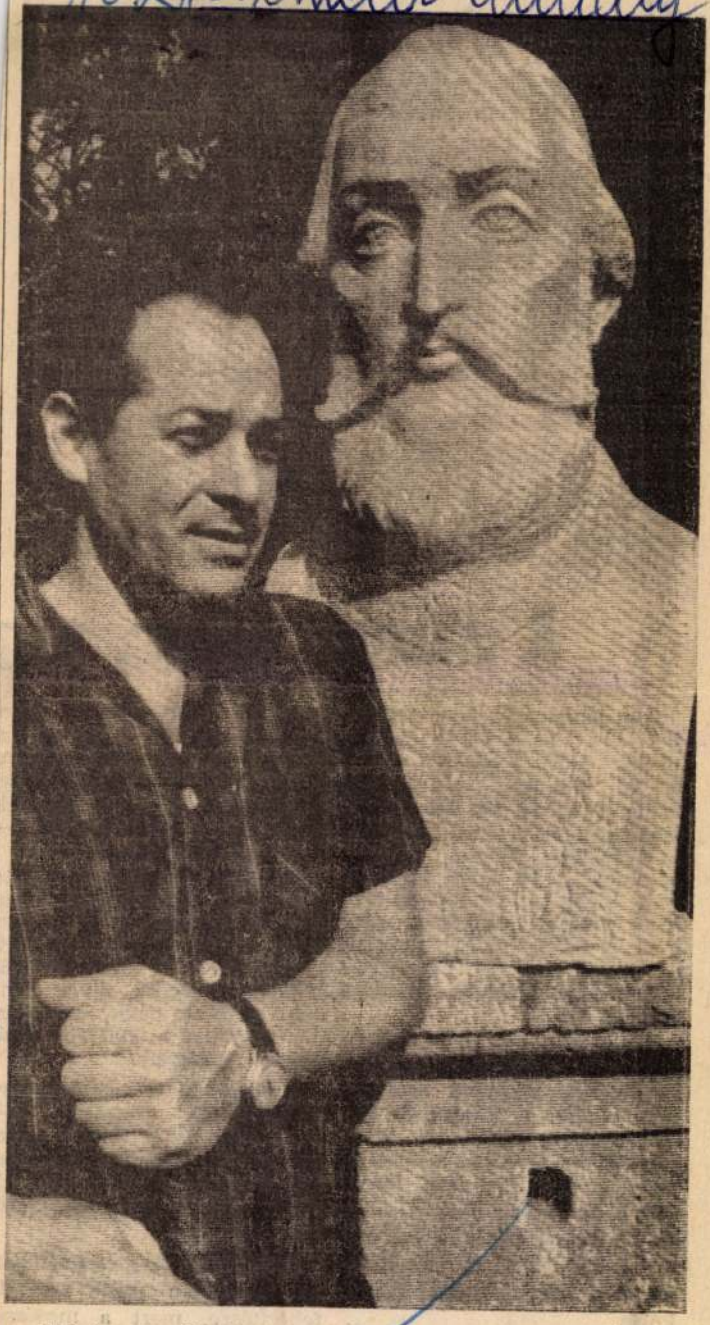

Művész és alkotása: a Sárváron élő Németh Mihály

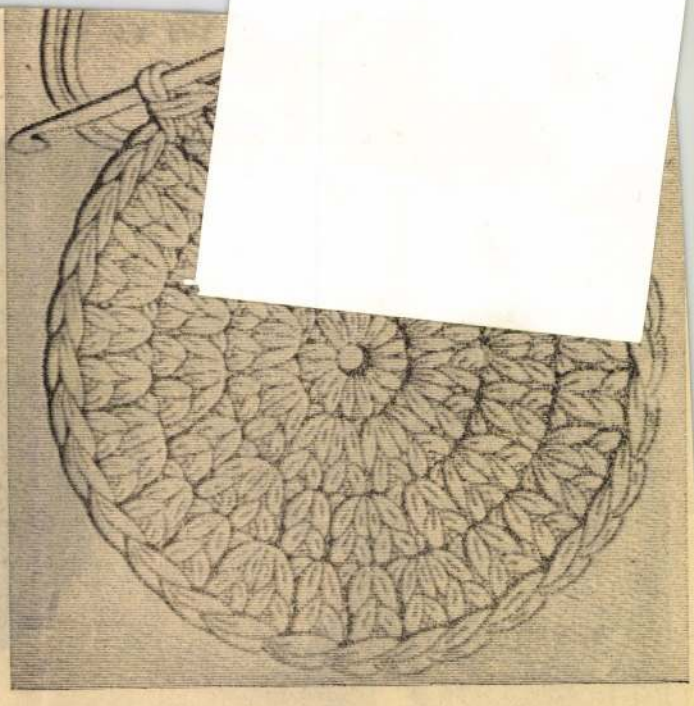

A vászon: sárga, vagy

A vászonneműt, ha azt akarjuk, hogy szép fehér legyen, mosás előtt legalább 6—12 órával langyos, mosószeres vízbe áztassuk be. Bármelyik mosószer előtt használhatjuk a speciális Flóra áztatót, amelyből 10 liter langyos, vagy hideg vízhez 3 deka meleg vízben feloldott szer kell. A ruhát jól nyomkodjuk ki benne, a piszkosabb részeket, gallért, kézelőt kissé dörzsöljük át.

Az áztató vízből kiöblített, kicsavart ruhát már erősebb mosószeres oldatban moshatjuk tovább. A vászon és pamutanyagok mosására egyaránt jó az Optima, a Radion, vagy a speciális gépi mosópor, a használati utasítás minden dobozon ott van. Az előírtnál több mosószert ne használjunk, mert az csak pocsékolás.

Ha mosógéppel mosunk, lényegesen több szenny távozik el a ruhákból, ha az áztatásnál az egyszerű kinyomkodás helyett az áztató vizet mosószeres hideg vízzel felhígítva — a ruhát gépben 5—6 percig átforgatjuk.

Ha nem forraljuk a ruhát, a mosóvíz hőmérséklete legalább 90 fok legyen a gépben, mert ennek mosóhatása kétszerese a 65—70 fokos vizének. Minden második adag ruha után néhány deka mosószerrel pótoljuk a ruhával eltávozott mosószert.

A mosás ideje a ruha szennyeződésétől függően 2—6 perc. Hat, de legtöbb 8 percnél tovább azonban ne mosuk a ruhát, mert a már kioldott piszok így visszakerül rá.

Szintétikus mosószerek használata esetén nincs szükség fehérítésre, mert a mosószerek fehérítőt is tartalmaznak

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Somogyi Néplap

1974 JAN 19

Németh Mihály szobrászművész
1021

Túl a megyehatáron

Sárvári tapasztalatok

Augusztusban ünnepelte várossá nyilvánításának ötödik évfordulóját Sárvár, Vas megye hangulatos és parkokban bővelkedő harmadik városa. A Rába menti kisalföldi település már az Árpád-házi királyok első századaiban is kiváltságos hely volt. Fejlődése azonban igazán a felszabadulás után indult meg, és az elmúlt 28 év alatt a környék ipari központja lett.

Ezzel a fiatal — sok tekintetben Nagyatádhoz hasonló — várossal teremtettek kapcsolatot Somogy harmadik városának párt- és tanácsi vezetői, s a közelmúltban tapasztalatcserén vettek részt Sárváron.

A pártbizottság új székházában *Horváth János*, a városi pártbizottság első titkára adott tájékoztatót a város fejlődéséről, az öt év eredményeiről és gondjairól.

— Városunk az elmúlt években annyit gazdagodott, mint a felszabadulás előtt egy évszázadon keresztül. Az öt év alatt 600 millió forint értékű ipari beruházást valósítottunk meg, közülük a legjelentősebbek: a Magyar Vagon- és Gépgyár üzeme, a cukorgyár és a baromfifeldolgozó vállalat rekonstrukciója, a Pepsi Cola üzem és az URETIN takarmánygyár. Fél évtized legnagyszerűbb eredményének azt tartjuk, hogy Sárvár munkásváros lett!

Olyan várospolitikát alakítottak ki és valósítottak meg, amely találkozott a lakosság óhajával, törekvéseivel, s amely tettekre, összefogásra ösztönöz. A lakossággal való kapcsolatot, a jobb tájékoztatást segítik azok a különböző helyi kiadványaik, melyek a tanács és a különböző üzemek meg a Hazafias Népfront gondozásában jelennek meg. Ezek esztétikusak, figyelemfelkeltők. Ime néhánynak a címe: *Sárvári Kalendárium* (a Hazafias Népfront és a városi tanács alkalmi kiadványa, amely évente mintegy 65—70 oldalon több ezer példányban jelenik meg); *Honismereti Tájékoztató* (időszakos kiadvány); *Gyári Tükör* (a baromfifeldolgozó vállalat nyomtatott üzemi lapja) és több alkalmi kiadvány. Rendszeresen közölnek sárvári vonatkozású cikkeket azok az üzemi lapok is, amelyeket Győrben és Szombathelyen adnak ki. Példájuk Somogyban is követésre méltó.

»Közös erővel fejlesszük városunkat, mindannyiunk javára és büszkeségére...« — így fogalmazták meg a város vezetői a negyedik ötéves terv kezdetén a társadalmi munkára serkentő kérést, amelyre a lakosság tettekkel válaszolt. A parkerdő és a csónakázótavak — ahogy a sárváriak nevezik: a »szabadidőtáj« — kialakítását az összefogás legszebb példájaként emlegetik nemcsak Sárváron, hanem egész Vas megyében. Csodás környezetben — még így téliidőben is szép, hát még tavasszal és nyáron! —, mintegy húszhektáros területen alakultak ki a parkerdő, a csónakázó- és fürdőtavak, melyek a lakosság kulturált pihenését, szórakozását, sportolását és egészségét egyaránt szolgálják.

Tetszett az a tartalmas és élő kapcsolat, melyet a városból elszármazottakkal tartanak fenn. Volt sárváriak verset írtak, filmet forgattak, Budapesten klubot alakítottak, cikkeket írnak a helyi kiadványokba, és sok-sok más módon segítik szülőföldjük fejlesztését. Évenként megrendezik a Sárvárról elszármazott képzőművészek kiállítását, segítik munkájukat, érvényesülésüket. Joggal lehetnek büszkék a sárváriak arra is, hogy városuk egyre gazdagodik képzőművészeti alkotásokkal is. Csupán 1968—1973 között öt szoborral és több emléktáblával gyarapodtak tereik, utcáik és parkjaik. A városban él és alkot *Németh Mihály* szobrászművész és felesége, *Brankovics Éva* festőművész. Alkotásaikkal nem egy helyen lehet találkozni Sárvár különböző pontjain és épületeiben.

Kiss Sándortól, a városi tanács elnökétől hallottuk: — Pénzben ki sem fejezhető az a városépítő erő, az a lokálpatriotizmus, mely a sárváriakat idehaza, az elszármazottakat pedig az ország más részeiben áthatja. Településfejlesztésünknek, közéletünknek nem kevés területét a szülőföld, a városszeretet szinte önálló társadalmi erőként mozgatja.«

Megállapításának igazával, mozgósító erejével mi is mindenütt találkoztunk, amerre csak megfordultunk Sárváron. Több igen hasznos és megvalósítható tapasztalattal lettünk gazdagabbak.

Dorcsi Sándor

niszter"

jár. Van helyismeretem, és ez ebben a munkakörben nem elhanyagolható szempont.

— *A könyvelésben mindenütt ilyenkor van a munkacsúcs...*

— Nálunk is sok a munka, de túlzott megterhelésről szó sincs. A könyvelést részben gépesítettük, év közben is minden részmunka naprakész. Ennek az előnye ilyenkor látszik igazán. Ennek ellenére néhány nap óta túlórázunk egy keveset, de nincs az a bizonyos »nagy hajtás«. A tsz szakvezetősége is támogatja a munkánkat. Például a mezei leltárnál elkísért az anyagkönyvelő és az üzemgazdász is. Ha olyan probléma adódik, amelyet nem tudok egyedül megoldani, a vezetőség segít. Havonta tartunk egy bővebb megbeszélést, ahol tájékoztatom őket a gazdaság pillanatnyi anyagi helyzetéről.

— *A múlt évet hogyan zárja a gazdaság?*

— A kiegészítő részesedést. azt a bizonyos húsz százalékot mindenki megkapja. És a tagság szempontjából ez a leglényegesebb kérdés. Volt ugyan olyan területünk, ahol a terveink nem váltak valóra, de ezt a kiesést máshol behoztuk.

— *Mikor tért át a szövetkezet a készpénzfizetéses rendszerre?*

— Egy évvel ezelőtt. Az áttérés nagyon nehéz volt, mert a tagság nem értette meg ennek jelentőségét. Szakvezetőség-cserére is szükség volt.

— *Egész nap a számok között lenni minden bizonnyal fárasztó. Milyen kikapcsolódási lehetőséget talál itt Gamáson?*

— Leginkább az olvasás tud lekötni. Sok szórakozási lehetőség nincs a faluban. Néha üzemel a mozi, oda elmegyek. Színházba Kaposvárra járok, nyáron pedig le-leruccanok a Balaton-partra.

— *Nem gondol rá, hogy esetleg városba költözzön?*

— Nem. Egyelőre szeretnék itt maradni. A munkatársaim a barátim. Itt van a társaságom, minden ide köt.

D. T.

MAI KOMMENTÁ

Tudományo...

A Minisztertanács napirendjére tűzte és megvitatta — a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának előterjesztése alapján — a társadalomtudományok helyzetét és fejlesztésének problémáit. A kérdésnek nyilván az adta az aktualitását, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága tudománypolitikai irányelvének érvényesülése eredményeként, és az MSZMP X. kongresszusának határozata nyomán meggyorsult hazánkban a társadalomtudományok fejlődése, és jelentősen megnőtt azoknak a kutatási feladatoknak a száma, amelyek társadalmunk mai fő kérdéseinek megoldásához segítséget nyújtanak.

A tudománypolitikai irányelvek egyformán hangsúlyozták a társadalomtudományok valóságfeltáró és ideológiai szerepét. A magyar társadalomban, a nemzetközi munkásmozgalomban és a világban végbemenő folyamatoknak és a társadalomtudományok belföldi és külföldi fejlődésének hatására ezt nem mindenki értelmezte és értelmezi egyformán. Mégis az utóbbi három évben kiszélesedett a társadalom problémáinak a megoldását, a tudat formálását közvetlenül és közvetve szolgáló kutatások köre. Erősödött a kutatás és a társadalmi gyakorlat közötti sokirányú és több szintű kapcsolat, s kialakultak a »társadalmi megrendelések«, a szükségletek meghatározásának, a feladatok kitűzésének és tervezésének újabb formái.

A társadalomtudományi kutatásnak társadalmunk és megoldandó kérdései felé fordulásában kiemelkedő szerepük volt az MSZMP Központi Bizottsága tudománypolitikai irányelveinek, amelyek elméletileg világossá tették a társadalomtudományok funkcióját, tisztázták a tudomány és a politika viszonyát, a kutatás szabadságának az értelmezését, továbbfejlesztették a társadalomtudományok párt- és állami irányítási rendszerét. Ez egyrészt kedvező hatású volt a kutatók szemléletének az alakulására, másrészt megnövekedett a társadalmi fejlődésünk szempontjából fontos kérdések iránti érdeklődés, fokozódott a társadalomtudomány művelőinek a felelősségérzete.

Fontos társadalmi igények fogalmazódtak meg a kutatás számára a párt X. kongresszusa után az agitációs és propagandabizottság ajánlásaiban. Az ajánlások alapján kialakított témák kutatása megindult, az első eredmények összefoglalása ez év elején megtörtént, és várhatóan a tanulmányok segítséget nyújtanak a XI. kongresszus előkészítéséhez.

Mindezek lehetővé tették, hogy az elmúlt években szélesedett azoknak a kutatásoknak a köre, amelyeknek művelői a társadalmi fejlődés gyakorlati kérdéseinek a megoldásához segítséget nyújtottak, közreműködve a gazdaságpolitika, az állami élet, az oktatási rendszer, a kulturális élet továbbfejlesztésével kapcsolatos határozatok kidolgozásában és azok végrehajtásában.

A társadalomtudományoknak az utóbbi években bekövetkezett fejlődése szorosan összefügg a marxista—leninista elmélet és gyakorlat további térhódításával. Kívánatos azonban, hogy a jövőben tovább erősödjék az elméleti tevékenység, a társadalmi gyakorlat tapasztalatainak az általánosítása, az aktuális kérdések elemzése, a polgári társadalomelméletek, az antimarxista, nem szocialista nézetek marxista kritikája, a tudományos viták kibontakozása.

Az, hogy a Minisztertanács foglalkozott társadalomtudományunk helyzetével, problémáival, jó alkalom volt arra, hogy áttekintsük a jelenlegi helyzetet, és még inkább arra, hogy pontosabban körvonalazódjanak a jövő feladatai a társadalomtudományi kutatás terén.

H. J.

tem a munka
tető zaját"

napi 60 fillérért apámmal és a többi aratóval együtt. Korán megszoktam és meg is szerettem a nehéz fizikai munkát, soha nem tudtam elképzelni, hogy mást vállaljak...

Nehéz gyereksors, küzdelmes élet, a fizikai munka szeretete. Ez vezette őt a kaposvári téglagyárba, ahol tizenhárom évig a férfiakkal egyen-

Jádi Lajosné fiatalon, még 1950-ben a téglagyárban lett kommunista.

— Mi vezette a pártba?

— Beszéltem ugye arról,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 JUL 5

Németh Mihály szobrász

Népszava

Jugoszláv mártírok síremléke a sárvári temetőben

Harminc egy évvel ezelőtt kezdődött meg Jugoszlávia népeinek fegyveres harca a fasizmus ellen. Az évforduló alkalmából *Sárvár* város tanácsa és a jugoszláviai *Lendva* község harcos egyesületeinek szövetsége síremléket állíttatott a sárvári temetőben, az itteni egykori internálótábor jugoszláv áldozatainak emlékére.

A síremléket — *Németh Mihály* sárvári szobrászművész „Szél" című alkotását — a jugoszláv felkelés közelgő, július 7-i évfordulója alkalmából kedden avatták fel ünnepélyes keretek között. Ledváról 170 egykori táborlakó és hozzátartozó vett részt az ünnepségen. Jelen volt *dr. Ziga Vodusek*, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, s Lendva község több párt- és állami vezetője.

A síremléken, leleplezése után, elhelyezték a megemlékezés koszorúit.

(MTI)

ség, hogy egységes
zetként törekedj
nagy nemzeti kor
ció megteremtésér
A felek megáll
abban, hogy eny
feszültséget Észak
között, megteremti
zalom légkörét, ne
galmazzák és nem
ják egymást, tartózkod-
nak a fegyveres provoká-
cióktól és aktív lépéseket
tesznek a váratlan fegy-
veres összetűzések elhárí-
tására.

A felek abban is meg-
állapodtak, hogy különbö-
ző téren sokoldalú cserét
hajtanak végre Észak és
Dél között annak érdeké-
ben, hogy helyreállítsák a
megszakadt nemzeti kap-
csolatokat, előmozdítsák a

... ben támogatja ezeket az elveket.

A hírügynökség *Pak Szong Csol* és *Pak Csong Hi* dél-koreai elnök szóuli találkozásáról tudósítva megjegyzi, hogy *a két vezető között őszinte beszélgetés folyt. Pak Csong Hi kifejezésre juttatta, hogy teljes mértékben támogatja Kim Ir Szennek az országegyesítésre vonatkozó három elvét.*

(TASZSZ)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Németh Mihály

VAS NÉPE
Szombathely

1972 JUN 25

a régi „Kindergarten

1021

Németh Mihály: Dózsa

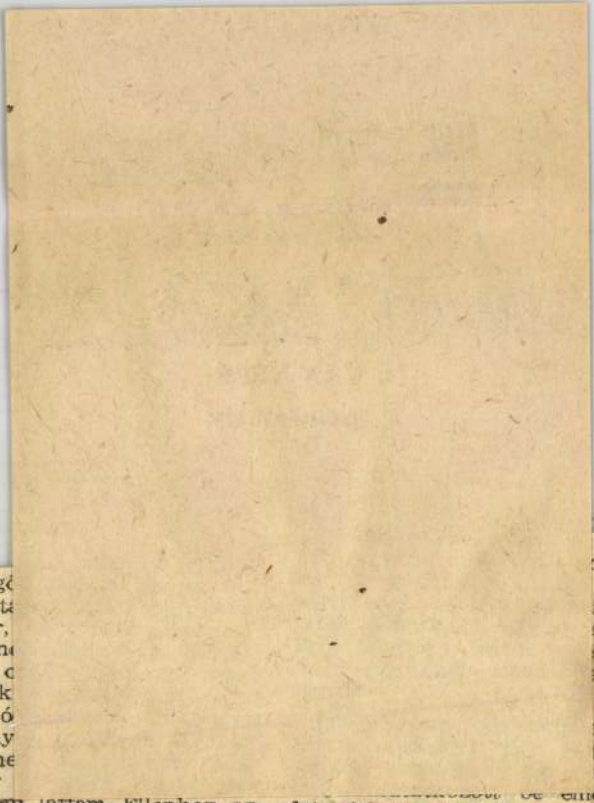

gengettek. Talán száz lépésre Lamartine háza, melyben 1833-ban lakott, amikor a Keletet tanulmányozta. Emléktábla hirdeti, hogy itt pihent meg. Talán ugyanazt a dalt hallgatta, amelyet én, csak más ajakról.

Olyan úton botorkáltunk lefelé, hogy az már büntetésnek számít. De a pénz hatalma ide is betört. A düledező faházak közé valami gazdag nyugati kereskedő egy ultramodern házat építtetett. Itt szászszorosan érezhette gazdagságát.

A sziklák öntötték a meleget. A házak az embereket kilökték az utcára, és ott pihentek a kövezeten vagy a kávéházak előtt. Éjfél után kihűlt valamennyire a kemence és elcsöndesült az utca.

tekergő
honi t
táskor,
laki n
getni, c
szidtuk
Sarló
asszony
való ne
hamar
kot nem láttam. Ellenben az apró táblákon hemzsegett a dolgos nép. A szamár legelészett, vagy pedig beállott a búzába, hogy legalább alulról ne csíphessék a legyek. Mosolyogtam a bölcsességén.

A gyereket vagy fölkötötték hintaszerű bölcsőjébe, vagy kalászból sátort épített neki az anyai szeretet. Utánozhatatlan ősi muzsika altatta el: a zizegő kalász.

Távolabbra kapáltak és csa-

és
ol-
a
ft-
ék
ly
ak
et,
g-
m

letes házuk udvarán. Az apa dolgozott valahol, csak estére várták.

Anya és lánya kíváncsian nézték, hogyan mostam a kútjuknál és borotválkoztam. A hátizsákomat otthagytam náluk. Pénzem volt benne, még zörgött is rakosgatás közben. Nem féltettem.

Következik: **Bolyongásaim a Sipka szorosig.**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Németh Mihály szobrász

19/1 NOV 4

TÉVÉNAPLÓ

TEGNAP, SZERDÁN, elbúcsúztunk *Kállai István* műsorától. Jutka és Péter életútjának képernyőre tartozó szakasza, több száz „bedolgozó" élénk közreműködésével, lezárult. Amikor naplónkban először szóltunk erről a vállalkozásról, óva intettünk minden fogékony lelket, hogy *a kollektív játékot ne tévessze összze az irodalommal.* A pipája füstje mögött derűsen mosolygó „szerzőtárs" szemmel láthatóan jól szórakozott, és tegyük hozzá — *jól szórakoztatott.* Ugyanekkor viszont élesen figyelt. *A „tipikus szituációknak", az életközhelyeknek, a vágymegoldásoknak ez az országos felmérése nem kevés tanulsággal szolgálhatott.* S ha majd könyvvé summálja eredményeit Kállai, amint tervezi, akkor a maga részéről a játékból művet párolt. *Bizonyára akadt azonban olyan partnere is, aki iróvá avatását vélte megélni a képernyőn.* Az ő figyelmükbe Paméla és Oszkár történetét ajánljuk, amelynek címe: *Fejezd be a novellát!* A szerző, természetesen, *Karinthy Frigyes.* Az *Ön például hogy folytatná?* c. sorozatot, úgy érezzük, az ő szavaival búcsúztathatjuk — stílusosan. „Én nem vagyok tanítómester és próféta, én egy szerény szolgája vagyok a közönségnek. Csinálja ő, ha jobban tudja. Kérem. Tessék. Még azt is, bevallom, hogy nekem így tulajdonképpen könnyebb. *Nekem már úgyis egyre ritkábban jut valami az eszembe — illetve egyre ritkábban jut olyasmi az eszembe, amiről ne tudnám, hogy ezerszer leírták, elgondolták, kimondották . . .*"

A *Szülőföldem*-sorozat *Sárvárra* vezetett. Írói kalauzolással már megfordultunk *Makón, Mezőszilason* és *Orosházán.* Az „elfogult cicerónék": *Erdei Ferenc, Németh László* és *Darvas József* mellé most *Urbán Ernő* írta be a nevét. Jól átgondolt és igen értékes sorozat formálódik tehát az ország szeme láttára és okulására a képernyőn. Illesse elismerés mindenekelőtt a vállalkozás szellemi gazdáját, a szerkesztőt, *Major Sándort.*

Természetes, hogy a sorozat eddigi darabjai hangvételükben, személyességük hőfokában különböznek egymástól, éppen úgy, mint azok a szellemi alkatok, amelyek a „szűkebb haza" bemutatására vállalkoztak, hogy így utaljanak vissza önmaguk természetének egyedi titkaira és a belőle sarjadt műre.

A közös alaphang ebben a műsorban visszafojtottan, szordinósan csendült fel. Nem az író értelmezte a várost, a tájat önmaga megmutatására, hanem a gyakorlott riporter lépett az előtérbe, vállalva *Sárvár ügyeinek agitátori szerepét. A maga „ügye" szerényen, jelzésszerűen, szinte restelkedve jutott szóhoz, képhez.* Pedig erre figyeltünk, ezt vártuk elsősorban. Néhány mondat, és máris egy feledhetetlen portré kerekedik *Horváth Jánosról,* amint Erdősi Sylvester distichonjait skandálja a pesti egyetemen. S ez a kis remeklés egyaránt értelmezi Sárvárt és — „Ernőnket". De ilyesféle „elérzékenyülést" alig-alig engedett meg magának a riporter. Szívesebben beszéltetett másokat. A muzeológus, a helytörténész, a munkásmozgalom búvára vallott a múltról, a „tanácsbéliek" — a mindenütt egyforma tanácsnyelven — a jelenről. Taglalták Sárvár „hat gondját", jártunk a baromfiipari vállalatnál, botorkáltunk a felszaggatott kövezetű utcákon, és elhittük a gyógyuló betegeknek, hogy a Sósforrásnál nincsen különb víz — Nauheimig . . .

Mindenütt Urbán Ernő kérdezett, ő kínálta a mikrofont. Amikor hatvanperces városnézés után, szinte pihenni ült be *Németh Mihály szobrász* portájára, ebben az embermeleg környezetben a művész *mondta el azt a vallomást, amit Urbántól vártunk.* Ekkor vált nyilvánvalóvá, hogy *a szemérmesség az író lírája. A szolgálat pedig — a vallomás.* Mert ez a riportfilm Sárvár jó ügyeit szolgálta: a múzeumkombináttól a fürdővárosig.

MA, CSÜTÖRTÖKÖN, kivételesen ismétlésre hívjuk fel olvasóink figyelmét: délután sugározzák a tegnap délelőtt már látott *Naponta száz új lakás* című körkapcsolásos riportműsort. (16.00!) *Bán János* és riportertársai Budapest, Győr és Miskolc házgyáraiba, az épülő újpalotai lakótelepre ellátogatva (az ÉVM és a Magyar Építőművészek Szövetsége képviselőit is megszólaltatva) arra igyekeztek választ kapni: elkészülhet-e a negyedik ötéves terv időszakára szánt 400 ezer új otthon? A lakásprogram oroszlánrészét a házgyárak vállalják, ám hiába fokozzák az előre gyártást, ha a társvállalkozók képtelenek lépést tartani a korszerű technológiával; ha késik a szanálás, a közművesítés, az építési terület előkészítése. A jól pergő, s most, az év végi lakásátadási „finisben" időszerű riportműsor arra figyelmeztet: korszerű szervezési módszerek, a tervezők, a kivitelezők és a beruházók szorosabb együttműködése kell ahhoz, hogy valóban naponta százzal gyarapodjék az új otthonok száma. A 4. résszel befejeződik *Siskov* kitűnő művének, *A zord folyónak* tévéfilmváltozata. Késő este pedig a *Zenei figyelő* kínál szép és gazdag anyagot a muzsika barátainak.

Bélley—Földes

forintos kell. Igaz, hogy 56 forint a gombám, de a Bosnyák téren 46—48 forintért kapom. Tudom, hogy a Duna téesznél csak 40, de engem a fuvardíj is terhel.

Különben érdekes módon Budapesten a *ZÖLDÉRT üzleteiben* és az utcai standokon bárki 40 forintért hozzájuthat a gombához.

Elekes Pálné, a piacfelügyelőség alkalmazottja, hivatalból naponta találkozik a Kolossy tér áraival, hisz itt a munkahelye. Csak hivatalból nagyrészt, mert amint mondta, 56 forintos gombát ő sem vásárol.

Az árakról beszélgetve megjegyzi:

— Én is felfigyeltem a drágaságra, igaz, hogy sokkal messzebbről hozzák az árut, tehát sokba kerül a szállítás, mégis aránytalanul nagy a különbség a maszek ár és a ZÖLDÉRT ár között. Feltehetően van olyan magánkereskedő, aki 200 százalékos haszonnal dolgozik. Az is igaz viszont, hogy elkényeztetettek az árusok. Az itt vásárlók közül sokan nem nézik az árat, csak fizetnek.

A magánbódék mellett ott a téesz, ott a ZÖLDÉRT üzlete is, lényegesen olcsóbban. Ez nem zavarja a kiskereskedőket, az állandó vevők hűségesek a magánárusokhoz. Árat lenyomni nem tud a ZÖLDÉRT vagy a téesz, maguk a vásárlók nem engedik.

A III. kerületi Tanács kereskedelmi osztályának a vezetője is tudja, hogy a Kolossy téren magas árakkal dolgoznak. Mit lehetne tenni? Szerinte nem sokat, ugyanis a magánkereskedők a beszerzési ár 20—25 százalékával magasabban árusíthatják a termékeket. Csakhogy a beszerzési ár ellenőrzése egyáltalán nem egyszerű, hiszen nem köteles igazolni az árus.

S. M.

portásokat (12 óra szolgálat, 24 óra szabad), irodai takarítókat.

Jelentkezni lehet: Bp., IX., Thaly Kálmán u. 41, munkaerő-gazdálkodás. Telefon: 334—370/145 mellék.

Férfi segédmunkást felveszünk. Jelentkezés: Magyar Hirdető kiállításkivitelező osztályán, Bp. X., Kelemen u. 23.

Műszaki áruismerettel rendelkező anyagbeszerzőt gyakorlattal felveszünk. Jelentkezés Bépa Ktsz. Bp. VIII., Szerdahelyi u. 17. 143—422 telefonon.

FELVÉTEL

KGM Építőipari Vállalat

Budapest, 1. Bihari út 1(

Jelentkezés ö rajzzal a vá személyzeti osztályán.

BKV

A Budapesti Közlekedési Vállalat

felvételre keres

VILLAMOSKOCSI-VEZETŐKET ÉS AUTÓBUSZVEZETŐKET

Jelentkezhetnek: 8 általános iskolai végzettségű 20. életévet betöltött, szakképzettség nélküli férfi és nődolgozók, mert vállalaton belül kiképezzük.

VILLAMOSKOCSI-VEZETŐNEK!

21. életévet betöltött férfi gépkocsivezetők, akik 1 éves — 3,5 tonnás — tehergépjármű-vezetői gyakorlattal rendelkeznek, és vállalaton belül kiképezzük

AUTÓBUSZVEZETŐNEK!

Autóbuszvezetők részére
ÉVES FORGALMI JUTTATÁS!

A Budapesti Közlekedési Vállalattal munkaviszonyban álló járművezetők részére 1973. január 1-től
5 ÉV NYUGDÍJKOR-KEDVEZMÉNY

Bérezés a kiképzési idő alatt is a kollektív szerződés szerint

Minden dolgozó és családtagja részére autóbuszra, villamosra, HÉV-re és metróra szóló díjmentes utazási igazolványt biztosítunk

Jelentkezés: Bp. VII., Kertész u. 16. és a vállalat valamennyi telephelyén!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Németh Mihály szobrász
MAGYAR HÍRLAP

1971 NOV 3

TÉVÉNAPLÓ

TEGNAP, KEDDEN kivételes művészi élményben volt részünk *Pagogyin* drámájának, *A Kreml toronyórájának* közvetítése alkalmával. Igaz, magát a drámát jól ismertük, s volt talán bizonyára olyan néző is, aki emlékezett a moszkvai Művész Színház évekkel ezelőtti budapesti vendégjátékára, amikor ezt a drámát is láthattuk. A tegnapi tévéfilm a Gorkij Színház előadásán készült, *Fedotov* színpadi rendezése azonban nagymértékben hű maradt a művet először színpadra állító *Nyemirovics-Dancsenko* elképzeléséhez, s a televíziós változat is csak a képernyő sajátos igényeinek tekintetbevételével módosított a színházi előadáson. Így — a többszörös közvetítői áttétel ellenére — *hiteles élményben* volt részünk, a szovjet realista színjátszás valódi ízeit éreztük ebben a produkcióban.

Nem akármilyen színvonalon. A monumentális tömegjelenetek és a színészi játék gesztusbeli finomságai iránt egyaránt jeles érzékenységet mutató színház volt ez; nemcsak *Szmirnov* Lenin-alakítására kellett odafigyelnünk, hanem úgyszólván valamennyi színészre. A népes gárdából mégis külön ki kell emelnünk *Taraszovát*, a szovjet színpad egyik leglenyűgözőbb egyéniségét (Zabelina szerepében) és *Livanovot*, ezt a ragyogó jellemszínészt, akit már több filmből is ismertünk.

A nap műsorából meg kell még említenünk két ifjúsági programot, a *Melyiket az ötezerből?* pályaválasztási tanácsadó és a *Telemagazin* ifjúsági tévéújság adását. Az előbbiben különösen figyelmet érdemelt a gépkocsivezetői pálya ismertetése; a riportfilm ezúttal nemcsak „dramatizált" ismeretközlés volt, hanem olyan kérdést is felvetett, melyre azoknak is érdemes volt odafigyelniük, akik nem pályaválasztási gondokkal ültek a képernyő elé. Miért csak *foglalkozás*, és miért nem *szakma* a gépkocsivezetés, milyen intézkedések segítenék a gépkocsivezetők nagyobb szakmai tudását és elismerését? — vetette fel a problémát a műsor, mely nem tudott ugyan megnyugtató válaszokat adni a tovagyűrűző kérdésekre, a „szakmai" problémák nyílt felvetése mégis olyan erény volt, ami dicséri a Melyiket az ötezerből? műsorát.

S hogy az ifjúsági televíziós adások mennyire hozzászólhatnak hétköznapjaink gondjaihoz, arra jó példával szolgált a Telemagazin is, mely egy tréfás *iskolai divatbemutatóra* látogatott el. A játékos ötlet kapcsán azonban olyan gondokról esett szó, melyek ismét — a szó legjobb értelmében — túlnőttek az ifjúsági műsor szűken értelmezett keretein: hogy bár az iskolákban többnyire kötelező a köpenyviselet, a tanulók méreteinek, ízlésének, minimális (és elvitathatatlan) esztétikai igényének megfelelő köpenyeket csak igen ritkán kapni.

MA, SZERDÁN, egy már ismerősnek tetsző, időszakonként jelentkező sorozat hívja fel magára a figyelmet: a *Szülőföldem, Sárvár* műsorában *Urbán Ernő* kalauzol szülőhazájában. A sorozat korábbi adásai, melyek során *Erdei Ferenc, Németh László* és *Darvas József* mutatták be szülőföldjük múltját és jelenét, szép sikert arattak; s így méltán tekinthetünk várakozással a mai adás elé. Annál is inkább, mert Sárvárnak igen gazdag történelmi múltja van, itt jelent meg például a XVI. század közepén az első magyar nyelvű nyomtatott könyv, *Sylvester János* bibliafordítása. A filmben, melyben helyet kapott *Németh Mihály* sárvári születésű szobrász portréja is, Urbán Ernő többek közt arról vall, mi köti őt ma is az új Sárvárhoz.

Pályi András

–7, n4, 6, n9; Tán-
h6, 8; Palota 4—
f3-kor is; Mun-
16, 8; Liget 8—10,

gdíjba megy (fr)
h9, 11, n2; Alfa
jus 1. 9, n12, f2;
9; Toldi 6-án es-
6-án este n11;
n este fi1; Csil-
10.
ng) Toldi 4—7, 4,
i, n7.
ikmány (mb. fr)
, f4, h6, 8; Bás-
; Világ 4—7, f6 8,
is; Szigethy 8—10,
ag 6-án este 10.
ol) Duna 4, n7,
), 11, n2; Fel-
h6, 8.
—fr) Bányász f4,
8—9, f4, h6, 8;
h1; Ady 4—7, f6,
or is.
ilia I—II (mb. ol)

tengerparton (fr)
11, n2; Petőfi 8
zéchenyi 4—7, n4,

(fr—ol) Dózsa
; Diadal 4—7, f4,

nősül (mb. fr)
12; Tanács f1, f3.
ady I—II. (am)

baba (mb. fr)
3, f6, 8; Széche-
f6, h8; Csillag
nep h3-kor is.

6, ünnep 3-kor is.

Leon és az atlanti fal (fr—ol) Világ 8—10, f6, 8; Zrínyi 3, 5, 7.

Modern Monte Cristo (mb. fr) Zrínyi este 9.

Néma barátok (mb. rom—kanadai) Mátra f9, f11, f1.

Özvegy aranyban (fr) Honvéd 9, 10.45, 12.30, folytatólag; Tanács este 9.

Rachel, Rachel (am)** Ipoly 9—10, n4, f6, 8.

A sziciliaiak klánja (mb. fr)** Kelen 6—7, 5, f8; Kossuth XX. 4—7, f4, 6, f9.

Tájkép csata után (l) Petőfi 5—7, n6, h8, ünnep 3-kor is.

Vok úr házasodik (cseh) Balassi 4—7, n6, h8, ünnep 3-kor is; Munkás 8—10, f4, h6, 8.

FILMMÚZEUM (VII., Tanács krt. 3.):

Urvacsora (Trilógia II. rész, svéd film, 16 éven felül, rendezte: Ingmar Bergman) november 4—5-én: 10, 12, 2, 4; 6-án: 10, 12, 2, 4, 6, 8; 7-én: 12, 2, 4, 6, 8; 8-án: 10, 12, 2; 9—10-én: 10, 12, 2, 4.

A MŰVELŐDÉSI HÁZAK MOZIMŰSORA:

Leon és az atlanti fal (mb. sz. fr) november 4—6-ig: f5, 7.

Ragyogj, ragyogj, csillagom (mb. sz. szovjet) november 7—9-ig: f5, 7.

Angyalföldi „József Attila" Műv. Ház (XIII., József Attila tér 4.).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Németh Mihály szobrász

1971 NOV 10

Sárvár, csevegések, lakások

Tévéjegyzet

Ha valakinek véletlenül éppen ezekre a sorokra vetődik a szeme, ezen a héten minden bizonnyal a *Rózsa Sándor*ról szóló elmélkedést keresi bennük. Nos, a tizenkét résznyi hosszúságúra nyúlt óriásról írt gondolataink nem fértek bele a szokásos heti jegyzet viszonylag szűkebb terjedelmébe, a „televíziós betyár" értékelésével majd külön cikkben foglalkozunk.

***

A mostani bírálat élére mindenképpen a *Szülőföldem* ... sorozat új műsora kívánkozik, amelyben Urbán Ernő, a tv amatőr, de azért a hivatásosoknak is példát adó riportere mutatta be szülőföldjét, Sárvárt. Másoktól inkább személyes vallomást vártunk és „várunk, tőle viszont, akit nemcsak közéleti érdeklődéssel s az írósággal, de riporteri hajlamokkal is megvert az ég, inkább a régi barátok, a mai sárváriak őszinte, érdekfeszítő megszólaltatását igényeltük. Most azonban nem bizonyult olyan kiváló beszéltetőnek, mint a sorozatban látott elődei: Erdei Ferenc, Németh László és Darvas József. S ami a legérdekesebb, még megszokott önmagával szemben is alulmaradt. Nagyon jó bevezetés után a történelmi bemutató egy kicsit félresiklott. Az ugyanis hogy a Nádasdy grófok miként szólították egymást, sokkal kevésbé volt tanulságos, mint az lett volna, ha e grófoknak Sárvárra és a sárváriakra tett hatásáról hallhatunk. A város vezetőivel való beszélgetésben is túl sok volt a hivatalosság, és kevés a nézőt is meggyőző érzelem, s valahogy furcsának éreztük azt is, hogy a gyerekkori játszópajtással, akiből a „külváros" lelkésze vált, csak utak lassú-lassú elkészültéről lehetett eszmét cserélni. A legegységesebb rész kétségtelenül a város szobrászának, Németh Mihálynak házában készült, bár itt is incselkedik velünk az ördög, hogy az ott elhangzottak közül vitába szálljunk egy elhibázott kategorikus kijelentéssel: az országnak ugyanis — s nemcsak szerintünk — nincsen több szobrászra szüksége, mint lakatosra. Legfeljebb arra, hogy akinek a szobrászathoz van tehetsége, az valóban szobrász lehessen és legyen. A televízióban — éppen azért, mert sokakhoz szól —, kötelező pontosan fogalmazni.

***

Ha engem kérdeznek, én már rég befejeztem vagy el se kezdtem volna Kállai István műsorát az *Ön például, hogy folytatná?* címűt. Egy szűkebb asztaltársaságnak jó szórakozást nyújthat a közös „alkotás", de egy országnyira bővült alkotó közösségben éppen a lényegről feledkezik meg az ember: a játék *játék* voltáról. Sokakban az a képzet alakulhatott ki, hogy minden műben ilyen önkényesen alakul a szereplők sorsa, a különbség csak annyi, hogy azokat egy ember találja ki. Kállai István ugyan megpróbálta ésszerű magyarázatokkal kísérni és kordában tartani a közös alkotói folyamatot, de nem hiszem, hogy ezek valóban érdekesek lehettek annak a nézőnek a számára, aki rendületlenül a jóllehet ízléstelen, de boldog vég felé akarta tuszkolni a történetet.

***

S ha már itt tartunk, a heti tv-játékban egy, az előbbinél jóval kisebb asztaltársaság bájcsevelyét is végig kellett hallgatnunk és néznünk. Négy, megtévesztésig az igazi nőkre hasonlító hölgy, akik valójában írójuk gyönge pillanatának köszönhetik létüket, majdnem másfél óra hosszat traktált bennünket, hogy azt mondja: rongyak a férfiak, de majd meghalunk értük. Mi, szegény nézők csak abban reménykedünk, hogy a férfiaknak nem lesz majd módjuk elmondani az igazságot megfordítva.

***

Amennyire reménykedünk, hogy az előző műsornak nem lesz folytatása, annyira várjuk a *Naponta száz új lakás* címűhöz hasonló, technikában és gondolatokban az egész országot átfogó, közérdekű riportokat. Akár a főműsorban is. Most három házgyárat és a stúdiót kapcsolták össze, hogy lényeges, fontos dolgokat mondjanak el a lakásprogram megvalósulásáról s az akadályozó tényezőkről. Ehhez hasonló produkciót bármikor szívesen látunk.

P. G. I.

pesítéssel rendelkező szállítás
tőt. Jelentkezés Debrecen, Hé
zér u. 21. személyzeti vezetőné

Gépkocsivezetőket és rakodó
kezelőket alkalmaz a Talajj
Vállalat, Simonffy u. 57. műsz

Ívhegesztőket, vasszerkezeti l
tos szakmunkásokat, férfi bet
tott és segédmunkásokat fel
Vasipari Vállalat, Debrecen, T
u. 4.

Gépkocsivezetőket, rakodó
gyakorlott lakatosokat és autó
relőket, úttisztítókat és műh
segédmunkásokat felveszünk.
lentkezés: Köztisztasági Hiva
Debrecen, István út 122.

Tárgyalóképes, érettségivel ren
delkező biztosítási ügyfélszerzőt
alkalmazunk. Állami Biztosító vá
rosi fiókja, Debrecen, Hatvan u. 1.
I/2. Jelentkezés 8—10 óráig.

A Lőrinci Fonó felvételt hirdet,
18 éven felüli lányok részére. A be
tanulási idő 1 hónap, a kereset 1200
Ft. A betanulási idő után 1500—2000
Ft a kereset. Vidéki lányok részére
szállást korszerű leányotthonunk-
ban biztosítunk, havi 100 Ft térí-
tésért. 18 éven felüli férfiakat fonó
munkára, kereseti lehetőség 2000 Ft
felett, vidéki férfiak részére szál-
lást biztosítunk. Lőrinci Fonó, Bu-
dapest XVIII., Gyömrői út 85—91.
Kérésére részletes tájékoztatót kül-
dünk.

Takarítónőt éjszakai munkára
azonnal felveszünk. Jelentkezés
Debreceni Fodrász Szövetkezet,
Széchenyi u. 8.

Takarítónőket vesz fel a Kun Bé-
la Kollégium. Jelentkezés: Pallagi
út. 11.

[illegible] Osztályán, Debre-
cen, Hámán Kató u. 98.

Hajdú megyei Állami Építőipari
Vállalat felvételre keres elsősegély-
nyújtókat házgyári munkahellyel,
több műszakos foglalkoztatással,
valamint statikus szerkesztő mun-
kakörben jártas dolgozókat. Jelent-
kezni lehet a vállalat személyzeti
osztályán. Debrecen, Kálvin tér
9—11. IV. em. 426. szoba.

Hőszigetelő szakmunkást azonnali
belépéssel felvesz a Debreceni Do-
hánygyár. Vágóhíd u. 2.

Építésügyi Minőségellenőrző Intézet gépírót és férfi segédmunkást felvesz. Varga u. 5.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat Házgyára felvételre keres kazánkezelő, kompresszorkezelő, karbantartó villanyszerelő, drótkötélfonó, kazángépész, fűtésszerelő szakmunkásokat, valamint érettségizett fiatalokat meós munkakör betöltésére, továbbá portásokat és éjjeliőröket. Jelentkezés a házgyárban. Debrecen, Balmazújvárosi út 10.

Hálás szívvel mondunk köszönetet kedves rokonainknak, barátainknak, szomszédainknak, a MÁV Igazgatóság dolgozóinak, valamint minden jó ismerősnek, akik szeretett feleségem

ORBÁN KÁLMÁNNÉ
P. Tóth Borbála

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és fájdalmunkat részvétükkel, segítségükkel, enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk

BAKK SÁNDOR
nyugdíjas

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes fájdalmunkban osztoztak.

A gyászoló család

VÁLLALATOK!
SZÖVETKEZETE
KÖ

VÉDŐ- ÉS MUNKARUHÁK NAG
TÁSSAL BESZEREZHETŐK SZÖVE
(CSAPÓ U. 27.)

ESŐKABÁTOK
MUNKABAKANCS
SOFŐRBUNDA
(RÉGI ÁR: 2700,— Ft)
VATTARUHA
TOVÁBBÁ: MUNKARUHA, GUMI

DEBRECEN

Eladó sürgőse
egyszoba-konyhás,
járatú ház, meg
Fürst Sándor u.

Kétszobás, kert
ház, beköltözhető
Lázár u. 34/B.
gyár közelében.

Belvárosban a
Mihály utcában
félszobás ház.
Szigeti János, Sö

Lakásnak vagy
ségnek megfelelő
méretű házrész
udvarrésszel, for
útvonalon elad
Nagy Antal u. 1

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 NOV 7

RTV ÚJSÁG

Németh Mihály szobrász

Urbán Ernő 1021
– ma esti dokumentumfilmjéről:

Szülőföldem, Sárvár

Az ötlet, hogy írók mutassák be vallomás-jellegű kalauzolással szülőföldjüket, a televíziós Falurovat leleménye. A sort boldogult Erdei Ferenc nyitotta *Makóval*, a folytatást Németh László és Darvas József biztosította *Mezőszilassal*, illetve *Orosházával*, majd ilyen előd ök után nekem jutott a szerencse, hogy negyedikként *Sárvárra* invitáljam látogatóba a nézőket. A forgatás során a stáb a buktatók egész sorával találta magát szemben. Közülük talán a legnehezebben leküzdhető Sárvár igen gazdag történelmi múltja volt. Az a körülmény, hogy a XVI. század derekán itt jelent meg az első magyar nyelvű nyomtatott könyv: Sylvester János Új Testamentuma, illetve az, hogy a Nádasdyak idején a három részre szakadt országnak valóságos kulturális központja volt. És ott volt nekünk a várkastély hatalmas kőteknősbékája is! Úgyszólván a Dunántúl egyetlen olyan épen maradt erődítménye, amelyet se a török nem foglalt el, se a császári birtokosok nem robbantottak fel a kuruc háborúk után, és amelynek díszterme páratlan a maga nemében. Ugyanilyen fogas problémát okozott a sárváriak híres — sőt: riválisaik szerint hírhedt — lokálpatriotizmusa is. Ez a szülőföldhöz való büszkeséggel vegyes ragaszkodás nemcsak magatartásban és hűségnyilatkozatokban, de millió forintokat érő tettekben is megnyilvánul. A filmben a sárvári születésű, kiváló szobrász, *Németh Mihály* portréja is helyet kapott. A műsor bemutatása és megszólaltatása jómagamnak is módot nyújtott arra, hogy elmondjam: munkásságom során miért és hogyan vagyok mindig lélekben otthon még akkor is, ha a cselekmény helyszíne merőben más, és a szereplők sincsenek még csak távoli rokonságban se a sárváriakkal. Talán nem vetem el a sulykot, ha summázva azt mondom: nemcsak kamerával — *szívvel* is készült ez a film, s ha egybenmásban elfogult találna lenni, megszépítő líráját egy „vazsi gyerek" hibájául róják fel...

Tv 20.45

7

Petőfi

4.25—8.00: A Petőfi rádió reggeli zenés műsora

8.00: Hírek. Időjárás

8.05: Mozart: D-dúr divertimento K. 334. (Berlini filharmonikus zenekar, vez. Herbert von Karajan)

8.55: Külpolitikai figyelő (Ism.)

9.10: Nótacsokor

10.00: A ZENE HULLÁMHOSSZÁN
Szerkesztő: Boros Anikó

Közben 11.00—11.05: Hírek. Időjárás

11.50: Magánvélemény közügyekben
Szántó Jenő műsora

12.00: KÖNNYŰZENEI HÍRADÓ (Ism.)

12.30: A kórusirodalom mesterei
Britten: Himnusz Szent Cecíliához (Mátray Zsuzsa, Pálóczy Piroska, Ambrus Mihály, Kovács Péter, az MRT énekkara, vezényel Vajda Cecília)

12.43: Szolnoki stúdiónk jelentkezik

Urh

18.00: Hírek. Időjárás

18.10: Hanglemezparádé

1. Deák: Rendhagyó dixieland (Stúdió 11), 2. Adamo—Brandin: Pici szerencse (Sonny Bono — orgona és egy.), 3. Fáy—Zsolnai: Milyen szép délután (Zsolnai Hédi), 4. Christophe: Aline (Caravelli zkr), 5. Nagy: Nóra (Benkó diexieland egy.), 6. Mély folyó — néger spirituálé (Golden Gate egy.), 7. Kaempfert—Sigman: A világ, amelyet ismertünk (Werner Müller zkra), 8. Kovács: Tiroli hegyek (Kovács Andor — gitár), 9. Arlen—Harburg: A szivárvány felett (Frank Sinatra), 10. Fuqua: Hármat háromért (Jr. Walker and the All Stars), 11. Victor—Fodor: Sírni úgyse látsz (Non-Stop egy.), 12. Kuchta—Rhinow: Szürke a szürkében (Hamburgi Rádió zkra), 13. Majláth Júlia—Fülöp: Az nem lehet

---

Győr 18.00—19.00: Nyugat-dunántúli krónika — Tánczene — Fiatalokról fiatalóknak

Miskolc 18.00—19.00: A megye életéből — Mit írnak tudósítóink? — A hűtőgép-szervizben — Az OTP a kislakás-építőkért — Szakmai továbbképzésről visszatérve — Egy „rendetlen" magánkönyvtár — A KISZ alapszervezeti választáson — Fiatalok zenés találkozója

Nyíregyháza 18.00—19.00: Hírek, események két megyéből — Filmdalok — Filmlevél — A

Szobordarabok

1021

Kedd, 1975. október 21.

Barlangi fürdőlevél

Hajnalban kilépek a hotel luxus mesebeli üvegkapuján egy másik mesébe. Ezüstös köd szállt a távoli, tehát kék hegyek fölött. Csodálatos csend volt és ugyancsak távoli kutyaugatás, ami jelzi az igazi vidéki csöndet. A köd olyan sűrű volt, hogy érezni lehetett, mint valami pókhálós anyagot; s benne a táj kezdett visszaváltozni számomra azzá, ami eredetileg lehetett, ipari koncentráció és velejárói nélkül. A ködön keresztül halvány ezüst rajzként mutatkozni kezdtek a fák és a bokrok. És aztán egyszerre ott volt az ember egy csodálatos park közepén, ahol a fák a zöld és a sápadt arany minden árnyalatával gyönyörködtettek; a legtöbbön gyümölcs is csillogott, tömött, gömbölyű, narancs- és korallpiros bogyók: berkenyék.

Az pedig, ami itt a közelben csobog, ahol sűrűbb még mindig a köd, az bizonyára a Szinva lesz. Nem tudom miért szebb az olyan folyóvíz, amelynek nevét tudja az ember. Ezt mindenesetre rosszul tudtam (mert ez a Hejő-patak), mégis jólesően harmonikus látvány volt, ahogy minden különösebb póz és felvágás nélkül egyszerű füves meg sziklás partok közt csobogott selymesen ez a víz. Egyszerre csak kis tisztásra kerülök; sárgásfehér szép rücskösre megmunkált kőszobor áll rajta. A sötét fák, a zöld fű és a ráhullott sárga levélemprimé hátterében: anya gyermekével: „Jó kőben van". A kézikönyv szerint Németh Mihály műve; igazán csak a legfölöslegesebb kőrétegeket szedte le róla a szobrász. A látvány kellemes. És utóvégre ugyancsak a kézikönyvből tudom, hogy Tapolcafürdő környéke már az őskorban is települési hely volt; egy közeli sziklafülkéből a jégkorszakbeli ember pattintott kőeszközei kerültek elő; egy szarvasfogakból készült nyaknék, embercsontok és a jégkorszak állatvilágának néhány maradványa. A hegyek alján levő meleg vizű barlangban talált menedéket az ősember a hideg ellen. Talán az ő asszonya szorította magához ilyen szögletes rémületben a gyerekét? Talán az ő családja félt ennyire, amikor a férfi távol volt. Vagy éppen attól, hogy visszatér?

Nem tudom milyen irányba fordultam a víz mellett, akkor még nem tudtam, hogy ez a Hejő-patak, mely télen sem fagy be. De mindenesetre olyan szép és változatos a víz, hogy nem akartam elhagyni. Itt már tavirózsák is nyílnak rajta, sárgán, áttetszően az erősödő reggeli fényben. Váratlan közelségben röppent el egy gerle nagyságú madár. Fütyült rám, a szó szoros értelmében. Azonkívül még mondott is valamit röptében. Karcsúbb a gerlénél és a víz színét tükröző zöldeskék mellénye fénylett. Harkály? Jó volna tudni! Mindenesetre szelíd, nem fél az emberektől, úgy látszik etetik. A rigók is akcióba léptek. Reggeli kedves trilláikkal jelezték, hogy örülnek a fénynek. Egyszerűen nem vagyok hajlandó elhinni, hogy csak lakásügyi tiltakozásukat foglalják ilyen gyönyörű hangképbe! Bár persze, ha olyan kiváló szakemberek mondják, biztosan így van. Kár.

És akkor egyszerre ott állt előttem az ezüst lány. A „Vízbelépő"-nek hívják, mint később kiderült, ugyancsak a kézikönyvből. És csakugyan egyik lábát előre nyújtva próbálja jókedvűen, nem túl hideg-e az a bizonyos víz. Nem túl hideg: mert fájdalom, a kis trapéz alakú medence, amelybe lépni akar, nyilván technikai okoknál fogva üres. Viszont a lány olyan karcsú és elegáns! Az életből ellesett pici mozdulata olyan eredeti és eleven; kerekmetszetű, hengerekből épült, mégis teljesen reális teste olyan nagyon ózsuta szerűen mozdul, hogy hosszú percekig nem tudtam elszakadni tőle. A leány fémből van. Gondolom bronzból. Habár a színe inkább sötét ezüst. Vargha Miklós műve... A „Miskolc" című könyvből tudom meg, mert ráírva persze nincs.

A barlangfürdő — ahol már az ősember is elbújt — csodálatos. Már akkor is az volt, amikor először jártam benne nappali fényben, és még csak bokáig érő langyos vízben. Már akkor is tudtam, hogy tulajdonképpen Andersen sellője ilyen helyen lakhatott. Azóta ez a hasonlatosság még jobban kiderült. Talán nagyon fejlett ízlésű emberek számára túl regényesen is, de nekem nagyon tetszik a rendezés. A barlangokban mély fülkék nyílnak, melyekben azonban nem kell félni semmiféle cápáktól. Azt hiszem nem is találtak semmiféle cápaemléket a Bükk tengerkorából sem, de a hableányt operáló tengeri boszorkány igenis visszavonulhatott ide a túl forgalmas skandináv fjordokból. Talán itt olcsóbban lehet megélni! És maga a hableány is talán ide jött gyógyíttatni azt a krónikus lábfájást, amit uszonyainak emberi lábakká való plasztikai alakítása okozott neki. És talán a némasága is feloldódott. Mert ahogy a kézikönyv mondja a barlang levegője kitűnő hatású az asztmatikus és más légzőszervi megbetegedések ellen. De a vegetatív idegrendszer kimerüléses, fáradtság okozta megbetegedése ellen is.

A rejtett lámpák, színes üvegablakokon át szűrődő csillanások ide-oda sikló embertesteken tükröződnek. Az egyik mély beszögellésből gyorsan és diszkréten visszahúzódom. Egy férfi visz karjaiban a vízben könnyűvé vált női testet. Gyengéden, kedvesen. Csak egy fél óra múltán döbbenek rá, már a parton, hogy nemcsak szerelemből vitte, hanem mert a nő béna.

És itt vége ennek a tételnek. Az ember váratlanul kiúszik a napfényre, távolból óriási kagylóhéjnak tűnt a fürdő teteje. Nyilván ezt is akarta a tervezője. A selymes tapintású kék víz az őszi eget tükrözi; a körös-körül tornyosuló valódi sziklákból valódi forrás bugyogyan ívben, és hatalmas erővel ugrik neki az éppen ott fürdőző élőlénynek. A sziklafalakon moha, piros vadszőlő, lila kúszónövények. És nincs benne több ember, hála istennek, mint amennyi elfér. És azok is inkább a parton sütkéreznek a fel-felpislogó őszi napban. A medence szabálytalanul ovális; el lehet hinni, hogy a természet jóságos szeszélye tervezte... Egyik hajlatában hatalmas kő, benne őskori kagylók, kövületek, korallok. Finoman váltakozó felületekkel. Nem valódi. Szerencsére jól olvashatóan rá van írva, hogy Zsuffa Sándor terve.

Ezért még külön hálát is érzek. Olyan utálatos, ha az ember nem tudja, kinek is köszönhet valamit abból a kevés jóból, amit az élet ad. Valami szépséget. Kevés? Tulajdonképpen nem is. Az a néhány óra a tapolcai barlangfürdőn és környékén például megmarad emlékként, mint valami kedves kagylókövület. Sokáig és sokunknál.

Fedor Ágnes

Kedd, 1975. o

Tu

Ideg- és

Hétfőn megkezd
gyar Ideg- és Elme
sasága 28. nagygy
lyen négy napon át
let legidőszerűbbn
máit fejtik ki. Fel
Böszörményi Zoltár
gos Ideg- és Elme
Intézet osztályveze
sát, a szervező biz
tagját, hogy a
programja iránt
jünk.

— A Magyar Ideg
orvosok Társasága három-
évenként tartja különböző te-
matikájú nagygyűléseit, amely-
eken — mint most is — szá-
mos külföldi szaktekintély is
előadásokkal szerepel. Erre
kal a rendezvény öt hivatalos
nyelve, a magyar, az angol, a
francia, az orosz és a német.
A Magyar Tudományos Akadémia orvosi tudományi osztálya és a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége védnöksége alatt az ez évi eszmecsere két főtémát tárgyal: *a tudatműködés zavarait és a központi idegrendszer traumás sérüléseit.*

— *Milyen indítékok alapján választották éppen e két témát?*

— A tudatműködés zavarai az ideggyógyászat olyan területe, amely — bár laikusok számára elvontan és talán kissé ijesztően is cseng — szorosan kapcsolódik feszültségekkel terhes mindennapjainkhoz. Olyan esetekhez, amelyek különböző belső és külső hatások nyomán rendkívül gyakran fordulhatnak elő és olykor nemcsak az egyénre, hanem a környezetre nézve is kedvezőtlen, sőt súlyos helyzeteket, körülményeket idézhetnek elő. Ezeket jól példázzák a tudatzavarok igazságügyi vonatkozásai, amelyekről dr. *Pollner* György tartott rendkívül érdekes referátumot.

— Ami a másik főtémát, a központi idegrendszer traumás sérüléseit illeti, ennek főleg a közúti balesetek gyakorisága ad szomorú aktualitást. Természetesen azonban más eredetű, ilyen irányú sérülések kapcsán előálló különböző esetek megvitatására is sor kerül.

A zokogó kalauznő

— *Magyar részről dr. Molnár László professzornak az idegrendszer organikus károsodásaihoz társuló tudatzavarokról szóló referátuma után főorvos úr előadása hangzott el a pszichogén tudatzavarokról. Tulajdonképpen hogyan határozhatnánk meg e tudatzavarok általános közös jellemzőit, és talán néhány példa az elvont elméletnél is jobban rávilágítana azok mibenlétére.*

— Természetesen ilyen viszonylag rövid és elsősorban nem szakmabeliek számára készülő híradásban nehéz a tudatzavarokról úgy szólni, hogy a legközérthetőbb lényeget ragadjuk meg. Tudatzavart akkor állapíthatunk meg, amikor az agy bizonyos belső és külső hatások felfogására, azok rendezésére, feldolgozására és a megfelelő reagálásra képtelenné válik. Ez akár kórfolyamatok, betegségek, akár kimerülés avagy pszichotrop anyagok hatására bekövetkezhet. Magukra a tudatzavarokra és főként okukra az előzmények ismerete nélkül olykor nagyon kevéssé lehet ésszerű indítékokat találni, ezért a felületes szemlélő számára sokszor teljesen érthetetlenek, sőt indoko-

— Igen. 1944 nyarára forgattam vissza az idő kerekét, amikor Vityebszk és Bobrujszk között — Bjelorussziában — a német front 300 kilométeres szakaszon összeomlott. Harminc divízió veszett oda, egyes harci egységek szétzilálódtak, mások újjáalakultak rendkívül súlyos nélkülözések, pszichés megterhelések közepette próbálva az új védelmi vonalakhoz visszajutni. Ebben a helyzetben az a hír is lábra kapott, hogy egyes ellenséges alakulatokhoz tartozó tisztek német egyenruhában, kitüntetésekkel a mellükön bizonyos német csapatokat „direkt" az oroszok megsemmisítő tüzébe vezettek. A német propagandában utolsó percig fanatikusan hívő, megtévesztett német katonák kapva kaptak az ilyen, saját kilátástalan helyzetüket „megszépítő" magyarázatokon. Egy-egy visszavonulásban döntő szerepe van a csoportstabilitásnak. A legkevésbé stabil egységeknél mintegy halmozódtak a krízisjelenségek, nőtt az ismeretlen személyekkel szembeni gyanakvás, ami újabb megterhelésre explosív kisüléshez vezetett. A tömegpánik, a tudatzavar következtében egy egységétől elszakadt lovagkeresztes német törzstisztet, mint idegent, sőt ellenséges ügynököt teljesen elszigeteltek. Amikor pedig ez a vezetést magához akarta ragadni, az egyenruha, a rendjelek, az igazolványok pecsétjének jelentéktelen eltérései a gyanú megerősödése irányába hatottak és az ismeretlen — mint később bebizonyosodott egyébként valóban német és tapasztalt — katonai vezetőt *kivégezték.*

— *Még egy, talán kevésbé „szenzációs", de napjaink valóságához nagyon is közel álló példáját szeretném, ha főorvos úr elmondaná, ugyanis egyes meggondolatlan gyógyszerszedőkre és a gyógyszerrel párhuzamosan szeszes italt fogyasztókra fontos figyelmeztetést rejt magában.*

Gyógyszer és alkohol

— Több olyan eset, amelyeket most nem részleteznék, arra figyelmeztet, hogy egyes nyugtatók orvosi ajánlatra, tehát „jó szándékkal" történő, de a beteg által önkényes, meggondolatlan mértékű, vagy alkohollal társuló szedése szintén depressziót, sőt „énidegen", akár öngyilkosságra késztető hatásokat kelthet. *Simkó* 1973-as adatai szerint hazánkban a nyugtatók fogyasztása *tíz év alatt csaknem hatszorosára,* az altatók szedése *kétszeresére* emelkedett. Bizonyos pszichosedatív vegyületekkel kapcsolatosan gyakran a várt nyugtató hatás helyett a személyiség fékezőrendszereinek lazulása észlelhető és ez olyan mechanizmusok felszínre törését teheti lehetővé, amelyeket a nemgyógyszerelt egyén a beilleszkedés érdekében addig el tu-

MAGYAR NEMZET
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Vas Népe

1975 SEP 11

Németh Mihály szobrászművész

1021

Németh Mihály kisplasztikáiról

Ritka élményben részesülhetnek a sárváriak, valamint a városba látogató művészetbarátok, amikor felkeresik Németh Mihály szobrászművész kiállítását. Nemcsak azért, mert a művész Sárvár falai között él, építette fel műtermes lakását, tehát honos ott, de azért is, mert a kiállításra igyekezők a művész intimebb sajátos világába, életébe pillanthatnak be.

A közterületen álló szobrokat mindenki megnézi, megcsodálja, de azt nagyon sokan nem tudják, mennyi küzdelem, gondolkodás, próbálgatás előzi meg azok születését. A műhelymunka mindig vonzó, érdekes, főleg a kívülálló számára, aki már csak a kész produktumot látja s nem ismeri a belső feszültség teremtette „morzsalékot", vázlatokat.

Most, a kiállító ebbe a belső világba avatja be nézőit, ezért állította ki kisplasztikáit — tegyük hozzá — megannyi remeket.

Negyvenöt kisplasztikát — és érmet tár Németh Mihály nézői elé. Valamenynyin látszik az ihletettség, a „szakma" szeretete és alázata. Az az öröm, amellyel Németh Mihály az agyaghoz nyúl, hogy megvalósítsa gondosan kitervelt formáit.

Tinódi I.

A Járműjavító lakatosából — kovácsából vált művész, bár országszerte is sikert aratott munkáival, nem szakadt el szűkebb pátriájától, Vas megyétől. Talán ezért is születnek egyre másra vasi ihletésű alkotásai. Aki járt már a szombathelyi falumúzeumban, megcsodálta az ott felállított, a Vas megyei parasztot szimbolikusan megjelenítő alkotást, vagy a Sárváron a termálfürdő előtt felállított fürdőző-nő remekbe formált figuráját, s egyéb köztéri szobrait, érezheti, hogy a művész a hétköznapok emberéhez szól, olyan műveket produkál, amelyeket különösebb kommentár nélkül is meg lehet érteni, nem burkolódzik misztikus homályba.

Németh Mihály realista művész. Alkatát tekintve is erős fizikumú, s ez az erő árad szobraiból. Mindegyikét nemcsak statikus nyugalom, de valami belső feszültség hatja át, a robbanó erő, a tettrekészség, olyan gondolat fűti, hogy teremteni, dolgozni, élni, tenni kell.

Furulyázó paraszt.

Bár a művész szereti a nagy megoldásokat, a nagyobb méretű szobrokat — ezekben tudja gondolatait legjobban megvalósítani — kisplasztikáiban is fellelhető ugyanez a szándék. Művészete nem mentes a líraiságtól sem, hiszen hány művében jelenítette meg az anyát gyermekével, az anyaságot. De gondolt az élet egyéb más megnyilvánulásaira is, a szórakoztatásra, a küzdelemre. Ez utóbbiak, a maguk módján nagyon okosan politizálnak is. Gondoljunk csak a Kígyóölő, a Mártír című alkotásokra.

Németh Mihálynak különleges tehetsége, hogy a hétköznapok egyszerű, mások által észre sem vett pillanatait örökítse meg. Itt mindenekelőtt az Anyaság sorozatra, a Harisnyakötőre, a Vízbenézőre, a Szakkör-re, az Olvasó lányra, a Haját mosó lányra gondolok. De emléket állított korábbi nagy művészeknek is, Brueghelnek, amikor bronz reliefjét megmintázta.

A kiállítás egyik legszebb darabja — mely ugyancsak Vas megyei téma — a Gyöngyös és Rába című kompozíció. A két folyó találkozását szimbólikusan, egy szerelmespár figurájában találta meg. Egy erőteljes férfi ölelkezik egy szép mozgású

Gyöngyös és Rába.

nővel. A férfi halat tart a kezében, ami egyben a víz gazdagságát, a Rába külön természeti adottságát jelképezi. Ő az erősebb, hozzá símul a lány, mintegy befogadást, védelmet keresve. (Reméljük ezt a remek alkotást minél előbb láthatjuk nagyban valamelyik közterünkön, vagy kiránduló helyünkön.)

Hasonló szép, megkapó és egyben lenyűgöző a Nádasdy című kompozíció, melyen a művész elsősorban a gondolkodó, de ugyanakkor hazáját, hatalmát fegyverrel védő Nádasdyt állítja elénk. A szobor mérete csupán 38 centiméter, de látva a kisplasztikát monumentálisnak tűnik. Ez megint Németh Mihály sajátos művészi adottsága; hogy kicsiben is érzékeltetni tudja, nemcsak a szellemi, de a fizikai nagyságot is. Gondoljunk csak Goya Korsós lányára, amely kisméretű festmény s mégis azt az érzetet kelti a nézőben, hogy méreteit tekintve nagy vászonra festett alkotás.

Szólnunk kell még a belső nyugalmat, az egyszerűséget ábrázoló Furulyázó paraszt

Nádasdy.

című kisplasztikáról is. Egyszerűség, karakter jellemzi ezt az alkotást. Megmunkáltabb, talán látványosabb is a Tinódy sorozat. A Sárváron élt Tinódi Lantos Sebestyén a kor akkori „újságírója", hírmondója remek formát öltött Németh Mihály keze nyomán.

A szeptember 14-ig nyitva tartó kiállítás minden művészetet szerető embernek örömet nyújt, fiatalnak, idősebbnek egyaránt, hiszen Németh Mihály művészete mindenkihez szól.

Zentai Pál

SPORT

Király és Farkas két gólt rúgott

Haladás—SZEOL 5:1 (2:1)

Rohonci u. 7 ezer néző. vezette: Tompa (Barna, Kuti). — NB I-es bajnoki labdarúgó-mérkőzés.

Haladás: Békei — Fischer, Horváth Á., Kereki, Kiss Gy. — Halmosi, Fedor, Horváth Z. — Szabó S. Farkas, Király. **Edző:** Sárosi László.

SZEOL: Nagy — Lancsa, Forgács, Kozma, V. Tóth — Zámbori, Hangai, Birinyi — Hojszák, Szeghalmi, Antal. **Edző:** Rábay László.

Csere: Szeghalmi helyett Wenner, a szünetben, V. Tóth helyett Horváth a 70. percben.

A hazai öltözőben Sárosi összeállításából kiderült, hogy Békei és Kiss Gy. személyében újoncokat avat a csapat, s kezdő-ember lett Király is. **A szegediek** tartottak a találkozótól, hiszen Vass és Szalai nélkül utaztak Szombathelyre.

Nagy lendülettel kezdett a Haladás, az első percekben állandóan a vendégek térfelén pattogott a labda. **A 7. percben Horváth Á. előreívelt labdáját Farkas fejjel megcsúsztatta, Fedor érkezett és futtából a léc alá bombázott. (1:0).** Röviddel utána Szabó fejelt a jobb sarok felé, de Nagy az utolsó pillanatban kitenyerelte a labdát. A 11. percben Szabó a kapuson is túljutott, de nagy szögből az oldalhálót találta el. A 14. percben egyenlíthetett volna a SZEOL. Horváth Z. rosszul passzolt. Antal egyet igazított a labdán, aztán mintegy 20 méterről a jobb sarok mellé suhintotta. A vendégek megpróbálták a hazai csapat néhány perces megtorpanását kihasználni. A 26. percben Hojszák veszélyes beívelését Békei csípte el, majd Antal két szabadrúgása veszélyeztette a hazai kaput. Három perccel később Király hátrahúzva ollózva emelt a bal felső sarok felé, de Nagy kiütötte a labdát. Félóra eltelte után ismét a hazaiak percei következtek, Halmosi bombája az oldalhálóban akadt el, majd növelte előnyét a Haladás. **A 32. percben Szabó egy csellel becsapta V. Tóthot, laposan kapura lőtt, Nagy kiejtete a labdát, és Farkas laposan a kapu közepébe továbbította. (2:0).** Horváth Á. fejelt a kapu mellé, majd Halmosi labdája zúgott el a szegediek hálója mellett. A **42. percben egy előrevágott labdával Szeghalmi cselezgetett, megvárta míg társai felzárkóznak, jobbra Hojszák elé adott, aki átívelt a bal oldalra és Antal 8 méterről egy igazítás után a jobb felső sarokba vágta a labdát. (2:1).**

Szünet után az újonnan beállt Wenner harcolt ki jó helyzetet, de Békei elcsípte a labdát. **A 49. percben Fedor ívelt be szögletet a bal oldalról, Király emelkedett a legmagasabbra és közelről fejjel a rövid sarokba csúsztata a labdát. (3:1).** Szabót ápolták, majd hat perc múlva szinte megismétlődött a gól előtti jelenet. **Ismét Fedor ívelte be a szögletet, ezúttal Kereki fejelt kapura, a beállós labdája elakadt a védőkben, Király szemfüles volt és a kapu torkából a jobb alsó sarokba tolta a pettyest. (4:1).** Támadásban maradtak a hazaiak, a 60. percben Fedor a jobb kapufa külső élét találta el. A 72. percben esett a mérkőzés legszebb gólja. **Halmosi vezetett támadást a bal oldalon, beadását Király levette, majd jobbra Farkas elé tolta. A középcsatár bombája — mintha zsinóron húzták volna — a jobb sarokban akadt meg. (5:1).** A gól után Horváth távoli kapura emelése alig csúszott el a bal felső sarok mellett. Antal kapu elé lőtt labdáját pedig Békei szedte fel Birinyi elől. Két perccel a befejezés előtt Birinyi keresztbelőtt labdája elcsúszott a berobbanó Antal lába alatt.

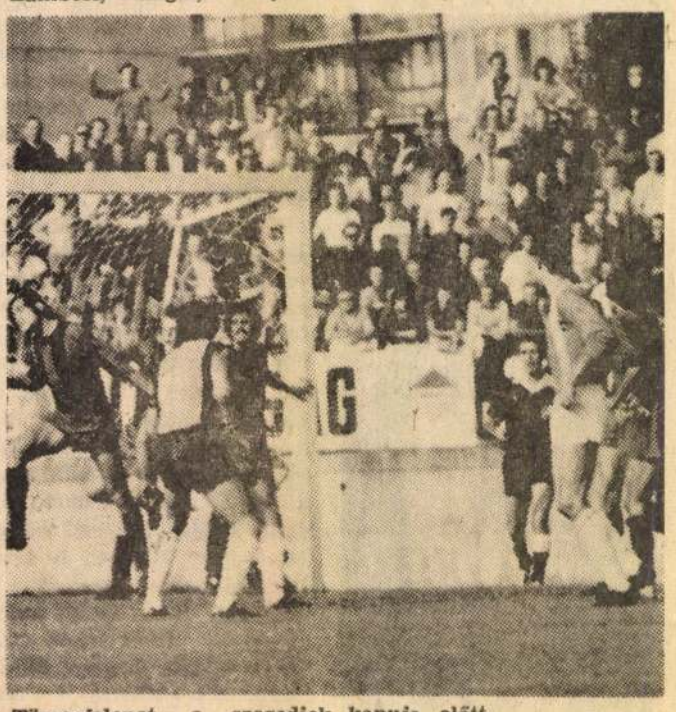

Tömegjelenet a szegediek kapuja előtt.
(Tóth Imre felvétele)

Tíz perces hazai nyo más után a szegedi csa pat is lábra kapott, e sősorban a mozgéko Antal révén veszélye tettek a Tisza-partiak. távoli lövések azonba célt tévesztettek, s fé óra után újra hazai r hamok következtek ismét góllal. A Haladá ban Horváth Z. inkál balszélsőt játszott, de vendégek nem csoport sították át védelmük csak a két ékre, Királ ra és Farkasra ügyelte — sikertelenül. A Hala dás játéka javult, de a öt gól ellenére is vo tak időszakok, amiko döcögtek a zöld-fehére akciói. A szegedi csa pat jobbára csak a vé dekezéssel törődött, középpályások sem so kat figyeltek a támadá sokra. A javuló formá ban játszó Haladás ott honában a SZEOL csa lódást keltett, már a első percekben látni le hetett, hogy feladták a küzdelmet. A szombat helyi csapat győzelme — a helyzetek alapján — nagyobb arányú is lehetett volna.

A Haladás kapujában Békeinek kevés dolga akadt, a védelemre sem sok munka hárult. **Kiss Gy.** nem keltett csalódást. A középpályások ezúttal sokat rohamoztak, s távoli kapuralövésekkel is próbálkoztak. Közülük **Horváth Z.** szinte végig balszélsőt játszott. Elől **Farkast** és **Királyt** góljaik és nagy akarásuk miatt lehet dícsérni, **Szabó** ezúttal halványabb volt.

A SZEOL legjobbjai Kozma, Birinyi és Antal voltak.

Bodor Ferenc

A tartalékok összecsapását a vendégek nyerték 1:0 (0:0) arányban. A gólt Hägellmann szerezte, a hazaiaktól Baloghot durvaságért, Németh Lajost feleselésért kiállították. Hauzer itt is csalódást keltett — lecserélték.

Az NB I további eredményei: Ferencváros—Kaposvár 4:2, Vasas—ZTE 2:0, Videoton—Csepel 2:0, Diósgyőr—Békéscsaba 1:0, Rába ETO—Bp. Honvéd 1:1, Tatabánya—Újpest 1:3, MTK-VM—Salgótarján 3:0.

A bajnokság állása:

1.	Ferencváros	4	4	—	—	15- 5
2.	Diósgyőr	4	3	1	—	7- 1
3.	MTK-VM	4	3	—	1	9- 2
4.	Videoton	4	3	—	1	9- 4
5.	Bp. Honvéd	4	2	1	1	7- 7
6.	Rába ETO	4	1	2	1	8- 6
7.	Kaposvár	4	1	2	1	6- 6
8.	Ú. Dózsa	4	2	—	2	7-10
9.	SZEOL	4	2	—	2	5-12
10.	Haladás	4	1	1	2	9- 8
11.	Csepel	4	1	1	2	7- 8
12.	Vasas	4	1	1	2	6- 8
13.	Zalaegerszeg	4	1	—	3	5- 7
14.	Békéscsaba	4	—	2	2	3- 7
15.	Salgótarján	4	1	—	3	6-12
16.	Tatabánya	4	—	1	3	6-12

Őszi sorsolás kosa

NB II. férfiak: I. fordu KSI. — *II. forduló* (IX. rusz. — *III. forduló* (IX. 28. GEO. — *IV. forduló* (X. 5 *forduló* (X. 12.) Bakony V *duló* (X. 19.) Körmendi F *forduló* (X. 26.) Zalaegers *VIII. forduló* (XI. 2.) SO *forduló* (XI. 9.) Körmendi *duló* (XI. 16.) Péti MTE—I (XI. 23.) Cs. Autó—Körme 30.) a körmendiek szabad 7.) Oroszlányi B.—Körmen 14.) Körmendi FMTE—Ka

NB II. női: Szeptemb Szombathelyi Tanárképző S *szeptember 28:* SZTSE—F SZTE. *október 12:* Főváro SZTSE—Székesfehérvár. o *2:* SZTSE—Nagykanizsai képző Főisk.—SZTSE. *nov vember 23:* Szolgáltató S SZTSE—MAFC. *december 14:* ZTE—SZTSE.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Vas Népe

1310 AFK 14

Németh Mihály, szobrász

1021

Több a hobbynál

Mindig érdekes és tiszteletreméltó dolog, ha valaki a mindennapi munkáján, elfoglaltságán túl olyasmire vállalkozik, ami önmagában véve is kitölthetne egy életet. Van, aki szinte már művészi fokon fát farag, kerámiatárgyakat készít, festeget, verset, prózát ír, s van aki a gyűjtőszenvedélynek hódol.

Hobbynak is nevezhetnénk ezt a munkaidőn túli tevékenységet, de igen gyakran túlnő annak határain. Különösen akkor, ha valaki okos, értelmes dologra fordítja a szabad idejét.

Kondics József is, a MÁV Pályafenntartási Főnökség II. szakaszának Salvador Allende nevét viselő festő szocialista brigádjának vezetője többek között kisgrafikákat, ex libriseket gyűjt. Gyűjteménye immárom több ezer darabra tehető, s ami különösen figyelemre méltó, nem „összevissza" gyűjt hanem szovjet kisgrafikák gyűjtésére specializálta magát.

Ebben a tevékenységében segíti őt brigádja is, hiszen a vasúti csomópont KISZ szervezete a szocialista brigáddal közösen Kondics József gyűjteményéből kállítást rendezett Szombathelyen, a MÁV Igazgatóság kulturtermében. Tizenhat tablón több mint 100 szovjet grafikus munkáját mutatja be, ötéves munkájának eredményét. Nem kis dolog kapcsolatot teremteni távoli országokban élő művészekkel, ez kiterjedt levelezést jelent és természetesen grafikáért grafikát kell cserébe adni, s így a hazai művészekkel is jó viszonyt kell kialakítani. A kiállítás darabjai azt igazolják, hogy Kondics Józsefnek jó kapcsolatai vannak, s nem ismer fáradtságot akkor, ha új darabbal gazdagíthatja gyűjteményét.

A kisgrafikák alkotói között találhatunk vologdai rajztanárnőt, moszkvai, kijevi, tallini, vilniusi, leningrádi, minszki grafikust. De láthatjuk a Tyumenben élő Ivenszki metszeteit, akinek szerte Szovjetunióban megbecsülik a munkáját. Vagy például prof. Okas Lenin-díjas grafikus művészt, akinek világszerte ismertek alkotásai. Az ex libriseken kívül egyéb kisgrafikákat is találhatunk, valamennyi szigorúan szerkesztett, gondos, művészi munka terméke. De láthatunk itt az élet legkülönfélébb területéről vett humoros rajzokat, rézkarcokat, a gyermekek világába vezető meseillusztrációkat.

A kiállítás a gyűjtő munkájának megismerésén túl ismeretterjesztő feladatot is betölt. Ugyanis a látogatók a bemutatott művek alapján bepillanthatnak a ma élő szovjet művészek tevékenységébe.

A MÁV Igazgatóságon már eddig is láthattunk képzőművészeti kiállításokat. Ezt megelőzően például Németh Mihály mutatta be kisplasztikáit, s tartott színvonalas előadást a szobor születéséről. Bízunk abban, hogy a kezdeti közönségsikeren felbuzdulva, továbbra is rendeznek kiállításokat, bemutatókat, művész-közönség találkozókat.

Zentai Pál

SPORT

Losonczy a dobogón

A magyar férfi kosárlabda válogatott nyerte a nemzet-

Répc

A v

A tavaszi szünet jó h használása vezérelte a cse regieket, amikor tavaly ki ták a Répce Kupát. Az el év sikeres volt, ezért az id ismételtek, hat középisk csapata jött el Csepregre.

A Kupát a Budapesti László Gimnázium lán nyerték 9 ponttal. A tová sorrend: 2. Vasvári Postaf galmi Szakközépiskola 8, Veszprémi Kállai Éva Gi

Másod

A Sabaria SE és a Vas gyei Kosárlabda Szöve rendezésében péntektől sárnapig Szombathelyen, Safrankó úti sportcsarn ban rendezték meg a serd leány és fiú csapatok tor ját a Sabaria Kupáért. pénteki és szombati körm kőzések után kialakult lyezések alapján vasárna döntőket és a helyosztó m kőzéseket bonyolították Sajnos a versenykiírásba ba csúszott, mégpedig hogy a döntőbe az első nap eredményeit nem v magával a győztes, ille vesztes együttes. Ez a v senykiírási hiba a Saba leányainak első helyébe rült, míg a ZTE a harma

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 NOV 5
VAS NÉPE

Németh Mihály
1021 szobrászművész

Németh Mihály kisplasztikái Szombathelyen

Már a kiállítás megnyitása előtt érezhető volt, hogy Németh Mihály szobrászművész kisplasztikái nagy sikert aratnak a szombathelyi művészbarátok körében. Erre vallott az is, hogy a szombathelyi MÁV Igazgatóság kultúrtermében szokatlanul szép számban gyülekeztek az érdeklődök.

Németh Mihály olyan kisplasztikai csokrot állított össze, amely hűen tükrözi a művész ars poeticáját, s különösebb kommentár nélkül is a széles tömegekhez szól. A figurákból áradó nemes egyszerűségben van a nagy kifejező ereje Németh Mihálynak. Tehetségét, művészet-szeretetét azonban nemcsak az elmélyült alkotásokban szánja, de társadalmi hivatást is vállal, amikor egyre több helyen mutatkozik be munkáival, hogy értékető szóval segítsen azokon, akik kevésbé jártasak a művészet sajátos birodalmában.

A látogatók ismét megcsodálhatták a Terhes nő című kompozíciót, amely az új világot teremtő anyát állítja elénk, ábrázolva benne azt az őserőt, amellyel csak a nők rendelkeznek. Az anyag adta lehetőségekhez képest lírai alkotás a Vízbenéző című márvány szobor. E témát a művész egyébként bronzban is megfogalmazta. De hasonló sikert aratnak a művész karakteres portréi, a Furulyás lány, a Fürdőző nő, a Kuporgó, a Vetkőző, a Mosakodó, a Haját mosó lány, a Pihenő című kompozíciói. A művész reális kifejező ereje teret követel. A kisplasztikákból születtek meg a köztérre állított nagyobb méretű szobrok. Németh Mihály népszerűségére az is jellemző, hogy hazánk különböző városaiban több mint 40 köztéri szobra áll.

A szobrok hatását csak fokozta, hogy a kiállítás megnyitója után Németh Mihály „Hogyan készül a szobor?" címmel diavetítéssel egybekötött előadást tartott. Ezen láthatták az érdeklődők a szobor születésének szinte minden fázisát. A művész bemutatta a leendő szobor kisplasztikáját, majd azt a műhelymunkát, amely a szobor megszületéséig tart. A látogatók szinte együtt jártak a művésszel a süttői kőbányában, ahol gondos előtanulmányok után kivágatta a kőtömböt, részt vehettek a fizikailag sem lebecsülendő faragási munkában, s szinte szemük előtt vált ki a tömbből a figura.

Csak dicsérni lehet a szombathelyi MÁV Igazgatóság KISZ csúcsvezetőségét, hogy vendégségbe hívta Németh Mihályt. A művész ugyanis nem ismeretlen a MÁV Igazgatóságon, hiszen több mint tíz éven át a Járműjavító Vállalat műhelyében dolgozott, mint lakatos. Mindig készséggel vállalkozik arra, hogy művészetét bemutassa, hogy a formába öntött gondolatait minél többekkel megismertesse.

—zentai—

Terhes nő gyerekkel.

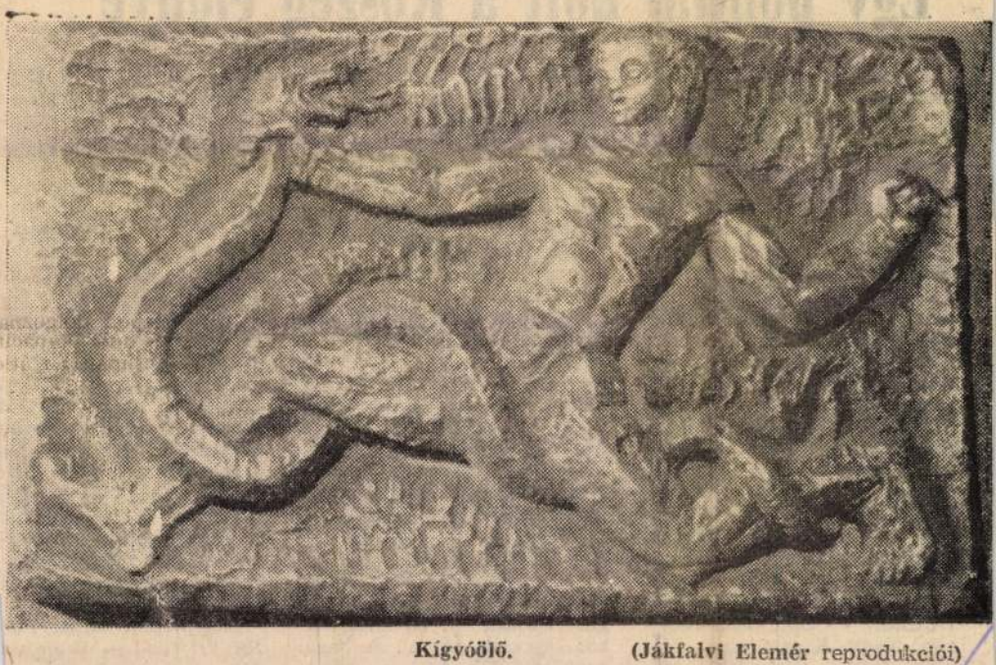

Kígyóölő. (Jákfalvi Elemér reprodukciói)

SPORT

Ma eldől:

Szombathelyi vagy Sturm G

Tegnap nagy forgalom volt a Haladás Rohonci úti irodájában, egymásnak adták a kilincset a különböző sportágak edzői, vezetői. A fő téma persze nekik is a KEK találkozó volt, Sárosi László vezető edzőt faggatták, „tanácsokat" adtak a szakembernek. Sárosi valamennyi kérdésre udvarias választ adott, hangjában azonban ott vibrált az izgalom. Nem azért mert nem bízik csapatában, hanem a nagy lehetőség — a nyolc közé jutás — teszi a szokottnál kicsit idegesebbé. Játékosként sok siker részese volt, s szövetségi edzőként pedig az utánpótlás válogatottal Európa-bajnokságot nyert. Klubcsapatnál viszont ez lenne eddigi legnagyobb sikere, így érthető a „verseny-izgalom".

— Meglesz a nagyon óhajtott siker, a továbbjutás? — vágtunk a téma kellős közepébe.

— Bízom a csapatban. A Fradi ellen is azt játszották, amit vártam, nem tartalékoltak a mai meccsre, kijátszották magukat. Okosan, higgadtan focizták, helyenként egyenrangú ellenfelei voltunk a Ferencvárosnak. A fővárosi csapatnak volt több helyzete, de akadt nekünk is, közel álltunk a meglepetéshez. Csupán néhány másodperces figyelmetlenség okozta a vereséget.

— Az Üllői úton a játék lelassításán, a Sturm ellen pedig gyorsításán, a támadáson lesz a hangsúly.

— Valóban így van, ma támadni, rohamozni kell, gólt, gólokat rúgni. Ennek megfelelően dolgoztam ki a taktikai tervet, de ez maradjon meglepetés.

— A Sturm 1:1-et játszott a főpróbán az Admira-Wacker ellen.

— A grazi mérkőzés előtti főpróbájuk sem sikerült, egyébként sem mindig lehet alkalmazni a színházi szabályt. Az tény, hogy kevés gólt rúgnak a bajnoki mérkőzéseken, ez jó nekünk, az viszont elgondolkodtató. hogy keveset is kapnak, hát jó a védelmük. Így m denképpen óriási küzdel várható, s ha a kilenc perc alatt nem, akkor hosszabbításban vagy a es rúgásoknál vívjuk továbbjutást. A fiúk igérték, hogy tavaszra u ellenfelet hoznak Szon helyre.

A Haladás tegnap dél még edzést tartott, s e be is fejeződött a vasi pat felkészülése.

Este hét óra előtt néh perccel gördült be a Cla us Szálló elé a Sturm G autóbusza. Az osztrákok kedvűen, bizakodó hangu ban érkeztek. Vacsorázt majd korán pihenni tért Babacannal az élen meg tek a török játékvezetők

A két edző közül Sár László volt határozotta

Egy ponttal nőtt a Kőszeg előnye

A megyei labdarúgó bajnokságban megkezdődött az őszi szezon utolsó harmada. A Kőszeg a fináléban kerekedett felül a jól játszó Sárvárral szemben. Az Uraiújfalu legyőzte a második helyen álló Spartacus-Stylt, Vasvárott nyert az újonc Bük, Rábafüzesen 0:2-ről a Simaság. Az Építők „ismételt", most is 2:0-as vezetésről veszített.

LATEX Kőszegi SE—Sárvári Kinizsi 4:1 (1:1) — Kőszeg, 500 néző, jv: Szemes. — Góllövő: Gőcze (11-esből), Neválovits, Rigler, Kozmor I., illetve Szabó! — LATEX: Albert — Vámos, Raposa, Gőcze, Draskovits, Neválovits, Kozmor I., Rigler, Pongrácz (Dercsár), Kozmor III., Pozsonyi. *Edző:* Jenkei Ede. — *S. Kinizsi:* Gyeszli (Kántor) — Simonics, Ágoston, Nagy, Kiss, Varga, Mó- K. — Jancsó, Gecse, Tuczai (Dovánszki), Rozmán, Joó, Simon L., Kondor, Koksa, Pados, Szele (Czittkovics). *Edző:* Pados Károly. Közepes iramú találkozón a többet támadó, sokkal lelkesebb Csepreg megérdemelten győzött. — *Jók:* az egész csapat lelkes játékáért, illetve Gecse.

Uraiújfalui MEDCSZ—Spartacus-Styl 2:0 (1:0). — Uraiújfalu, 300 néző, jv: Pártosi. — Góllövő: Farkas, Dénes. — Uraiújfalu: Jámbor — Horváth, Krausz, Molnár, Jakubovszki, Rozmán, (Varga, Erős), Bíró, Antal, Tama, Dénes, Farkas. *Edző:* Szőllősi János. — *Spartacus-Styl:* Stieber — Barók, Németh Gy., Müller, Tóth, Németh L., Papp, Maincz (Nardai, Lődör), Bogáti, Szendrődi, Hencsel. *Edző:* Horváth József. A hazai Smolczer, Németh II., Va

Simasági TSZ SK—Rá füzetési KSK 4:3 (1:2) — bafüzes, 200 néző, jv: meth. — Góllövő: Bokor Németh I., Galavics J., ill ves Meskó J. (2), Meskó (11-esből). — Simaság: H váth Gy. — Galavics (Horváth F.), Süle, Szabó Kajtár, Németh I., Néme B., Szabó G., Galavics Bokor, Czeglédi (Németh *Edző:* Kántor József. — bafüzes: Kiss — Mer (Szabó), Gyarmati, Józ Márkus, Klujber (Meskó Meskó J., Fehér, Korp Illés, Leiner. *Edző:* Kov Károly. A jobban játszó maság 0:2-ről fordította n a mérkőzést. — *Jók:* S (a mezőny legjobbja), meth I., Bokor, illetve G mati, Meskó J.

Pamutipar—Jánosházi SK 2:1 (2:0) — Szombat

Nemeth Mihály

Megbízták Nemeth Mihályt, hogy
Sárváron a Rákóczi Ferenc utcai
részére II. Rákóczi Ferenc emlékta-
lát készítse el.

---: Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1976. december - 48.oldal.

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

1975-ben Szombathelyen szovén-magyar kiállitás volt. A Sárváron élo és alkotó Németh Mihály megkapóan szép márványszobrai, különösen a "Gyöngyös és a Rába" cimü kétalakos kompozició nemcsak a kiállitás mezönyéből emelkednek ki, hanem az alkotó eddigi gazdag munkásságából is. 215.old. Kép. 218.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási jegyzetek 216.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Folyóirat, XXIX.évf. 2.szám, Szombathely, 1975

NÉMETH MIHÁLY, szobrasz

Szombathelyen, a Savaria Múzeumban, a Derkovits kiállítás helyén 1975-ben szovén-magyar kiállítás volt. A hazai anyagból Németh Mihály és Majthényi Károly szobrait, illetve plasztikáit, valamint Geszler Mária négy keramiáját külön meg kell említeni. 215.old

BERTALAN LAJOS: Kiállítási jegyzetek 215.old.

VASI SZEMLE, Helytörténeti Folyóirat, XXIX.évf.1975. 2.szám, Szombathely, 1975.

Németh Mihály, szobrász

1

2. kép: Németh Mihály, Anya gyermekével című szobrát — süttői mészkőből faragják — a mosdósi gyermektüdőgyógyintézet parkjában helyezik el.

— : Kérülnek az új köztéri szobrok 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. márc. 25.

Németh Mihály szobrai

2

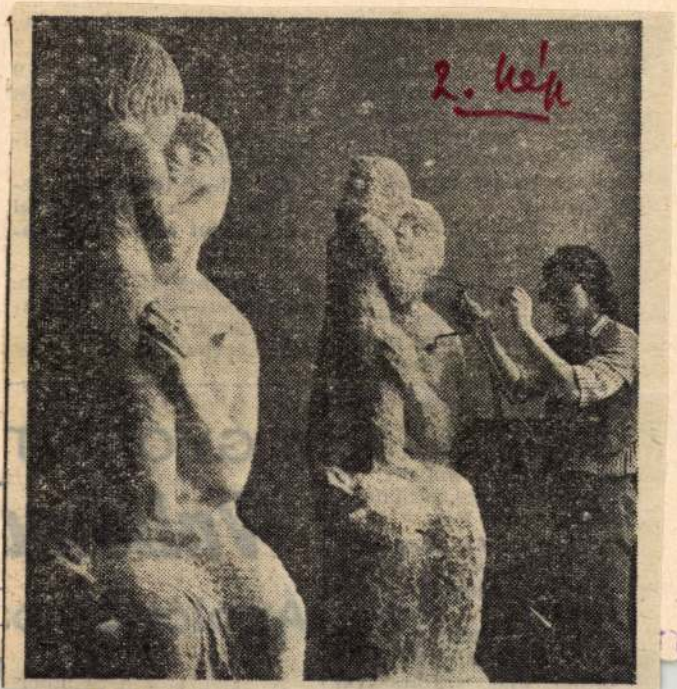

3.

márc. 25.

ob

más ahamok között 6,9
millió utas szállításával

A pályázatot a Semmel-

NÉMETH MIHÁLY szobrász
Sárvár, 1926

1958-ban fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván irányitásával. 1957 óta kiállitó művész, gyüjtemé-nyes tárlata 1966-ban a szombathelyi Savaria Muzeumban, 1967-ben az Ernst Muzeumban volt. Nagyobb anyaggal mutatkozott be 1966-ban a bécsi Collegium Hungaricumban. - A magyar szobrászat Medgyessy-hagyományaiból kiinduló művészete a plasztikai szükszavuságból eredő nagyszerüséget keresi. Munkái-nak fő jellemzője a zárt, belterjes formaadás, amely az emberi lét primér jelenségeiből (születés, anyaság, ének, zene, tánc stb.) meritő témáinak sajátos, szimbolikus megjelenést biztosit. Több parkszobrot és portréemlékművet készitett állami megren-delésre.

Művés zéletrajzok 1975

Németh Mihály
szobrászmüvész

— **Szoborkerttel** gazdagodott Sárvár: a központjában lévő arborétum sétányain Németh Mihály szobrászművész alkotásai láthatók. A vasúti járműjavító munkásból lett művész az arborétummal szomszédságban lévő műtermes házban él és alkot. Az ott készült, s a kertben látható szobrok egy része sárvári ihletésű.

A sárvári arborétum
sétányain a müvész alkotásai
láthatók

NÉPSZAVA, 1977. július 30.

10. oldal.

Németh Mihály

Szoborkerttel gazdagodott Sárvár. Németh Mihály szobrai alkotásai láthatók a sétányon.

— : Szoborkert
Tüllör, 1977. aug. 7 — 43 oldal.

Németh Mihály

„Ujhor"

—: Vasi festők és ~~[illegible]~~ nobrásiok

Művészet, 1976. augusztus – 14 oldal

Németh Mihály

Németh Mihály monumentális kő-
szobrát, de reszenésnyi finomságo-
hat is rögzíteni képes érmét egyaránt
az anyagkezelés biztonsága jellemzi.

--------:Vasi festők és szobrászok.

Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Németh Mihály

Németh Mihály Sárvárón épített
műterme körül, az azonétumban
vagy 40 hőszobron, 4 szoborparkon
munkálkodik

-------:Vasá festők és szobrászok.

Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Németh Miklós

A megőrzésre méltó hagyomá-
nyok tudatos ápolója Németh
Miklós szobrai.

----Vasifestők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13.oldal.

Németh Miklós

Sárvárom 1926-ban született
Németh Miklós. A Képzőművészeti
Főiskolát 1958-ban fejezte be.
Szabó Iván volt a mestere.

------:Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976.augusztus - 13.oldal.

Németh Mihály, kobrász

h: Blaskó János.

—: kobarszemlén ... 4

Esti Hirlap, Bp. 1977. máj. 27.

Nemeth Mihály

„Újkor", kő,

Művészet, 1976. 8. 12. old.

Németh Miklós

Németh Miklós szobrászművész kiállítása Sárváron a Művelődési Központban március 25-én nyílt meg.

------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. március - 48.oldal.

Németh Miklós

Megkérést kapott Németh Miklós Mosdóson a Somogy megyei Tanács Gyermek Tüdőgyógyintézet részére hétfigurás kompozíciót készíteni.

— : Közéri munkák
Művészet, 1976. november - 48. oldal.

Németh Mihály, szobrász

a képzőművészeti Kivitelező Vállalat 1954-ben alakult. – kajak teremben Rácz kőt, plasztikáján dolgoznak, mellette ~~[illegible]~~ Németh Mihály „Anya gyermekével" c. műve készül, – mely a mosdási gyermek-tüdőszanatórium parkjába kerül. [említve]

Kárpáti György: Szobor születik...

Lahozó, 1976. jún. 24.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1977 ÁPR 4

Mihály Németh

1021

Mihály Németh (geb. 1926): Mutter und Kind in Mosdós (Südwestungarn)

Steuerungsautomatik und der Fernsteuerung, was in Kooperation mit dem Hydraulikbetrieb ORSTA, DDR, geschieht. Das Nutzungsgebiet der Pressen vergrößert sich laufend und damit steigert sich auch die Nachfrage. So konnten sie in die Sowjetunion, in die DDR und nach Rumänien exportiert werden.

Im vergangenen Jahr waren unsere Basenmärkte in Dollarverrechnung Jugoslawien und der Irak. In Obrowacz (Jugoslawien) konnten wir für den Bau des Tonerde-Werkes die nötigen

---

Grundstückwirtsc

GEBRAUC

„Der Grundstückspekulant ist eine allgemein bekannte Figur in der wirtschaftlichen Fachliteratur. Seine Rolle ist zweifellos bedeutend,

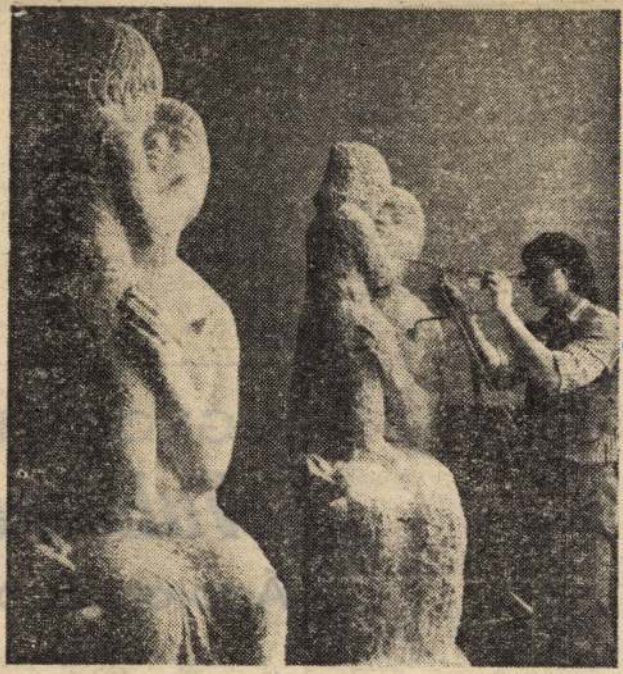

FARAGJÁK, VÉSIK

KÉSZÜLNEK AZ ÚJ KÖZTÉRI SZOBROK

Ma még munkadarabok: hamarosan tereinket, parkjainkat díszítik a szobrászművészek köbe álmodott alkotásai. A szobrok faragását, vésését — az alkotó elképzelését rögzítő gipszmintát matematikai pontossággal másolva — a Képzőművészeti Kivitelező- és Iparvállalat műtermeiben hozzáértő szakemberek és köszobrásztanulók végzik.

1. kép: Marton László Ho Si Minh emlékművének anyaga tardosi vörösmárvány. A kilenc négyzetméteres dombormű elé kétméteres bronzból öntött figurát is készített. Zalaegerszegen állítják fel.

2. kép: Németh Mihály, Anya gyermekével című szobrát — süttői mészkőből faragják — a mosdósi gyermektüdőgyógyintézet parkjában helyezik el.

szállítás *minőségének javítására* a zsúfoltság, az utazási idő csökkentését, a kényelem, a gyorsaság, az állomások és a várakozóhelyek kulturáltságának növelését, valamint a *jobb utaskiszolgálást* tartják fő feladatnak.

Az elszállítandó *áruk* mennyisége 1975. évhez viszonyítva 2,5 százalékkal növekszik. Az eddigieknél nagyobb mértékben emelkedik *a nemzetközi szállítások* — export-import, és a tranzit részaránya. Az idén tovább növelik *a rakodólapos és a konténeres* szállítást. A belföldi konténeres forgalomban az áruk mennyisége várhatóan 230 ezer tonna lesz.

A nemzetközi forgalomban részt vevő utasok száma az idén is tovább emelkedik. A szocialista országok között 2,9 millió, más államok között 0,9 millió utas szállításával számolnak.

Évről évre erőteljesen fejlődik *a nemzetközi áruforgalom.* Ennek megfelelően

...Eperjeske darus átrakó állomás bővítésére, hétmilliót *Gyékényes*, 4,2 milliót *Murakeresztúr*, 54,9 milliót *Hegyeshalom* és *Rajka*, 3 millió forintot *Biharkeresztes* állomások fejlesztésére.

Az idén tovább korszerűsítik a nemzetközi forgalmat lebonyolító vonalakat,

a Budapest—Hegyeshalom, a Budapest—Záhony, a Szabadbattyán—Murakeresztúr vonalat.

A GYÓGYÍT

Vallom

Ápolónők p

A pályázatot a Semmelweis Orvostudományi Egyetem dolgozóinak KISZ-szervezete írta ki. Életükről, *hivatásukról,*

ÁPRILISBAN BUDAPESTEN

Nemzetközi kiállítás a környezet védelméről

ÚJSZERŰ GÉPEK, BERENDEZÉSEK, MÓDSZEREK

Minisztériumok, országos főhatóságok, társadalmi szervezetek együttműködésével rendezik

április 6—10. között a

vállalatok: Anglia, Ausztria, Dánia, Finnország, az NSZK és Svájc huszonhat, Magyarország több mint tíz nagyvállalatának, kuta-

Németh Mátyás

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Magyar Szó

1976 NOV 21

Németh Mátyás rajza

meghatározzá
gy nem árt
használa var
szavait idéz
, ahol a szó

UT

akarsz írni ...

váncsiaknak arra
gyan írjanak verset

akarszt írni,
a papírt és ceruzát,
oznak majd önmaguktól.
l őket s óvatosan
gymásutánba. A kis,
[szerényeket
igteljesek, választékosak
[mögé.
nelyik mindenáron
i műhelyedbe,
ztsz, kiűzheted,
ásik alkalomra.
ielyek megfelelnek
odnak,
egybe mindet.
tetszik, épp elég
rsorokba,
rset. És szép nagy
[betűkkel
ers alá.
ította: FEHÉR Ferenc)

Rab, 1975. VIII. 6.

adta képességeinket. Sőt legt
jesen meg is feledkezünk róla
ra van még egy második vizs
leselkedik ránk, döntő csatár
leszámolásra várva, mindaz,
nünk szól, mindazok, akik azt
künk pusztulnunk kell, hogy
nek.

Ha figyelemmel kísérítek k
áramlat küzdelmét, és tudni
melyiknek van inkább igaza
zelmi esélye, akkor csak azt
melyik fél hazudik többet
désben. Mindjárt tudni fogjá
lesz a vesztes.

Egyedül az ifjú emberben
erő és bátorság, hogy egész lé
tén, fenntartás és gátlások
resse, ami szép. Csak az ifjúsá
hó" és — olyan nagy. Kés
ebben a tekintetben is többé-
alkuvás, hazugság vagy általat
den.

Egy nemzet szellemi életébe
reértések, összetűzések és k
gek java része abból származi
dig akad egy sereg tehetségte
lan prókátor, akik úgy érzik,
vállukra venni a nép gondja
gódnak" a nemzet jövőjéért
ják óvni a csak általuk lát
mektől. Az efféle emberek a
csinyes és szűk látókörű e

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 NOV 2

Németh Mihály
szobrászművész

Vas Népe

1024

— **A Nádasdy** múzeumnak ajándékozta öt műalkotását Németh Mihály Sárváron élő szobrászművész. Három bronzplakettet: az egyiken Rudas László portréját alakította ki, a másik a helyi Szakmunkásképző Intézetet ábrázolja, míg a harmadik a Szakmunkásképzésért Emlékérem nevét viseli. A másik kettő alkotás terakotta relief, az egyiken a Győri Vagongyár sárvári gyára, a másikon pedig a Cukorgyár múzeuma látható. Az értékes ajándékok közül a három bronzplakettet már meg is nézhetik a látogatók a múzeumban berendezett újkori történelmi kiállítás anyagában.

ismét a tél vegye át uralmát.
Naedl (Natl) Lipótot polgár-
sztás éjszakáján olyan volt a
an igen vastag jég képződött
s.

naplójában is bőven akad
feljegyzés. 1676-ból származó
karácsonykor a máramarosi

Németh Mihály

Németh Mihály kiállítást rendezett Budapesten, Grafikában, Szombathelyen, Pécsett, Hódmezővásárhelyen, Berlinben és Szolnokon.

------: Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Németh Mihály

A művész Budapesten és Sárváron él. Németh Mihályt 1968-ban a Medgyessy plakettel tüntették ki. A művész 1971-ben a Pécsi Kisplasztikai Biennale II. díjat nyerte.

------:Vasi festők és szobrászok.

Művészet, 1976.augusztus - 13.oldal.

Németh Mihály

neve emlitve P.Szüsz Julianna

"Töprengések Vásárhely zárójelei felett"c.

cikkében.

/A cikket lásd Kurucz D.István-nál !/

Kritika 198o/1 1o-11.o.

Németh Mihály, szobrászművész

A szombathelyi MÁV Járműjavító egy külön gyűjteményes kiállítást rendezett az idős Jaksa István festményeiből – a művész iránti tiszteletből – és egyik kiváló tanítványának, Németh Mihály szobrászművésznek alkotásaiból. – Németh Mihály egyik szobra ma már a Volgán túl, a Koksaga partján, Joskar-Olában látható.

Pozsgai Zoltán: Tisztelgés egy festőiskola előtt.
Vas Népe, Szombathely, 1980. febr. 2.

Németh Mihály, szobrászművész

A Tanácsköztársaság a képzőművészetben c. kiállítást a ~~60~~ forradalom 60 évfordulójára a Magyar Nemzeti Galéria Móron, a Lamberg-kastélyban mutatta be. — Az évfordulók alkalmából országszerte számos közteri emlekmű készült. Németh Mihály, Tar István és még több művész munkáinak kisméretű tervei láthatók: (említve)

Á. Szabó János: Kiállítás Móron.
Fejér Megyei Hírlap, 1979. márc. 23.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUL 22

VAS NÉPE

Németh Mihály
szobrászművész

1021

Lány libával

Németh Mihály szobra.

A ligyvecek között kan
alján hirtelen bukkan föl a falu
tekintve mindenütt emelkedő d
reggeli eső utáni pára lassan szá
községről, Előtűnnek a dombol
cák. Ahol a faluba vezető orsz
utcákra szakad, az öreg harangt
hárdi nagyközségi közös tanács
a ház a falu közösségi életének
klubterem, ahol a gépész bevo
orvosi rendelő. Jókor érkeztünk
hárdi tanács képviselőit és Né
frontbizottságának elnökét, tan
szél a község életéről.

— Évek óta ötszáz körül ve
elvándorlási hullám az ötvenes
met a falun kívül keresik meg
családból — összesen mintegy
dolgozni Szentgotthárd különbö
sem szakadtak el a farkasfalai
minden családban van, ami —
— szép mellékkeresetet biztosít.
kából szinte senki nem él már
az erdő jelentette a legfontosa
kor a fából fizette az adót a k
hinni, hogy ma szegény falu l
minden pénzt kétszintes házak
kerítéseket. Inkább jól élnek a

★

Sétára indulunk az
zak valóban nem mutatnak hi
rendes, jó állapotban levő é
látni. A kapukon bepillantva,
kisebb, hol nagyobb, sokhelyüt
látvány a traktor sem, vagy
egyik házon tábla: Bölecz Gy
megyünk.

Az idős ember a lábbal
a tüzet éleszti, majd a lángb
szét. Beszélgetés közben sem

— Tudja, régen azt tar
kell a kovács, mint az orvos.
rajtam kívül maszek mester.
vácsok nem tudnak paraszti
tani, fejszét rendbehozni vag
szem a kalapácsot, itt sem les

Düh János lép a füstös
zolva a mester szavait, egy
addig nem lehet vele dolgozn
lapálja. A jó szerszám pedi
holdon gazdálkodik, ebből 11
szám igazítása jó alkalom eg

Aki egyik faluról a l
tanító. Pesti János, ha nem i
ide — ismeri is a falut és l
A hatvanas évek elején — mé
gyerek járt az iskolába. Ma a
can járnak. A tervek szerint
majd, Pesti tanító úrnak sinc

Pesti Jánost az itt élő em
vidék határán fekvő falucska

— Farkasfa történetéről n
gendákat a nép emlékezete.
hogy valamikor az 1700-as é
telepítettek ide. Még a mai

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-742, 340-726
Németh Mihály
1980 JUN 3
VAS NÉPE
szobrászművész
1021

A Kukucska — Bük-fürdőn

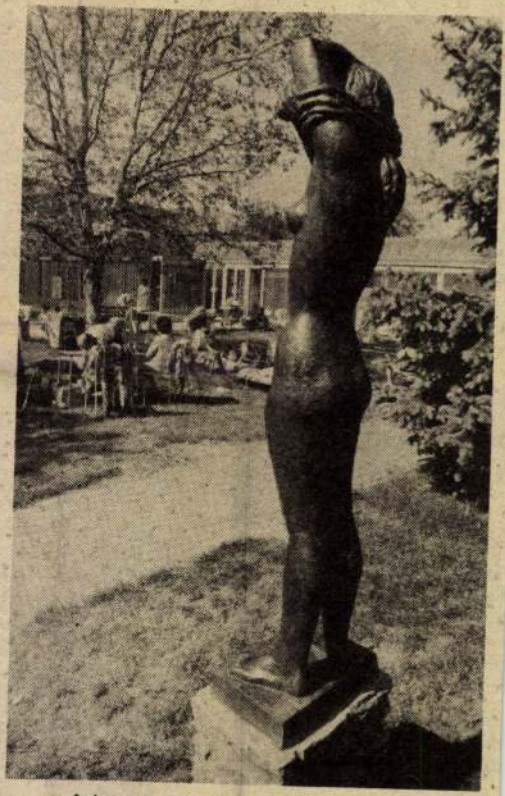

Németh Mihálytól kért szobrot Bük-fürdő igazgatósága. A Sárváron élő szobrászművész egy vetkőző lány alakját faragta ki, a névadást is elvégezte: Kukucska — véste a talapzatba. A fedett fürdőből kilépve, az ezüstfenyők mellett találta meg Kukucska helyét a szobrász. A szép szobrot Rácz István, celldömölki mester öntötte bronzba, őrá bízta korábban az Ungaresca táncoló nőalakjának bronzba formálását is Németh Mihály.

Fotó: H. L.

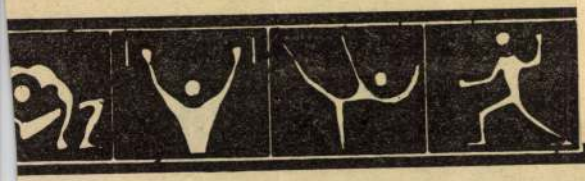

Valami megmozdult...

mlékszem, milyen nagy esedéssel, akarással kétünk egy-egy tornaünélyre általános iskolás koban. Felbolydult a suli, den osztály igyekezett nni magáért. Sok mozjókedvű vidámság, no a tanárok, szülők dicséreelejthetetlenné tették a múlt rendezvényeket. Ép ben ép lélek — mi még tanultuk, s erre is netek bennünket.

z idők azonban változ-. Ki tudja miért, az egyon hagyományos seregmlék lassan sorvadni dtek, egyre ritkábban deztek tornaversenyeket, utatókat. Jószerivel csak oci maradt meg mozgaént és a hivatalos tornak.

zért is kétszeres az m: újabban egyre több lános iskolában rendez- tornaünnepélyeket. mbathely utcáin szomonként sok, melegítőbe, rtos ruhába öltözött diáláthatunk. Meghívók ák tudtul a szülőknek, y gyerekük szerepelni , jöjjenek, nézzék meg... re valami ismét meglatait. Humor is akadt bőven: a negyedikesek „molnárpofozója" derűs perceket szerzett. Aztán a felsősök jöttek, zsibongással telt meg az udvar. Kendős játékok, szekrényugrások, karikabemutató, padgyakorlat — sűrűn csattant a népes szülői tábor tapsa. Különösen a zárókép bemutatásakor: a nyolcadikos fiúk és lányok gúlát formáltak, karikákból rakták ki az olimpiai szimbólumot, majd a gúla tetejére odakerült Misa mackó is... Közben felváltva szólt a divatos diszkó, úttörőindító, népdal. Érthető örömmel mondta az esemény egyik szervező tanára: — Remekül sikerült minden. A gyerekek lelkesedése, fegyelmezettsége még minket, nevelőket is meglepett...

Bizonyára hasonló sikere volt és lesz Szombathely többi iskolájában is a tornaünnepélyeknek. Így vagy úgy, mindenki nyert: a szülő büszke lehet csemetéjére, lám mit tud a gyerek. A pedagógus munkájára, a diák a produkcióra. Talán észre sem veszi, hogy játékosan nevelődik az egészséges életmódra...

Valami megmozdult tehát. De az igazi öröm az lenne, ha az újra felfedezett tornaünnepélyek, gyakori, egyáltalán nem eseményszámba menő „események" lennének. Még csak nem is ünnepek.

kozma

A magyar—osztrák találkozók történetéből

Szerdán este a Népstadionban, 18 órai kezdettel a 123. Magyarország—Ausztria válogatott találkozóra vonulnak ki a szakvezetőik által kijelölt csapatok. A két ország legjobbjainak vetélkedője mindig jelentős közép-európai eseménynek számított, és még akkor is megvolt az értéke, a maga jelen-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 7

TÁRSADALMI SZEMLE

Németh Mihály
szobrászművész

102

Németh Mihály: A fiú

olyan,
egészí

(Ta

magyarországi munkásság,

kezdetén „már régen a háborúpártiaké volt a politikai porond" (27. old.) a tömegek befolyásolásáért küzdő erők közül. Ez a helyzet csak úgy alakulhatott ki, hogy más haladó politikai tényezők eltántorodása után a szociáldemokrata párt ugyancsak a nyílt szociálsovinizmusnál kötött ki. A Népszava 1915-ben is az antant biztos vereségét jósolta (94. old.), a központi hatalmakat védelmezve. Ilyen körülmények között a budapesti főkapitány a háború második évében sem nyugtalankodott különösebben, hogy a

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 FEB 11

NÉPSZAVA
Németh Mihály
szobrászművész

6/1021

Kiállítási kalauz

Szobrász a szülőföldjén

„Csak azokat a szobrokat tisztelem, amelyeknek egy letört darabját a paraszt a földjéből ha kiszántaná, azt haza is vinné. Csak azokat a műveket szeretem, melyek nem válnak kacattá, ha már nem beszélnek róluk." Ezeket a mondatokat *Németh Mihály* szobrászművész február végéig látható sárvári kiállításának katalógusában olvastam. Elgondolkoztató szavak, velük mélységesen egyetértek. És jellemzőek Németh munkásságára is, aki magát „csak" szobrásznak mondja, ahogy Pátzay Pál is nevezte önmagát, mert úgy érzi, hogy a mesterség tisztességet, elmélyültséget, alaposságot követel, és ma a művészet szó olyan sokféle műveletet takar, hogy azzal a közösséget fenntartás nélkül nem vállalhatja.

A sárvári várban megrendezett kiállítás, melyet kőszegi előzött meg, és szombathelyi követ, Németh terrakotta és bronz szobrait és érmeit mutatja. Az elsősorban kőszobrász és szobrait sajátkezűleg faragó művész hozzászokott a tömör formáláshoz, a lényegretörő komponáláshoz, a kemény és hosszú ideig tartó munkához. Agyagból mintázott szobrait is hasonló elvek szerint építi fel, mint bazaltból, mészkőből, márványból kifejtett alakjait. Jobbára egy-egy alakot állít elénk, egyetlen ember figurájába igyekszik sűríteni még parabolikus-szimbolikus közlendőit is.

Ehhez a közlendőhöz a nőalak kínálkozik legkifejezőbb formának Németh Mihály számára. Az az erős, egészséges, dús formájú nőfigura, melyet Medgyessy Ferenc vezetett be a magyar szobrászat galériájába. Dús idomai egységes, többnyire zárt tömbbé rendeződnek a szobrész keze alatt, mozdulata harmonikus és ritmusos, kifejezése higgadt, kiegyensúlyozott. Olvas, mécses lángját védi, muzsikál, táncol, fürdőzik, mereng vagy küzd, tettre sarkall vagy az élet mulandóságára int, egyaránt olyan *magától értetődően és elkerülhetetlenül áll elénk, hogy zaklatott korunk emberét megállásra és elgondolkodásra készteti.* Az „Ungaresca" csavargó táncmozdulata, a „Lábmosó" zárt tömbje, a „Gondolkodó" magába mélyedt alakja, a „Vetkőző" könnyed nyújtózása, a „Balalajkázó" derűs kifejezése, a „Daloljatok" három lányfigurája azt a fajta ember- és művészeteszményt állítja elénk a mintázás elevenségét és artisztikus hatásait megőrizve, melyet Németh Mihály országszerte álló és a műtermében őrzött kőszobraiból már megismertünk és értékesnek találtunk.

Újdonság két portré megjelenése a kiállítás anyagában; Szent István és Szent László királyok arcmásszobrai művészünknek ebben a műfajban való otthonosságát is mutatják. Két nagyobb méretű szoboralakja közül a költő-lantos Tinódi ábrázolását találjuk különösen erőteljesnek. (Németh kőszobrait nagyméretű fényképek idézik meg a kiállításon.)

Pro Humanitate

Mintegy két tucatnyi érmet és plakettet is bemutat a kiállítás. Többségük Sárvárhoz kötődik motívumával és szerepével: jeles napok és tettek emlékei, kitüntetései. Mint különösen erőteljes ábrázolásokat kell megemlítenem a Nádasdy Tamást és a Szent Lászlót ábrázoló portréérmeket, a jelképes szerepűek közül pedig a „Pro Musica" és a „Pro Humanitate" címűeket.

Németh Mihály Sárváron, a szülővárosában áll közönség elé, mintegy tíz év óta ismét ott is él; szakadatlanul dolgozik, megtalált útján hittel és rendületlenül halad. Már idézett vallomását így fejezi be: *„Témám az az ember, aki a kis dolgoknak is tud még örülni és a nagy fájdalmakat csendesen tűri. Ilyen ember ma már nincs, de szeretném, ha lenne. A nagy lármában és osztozkodásban már kifinomult ízléssel tudjuk egymást bántani, de az egyszerű örömökre nincs időnk. Talán itt tudok valamit segíteni."*

A kiállítást látva e segítség felől nincs kétségem.

Heitler László

Enyém, tied, kié?

Hósokkból ocsúdva, csú

Hideg, lucskos és kásás, vagy jegesre tömörült, piszkosfehér, vagy feketére koszolódott — mi az? Eltalálták! *Igen, a múlt hét végi, illetve a hét eleji hó.* A járdákon közelebbi — fizikai ismeretekkel szolgál. Csütörtökön, vizsgálódásunk napján — utánpótlás híján —, már úgy-ahogy túl volt a fővá- ros a „hósokkon" — ám úgy látszik, sokan még mindig nem ocsúdtak fel belő- le.

Feketéllenek a *Moszkva téri* csomópont megállói, mindenhol tisztára takarítva. Itt is, ott is rendben, kupacolva éktelenkedik az összekotort dicstelen maradék hó. A tér közepén azonban, amelyet a vágányok karéja ölel, s hagymácskaszobor áll, csak *nehezen állnak meg lábukon az erre áthaladók.* A csapáson, melyet sok ezer láb taposott keményre, csúszós, nyákos a felső réteg. Egy piacról a Krisztina-központ felé tartó bácsi elesik. Felsegítik. Kabátja, szétgurult papírcsomagjai lucskosak lettek.

— *Nem a mi feladatunk a tér közepének takarítása, csak a megállóké* — válaszolja a BKV budai pályafenntartási főmérnöksége vezetője, a hátsó villamosfordulónál levő épületükben.

Felhívjuk az illetékest, a vonal- és létesítmény-karbantartó csoport vezetőjét, aki *visszaadja a labdát a Moszkva térieknek.* Egyeztetik, hogy kinek mi a területe. *Most?*

— Mintegy ezer villamosmegálló van itt Budán — magyarázza a Moszkva téri kalmi hómunkással dolgoztunk, *ahogy csak győztük.* Már a hószállításnál tartunk. Igen, ezt is megcsináljuk, csak még egy kis türelmet kérünk a közönségtől....

Más. A főváros északi peremrésze, *Csillaghegy.*

— Jaj, tudom, a tanácstól tetszett jönni... — botorkál elő egy néni bottal a kerti kapuhoz. — Ne büntessenek meg, majd *eltakarittatom valakivel a havat.* Egyedül élek, nemrég műtöttek. Van itt egy fiatalember, aki állítólag *hatvan forintért elvállalja.*

A Békásmegyert Csillagheggyel összekötő Dózsa György úton már majdnem mindenhol letakarították a járdákat. Hosszú száz métereket bont meg egy-egy kerítéshosszú fehér szakasz. Azonban itt *nem mindenki* beteg, egyedülálló.

— *Mit üti az orrát bele, majd elolvad, teszek rá!* — így egy villatulajdonos.

A Ráby Mátyás utca 4. előtt idősebb nő a magasabban fekvő úttestről is lapátolja a havat.

— Innen is felkupacolom, mert az autók csak lecsapják a járdára, meg alig férnek el egymás mellett, ha szembejönnek — magyarázza *Stollár Károlyné.* — Míg dolgoztam, egyszer fel akart írni minket az erre járó rendőr, 200 forint bírságra. Délelőtt esett a hó. *A szomszédom mondta, hogy ne büntessen, mert most dolgozunk, ő inkább megcsinálja a mi részünket is.*

Többen, arra járó ismerősök, amikor meghallják,

— Ó, már vagy háromnégy éve *nem törődik vele senki sem, hogy takarítjuk-e a járdát* — mondják. — Viszont nézze meg itt szemben, a távfűtőművek kisajátította a kertet az elosztónak. Letapadt a hó a kerítés mentén végig. De a patika és a rendelő előtt is csak ma kotorták fel a havat, úgy, ahogy — panaszolják az idősebbek.

Utazunk a 9-es autóbusszal a városból Kőbányára.

A Baross utca 15. előtt (magas bérház), ki tudja, miért, érintetlen a hó. A Baross utcai lakótelep megállójában és környékén *bokáig érő hó- és latyakgyúrda.* Akárcsak a lakótelep belső útjain. (Nincs gazdája?) Az Orczy tér közelében, a „Grill" bárra, úgy látszik, nem vonatkozik a kereskedelmi egységek számára előírt gazdaszerep. A tér megállója és környéke ismét csak hófödte — nem úgy, mint a Könyves Kálmán körút és Kőbányai út kereszteződésében. Itt találkozhattunk a megoldások megoldásával: *a megálló patyolattiszta, csak éppen út nem vezet hozzá...*

A Pataky Művelődési Házba csak egy igen vékony takarított ösvény vezet. Vigasz: a Zalka Máté téri Aranykerék vendéglőbe *se szélesebb.* A Kőrösi Csoma úton, a térhez közel, az IBUSZ-iroda és a műszaki bolt között kemény gerincű hódomb a járdán. Az IBUSZ szerint a házmester feladata lenne, a műszaki bolt szerint az övék is, *de csak eddig, meg eddig...*

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-788, 340-725

Németh Miklós
grafikusművész

KISALFÖLD

1983 OKT. 1

1021

Németh Miklós: Öregember

Velencében a játékf
nyeztek a díjakért. re
módon a közönség elé l
estét betöltő dokume
is: Az olasz fasizmus b
el. Rendezője: *Ernest*
, achívumok mélyéről
nyilvánosságra nem l
kercseket bánvászott e
tak persze a fesztiválon
entes produkciók is: ví
zenés filmek, kalandtör
De ezek többsége mi
pontból sem tartozott
sebbek, az emlékezetes

SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Mihály
szobrai

VAS NÉPE
1984 JUL 14

1021

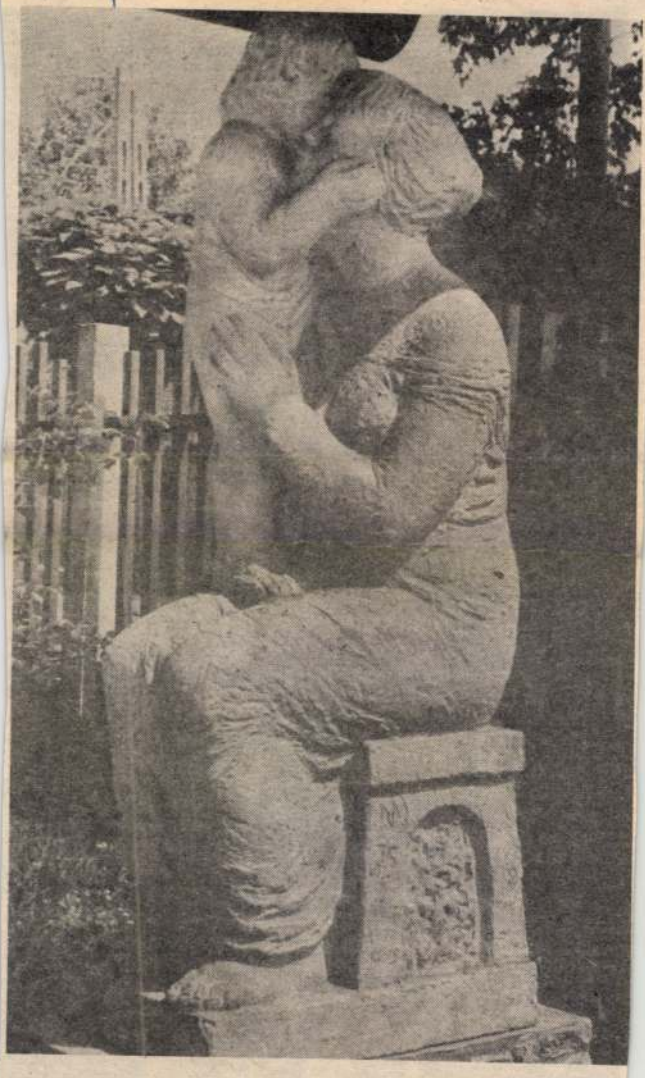

Németh Mihály szobra.

NÉMETH MIHÁLY szobrászművész

említve – mint akinek munkássága a hagyományokkal bíró sárvári képzőművészeti élet felfelé ívelésének (egyik) biztosítéka

„Nádasdy" és „Nádasdy Tamás brisztje" című műveit említik" a Sárvár történelmének ikonográfiája cím alatt Ugyanitt szerepel a felsorolásban két Trinódit ábrázoló szobra.

Kondics József: Sárvár és a sárváriak a magyar képzőművészetben I. rész
Vasi Szemle 1983. 4

Németh Mihály, szobrászművész

Sárváron, Tinódi Sebestyén szobra a nevét viselő gimnázium díszletmét ékesíti, mely Németh Mihály műve és ajándéka. /sept./ – A magyar történelem neves hadvezérei és forradalmi egyéniségei közül néhány sárvári utcanévadó dombormű Németh Mihály alkotása: Rákóczi, Kossuth, Széchenyi terrakotta arcmásai, /sept./ mindegyik az utca, vagy tér adott épületét díszíti.

Urbán László: Sárvár köztéri szobrai /2./.
Vas Népe, 1983. júl. 23. 7.-old.

NÉMETH Mihály

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

100 l.

Németh Mihály szobrászművész

Németh Mihály:

Anya gyermekkel

Örök szobrászi téma a megfogalmazhatatlan anyai érzések megjelenítésének kísérlete. Németh Mihálynak ezt igen kvalitásos alkotásban sikerült megoldania. Vásárhelyi szobra bár körplasztika, mégis egyetlen nézetű. A gyermekét óvó mozdulattal körülfonó anya nagyívű formái puhán ölelik körül a csecsemőt. Minden az éltető emlő felé irányítja a tekintetet, mely révén meggyőzően fejeződik ki a tovább élő testi-lelki kapcsolat anya és gyermeke között. Izgalmas, szép látvány az anya és a csecsemő testformáinak egymásra rímelése, a mintázott részletek burjánzása. Érdekes ellenpontra épülnek a szobor formái. Az anya burokszerűen záruló formáival szemben a csecsemő kitárulkozó laza mozdulatai állnak. Ez kölcsönöz a szobornak sajátos lüktető ritmust. Németh Mihály nagyszerű, de igen mostoha körülmények között, kissé eldugott szobrával az éltető anyaság dicséretét énekelte meg.

Vásárhely, felállítva: 1967-ben. Anyaga: mészkő. Magassága: 91 centiméter.

T. A.

T.A.: Szobrok Gongrád megyében.

4 old

Gongrád Megyei Hírlap, 1983. nov. 17.

kel kialakult jó kapcsolatoknak is.

A testület szükségesnek látja megvizsgálni még egy (harmadik) hivatásos gondnok foglalkoztatásának lehetőségét, az állami gondozásban élő kiskorúak tartásra kötelezett hozzátartozói családi körülményeinek évenkénti felülvizsgálatát, szükség esetén a védő- és óvóintézkedések során alkoholelvonó kezelés kezdeményezését, ha kell, akkor a büntető feljelentést, indokolt esetben rendőri felügyelet alá helyezést.

*

A pénzügyi osztály tevékenységét áttekintő előterjesztés beszámolt az osztály tervezési, tervezést koordináló, valamint a gazdálkodást irányító, ellenőrző és az adóhatósági feladatokat ellátó munkájáról. A beszámoló fél évtizedet tekintett át.

A beszámolási időszakban az osztály területén jelentős

összevonására is.

Az adóhatósági munka nyilvántartási rendszere is lényegesen változott a beszámolási időszakban. Tervfeladatait az osztály az elmúlt fél évtized minden évében teljesítette. Könyvelési, illetve nyilvántartási rendszere az elektronikára épül, de még mindig van olyan könyvelési munkafolyamat, amely módosításra szorul.

A testület intézkedéseket sürgetett a lakossági adók megfelelő teljesítése érdekében, és felhívta az osztály figyelmét a hatékony és takarékos gazdálkodásra, továbbá arra, hogy a szerződéses kereskedelmi és vendéglátó egységek adózásának ellenőrzésére munkaátcsoportosításokkal, továbbképzésekkel, korszerűbb munkaszervezéssel tegyen megfelelő lépéseket.

Z. B.

tartotta meg évi utolsó ülését a vásárhelyi családvédelmi bizottság.

Az ülésen *Kiss Lajosné*, a Vöröskereszt városi titkára értékelte az elért eredményeket, és mondott köszönetet a vezetőség nevében az eddigi kiemelkedő családvédelmi munkáért, amelynek jutalmául Vásárhely aktivistái elnyerték a vándorserleget. Munkájuk fontosságának alátámasztására rövid tájékoztatót tartott arról a legutóbbi felmérésről, amely Csongrád megye családvédelmi tennivalóira hívja fel a figyelmet.

Az értékelés szerint megyénkben lassú fogyatkozás tapasztalható a népesség létszámában. Gyarapodik ugyanakkor a 80 éven felüliek aránya. Megyénkben jelenleg 103 ezer nyugdíjas korú ember él, akik közül 94 ezren részesülnek nyugdíjban, vagy egyéb járadékban. A hivatásos gondozónők száma 87, a tisztelet

tartanak nyilván, nyolcezer a rokkantak száma, akik közül 1600 vak, 800 hallássérült, 1960 mozgássérült, 2 ezer 400 értelmi fogyatékos és 1400 egyéb rokkant. Ezek a számok egyértelműen mutatják a tennivalók sokaságát. De ide tartozik még feladatként a cigányság helyzetének javítása, körülményeinek további feltérképezése is.

A tájékoztatót követően további szoros együttműködésre kérte fel Kiss Lajosné a jelenlevő aktívákat, hangsúlyozva: eredményes munkát csak így lehet végezni, egyúttal tovább javítani az idősek, a veszélyeztetettek, az alkoholisták, a rokkantak és a cigányság helyzetét.

A beszámolót követően a családvédelmi bizottság tagjai szóltak a területükön végzett munkáról, ismertetve egyúttal az ott élő támogatásra szoruló emberek sorsát.

J. E.

MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 323-748, 340-726

Németh Mihály.
szobrászművész

VAS NÉPE

1984 AUG 17

1071

Németh Mihály szobra.

PO
VÉDELEM

Mérgező, fertőző hullad

AZ EMBERISÉG számos gondja-baja között egyre jobban előtérbe kerül az a veszély, amelyet bizonyos hulladékanyagok mennyiségi növekedése, felhalmozódása okoz. Ha veszélyes hulladékokról hallunk, legtöbben a sugárzó anyagokra gondolunk. Jogosan, hiszen már hosszú ideje ezekről hallunk a legtöbbet, azonban a veszélyes hulladékok problémaköre ennél sokkal bonyolultabb, szélesebb.

A veszélyes hulladékok fogalmát az ezzel a problémával foglalkozó miniszteri tanácsi rendelet így definiálja: „Veszélyes hulladék mindaz a termelési vagy egyéb tevékenység során visszamaradt anyag, amely, vagy amelynek bármelyik bomlástermé ke az emberi életre, egészségre, illetve az élővilágra közvetlenül vagy közvetve, azonnal, vagy késleltetetten károsító hatást fejt ki (mérgezhet, vagy fertőzhet)."

nak lehetősége volt néhány ilyen üggyel foglalkozó feljegyzésbe, jegyzőkönyvbe betekintenie. Bár a polgári védelem ezekbe az ügyekbe nem kapcsolódott bele, tanulságképpen hadd álljon itt két jegyzőkönyvi idézet:

„A Molnaszecsődi Mtsz magyarszecsődi szarvasmarhatelepén 1980. október elejétől november közepéig a 102 növendékmarhából álló állományból 8 lett beteg, ebből 4 megdöglött. Az elhullásokat az állatorvosi diagnózis szerint ólommérgezés okozta.

A helyszínen tisztázódott, hogy 1980 májusa óta az mtsz a budapesti Metalloglobus Vállalattal kötött megegyezés szerint régi akkumulátorok bontásával foglalkozik. A bontást a nyitott gabonaraktártól 10 méterre végzik. Pillanatnyilag több vagon ólomhulladék található a szín előtt a szabad ég alatt. A színben takarmánygabonát és kb. 8 va-

Németh Miklós (festő, grafikus)

Munkásőrök (rézkarc)

Népszava, 1975. jan. 5. 103. evf. 4 sz. 9 p.

Németh Miklós (fest.)

Naprafforgó. (fotó)

Népszava, 1974. dec. 8. 102. sz. 287 o. 9.

Németh Miklós

rajza

Magyar Hirlap 1975 8.évf. 61/6

Németh Miklós

metszete

Magyar Hirlap 1975 8.évf. 1/lo

Németh Miklós

metszete

Magyar Hirlap 345/8

Németh Miklós metszete: A Csepel Művekben

Magyar Hirlap 1975/242/8

M Németh Miklós

metszete

Magyar Hirlap 1974. 7.évf. 254/8

Németh Miklós grafikus

Metszeteit a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 11. sz. – ú Krisztina körúti gyermekfiókjában láthatók.

Losonci Miklós: Országos grafikai hét

Pestmegyei Hírlap, 1974. okt. 2.

Németh Miklós

Három fiatal amatőr művésznek kiállítása nyílt meg a Csepel Galériában Budahelyi Tibor, Németh Miklós és Szegedi Béla

Szélyes József: Fiatal alkotók.
Magyar Tapír, 1945. júl. 21.

Németh Miklós

A Csepeli Galériában a XXI. ker.-i amatőr képzőművészek kiállításán szerepel munkája.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben. Pestmegyei Hírlap, 1975. ápr. 29.

Németh Miklós

Németh Miklós metszete

Magyar Hirlap 1974/213/9

Németh Miklós

Arcok

Németh Miklós: Arcok

Népszava, 1976. julius 11.

8. oldal.

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hirlap 1976/282/1o

N émeth Miklós

Magyar Hirlap 197

Németh Miklós metszete

NÉMETH MIKLÓS

Magyar Hirlap 1975/199/8

Németh Miklós metszete

Magyar Hírlap, 1975. Sept. 21.

Németh Miklós

az ötvenes évek szorongása — még inkább arra kényszeríti, hogy a maga sajátos hangját és mondanivalóját megtalálja. Nála az egyes ember vagy a kicsi, zárt közösség egyaránt védtelen, ki van téve egy meglehetősen közönyös világ gyakran kiszámíthatatlan fenyegetésének és veszélyének. Többnyire nem valami durva, drámai fenyegetésnek; általában nem sok történik ezekben a novellákban: az atmoszférájuk fontosabb, mint a hagyományos értelemben vett cselekmény.

Nemcsak világképe látszik így visszapillantóban következetesen fejlődőnek, annak látszanak írói eszközei is. Mintha eleve arra készült volna, hogy azt csinálja, hogy jelzéseinek jelentőségét felfogni nem is tudjuk, legfeljebb megérezhetjük. Egy naplójegyzetében utal is erre: „A legtöbb, amire vállalkozhatunk: világosan megírni a homályt." Egyik kritikusa Mészöly némelyik novelláját Chirico „metafizikus tájképeihez", ezekhez az éles fénnyel megvilágított, pontos és mégis hátborzongatóan valóságon túli képekhez hasonlította. Joggal. Kevés írónk van, aki műveiben ennyire aprólékosan valóságszerű és hatásában ennyire valóságon túli.

Törekvéseiben és eszközeiben azonban nem mindig ilyen tiszta. Néha nem találja kielégítőnek azt a titokzatos, irracionális homályt,

Németh Miklós, grafikus

Németh Miklós: Kalapos nő

Németh Miklós: Kalapos nő 8.

Népszava, Bp. 1975. dec. 7.

...let fel- ...kereskedelemben dolg... ...t arra, zók nehéz helyzetéről, ...enyben, hogy az ott dolgozóknak kedvező egyre nagyobb erőfeszíté- ...sok he- sébe kerül a zavartalan ...k a for- ellátás biztosítása. Tovább ...vel, a kell lépni a munkáslakás- ...l be a építésben, a területpoliti- ...chaniz- kában, a munkásművelő- ...sítják a désben, a megye társa- ...sok tel- dalmi szerveinek együtt- ...tékelés- működésében. ...ő súly- ...szocia- A küldöttértekezlet az ...zásában SZMT elnökévé Gubán Dezsőt, vezető titkárává Dorkó Józsefet, titkárává ...és a vi- Farkas Sándort és dr. Je- ...szóltak nes Pált választotta meg. ...cia erő-

K. J. E.

Fekete Istvánra, az ...júság kedvelt írójára ...lékeztek pénteken pá- ...társai, olvasói, barátai ...születésének 75. és hal- ...nak 5. évfordulóján. Tárogató utca 77. sz ...alatt — ahol az író 19 ...től élt és alkotott — é ...léktáblát avattak. A M ...gyar Írók Szövetsége ...vében Vidor Miklós m ...tatta Fekete István mu ...kásságát, életművét, m ...a részvevők megkoszor ...ták az emléktáblát.

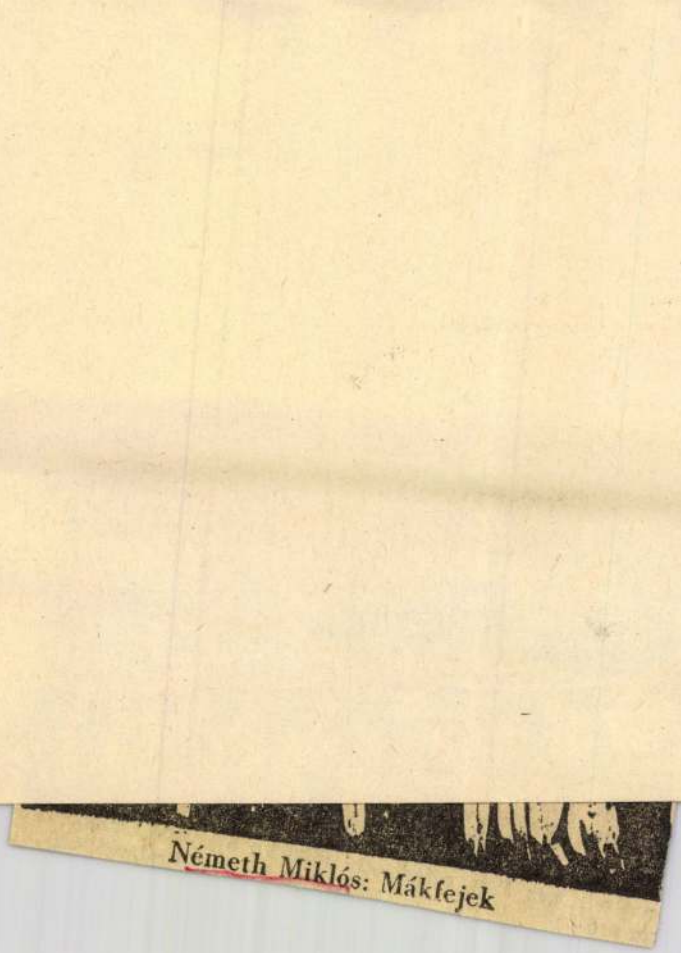

Németh Miklós: Mákfejek

Az

ERNST
MÚZEUM
BUDAPEST

meghívja Önt

Németh Miklós
festőművész
a
Kornai Gyűjtemény

anyagából rendezett retrospektív kiállításának
fogadással egybekötött megnyitójára
2000. december 10-én, vasárnap 11 órára.

A kiállítást megnyitja
Deim Pál
Kossuth-díjas festőművész,

pianínón közreműködik
Darvas Ferenc
zeneszerző

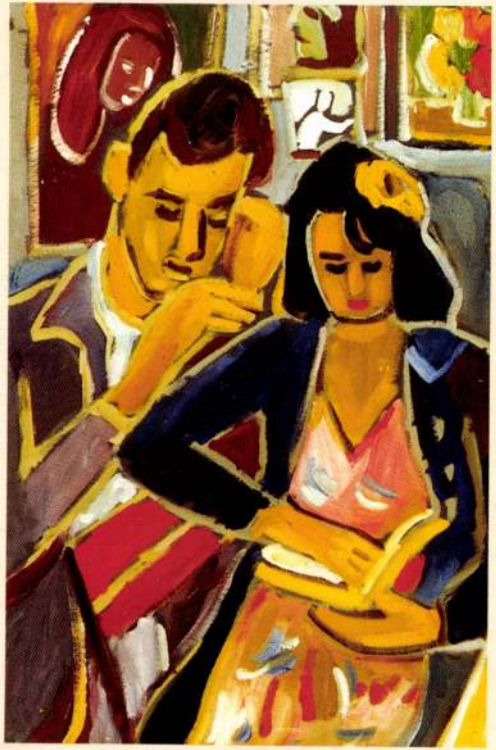

A képek egy része
a kiállítás ideje alatt megvásárolható.

A kiállítás megtekinthető:
2000. december 10-től
2001. január 14-ig,
hétfő kivételével 11-19 óráig,
vasárnap 11-18 óráig.

A kiállításhoz kapcsolódó program
(vasárnapi matiné):

2001. január 14-én de.11 órakor
a ***Weiner-Szász Kamaraszimfónikusok***
tagjainak koncertje.

Cím:Ernst Múzeum,1065 Budapest,Nagymező u.8.
Tel./fax:341-4355

The **Ernst Museum**

has the honour to invite you
to the opening of the retrospective of
the painter **Miklós Németh**

at 11 a.m. Sunday, December 10, 2000.
Paintings selected from the
Kornai Collection

Opening address by
Pál Deim,
Kossuth Prize

Piano performance:
Ferenc Darvas
composer

The ceremony will be followed by a reception.

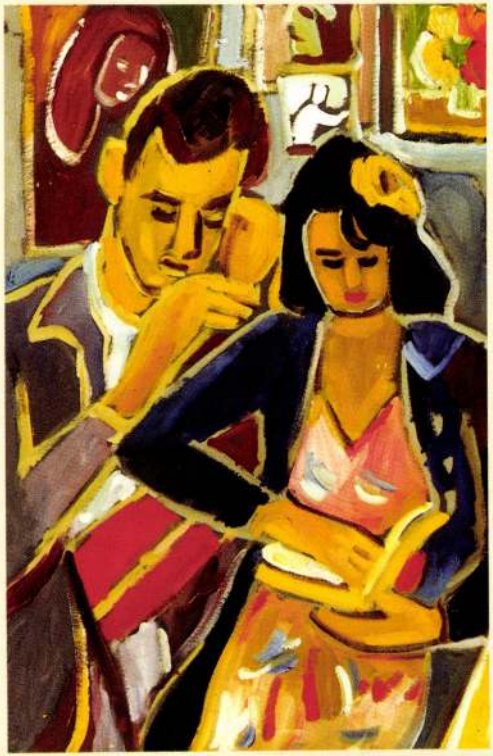

Some paitings are for sale
during the exhibition period.

The exhibition is open:
December 10, 2000 to January 14, 2001;
11-19 every day except Mondays;
Sundays 11-18

Program during the exhibition period
(Sunday Matinée)

Concert by
Weiner-Szász Chamber Symphony Orchestra,
11 a.m. January 14, 2001

Address: Ernst Museum, 1065 Budapest,.
Nagymező utca 8.
Tel./fax: 36 / 1 / 341-4355

Németh Miklós, grafikus

Németh Miklós: Portré

9.

Németh Miklós: Portré

Nemzetközi, Bp. 1975. nov. 30.

WÉNETTI MIKLÓS

Németh Miklós metszete

Magyar Hirlap 1975/254/9

NÉMETH MIKLÓS

Németh Miklós metszete

Magyar Hirlap 1975/213/lo

Németh Miklós

Csepelen a munkásotthonban a képzőmű-
vészkör tagjai kiállításán látjuk fest-
ményeit.

-nánay-: Kollektív távlatok Csepelen.
Csepel, 1974. nov. 29.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1975 JUL 20

Németh Miklós

1021

1975. JÚLIUS 20., VASÁRNAP

Korok — arcok

Németh Miklós grafikái

KERESZTREJTVÉNY

SCHÖNHERZ ZOLTÁN

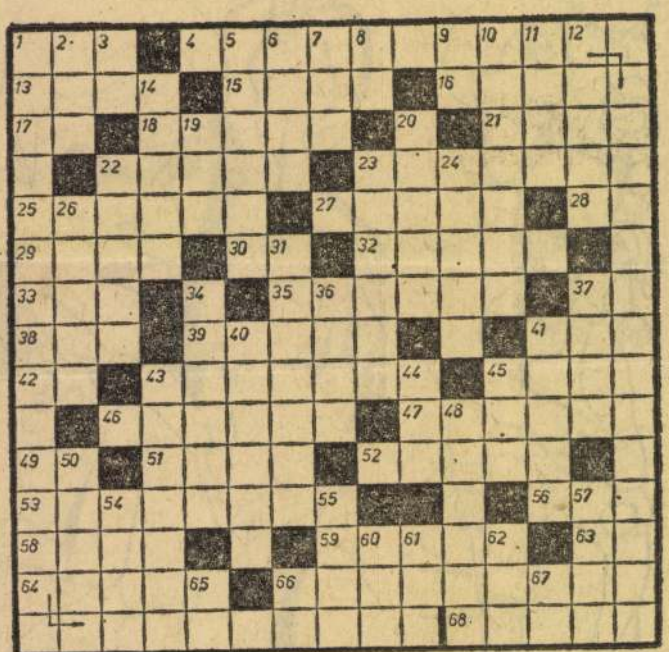

Hetven éve, 1905. július 25-én született Schönherz Zoltán, a magyar munkásmozgalom mártírja.

VÍZSZINTES: 1. Vízinövény. 4. Ez a mozgalmi dal az ő dallamára zeng. (Zárt betűk: A, B, M, A, A). 13. Ruha része. 15. Az egyik evőeszköz, névelővel. 16. Vagyon. 17. Névelő. 18. Régi orosz hosszmérték, rőf. 21. G-hangnak félhanggal való leszállítása. 22. Kihangzó. 9. Fordított kicsinyítő képző. 10. Afrikai állam. 11. Nem egészen csinálni, ford. 12. Festőszerszám. 14. Pajtás. 19. RBI. 20. Indiai bűvész és aszkéta. 22. Leszármazottja. 23. Regéld. 24. Terel. 26. Bérelhető. 31. Kioldódó. 34. Bizalmas köszönési forma, ivásnál: egészségére. 36. Válogatott labdarúgó. 37. Európai főváros. 40. Ennek a szomszédságában

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Népszava

Németh Miklós

gyék tőle... 1021

Németh Miklós: Ölelkezők

a helyzetet idejében felismerni nem képes sodródók tábora: apa és fiú tragikus szembenállása, az anya halála szükséges ahhoz, hogy bekövetkezzen a dráma katartikus feloldása, hogy behegedjenek majd a — csak az idő által gyógyítható — sebek.

Az 1962-ben írott *Holnap folytatjuk* sok vonatkozásban a *Szélvihar* által felvetett kérdésekre felel.

Az egyén — mégpedig az 1944-es katonai összeomláskor századosként harcoló, majd a felszabadulás után gyanakvó bizalmatlanságba zárkózó értelmiségi — keresi és találja meg helyét jelen társadalmunkban. A kiváló tudósban, Ágass Lászlóban az 1956 utáni életünk megváltozott közérzete indítja el az önmagával szemben könyörtelen vizsgálódást. Úgy érzi, hogy a korábbi emberi elzárkózásnak már nincs értelme, a *„kollektív társadalom, amely eleinte arc nélküli masszává gyúrta a sokaságot, kezdi egyre inkább az egyéniség alá tartani a tenyerét"*. Őszintén feltárja háborús vétkét — nem büntetőjogi felelősségről van itt szó voltaképpen —, s evvel a nagy leckét is feladja mai világunknak: lehet-e már a legkényesebb, legbonyolultabb kérdéseket is őszintén, humánusan tisztázni?

Az erkölcsi feloldozáshoz nagyon nehéz, rögös út vezet: régi sérülés, óvatoskodó emberi magatartás torlaszolja el — látszólag véglegesen —

Németh Miklós

Nérnava, 1975. nov. 30.

Németh Miklós

"Maszkok" cimmel hozza a lap a müvész munkáját
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 29.
XVIII. évf. 26. sz. 11. lap.

Németh Miklós

rajza

Magyar Hirlap 1974/157.[8] old.

Németh Miklós

rajza

Magyar Hirlap 1974/89 8.old.

Németh Miklós

rajz

Magyar Hirlap 1974/1o2 9.old.

Németh Miklós

Kati arcképe (grafika)

Nepszava, 1974. január 27. 102 cóf. 22 sz. 8 p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRADÓTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUN 4 2
Pestmegyei Hirlap
Németh Miklós
1021

Faültetés

Németh Miklós tusrajza

Hírek. Időjárásjelentés. 17.05: Külpolitikai figyelő. 17.20: A hét rádióhallgatója. 17.40: A Solaristól az Androméda törzsig... 17.55: Húszas stúdió. 18.59: Hallgatóink fi- vajda János versei (ism.). 20.27: Hírek. Kb. 21.25: Acker I felvételeiből. 21.45: Renata Teb énekel. 22.22: Rádiószínház. 23 Hírek. Időjárásjelentés. 23.15: I sorzárás.

Ma 17.15-kor a tv-ben:

„Mesékben száll az emlékezete.

Pedagógusnapi köszöntő. A félórás műsorról a szerkes: *Kovács Bernátot* kérdeztük.

— A pedagógusnapi köszöntő műsort a máriaremetei nyugdíjas pedagógusotthonban vettük fel. Az intézményben nyolcvanan élnek.

— Mi indokolta, hogy a műsor egy nyugdíjasotthonban készüljön?

— A pedagógusok munkáját egy műsorban sem értékelni, sem megköszönni nem lehet. A rendelkezésünkre álló félórás idő legcélszerűbb felhasználása arra serkentett bennünket, hogy a legnagyobb tapasztalatokkal rendelkező tanítókkal, tanárokkal beszéljünk, akiknek egész élete példázza a hivatást, ha úgy tetszik, a missziót. Elmondják a műsorban a máriaremetei otthon lakói azt is, hogy mennyivel nehezebb volt régen a pedagógusok munkája, s azt is, hogy hajdan mer. yire semmibe vették erőfeszítéseiket. A műsorban összeállítást láthatnak a nézők a pálya gondjairól és szépségeiről is.

A poliphoz hasonló tengeri állat, szépiának is hívják:
30 26 27 28 29 14 31 34

Visszataszító jelenség jelzője:
33 32 20 21 5 26 36 35

Oktatási célokat szolgáló helyiség:
1 2 3 54 53 46 10 11

Sportolás lőfegyverrel:
50 24 20 18 19 52 37 36

Hosszabb fülű háziállatok:
19 52 24 25 7 46 47 45

Pajtások! A megfejtett idézetet írjátok le egy levelezőlapra és június 9-ig küldjétek be a szerkesztőséghez. A helyes megfejtők részt vesznek a júniusi jutalomsorsolásban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 10
Németh Miklós

NÉPSZAVA
Budapest

V. V.

1021

Németh Miklós: Ilona arcképe

mények
Dél, a f
giai font
tartomán
óceán, N

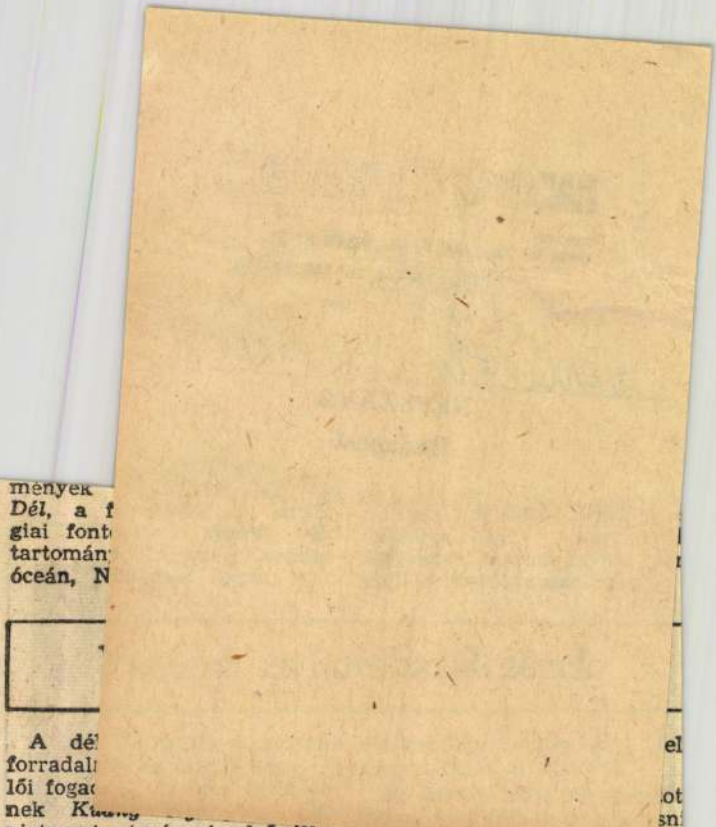

A dé
forradal
lői foga
nek *K*
vietnami utazásunk első állomására. Míg odaérünk, megérint az élet lehelete: a megművelt földdarabkák, új parasztkunyhók, fiatal bananligetek látványánál is örömtelibb nézni az apró tavakban horgászó gyerekeket, a kertjüket kapáló iskolásokat, a patakban mosó lányokat.

el
ot
sn
ul

Aztán megint a háború: *Kuang Ngang*. Miután 1966-ban az amerikaiak elfoglalták ezt a vidéket, egy 1500×800 méteres területen hatezer parasztot zsúfoltak koncentrációs táborba. A paraszt nem művelhette meg a földjét. Mert itt a föld csak amerikai katonai támaszpontoknak adhatott helyet. Ezért volt ez Dél legszegényebb vidéke és ezért követel most hallatlan erőfeszítést a békés építőmunka a felszabadított terület vezetőitől és lakóitól.

Hai Phu faluban ennek az erőfeszítésnek az eredményeiről beszél *Hieu*, a falu forradalmi bizottságának elnöke. Ő a közelmúltat idézi, ami-

Minden másodi
Vagy az esti iskolán, vagy
nappalin.

Kilépünk a falu központ épületéből, amelynek falai amerikai repülőgépek fémtestei ből eszkábálták össze. Sok helyen ebből építik a tető Pedig nyáron elviselhetetlenü felforralja a levegőt, de it még a szalma is hiánycikk.

Szemben a Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság épületei tűnnek fel egy pillanatra, s a közelben az iskola: két barakk.

Vörös úttörőnyakkendős iskolások fogadnak, mezítlábasan vagy kaucsuksszandálban. De mindegyik gyereken ing, nadrág.

A barakkokat négy apró egységre osztották, hogy a négy elemi osztály ne zavarja egymást. A faléc-iskolapadok földbe vert lövedékhüvelyekre támaszkodnak. A fekete tábla előtt a tanítónők csendre intik a külföldi vendégek láttán izgalomba jött gyerekeket.

... Óriási bombatölcsérek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUN – 9
Magyar Hirlap
Németh Miklós

1021

Németh Miklós rajza

Csorba Győző:

Háromsoros

Ibolya szála!
Megbújsz a nyers-zöld gyom között
a kertben.

Lengyel–spanyol keretszerződés

A lengyel—spanyol kereskedelmi forgalom a legutóbbi három évben *megháromszorozódott*. A napokban Madridban tízéves *keretszerződést* írtak alá, amely a két ország gazdasági és kereskedelmi együttműködésének *további gyors ütemű növekedését* irányozza elő. *Henryk Kisiel* lengyel külkereskedelmi és tengergazdasági miniszterhelyettes elmondta, hogy a legközelebbi években a bánya-, hajóépítő- és vegyipari együttműködés fejlesztésére összpontosítják a figyelmet. Spanyolország növeli lengyelországi *szénvásárlásait*. A lengyel vállalatok a többi között kulcsra kész *cukorgyárak*, különböző *vegyipari üzemek* építésére tettek ajánlatot.

Csehszlovák–amerikai megállapodás

Prágában befejeződött a csehszlovák kereskedelmi kamara és az Egyesült Államok kereskedelmi kamarája küldötteinek megbeszélése. Ezt követően *parafálták* a két ország kereskedelmi kamarájának együttműködéséről szóló megállapodást. *A megállapodás aláírására előreláthatólag az év őszén Washingtonban kerül sor.*

Dakar után Szomáliában

Dakarban befejeződött 44 afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni ország *3. kereskedelmi miniszteri értekezlete*. A részvevők a Közös Piac tagországaival

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 15

Népszava

Németh Miklós

1021

1957

Németh Miklós: Portré

az egyes
művészek életútjáról, munkásságáról, a terjedelemhez mérten gazdag és túlnyomóan színes képanyag, továbbá minden színes reprodukcióhoz „kézfogó" műelemzés.

A mai magyar képzőművészet többszólamúságát tükrözik az eddig megjelent kötetek. Ennek jegyében hagyta el nemrég a nyomdát egy újabb kötet a mai vásárhelyi műhely kiemelkedő alkotójáról, *Németh Józsefről, Bánszky Pál* tollából.

Az író tömören, három csomópontba összpontosítva, világosan mutatja be Németh életét és művészútját. *Ezek: a gyermekkor, Szőnyi és Vásárhely.* Hangsúllyal szól a pásztor, földműves, munkás ősök dolgos, tiszta etikumú világának életre szóló hatásáról. Ugyanígy igaz, hogy rendkívül mély benyomást, életre szóló útmutatást gyakorolt Némethre a XX. század legnagyobb magyar művészetpedagógusa, Szőnyi István is. Szőnyi nyomán fejlődött ki Némethben a magas fokú szakmai igény, a következetesség és hűség a megtalált úthoz. Nem véletlen ezek ismeretében Németh Vásárhelyre telepedése sem. Erre Bánszky Pál árnyaltan, több oldalúan mutat rá. A táj szigora, a kemény, de őszinte emberek, az alföldi realisták hagyománya, az ott élők művészetszeretete ösztönzően hatott Németh tehetségének kibontakozására.

Valóban a néző kézfogását, közvetlen segítségét szolgálják a festményreprodukciókhoz írt elemzések.

BUDAPEST (olaj). A képzőművész körök kiállításán a Fővárosi Tanács I. díjával kitüntetve

TALÁLKOZÁS
(tus)

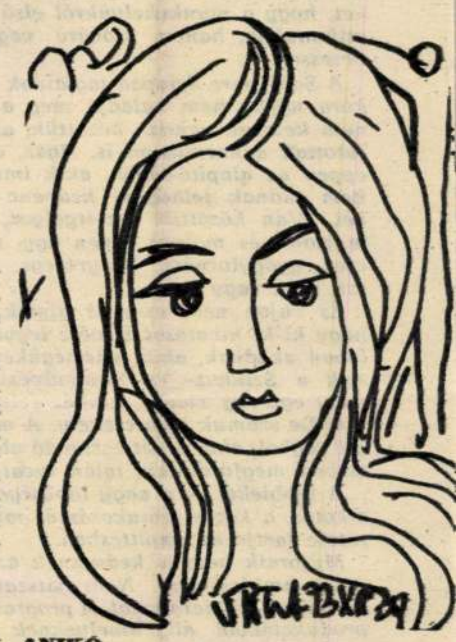

ANIKÓ
(tus)

HÓOLVADÁS CSEPELEN
(tus)

Kép az emberről

A találkozás vele: legalább olyan érdekes volt számomra, mint a művészete.

Képeiről már sokat hallottam; egy-kettőt közülük láttam is. Megtetszettek a dolgai. Egyikben a néhány vonallal előadott, másikban a zsúfolt mozgalmassággal kifejezett őszintesége ragadott meg. Az a lényegretörő szűkszavúság, ami az egyszerűségben és a bonyolultságban egyaránt kristálytisztán szólt, felragyogott képein.

Üzentem neki: küldjön vagy hozzon néhány munkát a Tavaszi Szélbe. Másnap felhívott telefonon.

— Szívesen — mondta. — Csak az a kérdés, mikor. Mert el kell kéredzkednem a munkahelyemről. És az egyáltalán nem lényegtelen, hogy mikor. Kiesni a dologból, ezt, ugye, az ember nem szívesen csinálja. Legfeljebb, ha éppen nincs nagyon elfoglalva.

Nehezen bár, de találtunk olyan időpontot, amikor „nincs nagyon elfoglalva".

— Pontos leszek — búcsúzott a telefonban.

Egy másodperccel sem előbb, egy másodperccel se később: pontosan, amikorra megbeszéltük, kinyílt a szerkesztőségi szoba ajtaja.

Egy nagy darab férfi lépett be; szögletes mozdulatokkal.

— Németh Miklós vagyok — mondta.

Jókora táska volt nála. Azt tette a dohányzóasztalra, és kinyitotta.

— Többet hoztam, mint amennyit kért — mondta. — Nem azért, hogy legyen választék. Nem portéka ez. Hanem, hogy lássa, miből választ.

És Németh Miklós elkezdte kirakni a képeit a jókora táskából.

— Ezek a kisebb rajzaim — mondta. Azokat szépen sorban egymás mellé rakta.

— Ezek a kisebb festményeim — mondta.

Azokat is szépen sorban egymás mellé rakta.

Aztán átrendezte az egészet. A kisebb rajzaiból is, a kisebb festményeiből is kiválogatta az összetartozó témákat. Csoportosított. Szelektált.

Rakosgatott. Csak néztem, ámulva.

Az íróasztal tele volt már képekkel. A dohányzóasztal is. Aztán a fotelok következtek. És végül a padló. Kép. Kép. Mindenütt.

A nagy darab férfi hajladozott, ahogyan kirakta képeit. Sorba. Szépen.

Ez a nagy darab férfi a hajladozásával most olyan mozdulatokat végzett talán, mint az ecsetje, amikor fest.

Most megfestette: a festészetét.

Végül kiegyenesedett. Talán még a csontjainak ropogását is hallani lehetett volna ekkor. Vártam, hogy elmosolyodik, jelezve, hogy készen van.

Szúrós tekintettel rám nézett. Na, nem valami udvariatlanság volt ez most. Inkább őszinteség. A velőig akart hatolni tekintete, hogy lássa, mit gondolok erről az egészről. Hogy belém lásson.

Én meg csak néztem a képeket. Gyönyörködtem bennük. Különösen az kötötte le figyelmemet, hogy láttam: egy-egy témát milyen konok szigorúsággal, a kibontás mekkora következetességével jár körül ez az ember. Amikor fest. Vagy amikor rajzol.

— Nem ülnénk le? — mondtam később.

— Hová? — kérdezte.

A minden helyet elfoglaló képek kényszerítettek bennünket, hogy állva — még tiszteletteljesebben — beszéljünk róluk.

— Ez több év termése? — kérdeztem. Meglepődött.

— Ugyan! — felelte. — Ha egy téma megfog, akkor nincs nyugalmam. Megcsinálok róla mindent, ami kikívánkozik. Ha hazamegyek a munkából, akkor a képeké vagyok.

— Ez a második műszak?

Először történt, hogy nem nagyon ugyan, de egy kicsit mégis — mintha elmosolyodott volna.

— Ha annak lehet nevezni — mondta. — Hazamegyek, aztán fordulok vissza. Otthon nincs műtermem. A csepeli Munkásotthon közös műtermében dolgozom. Rendszeresen. Másfél évtizede.

— A család? Mit szól hozzá?

— Hogy mit szól? — ismételte, hogy megbizonyosodjék a kérdés felől. Elfordította a tekintetét.

— A feleségem is... — mondta. — A gyerek is... — Éreztem: ha tehetné, most leülne.

Egy pillanat alatt megroppant. Összeroppant ez a nagy darab férfi. Magába roskadt. De ez nem tartott tovább — tényleg —, mint egy pillanat.

— A feleségem is, a gyerek is... — mondta — Megvakultak. — Aztán lassan elkezdte visszarakni ezeket a képeket abba a jókora táskába.

— Nem látják ezeket a színeket — sóhajtotta. — Csak érzik.

Egy-két képet kivettem a kezéből, hogy érezzük mi is: mit csinál.

Simon Gy. Ferenc

Színpad — függöny nélkül

A Csili Soós Imre Színpadán az előadások kezdetén nem gyullad ki a rivaldafény, nem csapódik szét a függöny. Hiszen — mint a legtöbb amatőr együttesnek — nincs is színháza, ahová napról napra „bejön a közönség".

Maga indul műsoraival újra meg újra, hogy megkeresse nézőit.

Játszik mindenütt, ahol szívesen fogadják: üzemek ifjúsági klubjaiban, iskolákban, üdülőkben — Budapesten és vidéken egyaránt. Esetenként pedig a színjátszó mozgalom fesztivál-találkozóin.

Havonta 6—8 előadást tartanak. Ha ehhez hozzászámítjuk a heti két próbaalkalmat, máris kiderül, hogy az amatőr színjátszás — ha valaki komolyan csinálja — meglehetősen munkaigényes „hobby".

Vajon miért csinálják? — Sokan nem értik, mi visz rá felnőtt, olykor családos embereket, hogy a munkahelyükről első útjuk ne az otthonukba, hanem próbára vagy előadásra vezessen.

A Soós Imre Színpad tagjainak átlagos életkora ugyan nem haladja meg a 23 évet, de nem kevesen vannak közöttük, akik már túljutottak a harmincon is. (Igaz, az idősebbek éppen az alapító-tagok, akik immár hét éve nem tudnak felhagyni kedvenc időtöltésükkel.) Van közöttük esztergályos, autószerelő, taxisofőr és molnár éppen úgy, mint díszpécser, gyógytornász, könyvtáros, adminisztrátor, diák vagy tanár.

És vajon nem az-e az álmok netovábbja, hogy ki-ki hivatásos színész legyen? Nos, valóban akadnak, akik tehetségüket próbára teszik a Színház- és Filmművészeti Főiskola vagy egy-egy vidéki színház felvételi vizsgáján. De számuk igen csekély. A mintegy 250—300 tagból, akik a hét esztendő alatt az együttesben megfordultak, talán tucat sincs.

A többieket — a nagy többséget — a közös alkotás, a közös szórakozás és művelődés szeretete tartja az együttesben.

Műsoraik nem is kedveznek az egyéni színészi ambícióknak. Nem játszanak ugyanis szabályos színdarabokat. A program java olyan produkciókból áll, amelyeknek a kollektív szövegmondás és mozgás az alapja. Ezek forgatókönyvét — nemes irodalmi anyagra támaszkodva — maguk írják, szerkesztik és dolgozzák fel, kifejezetten az együttes lehetőségeinek és feladatainak figyelembevételével. Ez még arra is módot ad, mint például két filmnovella színpadi feldolgozása; ezek Kovács András Extázis 7-től 10-ig, és Csoóri—Kósa Ítélet című filmjének forgatókönyvéből készültek.

Az Ítéletet éppen harmincszor játszották, ami amatőr-sorozatnak már igen magas szám. Még ennél is többször adták elő a Nézőpiac Pest-Budán című dokumentumjátékot, amely az első magyar színházról szól; a Szívem című Petőfi-műsort, vagy a Shakespeare-tragédia változatát, a Farmer Leart; és Gosztonyi János Néma énekesnőjét.

Előadásaiknak csaknem a felét tartják vidéken. Rendszeresen kapnak meghívásokat Székesfehérvárról, Tatabányáról, Balassagyarmatról, Visegrádról, Miskolcról. Baráti kapcsolatban állnak néhány vidéki együttessel: a győriekkel, salgótarjániakkal, tiszaföldváriakkal, domonyiakkal és másokkal. A szakszervezeti üdülőkben rendezett műsoraiknak rendszeresen Leányfalu, Dömös, Nagymaros, Zebegény, a Mátra- és a Balaton-vidék ad helyet.

Gosztonyi János: Néma énekesnő — a Csili Soós Imre Színpadának előadásában

(Fotó: ifj. Soproni Béla)

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MAJ 25
KÉPES ÚJSÁG
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 9
VALÓSÁG

Németh Miklós

mint ameddig Dangladés úttorói elértek.

1021

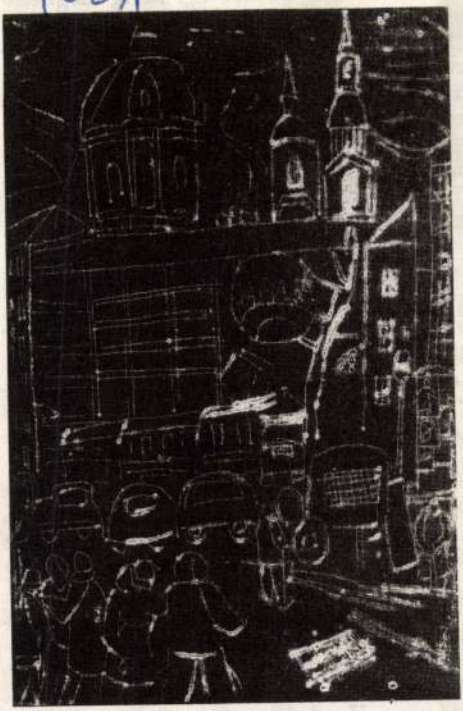

Németh Miklós: Város

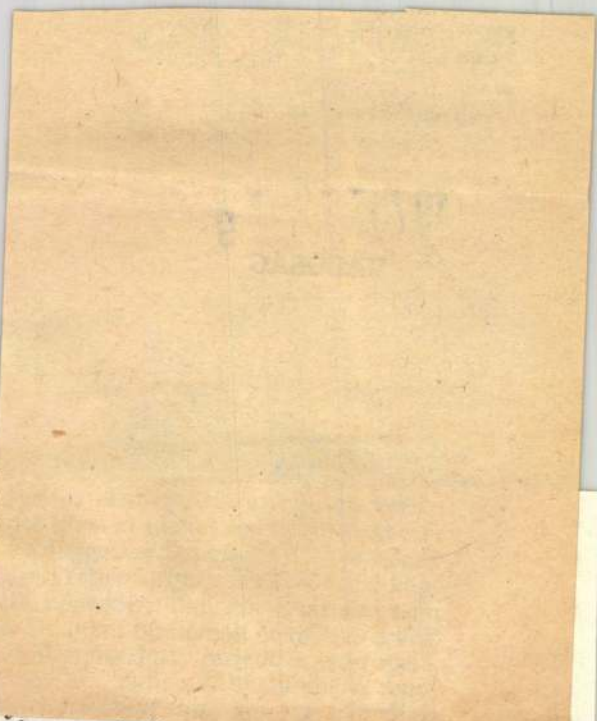

len a kommunisták sem emeltek szót, biz-
párt hatékony, progresszív szervezet lesz.
, hasonló sorsú országban nem hozott meg-
meg a haladó rezsimet. Augusztus 15-én,
ıséggel meggyilkolták Mudzsibur Rahmant,
milyen erők, e sorok nyomdába kerülésekor
függetlenségi mozgalom vezetőit, Banglades
őkről annyit tudunk csak, hogy az Ávámi
z Egyesült Államokhoz való vonzalmát soha
m jelenti okvetlenül azt, hogy az új rezsim

tikát lehet — a gazdasági realitások ismer-
óbbi időben jelentősen nőtt annak az ellen-
rint minden baj oka *az irányválasztás*, az
tikája. S a Banglades számára kétszeresen
t nyersanyag-exportőr és mint nyersanyag-
keztében kialakult helyzetben egyre-másra
amelyek szerint minden rendbejön, rendbe-
énck. Minden jel arra mutat, hogy ez most
nény sincs arra, hogy amit a teljes felhatal-
nával rendelkező Mudzsibur Rahman nem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5
Telefon: 138-068, 387-748, 340-72
1976 MAJ 1

ÉLET ÉS IRODALOM

Németh Miklós

1021

Németh Miklós metszete

t karját gépiesen
verét az arcához
támogatta a fájó

ácsi elvtárs, fog-
tárgyaláson mil-
állapotban... —
só ajkát s muta-
fogát... — nem
égeit. S kiszámít-
l járhat.

ett a titkárnőre,
szőnyegre csúszott
n fájós fogán tar-

llani, félek a fog-
számoktól, tűktől,
—, s legfőként a

aza van.
a. Beült a fém-
meg baloldalt a
csészét, benne a
el" följebb a kü-
séket. A fúró a

ból a nyögések
zsúfolt galambdú

— Néhány má
zott a magyaráz
nítettem.

— Nemzetgazd
ta Parácsi öblöge

— Ez az odvas

— Hogy helyt
kellett volna érz

Válasz helyett

Zúgott a feje, s
változatlanul fá
mal, de kitartóa
hibás, belátta, n
gatnia.

Titkárnője ebé
cédula értesítette
hagyta a fájdalo
hón lenyelte s az
szer máris hat. A
ban van a fejéből

Milliókért vett
volt az első alkal
összegért import
mondta ki az öss
ból hálából — ki

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 APR 4
MAGYAR HÍRLAP

Németh Miklós

1021

Németh Miklós metszete

A FOR

Most tetőznek a
forgatagában
dete; akkor a
talpazatára. Fölnézti
szemöldökére és ma

Neki könnyű volt
valóban forradalmi
Mihez kezdjünk for

Nem válaszoltam
helyekkel a kedvét
Csak az, hogy ma a
végzett munka, meg
eleget tett forradal....
ember is elégszer hallhatta már, s én különben sem vagyok meg-győződve a közhelyek igazságáról.

Afelől, hogy a forradalmiság kimerülne a becsületes munkavégzésben, különösen nem. Pedig eleget sulykolták az én fejembe is: iskolában, egyetemen, KISZ-gyűlésen, az újságok hasábjain; mégsem hajlottam a szóra. Tudtam, hogy aki nem dolgozik erejének és képességének megfelelően, nem lehet forradalmár — de azt is éreztem, hogy önmagában ez kevés, nagyon kevés. Mert a forradalom ma valóban az össznépi társadalom építése, a járatlan úton azonban csak az haladhat az élen, aki átverekszi magát a legsűrűbb bozótoson is, nem fél a kockázattól, kész akár a legnagyobb áldozatra. Tehát aki valamilyen pluszt is hozzáad a munkájához, köznapi kötelességeihez.

Miféle pluszt? — kérdezné gimnazista barátom, felnézve a tan-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 APR 17

Népszava

Németh Miklós

1021

Németh Miklós:
Hajógyárban

n közöltük Tóth Józsefné (Al-
ért nem kapható hónapok óta
i városok szaküzleteiben hár-
zben megérkezett a Fővárosi
ági Kiskereskedelmi Vállalat
gy a kért földelt elosztó duga-
iánycikk. De már szállítása a
kezdődött.

n Pfleka Károlyné (Felsőpa-
k a Budapest—Lajosmizse vo-
k késését, illetve kimaradását
Igazgatóság III. forgalmi osz-
megtudtuk: a levél keltezését
ultak elő késések, amelyeket
sel-mozdonyok előre nem lát-
z előre nem látható váratlan
rendelkeztünk, hogy a reggeli

MAGYAR HÍRLAPTÓ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 OKT 12

MAGYAR HÍRLAP

Németh Miklós

MAGYAR HÍRLAP

1021

Németh Miklós rajza

A kátr

A mélypont és hitelk

Nehéz évek jártak, járnak Könnyűbeton és Szigetelőanya Gyárral. A fedéllemezüzem 1969 ben megkezdődött korszerűsítés *csigalassúsággal* halad — a be ruházás nem két évet, hanem *tizenkettőt késik!*

Újabb késés

Röviden az előzményekről: 1968 után fokozatosan *csökkent* a termelés, a nyereség pedig csaknem *kétharmadára esett vissza.* A megrendelők — a hazai fedéllemez rossz minősége miatt — kénytelenek a tőkés országokból impor-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 4

Népszava

Németh Miklós

zetet igazgatni, mint a miénk.

1024

Németh Miklós: Portré

... és éppen az óvatosan kezelt felelősségkomplexumokban, mi az őszinte fájdalom és mi a félrehunyorító bohóckodás? — ez foglalkoztatja ezeket a fiatalokat, s erre a kérdésre senkitől sem kapnak őszinte választ.

Ezeknek a fiataloknak a kíváncsiságát és igazságérzetét viszont már szózatokkal sem lehet kielégíteni.

Thomas Valentin könyve hiteles képet fest a német ifjúság problémáiról.

Vaszilij Ardamatszkij:

Leningrádi tél

Azok, akik 1941 telén ügynököket küldenek az éhező, körülzárt Leningrádba, hogy a támadó csapatok munkáját szabotázsakciókkal, diverzánsbandák szervezésével, a reménytelenség és kétségbeesés megadást termő magvainak elhintésével megkönnyítsék — azok például meg vannak győződve róla, hogy a város az övék!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 DEC 16

Magyar Hirlap

Németh Miklós

1021

Németh Miklós metszete

vethetobb utat találjon. De könynyű pályát ilyen kezdet után, nem jósolhatok neki. *(Magvető)*

Demény Ottó

szinte szégyellősen a jót ... győzelemre. Jó példája ennek az említett *Kilenc perc:* a két ökölvívófiú a vad s itt-ott vérszomjas arénában nemcsak a külső biztatásnak áll ellen, hanem a maga természetes győznivágyásának is, ha a győzelemhez az kell, hogy az egyik kiverje a másik kiálló fogát, s a másik ellenfele felrepedt homlokát üsse meg újra és újra. Az ökölvívást csak televízióból és tudósításokból ismerőkben is felsejlik, hogy ez a nagy, kíméletes tisztesség alig jellemző az ökölvívásra általában; de hiba volna azt hinni, hogy Gerelyes egy idealizált világot rajzol elénk; nem, ő egy kívánatos világot keresett, s azt, hogy mi a kívánatos számára, elég világosan meghatározták családjának bányász-paraszt gyökerei, és a ma-

rüsítése a bonyolultnak.

De az a kisregény, az *Isten veled, Lancelot*, amely a kötetben található, elsőrenden nem a belső szörnyekkel foglalkozik (azokkal is, mert sokkal több mondanivalót hordoz, mint első olvasásra gondolná az ember). Fő témája az Artur mondakör lovagjainak apokrif történetébe rejtve a forradalom és a hatalom. A hatalom; amelyet a négyujjú Sárkány birtokol, s amelyet a győztes parasztfelkelés után Lancelot birtokolhatna, ha nem ver-

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 MÁR 20
Népszava
Németh Miklós

1021

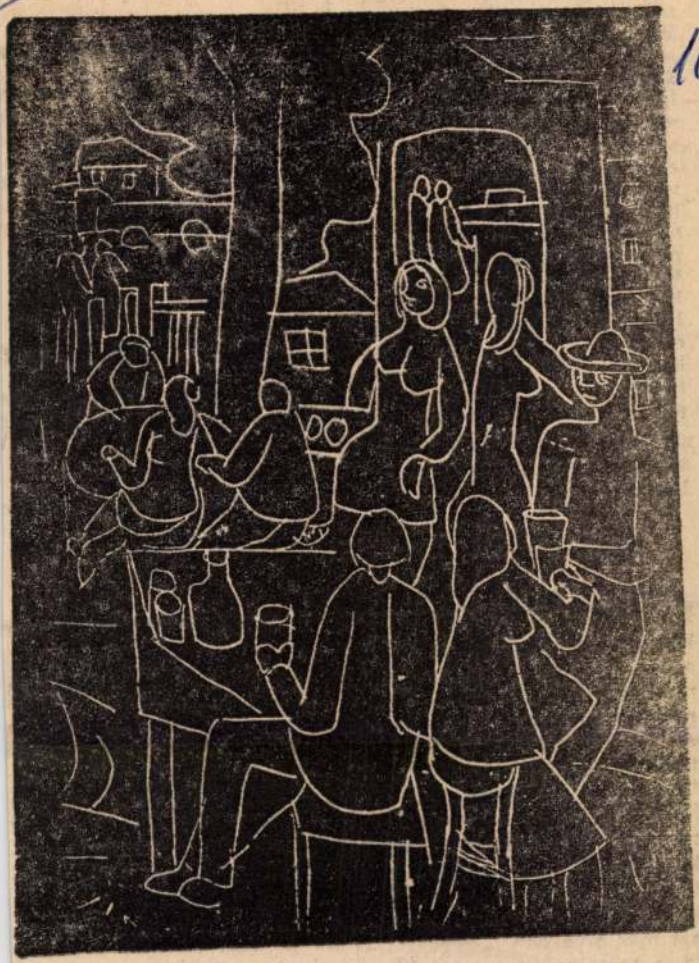

Németh Miklós: Nyári vendéglő

ház lakói nevébe
dorné panasszal
kesztőségünkhöz,
tető újrapalázása
szedett csatornát
tették vissza. En
sok fala egyre jo
sedik, s a fáskar
esik az eső. A m
vízlevezető hián
használhatatlan.
szennyvízlefolyót
nem tisztították, és a téli csap
felszerelését is csak ígérgetik.
Közbenjárásunkra a kerületi
IKV szakemberei a lefolyó-
csatornát felszerelték, s intéz-
kedtek a fáskamratetők javí-
tásáról is. Az udvari téli csap
felszerelésén, a mosókonyhai
csőrepedés és dugulás elhárí-
tásán már dolgoznak a szere-
lők.

Műanyag KUKA

Hollósy Béláné (Budapest, XII., Alkotás u. 19.) a ház la-
kói nevében panaszolta, hogy a három évvel ezelőtt igényelt műanyag KUKA-tartályokat a mai napig sem kapták meg. Az ügyben a Fővárosi Köztisztasági Hivatalhoz fordultunk felvilágosításért. A válaszból kitűnik, hogy a főváros területén kiadott, fémből készült 110 literes KUKA-tartályokat fokozatosan cserélik ki műanyag edényekre. Mint azt már olvasónk is tapaszta-
lta, a tartályok cseréjéről idő-
közben gondoskodtak.

rádban volt.

Megóvot

A Népszava február 7-i sz
sóink rovatában „Óvjuk érté
sürgős intézkedését kértem
Pécs—Baranya centenáriumi
óvására.

*Örömmel tapasztaltam, ho
burkolatot kapott, s már nin
nek. Ezúton köszönöm meg a*

Javítás és

Még a múlt év áprilisában elromlott Kuraly Károly (Budapest, Tanács krt. 3/c.) 10 literes vízmelegítője, amelyet a Fővárosi Gázművek Nap utcai szervize 1052 forintért megjavított. A készülék kilenc hónap múlva ismét felmondta a szolgálatot. A hibát kijavították és 1191 forintot számláztak. Olvasónk garanciális javí-
tást remélt, s nem

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 SEP 7
MAGYAR HÍRLAP
Németh Miklós
1021

Németh Miklós metszete: A Csepel Művekben

...ezőgazdasági
...utatóra több
...zett a vásár-
...rátok találko-
...Népfront szer-
...n részt vett S.
... HNF-t titkára.
...szó esett arról,
...azdaságoknak és
...őknek fontos sze-
...kossági ellátásban
...és tehát nem csak
...a tej-, tojás-, zöld-
...lcsellátás színvona-
...i növelésénél van
...stermelőkre, akiknek
...t az ipar és a keres-
...yre jobban felkarol-
...yinál több gépet, esz-
...yi anyagot vásárolhat-
...en. A szervezeti formák
... inkább kialakulnak, a
...lajdonosok kertbarát-
...n egyesítik erőiket.

...tagállamainak egészében év...
...százalékos növekedésre lehet...
...mítani, bár ez egyenetlenül...
...lik majd meg. Figyelemre m...

Az orszá... élelmisz...

A főváros párt- és tanácsi s...
vei, a MÉM és a Belkereskedelmi
Minisztérium vezetői tavaly tár-
gyalták Budapest élelmiszer-ellá-
tásának helyzetét és tennivalóit.
Akkor a MÉM felajánlotta, hogy
a belkereskedelem közreműködé-
sével élelmiszer-áruházat épít.

A fővárosi tanács által felaján-
lott öt hely közül a XIII. kerületi
Váci út és Róbert Károly körút
sarkán levő területre esett a vá-
lasztás.

A kijelölt területen csaknem
százmillió forintos beruházással
építik fel az ország legnagyobb,
3000—4000 négyzetméter alapterü-
letű élelmiszer-áruházát. A kor-
szerűen berendezett és felszerelt
áruház egyúttal az ágazat olyan
termékismertető fóruma lesz, ahol
az élelmiszeripar teljes választé-
kát bemutatják és árusítják. *Az*
új élelmiszer-áruház a tervek sze-
rint 1978-ban nyílik meg.

Németh Miklós

Népszava, 1976. okt. 4.

Németh Miklós: Mákfejek

tkárok-
nét és
válasz-
M. K.

let tel-
t arra,
enyben,
kedvező
sok he-
k a for-
vel, a
l be a
echaniz-
sítják a
sok tel-
tékelés-
ló súly-
szocia-
zásában
t.
és a vi-
szóltak
cia erő-

sára.

A hozzászólók is *sürgették a munkaszervezés javítását*, mert ez nagyon sok egyéb problémát, így például a túlórákét is megoldhatja. Szóltak a *kereskedelemben dolgozók nehéz helyzetéről*, hogy az ott dolgozóknak egyre nagyobb erőfeszítésébe kerül a zavartalan ellátás biztosítása. Tovább kell lépni a munkáslakásépítésben, a területpolitikában, a munkásművelődésben, a megye társadalmi szerveinek együttműködésében.

A küldöttértekezlet az SZMT elnökévé *Gubán Dezsőt*, vezető titkárává *Dorkó Józsefet*, titkárává *Farkas Sándort* és *dr. Jenes Pált* választotta meg.

K. J. E.

gi munkájáról szóló előterjesztést.

Fekete István-emléktábla-avatás

Fekete Istvánra, az ifjúság kedvelt írójára emlékeztek pénteken pályatársai, olvasói, barátai — születésének 75. és halálának 5. évfordulóján. A Tárogató utca 77. szám alatt — ahol az író 1945-től élt és alkotott — emléktáblát avattak. A Magyar Írók Szövetsége nevében *Vidor Miklós* méltatta Fekete István munkásságát, életművét, majd a részvevők megkoszorúzták az emléktáblát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1978 MÁR 2 6

Németh Miklós

1021

Fények a vízen

Németh Miklós metszete

Stromfeld u. 1., II. 24. — Bátyi Ildikó, 2682 Püspökhatvan, Szabadság u. 48. — Urbán János, 2000 Szentendre, Batthyány u. 6. — Rimóczi Anna, 2316 Tököl, Dózsa köz 2. — Füle Zoltán, 2600 Vác, Kölcsey u. 19. — Nagy Éva, 2234 Maglód, Kossuth L. u. 62. — Minkó Tibor, 2220 Vecsés, Budai Nagy A. u. 29. — Márton Borbála és Péter, 2632 Letkés, Diófa u. 27.

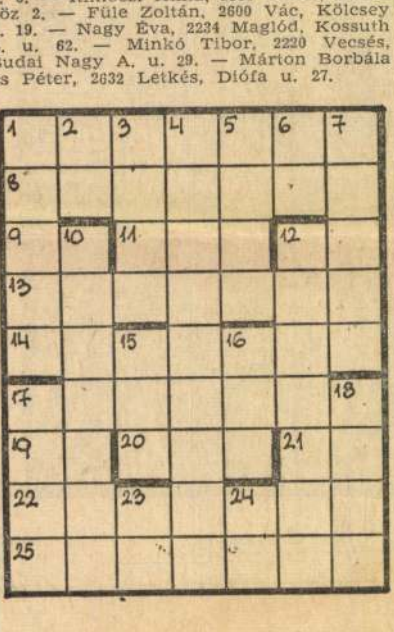

csembalozik. 9.
Zenekari muzs
Beethoven: c-m
hengrin. Rés
13.34: Művészle
Harc a madári
Elmondja: Bás
a Londoni Ro
Az éjszaka
Siklós László
tam Kodályt.
la. 18.00: Hírek
ből. 18.20: A
dai. II. rész: „
A bibliafordító
zongoraestje a
mében. 19.30:
zsika. 21.28: Vi
re Carneille t
ta. 23.00: Híre

8.01: Idősebb
torna (ism.).
Fizika. Az el
(ism.). 8.45: 3.
lajdonságai (i
9.45: „HAN
10.15: Mindent
kedő. 11.15: M
szélő szovjet
Gusztáv türelm
rozat (ism.).
csoport. Magy
kőzés. Közvet
film. 16.20: N
művelődési k
Műsorainkat
nyelv hete.
a századok."

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 367-748, 340-726
JAN 29
NÉPSZAVA

Németh Miklós

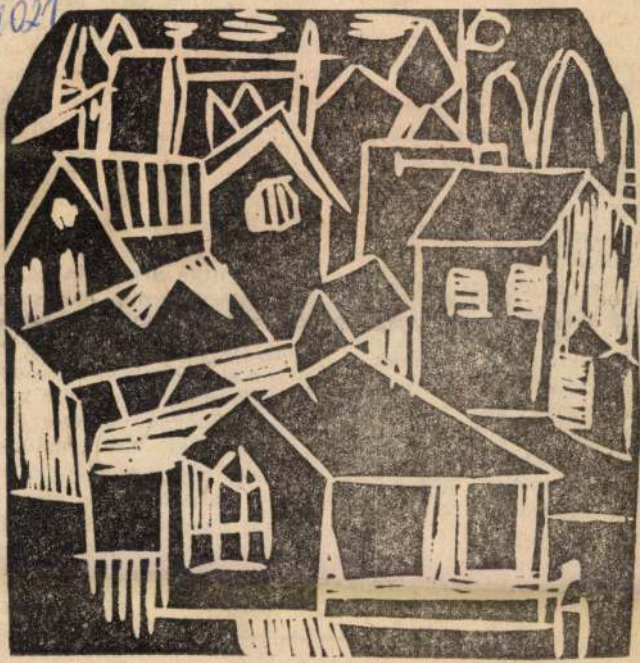

Németh Miklós: Külváros

ható. Az egy
a baba Ezze
az alsó! Ez 7
kor este lefe
gyereket, s b
ba, majdnen
közben a de
A mi Zsolti
75 centi. Ép
vonala látszi
ség is megte
ságos lenne.
derékfájást is.

No, és a járóka! Ezt a tetszetős kör alakút vettük. Arról nem is szólok, hogy a háló gyönge, kitépdesi a gyerek. A nagyobb baj, hogy labilis a járóka. Nem lehet normálisan rögzíteni. A mi fiunk is többször felborult vele, míg rájöttünk az egyetlen megoldásra, nehéz székekkel kell körülrakni.

Vettünk egy könnyű ülőkocsit. Nagyon olcsó, mindössze háromszáz forint. Az elveszíteti egyet. Szerencsére felvarrhattuk a pótgombot. De csak egy pótgomb van, s egy télen többet is elveszít. *Vagy öt-hat pótgombbal kellene eladni a gyerekkabátokat, vagy a legtipikusabb, mindenütt kapható gombokkal kellene őket ékesíteni.* Így mit tehetünk? Ha Ajti még egy gombot elveszít, kicserélhetjük mind a nyolcat valami hétköznapi, állandóan kapható fajtára. Vagy inkább a kabátot?

Átányi László

Németh Miklós

Vidámság

Németh Miklós: Vidámság

Népszava, 1977. szept. 4.
8. oldal

MAGYAR HÍRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

1021

be; de Szczepanski cikkében nem ezekről van szó. Azt a kérdést teszi föl, hogy a tőkés társadalom föltételei közt kialakult személyiségszerkezet nem akadályozza-e a szocialista társadalom építését; illetve a szocialista társadalmi-gazdasági fejlődés során mi az új személyiségstruktúra kialaku-

Németh Miklós

Németh Miklós: Kertekalja

Kertekalja

Népszava, 1978.okt.28/ 6.oldal

Németh Miklós, amatőr festő

1977.VI.26.Petőfi, 11.38/KJné/
Láttuk, hallottuk

Németh Miklós rajzoló amatőr festő a XII.kerületi Tanács épületében állitotta ki müveit.
A fiatal festő a térképészeti intézetben dolgozik és szabad idejében fest. Mint önéletrajzában ő maga irja a müvészetre Bagi Jenő, Szegedi Dobó Illés és Márfi Ödön tanitotta.

Rengeteg szinnel többnyire meleg szinnel dolgozik, s az alapszinek sötétebb árnyalatait használja.
Legjellemzőbb a bordó, a lila, a rozsdabarna és a kék.
Alkotásainak szerkezete konstruktiv mint mesteréé Márfi Ödöné, de a vonalak a formák nem váltak légiessé, mint ott, csak elmosódtak. Nem rajzol éles konturokat, foltokban dobja vászonra monanivalóját.

Ember alakjai élnek, mozognak, cselekvő részesei a képeknek.
Németh Miklós témáit festményeihez a körülötte zajló életből meriti.
Ms rajzaiban erőteljes karikirozó képessége nyilvánul meg..

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

1978 JAN 3

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Németh Miklós

Portré 1021

Németh Miklós metszete

tunk oldani. Oszintén szólva, hogy a felügyelőségek között mi voltunk az elsők, azt nekik is köszönhettem.

Nem történt semmi más, mint amit az élet természetes rendje megkövetel. Nyugdíjas lettem, pihenni akarok, jöjjenek a fiatalok. Egy szakemberrel ugyan kevesebb lesz Tapolcán, de a volt munkatársak mindenkor számíthatnak rám...

A monológot feljegyezte:

Molnár István

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 DEC - 9

KÉPES ÚJSÁG

Németh Miklós,

Csepelen láttuk

1021

A csepeli munkásotthonban nagy sikert aratott az a kamarakiállítás, amelyen a képzőművészkör három tagja — Cserhalmi Eszter, Németh Miklós, Szabó János — adott számot munkásságáról. Közülük most Németh Miklós vendégeskedik hasábjainkon, egyik grafikájával

Nemrégen még éjjel-nappal ontották a kémények a füstöt, kormot Ózdon

A m
ózdi

Nyolc kém

f

Németh Miklós

Csendélet

Népszava, 1978.nov.25.
8.oldal

Németh Miklós:
Csendélet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV 19

PEST MEGYEI HÍRLAP

Németh Miklós

1021

Utcasoron

Németh Miklós grafikája

Az áram

Lapunk szeptember 17-i, vasárnapi számában helyszí riport jelent meg — Lőkös Zoltán tollából — Vinnyicár ahonnan az albertirsai alállomásra befutó 750 kilovoltos tá vezetéken kapjuk januártól az áramot. A cikk „Az áramf lyam forrásánál" címet viselte. Alábbi riportunk ehhez ka csolódva azok közül mutat be, akik ennek a folyamnak mi egy a medrét készítették elő. A vezetéképítőkről szól a Szo jetunió szomszédos, velünk határos területén, a Kárpátokb dolgozókról.

találkozások gyújtópontjában

Szilaj, meglehetősen csípős szél águld végig a mezőkön. Végigné- k az út mentén húzódó villanyosz- pok során, és egy pillanatra az a enyomásom, mintha ezek az acél- losszusok a zöldes-sárga tenger raján úsznának egyre tovább, dél- a magyar—szovjet határ felé. képzeletnek ez a bizarr játéka k addig tart, míg tekintetem meg n állapodik valamelyik tartósz- on. S akkor már szilárd szirtnek om őket. Olyan magától értetődő mészetességgel nyújtják a ma- ba, az alacsonyan szálló haragos hők felé karcsú, csipkés mintájú ntörzsüket, mintha örök idők óta állnának a távolban kéklő gyek lábánál, a termőföld kellős zepén. Pedig nem is olyan régen tek e táj tartozékai.

Viktor Potapenko, a donyecki zselektroszetysztroj 31. számú gé- sített építővállalatának *munkave- ője*, a távvezeték oszlopaira mu- va, magyarázza:

— Azok az egyágú *tartóoszlopok* a tvanas évek elején *elsőként épült*) kilovoltos nemzetközi távveze- hez tartoznak. Ezekkel csaknem rhuzamosan haladnak a *munkácsi* llomástól kiinduló 440 kilovoltos hány évvel ezelőtt létesített táv- zeték trapéz alakú oszlopai. Eze- t keresztezi a 750 kilovoltos vo- l.

E három távvezeték *találkozásá- k a helyén beszélgettünk.* Körös-

Körülnéz, s komoran hozzáfűz

— Bizony, meg kellett küz nünk a talajjal az idei esős időb A tél is próbára tett bennünk mégis nemegyszer visszasírtuk a gyokat az esős, nedves nyárban.

A nehézségekre való utalás kü nösen meggyőzően hangzik Po penko szájából. Edzett, vállas, a ta termetű ember a munkavez Kreol, cserzett arcbőre is bizon ja: megszokta az időjárás viszont ságait. És ha mégis említést róluk, csak azért, mert megneh tik, hátráltatják a munkájukat.

Acéloszlopok út

Mindössze harmincnyolc éves. ennek az időnek a felét maga szültségű távvezetékek építésén tötte. E két évtized távlatából a könnyűnek nem mondható fela amelyet itt, a Kárpátok előteré old meg, csupán egy epizód. Egy sok-sok közül.

A harkovi villamosítási technik

Az összhang parancsnoki á

Negyven méter magas, kéttő tartóoszlop tövében beszélgetünk brigádvezetővel. A tartóoszlop a ja másfél-kétméteres *halmon*

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Németh Miklós

Sztravinszkij

Németh Miklós: Sztravinszkij

Népszava, 1977. dec. 3./7. old.

Németh Miklós

Szomszédolók

Németh Miklós: Szomszédolók

Népszava, 1977. december 10./7.old.

Németh Miklós

Külváros

Népszava, 1978.
január 29/9.old.

Németh Miklós: Külváros

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hirlap 1977/1

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hírlap 1976/294/9

Németh Miklós

Magyar Hirlap

Németh Miklós metszete

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar ... 1/10

Németh Miklós

Vidám park

Népszava, 1978. dec. 31/9. old.

Németh Miklós: Vidám park

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-746, 340-726

1978 JUL 23

NÉPSZABADSÁG

Németh Nelli

Lovagkeresztjet. A katonai ...

1021

NÉMETH NELLI: DRÁMA.

Megkezdődtek a szege

Szombaton sok ezer vendég érzett Szegedre az ünnepi hetek rogramjainak megtekintésére. Este a szabadtéri játékok idei egnyitó előadására zsúfolásig egtelt a Dóm téri, több mint tezer személyes nézőtér. Ott lt *Óvári Miklós*, az MSZMP litikai Bizottságának tagja, a özponti Bizottság titkára is. A nyitó előadáson ezúttal is Er- l *Hunyadi László* című operát mutatták be.

*

A szabadtéri játékok premierivel egy időben ma két kiállítás ílik meg Szegeden. *Boros Sán*r kulturális miniszterhelyettes itja meg a *19. nyári tárlatot*,

Németh Miklós

Hajógyárban

NÉPSZAVA, 1976. ápr. 17.
7. oldal

Németh Miklós:
Hajógyárban

Német Miklós

Kukoricaárus

Népszava,
1976.május 16.
8.oldal

Németh Miklós:
Kukoricaárus

Németh Miklós

Kertben

Németh Miklós: Kertben

NÉPSZAVA, 1976. márc. 13-a 6. oldal.

Németh Miklós (festő, grafikus)

Ölelkezők (rézkarc)

Népszava, 1974. dec. 14. 102. erg. 292 sz. 7 p.

Németh Miklós (festő, grafikus)

Tanulmány (grafika)

Népszava, 1975. ápr. 27. 103. ef. 98 n. 8 p.

Németh Miklós (festő, grafikus)

Piacon (grafika)

Népszava, 1975. máj. 3. 103. evf. 102sz. 8p.

Németh Miklós (festő, grafikus)

Falusi vénusz (grafika)

Népszava, 1974. okt. 5. 102. ef. 233 sz. 8 n.

Németh Miklós (festő)

A Csepeli Munkásotthon 1974-es táslatón részt vett.

Népszava, 1974. dec. 8. 102. evf. 287 sz. 9 p.

Németh Miklós (festő, grafikus)

Ruhapróba (grafika)

Népszava, 1975. jan. 25. 103. évf. 21 sz. 7 p.

Németh Miklós (festő, grafikus)

Piacon (grafika)

Népszava, 1975. febr. 8. 103. elf. 33sz. Fr.

Németh Miklós

Nyári vendéglő

NÉPSZAVA: 1976. március 20-a
7. oldal

Németh Miklós: Nyári vendéglő

Németh Miklós grafikus

Óvány Géza és Patkó Mihály grafikusokkal együtt a Csepel Galériában rendezték meg kiállítását.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1972. május.

Németh Miklós

Portré (grafika).

Népszava, 1974. jún. 15. 102 cif. 138 sz. 7 p.

Németh Miklós

Portré. (grafika)

Népszava, 1974. máj. 4. 102 elf. 102 sz. 7p.

Németh Miklós.

A csepeli munkásotthonban rendezett Képző-művészeti Kör grafikai kiállításán az eddig festőként ismert, most grafikai munkáival szerepel.

Gyárfás Endre: Vigyázunk a vonalakban.

Csepel, 1941. máj. 4.

Németh Miklós

Részt vett a téli nemzetközi amatőr képzőművészeti kiállításon.

Népszava, 1974. ápr. 8. 102 elf. 81 n. 4p.

Németh Miklós

A Budapest centenáriuma tiszteletére rendezett tár-
laton a festészet első díját kapta.

Népszava, 1974. ápr. 8. 102 évf. 81 sz. 4p.

Németh Miklós

Csepeli munkásotthon (foto)

Népszava, 1974. dec. 8. 102 cíf. 81 sz. 4p.

Németh Miklós

Fiatalok (grafika)

Népszava, 1974. máj. 26. 102 cif. 121 sz. Sp.

Németh Miklós

Ilona arcképe (grafika)

Nénszava, 1974. márc. 10. 102 sz. 58 sz. 8 p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZAVA

Németh Miklós

1915 DEC 7

ZAVA 1021

Németh Miklós: Kalapos nő

lemmája

járja az amerikai államokat, „felismerési indexe" azonban annyira elenyésző, hogy százalékban ki sem mutatható. *Jimmy Carter* volt georgiai kormányzónak és *Terry Sanford*, volt észak-karolinai kormányzónak kis esélyt adnak, s ezt is csupán azért, mert esetleg „megállíthatják" a déli álla-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1976 AUG 20

PEST MEGYEI HIRLAP

Németh Miklós

1021

NYÁR

Németh Miklós rajza

most elsőrömi.

Hófehér hajából egy tincs mlokára göndörödik, azt óbálja helyére terelgetni, sas tenyerének darabos ozdulatával, miközben renzgeti emlékeit. S mesél. ezdetben görbetárcsákat csiltak, automata gépsorokoz. Fémdobozokat, egyszerű s játékautókat, tálcákat, sok róságot. Majd a mosógépntrifuga programmal nagy jlődésnek indult a gyár. S a már?

— Jó hírünk van Európáan, jó vevőink. Együtt *nőtink a gyárral.* Sokat tanulm én is, hogy ne maradjak a technikai fejlődés möött, hogy részt tudjak venni z egyre komolyabb, bonyoltabb munkákban. Jó érzés, ogy itt voltam a gyár bölsőjénél, s itt lehetek most is, mikor kezünk nyomát Angába, Franciaországba, s anyyi nagy országba viszik az kladi termékek.

Igen. Itt lehet még most is. ogszabályok adtak módot ar-, hogy ne váljon meg a yártól, amint elérte a nyugíjkorhatárt. Megkérdezték: *ános bácsi, akar még, bír ég dolgozni?* Érezte, hogy zükség van rá, s érezte, hogy ég van ereje, kedve a munához. Maradt. Már négy év-

Már tető
Turán, a Sza
Azt mondja
beletelik, mi
zik, mire mi
rül. Lám, az
évesen is ne
magát ilyes
hályné több
gában, mint sok fiatal. Apró, törékeny termetét meghazudtoló óriási energia lobog benne. Mindig is ilyen volt. Meggyötörte pedig alaposan az élet. A háborúban elvesztette a férjét, majd azokat is, akik támaszai voltak a bajban, férje szüleit. Egyedül győzködött tovább a sorsával, s *nem adja fel hitét, optimizmusát még ma sem.* Hozzánőtt a szövetkezethez, a szövetkezeti élethez. A munkában talált társakra, örömökre, a föld adta meg mindennapjainak értelmét. Ragaszkodik is hozzá.

— *Dobi István* aláírásával kaptam kitüntetést még 1953-ban. Akkor a Béke Tsz-ben dolgoztam. Megvolt nekem mindig a 320—340 munkanapom évente. Nem azt néztem, mi a jó nekem, csak azt, hogyan gyarapodik a közös. Jobban szaporodik a vagyonunk,

gi tanács van, azóta tanácstag Aktív bázisa egyszemélyben a Vöröskeresztnek, a véradómozgalomnak. Hogy nyugdíjba menni? *Eszébe sem jutott eddig soha.* Gazdag életének állomásait jelzik a kitüntetések, melyeknek együtt örült a község, a család. Legbüszkébb a *Kiváló Orvos* kitüntetésre, a Szocialista Munkáért Érdeméremre, *a Pest megyéért emlékplakettre.* Kitüntetéseket kapott a véradásszervezésért, a tanácsi munkáért, kiváló Vöröskereszt tevékenységéért. Szíve mélyén mégis a dányiak szeretete kapja a legféltettebb helyet.

— Ilyen nép között nem lehet elfáradni. Csodálatos nép. Hajlandó vagyok mindent megtenni értük. *A szemem előtt nőttek ki a semmiből, a mélyből,* velem együtt raktak tég-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1/6 MAJ 16

MAGYAR HÍRLAP

Németh Miklós

dás alapján állnak. S ha szemléletük karakteres értékekre ta-

1021

Ferenczy Károly harom műve (Önarckép, Hazatérő favágók, Józsefet eladják testvé-

Dr. Solymár István
a Magyar Nemzeti Galéria
főigazgató-helyettese

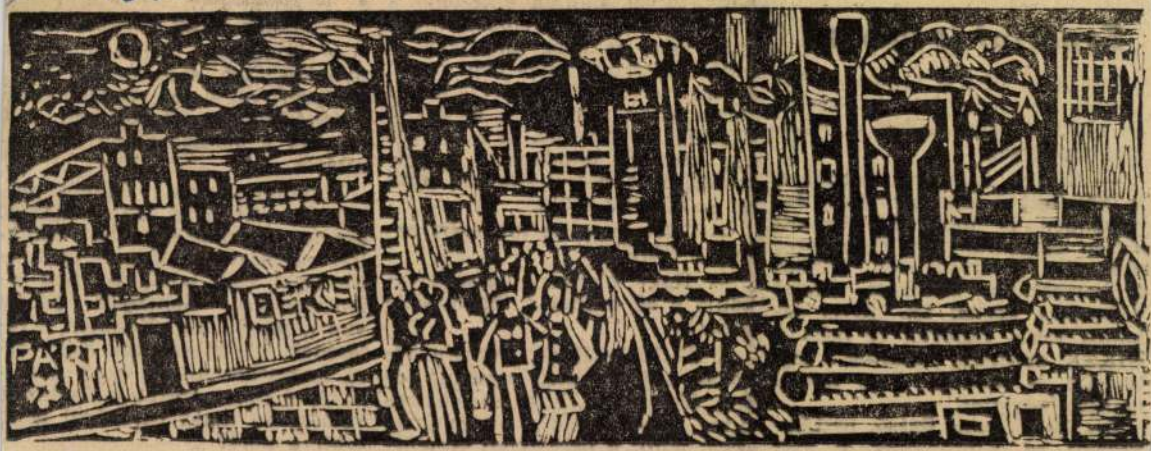

Németh Miklós metszete

vállalkozás még papíron sem volt igaz..., de ne vágjunk az események elé. *Hallgassuk meg az elektrofilterperben érdekelteket.*

Exportot is ígértek

Először a VBKM fejlesztési intézetét kerestem fel: itt készül az elektrofilterek lelke: a villamos tápegység.

— Kisebb filtereket korábban is készített a magyar ipar, Beremenden is több, úgynevezett szelén egyenirányítós berendezés működik, eredményesen. Minket a korszerűbb, szilícium diódás változatra kértek fel. Mivel jelentős tőkés exportot is ígért a NIKEX, örömmel vállaltuk a fejlesztést — mondja *Pap István* igazgatóhelyettes.

Dr. Baji Szabó Dezső, osztályvezető: — Kipróbáltuk a váci üzemben a prototípust, és 1972-

lebbeztek. Milyen ból?

— A bíróság sze volna szabad a SZ bott" tervei alapjá gyártást. Ez még az kája volt, és igaz, hibás adatszolgáltat a mi felelősségün fellebbeztünk, mive SZIKTI szabadalma cég számára mind toztatásokat végrehajtották, amit mi is kértünk tőlük.

— *Véleménye szerint miért perelt a SZIKTI?*

— Hogy menet közben megkapja a 40 milliót a többletköltségekre...

A SZIKTI-nél *dr. Dezsőfy Tivadar*, a jogi osztály vezetője fogad. Megtudom, hogy az elektrofilter *„nem téma"*, hiszen már *„nem poroz a beremendi cementgyár"*. Mivel mégis érdekelnek a

nitását...

Műszaki-gazdasági alapot nélkülöző, vélt piaci lehetőségekkel érvelő presztízsfejlesztés? Vállalati egymásra mutogatás, a felelősséggel való labdázás? Sok ellentmondása, homályos pontja van a pereskedő vállalatok érvelésének, illetékességünk híján arra hagyatkozhatunk, hogy a másodfokú ítélet ezeket is tisztázva választ ad majd rá: végül is k hinti a port?

Bossányi Katali

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Németh Miklós

Mag.

Németh Miklós metszete

Mijele pluszt? — kerdezne gimnazista baratom, jelnezve a tan

Németh Miklós

Németh Miklós metszete

Magyar Hirlap 1975 325/8

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Németh Miklós

1976 JUL 1

NÉPSZAVA 1

1021

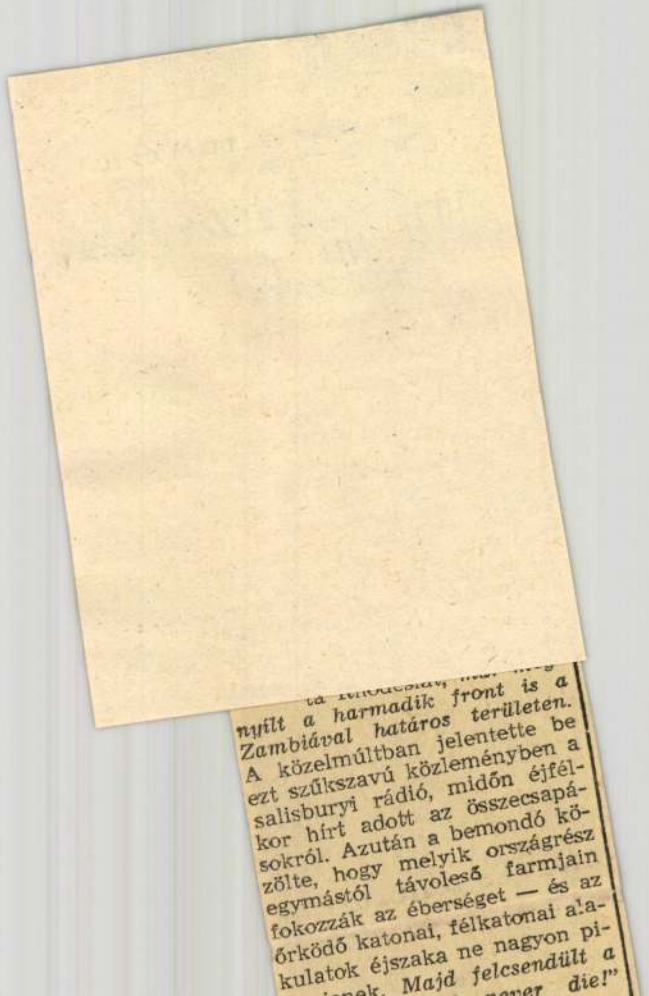

nyílt a harmadik front is a Zambiával határos területen. A közelmúltban jelentette be ezt szűkszavú közleményben a salisburyi rádió, midőn éjfélkor hírt adott az összecsapásokról. Azután a bemondó közölte, hogy melyik országrész egymástól távoleső farmjain fokozzák az éberséget — és az őrködő katonai, félkatonai alakulatok éjszaka ne nagyon pi-
nek. Majd felcsendült a
never die!"

n, abba egy tol
kizárólag a »jól
zábad követni.
ban a jogi
az eredményt.
is azért csi-
mivel elfoglal-
használjam a
lösegesség mi-
mről..."

ehetségkutatás,
ányhatározatok
ásfelől van a
mit suba alatt,
inálnak inkább
b sikerrel az
t féltők, a lus-
bb beosztások-

a vakvilágba.

i sétál reggel
on. Sándor, a
szakelőadó ku-
azt a kövér
zott, ő meg ta-
gy tíz kilót, so-

vá vékonyodsz,
nt a holdvilág
pe.
nság.
ékies bürokra-
„passzra". Úgy
során a me-
-sorra az okos
ült Sándorral
k, őt hívták.

László, a megyétől rosszallóan a fejét csóválja.

Németh Miklós

Németh Miklós metszete

Élet és Irodalom, Bp.

kaptam: szemtelen hangon ne be-
széljek, a három lépés távolságo
tartsam be, csak kérdezhetsz, de
nem követelhetsz, satöbbi, satöbbi.
Kijelentette, hogy mielőtt vi-
tára bocsátotta volna az ügyet
már eldöntötte, hogy az övé les-
a rajzgép, de kíváncsi volt a vé-
leményünkre, arra, honnét fúj a
szél, és ezért hallgatott meg min-
ket. Ami még lényeges: a rajzgé-
pen fél év alatt egyetlen rajz ké-
szült, a továbbiakban arra szolgál
hogy ellenőrizendő rajzok pihen-
jenek rajta. Amikor a magasabb
vezetés érdeklődött az osztályon
uralkodó rossz hangulat miatt, az
okokat ismerve azt mondták: *fél-
reértelmezzük* az üzemi demokrá-
ciát.

Kérem, csak levélben válaszol-
jon, ugyanis ha ebből újságcikk
lesz, akkor én leszek a káka, és
csomót fognak keresni rajtam, en-
nek pedig előbb-utóbb költözködés
lenne a vége, amit egyelőre nem
akarok, mert nem biztos, hogy
csak én költöznék" — eddig a le-
vél.

A fiatal mérnök tavaly ősszel
kilépett munkahelyéről és a Ti-
szántúlon helyezkedett el. Novem-
berben, ahogy átszálltam Bátaszé-
ken a Szekszárd felé induló vo-
natra, a szemben levő kupé ab-
lakából Piusz László integetett.

— Helló — kiáltotta.

Átkiabáltam.

— Üdv a távozónak. Hogy s
mint?

— Edzésben! Röpülni, szárnyal-

1976. május 1. XX. évf. 18. sz. 16. lap.

KOLOZSVÁRI GRÁNDPIERRE EMIL:

Fekete cipő

— Ha megenged egy megjegyzést, Parácsi elvtárs.

— Tessék — mondta, két karját gépiesen széttárta, majd egyik tenyerét az arcához szorította, mintegy kívülről támogatta a fájó fogat.

— Ha rám hallgat, Parácsi elvtárs, fogorvoshoz megy. A délutáni tárgyaláson milliós tételről van szó. Ilyen állapotban... — s jelzésképpen fölhúzta alsó ajkát s mutatóujjával megkoppintotta a fogát... — nem fejtheti ki szellemi képességeit. S kiszámíthatatlan következményekkel járhat.

Parácsi elmélyülten nézett a titkárnőre, majd a padlóra, onnan a szőnyegre csúszott a tekintete. Nyelvét eközben fájós fogán tartotta.

— Nem szégyenlem bevallani, félek a fogorvostól... A fényes szerszámoktól, tűktől, vésőktől — megborzongott —, s legfőként a fúrótól.

— Az ügyre gondoljon.

— Igaza van. Mennyire igaza van.

Harmadiknak került sorra. Beült a fémszékbe, gépiesen figyelte meg baloldalt a vizespohár mellett a köpőcsészét, benne a véres vattákat, egy „emelettel" följebb a különféle szerszámokat, üvegcséket. A fúró a másik oldalon állt, mélabús gázló, eleresztett nyakkal.

Mialatt ismertette panaszait, szembe nézett a szigorú tekintetű, középkorú doktornővel, amaz nyugodtan bólogatott. Majd ferde nyakú kis tükrével körös-körül megvizsgálta a fogat. Megkopogtatta a tükör nyelével.

— Érzékeny? — kérdezte

dott, úgy sorjáztak ki tágra fesz ból a nyögések, mint egy tön zsúfolt galambdúc madárlakói.

— Néhány másodperc az egés: zott a magyarázat —, azért nem nítettem.

— Nemzetgazdasági érdek...: ta Parácsi öblögetés közben...

— Ez az odvas fog?

— Hogy helytálljak a tárgyalá kellett volna érzésteleníteni.

Válasz helyett a nő hidegen végi

Zúgott a feje, sajgott az állkapc változatlanul fájt, megváltozott mal, de kitartóan, mint az őszi hibás, belátta, nem lett volna sz gatnia.

Titkárnője ebédelt, az íróasztal cédula értesítette róla. A pohár hagyta a fájdalomcsillapítóval e hón lenyelte s az volt a benyomá szer máris hat. A bangyaboly vis ban van a fejéből.

Milliókért vették a nyomdai g volt az első alkalom, hogy ilyen összegért importáltak gépet, s mondta ki az összeget, tiszteletbő ból, hálából — ki tudná eldönteni re méltó előrelátással hat szedőt tek, hogy tanulják meg a gépe Nemcsak új gépparkjuk volt teh hozzáértő szakmunkásaik ugyancs

Mindannyian megegyeztek abl másnap munkába állítják a gépe pedig három műszakban, minthog

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hirlap 1976/234/1

Németh Miklós MDK

Szerepelt a dec. 2án megnyilt kiállitáson.

Nagyméretü tájképei
Egy mosónőt és gyári darukat ábrázolé képei

Gádor Emil: A csepeli képzőművész kör gyujteményes kiállitása az Egressy Klubban.

CSEPEL 1963 dec. 13.

Németh Miklós

Pozsonyból, 1755.

l.

Fleischer Bécs 71. l.

Németh Miklós

alakrajz

1898-99.

Évmisk 1930. 86. l.

9115.

a felső vár [illegible] északnyugati sar-
tején [illegible] az omladékok kö-
ik a felsővár északi oldalá-
dt részét tetején párkány-
gy nagyobb és egy kisebb ü-
vékét az előtérbeli völgy tul-
zolja. Jelzésök: Takács Z. 909
Takács Z. 909 VIII. 25. Kővár,
I 25. Kővár.

[illegible] 11.6:18.3 cm.

9
a-c

Németh Miklós

Emlitve

Inne Erzsébet: Anniversaria otthona

Csepel, Bp. 1970. nár. 6.

Németh Gyula

a budai művésznek 30 esztendős közös jubileumi kiállítása nyílt meg a Tanács-körúton. — Művei szerepelnek a tárlaton.

L.M.: Budai művésznek jubileuma. Pest Megyei Hírlap, 1946. aug. 31.

Németh Miklós

A XX. Ker.-i Szabó Ervin Könyvtárban, a könyvtár keretei között megalakult a Kisama Alkotó Csoport. A Csoport most megnyílt kiállításán szerepel a művész alkotása.

Lasonci Miklós: Kiállítótermekből.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 16.

Németh Miklós

Csikós

Népszava, 1977.
január 22.
7 .oldal.

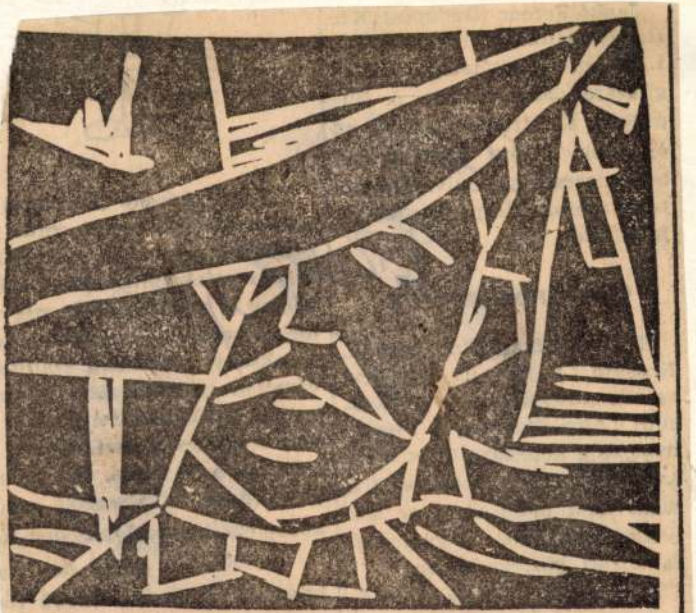

Németh Miklós: Csikós

Németh Miklós

Ellenfényben

1977.január 9.
8.oldal.

Németh Miklós:
Ellenfényben

Németh Miklós

Napernyők.

Németh Miklós: Napernyők

Népszava, 1977. június 12.
9. oldal.

MDK

Németh Miklós, nobrász

Olvasó nő c. szobra
a pestszentlőrinci új ált. iskola
előtt áll.

— : Augusztusi anziksz.... 7

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 aug. 18.

MDK.

Németh Miklós

Kiállitási hir

Csepel 1967 juni. 23.

mdk

Nemett Miklos

„Mosonö", „Husközért" c. festmények a kiállitáson

V. É: Kiállitás Csepelen.

Népmüvelés 1958, 9. sz 25. l

mdk

Németh Miklos

műve, a tárlatou

L. F. Egy Országos Hírű Szegedi Tárlatról

Tiszatáj, 1962. 9. sz 8. l

Németh Miklós MDK

Naplemente, olf.

Leányfej, olf.

Talicskák, olf.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök Kiáll.

Németh Miklós
festő

MDK.

A csepeli szabad iskola kiállításán
"Önarchép akttal", "Vasárnap", "Tavasz"
c. képcivel szerepel.

Verbach Ilsursa: Csepeli képek.
Művészet, 1961. junius. – 42 l.

Németh Miklós, festő

MOK

A vasasszakszervezet szakköreinek kiállításán szereplő tehetséges amatőr festő.

P.J.: Jegyzetek kiállításokról

9.l

Népszabadság, bp. 1960. nov. 18.

MDK

Németh Miklós, festöm.

A Nagy Balogh J.Egyes. vezet. Alelnök.

Mármarosi fejszések.	Olf.
Hangverseny.	"
Karácsonykor.	"
Vasárnap.	"
Szilveszterkor.	"
Hegyi lakók.	"

Nagy Balogh János Egy. és a Tesz által rend. 1937. évi karácsonyi Képz.Müv. kiáll. Kat. Kispest Városháza.

Németh Miklós, festő

MDK

A csepeli gyár üzemi képzőművészeti
körének kiállításán mutatkozott be.

P. Gy.: Jegyzetek kiállításokról

8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. febr. 17.

lép, a csepeli munkásotthon
kiállításán

+ Gátor. A festészet új útjai

Németh Miklós festő

Szivesen emlitett mi: Ónasz

1966. feb. 28. Csepel

Molnár

Németh Miklós MDK

szerepelt a tárlaton.

Anyaság

Szelesi Zoltán: A III. Szegedi Nyári Tárlat.
Tiszatáj. 1962. aug.

Németh Miklós

szerepelt a tárlaton.

Lődi Ferenc: Szólni a színről. A III. Szegedi Nyári Tárlat.

DÉLMAGYARORSZÁG 1962. jul. 28.

Németh Miklós MDK

Festő kör

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Ném t Miklós M.D.K.

A Munkásotthon képzőművészeti körének tagja
Művei a kiállitáson

Csupka Erzsébet: Felszabadulásunk 20. évfordulóján
Csepeli képzőművészeti kiállitás

Csepel 1965. febr. 12

Németh Miklós

MDK

Szerepelt a III. szegedi nyári tárlaton /Móra Ferenc Muzeum/.

L.F. : Egy országos hirü szegedi tárlatról.

TISZATÁJ. 1962. szept.

mdk

Neinert Miklos

Képei a kiállitáson

% A csepeli Vas és Fémmű képzőművészkörének kiállitása

Nepművelés, 1957 2. sz (oktober) 37. l.

Németh Miklós

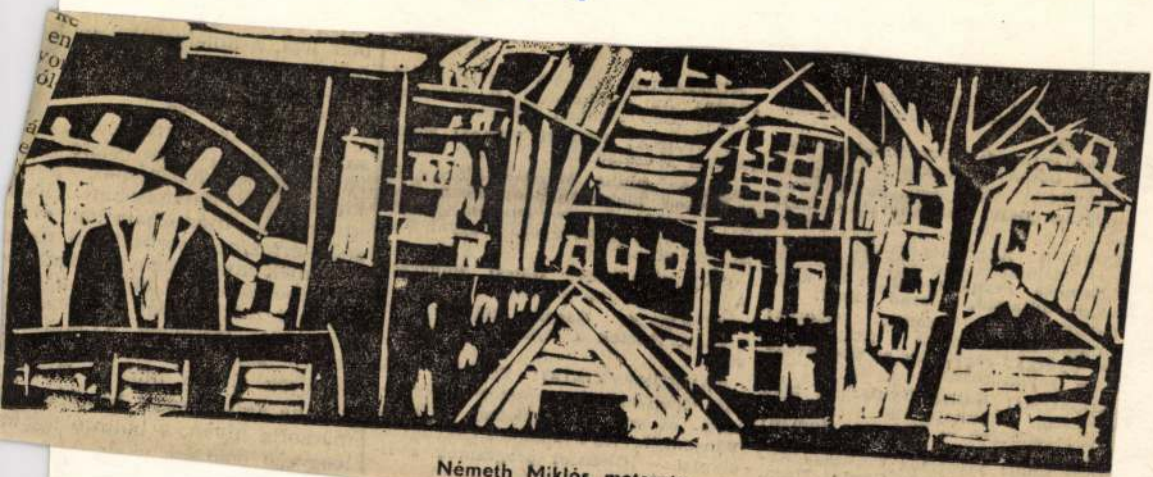

Németh Miklós metszete

Magyar Hirlap 1976/185/9

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hirlap 1976/175/8

Németh Miklós

Németh Miklós metszete

Magyar Hirap 1976/115/8

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Mihály.

NAPLÓ (VESZPRÉM)
Szobrászművész

1978 DEC 13.

1021.

Vallomások az emberről, a szülőföldről

Németh Mihály szobrai és érmei Pápán

A mai magyar szobrászok középidős nemzedékének egyik karakteres művészetű alakja mutatja be műveinek kisebb gyűjteményét napjainkban Pápán a Jókai Művelődési Központban: *Németh Mihály.* A sárvári születésű művész, aki ma is több művét készíti szülővárosában levő otthonában, mint budapesti műtermében, a kis együttesben egész eddigi munkásságának keresztmetszetét mutatja.

Negyven szobra, dombormű áll szerte az országban, legtöbb kőből formázottan; — elsősorban kőszobrászként ismerik Németh Mihályt. A pápai kiállításon bazaltból faragott sorozatának jónéhány darabja látható. Ezekbe a kisméretű sziklákba úgy látott bele és bontott ki belőlük egy-egy nőalakot, hogy alig változtatta meg eredeti formájukat. A Bakony, a Balaton, a Csillagnéző és más művei őrzik a kőtömb eredeti formáját, ugyanakkor gazdag formaritmussal, erőteljes plasztikával jelenítik meg a címben is jelzett — sokszor szimbolikus — témájukat.

A ritmus és a duzzadó forma a legfőbb jellemzője többi szobrának, domborművének is, akár a bronz, akár a terrakotta az anyaguk. A formák áradása, a dús redőzet olyan szobrászi kifejezési eszköz, megjelenítő nyelv, amely nem a szó gondolatiságával, hanem *a térbeli alakzat erejével hat ránk.* Így van ez jelentős méretű terrakotta sorozata, az Évszakok esetében is: fiatal nőalakjai formagazdagon és érzelemmel telítetten, érzelmeket-gondolatokat keltően szimbolizálják az esztendő szakaszait.

Kiállításának, amelyet több városban bemutatnak, *Égetett föld* a címe. Ezt az égetett földet, azaz agyagot emeli a művészet magasába Németh Téglahordó című szobra: tiszteletet adva a téglagyári munkásoknak, Németh alakjainak jellegzetes magatartása a tűnődés, a meditáció — választott példaképe, *Medgyessy Ferenc* műveire emlékeztetnek ezek a telt idomú, érett nőket megidéző szobrok, amelyek megjelenítése nemes formaköltészettel ötvöződik, például a Merengő című szobron.

A tűnődés, a nosztalgia, a szeretet késztette a szobrászt húszegypár darabból álló éremsorozatának megalkotására is: az egyoldalú kis kerek bronzdomborművek Sárvár jelentős és jelentéktelen, az odavaló ember számára azonban szeretnivaló részleteinek megjelenítései. A szülőföldről szól bennük a szobrász, arról a szűkebb közösségből, amely felnevelő, útjára bocsátó és befogadó is tudott lenni. Németh esete is figyelmeztető: a tehetséget pártolni kell, hogy kibontakozhassék, hogy visszaadhassa ihletőjének — szűkebb és tágabb pátriájának — mindazt az élményt, amit tőle kapott.

(Heitler László)

Daloljatok...

Síremlék (részlet)

Merengő

róhirdetések

juk Kedves Olvasóinkat, hogy hirdetéseket tól 16.30-ig, pénteken 7.30-tól 15.30-ig, szom- 12 óráig veszünk fel Veszprém, Szabadság alatt. Vidéki hirdetőink levélben is feladhatket, a hirdetésdíj befizetésére csekket küldetés szavanként szombaton 7.—, egyéb na-. Házassági hirdetés díja szombaton 3.50, n 2.— Ft + 10.— Ft jeligedíj. Halálozási zönetnyilvánítás soronként szombaton 30.— n 16.— Ft. Az első, és minden további vas- szó kettőnek számít a díjszabásban. Apró- legkisebb díj 40.— Ft. A jeligés hirdetések- Ft kezelési költséget számítunk fel. Jelre érdeklődés, válasz csak levélben! Postarém megyei Lapkiadó Vállalat 8201, Veszpg tér 15. Telefon: 13-250, 51, 52.

TLAN

en 2 szoba, szoba, garáz eladó. Érz nap Fekeoda út 14/A.

di központjá- telket ven- eírás és ár- „Nyaraló" a leveleket tő Veszprém,

ÁS

ás albérletet Veszprémben. m és ármegére a Veszpapkiadó Vállrém, Szabad-

k Veszprém- kp. + OTP Leveleket: oldás érdeligére a Mae Veszprém,

győri loggiás, négyzetmétes tanácsi laprémi másfél s gáz vagy ácsira. Levesi költözés a Hirdetőbe, 20.

MOTOR

swagen 1981- izsgázott olÉrdeklődni: ekete László Óvoda u.

nes Mercédes kinthető Ti- 3. Telefon: 025.

100-as Skoda műszakizott ődni: Pápa,

Barkas mikSzékesfehér- u. 12/III. 6. rától.

aszfal nélküli, ocsi részére, is kiadó. ly E. u. 5.

nt Combi elémfajsz., Fő lődni: du. 16

t friss műszaÜregi, Városm. u. 18.

lorex 1980-ig eladó. Fonyó- Somlószőllős, 182.

műszakizott t eladó. Ajka, 1. f. I.

Trabant kiban sürgősen h, Ajka, IV. u. 2.

an levő Welo- 350-est, legvizsgázott lenlatot kérek , Sümeg, Ra- 1.

rozsec, 1981-ig eladó. Nagy arpolány. Tán-

újtse akot!

VEGYES

Gépelést vállalok. Szeles József, Keszthely, Bem u. 24.

Lengyel szoba garnitúra eladó. Megtekinthető 17 órától, Pápa, Lenin ltp. 28. ép. B. 11. ajtó.

Kardvirághagyma bordó, rózsaszín, fekete, tűzpiros, fehér, sárga, 4.— Ft. darabja. Megrendelhető postán utánvéttel. 30. darabnál kevesebbet nem szállítok. Joó Sándor, 2941 Ács, Toldi út 6.

Elveszett három hete egy fekete tacskó kan kutya vadászat közben a padragi erdőrészen. Kérem a becsületes megtalálót értesítsen. Cím: Csizmadia Gábor, Herend, Vasút u. 29.

Üdülők, vállalatok figyelem! Kulcskoloncok és számok készítését plexitből és fából vállalom. Zsohár József, kisiparos, Balatonfüred, Kéthly K. u. 9.

Gépjárművillamossági műhelyemet megnyitottam — garanciával dolgozom, főjavításokat vállalok. Böröcz Kálmán Balatonberény, Kossuth utca 56.

Precíziós kisméretű alkatrészek marási, fúrási, síkba—fokba köszörülési munkálatait vállalom szériában, bérmunkában. Ajánlatokat: Kicsovics József, gépésztechnikus, szerszámkészítő mechanikai műszerész, 8300 Tapolca, Dimotrov tér 11. „C" 1/5.

Eladó 1 db magyartarka bikaborjú. Érdeklődni: Káptalantóti, Petőfi u. 2.

150—250 literes szőlőprést vennék. Ármegjelöléssel. Értesítést Papkeszi Vasút u. 12.

9 hónapos vemhes üsző tehénnel együtt eladó. Nagypirit, Rákóczi u. 78.

Félnapos elfoglaltsággal részben mozgásképtelen édesanyánk mellé gondozót keresünk Veszprémben. Tulipán u. 8.

HÁZASSÁG

56 éves özvegyember, saját házzal, jó keresettel, megismerkedne házasság céljából, szolíd, házias nővel. Levelet: „Ketten egymásért" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

52 éves, egyedül élő, nőtlen férfi saját, kertes családi házzal, megismerkedne házasság céljából korban hozzáillő szolíd, becsületes, házias nővel. Levelet: „Szeretet—Megbecsülés" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

Egyedülálló 62 éves nyugdíjas özvegyember kis rokkantsággal megismerkedne korban hozzáillő egyedülálló özvegy vagy elvált asszonnyal házasság céljából, aki otthonomba jönne. Anyagiak nem fontosak. Levelet: „Új élet" jeligére Magyar Hirdetőbe

31 éves, szakmunkás házasság céljából megismerkedne hozzáillő lánnyal, vagy elvált asszonnyal. Levelet: „Együtt szép az élet 1241" jeligére a Magyar Hirdetőbe Veszprém Kossuth u. 6.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ez úton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem, édesapánk, nagyapánk,

MAKRA JÁNOS

Á

A Veszprémi Vegyipari Egyetem villanyszerelő szakmunkást vesz fel. Jelentkezés a személyzeti osztályon.

Építész üzemmérnök, vagy technikus jelentkezését rövid önéletrajz benyújtásával — levélben: „Megbízható 53" — jeligére kérjük a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15 címre.

A kabhegyi Vezetéknélküli Távközlési Üzem felvesz híradástechnikusokat karbantartó és szerviz munkákra.

Építőipari előkészítőt keresünk felsőipari vagy mérnöki képzettséggel. Címünk: Ajkai Járási Vegyesipari Szövetkezet, Devecser, Landler Jenő u. 15.

A Cseri murvabányába bányavezetőnek megfelelő képesítéssel rendelkező dolgozót keres az MN Veszprémi Erdőgazdaság. Jelentkezés: Veszprém, Felszabadulás út 10.

Temetkezési Vállalat felvételre keres veszprémi telephellyel gépkocsivezetőt. Jelentkezni lehet a vállalat központjában, Veszprém, Radnóti tér 2/a. II. em. 213. a.

GELKA megyei kirendeltsége gépi adatfeldolgozót keres, lehet nyugdíjas is. Veszprém, Festő u. 9.

A Veszprém megyei Tanács VB gazdasági osztálya takarítónőket vesz fel. Jelentkezés: 8200 Veszprém, Lenin tér 5. fdsz. 48. szoba.

A síbalesetek ellen

A téli sportok közül világszerte talán a legnépszerűbb a sí. Az északi népektől terjedt el, akik eredetileg közlekedésre használták — és használják ma is — a két rugalmas, lábra csatolt lécet. A téli olimpiákon mindenesetre ez a sportág adja a versenyszámok döntő többségét.

Az egészséges és szép sportot azonban gyakran zavarják meg a viszonylag sűrűn előforduló láb-, illetve bokatöréssel járó balesetek. Ezek leggyakrabban abból adódnak, hogy ütközéskor vagy bukáskor a sítalp nem válik le elég gyorsan a cipőről és kicsavarja a sportoló lábát. Ennek kiküszöbölésére számos olyan mechanikus oldórendszert dolgoztak ki, amely bukás esetén gyorsan oldja a kötést. E szerkezetek hátránya, hogy egyrészt lassúak — 0,2 másodperc alatt oldódnak — másrészt a sízőnek kell az oldóberendezést lábfeje elmozdításával működésbe hoznia.

Francia kutatók újabban kidolgoztak egy elektronikus vezérlésű, robbantással működő kötésoldó szerkezetet. Ebben egy feszültségmérő kengyel méri a sportoló lábára ható erőt, és ha ez az erő meghalad egy meghatározott küszöbértéket, egy miniatür robbanószerkezet lép működésbe, amely a kötést 0,01 másodperc alatt kioldja. A szerkezet első mintapéldányai állítólag igen hatásosnak bizonyultak.

E drága szerkezet helyett újtípusú síféket konstruáltak Csehszlovákiában a Koh-i-noor vállalat szakemberei, és a kedvező tapasztalatok alapján azonnal meg is kezdték a gyártását. Az újtípusú sífék, a „Ski Stop Massage" eséskor azonnal működésbe lép és leválasztja a sílécet.

Aranyvasárnap — karácsonyi vásár

a siófoki

Sió Áruházban

december 17-én
Nyitva: az ABC-osztály 7—13 óráig,
a ruházati—műszaki osztály 8—13 óráig

20 százalék engedménnyel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Németh Miklós

IFJÚSÁGI MAGAZIN

Grafikus

1978 DEC

gyökeret vernek szivede.

NÉMETH MIKLÓS METSZETE 1021

KOVÁCS JÓZSEF

Fölirat

Nem visszavágyódásból.
Nem a fülcimpát fatörzsre feszítő kézért.
Nem a gödör-hazákhoz vissza.
Nem a tetű és rüh sáska-szájához vissza.
Nem az írástudatlanság elmét elnyelő
iszap-örvényeihez vissza. —
Űrhajómagasból az emberig megyek
vissza.

Németh Miklós

Magyar Hirlap 1980/9/2

Németh Miklós metszete

Németh Miklós, grafikus

L. Mohácsi Regős Terem

Németh Miklós: Rajz. 14.

Népszabadság, Bp. 1979 jún. 3.

Németh Miklós festőművész.

Részt vesz a csepeli Munkásotthon
együttes kiállításán.

(cikk: „Misch Ádám festőművész"
címszó alatt)

Losonci kiállítás címre „Pest megyei
tárlatok és alkotók" címmel

Pest Megyei Hírlap 1978. XI. 15

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós

NÉPSZAVA

1978 OKT 28

1021

Németh Miklós: Kertekalja

en derekáról

égi kristálykővára

ei szalaga

yíló patak-ága
szép országút
fényút

e
lló szépséges vászna
cút.

Károlyi András: Anya és fia

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós
grafikusművész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1979 AUG 2 61

1021

Randevú

NÉMETH MIKLÓS
LINÓLEUMMETSZETE

vesz részt a szeptember 12—20. között megrendezésre kerülő XXI. *brnói nemzetközi gépipari vásáron.* A magyar vállalatok 1200 négyzetméter fedett és 400 négyzetméter nyitott területen mutatják be termékeiket. A nagyhírű vásár hat szakcsarnokában lesz magyar bemutatóanyag, amely igen változatos.

Árnya

Ha valaki nem színvak v
pillanatra sem véli zö
sárgát; a megkülönböztetés
szerű a dolog, amikor egy
más és másfajta változatait
dául a textilüzemekben kü
szer figyeli, vizsgálja a feh
lyenségét, s nagy biztonság
latait. A mindennapi munká
ez, viszonylag gyorsan elvá
színeket, azaz a főbb célok
ban arra lenne szükség,
latokat, mi tagadás, a fi
ség meghökkentő eltéréseive

Jó időbe telt például, an
gadtatni az érintettekkel
sok tekintetben elavult, mi
sára valamikor berendezke
szegeket követelő fejlesztés
rűtlenné vált, minimális n
alakításával szemben — c
ben hasznosabb a szomsz
maknak megfelelő ispotály
adatok ésszerű megosztásá
tődött meg nehézkesen, a l
ahhoz hiányoztak a jogi, sz
tőségek, hanem azért, mert
az alapszíneknél: a város
kórházra is. A jogot senki

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JAN 14
MAGYAR
HIRLAP

Németh Miklós

1021

Németh Miklós rajza

...ud, akkor ebben a városban va-...lami olyan munkát végezzen, ...mivel a város fejlődését segíti elő."

Ez a típus tehát egyértelműen beilleszkedett a város társadalmába. Beilleszkedése aktív, tevőleges viszony és minden tekintetben harmonikus. Alapvetően elégedett a várossal, a város fejlődésével, és abban saját helyével, szerepével. De éppen ebben van ennek a típusnak a veszélye is: a fejlődéssel való elégedettség *könnyen átcsaphat* az állapottal való elégedettségbe, a lokálpatriotizmus a *provincializmusba*. Feltétlenül szüksége van a dinamika és az önkontrollra készítetés érdekében a diszharmonikus típusok jelenlétére is.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-774

Németh Miklós,

KÖZALKALMAZOTT

Budapest

grafikusművész

1980 FEB 6

1021

Németh Miklós linóleummetszete

ogtanácsadó kiadványait és a
zakigazgatási szervek ügyfél-
zolgálati tájékoztatóit is.
Közérdekű felvilágosítást ad-
ak bizonyos tanácsi feladatok
látásáról az üzemi lapokban
endszeresen megjelenő cikkek

Dr. Tanner János
jogügyi főelőadó

utáni időkben a XI.
mánylevelek derítenek
re a területre. I.
1075. évi Garam
monostor alapító
Millért, Szolnokot
is említi.

„... Szolnok mellett a víz fölött, amelynek Millér (Meler) a

felszabadulás után elért eredményeket bemutató dokumentumokat.

Tarpai Zoltán

Kettős névadó Körmenden

A körmendi járási és városi földhivatalnál már szép hagyománya van a névadó ünnepségeknek. A közelmúltban Kissné Vermes Mariann Tamás nevű és Posjbics Elekné Anita nevű gyermekének rendeztek hangulatos ünnepséget, melyen a Dienes Lajos utcai óvodások tánccal, dallal, verssel köszöntötték az ünnepelteket, a jelenlevő vendégeket.

Tihanyi István
bizalm

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IFJÚSÁGI MAGAZIN
Budapest
Németh Miklós,
1980 MÁJ
grafikusművész

1021

NÉMETH MIKLÓS LINÓMETSZETEI

tány utasításainak, ám legyen. Sol
tudomásul venni, hogy a világ öttu
évvel ezelőtt túllépett rajtunk. Tö
zik, hogy ismét a legjobbak leg
sokat követel.

— Ha jól tudom, tavaly azt kérte öntől, ne sértődjön meg, hogy kihagyja a csapatból.

— Igen, így történt. Kancsal vagy én, ez volt a kérdés. Kancsal mellett szóltak korábbi jó eredményei és az, hogy az országos bajnokságon megvert, én csak második lettem.

— Volt önben kárörröm, hogy Kancsal leégett a világbajnokságon?

— Nem, mert elúszott a csapat első helye, és aki ennek örülni tud, az nem sportember. 1978-ban én égtem le a világbajnokságon, huszadik lettem, a csapat pedig ötödik. Mindössze 670 pontot lovagoltam azzal a megbokrosodott ördöggel, s bár a szovjet fiúnak is csak 700 pontot sikerült kihoznia ugyanabból a lóból, a remény teljesen elúszott. A következő négy szám alapján akár világbajnok is lehettem volna, viszont ebben a sportágban az a pláne, hogy ötször kell remekelni. Olyan erős a mezőny, hogy egyetlen botlást sem engedhet meg magának az ember.

— Lehet-e mind az öt számot egyformán szeretni?

— Természetesen nem, de meg kell találni mindegyikben azt, ami szép és izgalmas. Huszonhét éves koromra, úgy érzem, megfogalmazódott bennem az öt szám lényege. A lovaglásban van talán a legtöbb szépség. Maga az ugrás, élmény. De ennél is csodálatosabb például a kék ég és az első hó, ezzel sohasem tudok betelni. Vívni már közel sem ilyen nagyszerű érzés, ám ez a legizgalmasabb. Öt per-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
Németh Miklós
KÖZALKALMAZOTT
Budapest
grafikusművész
1980 FEB 6

CSILLAGOK ÜZENETE

1021

● Németh Miklós rajza

hogy ő X. *elvtár*
riumból. És bemu
társ? — kérdezte
hölgy. Nem? Akk
gad. Én is *uram*
volna ...

Ilyen udvariatlanok a mai ürkárnők? S az *uram* megszólítás ennyire sértő? Avagy milyen beosztás az, amelyhez csak az *elvtárs* megnevezés illik? Hasonló kérdéseken órákig tudnának vitatkozni a hivatali ügyintézők is, akiknek sok emberrel van dolguk. Van, aki nem töri a fejét, hanem kerülő megoldást választ: „kérem", „legyen szíves", „tessék" stb. Az óvatosabbak mindenkit elvtársnak szólítanak, úgy vélve, hogy a hivatal falai között csak ez a helyénvaló. Pedig ez a gyakorlat szerencsére kezd kimenni a divatból. Szerencsére, mert ha mindenkit elvtársnak szólítunk, mit mondhatunk valódi elvtársainknak, a velünk azonos elveket vallóknak? Igazi tartalma akkor van ennek a szónak, ha megmarad mozgalmi jellegű megszólításnak — vagyis a párt, a szakszervezet és más tömegszervezetek tagjai használják egymás között —, illetve a párt- és állami vezetőket, felelősségteljes, bizalmi beosztás-

féleképp „ragozhatjuk": *Kovács úr, uraim*, „Kérem az urakat, ..." Hivatalos levélben magánszemélyhez: *Tisztelt Kovács Úr!* vagy *Tisztelt Uram!* Az is jó, hogy már az éppen felserdült ifjakat is hívhatjuk hivatalosan *uramnak*. (A *fiatalember* kicsit közvetlenebb hangulatú.) Az *asszonyom* csak

Tanulóvezetők

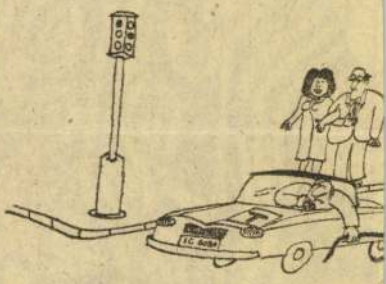

Fővárosunk felszabadulása — 194

● *Harmincöt éve, hogy a második világháború befejező szakaszában a szovjet hadsereg egyik nagyszabású hadműveletesorán felszabadult fővárosunk. Az évfordulóról Gábor Andor Budapest*

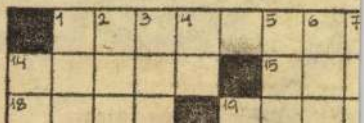

Németh Miklós festő

ELTÉVESZTETT BEMUTATÓ

Kár, hogy a feladatát kereső Műcsarnok avatatlanok bemutatóival rombolja önnön tekintélyét. És sajnálatosnál több, lehetetlen, hogy ezekre a melléfogásokra a kritika csak feszengve figyelmeztetheti. Hiszen szíve joga a *Németh Miklóst* minden valószínűség szerint „felfedező", kiállítását megnyitó és katalógus-előszavát megíró neves művészünknek, hogy derkovitsi mércét forgasson ott, ahol mi csak rokonszenves amatőrizmust látunk. Még kevésbé vitatjuk el azt a jogát, hogy meleg rokonszenvvel viseltessék egy családi tragédiák megakasztotta emberélet, gyermekek, unokák, hivatali munka és kislakás nyűtte sors iránt. De mindezt nyomtatásban terjeszteni, név szerint és a fentieknél brutálisabban részletezve — legalábbis nem ízléses. És ha ezt az egyébként finom ízlésű felfedező

R. Gy.
Nép

Mert *kiállítási katalógusban*, annak is a legelején családi tragédiákkal feszengetni a publikumot, s ezekre vissza-visszatérni, az már több, mint nem ízléses. Más neve van. Különösen, ha ebben a szomorú tényekkel kezdődő szövegben később azt olvassuk, hogy a negyvenhat éves kiállító nem tanulta meg a szakmát, de tízezer darabot festett. Azaz, ha jól olvassuk, tízezerből „fedezték fel" azt a harmincnégyet, amelyek közt — ezt látjuk a Műcsarnokban — a legigényesebbek körülbelül a főiskolák alsóbb évfolyamainak a közepes nívójáig jutnak, de van közöttük, a műcsarnoki harmincnégyben is, egyszerűen gyermekded, ügyetlen, összetákolt *(Modern külváros; Vízparton)*. Mire gondoljunk hát ilyen színvonalat látva meg a személyes tragédiákat olvasva, *kiegészítés gyanánt?* Az előszó szerint a magánélet azért került az élre, mert „az emberek kíváncsiak a művész belső világára is". Csakhogy a művészek belső világát a műveik, s nem a pártfogóik bevezetője szokta feltárni. Mint például a Van Goghét, a Derkovitsét, a Csontváryét, akiket a mértéket nem tudó ajánlás sorra egyenrangú elődként emleget (Egryvel és Nagy Istvánnal, Cézanne-nal és Szinyeivel egyetemben), s *akiknek a szenvedése közügy volt* és maradt, éppen azért, mert a műveikben öltött testet. Ellentétben a remekművekben testet nem öltő, azaz minden rokonszenvünk ellenére magánügy-szenvedésekkel.

Nem kellemes ilyen eszmefuttatásokba bocsátkozni, a művészeti kritikát nem az avatatlanok bántására találták ki. Valamiképp lovagiatlan, méltatlan dolog. Ezt azoknak kellett volna a legjobban tudniuk, akik felelőtlen módon egy Művészeti Alaptaggá is éppen csak felvett próbálkotás elejére. S azoknak, akik a hullámpapírra festett tízezer mű, a „gyenge képek ezrei" tudatában „állami vagy magán-megbecsülést" hiányolnak — és hagynak nyomtatásban, kiállítóteremben hiányolni — jó szándékú magánügyekkel kapcsolatban. Közismert kiállítóterem-ínségben, közismerten rendezetlen képvásárlási feltételek között.

Mert — bizakodunk: talán külön írni sem kell róla — ez a jegyzet a legkevésbé sem kívánja megbántani a jobb sorsra érdemes kiállítót. Még sanda sajnálkozással sem. Németh Miklós azonban áldozat, áldozata meggondolatlan felfedező-buzgalomnak és felelősségéről pillanatra megfeledkezett kiállítási intézménynek. A jóakarói rosszul akartak neki jót. Jót pedig akkor *cselekedtek* volna, ha ezt az első kiállítását egy csendes művelődési házban, egy barátságos klubban rendezik meg.

R. Gy.

növendékei köz...
múlt korokban ismert s nagyneva
költők, írók; itt tanult a reformkor
nemzedékének sok tagja — s a ma
élő kortársak, egykori pápai diákok
is szeretettel őrzik az ott töltött ta-
nulóévek emlékét.

Az évforduló alkalmából emlék-
bizottság alakult, amelynek tiszteletbeli elnöke *Somogyi József* szobrászművész; tagjai között vannak a Veszprém megyei és a pápai városi

kumentumat ...

Az állami és az egyházi ünnepségeket egybehangolva emlékeznek a mai pápaiak a kollégium múltjáról, a magyar művelődéstörténetben, hazafias nevelésben betöltött szerepéről. A pápai városi tanács tervet készített az ünnepség- és megemlékezéssorozat lebonyolítására, a vendégek fogadására.

...rad az idő

európai Alföldön folytatódott a hideg idő, csökkent a felhőzet, emiatt egyre erősebb az éjszakai lehűlés. A Kárpátok és Alpok vidékén az évszaknak megfelelőnél kissé enyhébb, időnként csapadékos idő van, egy-két órára mindenütt kisüt a nap. Dél-, Délnyugat-Európában meleg, jobbára száraz idő van, a hőmérséklet csúcsértéke egyre több helyen haladja meg a 20 fokot.

HŰTŐGÉP-SZERVÍZ

BVSZ BUDAPEST

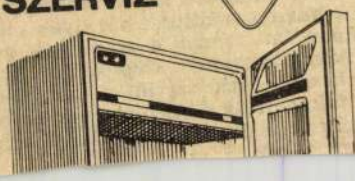

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1978 DEC 15

1021

Németh Miklós

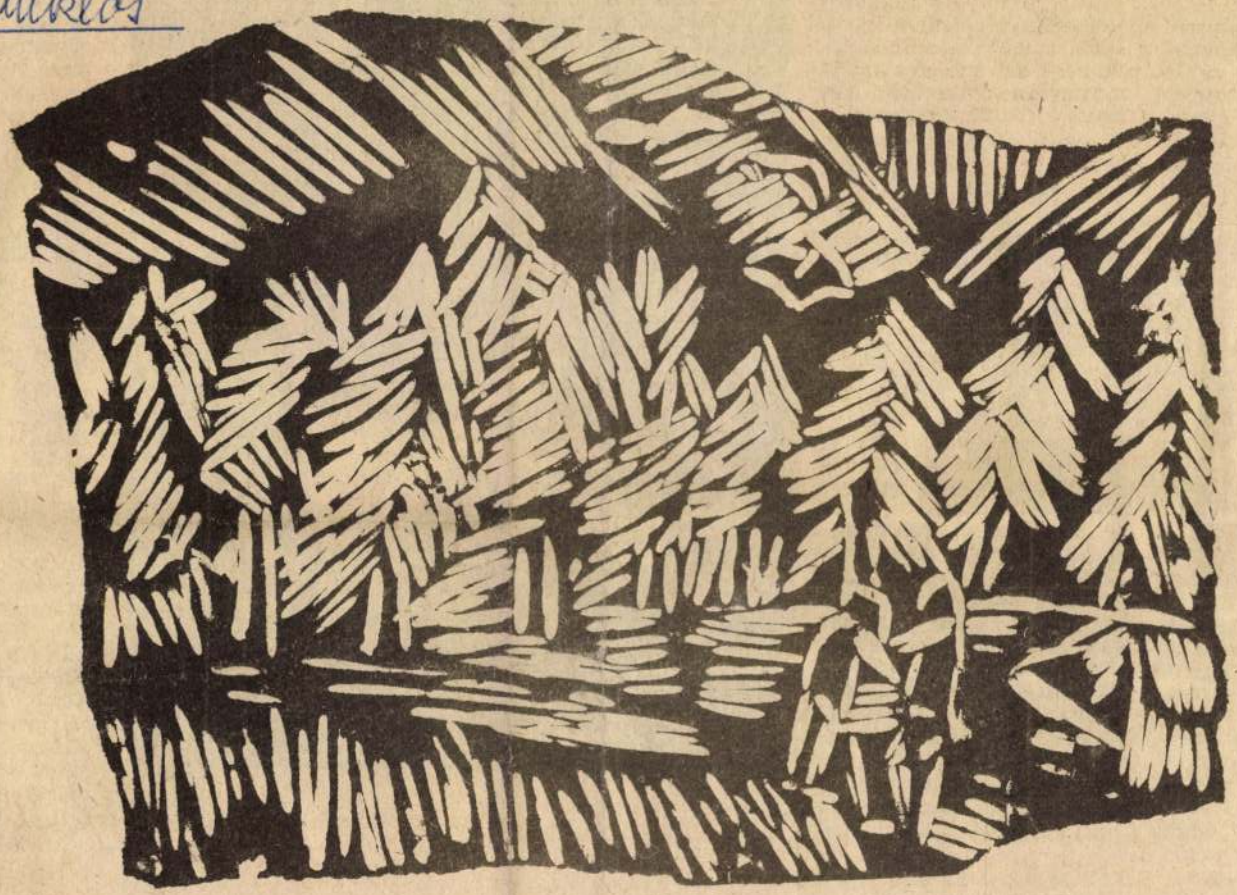

NÉMETH MIKLÓS linómetszete

kereszttüzében. Olyan ez, mint mikor ólommellényt adnak a futóra tréning közben, hogy a versenyen aztán repüljön a megkönnyebbüléstől.

Vagyis vannak módszerek, szabályok, oktatási rendszer, amellyel el lehet érni, hogy „négy láb egyszerre emelkedjék". Csakhogy... A Magyar Televíziónak például mindmáig nincs státusban levő koreográfusa. Csakhogy... a tánc a film nyelvén legjobban értő és már-már klasszikusnak számító *Banovich Tamás* (jóllehet maga sohasem táncolt) vette a fáradságot és megtanult táncírást olvasni, próbákat látogatott, búj ta az irodalmat, bejárta az országot, tapasztalatokat gyűjtött. Csakhogy... a ma már döntően elektronikával készülő felvételeknél dolgozó kameramanok „nem találnak képet", azaz ugyanúgy fotografálnak, mint egy tévéjáték vagy vetélkedő alatt. A képvágó legjobb esetben a zenét figyeli, és taktusra vág akkor is, ha a koreográfia logikája szerint, egy ütemmel tovább kellene az előző beállításnál maradnia. Csakhogy... a rendezők olykor ötleteiktől túlfűtve kezeket, lábakat, részletinformációt emelnek ki, noha a mozgás az egész testre komponálódik, a részletek nem adják a teljes élményt. Csakdokumentumfilm, tevejaték szövegét „kipróbálhatják", megjelenhet írásban, előadhatják színpadon, ha klasszikusról van szó, előélete van a műnek. Végzetesen, jóvátehetetlenül nem lehet megbukni vele. A tánc, még ha színpadon már sikert is aratott, „sötét ló". Csupa kockázat.

Lengyelfi Miklós: A kizárólag képernyőre álmodott tánc, az eredeti mű — fehér holló. Adaptálásnál pedig el kell felejteni a világot jelentő deszkákat, és a tartalmat televíziós eszközökkel újra kell alkotni. Méghozzá szinte az első pillanattól kezdve a rendezővel, uram bocsá' az operatőrrel együtt. Kétféle, televíziós és táncos eszközrendszerrel kell egyszerre dolgozni. És akkor még mindig ott vannak az úgynevezett objektív akadályok. A képernyő fekvő téglalap, a szólótáncos tehát nem kompozíció benne. Sok mellette az üres tér. De bonyolult mozgássort veszélyes ansnittben, vagyis oldalról, egyszerre több táncossal mutatni. Hiszen tíz centi eltérés a kis képernyőn már ordít. Filmen még csak fel lehet dolgozni a részleteket precízen, de már az elektronika ilyen szabadságot nem ad. Újra indulni lehet, de két, nem szinkronban vett lélegzet már szétrázza a képet.

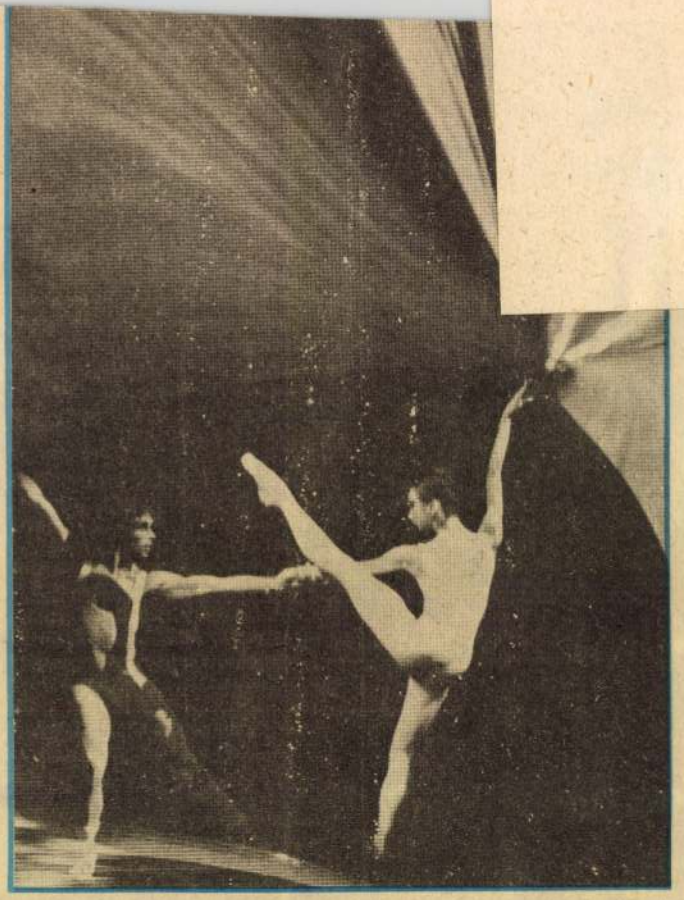

reográfian.) *Kovácz Agnes*, aki egyként ért a revütánchoz, operetthez, balletthez. *Seregi László*, az Operaház balettigazgatója, *Pethő László*, *Bogár Richárd*, újabban *Geszler György*, *Manninger Miklós*, akik már tiszteletbeli televíziósoknak számítanak. A rendezők között *Horváth Ádám*, *Szitányi András* és néhány fiatal, akikben már kifejlődött egy sajátos belső látás.

Nem ártana persze egy állandó tévés tánckar. Szakemberek irányításával, utánpótlást képző stúdióval; esetenként meghívott külföldi művészek felléptetése, tapasztalatcsere. Úgy ahogy ez más műfajok esetében teljesen természetes. Hiszen a televízió — műsorgyár is. Falja a produkciókat, étvágya kimeríthetetlen. A táncot pedig (a fentiek ellenére) képernyőre találták ki.

Müller Tibor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1979 AUG

Könyvvilág

Németh Miklós
grafikusművész

Németh Miklós linóleummetszete

tésben és kétlejük elmélyíti a könyv élménye is — mint jó barátok, idegenből küldött tudósítását.

Élményszerűsége mellett a könyv alapos gazdaságföldrajzi, társadalomtudományi, néprajzi, történelmi és sorolhatnám tovább, hogy milyen más ismereteket, adatokat hoz az olvasó tudomására Peru mai életének lüktető valósága, ellentmondásai és fejlődésének útjai-módjai tűnnek elő a könyv lapjairól. S a figyelmes olvasó számára feltárul a könyv rejtélyes címének titka is: miért nevezik Perut „az aranyrög tetején üldögélő koldus"-nak, vagyis földjében, népében rejlő gazdagsága ellenére is szegény, elmaradott, összetett történelmi múltú, még inkább távlatokat sejtető jövőjű országnak.

Inotainé Bonifert Mária szép nyelven megírt, irodalmi idézetekkel gazdagított útikönyve nagy nyeresége a népszerű „Világjárók" sorozatnak.

Budai János

(Inotainé Bonifert Mária: Az aranyrög tetején üldögélő koldus. Gondolat. Világjárók. 336 oldal + 45 oldal melléklet, kötve 43 Ft.)

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hírlap, 1948. nov. 19.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

3

Német Miklós 1979

Népművelés

festőművész

1021

A Csepel Művek Munkásotthonának képzőművészköre kamarakiállítást rendezett. Cserhalmi Eszter iparművészeti munkáinak és Szabó János grafikáinak társaságában bemutatták Német Miklós festményeit is. Ez utóbbiakból közlünk egyet.

VÁLOGATÁS A TV MŰSORÁBÓL

Ajánlott műsorok (április)

I. ISMERETTERJESZTŐ ÉS DOKUMENTUMFILMEK

Mindenki iskolája	IV. 3., 17., 22., 24., 30.	(1. műsor)
Munkásőrök (dokumentumfilm)	IV. 3.	(1. műsor)
Magyarország (dokumentumfilm)	IV. 3.	(1. műsor)
Homoki Nagy István filmjeiből		
Gyöngyvirágtól lombhullásig	IV. 4.	(1. műsor)
Cimborák	IV. 15.	(1. műsor)
Hegyen-völgyön	IV. 22.	(1. műsor)
Szépen, jól magyarul	IV. 5., 11., 18., 25.	(1. műsor)
Francia és orosz nyelvtanfolyam	IV. 5., 12., 19., 26.	(2. műsor)
Nagy folyók a történelem vissz-	IV. 7., 14.,	(1. műsor)
Lenin (szovjet dokumentumfilm)	IV. 22	(1. műsor)
A nyelv világa	IV. 24.	(1. műsor)
Kisfilmek a nagyvilágból	IV. 19.	(1. műsor)
	IV. 25.	(2. műsor)

II. TÉVÉJÁTÉKOK, FILMEK SZÍNHÁZI KÖZVETÍTÉSEK

Magyarok (magyar film)	IV. 3.	(1. műsor)
Verne: A dunai hajós (ifjúsági tévéjáték, ismétlés)	IV. 4.	(1. műsor)
Szerelmesek románca (szovjet film)	IV. 4.	(1. műsor)

Tánya és Szerjózsa szeretik egymást. Amikor a fiút behívják katonának, örök hűséget fogadnak egymásnak. Tánya megígéri, hogy várni fog rá. Azután megérkezik Szergej halálhire. Tánya hozzámegy gyerekkori barátjához, Igorhoz. Szergej azonban hazatér

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
Németh Miklós,
1980 FEB 10
grafikusművész

MAGAZIN
1980. FEBRUÁR 10., VASÁRNAP

1021

Este a faluban

Németh Miklós grafikája

MAGAZIN
1980. FEBRUÁR 10., VASÁRNAP

nyolcvanas évek mű

a: dr. Pozsgai Imre kulturális miniszter

Az utóbbi években – különösen a közművelődésről szóló párthatározat, majd a nyomában született törvény óta – társadalmunk figyelme a művelődés, a kultúra kérdései felé fordult. Ezért a korábbinál több szó esett a kulturális élet anyagi és intézményi feltételeinek javításáról is. Ennek kö szönhetően az ötödik ötéves tervben mind a központi, mind a megyei és helyi párt- és állami, valamint társadalmi szer vek közös erőfeszítésével tovább fejlődött a közművelődés és a művészetek intézményrendszere. Ez a fejlődés nem vol ugyan elégséges a gyorsan ébredő szükségletek teljes kielé gítésére, de megnyitotta az utat az egész társadalom tar talmasabb, igényesebb kulturálódása felé.

A kultúra fogalmába az en társadalomban létrejött valame emberi mű beletartozik, tekinte

SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós

NÉPSZAVA

Grafikusmíves

1979 AUG 4

Jogod volt a többhöz,
igazad, hogy elmentél.
Különös zuhanórepülés az éjszaka:
pengével csókol ajkamba a szél.

1021

Németh Miklós: Utcaseprők

Klaus Golds
da: külügym
lyettes Budape
cserét folytatot
nos külügym
lyettessel, a
kapcsolatairól
közi kérdésekr
dai vendéget f
Pál külügyi ál
A Magyar Munkáspárt Központi Bi

Hideg fej a hőségről

Az angolok szokása, ha találkoznak, rögtön az időjárásról kezdenek beszélgetni. Most nálunk is, ha találkozunk barátunkkal, ismerősünkkel, munkatársunkkal, az első kérdésünk: hogy *bírod ezt a meleget?* Nehezebben veszünk levegőt, fáradtnak érezzük magunkat, s irigyeljük azokat, akik sem a jugoszláv naptárra, sem más hivatalos jóslásra nem hallgattak, s most a Balatonban fürödnek. Nemcsak az éremnek, a *melegnek is legalább két oldala van.* Az üdülők — joggal — örülnek, hiszen négerbarnán térhetnek haza, s nem kell most, a hőségben, dolgozniuk. Figyelik a meteorológiai jelentéseket, s nyugtázzák, hogy az évszázad legmelegebb éjszakáján vagyunk túl, napközben a hőmérő higanyszála 34 – 35 Celsius körül jár. A többre. Az élet, a termelés, a munka nyáron sem állhat meg. Talán úgy könnyebb, hogy ha mérgesek vagyunk a másikra? Nem. *Csillapítsuk magunkat azzal: megértjük őt.* Persze, ez fordítva is elvárható.

Reméljük, az időjárásfelelős nem tartja magát régi jó szokásához, s most, a hét végén, derűs, s nem borús arcát mutatja. *Ha így lesz, százezrek, milliók indulnak kirándulni, vikendezni, elvárva, hogy a házigazdák igazi vendéglátók legyenek.* De az eladónak, a szakácsnak, a pincérnek is melege van. Kiabálással, veszekedéssel senki sem tudja hűsíteni magát, legfeljebb a vérnyomás szökken fel, a hétvégünket tesszük tönkre. Pedig most igazán jólesne a pihenés. Enyhítőleg hatna, ha

Minős

Németh Miklós

Ma[illegible].o

Németh Miklós rajza

Németh Miklós

Magyar Hirlap 1978/ 297/9

Németh Miklós rajza

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 DEC 16
NÉPSZAVA

Németh Miklós grafikusművész

1011

Németh Miklós: Mákfejek

KU

De melyik arny az igazi?

KARIKÁK

Németh Miklós

Birkás Ákos és Halász István november 14.-től,
Najmányi László november 21-től a Bercsényi Klubban,
Somogyi József és Reich Károly a Mücsarnokban november 17.-től,
Németh Miklós, Cserhalmi Eszter és Szabó János a Csepel Müvek Munkásotthonában november 19.-ig,
Turcsán Miklós az ujpalotai Lila Iskolában november 23.-ig,
Pécsi László: "Fonalképek" cimmel a /Szoboszlói/ ~~Studió~~ Galériában,
Lacza Márta a Studió Galériában december 2.-ig mutatja be müveit a felsorolt kiállitótermekben.
A kiállitásokat a kulturális eseiényeket ismertető rovatában közli a lap.

Élet és Irodalom, Bpp 1978. nov. 18. XXII. évf. 46. sz. 8. lap.

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

1978/273/8

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-726
1979 MÁR — 6

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Németh Miklós

grafikusművésznek

1021

● Anya gyermekével
● (Németh Miklós linóleummetszete)

ves megyei Föl

dolgozók 31 százaléka fiatal

tézkedési terv 1979–1980-ra

A közelmúltban zajlott le a ében működő földhivatalok l dolgozóinak tanácskozása, ásodik ifjúsági parlament. fogadták el az ifjúságpoli- feladatok végrehajtására tkozóan *az 1979—1980. évi kedési tervet.*

intézkedési terv megfogal- za a fiatalok munkahelyi dőit: dolgozzanak becsülete- fejlesszék szakmai és politi- tudásukat, erősítsék a közös- szellemet. Ebben ezideig is lát mutattak. Az ifjúsági ament beszámolója azt álla- tta meg, hogy *a dolgozók 31 zalékát kitevő fiatalok* kép- ségüknek megfelelően, ráter- ten végzik munkaköri fel- taikat. Néhányukat név sze- is megemlítették, például *h László*né földmérőt, *Sas inét, Szecskó Bélánét, Petykó tánnét, Dranyicér Erzsébetet,* több község szerkesztési nkacsoportjának vezetői vol- Tavaly a megrendezett öt- apon is tapasztalták, hogy aslataikkal segíteni akarják hivatali feladatok teljesítését. többi között *Tóth Benedekné, e Vince, Juhász Katalin, Sas a, Kontos Gábor, Tóth Lász- é* kapott ötletdíjat. A fizikai gozók is mindent megtettek, y munkájukkal elősegítsék a atal főfunkcióinak teljesíté-

A pályakezdő fiatalokat az in- kedési terv előírásai szerint gatja a fiatalok tanulását. Jelenleg hárman főiskolán, hárman középiskolában tanulnak, ketten a marxista-leninista középiskolát végzik. Folyamatosan vizsgáznak az általános államigazgatási ismeretekből és az új dolgozók leteszik a földügyi szakvizsgát. *Tanulási támogatásként a két év alatt 14 000 forintot fizettek ki.*

Gondot fordítanak arra, hogy a fiatalok megfelelő lakáshoz jussanak. 1976—1978 között hat fiatal *290 000 forint lakásépítési kölcsönt kapott.* Az elkövetkezendő két évre két fiatal jelezte ilyen irányú igényét. Ugyancsak ügyelnek a hivatalban arra is, hogy a rendelkezésre álló üdülési lehetőségekből a fiatalok se maradjanak ki. Az utóbbi két évben *24 beutalót adtak ki részükre,* ebben két külföldi üdültetés volt.

A programban szerepel évente legalább egy kirándulás szervezése, a sportpálya — melynek építését a fiatalok társadalmi munkával segítették — kihasználása, összejövetelek szervezése. Ehhez évente több mint 8000 forint támogatást kapnak a fiatalok.

Fontos része az intézkedési tervnek, hogy a fiatalok a különböző fórumokon elhangzott *javaslataikra, észrevételeikre 30 napon belül választ kapjanak.* A parlamenten például megkérdezték: lesz-e és milyen feladata

Németh Miklós
festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

NÉMETH MIKLÓS

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1981. FEBRUÁR 27-ÉN, $^1/_2$5 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

DEIM PÁL FESTŐMŰVÉSZ

BUDAPEST – MŰCSARNOK, KAMARA TEREM

81 805 – fnyv 1

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 NOV 3

Németh Miklós,

NÉPSZAVA

festőművész

...ilyen arcra? A Pandanus ...

1021

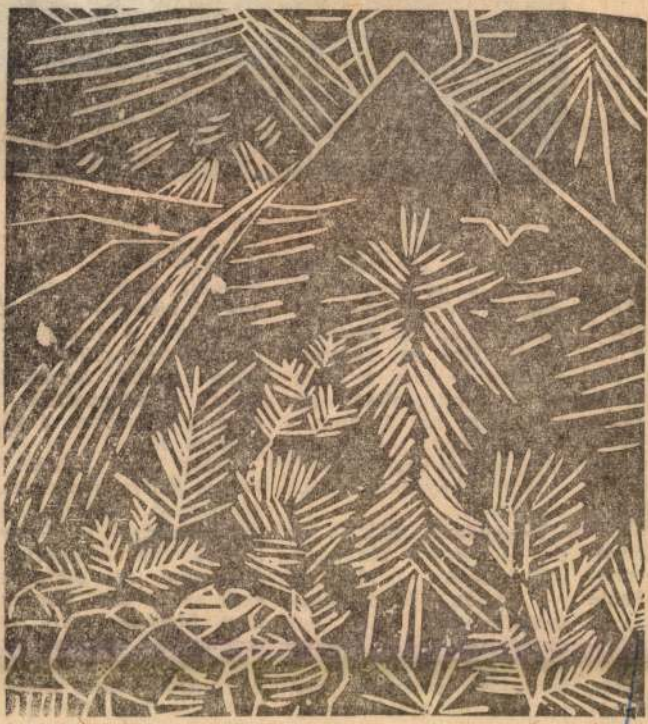

Németh Miklós: Favágók

felett kifordult állósávba. Fel... motortetőt, gondosan kirakjuk a háromszög jelzést, és várakozunk. Vezetőnk régi történeteket mesél. Hol és hányszor robbant le már a kocsija, és mindig akadt egy-egy sofőr, aki kihajolt a kocsiablakon: — Kollégám, miben segíthetek?

Most azonban hiába várakozunk.

Negyedóra, félóra? Az eső is rákezd. Ha egyedül lennék — tűnődöm —, talán könnyebben megállnának. Hisz egy magányos nő, a lepusztult kocsi mellett (az illemkódex szabálya szerint is) könnyebben meghatja az úrvezetőket.

Kollégáimat beküldöm a közeli erdőbe.

lán egy viccen. Aztán a második, a harmadik robog el közvetlenül a közelemben. A tizedik autós úgy tesz, mintha nem látna (pedig összetalálkozott a tekintetünk) — és még erősebben a gázpedálra lép.

Hideg van. Esik is. Félóra múlva megunom a várakozást. Sofőrünk újfent vigasztal: — Ugyan, hagyja, ha Lollobrigida dideregne itt bikiniben, ezek akkor sem állnának meg. Sietnek, mert holnap szabad szombat van.

Visszaülünk a kocsiba. A kontroll-lámpa pirosan felvillan. Megdermedünk. Csak nincs valami baj?

Mert mi lett volna, ha tényleg elromlik a ko-

Németh Miklós

Magy

Németh Miklós metszete

gondolat sugárzása kínálja neki. S miközben nyugtalan szenvedéllyel rója az idő falára sietős, kemény sorait, lelkében talán kigyúlt már a megszenvedett bizonyosság fényló máglyája. (*Magvető*)

Bónay László

széles tábora biztos vezetőjének és eligazítójának a „miért szép?" kérdésére adható korszerű felelet megfogalmazásában. Új tanulmánykötete látszólag eltávolodás a régi tárgykörtől: a szélesebb körű esztétika, a filozófia, sőt, a matematika területére. A korábbi esszéformát hatalmas szakirodalom feldolgozását dokumentáló,

Németh Miklós, grafikusművész

Népszava, 1979. júl. 8.

NÉMETH MIKLÓS

Németh Miklós bemutatkozása a Műcsarnokban

Egyik szemére kezdettől alig lát, mégis e hiány fokozta megszállottságát, járult hozzá festői munkásságának teljességéhez. Az amatőrség állapot. Németh Miklós elhagyta ezt az értékrendet; kemény, szívós munkával, lankadást nem tűrő odaadásával. Munkás volt, ma is az — évtizedek óta a Térképészeti Intézet dolgozója —, s több mint 25 esztendeje naponta fest a Csepeli Munkásotthon közös műtermében. Gyorsan dolgozik és rendszeresen; sok ezer kép, metszet jelenti a termést, művekké forrósodott látomásait.

Budapest városi folklórjának lírikus mesélője, minden utcáról, térről közreadja rajzi feljegyzéseit. *Mohó közlésvágyának természetessége az, ami hitelesíti munkásságát: — a plebejus érzület éri el a festői szépség optimumát alkotásaiban.* Kivételes áradással és hevességgel ragadja meg a külváros, a gyár, a városi utca forgatagát; az összpontosítást nem egy-egy műre korlátozza, hanem ciklusokat fest és rajzol. A képzeletében hordozott élmény és tapasztalat felgyorsulva éri el végső alakját a kivitelezés heves tempójában, ahol a start azonnali megérkezést is jelent.

Főiskolára nem járt, de voltak mesterei: Márffy Ödön, Szalatnyay József, Ilosvai Varga István, Tóth Menyhért és mások. Katalógusának előszavát a neves szentendrei piktor, Deim Pál írta. Különös, hogy Deim, aki tőle merőben más eszmény alapján szerkeszti képeit, mennyire megérti festészetének határait, joggal utal arra, hogy képeinek létrejöttében milyen nagy szerepe van a munkakedvnek, a kéz ügyességének és a lelkület őszinteségének.

Németh Miklós elsősorban kolorista, az élénk színek, a piros, a kék, a zöld festője; rajzi elnagyoltsága a színek ünnepében nyeri el értelmét. Fák, emberek, épületek formái ötvöződnek egységgé tónusainak harmóniájában, s még önarcképe is színekkel gyűjti össze a világot az ábrázolt vaksi tekintetben. Művészete olyan kinyilatkoztatás, amivel nem lehet vitánk. Előttünk áll egy ember, egy festő, aki képek hosszú sorával igazolja, *hogy a munka, a sok munka a tehetség sarkalatos része, jó út, megoldás.* Példa mindenki számára, aki munkásképzőművészeti körökben dolgozik az országban, hogy ilyesfajta megközelítéssel a festészet sok közkatonájából főtiszt lehet, ahogy ez Németh Miklós esetében is tény — és eredmény.

Losonci Miklós

segtelen, zsúfolt, elavult és emberi lakásra teljesen alkalmatlan. Aztán persze minden maradt a régiben, hiszen nem lehetett kitenni az utcára több száz kollégistát.

Volt azért ennek az öreg kollégiumnak romantikája is. Igaz, a csapok például folyton eldugultak, ötven fiúra jutott így három, de nagyon jól elbeszélgethettek a folyosón reggelente, hónuk alatt törülközővel, a sorukra várva. Valamelyik falat folyton kibontották, egyszer hónapokig tátongott egy hatalmas lyuk a női és a férfi zuhanyozó között. Hát ennek most vége.

Az öreg épületből szépen hurcolkodnak kifelé a mai tanárjelöltek, és költöznek a Jakab-hegy lejtőin pompázó, *hatalmas új kollégiumba.*

A harmadik teraszon állunk *Póla József* kollégiumi igazgatóval. Tőlünk jobbra a szőlőhegy, előttünk Újmecsekalja, balra a történelmi Pécs. A hátunk mögött a még csak félig kész új ház. Benne *négyágyas szobák, mosdó minden hálóban, beépített szekrények, kis előtér, középen íróasztalok modern vonalú lámpákkal, a falon világos tapéta.* És minden második szinten hatalmas *terasz;* istenem, ide kiülni tavaszi vizsgaidőszakban, néhány üveg sörrel, és egy jó tanuló kolleginával átvenni a rendhagyó orosz főnevek ragozását, nőnemben, elöljárók nélkül, de többes számban...

— Nem igazgatónak kéne itt lenni! — sóhajt fel Póla József —, hanem kollégistának.

Jön a gondnok, bosszankodva jelenti, hogy megint

nak kaptak még Magyarországon. Még annak idején szerezték, a régi házban. Olyan volt ez a diákszálló, mint az egri vár: *ereje nem a falakban, hanem a védők lelkében élt.* Kiválóságát elsősorban akkori igazgatójának, *Gergely Jánosnak* köszönhette, aki évtizednyi munkával faragott országszerte példamutató közösséget a pécsi tanárjelöltekből. Gergely János most a nyelvi tanszéket vezeti; utódja a kollégiumi igazgatói székben nem kevésbé ambíciózus, tehetséges ember. Minden jel arra mutat, hogy vezetésével megvédik kiváló címüket a pécsi főiskolások.

Az új házba például nemcsak beköltöznek, hanem birtokba is veszik azt, *gazdájukká válnak.* Tavaly építőtábort szervezett a tanárképző KISZ-szervezete az új kollégiumért — *nem volt hiány jelentkezőkben.* Idén is: bútort hordtak, takarítottak, dolgoztak a főiskolások. Munkájuk nélkül még senki sem költözhetett volna be az új, négyágyas szobákba. A régi épületben pedig a volt hálótermeket jórészt maguk a diákok alakítják át tantermekké, könyvtári szobákká.

Pichler Józsefné kollégiumi nevelőtanár kopogtat be a már lakott szobákba. Akad olyan is, ahol a négy házigazda fiú papucsot sorakoztatott az ajtó elé: *a lakkozott parkettre senki ne lépjen sáros cipővel.* A másik szobában két elsőéves bajmolódik a műszaki rajzzal, a nevelőtanár rájuk pirít:

— Így kell az ajtóra teríteni a nedves pulóvert? Hogy fog ez megszáradni?

— De Piros! — magyarázkodik a két srác, *Dénes Ta-*

Németh Miklós

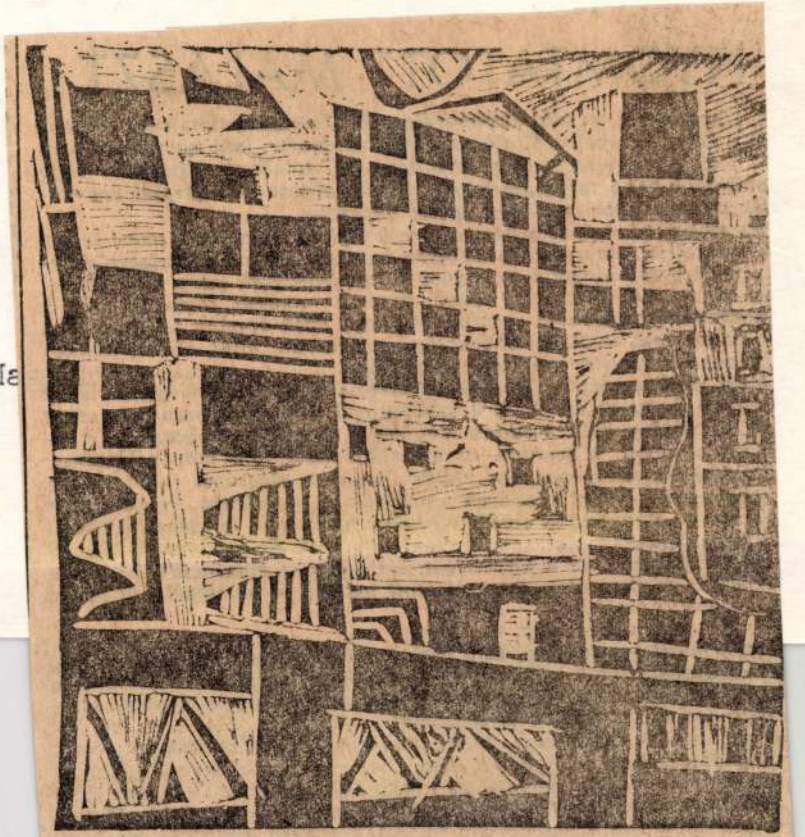

Németh Miklós metszete

Hogy miért szerencsére, arra csak a metaforikus körülírás közelítő ontosságával tudok válaszolni: mert akkor az ellenkezője is igaz olna. Az elmondott, kinyomtatott igazságtalanság is éppúgy szerezhetné a közösséget, a társadalmat.

Viszont e mondatokkal kicsit messzire kanyarodtunk a céltól, melyhez az ilyen jellegű írásokban hatásos logikai megállapításokal mérföldkövezett, nyílegyenes útnak kell vezetnie. De hátha ezzel kis elkalandozással mégiscsak a célhoz jutottunk közelebb. Milyen zörnyű volna, ha a nyomtatott betűknek akkora erejük lenne, hogy zonnal megvalósulna az értelmük. Még akkor is, ha ezen a helyen

Németh Miklós festő

□ NÉMETH MIKLÓS festőművész kiállítása 27-én pénteken délután fél 5-kor nyílik a Műcsarnok kamaratermében. Megnyitó beszédet mond Deim Pál festőművész.

Németh Miklós festő 2.

Esti Hírlap Bp. 1981 [illegible]. 25.

Németh Miklós

és Vajda Julia közös tárlata nyilt

a Mücsarnokban

Magyar Hirlap 1981/2/28/9

Németh Miklós

Magyar Hirlap 1981/7/26/7

Németh Miklós

Németh Miklós rajza

Magyar Hirlap 1981/

Németh Miklós

Magyar Hirlap 1981/7/

Németh Miklós

Magyar Hirlap 1981/1

Németh Miklós

Magyar Hirlap 1981/6/7/9

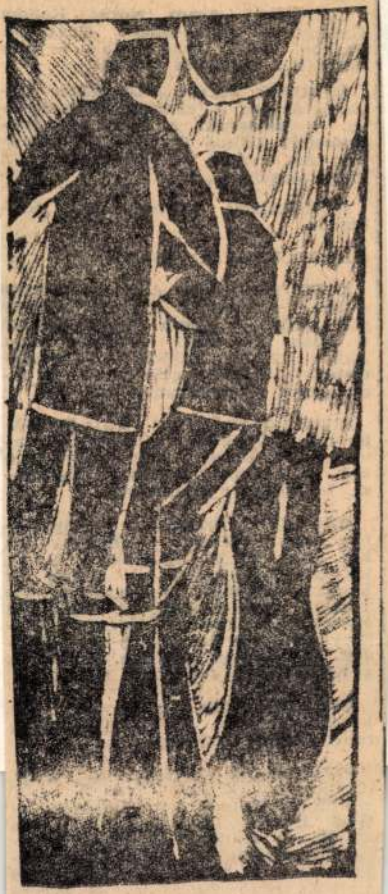

Németh Miklós metszete

PANORAMA: Czigleny L.: Győr.

MORA: **Fekete I.:** Tüskevár. — **Gaál Éva:** Zoknidakszli és sokan mások. — **Hüttner:** A törpe a savanyút szereti. — **Jókai M.:** Sárga rózsa. — **Milne, A.:** Micimackó + Micimackó kunyhója. — **Szepes M.:** Belondos szerszámok.

MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós, festő

CSEPEL művek

1981 ÁPR 3

Németh Miklós: Virágzó fák alatt

munkaru
töretlen
kulcs-sor
originált
zsaként
lan aut
kötözőelem darabokat.

Többnyire olyanokat, amelyeket mindeki ismer, mindenki látott már (talán többet is ennél). Csak itt minden gondosan lakkozva, lefestve, kivasalva látható. És drágább, min eredetiben!

Úgy tűnik, semmi igazán újat nem visz magával a busz. Semmit. Nem akar új ismereteket közölni, nem célja a tanítás — szoktatni akar. Amit elmondtak tízszer, százszor, látható a Munkavédelmi fi mek új 200 oldalas katalógus Két fülke vagy három is me tömve a legfrissebb, még szi te „meleg" szakirodalomma Csak a címük alapján is kio vasható belőlük két dolog: Ma már a munkavédelm „csak" szakszervezeti kérdé ként kezelni képtelenség. korszerű munkavédele ugyanolyan műszaki-gazdasá feladatot jelent, mint bárn más a termelésben (többek k

Pártmegbízatások Csepelen

MAGAS SZÍNVONALÚ AKTIVITÁS

A „hagyományos" pártmegbízatások a csepeli alapsze vezetekben ma is megtalálhatók. Szükségesek, mert az ere mények alapszervezeti munkát segítik elő. Ilyenek a köv kezők: oktatásfelelős, információfelelős, faliújság-felelős, g iasági felelős, nőfelelős, munkaverseny- és termelési felel

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

Németh Miklós grafikus-művész
KÖZALKALMAZOTT

1981 APR 8

102

Fiatal lány portréja

Németh Miklós linóleummetszete

dulóján már az
lek mellett s elői
dapesti tanácsokr
gárdajelvényeket,

A gyámügyi igazgatás „tudora"

● Az ünnepi évfordulón a 40 éves munkáért járó arany törzsgárdajelvényt vehette át a művelődésügyi főosztály vezetőjének kezéből *dr. Zalaréti Lajos*, a gyámügyi osztály főmunkatársa.

— Vasutas dinasztiából származom és gyermekkoromban én is MÁV-dolgozó akartam lenni — mondta, amikor a munkahelyén elbeszélgettünk. — A pályaalkalmassági vizsgán azonban kiderült, hogy a rossz szemem miatt nem vagyok alkalmas vasutasnak. Így aztán a jogászpályát választottam.

Gimnáziumi érettségivel a zsebében, 1939-ben „szellemi szükségmunkásként" állt munkába a pesterzsébeti adóhivatalban. Egyidejűleg ,mezei jogászként" el-ezdte a jogi tanulmá-

1949-ben kapja meg az első Kiváló Dolgozó kitüntetését.

Azóta se szeri, se száma a fontos hivatali és társadalmi megbízatásoknak. 1950-ben részt vett a tanácsrendszer hivatali apparátusát megszervező bizottságban, aztán a tanácsok

tály „ hivatalse
az élete — egy
asszony mozgal
útja századunk
ves megyei n
család gyer
már 14 éves
munkába állt.
venes évek elej
lád Pest körny
tözött, s ő 194
kölön, a repül
ban lett betaní
kás. Aztán férj
gyermeket szü
hány esztendő
maradt. Közbe
odaveszett a h
Ő a szüleivel
gyermekével e
gethalmon tele
onnan jár be
munkahelyére.

1947-től gépr
Csepel Művek
1949-től a Cse
gyárban. Kide
az olaj közels
bírja a szervez
energiaellenőrn
tották be. 1956
vattyúgép-kezel
Aztán — me
egészségi okok
től a munkak

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 ÁPR 1 21

NÉPSZAVA

Németh Miklós grafikusművész

1021

Németh Miklós **TÜKÖRKÉP**

VELENCEI LÁTKÉP

permetez, / s hangot gyö
szélnek, nem szavak, de mi
pant lüktetését. Verset ír
álmodja a köszörűs lányok
öleli át, a hegesztőt glória
című versében így ír: „Élt
rad? / Rozsdamentes heng
vel hántolt pillanat."

Írta, írhatta-e le valaki
pian, s mégis gyönyörűen?
ma is munkás! Mert ugy
hirdeti; bár az élet elvett
„Igét, nyugalmat nem ado
sel / teremtek hangot, dalla

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós grafikus-művész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1981 ÁPR 19

1021

Németh Miklós metszete

nűvész és ifj. Szabó
estere munkáiból nyílt
ryné Művelődési Köz-
tekinthető meg

jönnek?

i társulatát

Az ország könyvesboltjaiban a közelmúltban nagyszabású könyvvásárt tartottak. Az érdeklődők március 9-től 28-ig bizonyos kiadványokat — az 1979 előtt napvilágot látott szépirodalmi műveket, szakkönyveket, képzőművészeti- és ifjúsági kiadványokat — 50 százalékos árengedménnyel vásárolhatták meg. A kedvezményes könyvvásár megyénkben is igen népszerű volt.

A Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat szolnoki Szigligeti könyvesboltjában 250 ezer forintos forgalmat bonyolítottak le az árengedményes könyvekből. A vásár-

Beszélg
költőv

Április 11-e
napja, József
század magya
tiszteletére, e
dag életművé
röviden összef
is áll szándék
jellemzőjét i
a Világirodalm
pédiából: „Ve
és a magánél
gi és az egyén
tő egységér
mélységű és
tumai, amely
minden alap
dása, embe
küzdelme k

egy jelentős része előtanulmány ahhoz, amit aztán később megfestett. Annyit azért tegyünk hozzá, hogy Németh Miklós nem akármilyen mesterektől tanult, mert ugyan autodidakta volt, de eljárt szakkörbe, ahol Márffy Ödön, aSzalatnyai József, Ilosvai Varga István és Tóth Menyhért is tanitotta. Igyekezett rávezetni őt olyasmire, amelyekben festői látásmód van, szinkeverésben, képépitésben, merem állitani, még talán a mesterek mellé, vagy talán fölé is tudott nőni!

Németh Miklós, festő

1021

1981. március 13. Kossuth 17,3o Vgné

Láttuk, hallottuk...

- Egy 47 éves festő, Németh Miklós, első kiállitása látható most a Mücsarnokban. NAgyon hosszadalmas és nehéz uton jutott el addig, hogy elmondhassa, tud képet festeni. Hiszen autodidakta módon kezdett hozzá. Deim Pál, a Katalógus előszavában azt irja, hogy az utóbbi évtized egyik legnagyobb felfedezettjéről van szó. Hogyan látja ezt Kenesei András?

- Én nem ismerem személyesen Németh Miklóst, most ismerkedtem meg a képeivel, és ha lehet azt mondani, hogy személyesen annyiban, amennyiben Deim Pál Katalógusi előszava informál engem erről. Egy biztos, hogyha igaz, és hogyha , nagyon remélem, nem sértem meg vele Németh Miklóst, a rokonszenves őrülteknek abba a fajtájába tartozik, akik számára csak az alkotás létezik, és csak az alkotás és semmi más. Erre tette fel az életét, holott van valamilyen kenyérkereső foglalkozása is, mert gondolom a képek festéséből, ha valaki autodidakta, ma még nemigen lehet megélni Magyarországon. De ő erre tette fel az életét, és vállalta azt is, hogy a családját is el kell tartania emellett. És négis, azért mondtam az előbb, hogy rokonszenves őrültek családjába kell tartozzon ő is, mert ha egyszer meglepi az alkotás csinálhatnékja, az alkőtás kényszere, akkor egyszerüen nem tud ellenállni neki. És valamilyen uton-módon ki kell fejeznie magát. Ő ugy látszik, a képalkotásban, a festészetben tudta ezt elérni.

- Deim ugy fogalmaz, hogy tulajdonképpen mint egy mai Cézan, vagy egy Wangoug, ugy él közöttünk. Most ez valamenyire a képeire is jellemző?

- Annyiban igen, hogy remélem, a Mücsarnokba látogató közönség szemét, eszét, lelkét, intellektuálitását ugyanugy meg fogja ütni ezekből. a képekből áradó varázs, mint ahogy Cézan, Wangoug, vagy a mi Csontváry-nk képeiből áradó, nem is tudom micsoda, annak idején nagyon fejbekólintotta a szakembereket is, meg a közönséget is egyaránt!

- Most ez az élmény tettenérte a Mücsarnokban?

- Tettenérhető a Mücsarnokban is, összesen egy termében, ha jól emlékszem, összesen 32-34 kiválogatott képben, a tizezernyi képből kiválogatott képből. Bár hadd tegyem hozzá, hogy Deim Pálnak valóban igaza van abban, hogy ezeknek a képeknek, tehát a borzasztó nagyszámu képnek

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 AUG 17

NÉPSZABADSÁG

Németh Miklós
grafikusművész

1980. augusztus 17., vasárnap

1021

NÉMETH MIKLÓS METSZETE

Szikra János:

AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG KÜSZÖBÉN

talán e szép öreg
ki minden vasárnap reggel
ünneplő ruhába öltözik
aztán csak ül
ül egész nap a széken
magánya tornác-hűvösében —
nem készül sehová
hozzá se jönnek el
de azért fehér ingben
nyakkendő nélkül
esküvői cipőjében
szemét lehúnyva gubbaszt
az örökkévalóság küszöbén —
talán ő tudna valamit
az idő ünnepéről
dörgő fehér zuhatagáról
pátosz nélkül is mondani?

Tamás Aladár:

KÉTKEDÉSEK ORMÁN

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 SEP 2 1

MAGYAR HÍRLAP

Németh Miklós,
grafikusművész

1921

MAGYAR HÍRLAP

Németh Miklós metszete

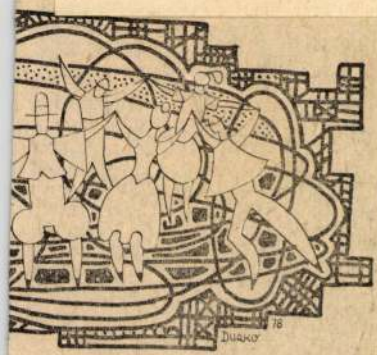

ábor rajza

tártalanról

pusába, akik megrendítő igazságokat mondanak ki, és irányítják szemüket arra, hogy életünkben mi szép, mi a rút, s ezzel arra indítanak, hogy világunkat szebbé, szabadabbá tegyük. Az ő életműve közvetlenül a szépségeg magát nyújtja, a végeredményt. Weöres nem mozgósít, nem buz-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós, grafikus

SOMOGYI NÉPLAP

1981 JUL 31

1021

Kettes. Németh Miklós grafikája

sport

rzőknek min-
problémájuk
intézni kell.
telefonokat,
egyeztetni,
it vagy va-
aigazgatókat,
tőket, sport-
magas rangú
özben ott az
kell kelte-
mondatokkal
i, korholni,
sürgetik az
k a sikert.
— felelősek
Más megfo-
a sportág
Ennek így is
Valahogy
mérdek fel-
portág egye-
Odaragad-
thoz. Azok-
kban, ahol
dzők gyako-
en nem is

a szövetségi
zető edzők
tthoz való
n a sport-
ben hagyo-
bb távú a
dzők hogy

rű emberek. Járják a világot, érzékelik sortáguk átalakulását, rengeteg tapasztalatot gyűjtöttek.

Legtöbbször azonban nem tudnak mit csinálni széles látókörükkel, szakmai tapasztalataikkal, mert a már kiforrott versenyzővé vált válogatottakat általában nehéz átformálni, a beidegzettről leszoktatni.

Harminc-negyven éve szakosztályban edzősködők viszont azt mondják: „Javasoltak nekem ezt is, azt is, de soha nem éreztem mögötte az átgondoltságot. Dolgozgatok hát, ahogyan tudok..."

Hány nagy tehetség veszett már el vagy jutott csak a középszerig, mert csak „dolgozgatott" velük a fiatalkori módszereknél megrekedt edző. Akinek végülis nem lehet szemrehányást tenni, hiszen senki nem adott a kezébe pontosan kidolgozott programot és senki nem követelte annak helyes megvalósítását.

Pontosan körülírt minősítési szabályzatok születnek, átigazolási törvényszerűségek érvényesülnek, mindenkire

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 ÁPR 19

KISALFÖLD

Németh Miklós, grafikus művész

1021

Németh Miklós metszetei

Valétaünnep Mosonmagyaróv

A gazda verejtéke gyarapítja a vagyont

„Most búcsút intünk néked is, regényes Lajta-hon.
Szivünk örökre itt marad virágos partodon,
Ha rólad majd csak álmodunk, jobb lesz az nekünk,
Akkor leszünk boldogok, ha rád emlékezünk,
Ha rád emlékezünk."

Búcsúzó énekek szavai röppentek venöt valétáló fiatal szájáról a sonmagyaróvári majdnem-éjkába. Este nyolckor indultak az na matertől, ahol öt esztendőn tanultak. Múltheti, péntek esti enetükkel a várostól búcsúztak. ikön a hagyományokhoz híven a város zegzúgos utcáitól, mindattól, amit megszerettek. Ne feledjék el a játékosan kanyargó Lajtát, a szelíd folyású mosoni Kis-Dunát, a Szigetközt. Évtizedek múltán is gondoljanak vissza a Kisalföld fejlett gyárvárosára és annak szorgalmas munkásaira.

mi Gazdasággal, oda megyünk dolgozni. A férjem, aki komáromi, növénytermesztő, én állattenyésztő vagyok, víziszárnyas-tenyésztéssel foglalkozom majd.

✦ ✦ ✦

A valétáló hallgatók nevében *Kárpáti Attila* búcsúzott el a várostól. Másnap délután — végigjárva a tantermeket — az egyetem dísztermében gyűltek össze a diákok és hozzátartozóik, hogy búcsút vegyenek az alma matertől.

„Az öreg alma mater falai között minden évben felcsendülnek a

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-748, 340-726
Németh Miklós,
NÓGRÁD grafikus
1981 JUL 12

1021

Németh Miklós metszetei

Tóth Menyhért emlékére

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ:

5.00: Előttünk a vasárnap!
7.23: Vizeink völgyében.
8.10: Öt kontinens hét napja.
8.26: Népdalok.
9.00: Lamara Cskonija és Alekszandr Vorosilo operáriákat énekel.
9.30: ... Fürdőlevél. Szél Júlia riportja.
10.08: A hajnal lánya.
10.59: „Mostan színes tintákkal álmodom..."
11.14: Vasárnapi koktél.
12.10: Édes anyanyelvünk.
12.15: A Vasárnapi koktél című műsor folytatása.
13.00: Bizalom. Faragó Vilmos írása.
13.10: Magyar művészek operettfelvételeiből.
13.40: Rádiólexikon.
14.10: Elisabeth Schwarzkopf dalfelvételeiből.
14.40: Pillantás a nagyvilágba.
15.12: Szántai Ildikó és Ötvös Csaba népdalokat énekel.
16.29: A századelő irodalmának hetei.
17.10: Metronóm.
17.30: Művészlemezek.
18.45: A századelő irodalmának hetei.
19.47: Az Állami Népi Együttes felvételeiből.
20.30: Új operalemezeinkből.
23.27: Hans Knappertsbusch vezényli a bécsi filharmonikus zenekart.
0.10: Lehár Ferenc saját műveit vezényli a zürichi Tonhalle zenekar élén.

PETŐFI RÁDIÓ:

6.00: Népszerű muzsika. — koránkelőknek.
7.00: A római katolikus egyház félórája.
7.30: Gergely Ferenc orgonál.
8.05: Mit hallunk?
8.30: Miska bácsi levelesládája.
9.00: Táncdalok Rómából.
9.30: Világvasárnap. Sediánszky János (Francia).
10.33: Nevessük egymást gyerekek!
11.43: Köszönöm a beszélgetést.
12.00: Jó ebédhez szól a nóta.
12.57: Az álmatlan király. Sziráky Judit mesejátéka.
14.05: Most érkezett...
14.33: Táskarádió.
15.30: A világ „másik" fele. IX. rész: Nigéria arcai.
16.00: Mágnás Miska.
16.35: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa Farkas Ferenc műveiből énekel.
16.55: Slágerek mindenkinek.
17.55: Mit üzen a Rádió?
18.33: A világ lírára gyöngyszemei.
18.43: Nótakedvelőknek.
19.30: A vasárnap sportja. Totó.
20.00: Híres előadók albuma. Sammy Davis énekel.
20.43: Társalgó.
22.10: Kellemes pihenést!

MISKOLCI STÚDIÓ:

8.00: Jó reggelt, jó szórakozást, jó pihenést. A miskolci stúdió kétnyelvű információs szolgáltató és szórakoztató műsora. Vasárnapi krónika. Lapszemle. — 8.15: Jó szórakozást. Programajánlat. — 8.20: Riporternapló. Szerkesztő: Horváth Kálmán. — 9.00: Táncritmusban. — 9.20: Sport. — 9.24: Műsor-összefoglaló. — 9.30: Szlovák nyelvű műsor. Hírek. Üdülési szezonban... Szerkesztő: Mács Ildikó. — 9.55: Műsor-összefoglaló és a délutáni program ismertetése. — 19.30: Mérkőzésen, versenypályán. A miskolci stúdió sportmagazinja. Szerkesztő: Antal Magda. — 19.57: Műsor-összefoglaló és a hétfői program ismertetése.

TELEVÍZIÓ:

9.15: Tévétorna (ism.) SZ
9.20: Óvodások filmműsora Spejbl és Hurvinek. 2 Dita és a pólyásbaba
9.40: Cimbora. (ism.) SZ
10.30: A kengyelfutó gyalogka.. kukk legújabb kalandjai XIII/10. rész (ism.) SZ
10.50: Stop! Közlekedj okosan 33/9. rész
10.55: Hírek
11.00: Sportrandevú. II. Gördeszkán-görkorcsolyán — SZ
13.40: Nyári vakáció Iráni film gyerekeknek SZ
14.45: Nótaszó. Nyár SZ
15.05: Reklám
15.10: John Ford-sorozat: A besúgó. Feliratos amerikai film
16.40: Reklám
16.45: Beszélgetés az operáról
17.20: Műsorainkat ajánljuk! SZ
17.45: Magyar derby. SZ
18.25: Reklám
18.35: A Közönségszolgálat tájékoztatója
18.40: Tévétorna
18.45: Esti mese SZ
19.00: A HÉT SZ
20.00: Hírek
20.05: Kallódó emberek. Amerikai film
22.05: Telesport
23.25: Hírek

Vasárnapi fejtörő

SAKK-MATT

Októberben előől, ki lesz a sakkozás tizenharmadik világbajnoka. — Az eddigi tizenkét világbajnok nevét a rejtvény sorainak megfejtésével nyerik.

VÍZSZINTES: 1. Szovjet sakkozó, sorrendben a tizedik világbajnok. 10. Holland sakkozó, az ötödik világbajnok. 15. Csipkés fodordísz a nyakkivágásban. 16. Mezzoszoprán szerep a „Rigoletto" című operában. 17. A Vénusz-szobor lelőhelye. 19. Szolmizációs hang. 20. Az írországi események főszereplője. 21. Kiszárad. 23. A hátvéd régebbi elnevezése. 25. Egyforma betűk. 26. „Ha rövid..., toldd meg egy lépéssel". 27. Nobel-díjas fizikus-kémikus házaspár. Egybázisú karbonsav. 3. Építési anyag. 4. Finn város, más néven: Turku. 5. A tengerben sok van. 6. Egykori költő és hadvezér névjele. 7. Szovjet sakkozó, a tizenkettedik világbajnok. 8. Erre a helyre adni rendel. 9. Jade egynemű betűi. 10. Arab állam névjele. 11. Igeképző. 12. Az „Oberon" című opera szerzője. 13. Kiejtett betű. 14. Német sakkozó volt, világbajnokok között a második. 18. Értékesíti. 21. Részben rekord! 22. Vörösmarty Mihály verse. 23. Dél-afrikai holland telepes. 24. Elhagyná a helyiséget. 27. A hőmennyiség egységének jele. 29. Megfelelő. 31. Végtagok. 34. Szállított. 37. Időmeghatározás. 39. A lakmuszt vörösre festi. 40.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Németh Miklós
grafikus

MAGYAR HÍRLAP

1981 JUL 12

MAGYAR HÍRLAP

1021

Németh Miklós metszete

erlinbe

zérőrnagy emlékiratai

abban látta, hogy személyesen vezesse rohamra csapatait, hanem az alapos felderítés, tervezés, és az egységek egybehangolt munkáját tekintette a fontosnak. Ennek ellenére, vagy talán éppen ezért, ahol megjelent, ott elterjedt a hír:

— Itt az ezredes, éjszakai roham lesz!

És úgy is lett. A legváratlanabb pillanatokban, a németek vacsoraidején, vagy legmélyebb álmukban tört előre az ezred, majd a keze alá vezényelt 301. lövészhadosztály, hogy minél kisebb veszteséggel, minél nagyobb mélységben szakítsa át az ellenséges védelmi vonalakat.

A Berlinig vezető út teli volt az egyszerű harcosok és kisebb beosztású tisztek hősiességével. A szerző sokukról ír név szerint, mert ismerte katonáit. De sokat

Németh Miklós
grafikusművész

Petőfi Népe, 1981. júl. 12.

● Tóth Menyhért emlékére. (Németh Miklós metszete.)

ELADÓ 420 négyszögöl kisebbi faházzal. Villany, víz van. Érdeklődni: a helyszínen, Hetényegyháza, Urihegy 99. Búzásék mellett. 2923

ELADÓ családi ház Kecskemét, Reiszmann S. u. 6. 2979

HÁZ eladó nagy portával. Gara, Vöröshadsereg u. 92. szám 6522. 1336

ELADÓ teljesen közművesített helyen 2 szobás ház nagy telekkel. Kertészkedésre kiválóan alkalmas. Érdeklődni: Kecskemét, Liszt F. u. 28. Péntek, szombat, vasárnap 15 óra után. 3037

VÁROSKÖZPONTBAN kétszobás erkélyes szövetkezeti lakás beköltözhetően eladó. Kecskemét, Petőfi Sándor u. 7. VI. em. 190. 21884

BUDAPESTI IX. kerületi I. emeleti egy szoba hallos tanácsi lakásomat elcserélném Kecskemét széchenyivárosi tanácsi lakásra. Érdeklődni: Kecskemét, Gőzhajó u. 7. II. em. 21. 17 óra után. 21900

KECSKEMÉT, Petőfi S. u. 1. IV. em. 144. szám alatti kétszobás szövetkezeti lakás eladó. Érdeklődni: hétfőtől—péntekig 18 óra után. 34204

kemét, Lenin tér 30.

VOLKSWAGEN (nyitható tetős) kézből sürgősen deklődni: Kecskem F. u. 28. Pénteken ton, vasárnap 15

SIMSON S—51-es motorkerékpár ela kemét, Csáky utca

Egyéb adás

NUTRIAÁLLOMÁN adó. Építkezés mi Orgona utca 2. sz.

Munkaalkalom

KALOCSAI Kórház felvételre keres vízvezeték-szerelőt, központifűtés-szerelőt, fűtőt, segédfűtőt, betanított munkásokat. Jelentkezés a műszaki osztályvezetőnél. 287

FELVÉTELRE keresünk autóvillamossági szerelőt, esztergályost, fényező-festőt, külső szerelőmunkára lakatost, csőszerelőt, villanyszerelőt, műszerészt (állandó vidéki munkára 25 százalék munkahelyi pótlékkal). Jelentkezni MMG Kecskemét, Korhánközi út 5. 1373

Felhívjuk az építkezők figyelmét az Izsáki ÁFÉSZ Tüzelő- és Építőanyag-telep alábbi ajánlatára:

30% ENGEDMÉNNYEL ÁRUSÍTUNK:
I. o. szalagcserepet, kúpcserepet.

25% ENGEDMÉNNYEL:
egyes ablakokat, ajtókat és mozaikparkettát

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós, grafikus művész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1981 JUL 19

1021

Paul Klee emlékére

Németh Miklós metszete

népi-demokrat
győzelme utá
ban fektették
értelmében b
ményes szovj
lentős szerep
ipari termelé
és a legégete
dok enyhíté
együttműködé

Laosz 10,6 millió rubel értékű árut kapott, a szállítások 70 százalékát gépek és különböző berendezések alkották, a többi főleg hús- és halkonzervekből, valamint gyógyszerekből állt.

Szovjet műszaki segítséggel 34 ipari és szociális létesítmény épült vagy épül Laosz-

fokozza a kőolajszármazékok és a fogyasztási cikkek exportját is. Viszonzásképpen Laosz megkezdi a faipari és mezőgazdasági termékek szállítását.

A tervidőszakban az áruforgalom volumene 3,5-szerese lesz az 1976—1980-as évek átlagának.

Jakok a Kaukázusban

Új, sokat ígérő ágazat honosodott meg néhány kaukázusi gazdaságban; jakok tenyésztésével foglalkoznak. A Pamír hegységből telepítették át az értékes állatokat. A jakcsordákat egész évben a hegyi legelőkön tartják, az állatok jól akklimatizálódtak, sőt, már megszülettek az első utódok is. A jakok megfigyelésével foglalkozó szakemberek véleménye szerint a kaukázusi természeti-éghajlati viszonyok teljesen megfelelnek az állatoknak. Az igénytelen, szívós jakokat a szabad ég alatt tartják és zöldtakarmánnyal táplálják.

Az 1991-es tárlaton díjat kaptak:

Bodnár Ede *grafikusművész*
Morvay László *grafikusművész*
Pánti Imre *festőművész*

A kiállításon alkotásaikkal bemutatkoznak a következő művészek:

Bata László festő
Bálványos Gabriella grafikus
Bodnár Ede festő és grafikus
Budehelyi Tibor szobrász
Bunda János István festő
Czétényi Vilmos festő és grafikus
Czina Mónika festő
Dékány Ágoston grafikus
Goda Zsuzsa festő
Gombosné B. Éva festő
Gulyás László festő
Gyeney Judit festő
Gyólai Gabriella festő
Hartung Sándor festő és grafikus
Hernádi Paula grafikus
Horkay István festő és grafikus
Kadarkuti Richárd festő
Kalmár György festő
Kemenesi Zsuzsanna grafikus
Kocsis Előd szobrász
Kováts Borbála grafikus
Lacza Márta grafikus
Ledniczky Gyula festő
Lóska Mari festő
Lukács József grafikus
Mokrai Orsolya grafikus
Morvay László grafikus
Nagy Vera grafikus
Németh Miklós festő
Orbán Nándor grafikus
Pánti Imre festő
Pleva Ilona festő
V. Pleva Margit szobrász
Rácz Edit szobrász
Szücs Miklós grafikus
Temesi Péter grafikus
Tóth Kristóf grafikus
Tóth Orsolya grafikus
Traurig Lőrinc grafikus
Vizsolyi János szobrász
Gy. Vad Erzsébet festő
Volni Veronika festő

A Pesterzsébeti Múzeum Gaál Imre Galériája
szeretettel meghívja
Önt és barátait a

27. Tavaszi Tárlat

megnyitására

1991. március 18-án du. 16 órára

Megnyitja: **Perlaki Jenő**
Pestszenterzsébet–Soroksár
polgármestere

Megtekinthető: 1991. április 29-ig
hétfő kivételével naponta 10-18-ig

Gaál Imre Galéria
1203 Budapest, Kossuth Lajos utca 39.
Telefon: 127-8017

NÉMETH Miklós festő

NÉMETH MIHÁLY szobrai

A hetvenéves mester köszöntése

„Csak azokat a szobrokat tisztelem, amelyeknek egy letört darabját a paraszt a földjéből ha kiszántaná, azt haza is vinné.

Csak azokat a műveket szeretem, amelyek nem válnak kacattá, ha már nem beszélnek róluk.

Témám az az ember, aki a kis dolgoknak is tud még örülni, és a nagy fájdalmakat csendesen tűri. Ilyen ember már nincs, de nagyon szeretném, ha lenne. A nagy Lármában és Osztozkodásban már kifinomult ízléssel tudjuk egymást bántani, de az egyszerű örömökre nincs időnk. Talán itt tudok valamit segíteni" — írja *Németh Mihály* szobrász *Medius mundus* című kötetének fülszövegében.

A könyvet a Vasi Ifjúsági Kezdeményezéseket Támogatók Társasága adta ki — több szervezet és magánszemély támogatásával — a művész (a mester) hetvenedik születésnapjára, amelynek alkalmából hétfőn este barátai és tisztelői a sárvári Koncz János Zene- és Művészeti Iskolában gyűltek össze köszönteni őt. A növendékek reneszánsz táncával-zenéjével kezdődött az ünnepség, aztán *Zsámboki Árpád* — mint a Vas Megyei Millecentenáriumi Szervező Bizottság titkára — ajánlotta a születésnapi kiállítást a közönség figyelmébe. *Dr. Dénes Tibor* polgármester a köszöntő szavak után a sárvári önkormányzat kitüntetését adta át Németh Mihálynak, és végül, de egyáltalán nem utolsósorban *Brankovics Éva* festőművész élet-idézése következett — „Tudod, Kukucska, neked egy bajod van, az, hogy nem vagy sárvári" —, utána pedig a közönség megnézhette a szeptember elsejéig — hétfő kivételével naponta tíztől tizennyolc óráig — nyitva tartó tárlatot, és kisétálhatott az udvarra, ahol szoborkert nyílt Németh Mihály műveiből.

Ez a kert nem zár be: időtlen időkig őrzi a tükör előtt álló lány vetkőző mozdulatát, ahogy a szobrok maguk is kiszakadnak az időből a megszületésük pillanatában. Vihetik őket bárhova: kiállításról kiállításra. De a Koncz János Zene- és Művészeti Iskola lépcsőin nagyon óvatosan kell közlekedni szeptember elsejéig: kétoldalt szobrok hasalnak, állnak, ülnek. Ne zavarja meg senki az olvasó lányt.

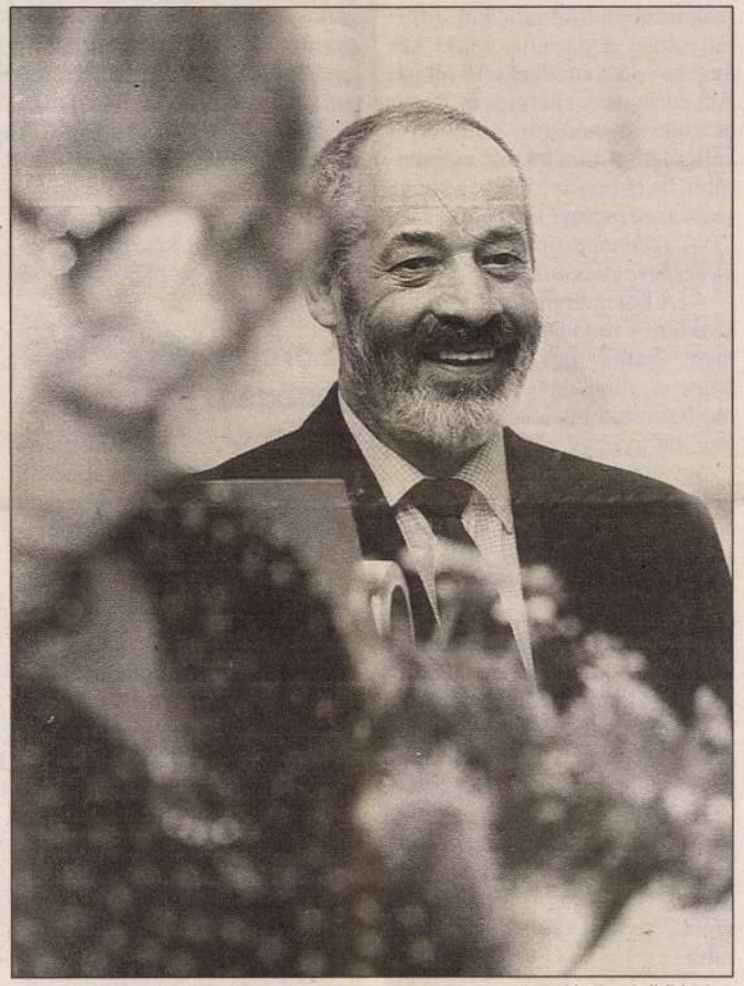

Fotó: Benkő Sándor

HÍREK

Nem a Lord megy a Stromfeldre

A július 14-én megrendezendő Stromfeld-show műsorában nem a Lord, hanem a Sipőcz Band játszik — a régi Lord-számokból, vagyis az együttes 1972 és 1982 között készült dalaiból.

Derkovits-ösztöndíjasok

Derkovits-ösztöndíjasok munkáiból nyílik tárlat csütörtökön az Ernst Múzeumban. A látványos bemutatón mindhárom évfolyam képviselteti magát. A festmények, grafikák és szobrok az elmúlt év művészi törekvéseiről adnak áttekintést. A harminc alkotó közös kiállítása augusztus 4-éig tekinthető meg a Nagymező utcai intézményben.

Az orvos mondja

Parlagfű — szénanátha — asztma — allergia

Július végén kezd virágozni a parlagfű, amely legfőbb okozója a leggyakoribb allergiás megbetegedésnek, a népbetegségnek számító szénanáthának.

A gyomnövény júliustól szeptember végéig milliárd számra termeli virágporszemeit, amelyeket a légáramlás — például egy akkora városra, mint Szombathely egész területe

lyosságát érzékelteti még egy adat: **minden 10. szénanáthás asztmás lesz.**

A szakorvos jobb

Legalább háromszor annyian keresték fel az idén allergiás panaszokkal a szombathelyi Tüdőgondozó Intézetet, mint négy-öt évvel ezelőtt.

Dr. Cseke Zsuzsát, az intézet főorvosnőjét a növekedés okáról, az allergia gyógyításának lehetőségéről kérdeztük.

— Korábban náthás tünetekkel sokan csak a háziorvosukat keresték fel, aki kezelte ugyan a tüneteket, de a betegség okát nem derítette ki — mondta a doktornő. — Az újságokban, rádióban gyakrabban lehet hallani az allergiáról, mint évekkel ezelőtt, ezért is fordulnak most sokan szakemberhez. Nem csak a jobb tájékoztatás az oka azonban annak, hogy többen keresik fel a szakrendelőket. A gyógy

megrendelni, a kezelés ára ötezer forint. Leginkább a háziporra, atkára vagy rovarcsípésre allergiás betegeknek szoktuk ajánlani a kúrát. A kezelés első szakaszában többször kap hígított oltást a páciens, majd két évig havonta emlékeztető oltást. Aki parlagfűre allergiás és évente csak két hónapig szenved a kellemetlen tünetektől, egyszerűbb, ha ebben az időben gyógyszert szed, sprayt használ.

— Többen próbálkoznak természetgyógyászattal.

— A betegeimnek mindig azt szoktam mondani, próbálják meg, hátha beválik. Biztos, hogy a tüneteket természetes módszerekkel is lehet csökkenteni, de gyógyítani a természetgyógyászok sem tudják az allergiát.

— Az orvosságok szedésén kívül mit tehetnek az allergiás betegek?

— Aki atkára, háziporra allergiás, jó ha kicseréli a padlószőnyeget könnyebben tisztítható járólapra, parkettára. Igaz ugyan, hogy már lehet vásárolni mosószerrel működő tisztítógépeket, de nagyon drágák ezek a készülékek, olcsóbb kölcsönözni. Mi tudunk címet, telefonszámot mondani a hozzánk fordulóknak. A parlagfű ellen a kaszálás, gyomirtás a leghatásosabb.

A Család-otthon-szolgáltatás rovatot szerkeszti: Némethy Mária

Otthonunk, biztonságunk

Napjainkban mind gyakrabban fordulnak elő a rendőrségi szaknyelvben vagyon elleninek nevezett bűncselekmények. A nyomozók és a biztonsággal foglalkozó szakemberek szerint is a lopásból, betörésből származó károk nagyobb része elkerülhető lett volna megelőző, fokozott védekezéssel. Most induló sorozatunkban a megyei rendőr-főkapitányság szóvivője, *dr. Németh Róbert* százados ad tanácsokat olvasóinknak a védekezéshez.

Börtönből szabadult, 60 év körüli betörővel készített riportot olvastam a napokban az egyik lapban.

Az öreg betörő „tanácsai"

Az „Öreg" régi motoros volt a szakmában, 40 éven keresztül majdnem ezer betörést követett el, de különböző börtönökben is eltöltött vagy 20 évet.

Megkérdezték tőle, mit fog csinálni most, hogy kiszabadult. Folytatom a szakmát, válaszolta az Öreg, nincs más választásom. Hova nem fog betörni? — tették fel neki a kérdést —, hogyan védekezne saját maga ellen? Válasza elgondolkodtató volt. Elmondása szerint hosszú pályafutása során csak üres lakásokba, épületekbe tört be. Soha nem ment be olyan helyekre, ahol fényt látott, ahonnan hangok, zajok szűrődtek ki, vagy időnként mozgás volt az épület körül.

Miért aktuális a téma most? most tölti a szabadságát, rengeteg az üresen hagyott lakás, ház. Sajnos megszaporodtak a betörések is.Meg kellene fogadni az „Öreg" tanácsait azoknak, akik nyaralni indulnak, és hosszabb ideig üresen hagyják otthonukat. Nem kíván anyagi befektetést, ha megkérjük a szomszédot, néhanapján nézzen már rá a lakásra, házra, járjon arrafelé. Szaklapokban olvasgatva nagyon érdekes megoldásokkal találkoztam.

Szimulált ugatás

Több helyen olyan elektronikus szerkezetet alkalmaznak a nyaralások, szabadságolások alatt, amelyek az üres lakásokban automatikusan, különböző időközökben felkapcsolják a villanyokat, időnként bekapcsolják a rádiót vagy a televíziót. Néhány cég még olyan szerkezetet is forgalmaz, amely időnként a kutyaugatást megtévesztően utánzó hangokat képes szimulálni. Ahol ilyen ügyes szerkezettel védik a lakást és az

hogy megpróbálnának oda betörni. Ugyanis a tolvajok nagy része — mint ahogy az „Öreg" is — nem kockáztatja meg a jóval súlyosabb bűncselekmény, a rablás elkövetését, amikor az értékeket már úgy kellene megszerezni, hogy valaki ellen erőszakot alkalmaznak. A riasztóberendezések felszerelésével is nagyon jó hatást lehet elérni. Számtalan esetben hagyták abba a betörők a riasztó megszólalása után a lakás vagy az épület feltörését, és pánikszerűen menekültek el a helyszínről. Ezek típusairól, valamint arról, hogy milyen zárakkal és biztonsági berendezésekkel szereljük fel lakásainkat, a következő alkalommal olvashatnak.

Addig is gondtalan pihenést és nyaralást kívánok minden

HORVÁTH & LUKÁCS
GALÉRIA
9485 NAGYCENK KISCENKI U. 47.
MAGYARORSZÁG (UNGARN,HUNGARY)
TEL.:'36 99360274, 360282 FAX.:'36 99360281
EMAIL: GALERIA@SYNECO.HU
http://www.syneco.hu/galeria/horvath_lukacs

A

Horváth & Lukács
Galéria
meghívja Önt és Családját
nagycenki galériájába

Németh Miklós
(Csepeli Varró Németh Miklós)
Ilosvai Varga István díjjas
festőművész

kiállítására

Megnyitó :
1997 május 31. 16 órakor

A kiállítást megnyitja
Tisza Zsuzsanna
Cédrus könyvkereskedés tulajdonosa

A kiállítás nyitva:
1997 Május 31- Június 14-ig
hétköznap 8 - 18 ig , szombaton 8 -13 ig, vasárnap zárva.

Németh Tiklós festő

NÉMETH MIKLÓS

említve ld. Lacza Márta

Losonci Miklós: XX. kerületi képzőművészek. Ságvári Iskolagalória

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 17. sz. 4. o.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

Németh Miklós, festőművész

az idei Bajai Nyár keretében megnyílt képzőművészeti kiállításon akad olyan festő, aki Hemingway ösvényén keresi a halászat drámáját, – így Pap Gyula, Németh Miklós, Patay Éva. (említve)

Losonczi Miklós: Halászat a festésznetben.
Békés Megyei Népújság, 1982 júl. 24.

Németh Miklós, festőművész

A Bajai Nyár keretében megnyílt képzőművészeti kiállításon szerepelnek olyan művészek, akik Hemingway öszvényén keresik a halászat drámáját. Így Patay Éva, Németh Miklós, Papp Gyula. /említve/.

L. M.: Halászat a képzőművészetben.
Petőfi Népe, 1982. júl. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 JUN 5

DOLGOZÓK LAPJA

Németh Miklós grafikus-művész

1021

Németh Miklós metszete

Ritkán járok abba az alföldi városba, mé
találkozom vele, de ha meglátom, felidéződik
múlttöredék. Olykor eljátszom a gondolattal
lékszik-e rá.?

Bizonyára nem, hiszen számára egy volta
nyerendő tanítvány közül...

★

Általános iskolai földrajz- és történelem
lett pedagógiai antitalentum volt, diszkréten
ütéssel. Az osztályban olván gőggel trónolt, n
csarnok városállamban. Az új anyagközlés n
gátta, valószínűleg únta az egészet. Annál i
riszont a feleltetést, pontosabban azt a módszert, amit ő
számonkérésnek nevezett. Hatunkat-nyolcunkat kihívott, s
nekünk szóról-szóra, egy betűhiba nélkül mondanunk kel-
lett a leckét. Gyorsan végzett, mert a többség elégtelennel
vándorolt a helyére. Neki viszont eszébe sem jutott, hogy
ő is vizsgázott, s ugyanolyan jegyet szerzett, mégpedig meg-
érdemelten. Ehelyett inkább felháborodott, s egyre-másra
csattantak azok a tiltott pofonok.

Tiltakozni? Ugyan kérem! Az ötvenes évek elején jár-
unk, s akkoriban nem volt divat a véleménynyilvánítás,
különösképp olyan emberekkel szemben, mint ő, aki számos
vezetői funkciót is betöltött, azaz biztos védelmet nyújtó

megjelöltem a forrásmunkákat.

Ő fújt visszavonulót, s gi
sem zavart többé...

Azóta sem találkoztunk, v
lenne mondanivalónk egymásn

Másik tanárnőm a legrá
Előbbi kijelentésemen nem
kant, hanem így reagált:

— Jól van, gyerek, ha
az óráimról.

Éltem a lehetőséggel, de
megszégyenülten ültem a hel

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Németh Miklós
grafikus

1021

SZOMBAT, 1982. AUGUSZTUS 14. **NÉPSZAVA**

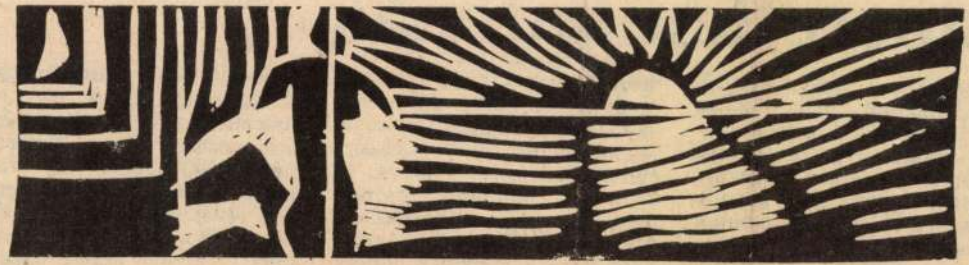

Németh Miklós

NAPKELTE

NÉPSZAVA 1982. AUGUS

Kiss Dénes

Ismeretlen katonák

Valójában egy könyvről akartam írni, olyan könyvről, amely számos világnyelven megjelent és végre magyarul is olvashatjuk, ahogy sok kisebb nyelvterület olvasói szintén elgondolkozhatnak rajta. Finnországban is sok kiadást ért meg és nagy vitákat váltott ki *Az ismeretlen katona* nagyon is ismert sorsa. *Väinö Linna* kis nép írója, mégis a világhoz szól munkájával. Még csak ezért is, mert

Békemenet járja Európát, Helsinkiből, Moszkvából, Budapestről csatlakoznak hozzájuk, békéért tüntetnek ezrek és ezrek, és csaknem annyian halnak meg naponta háborúkban! Mégiscsak többet kell szólnom erről a könyvről, amely ritka érzékletességgel mutatja be a lövészárkok világát, a szüntelen ott ólálkodó halált, s mindazokat a „furfangokat", amelyeket ez a kényszerhelyzet kialakított az

szedték. Élete első őrségén addig nyújtogattak föl rohamsisakot csalétekként, amíg csak nem a tükörrel nézett ki, hanem azt hitte, majd ő elkapja azt a szemben levőt. Nem kapta el. Kinézett és a mesterlövész, aki csak erre várt, nem hibázott!

Lehet, hogy rászedett ismeretlen katonák leszünk? Ahogy az lett meganynyi ismerősünk, hozzátartozónk a Don-kanyarban

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-711, 337-731

Németh Miklós, grafikus

1982 NOV 2

KISALFÖLD

1021

Németh Miklós rajza.

tilos! A lányka nem olvas, az apja nem lát, nem hall, a lányka nem nyal fagyit. Itt a kocsmában nem is. mérnek olvat.

De maradjunk a táblánál; nem áll alatta senki, a senki vállán sem egyensúlyoz apróbb senki, csak van a tábla, s hirdeti az „igét"... Mégiscsak magasan van az a tábla. Aki asztalnál ül, s mondjuk eljut addig a pontig, hogy nótára fakadjon, hát dalolna inkább a piroskockás abrosznak, úgy ölébeformán, mintsem szemmagasságnak, nemhogy még följebb! A táblát olvasta tán, mikor beült, ám az-

Hm. Halkan tehát szabad. Aki erre nem képes, és elereszti hangját, torkából kiszabadulnak a trillák, az valami olyasmit követ el, amit tiltanak. Mit tesznek ellene? Büntetési alap — forintokban mérve — nincs. Felszólítják tán tevékenysége felhagyására? Hányszor? Utána kitessékelik? Igen, csakis ezt tehetik, hiszen jólelkűek írhattak ki ily szolid szöveget.

Mert ráérek, a feliratot boncolgatom. Hangosan énekelni tilos! Aki megszegi, vét ellene. Halkan szabad. Ki is írhatnák, hogy halkan szabad. És aki nem hajlandó halkan énekelni, az vét. Mint például én is. Mert, hogy fikarcnyi kedvem sincs énekelni. Hal-

mi az
tilos?

Mer
három
de mo
nem h
Nézem
egymás
a falo
a pinc
gét. H
vasni!
szó, pi
fenn,
A pinc
goskod

Legalább vesszőt tettek volna a „hangoskodni" mögé, szólal meg önérzetem az esőtől áztatott utcán, a becsukódott ajtó felé.

Németh Miklós, grafikus

Németh Miklós metszete

Németh Miklós: Metszet

4.

Élet és Irodalom Bp. 1983. jún. 17. XXVII/24

LDÖN

hogy újdonsült ismerőseim, akik
józanul jámbor benyomást keltet-
tek, a közösen használt fürdőszo-

muta ... művek ...
talál ... popvilág ...
ságairól, Steve ...
Jimi Hendrixről ...
Zappáról készített ...
is. A kiállítás ápril ...
ható.

Magyar Nemzet 1984. III. 7.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1983 DEC 24

1021

Németh Miklós linómetszete

Tapolca,
1984. febr

pály

az alább
szerződé
1. sz. v
3. sz.
Az üzlete
és jelentkezési lap
az üzem gazdasági vezetőjénél
vehetők át munkaidőben
(naponta 6.30–15.30 között).
Pályázatok benyújtásának határideje:
1984. január 15.
A versenytárgyalás időpontjáról
a pályázók külön értesítést kapnak.

A Bakonyvidéki Vendéglátó Vállalat központjába

azonnali belépéssel keres

ASCOTA gépkönyvelőt, és gépírókat,
Peremartonba, a vegyipari éttermébe szakácsot.
Jelentkezni lehet a munkaügyi osztályon,
Veszprém, Radnóti tér 2.

PANNONKER Veszprém megyei
Élelmiszer Vegyi-háztartáscikk Kereskedelmi Vállalat

versenypályázat útján szerződéses üzemeltetésre adja a következő élelmiszerüzleteit:

13. sz. bolt Veszprém, Eötvös Károly u. 17.

Németh Miklós, festő

Bpesten a két lapzárta közötti időszakban Németh Miklós, festő kiállítását rendezték meg a Fészek Művészklubban.

Kiállítási kalendárium

1954. febr., Szocialista Művészetért

139.▶
Németh Miklós (1934-)

Festő nyaralók között, 1963
Olaj, papír, kartonon 100x70 cm
Jelezve balra középen: VNMf 1963.
Kiállítva:
- Ernst Múzeum 2000. december.
  Német Miklós festőművésznek, a Kornai Gyűjtemény anyagából rendezett retprospektív kiállításán.

Kikiáltási ár: 190 000 Ft

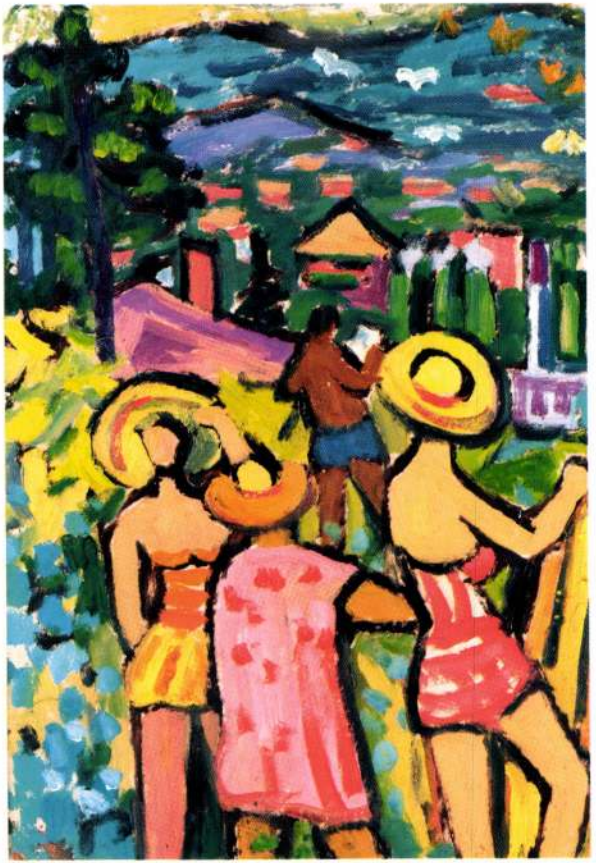

139.

140. ▲
Vörös Géza (1897-1957)

Gladióluszok
Olaj, vászon 54x32,5 cm
Jelezve jobbra lent: Vörös Géza 57.
Kikiáltási ár: 320 000 Ft

141. ▲
Bor Pál (1889-1982)

Tulipánok
Olaj, vászon 85x60 cm
Jelezve jobbra lent: Bor
Kikiáltási ár: 240 000 Ft

Németh Miklós, grafikus

Németh Miklós metszete

Németh Miklós: metszet 15

Élet és Irodalom Bp. 1986. jún. 20. XXX/25

Bólintok, bár kissé furcsán érzem magam, soha ilyen üdülőtelepen nem jártam még. Az igaz, hogy vennék olcsó telket magam is, H. készségesen felajánlotta, hogy segít, most mégis mintha inamba szállna a bátorságom.

záten
sem
lenne

H.
kell
Pedró

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Felelős kiad
Terjeszti

semmit, de semmit, hátrad
parton, nagyot nyújtózkodik és
szemét lehunyva azt mondja: —
Gyerekek, engem ez a horgászat
nem is érdekel igazán. Csak a
szabadság, ez a levegő, ez a nap!
Mintha minden egyéb már csak
nem remélt ráadás volna.

rigazgató.
ben és a

MEGJELENIK
MINDEN
PÉNTEKEN
16 OLDALON

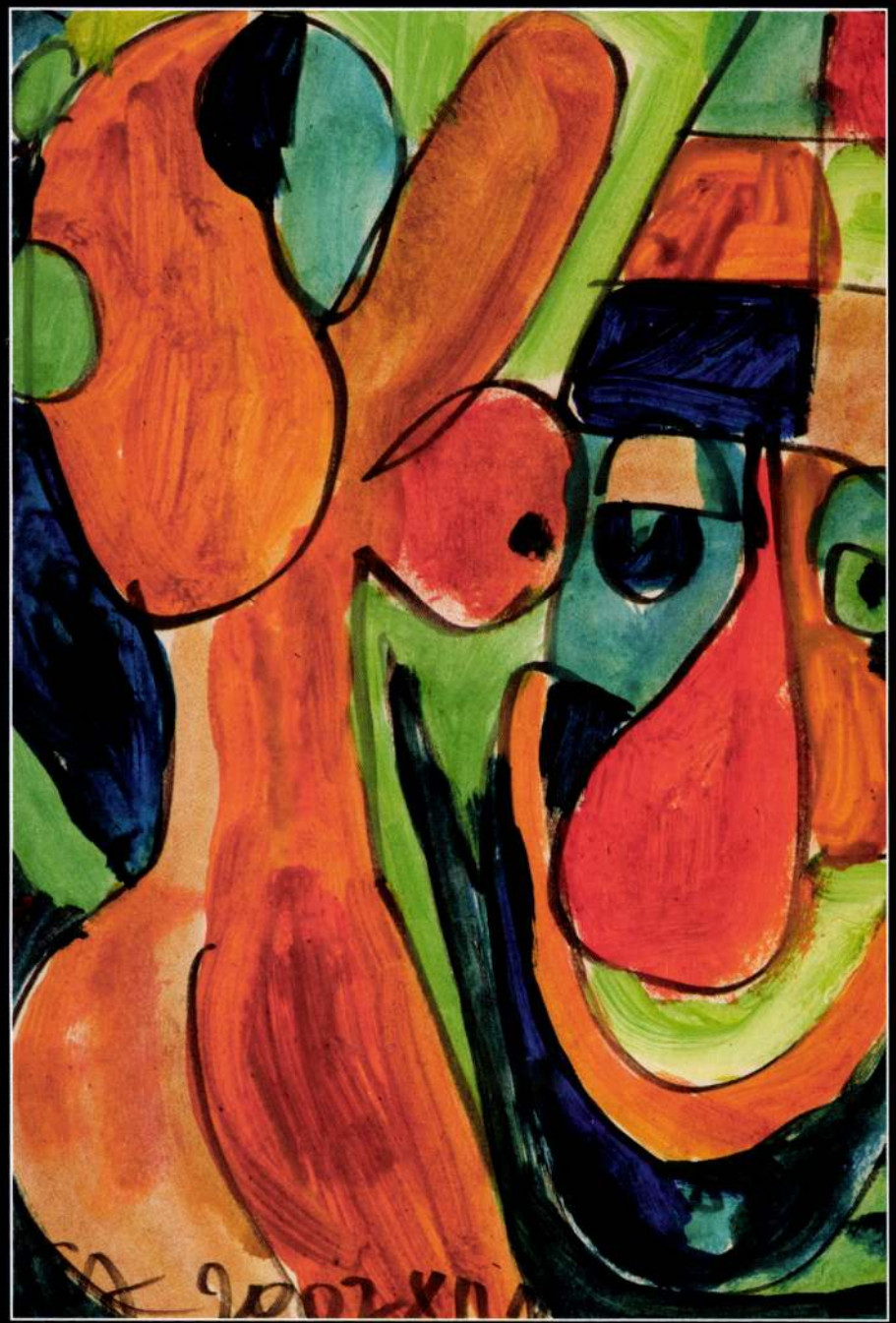

AKT ÉS BOHÓC 29×20 cm, vegyes technika, karton

Németh Miklós

Németh Miklós 1934-ben született Budapesten. 1953 és 1956 között Márffy Akadémiáját látogatta. A későbbiekben is megfordult szabadiskolákban, ahol Szalatnyai József, majd Ilosvai Varga István és Tóth Menyhért voltak mesterei. A francia klasszikus avantgarde-ból (Matisse, Cézanne, Van Gogh) és német expresszionizmusból (Nolde, Kirchner) táplálkozó műveinek elsődleges témája a női akt, a bohócok és harlekinek keserédes világa, illetve a tájkép. Látomásszerű festményeit a tobzódó kolorit, az erős kontúrú, elnagyolt formarend jellemzi. Sokáig a művészeti élet perifériáján alkotó művész két nagyszabású egyéni kiállításon mutatta be műveit, 1981-ben a Műcsarnokban, majd 2000-ben az Ernst Múzeumban.

Miklós Németh was born in Budapest. in 1934. From 1953 to 1956 he frequented courses at Márffy's Academy. Later on he participated in the work of a number of free-schools where his masters were József Szalatnyai, István Ilosvai Varga and Tóth Menyhért. Landscapes and the sour-sweet world of female nudes, clowns and harlequins are the main theme of his works rooted in French classical avangarde and German expressionism. His visionary paintings are characterized by abundant colouring and strongly contoured, rough forms. The artist, who has long been living on the periphery of the artistic world, had two major one-man shows: one in the Műcsarnok in 1981, the other in the Ernst Museum in 2000.

Művészetért, Oktatásért Alapítvány, Szeged, 2007

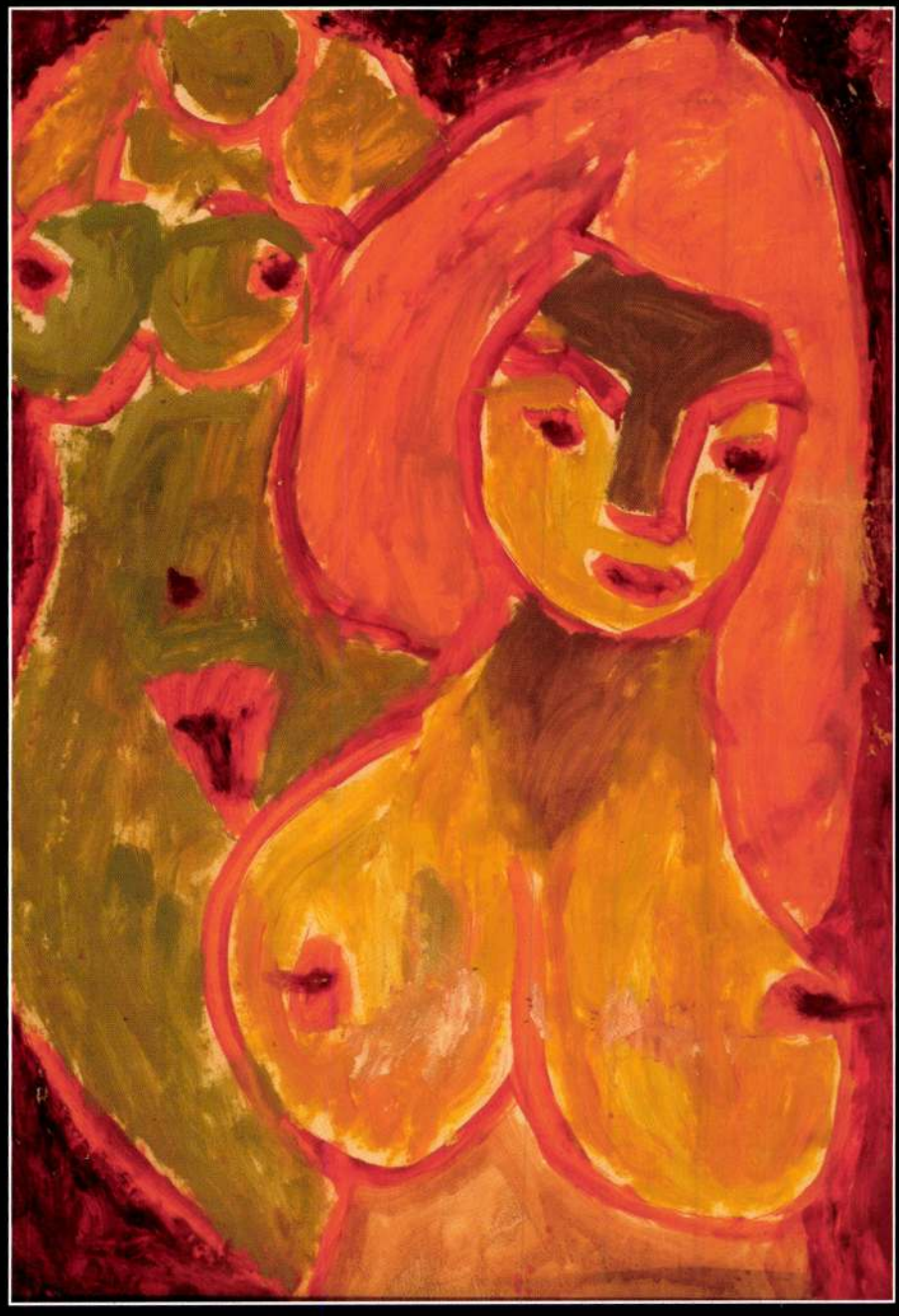

KETTŐS AKT 100×70 cm, olaj, karton

SZOMBATHELYI TAVASZI FESZTIVÁL

A Szombathelyi Képtár,
Szombathely Megyei Jogú Város,
Szeged Megyei Jogú Város és a
Szegedi Művészetért, Oktatásért Alapítvány

tisztelettel meghívja Önt és barátait

NÉMETH MIKLÓS

festőművész gyűjteményes kiállításának
megnyitójára és a kapcsolódó rendezvényekre

2008. március 20.-án (csütörtök) 17 órára
A kiállítás kurátora Szabó Noémi művészettörténész

A megnyitón közreműködik a
SZEGEDI KORTÁRS BALETT

Megtekinthető 2008 március 20-tól május 4-ig
hétfő kivételével minden nap 10-től 17 óráig
Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12

A MEGNYITÓ PROGRAMJA

2008. március 20. 17 óra

NÉMETH MIKLÓS festőművész kiállításának megnyitója

- Bevezetőt mond: Dr. Gálig Zoltán művészettörténész, a Szombathelyi Képtár igazgatója.
- Megnyitja: Dr. IPKOVICH GYÖRGY Szombathely Megyei Jogú Város polgármestere
- Szeged város nevében köszöntőt mond: Dr. SOLYMOS LÁSZLÓ alpolgármester

- Szegedi Kortárs Balett Juronics-Orf: Carmina Burana részlet; előadják: Szarvas Krisztina és Fodor Zoltán
- Kisorsolásra kerül Németh Miklós egy alkotása
- Fogadás
- 17.40 Szabó Noémi Németh Miklós, Színvallomás című könyvének bemutatója, a szerzővel Incze Zsuzsa televíziós műsorvezető beszélget

A Képtár földszintjén megtekinthető:

- Németh György fotóművész SZEGED várost bemutató fotókiállítása
- Sejben Lajos szegedi képzőművész kiállítása
- 18.30 A Képtár földszinti előadótermében a Szegedi Nemzeti Színház produkciója: Bennett: Beszélő fejek című monodrámáját Megyeri Zoltán színművész adja elő.

---

március 27. 18 h Upanisad Jazz zenekar koncertje

április 5. 17 h Stankowsky testvérek kamarakoncerje

április 17. 16 h Jöttem, láttam, bohócot pingáltam - Gyermekrajz kiállítás – Jutalmak átadása

182

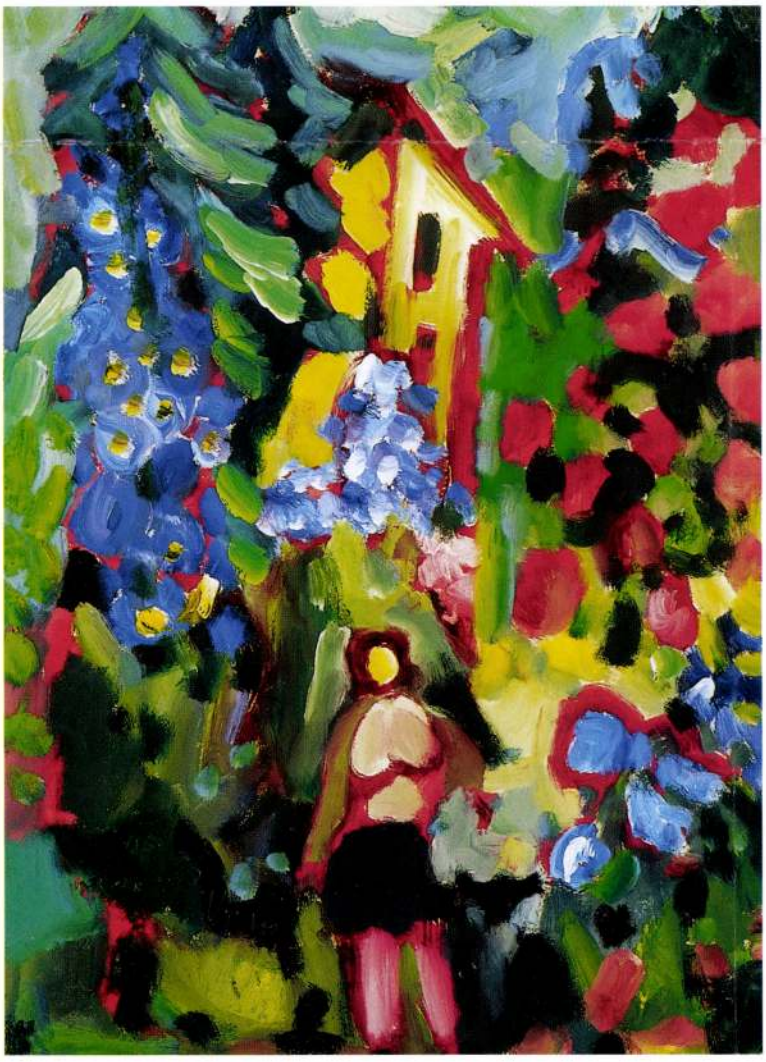

183

182 ▪ NÉMETH MIKLÓS (1934–)

Anyák napja

62 × 122 cm
Olaj-tempera, papír, kartonon
Jelezve középen lent: VNMf 65.
Kiállítva: az Ernst Múzeum 2000. decemberi
„Németh Miklós festőművész
a Kornai Gyűjtemény anyagából"
rendezett retrospektív kiállításán

Kikiáltási ár: 190 000 Ft

183 ▪ NÉMETH MIKLÓS (1934–)

Asszony a kertben

98 × 70 cm
Olaj, papír, kartonon
Jelezve balra lent: VNMf 67
Kiállítva: Az Ernst Múzeum 2000 decemberi
„Németh Miklós festőművész
a Kornai Gyűjtemény anyagából"
rendezett retrospektív kiállításán

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

NÉMETH Miklós

106

106 ▪ NÉMETH MIKLÓS (1934–)

Napraforgók Holddal, szerelmespárral

100,5 x 70,5 cm
Olaj, papír, kartonon
Jelezve jobbra középen: VNMF 61 VIII. 7.
Kiállítva: Az Ernst Múzeum 2000. decemberi „Németh Miklós festőművész a Kornai gyűjtemény anyagából" rendezett retrospektív kiállításon

Kikiáltási ár: 240 000 Ft

107 ▪ TÓTH MENYHÉRT (1904–1980)

Asszony kosárral

43,5 x 31 cm
Olaj, karton
Jelezve jobbra fent: TM

Kikiáltási ár: 340 000 Ft

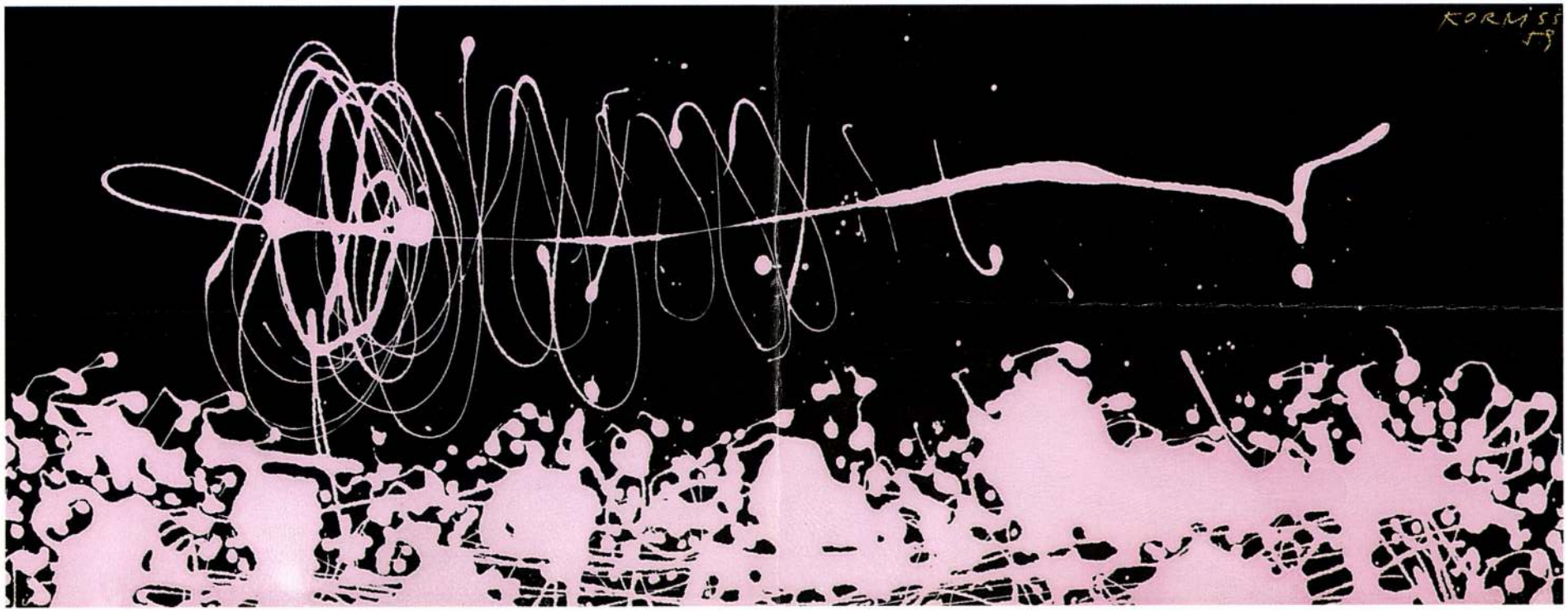
KORM'55

NÉMETH MIKLÓS
2002. dec.

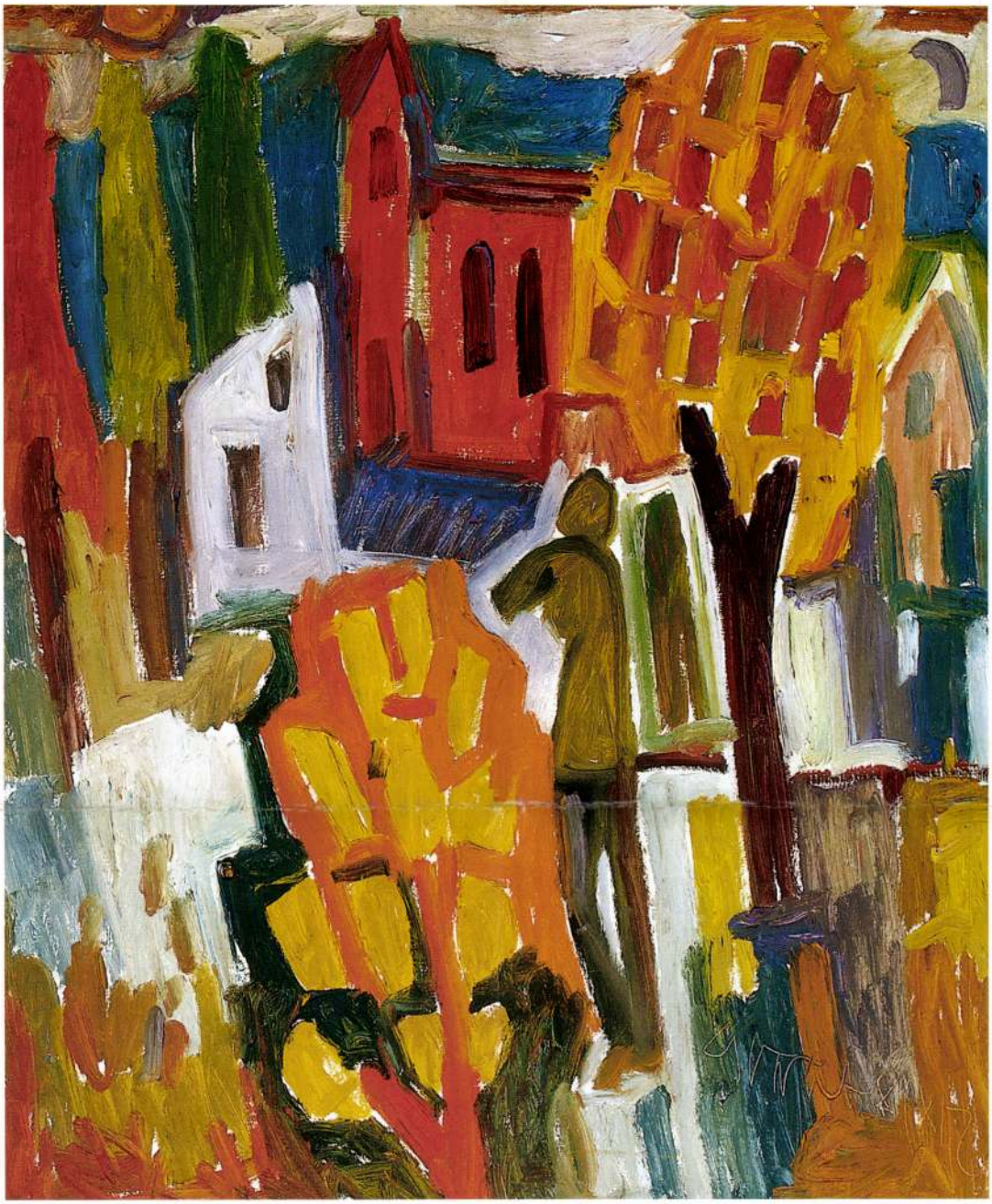

189.▲
Németh Miklós (1934-)

Vasárnap, 1981.

Olaj, farost, 82x67,5 cm
Jelezve jobbra lent: VNMF 81. X. 12.
Proveniencia:
• Kornai gyűjtemény

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

190.

190. ◀
Derkovits Gyula (1894-1934)

Búcsú

Akvarell, papír, 34x36 cm
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

191. ▼
Rippl-Rónai József (1861-1927)

Lovak és csikók

Diófapác, papír, 30x46 cm
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 280 000 Ft

191.

Németh Miklós

Németh Miklós HÓVIHARBAN

Népszava
1985. II. 9.

diploma nélkül, pedagógiai
ek nélkül, nevelőszülőként,
patrónusként, a szív és az
tje szerint gyógyítják az ál-
ívülről nem, vagy alig látható

annyit, egyik-másik kezdi értékelni a pénzt. Bár máig is *mindent közösnek hisznek*. Ha valaki éhes, annak ennie kell. A máséból, akárkiéből, az éhesnek ennivaló jár. Időnként megállnak itt, az

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós, grafikus

DOLGOZÓK LAPJA

1983 NOV 19

1021

LAPJA — 1983. november 19., szombat

Németh Miklós linómetszete: Ünnep

300 éve történt

„Nem sok üdőre utánna, hogy a körösztények kezébe esett Buda"

Háromszáz éve történt, hogy 1683. október 28-án viszonylag rövid ostrom után Szobieszki János lengyel király és a Lotharingiai Károly herceg szövetséges lengyel—német—osztrák csapatai bevonulhattak az esztergomi várba. A Bécs felmentését követő hadjárat legjelentősebb sikeréről még aznap levélben számolt be a lengyel király a török elleni hadjáratot szervező és anyagilag is támogató XI. Ince pápának. Esztergomot egész Magyarország és a Balkán kulcsának tekintette a király, a török Európából való kiszorításának, a balkáni népek felszabadításának első jelentős lépését látta az egykori, árpádkori magyar főváros visszahódításában.

Az 1695—1603 közti éveket vül semmi egyebet nem tud-

birtokáról való szökött jo
bágyok, sőt a város bírája
az ő szökött köbölkúti jo
bágya.

Buda visszavételével m
nem értek véget a megp
háltatások, a felszabadító h
cok 1699-ig tartottak. Eszt
gom környékét már nem s
tották török—tatár támadás
de óriási terheket rótt
megtelepülés gondjaival k
dő népességre a császári
patok eltartása. A közs
állandóan a túlterhelésről
helyben állomásozó, „

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Miklós grafikus művész

NÉPSZAVA

1983 DEC 10

1021

Németh Miklós

FENYVESBEN

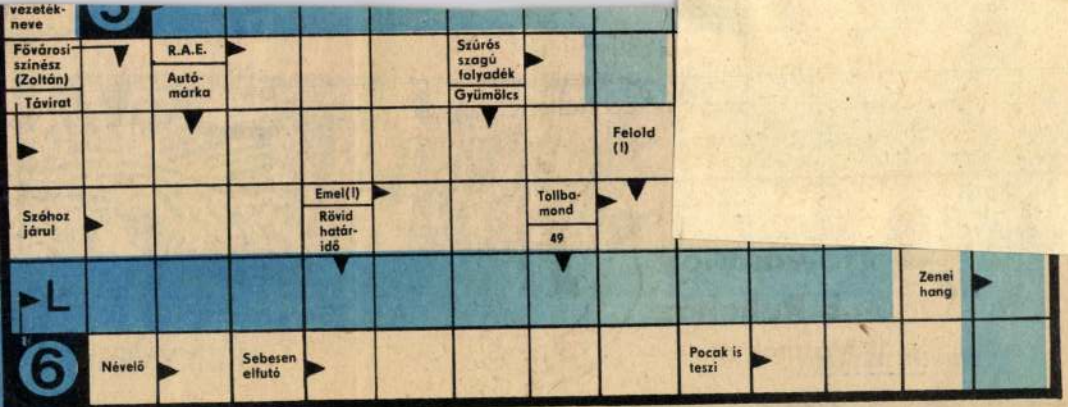
vezeték-neve
Fővárosi színész (Zoltán)
Távirat
R.A.E.
Autómárka
Szúrós szagú folyadék
Gyümölcs
Felold (I)
Szóhoz járul
Emel(I)
Rövid határidő
Tollbamond
49
Zenei hang
Névelő
Sebesen elfutó
Pocak is teszi

NÉMETH MIKLÓS

Aktok a tájban és virágok között

Németh Miklós festőművész kiállítása

Vörös, sárga és kék aktok szobabelsőkben, kertekben, virágok között és a tájban. A nő a legnagyobb témám, sok aktképet festek, főleg a tájban – mondja Németh Miklós festőművész, akinek képeiből a Ferenczy Galéria (V. kerület, Ferenczy István utca 28.) rendezett június 3-ig látogatható kiállítást.

Németh Miklós először csendélet- és tájképfestőnek készült. A festőművész és grafikus Márffy Ödön Akadémiáján tanult. Aktképeket és portrékat 1980 óta fest, ekkor költözött el Pasaréti, a virágzó fák és a hegyoldalakon végigfutó házak közül, amelyek állandó témát adtak a festményeihez – Zuglóba.

– Pasaréten kertem volt harmincféle virággal, gondoztam és lefestettem őket – mondja Németh Miklós. – A természetben festek a legtöbbször az első benyomás, a színek után. Amikor egy ablakon megcsillan a napfény, szivárványszínű lesz, szinte látomássá válik, ez ragadja meg a képzeletem leginkább.

A csendélet és a tájkép nem tűnt el Németh Miklós képeiről. Az aktok virágok között és tájrészletekben jelennek meg a festményeken, vagy a vászon egész felületén, mint a Három Grácia Nappal és Holddal, a Szemérmes nő, a Sütkérezők és Vetkőzők című képeken. Az alkotások műteremben készülnek, de festett már Németh Miklós aktképet modell után a budai városlaban is.

R. Gy. Zs.

Németh Miklós Mezítelen szerelmesek című festménye

NÉPSZABADSÁG, 2001. MÁJ. 28. 26. o.

SZÍNHÁZMŰSOR

Már van új telefonkönyv

Egy hete vehető át a postahivatalokban az új budapesti telefonkönyv. A kiadványról *Gergely László,* a Matáv adatbázis osztályának vezetője elmondta, hogy összesen 658 511 hívószámot tartalmaz, amely 572 831 előfizető között oszlik meg. Ez körülbelül azonos a tavalyi mennyiséggel, bár a Matáv budapesti előfizetőinek száma némileg emelkedett, viszont többen vannak azok is, akik titkosítani akarták számukat. A telefonszámok a február 28-i állapotnak felelnek meg. A könyv 1,8 kilogramm súlyú, finn papírra nyomták egy ausztriai nyomdában (huszonöt nap alatt), s körülbelül hétszázezer példányban készült, 1200 tonna papírt használtak fel hozzá. Környezetvédelmi és adatkezelési szempontból fontos, hogy a telefonkönyv adatbázisa CD-n is megvásárolható 6000 forint+áfa árért, illetve azok az előfizetők, akiknek tíznél több vonaluk van, tíz telefonkönyv helyett kérhetnek egy CD-t. Az adatok egyébként az interneten is elérhetők, például a Matáv honlapján.

A régi telefonkönyvek begyűjtésével külön cég foglalkozik. Évente azonban csak az előző évi könyvek mintegy húsz százalékát sikerül visszagyűjteni. Ennek egyik oka valószínűleg az, hogy az emberek szeretik maguknál tartani a régi példányokat is, sokan például azokból tudják megkeresni egykori ismerőseiket (akik például később titkosítják számukat), másrészt pedig egyre többen tartják értéknek a régi telefonkönyveket e gyorsan változó világban.

Cs. L.

Már többször beszámoltunk róla, hogy a Rákoscsaba-Újtel Naplás-bányák elmaradt rekultivációja miatt pert kezdem Főügyészség. Ezzel párhuzamosan a Közép-Duna-völgyi Felügyelőség mindenfajta hulladéklerakást megtiltott a te tulajdonost környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezte.

A három tulajdonos nevén lévő, összesen hetvenkét hektárnyi területen a hetvenes években kezdődött el a sóderbányászat – először csupán néhány hektáron –, később újabb és újabb területeket vettek birtokba. Az elhagyott gödrökbe pedig szemét került. A Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat évtizedek alatt ötmillió köbméternyi kommunális hulladékot rakott le itt. A kerületi önkormányzat által kezdeményezett belső vizsgálat kimutatta, hogy 1996 és 1999 között más cégek – legálisan és illegálisan – még mintegy 30 ezer köbméter szemetet helyeztek el a területen. (Természetesen 1996 előtt is folyt lerakás, de erről nincsenek pontos adatok.)

Amint beszámoltunk róla, tavaly az önkormányzat hiva tálta az érintett hat vezetek képviselői embert. Ezek után értői kamara ajánlá céget, hogy készít mányt az önkorma lévő négyhektáros mányban leírták: a j jelent közvetlen ves a korábbi feltöltés len és jogszerűtlen késedelme vitathata lapotot szereptéves sek és az önkormán tása idézte elő, állítj Amikor az előző tes 4,6 hektáros gödröt,

Késik a rekultiváció

Hűsítő
várjuk a

Már van új telefonkönyv

Egy hete vehető át a postahivatalokban az új budapesti telefonkönyv. A kiadványról *Gergely László,* a Matáv adatbázis osztályának vezetője elmondta, hogy összesen 658 511 hívószámot tartalmaz, amely 572 831 előfizető között oszlik meg. Ez körülbelül azonos a tavalyi mennyiséggel, bár a Matáv budapesti előfizetőinek száma némileg emelkedett, viszont többen vannak azok is, akik titkosítani akarták számukat. A telefonszámok a február 28-i állapotnak felelnek meg. A könyv 1,8 kilogramm súlyú, finn papírra nyomták egy ausztriai nyomdában (huszonöt nap alatt), s körülbelül hétszázezer példányban készült, 1200 tonna papírt használtak fel hozzá. Környezetvédelmi és adatkezelési szempontból fontos, hogy a telefonkönyv adatbázisa CD-n is megvásárolható 6000 forint+áfa árért, illetve azok az előfizetők, akiknek tíznél több vonaluk van, tíz telefonkönyv helyett kérhetnek egy CD-t. Az adatok egyébként az interneten is elérhetők, például a Matáv honlapján.

A régi telefonkönyvek begyűjtésével külön cég foglalkozik. Évente azonban csak az előző évi könyvek mintegy húsz százalékát sikerül visszagyűjteni. Ennek egyik oka valószínűleg az, hogy az emberek szeretik maguknál tartani a régi példányokat is, sokan például azokból tudják megkeresni egykori ismerőseiket (akik például később titkosítják számukat), másrészt pedig egyre többen tartják értéknek a régi telefonkönyveket e gyorsan változó világban.

Cs. L.

Már többször beszámoltunk róla, hogy a Rákoscsaba-Újtelep Naplás-bányák elmaradt rekultivációja miatt pert kezdemén Főügyészség. Ezzel párhuzamosan a Közép-Duna-völgyi K Felügyelőség mindenfajta hulladéklerakást megtiltott a terül tulajdonost környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezte.

A három tulajdonos nevén lévő, összesen hetvenkét hektárnyi területen a hetvenes években kezdődött el a söderbányászat – először csupán néhány hektáron –, később újabb és újabb területeket vettek birtokba. Az elhagyott gödrökbe pedig szemét került. A Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat évtizedek alatt ötmillió köbméternyi kommunális hulladékot rakott le itt. A kerületi önkormányzat által kezdeményezett belső vizsgálat kimutatta, hogy 1996 és 1999 között más cégek – legálisan és illegálisan – még mintegy 30 ezer köbméter szemetet helyeztek el a területen. (Természetesen 1996 előtt is folyt lerakás, de erről nincsenek pontos adatok.)

Amint beszámoltunk róla, tavaly az önkormányzat hivatalo tálta az érintett hatóság vezetek képviselőit, n embert. Ezek után az ig értői kamara ajánlásáva céget, hogy készítsen mányt az önkormányz lévő négyhektáros terü mányban leírták: a jeler jelent közvetlen veszél a korábbi feltöltés azo len és jogszerűtlen vol késedelme vitathatatlar lapotot szereptévesztés sek és az önkormányzat tása idézte elő, állítják a Amikor az előző testüle 4,6 hektáros gödröt, egy

Késik a rekultiváció

Hűsítő aj
várjuk a M

Egyes ASTRA és VE
AJÁNDÉK LÉGKO

Az új gépkocsi vételárába
és a fennmaradó részt rendki

*Az ajánlat a 2001.06.30-ig forgal

Aktok a tájban és virágok között

Németh Miklós festőművész kiállítása

Vörös, sárga és kék aktok szobabelsőkben, kertekben, virágok között és a tájban. A nő a legnagyobb témám, sok aktképet festek, főleg a tájban – mondja Németh Miklós festőművész, akinek képeiből a Ferenczy Galéria (V. kerület, Ferenczy István utca 28.) rendezett június 3-ig látogatható kiállítást.

Németh Miklós először csendélet- és tájképfestőnek készült. A festőművész és grafikus Márffy Ödön Akadémiáján tanult. Aktképeket és portrékat 1980 óta fest, ekkor költözött el Pasarétről, a virágzó fák és a hegyoldalakon végigfutó házak közül, amelyek állandó témát adtak a festményeihez – Zuglóba.

– Pasaréten kertem volt harmincféle virággal, gondoztam és lefestettem őket – mondja Németh Miklós. – A természetben festek a legtöbbször az első benyomás, a színek után. Amikor egy ablakon megcsillan a napfény, szivárványszínű lesz, szinte látomássá válik, ez ragadja meg a képzeletem leginkább.

A csendélet és a tájkép nem tűnt el Németh Miklós képeiről. Az aktok virágok között és tájrészletekben jelennek meg a festményeken, vagy a vászon egész felületén, mint a Három Grácia Nappal és Holddal, a Szemérmes nő, a Sütkérezők és Vetkőzők című képeken. Az alkotások műteremben készülnek, de festett már Németh Miklós aktképet modell után a budai városlakban is.

R. Gy. Zs.

Németh Miklós Mezítelen szerelmesek című festménye

SZÍNHÁZMŰSOR

Bárka Színház: Amalfi hercegnő (7). **Bárka Stúdió:** Filmklub (4). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** Amerikai Elektra (7). **Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió:** Kvartett (fél 8). **Budapest Bábszínház:** Micimackó (6 – a Kertész Utcai Művészeti Iskola bemutató ea.). **Budapest Bábszínház Játszó-tér:** Akár hiszed, akár nem... (7). **Játékszín:** Olympia (7). **József Attila Színház:** 3:1 a szerelem javára (7 – Fodor Imre-bérl., 4. ea.). **Kolibri Színház:** A farkas szempillái (10). **Lézerszínház:** Mike Oldfield 3D (fél 8). **Madách Kamara Színház:** Mennyből az angyal (7). **Magyar Színház:** Bihari János Táncegyüttes műsora (7). **Várszínház:** Bánk bán (7). **Merlin Kamaraterem:** A Piros család az orra után megy (fél 8 – bemutató ea.). **Thália Színház Új Stúdió:** A kassai polgárok (fél 8). **Vígszínház:** Furcsa pár (7 – Jób-bérl., 3. ea.). **Pesti Színház:** Cselédek (7 – Békés-bérl., 4. ea.).

Az

ERNST
MÚZEUM
■ BUDAPEST ■

meghívja Önt

Németh Miklós
festőművész
a
Kornai Gyűjtemény

anyagából rendezett retrospektív kiállításának
fogadással egybekötött megnyitójára
2000. december 10-én,vasárnap 11 órára.

A kiállítást megnyitja
Deim Pál
Kossuth-díjas festőművész,

pianínón közreműködik
Darvas Ferenc
zeneszerző

NÉMETH MIKLÓS

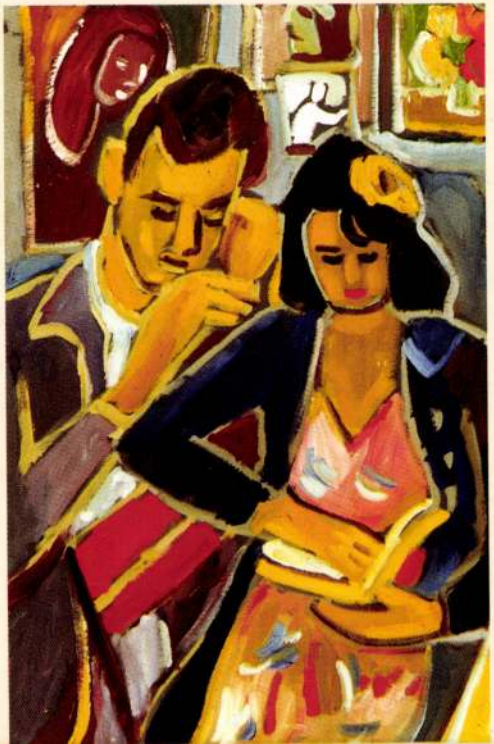

A képek egy része
a kiállítás ideje alatt megvásárolható.

A kiállítás megtekinthető:
2000. december 10-től
2001. január 14-ig,
hétfő kivételével 11-19 óráig,
vasárnap 11-18 óráig.

A kiállításhoz kapcsolódó program
(vasárnapi matiné):

2001. január 14-én de.11 órakor
a ***Weiner-Szász Kamaraszimfónikusok***
tagjainak koncertje.

Cím:Ernst Múzeum,1065 Budapest,Nagymező u.8.
Tel./fax:341-4355

The **Ernst Museum**

has the honour to invite you
to the opening of the retrospective of
the painter **Miklós Németh**

at 11 a.m. Sunday, December 10, 2000.
Paintings selected from the
Kornai Collection

Opening address by
Pál Deim,
Kossuth Prize

Piano performance:
Ferenc Darvas
composer

The ceremony will be followed by a reception.

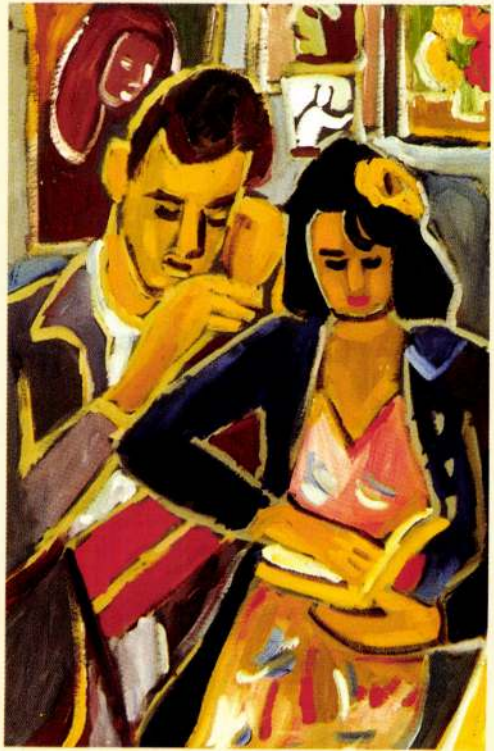

Some paitings are for sale
during the exhibition period.

The exhibition is open:
December 10, 2000 to January 14, 2001;
11-19 every day except Mondays;
Sundays 11-18

Program during the exhibition period
(Sunday Matinée)

Concert by
Weiner-Szász Chamber Symphony Orchestra,
11 a.m. January 14, 2001

Address: Ernst Museum, 1065 Budapest,.
Nagymező utca 8.
Tel./fax: 36 / 1 / 341-4355

Németh Miklós

DEIM PÁL

Kortárs 2004/1

A szív és lélek anatómiája

NÉMETH MIKLÓS FESTŐMŰVÉSZRŐL

Cézanne azt mondta: le kell rombolni minden iskolát, de mindet! Ám hozzá kell tenni: az ítészi iskolákat is, mert ők ráadásul mindig késve érkeznek, késve mozdulnak. Gondoljunk csak Csontváryra, Tóth Menyhértre, Román Györgyre.

A hetvenéves Tóth Menyhért műcsarnoki nagy bemutatkozásán az ítészek – de a művészek egy része is – zavart arccal járkáltak: ez valóban jó? – kérdezgették. Egy kritikus sajnálkozva mondta: szegény Tóth Menyhértnek éppen Klee szomszédságában kellett kiállítania.

Szegény Klee, gondoltam én, egy kicsit összezsugorodott Tóth Menyhért mellett. Minden új művész új megközelítést kíván! Ez Németh Miklósra is vonatkozik.

Mikor hazai művészetünket provinciálisnak titulálják, eszembe jut, hogy Andy Warhol és az amerikai avantgárd akkor lett igazán jó, amikor elszakadtak Európától, és vállalták saját provinciális életüket, illetve annak kifejezését. Hála nekik, megszületett a provinciális Amerikai Művészet. Ekkor lettek világhírűek. Ugyanakkor a provinciális Tóth Menyhért – aki szintén jelentős művészetet hozott létre Miskén, ugyanúgy, mint Andy Warhol New Yorkban – nem lett világhírű. És Miskét sem emlegetik úgy, mint New Yorkot. Ennyit a mi kishitűségünkről és ítészeink tévhitéről.

A 60-as években indult a szocreált bomlasztó avantgárd. Ezzel párhuzamosan, a művészeti harci zajtól messze már működött Németh Miklós is. Minden avantgárdon kívül, saját törvényeivel, erős provinciális kötődéssel, a lélek anatómiája szerint, nagyszerű tehetséggel indult el egyedül egy dionüszoszi úton.

Németh Miklóst először közel fél évszázada láttam, Szalatnyay József festőművész szakkörvezető mutatta be. Akkor húszéves lehetett, jómagam úgy huszonkettő körül. Szepi bácsi azt mondta: ez egy nagyon tehetséges gyerek, már stílusa is van. Akkor még nem dívott, hogy öntörvényű. Már első képei a csak rá jellemző komponálási módon és színvilágban készültek, de a festék felrakásának intenzitása is a mait idézte.

Nagyszerű koloristának született. Nem emlékszem, hogy zsűrizéskor egyszer is rossz színezés miatt kimaradt volna képe. Úgy hiszem, abszolút *színhallása* van. Az anatómiai pontosság helyett a szív és lélek anatómiájára figyel; de nem is kell figyelnie erre, mert úgy van benne, mint virágban az illat. Művei spekulációmentesek, erős érzelmi közvetítők, időtlenek. Figurái esendőek, törékenyek, az élet szeretete hatja át őket, a szív festészete. Ez nem avantgárd program.

Egy filmrendező szerint a pátosz és ethosz egyaránt jellemzi képeit. Fiait szívesen állítja a festmények elé: ilyen az élet, ilyen lehetne az élet. Nincs jelen depresszió, nyomasztó szürrealizmus, torz démonok; Némethet szörnyek nem üldözik, mint választott példaképét, Goyát. (Már fiatalon növeszti pajeszát, hogy rá hasonlítson. Turay G. Kamil: a pajesz lélekjelkép.)

Hogyan fest Németh Miklós? Egy alkalommal meghívtam műtermembe – helyesebben az udvaromba – festeni (műterembe, lakásba Miklóst beengedni életveszélyes, minden összeke-

nődik körülötte). Az udvaron egy nagy farostlemezt készítettem ki, hogy lássam, egy nagyméretű felülettel mit kezd. Az előkészület abból állt, hogy öt-hat befőttesüvegben előre feloldott különböző színeket, hogy menet közben azzal már ne kelljen bíbelődni. Azt tudni kell, hogy Miklós egy ülésre festi meg képeit, mint Rippl-Rónai vagy Vaszary.

A munkának azonnal nekilátott. Előrajzolás nélkül festeni kezdett. Az egyik üveget a kezébe vette, és amíg egy csepp festék volt benne, le nem tette. A másik üveggel ugyanaz történt, az utolsó cseppig *kifestette* belőle a festéket. Mondanom sem kell, így ment ez az utolsó üvegig; majd bejelentette: kész a kép. És ha lett volna még két üveg? Miért éppen akkor lett kész a kép, ez számomra ma is rejtély.

Egyébként a mű is érdekes volt. Egy kb. 240 x 120-as méretű farostlemezre a metró mozgólépcsőjén le-föl nyüzsgő embereket festett; úgy vonaglottak, mint az ondósejtek a megtermékenyítés előtt. A kép közepén egy telt idomú, lengén öltözött nő, nagyon rövid ruhában. Kilátszódott mindene – az élet centruma, kapuja. Itt látható volt, hogy egy egyszerű téma a libidó révén hogyan válik látomássá, akár misztériumjátékká. Mindez oly természetességgel, nagyvonalúan előadva, hogy nyoma sincs a mesterkéltségnek.

Gyakori témája az összekapaszkodó emberpár. Ez mottója is lehetne életművének. Jelkép, amit kozmikus elemmel is gyakran kiegészít, a Hold és Nap megjelenítésével. Ezáltal az összetartozás hétköznapi élményét egyetemes magasságba emeli, éreztetve, hogy magasabb erőktől is függünk. Ez a hétköznapi transzcendencia teszi különössé Németh Miklós művészetét. Amiről képei beszélnek, az hiányzik a mai művészetből. Ő az élet természetes vágyállapotát nyújtja felénk.

Provinciája Pasarét, ahol született, és fiatal éveit töltötte, valamint Csepel, ahová huszonöt évig járt képzőművészeti szakkörökbe, s ahol Tóth Menyhért és Ilosvai Varga István igazgatta pályáját. Itt ismerkedett meg Ilonkával, a festőtárssal, aki élettársa, felesége, gyermekei anyja lett. Egy megható, szép kép idézi emlékezetünkbe asszonyát, amint a szakkörben, fiatal lányként, jellegzetes tartásban tevékenykedik a festőállvány előtt. Mindketten innen indultak, összetartozásuk az egymást segítés jelképe is.

Bohóc (1979)

BAGOLAI POLIKÁRP

Érzések rakoncátlanja - egy vérbő kolorista

NÉMETH MIKLÓS MŰVÉSZETÉRŐL

Egy-egy képét látva nem akartam hinni a szememnek: ismeretlen művész ilyen jól nem festhet! Valamely posztimpresszionista *utáni* klasszikussal van dolgunk, aki úgy lépett ki Gauguin kertjéből, hogy Van Gogh őrületét is magával hozta? Vagy egy expresszionista *lángolóval,* aki nem röstell Rippl-Rónaiig is visszamenni, Toulouse-Lautrec bugyogós, netán bugyi nélküli kokottjaira ugyancsak pillantást vetve, hogy kikössön a magyar festészetet megújító *őrülteknél,* s azok bűvöletében, ám a csak rá jellemző „torzítással" kenje a vászonra, hullámpapírra, kartonra, szinte belefulladva a festékbe, öntörvényű látomásait?

De hát honnan jön, miféle több évtizedes közöny, meg nem értés burkát törve át lép teljes fegyverzetben elénk Németh Miklós? Sok ezer festményt számláló életművén belül az a *kikristályosodott* pár száz darab miként maradhatott a szakma és a közönség körében ennyire ismeretlen akkor, amikor féltehetségek, negyedkirályok s a palettát még csak nem is ismerők (ma már *úribb* módi, az installáció járja) ágálnak, többnyire sikerrel, elismerésük érdekében?

A művész visszahúzódása, fölfokozott érzékenysége, már-már gyermeki lelke s legkivált naivitása – a mű majd kivívja a rangját – némiképp magyarázhatja a méltatlan helyzetet. Azonban hatvanhét évesen, ami a *menedzsmentet* illeti, aligha lehet mindent elölről kezdeni. Ha eddig elég volt, tán ezután is elég lesz a Márffy Ödön akadémiáján megszerzett tudás s a mesterektől – Ilosvai Varga Istvántól és Tóth Menyhérttől – ellesett megannyi fogás s a körükben szerzett tapasztalat. És ott lesz, mint ahogy eddig mindig ott volt, a művész és barát Deim Pál óvó s egyben bátorító tekintete – a húsz év előtti, műcsarnokbeli kamarakiállítás megszervezése ugyancsak az ő érdeme –, s nem utolsósorban az az értékösszegző munka (az utóbbi évek ajándéka), amit egy valódi gyűjtemény megteremtésével-gondozásával Kornai Péter végez.

Ám hogy Németh Miklós titkaihoz közelebb jussunk, messzibbről kell kezdenünk.

A nagy, a rendet és az összes formalitást széttörő *álmodók* – Csontvárytól Tóth Menyhértig – egyvalamiben közösek. Nem csupán a képfelület *megdolgozásával* készítették elő a „robbanást", zseniségükkel indulati lökést adván az elrajzoltságuk mellett is tüneményes formáknak, hanem azzal is, hogy minduntalan áthágták a „jó ízlés" határait. Pontosabban: magánmitológiájukat, amelyben az *én* tudatos – tudományosnak hitt – fölnövesztésével egyetemben ott volt a „látszólagos infantilitás és kezdetlegesség" is, szembeállították a közízléssel, illetve a sémákban gondolkodó ítészek értékorientációjával.

Ahogyan – Kállai Ernőtől tudjuk – a fiatal Czóbel Béla piktúrájának ugyancsak legrokonszenvesebb jellemvonása a fönt említett látszólagos gyerekesség és kezdetlegesség (amellyel a művész „egészen meghitt viszonyt teremt ember és természet között"), úgy a valamennyire, legalábbis motívumaiban őt folytató Németh Miklósra is többé-kevésbé érvényes ez a megállapítás. Sőt, az élet örömeiben való tobzódást *mítosszá* emelő képvilága – egy vérbő kolorista áldozik itt a természetnek, a testiségnek – oly rendhagyó, olyannyira eredeti, hogy hajlunk arra: közeli rokona ő mindazon *álmodóknak,* akik a szabályokat szétrúgva hoztak létre karak-

teres életművet. Az izmusok közötti kacskaringókat kikerülve, az avantgárd programokhoz – hiszen valódi *úttörők* voltak ők is – sohasem igazodva.

Némethnél a képszerkezet – egy kis megengedéssel: a *furcsa* erők egyensúlya – nem spekulációs mértani rendezettség, hanem a sík felületét *teljesen* kitöltő tárgyak, figurák s a fura nézőpontú, az indulati s érzelmi elemeket karakterré nemesítő *gyönyörűséges gólemek* (persze legtöbbször nőalakot formáznak az isteni „szobrok") közötti dinamikából ered. Ha többalakos a kompozíció, a *test* és *test* közötti viszonylatokból. A teret perspektivikusan ritkán rögzíti, inkább „átlátja", mintha a sok ezer éves fogásoknak (például a rövidülés keltette monumentalitásnak s az így keletkezett pszichikai többletnek) nem volna különösebb jelentősége. Az ötletet törvényerőre emelő pillanat nála látszólag rögtönzöttségnek hat – némelykor az is –, de ennél sokkal lényegesebb, hogy ebben az esetlegességben ott munkál a művész arány- és szépérzéke, a képein az ember nélküli természetben is bujaságot felkeltő foltok, az egymásba harapó élénkpirosak, zöldek, sárgák és kékek színdinamikája *(Vöröslő ősz piros kutyával,* 1990).

A festőművész a lírai absztraktig elmenő kompozíciójával – tudja vagy sem – Máttis Teutsch János közelébe kerül; de se a *Szivárványhíd – Aborigin mítosz* (1973) című munkája, se a figuratív, szintén az előbbi lélegzetvételére utaló, a színpászmák egymás mellé rakásával túlontúl dekoratív portréja, a *Szivárványos nő* (1988) nem sorolható legjobb művei közé. Viszont ami egyedien csak az övé, azzal *sodor.* Akkor a legerőteljesebb, amikor alkotás közben szabadjára engedi a *barbár szépségeszmény*ben fogant indulatot.

A gyorsan, szinte önkívületben alakuló kép szülője az erotika vagy még inkább a fölfokozott nemiség – a fű hegyén, a kert buja tenyészetében és a jégen táncoló *megfeszítettek* legelemibb mozdulatában is ott a szexualitás. S ez a teremtőerőt magában foglaló ihlet lendíti ecsetjét, nyit utat fantáziájának, *büti* vagy *forrósítja* színvilágát, határozza meg a kompozíciós rendet, jelöli ki a festő nézőpontját (a figurák ábrázolásának ilyes kevertsége talán leginkább a *Sütkérezők* – 1962 – című temperán lesz izgalmas), s nem utolsósorban szab határt az ecsettel való elrajzolás-torzítás (vázlat sosincs!) mértékének. A Németh Miklós-i „vágyakozás" nem a szép javak, kecses fordulatok leltára, hanem valamilyen örök kielégíthetetlenség: a teremtésmítoszra utaló, szimbólumértékű Föld-éhség, Nap-szomjúhozás; vagyis a létezés élményét színben-formában megjelenítő és szinte a kozmosszal birokra kelő ember-művész mindenségáhítata. Bárhogyan is látszódik kívülről, drámai ez a küzdelem. S addig nincs eldöntve semmi, amíg *készre* nem *festődik* a kép, az indulat, az érzés valahogyan nem tárgyiasul.

Megnyugvást valamennyire csupán ez hozhat: az anyagon való fölülkerekedés; vagyis amikor már jól érzékelni, hogy a „torzításnak" funkciója van. Ekkor a síkba hozott, a tér arányaira mit sem adó, furcsa pózba helyezett test statikusságában is lebegni kezd *(Verset olvasó meztelen nő,* 1979), s az anatómia leckeszerű fölmondása-alkalmazása helyett az érzelemkivetülések szabta egyensúlyhelyzetek *(Táncra készülődők,* 1962; *Vágyakozók,* 1967), a végtagok valószínűtlen rajza, az érzéki vágyat fölkeltő diszharmóniája *(Asszonyok virágok közt – Bujaság,* 1968), a csípő torzítás általi megnagyobbítása *(Fiatal lány,* 1968), vagyis a sutaságnak tetsző, ám a szerkezetben feszültséget indukáló festői fogások kezdenek hatni.

Ez az ízig-vérig festő szinte ránk erőlteti *dionüszoszi kertjének* mértanát, mintha csak így lehetne – érzésbe, festékbe belefulladva – alkotni, mintha csupán az ő optikáján keresztül lehetne látni. A technika (alig van ilyen témájú képe) nem érdekli, de sokkal fokozottabban az indázó növényzet, a virágok, levelek, szirmok, bibék, kacsok érzéki, e táncba az embert is bevonó hullámzása. „Frízszerű" festményei az ember és természet vad, már-már orgiának tetsző egybefonódásáról tanúskodnak.

De Németh Miklós Édene igazán attól forró, hogy közepében lakik a Nő. Akinek a teste ezer pózban meg van idézve. S mert vérből kolorista, s az érzések rakoncátlanja álmodik ezeken a képeken, álmai meghökkentően *színes álmok.* Remekművek már évtizedek előtt is kikerültek a keze alól *(Táncjelenet,* 1967), s bizony mondom, azóta sem felejtett el festeni.

Németh Miklós

1934-ben született Budapesten.
Márffy Ödön szabadiskoláját végezte el 1950-54 között.
Önképzőkörökben Szalatnyay József, Ilosvai Varga István, Gádor Emil és Tóth Menyhért irányítása alatt dolgozott.
Meghatározóak a Csepeli Képzőművész Körben eltöltött évei.
Legtöbbször csoportkiállításokon szerepelt. Egyéni kiállításai közül legjelentősebb a műcsarnoki bemutatkozása volt 1981-ben. Több pályázaton szerepelt sikerrel. 1980-óta tagja a Művészeti Alapnak, 1992-ben a Képző- és Iparművészek Szövetsége a Magyar Festők Társaságába is beválasztotta.
Egy-egy nagyobb méretű munkája két hazai közgyüjtemény (Ferenczy Károly Múzeum; Kiscelli Múzeum) tulajdonában van. Számos alkotása található a hazai és a külföldi műgyüjtők anyagában.

Mezei Ottó

A Csepel Galéria és Helytörténeti Gyüjtemény
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját
1993. március 11-én 18.00 órára

NÉMETH MIKLÓS

festőművész
kiállításának megnyitójára

Megnyitó beszédet mond:
SÁRKÁNY ISTVÁN
művészeti vezető

A kiállítás helye: XXI. ker. Szent Imre tér 3.
Megtekinthető: 1993. április 4-ig,
10-18 óráig, hétfő kivételével naponta.

CSEPEL GALÉRIA

A Helytörténeti Gyüjtemény várja a látogatókat a Csepel Története napjainkig című állandó kiállítás megtekintésére.

F.k.: Sárkány István
művészeti vezető

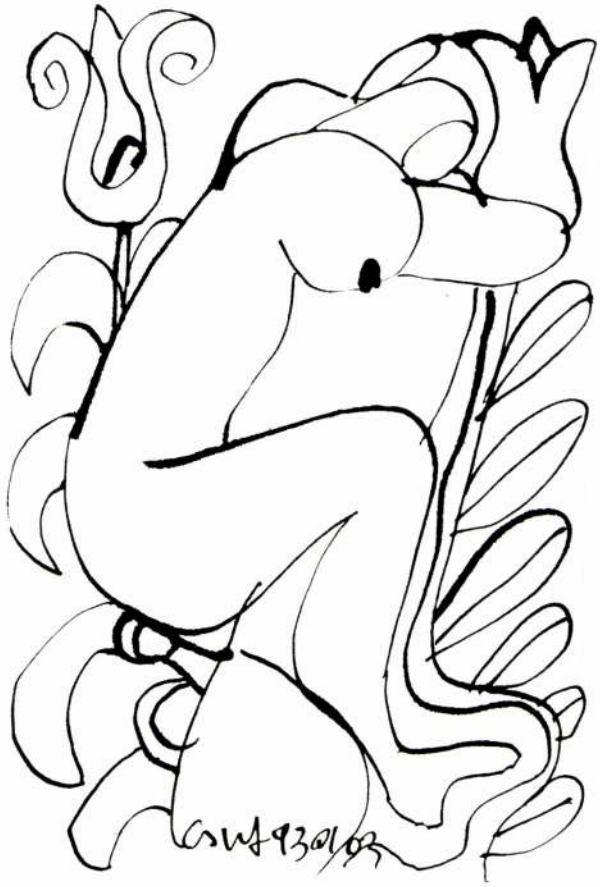

NÉMETH MIKLÓS

Neineth Miklósné

Ötvös

vód

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1938. 158. l. (Magyar kézművesipar a berlini kiállitáson.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Nyomtatvány

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Németh Miklósné

Munkájával részt vett a Berlini Német Kézműves-ipari Kiáll.-on. az ékszerészek és ötvösök csoportjában.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiáll.-on.

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

Németh Miklósné

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

PH. 1932. XII. 8.

Mdk

ozr Németh Mozesné Vargas, udvartely m.

párnalaj tímzsák. Laposöltés piros fejtövel.

Huszka József: Teremtsünk igazán magyar mü-ipart. Sepszi szent György 1890 21. l

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 FEB 19
PEST MEGYEI HÍRLAP 9

Németh Miklós

1021

Sz. Molnár István:

Képzeletből

Képzeletből alkottalak
Vágyaimmal hivogatlak,
Becézlek a betűimmel
S csodállak a verseimmel.

Nevettetlek csókjaimmal,
Szólítgatlak szavaimmal,
Hivogatlak édes dallal,
S mint a nap és mint a hajnal.

Szépítlek álomfénnyel,
Körülveszlek szevedéllyel,
Részegítlek vad örömmel,
S feldobsz engem szerelemmel.

Rácz Lajos:

Álmatlanul

Mint a szobába tévedt
Éjjeli lepke
Falakba ütközve
Fénytől megégve
Hátamra zuhanva
Magamra
Öntöm a sötétséget

Lány

Németh Miklós metszete

Károlyi Amy:

Néhány sorban

Nyaklánc

piros gyöngyök az ünnepnapok
tükörben nézegetem
reggeltől estig ünnep vagyok

Túl, túl

csak át kell hajolni a kerítésen
azok a hegyek égbe tartanak
az a kusza fa a horizonton
Tibetből egy darab

Szent Iván éj

Mab királynőnek fogata
ajtaja mint a tű foka
a tű foka a képkeret
miben a Hölgy a képzelet.

A haspók

Ha mindent megennénk
mi maradna a madaraknak
mi maradna a darazsaknak

Antikarrier

Csodálkoznék, ha sikerülne
Nem örülnék, ha sikerülne
Megőrülnék, ha sikerülne

Sziget

Az a sziget, az a kék sziget
a zöld vizeken elterül.
De zöldbékáknál rettegőbb,
egy ajtócsattanás —
és elmerül

OLCSÓ MEGOLDÁS

HORGÁSZSZERENCSE...

HIPOCHONDER ÖRÖME

Zsoldos rajzai

A járványo

Beszélgetés Albert. B. Sabin

Sabin professzor 1906-b Dél-carolinai Orvostudomán zás nélkül állíthatjuk — m már hosszú évek óta minden ja az úgynevezett Sabin-cs rábban rettegett gyermekbé kel együtt — hálásak ezért hogy 1965-ben a Magyar T jának választotta. A közelm tudós, s magyarországi tart Látogatása alkalmával készü

● Professzor úr, kérem, mond ja el olvasóinknak, hogy a gyer mekbénulás elleni védekezés mód szerének mi a lényege, és a mód szer feltalálása óta milyen tapasz talatokat szerzett?

— A védekező módszer lényeg — Magyarországon is ezt alkalmaz zák —, hogy a kórokozó vírusoka szövetkultúrában tenyésztve legyen gítik; ennek következtében elveszí tik kórokozó képességüket, de meg tartják immunizáló hatásukat.

Az egyetemi tanulmányok befeje zése után, 1931-ben, a New York-Egyetem Bakteriológiai Intézetébe kezdtem dolgozni, ahol akkor éppe hatalmas gyermekbénulás járván zajlott le. Két hónap alatt 6500 gye mek bénult meg a városban. É kaptam a feladatot, hogy foglalko zak a kérdéssel, és 30 éven keresz tül egyre makacsabban tanulmá nyoztam e vírusok természetét. Am kor elkészült a védőanyag, az USÁ ban nem volt lehetőség gyártására a megszervezésére. Ezért a Szovjet unióba utaztam, ahol Mihail Pet rovics Csumakov akadémikus érde meként annyi oltóanyagot termel tek, hogy 1959/60. telén a Szovjet unióban 70 millió, Bulgáriában Csehszlovákiában, az NDK-ban é Magyarországon további 30 milli gyermeket lehetett beoltani. Az Ame rikai Egyesült Államokban csa egy évvel később, 1960-ban enge délyezték a vakcina alkalmazásána a bevezetését.

Mások is dolgoztak ki védekezés módszert. Egy időben Magyarorszá gon is alkalmazták például a Salk vakcinát. Ez elölt vírust tartalmaz oltóanyag, de ma már nyugodta mondhatjuk, hogy ez a módsze

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 / 3 / 28

PEST MEGYEI HÍRLAP

Németh Miklós

1021

Németh Miklós metszete

— Csomagolja be az egészet, ezzel az esernyővel együtt!...

NOTÓRIUS KÖLCSÖNKÉRŐ

Könyvekkel, fo
zetekkel zsúfolt, a
polcsorok, tágas,
gozószoba *Gödöll*
mányi Egyetemen
fanovits Pál profe
lághírű tudósa, ta
temi tanár. A ha
szeme frissen, fia
las termetén feh
éppen előadásról

Ö

— Az egyetem
nak, tanársegéd
jékoztatót az
rendezett körny
renciájának mu
részvételről —
lyet mutat a ké
rán, egy halom
téve a kis asztall
fesszor az UNES
ber magyar ne
elnöke, a 60 orsz
dezett tbiliszi ko
ferátumának elő
döttség vezetője
— Azzal kezd
szerves folytatá

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1978 MÁR - 8

KÖZALKALMAZOTT

Budapest

Németh Mihály,
sárvári szobrászművész

(Folytatás)

Ajándék a testvérvárosnak

1021

● Szombathely szobrot küld ajándékba Joskar Olába, szovjet testvérvárosába, amely az idén ünnepli alapításának 700 éves jubileumát. A szobor Németh Mihály sárvári szobrászművész alkotása

gazdasági szervezetek tevékenységét és számos közérdeklődésre számot tartó adatot ismertet. Ára kb. 50 Ft. Ugyancsak megjelenik a Magyar Statisztikai Zsebkönyv 1978. évi száma, amely hazánk fejlődéséről, helyzetéről közöl adatokat.

KETTEN A TÖ

● Ha nem tudnám, hogy a közelmúltban ünnepelte munkába állásának harmincadik évfordulóját, talán negyvenévesnek nézném. A valóságban azonban *Mazuch László*, a Fővárosi Földhivatal főelőadója, elmúlt ötvenéves. Nős, három fiúgyermek apja, s amikor társadalmi megbízatásairól kérdezem, azt válaszolja: — Szülői munkaközösségi elnök vagyok a szakmunkásképző iskolában, ahová a középső fiam jár.

1947-ben, alig húszévesen a pesterzsébeti városházán kezdett dolgozni. A nem sokkal előbb érettségizett fiatalember örömmel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

1977 DEC 10

Németh Miklós

dolati kísérlet történik annak
érdekében, hogy megleljük a

1004

Németh Miklós: Szomszédolók

tét nyár
ti Színház
rettszínhá
futár (du.
szerelem
la Szính
Nélküled

Vidám Színpad: Nyomjuk a sódert! (ifj. kabaré fél 4) Észnél legyünk! (fél 8) Thália Színház: Gargantüa és Pantagrüel (7) Mikroszkóp Színpad: 60. szimfónia (7) Radnóti Miklós Színpad: A muszáj-Herkules (bemutató, 7) Egyetemi Színpad: A sámánok hangjától Balassi Bálintig (A magyar költészet első századai. 7) Déryné Színház: (Dallos ... Műv. Ház) Székely ... Rita (du. 3) Bp-i Gyermekszínház: Hókirálynő (du. 3) Bábszínház: Aladdin csodalámpája (Jókai tér), (du. fél Péter és a többiek (Mesélő muzsika 1. du. 4).

*

Az Állami Déryné Színház Bp. VII., Asbóth u 19. Gk.-telep II., Kacsa u. 11. Telefon: 158—600. MNB 232—90171—4582 lenyomatú bélvegzője elveszett Használata érvénytelen. Az ebből eredő károkért semmiféle felelősséget nem vállalunk.

*

DISCO minden szombaton 17—21 óráig. Deveceri János vezetésével Bp. XII., Hollós út 5. sz. alatt a Jókai Klubban. Telefon: 166—297.

mu
sm
nin
bel
ere
apa
i
pe
matikus
lő. A g
veltségé
van a n
nyező:
veletlen
elnyom
ságának
képp:
esett k
tehetség
fiatalok
nyel. é
leg a
indulatt
Nemc
példa. E
Lenin
csodálat
rekkel, n

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

NÉPSZAVA

Németh Miklós

1021

1977. december 3.

Németh Miklós: Sztravinszkij

VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VA

FÁRADJON!

nt egy helyen megvásárolhat!

RSZERŰ KONYHAFELSZERELÉSSEL

NNYEBB A HÁZI MUNKA

nféle színes zománcedények, hőálló üveg
és tálalóedények, kukták, teflonedények,
egek, rozsdamentes evő- és tálalókészletek,
nint több ezer árucikk közül választhat a

ASEDÉNY

IX., Tolbuhin körút 5,
VII., Rákóczi út 24,
VII., Lenin körút 40—42,
VII., Baross tér 12,
XIII., Váci út 136/c

többi konyhafelszerelési szaküzletben
UNK MINDIG TALÁL ÚJDONSÁGOT!

VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 DEC 4

PEST MEGYEI HIRLAP

Németh Miklós

G. Szabó László:

Szamócát szedtem...

Szamócát szedtem a hegyifalu
feletti fennsík embernyi füvei alján
hajlongva térden hasalva négykézláb kúszva
kapartam tíz körömmel foggal-körömmel
fűszálak éle mart ujjamba tüske csalán
azt hittem elnyerem kincsét — visszagurult
ujjam közül kitépve magát
foggal-körömmel védte magáét a föld
birkóztam foggal-körömmel
és védte magáét
foggal-körömmel a föld

Zsákmányoltam keveset
a javát odahagytam

1021

A város fényei

Németh Miklós temperája

Szarvasok szerelme

Szarvaskák szilajon
ficánkoló fehér farú
tehénkék s ti kapitális
bánatos bikák
eleven trófea-gyárak
el ne ítéljetek
mert oly szívesen
meglesem
erdőt-repesztő
szerelmeteket...

Kíváncsi szemek elől itten
engem is őszi erdők
rozsdás pajzsa véd —
vadak közé vonultam
De akkor is szeretlek
te sohse-felnőtt
szerelmeidben
s közügyeidben
nyomorultan
tengődő emberiség!

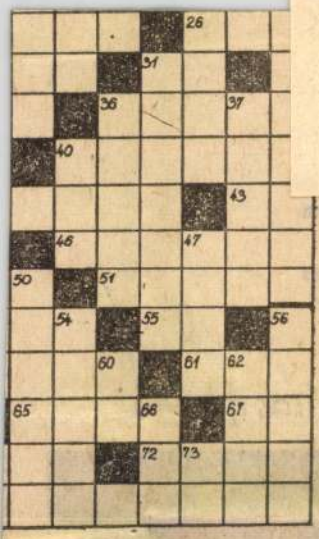

jú-"termés" egyik mozzanata. 9. ...-ium, muskátli. 10. Német Demokratikus Köztársaság. 11. Heyerdahl papiruszhajója. 12. Juhok istállója. 18. Igevégződés. 20. Ugyancsak. 23. Bírósági ügy, névelővel. 25. Az idézet harmadik része (zárt betű: R). 26. Ebben az irányban. 27. Az idézet második része (zárt betűk: É, K, L, K, A). 29. Araló-cséplő gép. 31. Vajdasági helység. 33. Dunántúli dombvidék (i — y). 34. Hosszabb időt életének részeként eltöltött (—'). 36. Veszekszik. 37. Bogyó alakú, savanykás gyümölcs. 39. Rally páratlan betűi. 40. Fogadás angol neve (BET). 45. Zaklatott. 47. Egyhelyben maradt. 49. Továbbra is ott lesz-e? 50. Hazánkban élő délszláv népcsoport, névelővel. 53. Valamivé fejlődik. 54. ...-ka, Borsod megyei község. 56. Népi hosszmértékegység. 59. Azonos mássalhangzók, kiejtve. 59. Kuka fele. 60. A vegyjele Sn. 62. Az ármegállapító végzi. 64. Régi latin köszöntés. 66. A hajó hátsó része. 69. Olasz névelő. 31. Róla egynemű betűi. 73. Határozórag.

BEKÜLDENDŐ: vízszintes 1., függőleges 27. és 25. számú sorok megfejtése.

Megfejtési határidő 1 hét.

A NOVEMBER 20-I REJTVÉNY HELYES MEGFEJTÉSE: Hűs paplana alatt a dús föld mélyen alva, most szívja kebleit tán duzzadóra.

KÖNYVJUTALMAT NYERTEK: Gál István (2316 Tököl, Pozsonyi út 54.), Rafai Istvánné (2600 Vác. Sebes Imre u. 5.), Dr. Szende Lászlóné (1066 Budapest, Dessewffy u. 25—27.), Győri Mátyás (2225 Üllő, Kertalja u. 13.), Szatmáry Sándorné

[illegible] vasárnap . . ." 8. 1500 római számmal. 9. Kerek szám százon alul. 10. Megszólítás. 11. Sebesen jár. 13. Jelt ad. 14. Az édesanyát így is becézzük. 16. Bővítés. 18. Komárom megyei község, ir. sz. 2528. 20. Suli. 21. . . . adás — többlet. 22. Villanykörte. A komp belseje! 25. Ezüstfehér, kemény fém; vörösréz, nikkel és cink ötvözete.

FÜGGŐLEGES

1. Arra való, hogy a cipő megtartsa eredeti formáját. 2. Zúdít. 3. Gyorsan mozgó rovarevő állat. 4. Hőemelkedés. 5. Igen finom sütemény. 6. **„A rakodópart alsó kövén ültem, — néztem, hogy úszik el a dinnyehéj."** 7. **Forgolódnak a tőkés birodalmak, — csattog világot szaggató foguk!** 12. A teljes ábécé 34. és 13. betűi. 13. István egyik ritka beceneve. 16. Hosszabb kirándulás. 17. Teljesen egyenletes felületű. 19. Járom. 22. Semmi baja. 23. Személyes névmás.

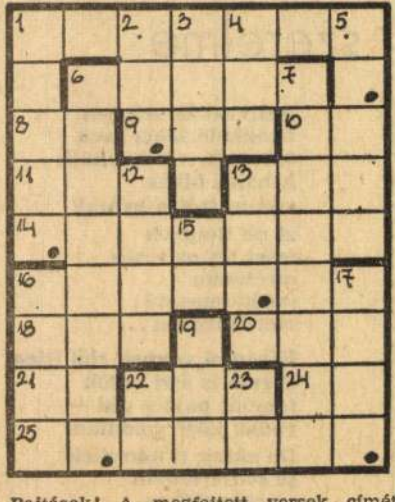

Pajtások! A megfejtett versek címét írjátok le egy levelezőlapra, és december 11-ig küldjétek be a szerkesztőséghez. A helyes megfejtők részt vesznek a decemberi jutalomsorsolásban.

A november 6-i rejtvényünk helyes megfejtése: Őszikék. Katalin. Hídavatás. Toldi.

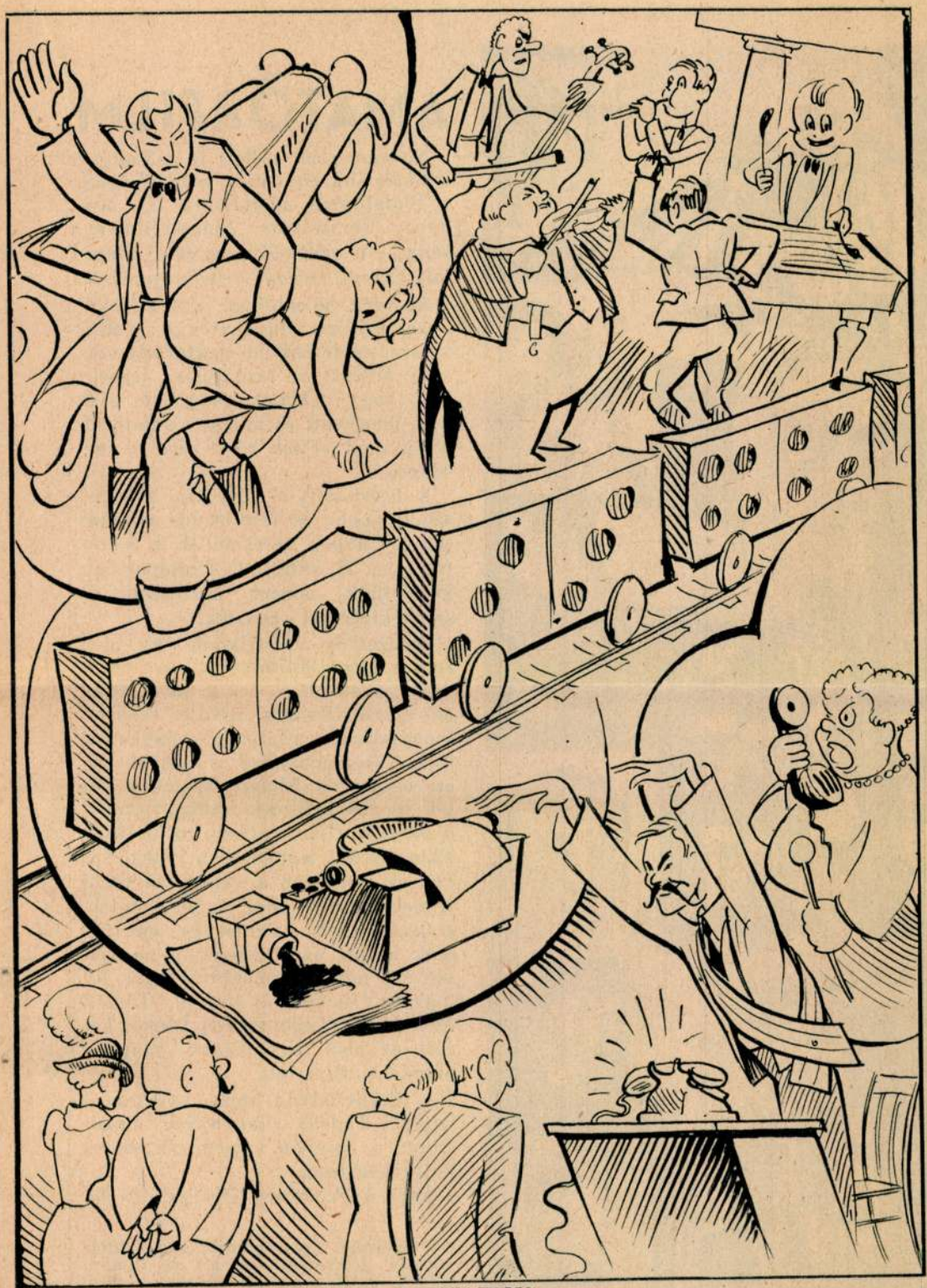

ROZMARING

Harsányi Zsolt regénye. Filmre írta: Békeffi István. Művészi vezető: Vajda László. Rendezte: Martonffy Emil. Zene: Csanák Béla és Sándor Jenő. Harmónia film. Gyártási vezető: Pless Ferenc

(Német Nándor rajza)

AMATŐRFILM

Novemberben zajlott le a Magyar Amatőrfilm Szövetség rendezésében, a Budapesten megtartott, III. Magyar Nemzetközi Amatőrfilmverseny — a székesfőváros által alapított »*Szent István vándorkupáért*«.

Az idén harmadszor adtak találkozót Európa filmamatőrjei. A Szövetség rendezésében megtartott verseny sikerét az bizonyítja legjobban, hogy németek, svájciak, svédek, lengyelek és magyar amatőrök 47 filmmel vettek részt ezen a versenyen.

A beérkezett 47 drb film zsürizésének nehéz és fáradságos munkáját, két napon keresztül d. u. 5 órától éjjel 12 óráig, 2—2 csoportban közéletünk ismert művészeti és szaktekintélyei végezték.

Nemzetközi versenyünk egy igen fontos megállapítással, illetve eredménnyel zárult és pedig azzal, hogy az amatőrfilmezés nívója világviszonylatban állandóan emelkedik. Téma szempontjából a legtöbb újszerűséget és filmszerűséget, a játék és zsánerfilmek kategóriájában *a magyar filmamatőrök nyujtották*. Ebben a két legnehezebb kategóriában az elsőséget, a versenyző többi filmek között meg is érdemelték. Dokumentáris, utazási és sportfilmek között az elsőséget, a nagyon szépen, művészi meglátásokkal fotografált német és svájci filmek nyerték el. Tudományos filmek között az első egy színes, magyar operációs film lett.

A »Szent István kupa« nyertese a lengyel *Tadeus Jankowsky:* Lakodalom a faluban c. néprajzi színes kultúrfilmjével.

Akik a Szövetség Rákóczi-úti ve-

A budapesti nemzetközi amatőrfilmverseny díjnyertes szerzői és filmjei. *(Dudás László (x) a verseny egyik magyar nyertese)*

Vörös Vándor

Film- Színház - Irodalom I. évf. 1938. I. 7.

CICAKALAND

Cicamica asszonyságnak
Nagybeteg a két cicája.
Doktor Cirmost elhivatja:
Komoly képet vág hozzája.

Felteszi a pápaszemet.
— Mutasd nekem a nyelvedet!
A mellüket kopogtatja:
— Ejnye, kriksz-kraksz, mákostorta!

— Doktor uram, Cirmos uram,
Csak nem hal meg a két fiam!
Hova fussak hamarjába,
Patikába, kamarába?

Doktor Cirmos kacag rája, —
Hamis ennek a zuzája!
— Nem kell nekik édesmama,
Sem patika, sem kamara.

— Sokat ettek a javából,
A kolbászból, a hurkából!
Mit mászkáltok a padláson?
A gazdasszony meg ne lásson!

— Egy-két napig most koplalnak,
Úgy kell ám a torkosoknak!
Két nap mulva édesmama,
Adhat nekik friss tejecskét.

— Doktor uram, Cirmos uram,
Ne fogjak egy egerecskét?
— Ejnye, kriksz-kraksz, mákostorta!
Egye is meg, ha megfogta!

az élet! — sóhajtozott, hogy majd elfújta a tótágast álló bolondját.

Egyszer aztán gondolt egy nagyot, merészet, nyakába akasztotta csíkos tarisznyáját, vállára vetette köpönyegét, megigazította arany koronáját, aztán odaállt az apja elé:

— Édesapám, én nem állom ezt így tovább! Elmegyek világgá, hátha megtalálom a szerencsémet, hátha meggyógyulok!

— Hát csak menj, fiam, — mondta az öreg király — az én szívem se igen viseli már a te bánatodat. Aztán el ne feledkezz öreg apádról! Segítsen a jó Isten, édes fiam!

Azzal megölelte a fiát, teletömte minden jóval a tarisznyáját, a legény szépen kezet csókolt az apjának, aztán elindult világgá.

Ment, mendegélt nagy búsan, sóhajtozva. Észre is alig vette, hogy már egy nagy sűrű erdőben jár. Nagy volt az erdő, sűrű is, hát el is tévedt benne. Nézett erre, nézett arra, nem látja-e valahol a fák között a fényes napvilágot? Hát amint így nézelődik, egyszercsak egy töpörödött öregasszony lép az egyik fa mögül eléje. De nem volt ám olyan akármilyen öregasszony! Olyan rózsás volt az arca, mint egy szépleánynak, a kék szeme meg vidáman csillogott nagy pápaszeme mögött.

— Adj' Isten, király úrfi, — szólította meg a legényt — mert látom, hogy királyfi volnál. Nem adnál egy darab kenyeret a madárkáimnak?

— Adok én, öreganyám, jó szívvel — mondta Búbaj királyfi tarisznyájába nyúlva és akkorát sóhajtott, hogy megzizzentek a fák levelei, mintha szél fújna.

— Látom, hogy derék egény vagy, édes fiam, — köszönte a kenyeret az öregasszony — de hát mi bajod, bánatod van, hogy olyan keservesen sóhajtozol?

— Hej, magam sem tudom azt, öreganyám, — felelt a királyfi — csak búsulok erősen, fáj a szívem, oszt' egyet se tudnék nevetni!

— No, fiam — így az öregasszony — szerencséd, hogy ide tévedtél. Mert tudd meg, hogy én ennek az erdőnek a tündére vagyok. Te kenyeret adtál madárkáimnak, hát jó tettért jót várj! Itt van ez a két lapulevél, — ezzel két nagy zöld levelet húzott elő a kötényéből — kössed a lábad alá. Aztán te ne törődj semmivel, az útilapuk odavisznek téged, ahol biztosan meggyógyulsz. Isten áldjon, fiam!

Még csak meg se köszönhette a királyfi az ajándékot, úgy eltűnt az öregasszony, mintha ott se lett volna.

(Folytatása következik)

Film-Színház-Irodalom
1939 II. 6.

Szerkeszti: MÁRIA NÉNI

A BÚBÁNATOS KIRÁLYFI.

Hetedhét országon túl, de még az Óperenciás tengeren is túl, volt egyszer egy király. Ennek a királynak volt egy legényfia, akire ha ránézett, hát mindjárt kicsordult a könny a szeméből. De hogyne búsult volna az öreg király, mikor hiába volt jószívű, jóeszű, deli szép legény a fia, ha nem tudott nevetni! Csak ült, üldögélt naphosszat a szobájában és akkorákat sóhajtozott, hogy még az udvari bolondnak is majd megrepedt a szíve bánatában. Hiába sütötte az udvari szakács a legfinomabb tortákat, bele se kóstolt. Nem tudott mosolyt varázsolni arcára sem a hosszúszakállú udvari varázsló tudománya, sem a százesztendős boszorkány csodafüve. Rá se ügyelt a bolond mókáira, de még a szép lányra se mosolyodott el csak egyszer is. No, el is nevezte a nép Búbaj királyfinak!

Hej, erősen bántotta az öreg királyt egyetlen fia búja-baja! Hogyan hunyja le nyugodtan öreg szemét, hogyan hagyja egy búbánatos királyra népét-országát!

Szegény királyfi maga se tudta, mi baja. Csak fájt a szíve s nem tudott nevetni, akárcsak mosolyogni sem.

— Hej, nem élet így

Kozmetikai levél

Púder. Ma már alig van nő, aki púdert ne használna. Nem is mondható szépnek a fénylő, izzadó arcbőr. A púder hamvassá teszi a bőrt és megvédi a levegő, szél és nedvesség tisztátalanságaitól. De nemcsak mint védő szerepel, hanem fontos a felszívó képessége is. Felszívó képességénél fogva megvédi a bőrt az izzadmányok savanyú kémhatása által okozott kivörösödéstől.

Vannak még ma is sokan, akik ellenzik a púder használatát, pedig nincsen igazuk, mert a mai modern szaktudomány igen előrehaladott s ismerve az alapanyagok tulajdonságait — mindenkor úgy állítják össze, hogy abban feltétlenül meg lehet bízni. És itt jegyezzük meg, hogy bizony elvétve ma is előfordul, hogy káros hatású púdert vásárolunk, azonban ezt elkerülhetjük, ha kimondottan szakember által összeállított és megbízható helyen szerezzük be púderszükségletünket. Nem tévesztendő azonban össze az az eset, amikor a púder megválasztásánál figyelembe kell vennünk arcbőrünk állapotát, mert természetesen különböző arcbőr különböző púdert kíván, más összeállítású púdert használunk száraz és mást zsíros arcbőrre. Így például száraz arcbőrre vásárolt púdert nem használhatjuk zsíros arcbőrre és viszont, mert összetétele mindegyiknek más és más.

Ma már nem fordulhat elő, hogy káros fémsókat, keményítőt vagy más ártalmas anyagokat használjanak fel a púder készítésénél, ami pár évvel ezelőtt nem is volt ritka eset és a sok keményítőt tartalmazó púder izzadás esetén valóságos csiriz alkotott a bőrön és bomlékonyságánál fogva a csiriz különböző eriedési folyamatokat indított meg. Az erjedés melléktermékei savanyú kémhatásuknál fogva súlyos gyulladásokat okoztak.

Általánosan elterjedt tévhit, hogy a púder higanyt tartalmaz, még pedig lecsapott fehér higanyt. Ezt teljesen teves állítás, mert hiszen a régi időben sem tettek soha a púderba higanyt. A higanyt csak fehérítő kenőcsökbe használják.

A gyakorlatban általában a közönséges púder háromféle főtípusát különböztetjük meg: száraz, normál és zsíros bőrre alkalmazható púderfélék. Továbbá gyógypúderek.

E különböző fajták összetételében meglehetős különbséget találunk. Éppen ezért fontos, hogy mindenki saját érdekében megfelelő púdert használjon. Ennek kiválasztását legjobb, ha szakemberre bízzuk.

Azonban nem elég a jó púder, azt helyesen is kell alkalmazni. A púdert kendőző szerül sohasem szabad használni. Nem szabad vastag púder-réteggel az arcot lárva-szerűvé tenni.

A púdernak tulajdonképpen látszania sem szabad a bőrön. És igen fontos, hogy színe a bőr színével egyező legyen. Teljesen helytelen a napbarnaszínt púderral utánozni. A festékanyagok az izzadság hatására megsötétednek és ha sok a púder az arcon, csomókat, foltokat képez. Ilyen esetben az arcot először krémmel vagy erre alkalmas festékkel a kívánt árnyalatra színezzük és csak erre púderozhatunk. Így elkerüljük azt, hogy vastag púderréteg kerüljön az arcra.

A púder mindennapi használata esetén púderozás előtt ajánlatos a nappali krém használata, így a legérzékenyebb bőr is megtűri a púdert.

A púder kiválasztásánál legyünk tekintettel a különböző színárnyalatokra, melyből elég nagy választék van. Legtöbbször használt szín a fehér, rózsaszín, naturel, rachel. Ezek keverékéből valamennyi színárnyalat kihozható. Különlegesebb alkalmakra az úgynevezett apart-színek is rendelkezésre állnak: lila, halványkék, zöld, barna stb. Az illat kiválasztásánál csak arra ügyeljünk, hogy a púder ne legyen dohos vagy kellemetlen szagú.

Pintér Kató.

SZERKESZTŐI ÜZENET:

L.-né, Ibolyka, Székesfehérvár. Örülök, hogy figyelemmel kíséri a kozmetikai rovatot. Kérem közölje levélben észrevételeit és címét.

LÁBKINÖVÉS
nem látszik és nem fáj a lába ha szabadalmazott
Saller-cipőt
visel. Készítője:
SALLER
cipőplasztikus
BUDAPEST
IV., Petőfi Sándor-utca. 14—16 szám

Ha a sors mostoha... segít Lorándné Kozmetika

a tartós szépítés, szeplő- és ránckezelés, a végleges szőr- és szemölcsirtás specialistája.
LORÁNDNÉ KOZMETIKA, Mussolini-tér 3.
Telefon: 120-463. Tanítványképzés.

A tájfestészetben a Pestet ábrázoló darabok nevezetesek. A század közepétől pedig a népiesség eszmeirányzatát szolgálják a nagy számmal termő genreképek. A történeti események kőrajzai Geiger művészetében — mondhatni — ki is élik korukat. A genreképek is mindinkább mesterkéltekké válnak, a Rahl—Piloty-féle akadémizmus ömlik rájuk. Ellenben kiváló teret kap a litográfia a század második felében fellendülő karikatúra-művészetben, bár a kitűnő Jankó János karikatúrái már fadúcokról származtak.

Az értekezés második felében megtaláljuk a Pest-Budát ábrázoló kőrajzok jegyzékét. A szerző közel kétszáz magyar és idegen művész magyar és magyar vonatkozású munkásságáról szerkesztett Lexikonnal és bőséges Irodalommal zárja be művét.

Doktori értekezésnek készült ugyan, de egyben ünnepi megemlékezés is lett e könyv. A litográfia szegénység-üldözte feltalálója, Senefelder Alajos száz esztendeje tért örökös nyugvóhelyére és azóta sem jelent meg róla s értékes találmányáról érdemes magyar munka. A tárgy iránt érzett érdeklődés és a szükségérzet eredője e szép könyv, mely egész felépítésével a legkellemesebben nyilatkozik szerzőjéről. ROMHÁNYI GYULA

DEBRECEN VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁNAK XVIII. SZÁZADBELI MŰKÖDÉSE, TERMÉKEI. Összegyüjtötte dr. Zoltai Lajos. Ehhez mint melléklet dr. Csűrös Ferenc Debrecen város közművelődési tanácsnokának a 370 éves nyomdáról írt története tartozik.

A két füzetecske kiegészíti egymást és érdekes adatokkal szolgál Magyarország e legrégibb nyomdájának viszontagságos történetéről.

Debrecen város büszke lehet évszázados kultúrintézményére, amely mint azt dr. Csűrös végszavában írja: „az első és egyedülálló magyar nyomda, amely 1561-től, megalapításának évétől kezdve a mai napig, tehát negyedfél évszázadon át annyi zivataros évtized hányatásain keresztül, töröktől, némettől, romántól háborgatva, többször pedig porig égve, hamvaiból új életre kelve, de mégis kimutathatólag megőrizve folytonosságát." H.

AZ UJ IDŐK KÉZIMUNKAKÖNYVE. Mostanában nagy a keletje a kézimunkát tárgyaló könyveknek. Hatalmas lendületet vett a kézimunkázás, mely néha csak kedvtelés, néha azonban hozzásegít a nagyobb falat kenyérhez is. De kétségtelenül fokozta a kézimunkázás terjedését a régi magyar hímzések két évtizede tartó bámulata s a magyaros háziipar külföldi hódítása is. Ebben a divatáramlatban fontos az olyan könyv, mint amilyen most jelent meg Feyérné Kovács Erzsébet szerkesztésében. Ez a szép külsejű, gazdag tartalmú képeskönyv okosan foglalja össze mindazt, amit a kézimunkázó nőnek az anyagokról, szerszámokról, fonalakról és technikákról tudnia kell s erre a célra a magyar népművészet gazdag példatárát tartja az olvasók szemei elé. Ez a mostani kötet ugyan csak a varrás és hímzés technikáját ismerteti (a többi eljárást pedig későbbi könyve számára tartja fenn), de ezt a két kézimunkaágazatot olyan világosan s annyira szemléletesen tárgyalja, hogy mindenki szakemberré válhat, ha elolvasta. A szerkesztőnő képességeit a magyar iparművészet tervezéseinek többféle mesgyéjéről ismerjük. Tudjuk, milyen szeretettel hajlik a régi síkdíszítő, keramikus és vasműves iparok megújhodásának gondolatához. Ebben a mostani munkájában szinte vallásos áhítattal áll a népies magyar hímző- és varró-technikák szolgálatába. Cifra szavak és érzékeny jellemzések helyett mintegy a szemünk előtt boncolgatja a sokféle régi úri- s paraszthímzést, olyan tudományos rendszerbe sorakoztatva, mely egymaga is példaadó lehet. Amellett mindenütt megadja a hímzőtechnikák eredetére vonatkozó adatokat is és az egész kézügyességet műveltségtörténeti alapokra helyezi. Az esztétikai fejtegetések elmaradtak a könyvből, de a képanyag, az ízléses nyomtató technika s főképen a szövegből kiáradó tanulságok a kézimunkázó nők ízlés-tankönyvévé is teszik Feyérné Kovács Erzsébet könyvét. Dícséret illeti közreműködő társait is: Kövesi Editet és Ujváryné Kerékgyártó Adriennet a sok szép népies magyar hímzésért, melyeket munkáik közül felvonultattak. Dr. N. P.

RAUSCHER LAJOS: POZITÍV MÉLYNYOMÁSÚ ELJÁRÁS TÓNUS- ÉS VONALMARATÁSHOZ. Bevezető tanulmánnyal ellátta Felvinczi Takács Zoltán. E könyvecske egy oly mű poszthumusz kiadása, mely szerzőjének mintegy 12 évi munkájába került. Rauscher Lajos Stuttgartban született 1845-ben. Nagy sikerrel működött a sokszorosító művészetek terén, előbb mint rézkarcoló, később mint egy pozitív mélynyomású eljárás felfedezője és művelője. Ez eljárás lehetővé teszi, hogy a különböző tónusokat közvetlenül, pozitív módon, egyetlen munkamenettel állítsuk elő a rézlemezen, akárcsak az egyszerű vízfestésnél vagy a tollrajznál és ne a régi negatív módon, minden árnyalatra külön körülményes munkát fordítva, mint a régi és ma is általános akvatintaeljárásnál. Rauschernek — amint könyvéből kitűnik — sikerült különböző fémek és savak, de leginkább a platinklorid oldatainak felhasználásával szervesen egységes hatású képeket maratni és nyomatni, melyek árnyalatuk gazdagságával és az átmenetek finomságával a legtökéletesebb tónusérzéket is kielégítik. A művész 1914-ben halt meg. Felfedezésének leírását csaknem nyomásra kész állapotban hagyta hátra. H.

• PÁLYÁZATOK •

NEMZETKÖZI PLAKÁTPÁLYÁZAT. Az Union Internationale Contre le Péril Vénérien plakátpályazatot hirdet, melynek feltételei a következők:

1. A plakát tárgya: A kereskedelmi tengerészeket — megelőzés céljából — rábírni arra, hogy jelentkezzenek és esetleg kezeltessék magukat a világ kikötőiben felállított nemibetegség ellenes dispensairekben. (Példa: Ábrázolni a tengerészt, amint a partra lépve enged a kikötő különböző csábításainak. Visszatérés a családba, megrongált egészséggel. Másrészről ábrázolni a tengerészt, amint haladéktalanul jelentkezik a dispensaireben.)

A tárgy kifejtése teljesen a művész alkotóerejére van bízva azzal a feltétellel, hogy a plakát elég

Ennek főoka az volt, hogy minden vidéki s fővárosi hatóságnak megvolt erre a célra az ő kiválasztott „rajzoló"-ja, aki életének minden jobb sorsra méltó szenvedélyét belelehelte a díszoklevél betűibe. Most némileg javuló irányzat mutatkozik ezen a téren. Úgy mint valamikor régen, az adományozó testületek újból az Iparművészeti Társulathoz fordulnak efféle megbízásokkal, vagy legalább is hivatásos grafikusművészeket szólítanak fel ily természetű munkák készítésére. A TESz előljár ebben a jó példával. Az utóbbi időben készült négy díszoklevele, melyet folyóiratunk e számában mutatunk be, csupa örvendetes tanuságtétele a változott iránynak. Helbing Ferenc professzor két munkája, továbbá Pál György és Németh Nándor két terve csupa korszerű, magyaros sugallatú grafikai emléklap, melyben az igazi oklevelek főszépsége : a betű jut érvényre s a keret, mint színes muzsika, csak aláfesti a szövegből áradó értelmet. Hihető, hogy ezek a jól sikerült alkotások is terjeszteni fogják az igazi díszoklevelek stílusának becsülését.

A MŰVÉSZI FALÉRT. Párizsban igen érdekes művésztársaság alakult. Az a célja, hogy a festők és szobrászok együttműködését ápolja az építészekkel. Nemcsak a fresko- és relief-, hanem a faldíszítő más festett képek, szobrok is tárgyai e társaság érdeklődésének. Elsősorban persze a szabad levegőn érvényesülő faldíszítőművészetek, illetve azok tervező- és végrehajtó művészei lehetnek az új egyesülés tagjai. De azért a belső fal, mennyezet stb. dekorációs művészetét is belevonják feladatkörükbe. Az Eugenio d'Ors elnöksége alatt alakult egyesület (11 bis rue Schoelcher) külföldi utazási ösztöndíjak adományozását is tervbevette.

ÜVEGDÍSZÍTÉS. Az üveg szerepe egyre általánosabbá válik a lakásberendezésben és az iparművészetben. Üvegfalak, ajtók, üveglapokból készült bútorok egyre bővebb alkalmazáshoz jutnak és az az egyszerű találmány, mely „láthatatlan" gittelést tesz lehetővé, csak fokozta az üveg szerepét a belső berendezésben. Ennek természetes következménye, hogy az üveg díszítése is sűrűbben fordul elő, mint azelőtt. Míg pár évvel ezelőtt csak díszpoharakat s drága edényeket volt szokás köszörülni, most a velencei, a svéd és a bécsi nagy üvegműhelyek ablakokon és asztallapokon is produkálják szép ügyességüket. A maratás eljárások is gyakoriak. Egy fedőlakkal vonják be a nem maratandó helyeket s így „kispórolva" kapják meg a lakk leolvasztása után a maratott díszeket. Ilymódon sokszor két-három befedést is alkalmaznak és egészen mesteri, plasztikus hatásokat érnek el a díszítményekkel. Az üvegdísznek iparművészeti és főleg építészeti alkalmazása hovatovább már stílusalkotó erővel fog szerepelni a belső architektúrában. N. P.

A „VALÓDI" PERZSÁK. Tudvalevő, hogy a szőnyegkereskedelemben nagy súlyt helyeznek arra, hogy úgynevezett „valódi" perzsát vegyenek a vásárlók, mert — mondják — ezek sokkal jobban megőrzik növényi festésükkel a színeket, mint a nem „igazi" szőnyegek. Ez a sokszor túlfizetett okoskodás azonban két ponton is sántít. Először is nem igaz, hogy a perzsa szőnyegek csupa növényi festésű fonállal készülnek. A perzsa kormány ugyanis évenként meghatározott mennyiségű szintétikus festőanyag behozatalára ad engedélyt, ami túlnyomórészt a szőnyeg-„gyárak" szükségleteinek fedezésére szolgál. De nem igaz az sem, hogy a magyar vagy német műhelyben készülő olcsóbb perzsaszőnyegek ne lehetnének színtartók. Ma már annyira fejlett a szintétikus vegyi festékek technikája, hogy az ilymódon színezett fonalak a legtartósabb nap- és vízhatások mellett sem fakulnak. Sőt azt lehet mondani, hogy két színt kivéve (az indigót és a krappot), ezek a modern ásványi festékek még kevésbbé fakulnak, mint a régi növényi eredetű színek.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET EDDIG MEGJELENT ÖSSZES ÉVFOLYAMAI egy tételben eladók. Egyes kötetek külön nem kaphatók. Az 1885—1894. évfolyamok félvászonkötésben, az 1897—1914. évfolyamok egészvászonkötésben, az 1915—1934. évfolyamok fűzve. Valamennyi teljesen új és tiszta állapotban, az összes mellékletekkel. Érdeklődni lehet a Magyar Iparművészet kiadóhivatalánál.

HELYREIGAZÍTÁS. A Bécsben rendezett magyar népművészeti és iparművészeti kiállítás katalógusából sajnálatos technikai tévedés folytán kimaradt egyik kiállítónk, Dietrich Adolfné neve, aki magyaros hímzésekkel vett részt a kiállításon. E tévedést ezúton igazítjuk helyre.

• SZAKIRODALOM •

NAGY ZOLTÁN : A MAGYAR LITOGRÁFIA TÖRTÉNETE A XIX. SZÁZADBAN. (Budapest, Mérnökök nyomdája, 1934., 135 l. + 12 kép, 8°)

A grafika név fogalmi köréből kirekeszti a szónak általában vett r a j z (grafó = írok, rajzolok) jelentését és csupán a mechanikai, kémiai úton, nyomólemezekkel történő sokszorosítást jelöli e névvel.

A tárgy pontos elhatárolása után leírja a grafikai művészetek főágait : a magasnyomást, mélynyomást és laposnyomást s ezeknek megfelelően a fametszést, rézmetszést, rézkarcot és litográfiát.

Nem marad meg az adatok időrendi felsorolásánál, hanem lépésről-lépésre figyeli nemzeti életünk koronkénti változását s mindig összefüggést keres az irodalmi és grafikai-művészeti alakulások közt. Helyesen figyeli meg, hogy a mult század huszas éveiben nagy kelendősége volt a „dicső nemzeti mult s a jelen nevezetes eseményeit ábrázoló sorozatos kiadványoknak". Ez természetes is, hiszen a lassan fellendülő nemzeti életünk s művészetet kedvelő közönségünk ebben az időben a romantikus történetieskedés karjaiban élvezte a dicsőségről, hírről, nevezetes multról szóló himnuszokat. Hasonlóképen az irodalmi orientalizmussal tart rokonságot a művészek Kelet-kultusza is.

A litográfia külföldön már a negyvenes években virágkorát éli, nálunk csak az 50—60-as években pompázik Barabás Miklós és Marastoni József kezében. Különösképen az arckép-litográfia lendül fel.

legjobban. Ezek rajza a Szafida-kori tiszta perzsa szőnyegmintákon alapul. Nagy Usak nevüket a kisázsiai szőnyegek között méretre nézve feltűnően elütő terjedelmük (5×2, 4×2½ m) miatt nyerték. Ilyen nagyságú, 10—12 négyzetméternyi szőnyegek más kisázsiai szőnyegtípusban nem is készültek. Tükrük közepét nagy arabeszkes díszű medaillon foglalja el, sarkaikat leveles szegélyű medaillonrészletek ékítik. A közbeeső teret pedig ugyancsak a perzsa szőnyegekből átvett finomrajzú virágindák ékítik. Keletkezési idejük a XVI. század első felétől a XVII. század közepéig terjedő szakra esik.

A nagy medaillonos Usak-szőnyegek egyik tejtestvére, illetőleg válfaja a csillagos Usak-szőnyeg. Színezésben erősen egyezik. Tükrében azonban nyolcágú nagyobb és négyágú kisebb csillagok váltakoznak. Készítési idejük is a nagy Usakéval egybeesik.

A perzsa művészet befolyásainak hű tükrei a kis Usak-szőnyegek. Piros mezejük közepén kisebb medaillon díszlik; keretében pedig felhőszalagok, illetőleg palmetták sorakoznak. Hasonlólag korunk perzsa könyv-, illetőleg kéziratkötéseihez. A kis Usak-szőnyegek virágkora a XVI. század közepétől a XVII. század közepéig terjedő száz év.

A kisázsiai szőnyegek sajátságos csoportja az újabban fehér Usak-nak keresztelt emlékek. Szaracén származású növényi és csillagos díszei szokatlan romboid-idomokká merevedtek. Ezen mustrájuk után madaras szőnyegeknek is nevezik őket. Helytelenül, mert az újabb időkben is előkerült további emlékanyag alapján kétségtelenül kimutatható, hogy ezen ornamentumok a növényvilág elemeiből stilizálódtak el. A XVI. század végén kezd felbukkanni és divatba jönni e szőnyegfajta s szeretete az egész VXII. század folyamán át tart.

E csoporthoz csatolódik az ugyancsak fehéralapú golyós Usak-szőnyeg. Ennek fődíszítő eleme a tükrét kitöltő hármas golyó. Ez az egyéb textiliákon is előbukkanó hármas golyó: Buddha tanának a jelvénye. A XVI. század végétől a XVII. század közepéig terjed készítési idejük. A késői darabok tükrében a boltív is megjelenik. Minthogy golyós díszei fekete festékkel készült anyagból vannak csomózva, szép példány alig maradt reánk. A fekete festék ugyanis a szálakat megemészti s így az eredeti díszítéseknek csak foszlányai és erősen lestrapált példányai maradtak fenn.

A kisázsiai szőnyegek reánk nézve legfontosabb csoportját az úgynevezett Erdélyi-szőnyegek teszik. Ezek virágornamentikái a mi népünk díszeivel jóformán teljesen egyezőek, aminek magyarázata csak az a nagy befolyás és hatás lehet, melyet az előnyomuló török hímzéseivel, kerámiájával, ötvösműveivel és egyéb művészeti termékeivel a magyar művészetre tett. Ezen szőnyegtípus legrégibb darabja az 1600 körüli évekre tehető. Az e kori darabok tükreit díszedényekből kinövő virágos és leveles indadísz tölti ki. Kétségtelen, hogy ez a díszítés a perzsa arabeszkes indákban és palmettákban gyökeredzik s hogy ezeknek a kisázsiai ízlésnek megfelelő stilizálásából alakult.

Az „Erdélyi-szőnyeg"-eket díszítésük alapján hat csoportra oszthatjuk. A legrégibb, vázákból kinövő indás-virágos és leveles díszek leegyszerűsítéséből alakul ki korrendben az a második csoport, melynél a tükröt a hossztengely irányában sorakozó virágok, rozetták és palmetták, valamint kétoldalasan elrendezett virágos indák alkotják. Ezek további leegyszerűsítéséből létesül a harmadik típus, melynek rajzát szétszórt virágok és virágos indák adják. Az „Erdélyi-szőnyeg"-nek negyedik szépséges csoportja a rozettákkal (nárciszvirágokkal) szegett, négyszögletes és virágcsokros medaillon-tükrös. A következő alcsoportba a kis Usak-szőnyegek hatoldalas közép medaillonjaival ékített emlékek tartoznak.

Az Erdélyi-szőnyegek keletkezési főidejük a XVII. század. Elvétve a XVIII. század közepéig is készülnek egyes darabok, ezek azonban már nem olyan tiszták; erőtlenek.

Ezeknek a szőnyegeknek még mai napság is Erdély a főlelőhelye. Az ottani templomok padjain és falain nagy tömegben díszlenek. Kétségtelen, hogy a török hódoltság maradványai ezek a szőnyegek, melyeket az erdélyi lakosság annyira megkedvelt, hogy az usaki műhelyekben ezt a sajátságos, különálló típusú szőnyeget kizárólagosan Erdély számára készítették és exportálták. A szállítást — a régi adatok tanuságai szerint — főleg a brassói kereskedők bonyolították le.

A kisázsiai szőnyegművészet nagy kincsei az imaszőnyegek is. Ezek rajzaik eltérőségei szerint a Jordesz-, a Ladik- és a Kula-szőnyegek nagy és általánosan ismert csoportjaira oszlanak. Korban legrégibbek és egyúttal legbecsesebbek a nyugat-anatóliai Jordesz városkáról elnevezett darabok. Ezen szőnyegek fénykora a XVII. századra terjed. Legrégibb ismert példánya az Iparművészeti Múzeum selyemszőnyege. Ennek kerete az úgynevezett oroszlános (heráti) mustrával van díszítve s rajzának egyéb motívumaival is bizonyítja, hogy a Jordesz-szőnyegek főbb gyökerükben az indiai szőnyegek díszítő elemeivel vannak összekötve. Az Iparművészeti Múzeum 1600 körüli évekből származó selyem Jordesze sajnálatos módon csak töredékeiben maradt reánk. Radisics Jenő bukkant reá egy erdélyi paraszthéz küszöbén, ahol egyszerű rongy gyanánt szolgált. Hiányzó darabjait — melyekből a parasztasszony papucsot készített — többé előkeríteni nem lehetett. E szőnyeg sűrűsége bámulatraméltóan jelentékeny: 3744 csomó esik egy négyzetdeciméterre; vagyis az egész szőnyeg mintegy 300.000 csomókötéssel készült.

A kisázsiai szőnyegek a XVIII. század közepe felé finomságukból veszteni és művészi kidolgozásaikban rohamosan hanyatlani kezdenek. A díszítőelemek rajzai fokozatosan eldurvulnak s a tagozások is elvesztik helyes arányaikat. A dekadencia ezen korában alakulnak ki a Mudsur, Melasz, Kirsihir, Bergamo és az anatóliai szőnyegek általános névvel jelölt más csoportjai. Ezek azonban túlnyomólag már csak halvány visszfényei az egykori remekeknek. Ettől kezdve a kisázsiai szőnyegkészítés erősen fogyni kezd jelentőségéből. Egykori nagy magasságaiba felszárnyalni jöbbé már nem tud. Napjainkban a modern európai gépszőnyegek s a különböző háziipari, manufakturák termékei mindjobban kezdik leszorítani piacairól, melyeket az európai vám- és valutáris nehézségek miatt amúgy is csak igen ritkán tud felkeresni.

MIHALIK SÁNDOR

•KRÓNIKA•

SZEMÉLYI HÍREK. Vitéz dr. József Ferenc királyi herceg, az Iparművészeti Társulat elnöke, az elmult hónapban ünnepelte 40 éves születésnapját. A magyar közélet, sajtó és kulturális egyesületek ezt a dátumot örömmel ragadták meg, hogy szeretetüknek hangot adjanak és a népszerű főherceg előtt nagy és sokoldalú kulturális munkájáért hálájukat lerójják. A nádor-család hagyományos nemzetszépítő és városfejlesztő munkáját a fenséges utód is méltó eszközökkel folytatja és nekünk külön büszkeségünk, hogy érdeklődésének széles regiszterében is mily szeretettel foglalkozik iparművészetünk minden ügyével. Hálánkat és szerencsekívánatainkat az Iparművészeti Társulat vezetőiből alakult kis küldöttség tolmácsolta a fenséges úrnak, melyben Szablya Frischauf Ferenc, Szablya János, Ligeti Miklós és Seenger Béla vettek részt.

● Szablya János, társulatunk ügyvezető alelnöke március hó 27-én Bécsben előadást tartott az osztrák Ravag (rádiótársaság) felkérésére a magyar iparművészet újabb fejlődéséről. A bécsi magyar népművészeti és iparművészeti kiállítás nagy sikerének egyik gyümölcse volt ez a jelentős meghívás is, melynek az előadó tartalmas és érdekes mondanivalói adtak súlyt. A félórás előadásban a magyar iparművészeti mozgalmak sokrétű s nemzetgazdaságilag fontos mozzanatait világította meg, plasztikus módon emelve ki, mit jelent ez a művészet, valamint az ipar és a nagyvilág ízlése számára, miként ad új színeket s ízeket a nyugateurópai városok lakásainak, kiállításainak s divatjának.

● Pacher Béla dr.-t tanácsjegyzőnek nevezte ki a polgármester és ezzel a főváros művészeti és kulturális ügyeinek egyik legkiválóbb munkása kapott méltó elismerést. Művészetszeretetét nemcsak ebben a minőségben, hanem mint az Iparművészeti Társulat választmányi tagja is másfél évtizede ápolja hivatali formaságok teljes mellőzésével, egy kedves és előkelő lélek egész melegségével.

ÉBER LÁSZLÓ. Becsületes, komoly tudós, szerény és csöndes kutató, a mellett pedig a művészet szeretetében folyton megújhodó lelkes amatőr volt Éber László. Talán ez az örökké fürge, újat és régit egyaránt lázasan szerető természete adott neki erőt, hogy annyit dolgozzék, névvel és névtelenül, mint amennyit egy aránylag nem is hosszú életen, hatvanhárom éven át dolgozott. Fiatalabb korában az egyetemen s az Iparművészeti Iskolában évtizedeken át oktatta az ifjúságot a művészettörténetre és az ő higgadt, leszűrt ítéleteit az izzó lelkesedés hangjaival tudta közvetíteni hallgatóinak. De e mellett állandó kutatómunkája eredményeit közölte a Magyar Iparművészet régibb évfolyamaiban is és tevékeny részt vett az Iparművészet Könyvének megjelenésében is. Ilynemű munkásságának javarésze a századforduló idejére esik, melynek ő egyik legismertebb magyar esztétikusa volt. Az utolsó évtizedekben inkább fordításokkal és lexikális művekkel szolgálta a művészeti tanítás ügyét, melyhez még nehéz életküzdelmeiben s betegségében is megható szeretettel ragaszkodott. N. P.

GORGE HUGO. A háború utáni Bécs építészetében jelentős szerepet játszott ez az osztrák műépítész, előbb mint Ohmann professzor jobbkeze, majd pedig önálló tervező minőségben. Egyik érdekes sajátsága volt, hogy különösen belső építészeti munkáit mindig a kivitelező iparosokkal együttesen érlelte meg, azokat szinte együtt terveztek. Az építés és bútortervezés mellett a kerámiát is nagy szeretettel űzte s legnagyobb sikereit a bécsi Werkbund-Siedlung két évvel ezelőtt épült kis házain érte el. Hatvankilenc éves korában halt meg Bécsben.

KALITKA-TERVEZŐK. Az olasz iparművészek nagyon találékonyak. A fokozódó állatkultusz újra nagyon divatba hozta az olasz lakásokban a madárházakat. Nosza, hozzáfogtak az iparművészek csinos kalitkák tervezéséhez. A legmodernebb anyagokból, krómozott acélból, alumíniumból és üvegből készítik az ő régies formájú, hengeralakú kalitkáikat, melyeket néha akváriummal, vagy madárfürdőházzal is bővítenek. Szóval a belső építészetnek új területe kínálkozik, mely szórakozásnak is megjárja — komolyabb építőfeladatok híján.

KORSZERŰ ÉS MAGYAROS. Az Iparművészeti Társulat őszi jubiláris kiállításán olcsó, korszerű és magyaros szobákat szeretne bemutatni. Erre a célra pályázatot hirdetett s az első pályázat eredménytelen volt. Miért? A bírálati jelentés azt mondja, hogy a korszerűséget a bútorpiac szokásos formáival még csak meg lehetett találni a terveken, de már a magyaros jelleget inkább csak népies motívumok, szűrdíszek és más effélék jelezték. Szóval éles szakadék választja el bútortervezőink felfogásában a modern s a magyaros irányt, amelyek ellentéteit pedig a többi anyagokkal dolgozó iparművészet munkáin nem érezzük. Kétségtelen, hogy a probléma a bútortervezésnél nem ilyen egyszerű. Itt sokkal mélyebbre kell hatolni: magyaros formákat kell kibányászni a népművészet és néprajz kincsestárából s azokat sok érzékkel áthangolni a mai élet használatára. De még ez sem elég. Bele kell merülniök a művészeknek a folklore, a népművészet egész légkörébe, amire pedig annyi alkalom nyílik múzeumaink s folyóirataink gazdag gyüjteményeiben. Az egyszerre, hirtelen való felkészülés itt nem ér semmit. Csak aki előbb lassan, műveltsége egész éltető elemeivel magába szívta a magyar hagyományokat, az tudja testté formálni őket, mikor az élet kívánja. N.

DÍSZOKLEVÉL. Azelőtt nagy kitüntetés, megbecsült öröm volt a díszoklevél. Politikus, jubiláns, társulati tag nemcsak az átvételkor örült neki, hanem büszkeséggel is mutogatta a bekeretezett oklevelet. Újabban megfakult a diesősége. Talán nem járunk rossz helyen, ha ennek okát abban látjuk, hogy a díszoklevél külső megjelenése is elsekélyesedett. Akkora tömegtermelés támadt egyidőben a grafikának ezen a területén, hogy valóságos díszoklevél-ipar fejlődött ki mindenféle rikító és sajnálatraméltó díszművekkel.

Magyar Iparművészet
1935. 117 C7

M.D.K.

Németh N. és Gádor E.

A "Tér müterem" reklamirozására készitettek plakátrajzot.

Film Szinház Irodalom, 1938. dec. 22-29.
I. 1. sz. cimlap belső felén.

M.D.K.

Németh N.

Imecs Béla "Rózsafény" c. versét illusztrálta

Schmidt-Pap Ernő dr: "Édes paprika" c. beszámolójához készitett rajzokat.

"Alma Moussali szereti a magyarokat" c. közlemény illusztrálta.

"Mesevár" c. rovat illusztrációját készitette.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1938. dec. 22-29.
I.évf. 1. sz. 66. lap
10--109. "
116. "
120. "

M.D.K.

Németh N.

Tréfás rajz-sorozat a gyermek-rovatban,
"Ird meg mi lett Jóska sorsa?" cimmel.

Reklámrajz a„NIKOTEX" cigaretta fogyasztásár
felhivás.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1938. dec. 22-29.
I. évf. 1. sz. 122. lap
124. "

M.D.K.

Németh N.

"Szerelem 13 képben" cimmel 13 kis fejezet, 13 rajzzal.

"Szépség, egészség" , "Téli betegségek" c. közl.-t illusztrálta.

Reklámrajz a Film Szinház Irodalom terjesztésére.

Rajz a "Fejtörő képrejtvény"-hez

Film Szinház Irodalom, Bp. 1938.dec. 22-29. I.évf.1.sz. 97-99., 110., 124., 128. lap

---

M.D.K.

Németh N.

Szörtsey József: "Tantusz" c. irását illusztrálta.

Rajz "Rabod lettem Nikotex" cimmel

Film Szinház Irodalom, Bp. dec. 29.-jan.4.
I. évf. 2. sz. 110-111., 113. lap

M.D.K.

Németh N.

Karsay Andor: "Tropusi nász" c. novelláját illusztrálta.

- - -

Rajz sorozat "Ludas Matyi házasodik" cimmel.

- - -

Film Szinház Irodalom, Bp. 1938. dec. 29.-jan. 4. I. évf. 2. sz. 114-115., 116-117. lap

.A.C.

M.D.K.

Németh N.

"Ki milyen filmet szeret" cimmel közölt Máray T. László cikkéhez készitett rajzokat: A villamoskalauzról, a henteslegényről, a kocsosról, a taxisoffőrről. a rikkancsgyerekről, az utcaseprőről és a kofáról, akikkel a müvész az utcán találkozott.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 1-9. II. évf. 5. sz. 14-15. lap

M.D.K.

Németh N.

"Kutyabajok" c. a kutya egészségével foglalkozó közl.-t illusztrálta.

A "Mesevár" c. rovat meséjéhez készitett rajzokat gyermekek számára.

"Marci és a rongyosok" c. gyerekverset illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. jan. 25.-febr 2. II. évf. 4. sz. 115., 117., 119. lap

.

M.D.K.

Németh N.

"Bilicsi Tivadar a magánnyomozoó" cimmel Harasztos Albert kritikájához készitett a művészről két karikaturát.

Dallos Sándor: "Szárazság" c. novelláját illusztrálta.

Náday Márta: "Szombat délután" c. irásához készitett rajzokat.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. jan. 25.-febr. 2. II. évf. 4. sz. 25. lap
68. "
95-96. "

M.D.K.

Németh N.

"Richard Denning pipái" a Paramount-filmgyár sztárjáról szóló beszámolót illusztrálta.

Mihályffy Klára: „Kék és fehér virág a Kékesen" novellájához készitett rajzokat.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. jan. 12-18
II.évf. 2. sz. 17., 30-31. lap

M.D.K.

Németh Nándor

Szörtsey József: "Pétert legyőzik" c. novellájához készitett illusztrációkat.

- - -

A "Mesevár" c. rovat meséjét illusztrálta a gyermekmelléklet számára.

- - -

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 1-9. II. évf. 5. sz. 92-94., 116-117. lap

Németh Nándor

Szerepel a hagyar Szövő-
szövetség fiatal képző-
művészeinek kiállításán

Uj hagyarság 1937 XII. 18

M.D.K.

Németh Nándor /sign.-ja: N.N./

Felkai Ferenc: "A költő és a gép harca" c.irá
sát illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. jan. 5-11.
II. évf. 1. sz. 62. lap

Németh Nándor MDK

éparmüvész

Diszoklevél.
Magyar Iparmüvészet 1935. 108.o.

MDK

Németh Nándor

A Goldberger Sám.ésFiai Rt.-nak a társulat utján kiirt magyaros textilminta tervpalyazatán, a 150 pengős II.dijat (megosztva) Németh Nándor "Tulipán 5/a" jeligéjű palyaterve nyerte.

Cikk: Társulati Közlemények.

Magyar Iparművészet, 1934. 161.l.

MDK

Németh Nándor

A Goldberger Sám. és Fiai Rt.-nak a társula
utján kiirt magyaros textilminta tervpalyá-
zatán, a III.dijat megosztva (50 pengőt),
Németh Nándor "Tulipán 5/b" jeligéjű palya-
terve nyerte.

Cikk: Társulati Közlemények.

Magyar Iparművészet, 1934. 161.l.

Németh Nándor
grafikus
Bpest.
l. Kisgrafika
1937. 1. z. 5. l.

em ség en- t a ak. dár len az kes se. án- ga- r a ré- pai ol- nös mi vo- ől, et

fokozták a borzalmat, a babonás közönség rémületét. Kegyetlen realitással érezteték a zöldes rothadást az arcokon, a fájdalmaktól eltorzult vonásokat s nem fáradtak el a holtak szellemeit ábrázolni. Olyan fametszetet is láttunk, hol vigyorgó szellem néz át a függönyön és halálra rémíti az élőket.

A nagy Hokusai egyénisége irányt adott a francia impresszionizmusnak s a nyugati művészetre is elhatározó befolyása volt. Munkaképessége legendás. Évek során át készíti a Mangwa 15 kötetét, s a szent hegynek, a Fujinak látképét, a szellemek sorozatát. A Mangwa valóságos grafikai enciklopédia: tájképek, színházi jelenetek, képek a japán nő legbensőbb életéről is. A legendásan hosszúéletű fametszőt a sors korán erre a pályára utalja. Már 15 éves korában

mély tisztelettel

~~Ajádor Emil~~

ced ej Neineth Nándor

A Horganyhengerűm
rt. pavillonja a 37.
Budapesti Nemzetközi
Vásáron -

Terverték fentiek
Repr.

Művészet
1942. 95. l.

BELLE ARTI

RIVISTA D'ARTE
DIRETTA DA TIBERIO GEREVICH
REDATTA DA ÖDÖN MARIAY

AMMINISTRAZIONE: TIPOGRAFIA UNIVERSITARIA UNGHERESE DI BUDAPEST.
BUDAPEST VIII, MÚZEUM-KRT. 6.

ABBONAMENTO ANNUO Lit. 120.

ALOM

Lap

Bende János: Az első művészeti kiállítások Magyarországon 260

Kiállítások (4 képtáblával)..... 263

Művészeti Élet 265

Német és olasz kivonat..... 269

n 27 képpel.

M.D.K.

Németh Nándor

Dajbukát Ilona: "A Szépség tükre" c. irását illusztrálta.

Film Színház Irodalom, Bp. 1939. márc. 1-8.
II. évf. 9. sz. 68. lap

M.D.K.

Németh Nándor

"Autó - Motor - Repülés" c. Kubinyi Zoltán-cikkhez készitett fejrajzot.

A "Mesevár" c. gyermekmellékletben "A bubánatos királyfi" c. mesét illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 8-16.
II. évf. 6. sz. 94. lap
116-117. "

MDK

Németh Nándor

az alábbi pályázaton 150 pengős II. dijat nyert/////// és 50 pengős III dijat nyert

A magyaros textilimta tervpályázat eredménye. Magyar Iparmüvészet 1934. 112.l.

Neineth Nándor

grafikus

A szolós-borosteina lapjain

gyakoran visszatér

Galambos Ferenc: Ex libris kiállítások

~~Kerékgyártó István: Halmy Miklós képeiről.~~

Müvészet, 1971. március - 34. lap

NÉMETH NÁNDOR

Az USA-ban élő művész. Ex libriseit szerepelnek a mohácsi könyvtár kiállításán.

Müller Géza: Ex libris kiállítás Mohácson.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ, 1971. okt. 3.

Németh Nándor
Pál György

Magyar Iparművészet
1935. 108. l. mincséd

DÍSZOKLEVÉL. Azelőtt nagy kitüntetés, megbecsült öröm volt a díszoklevél. Politikus, jubiláns, társulati tag nemcsak az átvételkor örült neki, hanem büszkeséggel is mutogatta a bekeretezett oklevelet. Újabban megfakult a dicsősége. Talán nem járunk rossz helyen, ha ennek okát abban látjuk, hogy a díszoklevél külső megjelenése is elsekélyesedett. Akkora tömegtermelés támadt egyidőben a grafikának ezen a területén, hogy valóságos díszoklevél-ipar fejlődött ki mindenféle rikító és sajnálatraméltó díszművekkel.

Ennek főoka az volt, hogy minden vidéki s fővárosi hatóságnak megvolt erre a célra az ő kiválasztott „rajzoló"-ja, aki életének minden jobb sorsra méltó szenvedélyét belelehelte a díszoklevél betűibe. Most némileg javuló irányzat mutatkozik ezen a téren. Úgy mint valamikor régen, az adományozó testületek újból az Iparművészeti Társulathoz fordulnak efféle megbízásokkal, vagy legalább is hivatásos grafikusművészeket szólítanak fel ily természetű munkák készítésére. A TESz előljár ebben a jó példával. Az utóbbi időben készült négy díszoklevele, melyet folyóiratunk e számában mutatunk be, csupa örvendetes tanuságtétele a változott iránynak. Helbing Ferenc professzor két munkája, továbbá Pál György és Németh Nándor két terve csupa korszerű, magyaros sugallatú grafikai emléklap, melyben az igazi oklevelek főszépsége : a betű jut érvényre s a keret, mint színes muzsika, csak aláfesti a szövegből áradó értelmet. Hihető, hogy ezek a jól sikerült alkotások is terjeszteni fogják az igazi díszoklevelek stílusának becsülését.

~~Gádor Emil~~

és Németh Nándor

Grafikusok

1940. Nemzetközi vásár
plakatja, tervertét
fentiek
Repr.

Művészet 1940. 38. l.

Németh Nándor

grafikus

Bpest

l.

Kisgrafika

1939. 2. n. 19. l.

Németh Nándor
grafikus

1927 - 1932
1933 - 34

Iparm. Isk. Évk.
1930 - 34. 46. l

Gitározó nő

Szobrász

Csillagász

Földrajztudós

Newton

A haldokló Lavater

Bűnbánó Magdolna

Judith

Kleopatra

Gea

Artemisia

Vulcanus

Diana

Faun és Ámor

Pásztorleány

Pásztorfiú

Gyerek kutyával és kecskével

Játszó gyerekek

Győzelem

Németh Nándor

grafikus

1931. végez. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **AUGUSZTUS** 36. hét

29 árnap		Ker. Ján. f. *Erneszt*
30 étfő		L. Róza *Róza*
31 edd		Rajmund *Erika*
1 erda	**SZEPTEMBER**	Egyed *Egyed*
2 törtök	du. 2. ó Kiss Dezső	István *Rebeka*
3 ntek	1/2 7 Faszállítás	Manszvét *Hilda*
4 ombat	Darvas István	V. Róza *Rozália*

Németh Nándor

grafikus

1934. képesítő oklevelet nyert. jó

Iparm.Isk.Évk.

1930–34. 48. l.

borművekben középütt Madonna Jézussal, szárvégeken apostolok.
Olasz munka, XVI. század.
Aranyozott ezüst, mag. 19·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp., 1884., második terem, 31. l. — Radisics Ipolyi, 56. szám. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ., VII., 1887., 344. l. — Ipolyi, Biharvármegye, 398/28. sz.— Gerevich PA, 259. lap.

KÖRMENETI KERESZT,
talpassá átalakítva. Talpán Ipolyi címere. Előoldalon Krisztus-test és karélyos szárvégekben négy félalak, hátul négy evangelista jelkép, niellóban.
Olasz munka, XVI. század eleje.
Aranyozott réz, mag. 42 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Ipolyi 60. szám. (Képe 11. l.) (?) — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ., VII., 1887., 344. l. — Gerevich PA, 260. l.

KÖRMENETI KERESZT GOMBJA,
vésett dísszel.
Német munka, XVI. század.
Aranyozott réz, átm. 8·7 cm.
Ipolyi, Biharvármegye 398/40. szám.

MDK

Németh Nándor graf.

Ráthonyi János cikke. Esti Ujság 1938.
okt. 23. 11. 1.

MDK

Németh Nándor graf.

horganyhengernő pavilonja a BNV-n, repr.

Müvészet, 1942. 95 l.

MDK

Németh Nándor graf.

194o.Nemzetk.vásár plakátja

Müvészet 194o, 38.1.

M.D.F.

Németh Nándor

"Nincsenek véletlenek" c. film kritikájához készitett fejrajzot.

"Rozmaring" c. Harsányi-regényből készült film szereplőiről készitett karikaturákat.

"Előcsarnok" cimmel rajz

Film Szinház irdalom. Bp. 1938. dec.22-29.
I. évf. 1. sz. 1o., 19., 3o. lap

Németh Nándor

50-100 lappal szerepelnek müvei Soó Rezső
ex libris kisgrafika gyüjteményében

Weiner Mihályné:Magyar ex-librisek Soó Rezső kis-
grafika gyüjteményében
Müvészettörténeti Értesitő 1974/1 79.old.

Németh Nándor

1943. év tepenti

terverte az Hadisáfto-
kiállítás installáció-
ját és Gádor Emil
és Dobor Imre munka-
társaival végezte a
felállítás munkáját is.
Rádióközvetítés Bu-
dinszky Sándor vezetésével.
A nevezést nem állok
jót, mert esetleg rosszul
hallottam. Éppen ezért
az itteni adatok mincse-
nek külön céduláz-a.

1943. máj. 3.

20 november 29-én.

L draperiák

tan állva és szembenézve ~~van~~ ábrázolja
több ecsetet tart, balját pedig zseb-
szeme és kipödrött bajusza barna, ar-
ha nemez kalap széles szalaggal, ing
kötött piros nyakkendő és egyelejű fe-
a és tarka ~~függönyök~~ lógnak, a melyek
~~bontakozik ki~~. Jelzése alól balra: G.

4,7 cm.-- Lelt.sz.1374.-- Vétetett az
engedély (1760-912) alapján az 1912
sz.rendelettel (1847-912) 1500 K-án.--
-én ~~[illegible]~~.-- Elszámoltatott 1912

,n.318-912
47-912-1
,lelt.9150.

57

Ezt a lapot küldje el legkedvesebb ismerősének, mert bizonyosan örömet szerez vele!

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nemzetes
Nagyságos

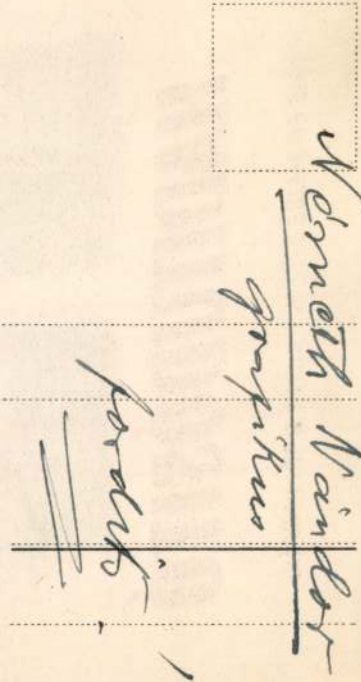

Németh Vándor
grafikus
fordító

F.K. GÖLÜTH JÁNOS

KLOSZ GY ÉS FIA BUDAPEST

NÉMETH NÁNDOR

HADITUDÓSITÓ

KIÁLLITÁS A PESTI VIGADÓBAN

1943. ÉVI MÁJUS 2-12. IG · NYITVA: 9-TŐL 18 ÓRÁIG

Németh Nándor

és

céd Gádor Emil

A Horgamyhengermű
st. pavillonja a 37.
Budapesti Nemzetközi
Vásáron.
Fervezték fentiek
Repr.
Művészet
1942-95. l.

Nemeth Nándor

wód

B. Soó Rezső:

Modern magyar kisgrafika

MAGYAR MUVESZET

1938. 350. 1.

Neineth Nándor

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége részére kiszült oklevél.

Mi, a Társadalmi Egyesületek Szövetségének Központi Választmánya a Szövetség alapszabályainak 20.-ik 1-ában biztosított jogunknál fogva

A Szövetség **ALELNÖKÉVÉ** választottuk és ezzel neki a Szövetség Központi Választmányában tanácskozási és szavazati jogot adtunk.

Ezzel az elhatározásunkkal nemcsak a magyar haza önzetlen és lankadatlan szolgálatát és az ezzel elért kiváló érdemeket kívánjuk dicsérni és elismerni, hanem Szövetségünk célkitűzéseinek megvalósításához óhajtjuk, értékes közreműködését és munkásságát megnyerni.

Miről ezt az okiratot kiállítottuk, pecsétünkkel és aláírásunkkal ellátjuk.

Kelt a Központi Választmánynak Budapesten évi havában napján tartott ülésén.

Magyar Iparmüdészet 1935. 114 l.

heit der Komposition und Geschlossenheit des architektonischen Aufbaues ein sprechender Beweis für die Probleme der modernen Kunst. Frau Árkay bedient sich keiner naturalistischen Formen, umso mehr, als dies sowohl mit den Anforderungen der modernen Kunst, als auch mit der Technik der Glasmalerei im Widerspruch stünde. Schon die Technik der Glasmalerei bedingt einen gewissen Grad der Stilisierung. Ihre Farben sind feuriger, wärmer und poetischer als die Farben der Natur. Ihre hohe Kunst hatte bereits auch im Ausland des öfteren Anerkennung gefunden. Ihre „Anuntiation" wurde anlässlich der Römischen Kirchenkunstausstellung von Mussolini für die Littoria-Kirche erworben; ihre Glasmalerei, „Die Heilige Elisabeth" betitelt, kaufte Reichskanzler Dollfuss für die Seipelkapelle.

ZOLTÁN NAGY: STAINED GLASS WINDOWS BY LILY ÁRKAY—SZTEHLÓ. As is always in the past, so it is now, that architecture shows the most development. Painting and sculpture are subordinated to that. A true harmony between architecture and the other branches of art is not yet reached, though developments in this direction are being made. This is seen mostly in the ecclesiastical art. This was very noticeable in the International Ecclesiastical Exhibition held in Rome in 1934. In the Hungarian section a complete church was shown, that was a success, being built according to the

Németh Nándor

exlibris-művész

Cabrit 1937.

Budapest, IV. Kaplony u. 3.

BESZTERCEBÁNYAI 16. HONVÉD- ÉS NÉPFELKELŐ GYALOGEZRED
EMLÉKMŰ BIZOTTSÁGA.
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY-ÚT 10. SZÁM. - TELEFON: 189-374.

T.

Müemlékek Országos Bizottsága

Budapest. IX/18

Németh Nándor

Grafikus

1927–29

Könnik 1930. 86 l.

Huszárok.

Egész alakban,
helyezett két sorban nyolc
Felirata a lapnak
fölül balra: K.u.k.ö
és jobbra: Husare
jelzése pedig alól balra:
· középüt
és jobbra

Szines kőnyomat, m

Sz
1
Át

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 AUG 23

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Németh Nelli
1021

Németh Nelli rajza

lelkiismerete

elbeszélése

yi Mihály,Takács Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JAN 26
Népszabadság

Németh Nelly

1021

8

NÉMETH NELLY RAJZAI

KLOSSY IRÉN M

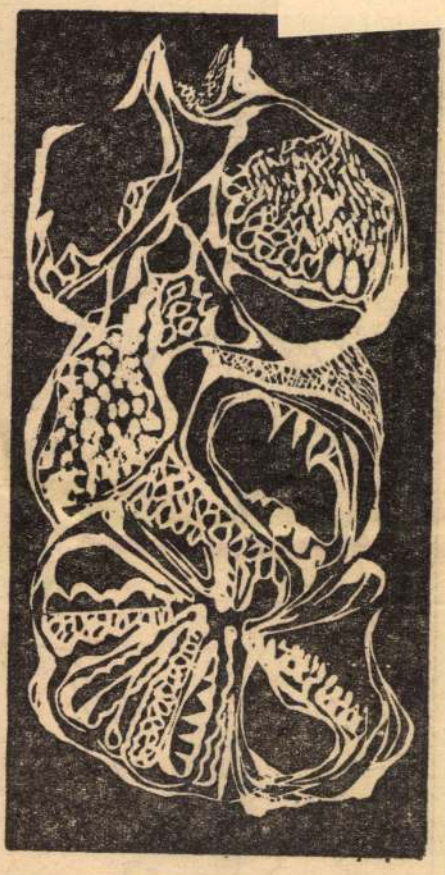

matikus esztétika axiómáival, amelyek a szocialista realizmust „nemzeti forma — szocialista tartalom" vagy „eszmei tartalom — művészi sajátosságok" merev kettősségében látják.

Harmadikként hozzávehetjük József Attila fejtegetéseinek helyenkénti nehézkességét, a kialakulatlan magyar filozófiai nyelvvel való olykor sikertelen birkózását, gondolatmenetének itt-ott kiütköző kezdetlegességét vagy épp túlhajtottságát. De hát mire való a kritika és a „kritikai kiadás", ha nem ezek tisztázására?

Ami azt is tisztázná, hogy József Attila esztétikai hagyatéka a marxista szellemű magyar esztétikai gondolkodásnak Lukácsé mellett legfontosabb kezdeményezője.

S ezen túl, József Attila elméleti munkássága nemcsak párja, szerencsés kiegészítője is a Lukácsénak. Ugyanannak a fontos fogalomnak, a *művészet*

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Repr.

Németh Nelli: Átmenet M. C.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 16.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 30

ÉLET ÉS IRODALOM

Németh Nelli

ET

1021

Németh Nelli: Álom

Koch még egy utolsó, [illegible]
küldött az utca felé. Azt[illegible]
lépett a kapun. Kezében [illegible]
kifli selyempapírban, a z[illegible]
vaj. Azért szaladt le a s[illegible]
boltba, hogy reggelire m[illegible]
teáskannát is a gázlángon [illegible]
jon a víz. Volt ugyan kenyere — tegnapi —, de ezen az üde reggelen valahogyan friss kenyérre és vajra támadt étvágya —. Az üzletben aztán meglátta az aranysárga kiflihalmot, és egyszerűen nem tudott ellenállni.

Ragyogott az utca, az égbolt, a kövek, az üvegfelületek. Mintha Koch egész mivoltát átragyognák a fények... Még a szemét is le kellett sütnie. Lénye legbelsejében valami ősi újjongás ébredezett. Hát nincs vége mégse a nyárnak! A július elmúlt, az augusztus elmúlt, de úgylátszik a szeptember is tartogat még lángoló pillanatokat. Szájában még mindig érezte a nyugodt álom ízét, a hajnali ébredés, a hosszú félálom friss, állati örömét, amint a kapualjba lendült.

Hűvös, félhomályos kapualj, semmit se látni... De Koch már nyitja is a liftajtót, felkattintja a villanyt, s a liftfülke tükrében szembetalálkozik saját arcával. Pontosabban számtalan, megszámlálhatatlan, rengeteg arccal, hiszen arca képét végtelenné sokszorozza a két szembenálló tükör. Mintha egy végtelen folyosón állna libasorban lényének száz, ezer, tízezer, millió példánya, kedélyesen mosolyogva, friss, szinte mámoros derűvel az új nap reggelén. Amely nem hoz rohanást, hivatali munkát, csak gyönyörteli semmittevést, hiszen szabad szombat. Megnyomta a negyedik emelet gombját, talán kissé türelmetlen mozdulattal is, hiszen a tűzhelyen forrósodó teáskanna járt az eszében...

Mintha valami gyanús morgás hallatszott

[illegible]ész
[illegible]vá
[illegible]az
[illegible]int
[illegible]Ma
[illegible]n
[illegible]és
[illegible]lász... [illegible] ut[illegible]
niuk kellett! Ő inkább attól fé[illegible]
denki összefut a környékről, [illegible]
semmi... S Koch ekkor döbb[illegible]
len arra is, hogy már hosszú [illegible]
csarja valami az orrát. Ingerlő [illegible]
lasztóan. És a padló felé pilla[illegible]
a vékony, szürke füstfoszlány[illegible]
gyózni... Ekkor, meg se gon[illegible]
mit tesz, kicsapta mind a két [illegible]
eszeveszetten, végtelenül hoss[illegible]
vészcsengőt.

LUGOSSY GYULA E[illegible]

A BÉ[illegible]

Semmi, sehol semmi... Cse[illegible]
ró füst. Mintha lassankint [illegible]
a kabin belseje. Mintha elh[illegible]
tárgyak körvonala. Koch má[illegible]
ját meredt szemű, rémült ar[illegible]
tengerben. Úgy képzelte, hog[illegible]
lik, és pánikszerűen felágas[illegible]

NÉMETH NELLI RAJZA (DUPLUM!)

1021

nek (elvtelen megalkuvások, gyáva lapítások, hazug hallgatások, hízelgések és buzgóságok, alantas fúrások, áskálódások, szolgai alázatok útján részvétel a Nagy Közös Bűnben stb.) van kitéve. A Filozófus — mint munkának — csak az irgalmas cselekedetnek adott felmentést —, tekintettel az Öregre, a ház nesztorára, ki ebben a témakörben tevékenykedett, nap nap után előállítva elmélkedő háznépének a létfenntartás minimumát.

Ily nemes szolgálat volt a gyógynövények gyűjtése. A délutáni órákban az Öreg összetrombitálta a házat. Virágzott a bodza meg a kislevelű hárs, mely elég ritka arrafelé. Az Öreg gyógyteáit itták szerte a Kákaréten a betegek, és csillapult a köhögésük, elmúltak vese- és torokbántalmaik, s a patikában raktáron maradt a kalmopyrin, meg az amidazophen, úgyhogy fontolóra vették a csökkent kihasználtság okán a kákaréti patika bezárását, vagy beljebb költöztetését a városba.

Szépek voltak a délutánok a bodzásban. Kirándulásnak vették a dolgot, játéknak a bodzavirággyűjtést. Ott volt mindenki, a Filozófustól a Festőig, névrokonok, másodunokatestvérek, s a bibliai nyáj: a muzsikás fiúk, s lányforma asszonyaik, a futkározó apróságokkal.

Az Öreg — elemében — szemléltető előadásokat tartott, mint a természeti gyógymódok apostola. Még az apróságokat is maga köré parancsolta.

— Ez az erőteljes növény, hogy tudjátok, a gilisztaölő varádics. Remek féregölő... No, ide gyertek csak. Istike, megismered? (Istike ötéves.) Neked már mutattam. Alul a levele szürkén pelyhes, molyhos. Szagoljátok, milyen erős illata van. Ezt hívják közönséges párlófűnek, másképp apró bojtorjánnak. Bél-, tüdő-, májbántalmak ellen, torokbajoknál valami csodálatos hatású.

A nők, az óceániai szépségek, buja vacagással ringtak körül egy kislevelű hársat. Mézillat áradt felőlük, s e mézillat mintha hónuk alól, könnyű színes

...az orvos és hát fia
művelte a jógát ... lamint a Filozófus.
meg a F... oriban felszabdalt
zsákoki ... ket festett. Zsák-

1975 FEB 23
Népszabadság
Kenneth Nelli
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

su...
Lá...
Ló...
re...
áilt...
a m...
szál...
rőt ...

Csi... ...atott ki. Lelkesen j... Ádám is megpróbálta. Mert ...mészetesen együtt voltak ott.

Majomságból csinálja — látta mindjárt Ádám. Tűrte, hogy oktassa, de sehogy se tudta lábaival átfonni a nyakát. A lány mindaddig nyaggatta ezzel, míg az Öreg is megunta, s kiszólt önmagából vagy inkább kimosolygott.

— Az alapoknál kezdd!

Csirkecsont hát az alapoknál kezdte.

— Megtanítlak a laja-krija jógára — mondta Ádámnak, helyesebben súgta vacogó fogai közül, forró leheletében fürösztve a „kisfiú" arcát. Ádám első álmából ébredt a holdfénnyel ezüstözött kemény karoslócán. Odébb a Filozófus horkolt, kecskeszőr alatt. Emitt farmergúnyásan (lehámozni se lehetett már róla) a Festő nyögdécselt, sípolt álmában. Fölötte pendelyben, apró mellére omló fekete hajában friss virággal a reszkető Csirkecsont. Csakis fázik — gondolta Ádám. — Egy ilyen csaj csakis fázik. Mert ez maga akarja a dolgokat. Francosan erőszakos.

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Repr

Németh Nelli: Ágak 17.7.

Népszabadság, Bp. 1973 márc. 25.

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Repa

Németh Nelli: Kél

M. 8.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 28.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 OKT 17

Népszabadság

Németh Nelli

NÉMETH NELLI RAJZA

1021

Jonessen, de már késő volt, quai de Béthune, itt Knickerbocker lakott, a híres riporter, de valamikor Francis Carco is, később pedig, távollétemben, hallom, Pompidou — s amott szemközt élt, a túlparti első sarkon Hatvany. Sujtásos pizsamában járt át a szigetre, utána is szaladtak a gyerekek, mint a lengyelsipkás Mickiewicznek valamikor ugyan

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Rep..

Németh Nelli: rajzai (Duplum!)

M.S.

NÉPSZABADSÁG! Bp. 1975. febr. 23.

Németh Nelly, grafikus

Rajz:

Rep

Németh Nelly: rajzai M. 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 26.

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Kép

Németh Nelli: Gyökerek

M. T.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 10.

Németh Nelli

„Triumph" reklámja emlitve

Magy ar Nemzet 1974 január 23 4.old.

Németh Nelli

11

XV. ÉVFOLYAM
1975 NOVEMBER

új írás

IRODALMI MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

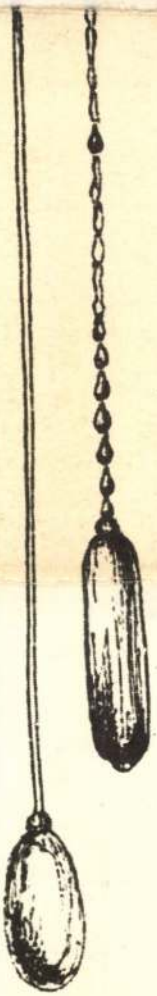

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 FEB 26

NÉPSZABADSÁG

Németh Nelli

1021

NÉMETH NELLI: ALAK

ítótáblájának ékköveivel, aranyo-
ásával együtt — akár több falut
s megért, a vizuális kultúra je-

-i himzésből.

BÁNÓ ATTILA RAJZAI.

Németh Nelli, grafikus

NÉMETH NELLI: TÜKÖR.

Németh N 11.

Magyar Hirlap, Bp. 1978. jan. 22.

Németh Nelli, grafikus

rajz : repr.

(L. Beki Vida)

14.

Németh Nelli: Dráma

Népszabadság, Bp. 1978. júl. 23.

Németh Nelli

"Leveleink, virágaink" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Török Endre: "Vásár" c. metszetének hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 21.
XXII. évf. 3. sz. 2. lap.

Németh Nelli

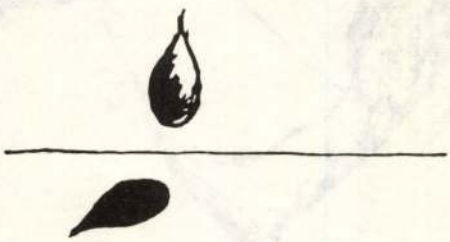

Az egymásból-kinövő állapotok *költészete*, az összeszövődések búrjánzó virágzása ez az indás, szájcimpás, ajaklebenyes, fatörzses, szederleveles tusrajz-kiváltódás, Német Nelli szecessziós képzeletének játéka. Mintha mondani azt akarná: *ezek az állapotok* nem a materiális, vagy szellemi lét valóságai, de az ő tűnődő játékosságának csöpp gúnnyal, fintoros szájbiggyesztéssel megvalósított képzettársítás-alakzatai. A tömör és tömény, vagy feszült hártyavékony létburkolat komoly tisztaság-héjazata fölhasadt, fölszakadt egy pillanatra ez indázó kezű fiatal asszonynak, de a vérző hasadék-mélyből nem a törvény lángolt ki fújódván förtelmes sziszegő, páfrányos dühével, mint a bálnafújás: csak Németh Nelli ideglátása lövődik vissza ránk a felület-alatti belső léttörvény láng-tükrében. Hiszem, hogy egyszer, konok, kegyetlen próbák után, megismeri majd az igazi törvényt is. És ki is tudja mondani!

Fuhász Ferenc.

Németh Nelli, grafikus

NÉMETH NELLI: PORTRÉ.

Németh Nelli: Portré

11

Népszabadság, Bp. 1978 febr. 12.

Németh Nelli, grafikus

Rajz: Repr.

Németh Nelli: Vízinövények M. S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 3.

NÉMETH NELLI: TÜKÖR.

Németh Nelli.

Szabadság, 1944. jan. 22.

már egy féléjára hívom magát!
— bólintott felém a nő. Ráharapott, hogy ráharapott! Hogy odavan a kalapomért. Mióta is járok ebben a kalapban? Odébb lököm a kötött gyapjúsapkás, vihogó fickót, és kinyújtott kezemben a majdnem üres pohárral, odamegyek a nőhöz, aki „már egy félórája" hív. Ez aztán szépség a javából! Rőt-vörös kiélt arc, foghíjas száj, a ruha kora, akárcsak a viselőjéé, megállapíthatatlan, régen mosott haját azonban gondosan kontyba csavarta. Ez még a régi időkből maradt szokás, amelynek neve „fésülködés". Kacér kis konty. A nő egyre csak engem néz. Intelligencia csillog a tekintetében. Igen, egyből rájöttem — intelligencia... De hát? Mi baja a kalapommal? — Egyáltalán nem arról van szó, amire maga gondol. — É-é-én?! — nagy nehezen sikerül megtartanom a poharat a kezemben. Még csak az hiányoznak, hogy elejtsem. — No és ha „ügyvéd úrnak" szólítanám? Akkor minden rendben lenne?

— Te is... odébbállтál? Hová?

— Igen... hogy is mondjam csak?

— Ha nem akarod, ne mondd. Úgyis látom. Csakhogy te nem egyszerű vándormadár vagy. Nem tudom, lehet, hogy nem is olyan, mint én. A közönségesek csak a helyüket váltogatják, a foglalkozásuk megmarad. De te mintha teljesen összetörtél volna?

— Valahogy úgy.

— Látom rajtad. Ha nem akarod — ne meséld el. Nyilván még az első stádiumban vagy. Én is így voltam eleinte. Minden stádiumra emlékszem. Megbántottak, büszke vagy, várod, hogy azoknak, akiktől eljöttél, világosság gyúljék az agyukban, és egész küldöttséggel járuljanak eléd, megkérjenek, térj vissza, minden úgy lesz, mint régen, sőt még annál is jobban. Csak pillanatnyi félreértés volt az egész. Hát tévedsz. Ebből semmi sem lesz. Senki sem jön utánad. Már minden elrendeződött nélküled e világok legjobbikán.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 NOV
Új Írás

1021 Német Nelli

11
XV. ÉVFOLYAM
1975 NOVEMBER

új írás

IRODALMI MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

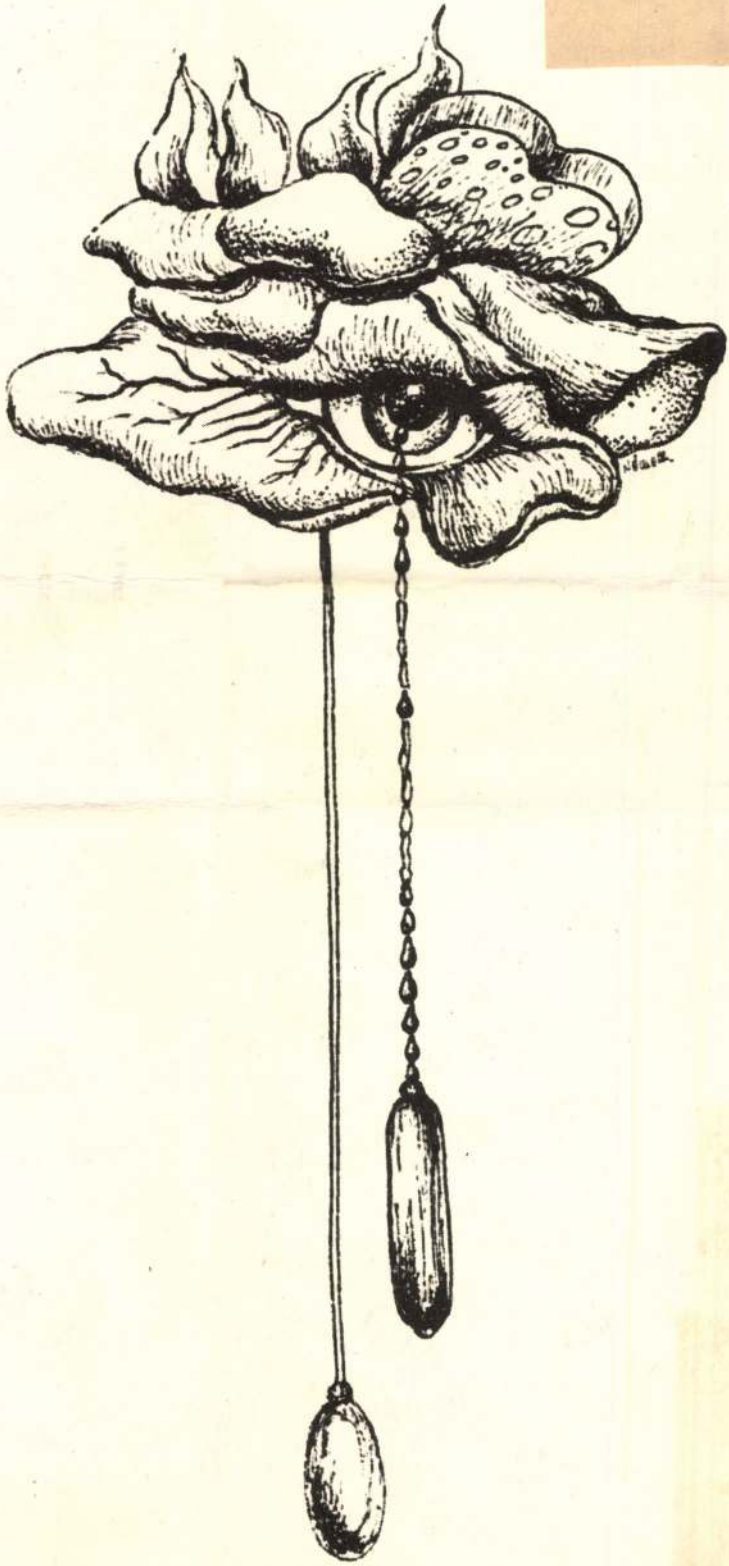

Németh Nelli

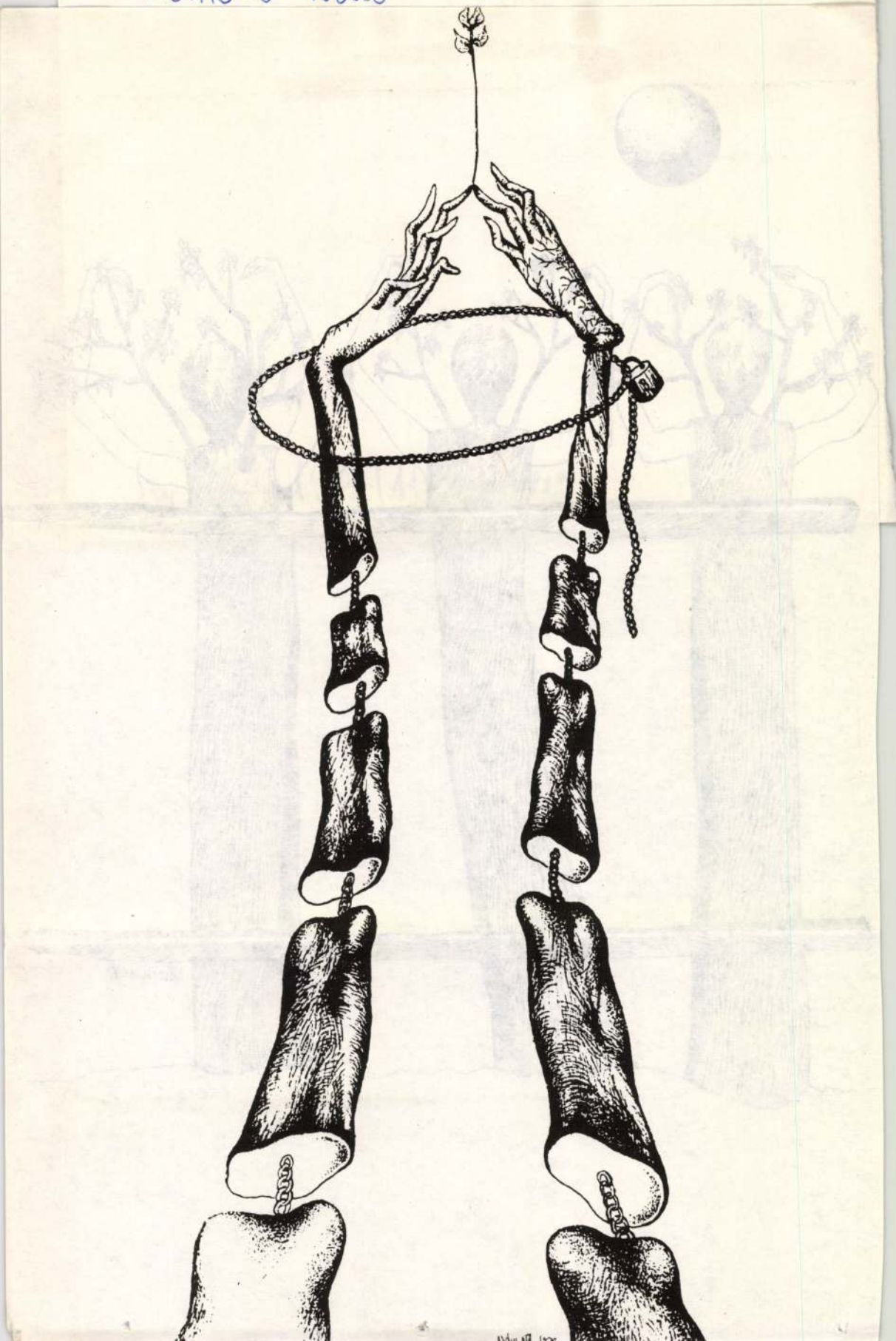

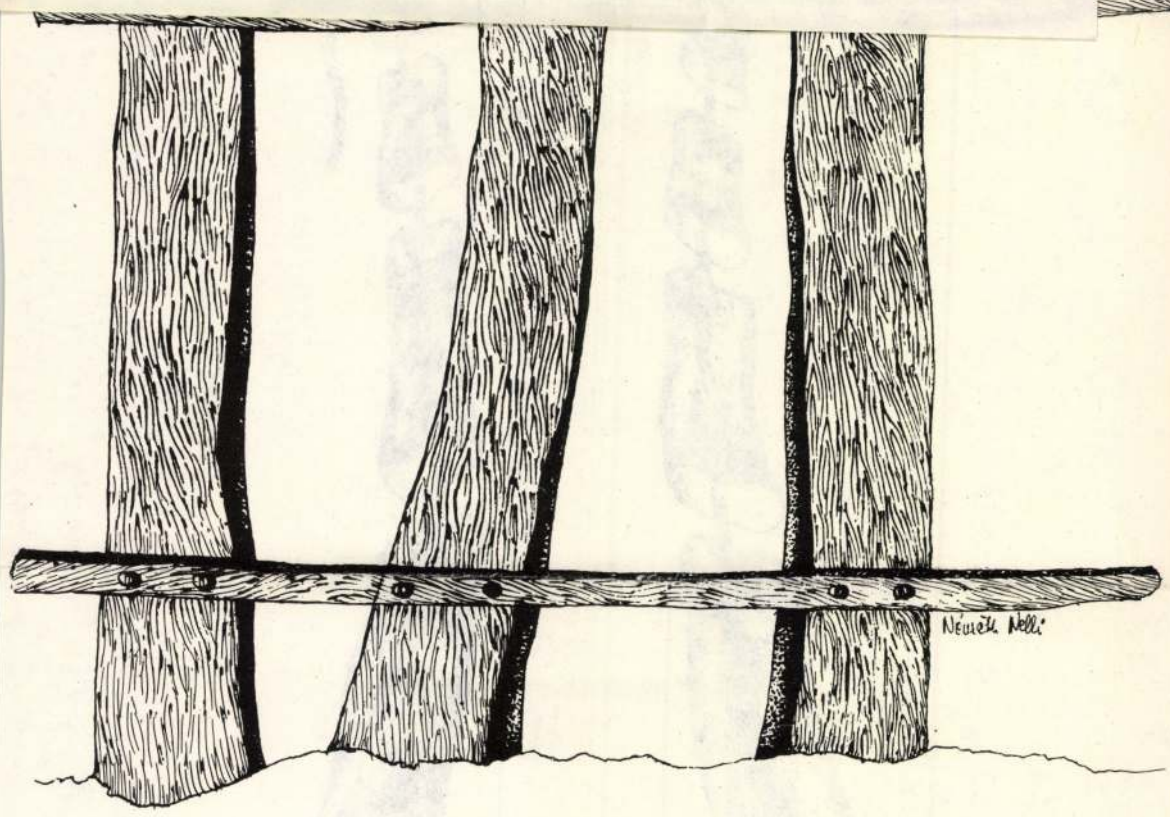
Neweth Nelli

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-063, 337-748, 340-726

1974 NOV 13

NÉPSZABADSÁG

Németh Nelli
1021

NÉMETH NELLI:
VÍZINÖVÉNYEK

5

A

Éjfél után két óra múlt a színház előtti órán, amikor a csípős szél lekergette az utcai vécé lépcsőjén, a föld alá. A hidegben elgemberedtek a tagjai, a lábát úgy vonszolta, mintha ólomból volna. Odalent meleg volt. A levegő kátrányszaga eleinte szúrta a lélegzetét, később azonban megszokta. A mennyezeti villanybura sárgás fényt szitált. Egy hasonló korú nyurga fiatalember hátával a csempézett falnak dőlve aludt a lefolyócsatorna végén. Szája elnyílt, ruházata foltozott. Kiskabátja alatt fakó szvettert hordott. Albert öltözéke első pillantásra előnyösebbnek tetszett a viseltes, diákkori felöltő miatt, amely térden alul ért, a lába szárát is takarta. Csak hát béleletlen felöltő volt, nem nyújtott már védelmet a novemberi hideg ellen az éjszakai Nagykörúton.

Habozva toporgott a helyiség közepén, amelynek lanyha éghajlata lassan megolvasztotta dermedt ízületeit; élvezte a puha zsibbadás terjedését agyától a lába ujjáig. De aztán a vállára valami súly ereszkedett és meggörnyesztette. Nem számolta a napokat, de a szeme úgy égett már a szabad ég alatt eltöltött állandó ébrenléttől, mintha belül homokszemcsék dörzsölnék a szemhéját. Időnként lebegő, árnyszerű lények népesítették be látómezejét.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 NOV - -
Új Írás

/1021
Nemet Nelli

ÁRA: 8 FORINT

1021

Német Nelli

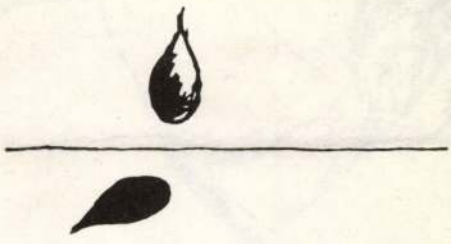

Az egymásból-kinövő állapotok *költészete*, az összeszövődések búrjánzó virágzása ez az indás, szájcimpás, ajaklebenyes, fatörzses, szederleveles tusrajz-kiváltódás, Német Nelli szecessziós képzeletének játéka. Mintha mondani azt akarná: *ezek az állapotok* nem a materiális, vagy szellemi lét valóságai, de az ő tűnődő játékosságának csöpp gúnnyal, fintoros szájbiggyesztéssel megvalósított képzettársítás-alakzatai. A tömör és tömény, vagy feszült hártyavékony létburkolat komoly tisztaság-héjazata fölhasadt, fölszakadt egy pillanatra ez indázó kezű fiatal asszonynak, de a vérző hasadék-mélyből nem a törvény lángolt ki fújódván förtelmes sziszegő, páfrányos dühével, mint a bálnafújás: csak Németh Nelli ideglátása lövődik vissza ránk a felület-alatti belső léttörvény láng-tükrében. Hiszem, hogy egyszer, konok, kegyetlen próbák után, megismeri majd az igazi törvényt is. És ki is tudja mondani!

Fukász Ferenc.

1/1

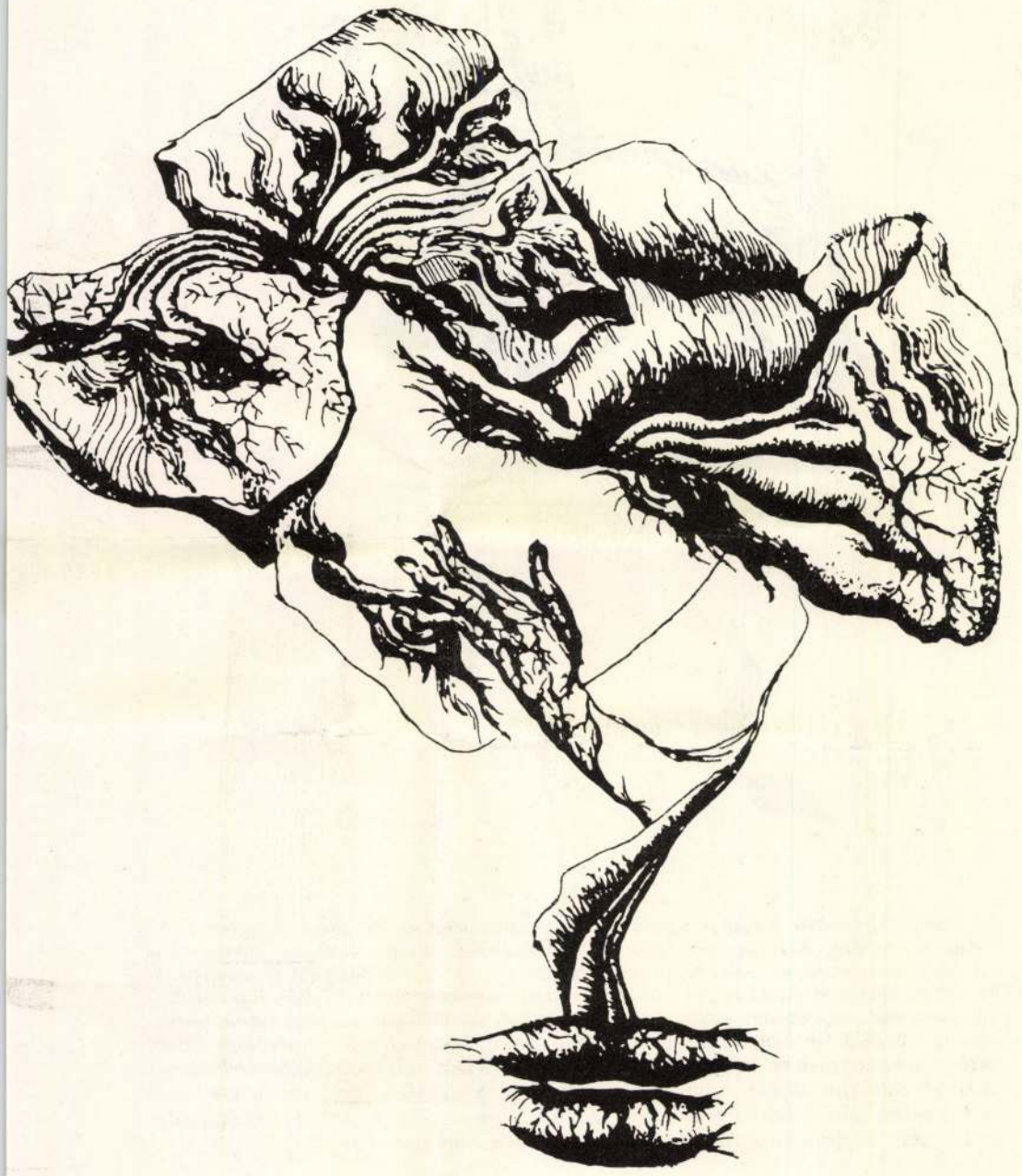

c/1

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 NOV
Új Írás

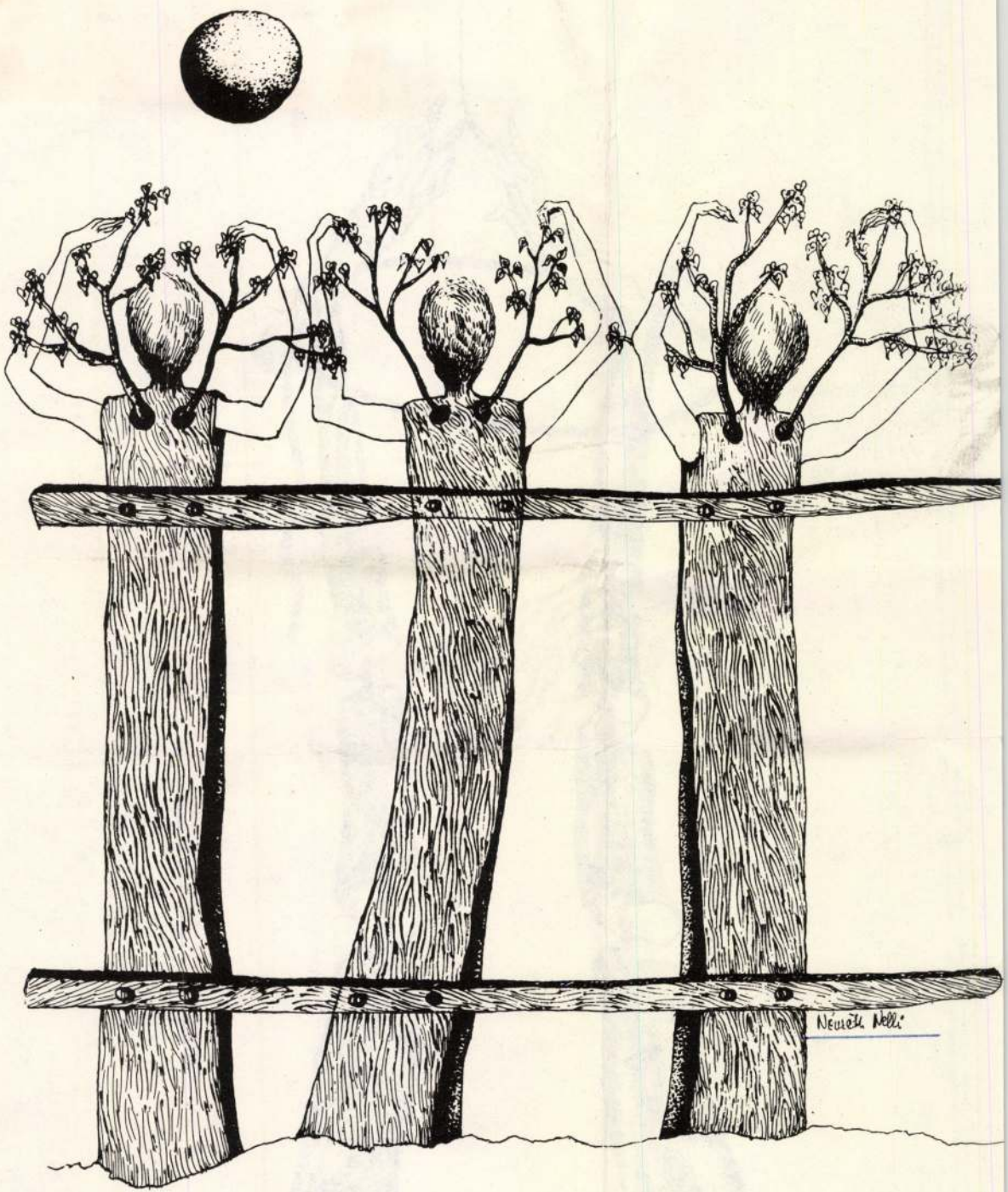

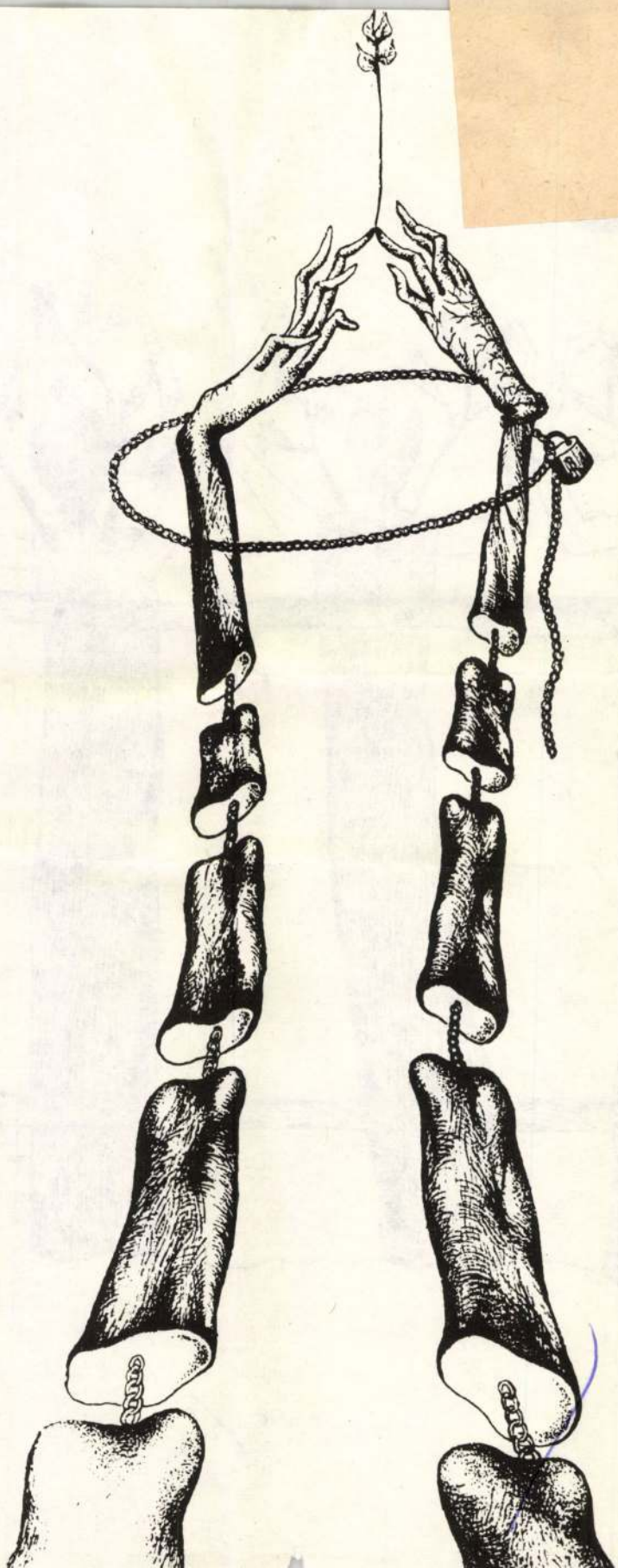

Németh Nelli

Németh Nelli rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1975. aug. 23. XIX. évf. 14. sz. 2. lap

VISSZH

Kis történet a Gondolatról

Negyven év az élő ember életében: messze múlt! Mégsem akkora ez a messze, hogy egy erős élmény tüzét ellobbantsa bennünk. Negyvegy évvel ezelőtt jelent meg a *Gondolat*, a KMP már népfrontosnak számító legális folyóirata.

Ebből az alkalomból jelent meg az És 1975. augusztus 9-i számában Gondos Ernő cikke. Írását igaznak és fontosnak tartom, s mert Veres Pétert is említi, szükségesnek hiszem elmondani, amit a folyóiratról meg ennek első 1935-ös évfolyamát elindító Nemes (Nágel) Lajos és apám kapcsolatáról tudok.

Mint azt Gondos Ernő is említi,

Szerkesztői

nától a Szajnáig — E. Fehér Pál: Hadüzenet telefonon
kürty István: Magyarország lelkiismerete
Tibor tárcája, Vészi Endre elbeszélése
István, Györe Imre, Ladányi Mihály, Takács Imre
és Tóth Judit versei

ET ÉS

Németh Nelli, grafikus

NÉMETH NELLI RAJZA

13.

Németh Nelli

inc. 23.

BORBÉLY TIBOR

níron, kétszáz forintos non- frónak. — Miért hordod el

Németh Nelli, grafikus

NÉMETH NELLI:
PIPACSKIRÁLYNŐ

Németh Nelli: Pipacskirálynő
Népszabadság, 8 p. 19

4

hatalmú szerkesztője, akihez ve
seivel fordult, nagyon tehetsége
nek, de túlságosan bizarrnak
zavarosnak találta verseit. Szel
debbeket akart tőle, s mivel
költőnő ezt nem teljesíthett

Németh Nelli, grafikus

NÉMETH NELLI RAJZA

Németh [illegible]

13

Né[illegible]

3

ca, Felső Szinva utca.) A név-
ló tag két eleme különíran-
ó ezekben: *Balázs diák utca, Er-
ye bán utca* (egy régi bánról, Er-

annyiunk közügye, hiszen egy-egy utca vagy tér nevét számtalanszor leírjuk az ott lakóknak szóló levelek címzésében, és számtalanszor olvassuk az utca-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 DEC 29

MAGYAR IFJÚSÁG

Németh Nelli
iparművész

1021

Premier kiállítás

Németh Nelli első önálló kiállítását az óbudai galériában rendezték. (Zichy-kastély — Budapest III. kerület, Fő tér 1.) A fiatal iparművész 1974-ben végezte el a főiskolát, és egyik mesterének Ráth Lászlót tekinti.

se hidd,
rüludvarol-
unt hadá-
ól koszorút
ek és nem
m adhatsz
özöd van a
centinek a

szerepében
lakítjuk. És
ő sem, me-
zgón sóhaj-
vagy a ke-
d te is jól:
zunk. Miért
éréseket, fo-
ni mágikus
d, az a mi
isz valamit,
nak. Legfel-
gy, melyről
k, új távla-
sem, puszta
ni magunk
llektív és
jobban ösz-

darabjának
gy jó, hogy
z röpülésé-
vő hófehér
rávetítsük
tökéletesre
amelyben
lyet nem
bjektív ne-
incs határ-
galkuvások,
zéttárt kar
zimbóluma,
iszen min-
k, itt min-
t, gondolat

tunktól, szorgalmunktól, összefogásunk erejétől függ...

Szembenézni ezzel a határtalan lehetőséggel, hát ez az, amiért kissé megilletődünk, ilyenkor, ez teszi ünnepivé a veled való találkozás percét. A hétköznapokban leszegett fejjel járunk, a ma és legfeljebb a holnap apró gondjaival vagyunk elfoglalva, de ilyenkor fölemeljük tekintetünket, teleszívjuk tüdőnket friss téli levegővel, megacélozzuk izmainkat és akaratunkat, hisz életünk egy újabb esztendejének feladataival kell farkasszemet néznünk.

Tudjuk jól: az idő nem gyorsult föl és nem lett kevesebb, ne őt kárhoztassuk hát rohanó, zaklatott életünkért; a feladataink nőttek meg, csak mi még nem tanultuk meg tökéletesen, hogyan kell megbirkózni velük. Vágyaink magasan szárnyalnak, de minket még olykor visszahúz a múltunk, akadályoznak régi szokásaink, saját gyengeségeink, s szocialista céljainkhoz képest nem mindig elég jó szervezettségünk.

Köszöntlek újra, de már nem hiszem, hogy még minden nyitva áll előttünk, hogy benned még bármi megtörténhet, s megvalósulhat... A vászon, melyre vágyainkat vetítjük, nem fehér, rajta van az óév lenyomata, s ott dereng mögötte minden eddigi lepergett esztendőé is. A jövő a múltban gyökeredzik, összevannak kötve szétthetetlenül. Mert nemcsak a fölépített házak, gyárak, hidak, a megírt könyvek öröklődnek az óévből az újba, hanem az el nem végzett, a félbehagyott munkák, végig nem gondolt gondolatok, hamvukba holt szándékok, ki nem mondott szavak is.

Ne ringass hát bennünket az újrakezdés illúziójában, mert nincs újrakezdés,

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 AUG
Németh Nelli 5

NÉPSZABADSÁG

Grafikusművész

ól tudott ugatni, a rádiórendezők
minden hangjátékhoz őt hívták,

1021

NÉMETH NELLI:
PIPACSKIRÁLYNŐ

*

Érdemes volt elővenni ezt a könyvet, mint ahogyan a másik, említett versválogtást is, Emily Dickinson a század utolsó harmadában kelkezett írásait *Károlyi Amy* kivá fordításában és kísérő tanulmányával. Ebben a kötetben is v lami hasonlóról van szó, egy as szony vergődéséről egyszerre ké féle csapdában. Az érzelmiben az a férfi, akit, már nem fiat lon, szenvedélyesen megszerete hamarosan elhagyta, s ezt sose tudta igazán kiheverni, neuraszt niája, amelyre amúgy is hajl mos volt, elhatalmasodott raj És vergődött a költői pálya kele céjében. A korszak egyik nag hatalmú szerkesztője, akihez ve seivel fordult, nagyon tehetsége nek, de túlságosan bizarrnak zavarosnak találta verseit. Szel debbeket akart tőle, s mivel költőnő ezt nem teljesíthett a szerkesztő íróasztalfiókba zár

Németh Nelli; grafikus

14. ~~15~~.

Németh Nelli: Az út.

Nemszabadság. Bp. 1979 okt. 7.

Németh Nelli, grafikus

Németh Nelli: Rajz.

Népszabadság, Bp. 1979. nov. 25.

14.

Németh Nelli, grafikus

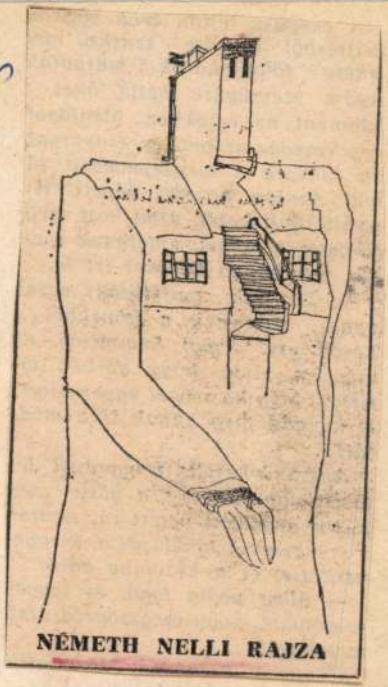

NÉMETH NELLI RAJZA

Németh Nelli: Rajz. 12

Népszabadság, Bp. 1979. máj. 27.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 [illegible] 27

NÉPSZABADSÁG

Németh Nelli
újabb kiállítása

1021

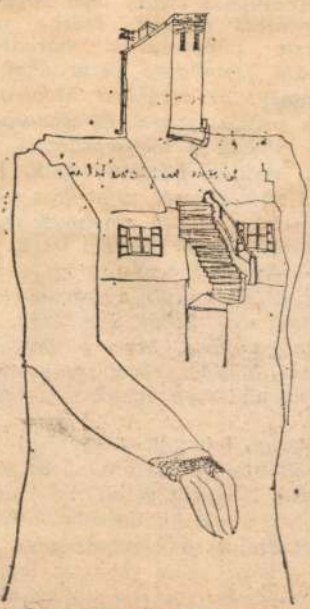

NÉMETH NELLI RAJZA

dás feje rángó köröket írt le.

— Te csak ne törődj azzal, van-e hasznunk a kövekből... Látod ezt? Szög! Semmiség, de mégsem járja, hogy görbén viritson. Még ha szöget egyenesitesz is ki, add meg annak is a módját!...

Apám lehajolt, tenyerével letörölt egy követ, s a görbe szög púpos árnyékot vetett rá. Azután a szekercével kikalapálta, kiegyenesitette, és a kezembe adta:

— Most pedig fogd, és legyen rá gondod, hogy megszögezd, amit mondtam!...

Németh Nelli

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 SEP 23

NÉPSZABADSÁG

grafi munkáról

bubó méreg-sárga, varangy-szemű, orv dúrázsanhan.

1021

NÉMETH NELLI RAJZA

évfeliratokban már ner
l elő ezeknek a köt
egybeírása, találkozun
n másfajta helyesírási
ezetlenségekkel, furcsas

Magyar Postának „Debr
", Miskolc, Pécs, Szeged
zéke" című kiadvány
ely a különféle közterü
ai irányítószámait közli
öngésztem Miskolc ut
s ott — egyebek közö
n névformákra találtam: *Al-
inva utca, Balázsdiák utca,
bai Kapu, Danyivölgy utca,
yebán utca, Felsőszinva utca,
ri Kapu, Kiss Tábornok utca,
nyar—Szovjet Barátság tér,
y Sándor utca, Régiposta ut-
Tizeshonvéd utca, Újakna ut-
Újélet utca.*

lyen típusú utcanevek más vá-
okban is előfordulnak, ezért
yesírásuk megérdemel néhány
t. A fentiek közül kötőjellel
yes írni a következőket: *Da-
i-völgy utca, Alsó-Szinva utca,
lső-Szinva utca.* (Ha az *Alsó, Felső* névelem nem a Szin-
-patakra, hanem a *Szinva ut-
a* vonatkozik, akkor a három
ba írás a helyes: *Alsó Szinva
a, Felső Szinva utca.*) A név-
ő tag két eleme különíran-
ezekben: *Balázs diák utca, Er-
e bán utca* (egy régi bánról. Er-
éről elnevezve), *Régi posta utca,*

nem *József* a keresztneve. (A Budapest V. kerületében levő *Nagy Sándor utca* nevét is *Nagy-Sándor utca* vagy *Nagy-Sándor József utca* névre kellene helyesbíteni.)

A *Magyar—Szovjet Barátság tér* írásmód azért helytelen, mert amit hirdet: a *magyar—szovjet barátság* neve sem írható nagy kezdőbetűkkel. Ne tévesszük össze ezt a *Magyar—Szovjet Baráti Társaság* nevével, amely (minthogy intézménynév) minden tagjában nagy kezdőbetűvel írandó! A tér neve (mivel földrajzi név) helyesen: *Magyar—szovjet barátság tér* vagy *Magyar—szovjet barátság tere.*

Az utcák és terek nevének írása nem magánügy, hanem mindannyiunk közügye, hiszen egy-egy utca vagy tér nevét számtalanszor leírjuk az ott lakóknak szóló levelek címzésében, és számtalanszor olvassuk az utcanévtáblákon. Igen fontos tehát,

Németh Nelli, grafikus

-: Németh Nelli: Rajz

13.

Népszabadság, Bp. 1980 szept. 7.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Németh Nelli

NÉPSZABADSÁG

grafikusművész

1979 NOV 25

dandóját.

1021

NÉMETH NELLI RAJZA

nemakarásnak olyan előzményei is voltak, mint a fasizmusnak hódoló, ám a felelősség elől (Jugoszlávia német megtámadása) az öngyilkosságba menekvő Teleki Pál, s mit ér az 1944. októberi sikertelen kiugráskísérlet, ha mindennek az ára, hogy a magyarság, a Berlin—Róma—Tokió tengely csatlósaként mindenkinél jobban bűnhődött.

Az író felelősségével kora iratlan történelmét próbálja Cseres megidézni. A „miértekre" keresi a választ, mindenekelőtt arra, „miért indított (üzent) háborút

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő
NÉPSZABADSÁG
Németh Kelli
1980 MÁR 2 3
grafikusművész
1021

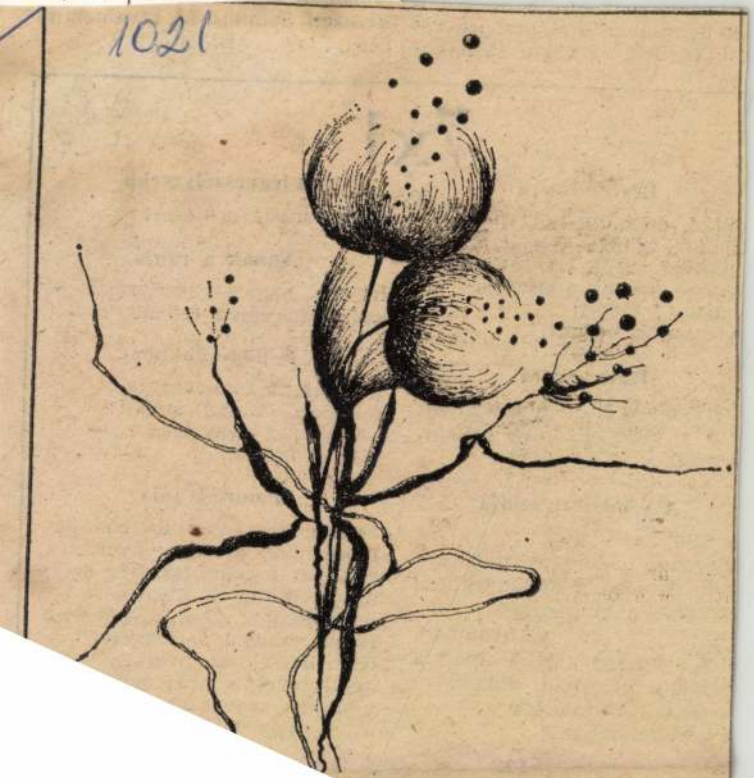

...ELLI RAJZA

...esz gondolat volt, és Husz Ko-
...an egyenesen a máglyához ve-
...ett. De hát az a kor igen bo-

7x

Érvrendszere

...okkol, gondolkodtat!
...Soknak okozta halálát a
...illanyáram! Ezért te vissza-
...érnél-e holnap a gyertya-
...ilághoz? Felelj!
...yorsan, és bátran!"

Halk kérdés

...Miért oly nehéz megértened:
...em a világ áll meg egykor,
... – csak a te szíved?!

A rendszert szidja

...z SZTK-rendelőben:
...Piszokul odamondtam bent
...zoknak a fehér-köpenyeknek!
...Kivágtak a táppénzből
... nyomban,
...int a huszonegyet, — mert a
...ülyék a laboratban, valami
...evéske vért találtak
...z alkoholomban!"

hasadóanyag: a tudat!

Annak a rabja

...lettem, hogy a szükségszerűt —
szabaddá válva felismertem!

Fejlődésünkhöz

a legújabb tudományos
felfedezés szolgál alapul:
„A hanyag nem vész el, —
csak átalakul!"

Pennsylvania

érseke, hetvenkét esztendeje,
Londonban és angol nyelven
elsőként fogalmazta meg az
újkori olimpiák közismert
jelmondatát: „Nem a győzelem
fontos, hanem a részvétel."
Nem beszél egy nyelven
nemzetével, s nem ért
világunk szavát se
ezt a tényt

Német Nelli, grafikus

epó környezetet választott
Napsugár kempingben látható

árlatának
grafikái ma

/Zene/

Német Nelli igazán megl
helyszínéül. A fonyódi
este hattól.

Jó napot!

1981. VIII. 15. Kossuth 4.25 |Vné|.

Németh Nelli, grafikus

6 rajz: rep.

Németh Nelli : Grafikái

B II, B IV, 3, 12, 13, 35 old.

Forrás, kecskemét, 1982. május

XIV/5

Németh Nelli, grafikus

N. N. ÉS CS. L.: KÉT FIATAL GRAFIKUSMŰVÉSZ

Hasonlóság, valamiféle azonosság — ha egyáltalán van — közöttük nem több annál, hogy egy évben születtek (1950), persze nem is egy helyen, hiszen Cs. L. Hódmezővásárhelyt — s így az Alföldet —, N. N. pedig Nagykanizsát — a Dunántúlt — vallhatja szülőhelyének, szülőföldjének. Nemük sem azonos, hiszen Cs. L. férfi, s útja a szegedi tanárképző főiskola magyar-rajz szakos diplomája elnyerése után Kecskemétre vezette, ahol máig munkálkodik tanárként, grafikusként. N. N. — nő, az Iparművészeti Főiskolán tanult, a fővárosban él és grafikusként dolgozik. Fiatalok? Születési dátumuk alapján igen, művészként azonban nem kezdők: haladók. Évekkel ezelőtt indultak el a pályán, annak más-más ágain, grádicsról grádicsra haladva. Cs. L. először színes krétával alföldi tájakat, olajjal expresszív „lelki virágokat" festett, majd áttért a rajzeszközök (ceruzák) szinte kizárólagos használatára. N. N. rajzai után, sőt azok alapján megfestett néhány olajképet is, amelyek igen szoros kapcsolatot tartanak előkép-grafikáikkal. Cs. L. antológia-kiállításokon szerepelt éveken át néhány munkájával; az amatőrségből küzdötte föl magát a „céhbe", így egyéni tárlatai sorozatába. N. N. szinte végbizonyítványként, majdnem a diplomája mellé nyert alaptagságot s természetesen részt vett — részt vehetett — a céhbeliek kiállításain. N. N. magányos alkotó-ember, nem tartozik csoporthoz, érdekszövetséghez, teamhez; eredményei, sikerei ha vannak is, egyéniek. Cs. L. szüntelen emberi, művészi önállóságra törekvése mellett közösségszerető, közösségteremtő, csoportalakító szándékú.

N. N. műveiben „szeretné álmait, vágyait, gyermekkori élményeit megörökíteni, egy érzést, pillanatot, hangulatot, emberi viszonylatokat láthatóvá tenni — vagy éppen szorongásaitól, félelmeitől szabadulni". N. N. eddigi tollrajzai zöméből kitűnik, hogy a boldogság utáni vágyódás, a beteljesületlenség érzésének megfogalmazása művészetének fundamentális kérdésköre. Ebből eredően érzékiek, leplezetlenül erotikusak, elfojtott vágyakat is felszínre lökők a rajzai. Önmagáról valló, alanyi rajzművészet ez. Megalkotója Juhász Ferenccel együtt hiheti, hogy „egyszer, konok, kegyetlen próbák után, megismeri majd az igazi törvényt is. És ki is tudja mondani!"

Cs. L. elidegenítő elemek használata mellett is lát reményt, megtalálja — ha egyáltalán lehetséges — a szépséget a csupabeton városban is. Noha a környezet és az élet — fák, élőlények, de élőlény maga a táj, a város is — megalázottsága, a kitekert nyakú fák magárahagyottsága, a kerítésbe húzott állatfejek döbbenete, a közös lepedő-hálóba fogott „birka-emberek" riadalma — mind-mind fölerősödő, egyre groteszkebb figyelmeztetés mindarra, amit József Attila így fogalmazott meg az Eszméletben:

„és megint fölnéztem az égre
álmaim gőzei alól
s láttam, a törvény szövedéke
mindig fölfeslik valahol".

(Egyébként N. N. = Németh Nelli, Cs. L. = Csáky Lajos.)

SÜMEGI GYÖRGY

ben, Székesfehérvárott vagy Pécsett. Valamelyik dunántúli városban." Thiery Árpád 1952-től 1957-ig katona volt, majd 1957-ben a Középdunántúli Napló munkatársaként Veszprémbe került, és 1960-ig a városban élt. A Magyarország felfedezése sorozatban megjelent könyve írásakor ismét rövidebb-hosszabb időt Veszprémben töltött. Én 1952-ben Dombóváron kezdtem el tanítani, s Veszprémben mind ez ideig csak vendégként, átutazó idegenként fordultam meg. Nem mondhatok tehát véleményt a könyvről az alaposabb tárgyismeret okán. De hát az író nem is kizárólag veszprémi olvasóknak szánta könyvét. A **Királynék városa** éppúgy egy hagyomány nélküli területen, a városszociográfia „műfajában" végez föltérképező munkát, s éppúgy a honi urbanizáció általános kérdéseit faggatja, mint ahogy a Magyarország felfedezése sorozatban a Komlóról, Nagykőrösről, Dunaújvárosról és Pécsről szóló könyvek is erre vállalkoztak. Thiery könyve persze nemcsak tárgyában tér el az említett könyvektől, hanem módszerében s eredményében is. A Magyarország felfedezése azért jó sorozat, és a szociográfia azért nagy lehetőségeket kínáló műfaj, mert az önéletrajztól a dokumentumok közléséig a lehető legváltozatosabb, legkülönfélébb megoldások helyet kaphatnak benne. Thiery többször emleget egy használt, ócska bőröndöt, mely kitöltött kérdőívekkel van tele, módszerét valójában nem tesztekre, reprezentációs mintavételekre, statisztikai összesítésekre alapozza. A könyvnek három „rétege", Thiery munkájának három összetevője van. Az egyik az önéletrajzi elem, a szubjektív emlékezés, a személyes benyomások. Így például az író — a műfajban újszerű és eredeti módon — beavat a könyv születésének körülményeibe, föltárja a munka különböző „időrétegeit"; létkérdésekről — például a cselekvés értelméről — elmélkedik; fölidézi gyerekkorát, szülei alakját; fölkeresi a helyet, a házat, ahol egykor Veszprémben lakott; a képzelet játéka, villanások, emlékképek, „a személyes állásfoglalás kockázatvállalása" kerülnek egymás mellé. Hogy mire gondolunk, egy apró részlet érzékeltesse a könyvből. „A kutató rövidnadrágban, szalmakalapban ül a háromszintes nyaralója teraszán. Whiskyt iszunk." Eddig a tárgyszerű közlés. Új bekezdés után következik a „regényszerű", bizonytalan tartalmú elmélkedés: „Idő és tér viszonya úgyszólván tökéletes. A tér maga a bőség és a költészet." A regényesítés hatására közeli és távoli képek „rémlenek föl" benne, a különféle idősíkok egymásba csúsznak, az időben és térben távoli dolgok egymás mellé kerülnek, filmszerű képek követik egymást, abban a sorrendben, ahogy az emlékezés a különböző időből származó képeket kidobja, a szerkezet csapong, kanyarog, mint egy szeszélyes folyó, regénybe illő párbeszédeket olvashatunk, van, akit név szerint említ, másokat monogrammal jelöl, ismét mások nevét elhallgatja . . .

A regényszerű, a szépírói elemek — számos klasszikus példa igazolja — jól szolgálhatják a valóságföltáró író törekvését. De a kézben tartott könyv kérdéseket támaszt bennünk. „Sok ebben a műfajban az önkény és a kiszolgáltatottság" — írja Thiery. Talán inkább a műben, mint a műfajban — fűzhetnénk hozzá. Vagyis nem az önéletrajzi elemek okoznak gondot, hanem az, ha a személyes mozzanatok (pl. a kissé homályos formában előadott létkérdések) nem kapcsolódnak szorosan a tárgyhoz, vagy ha az olvasó éppen a személyes motívumok elbeszélését kevesli (pl. a szerző számvetését veszprémi újságíró-múltja dokumentumaival). A történelmi háttér megrajzolása is hasznos eleme a szociográfiának. Legföljebb sokalljuk, ha a mai valóság föltárására vállalkozó városrajzban a terjedelem több mint egyharmadát a história tölti ki, s abban is gyakori az impresszionisztikus kiemelés. Kissé meglepő, hogy a szerző azután vállalkozik a város múltjának ilyen részletes megelevenítésére, miután

Németh Nelli, grafikus

Bella

Élet

it. 13.

XXVIII/6

BEMUTATJUK NÉMETH NELLI GRAFIKÁIT

Bemutatjuk?

Illik-e megtudni a fűről, hogy fű, a fáról, hogy fa, a földről, hogy föld?!

Németh Nelli minden képe Önmaga. Minden vonala Vele-azonos.

Ő a szomorú nő szembogarában tikk-takkoló virágóra. Ő bolyong, gyertyával a kezében, Bulgakovként a világvárosok felett; Ő a Mester és Margarita, de az alvadt árnyakat csöpögtető gyertya is. Pipacskirálynő és Holdsarló-Kisasszony. De káposztafülű, karvalykarmú, velocipédező nyúl, és harmonikanyakú spanyollovag is...

(Vagyis nemcsak elérzékenyülten, de finom iróniával is nézi önmagát.)

De: Ő?! Ő?! Ő?!

Ki ez a folyton-Ő? Önarcképfestő?

Világért sem! Csak éppen: önkifejező, önmagát adó, önmagát megmutató művész. Az a fajta, aki a végtelent befelé járja. Aki a mindenségből csak önmagát akarja elmondani, mert tudja: az az egyetlenegy befelé is végtelen.

És ez az Ő: Nő is. Az ölelésre (ölésre?) nyílott tenyerek végtelen szirtjén bolyongó Loreley; és az elvesztett Edenbe fölfele gyökeredző almafa-lombú Éva, aki bokája köré forgó vaspántként — jegygyűrűként — igézi meg Pax-vőlegényét.

Zuhogjanak hát azok a kezek az almafalombban!

Bella Ruván

vanyat ezen a hajón szülte meg az anyja, cirka ötven évvel ezelőtt. Aztán elment, de előbb meghagyta a fiacskájának, hogy addig el ne mozduljon innen, míg ő vissza nem tér. Tagadhatatlan, hogy Savanya ábrázata hűen tükrözte azt a tényt, hogy itt telt a gyermek-, az ifjú és a felnőttkora. Sőt, Savanya semmi jelét nem adta annak, hogy úgy korát esetleg máshol kívánná tölteni.

Amikor a hajó befutott valamelyik kikötőbe és miután a fiúk, a raktárakat előkészítették a rakodásra, jelentkeztek nála, hogy szeretnének kimenni a városba, kelletlen arccal ugyan, de mindig engedélyt adott. Mikor megkérdezték: „Maga nem jön, strómó?" — megvetően legyintett. „Menjenek csak" — mondta — „turistának talán beválnak". Hanem a farkukra vigyázzanak, azt nem egy napra kapták az őseiktől".

Rendkívüli esemény volt tehát, hogy Savanya, aki emberemlékezet óta nem tette sát idegen partra, akit soha nem várt lél, egyetlen kikötőben sem, most mégis kilódult a Nagybazár felé vezető útnak.

Úgy másfél óra múlva került elő, hóna latt egy csomaggal. Ahogy jött fölfelé a járón", csak avatott szem vehette észre, hogy a mozdulatai kissé bizonytalanok. Pufi az avatott szeműek közé tartozott. — No, ím, gargalizált az öreg — gondolta, bár az egészből nem ez lepte meg. Hiszen mindeni tudta, Savanya nagy tintás, de ahhoz, hogy beszívjon, elég volt neki társaságnak egy üveg whisky odabent a kabinjában. Csak sálni nem ment volna ki a városba.

Nem, nem az volt a hihetetlen, hogy az reg lehajózott a torkán néhány pohár gaonapálinkát, hanem az, hogy a szeme ragyogott. Mit ragyogott, tündökölt!, kilángolt a vad szemöldöke alól. És ettől Savanya arc életre kelt, jobbanmondva Pufi most többent rá, hogy Savanyának egyáltalán nincs arca. Ugyanis a fedélzetmester a hajósten elkövetett részegségei idején általában teljesen kifakult, vonásai elmosódtak, türke masszává lett az arca, és a szeme, is, szeme az nem is volt — eltűnt a gödörben.

De most élt ez az arc. A várakozás izgalma színesítette. A másik, ami feltűnt Pufiak, a csomag volt, amit Savanya a hóna

tükör elé, ujjbegyével las beesett, borostás arcát, az simogatta, addig, amíg egész testét betölti valan zsergés. Átélt mozdulatok ra a borotvasprayt. Élvez száját, ami most a fehér h lott elő. Aztán pengét cs ban. Villanykészüléket n mert szerinte az nagyon h con.

Nem beidegzett mozdul kozott, nem úgy, mint ak akar lenni az egészen. N mindig megújuló szertart mozdulatát a felfedező szá ma gyönyörűséggel merü míg borotválkozott. A pe dorlása a bőrén külön izg

Amikor végzett a borotv san fogat mosott, aztán ny törülközőt, mint egy boksz ba ment. Addig szappano közben elképzelte, simogat telnek meg a barlangocs nem érezte, hogy ha lass feltámadni a vágya.

Akkor gyorsan lezuhany tett a kabinjába. A szekr tiszta alsót, kapkodva föl szélére ült.

Arcán sóvárgás és átsz zás keveredett, amikor a jes türelemmel, mintha nő hát, bontotta ki a csoma eltűnt a fedél, melyen ka kel állt a felírás: Sarah! I szét a fedelet és remegő dobozból egy pedánsan felfújható guminőt, meg eg loszt mímelő kézi pumpát.

Egyelőre csak a vastagon a kreol bőrszín árulkodott nem egy leeresztett, bizar van szó.

Savanya a nőt gyöngéde ágyon. Tömpe ujjaival ki hölgy köldökébe rejtett pa dugót. Betérdelt a még sík combok közé, a köldöknyíl pumpát, és a saját lihegése pálni kezdett.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

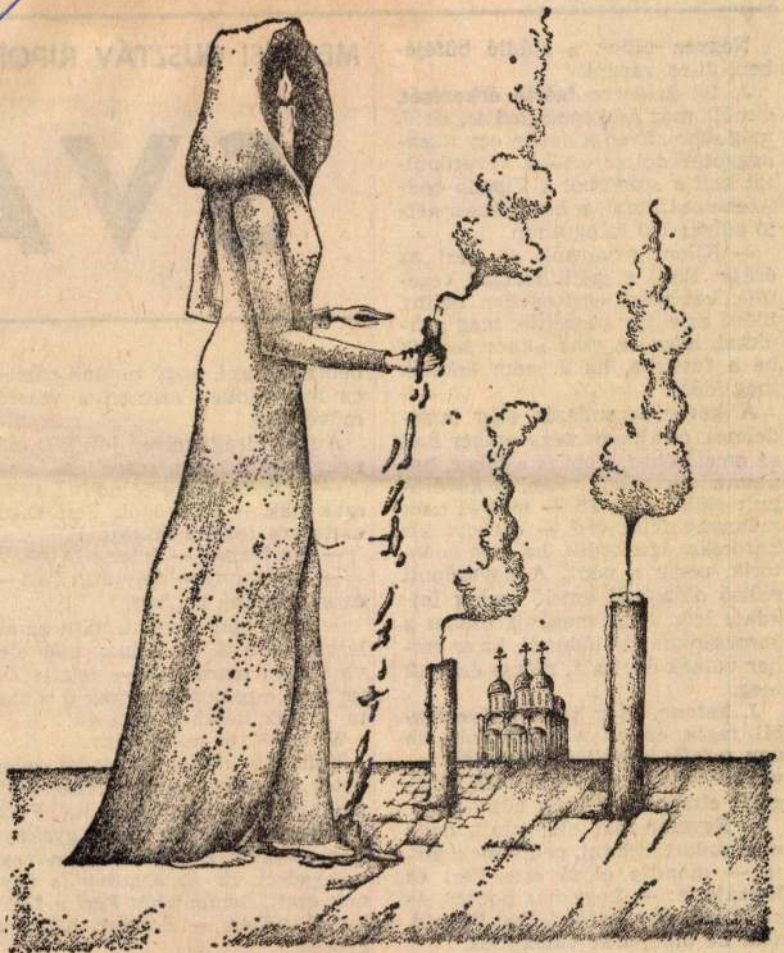

Németh Nelli: Bulgakov-illusztráció

SVA

Négyen ülünk a stú
ben, J.-re várunk.

J. fél kilencre ígért
elmúlt már háromnegyed is, de J. még sehol. Ezen a napon egy tizennégyezer dollár értékű keverőpultot kell a stúdióból a Vigadó épületébe szállítani, a berendezés nettó súlya: 750 kilogramm.

— Kilencig várunk — nézi az óráját Feri, a szállítóbrigád vezetője, két társa egykedvűen bólint. Előző este úgy beszéltük meg a fiúkkal, hogy én csak akkor szállok be a fuvarba, ha J. nem érkezik meg időre.

A keverőberendezés elég terjedelmes, minimum négy ember kell az emeléséhez. Nem is a teher, hanem az óvatosság okán. A keverőpult elülső oldalán — melyet csak műanyag fólia véd — ezernyi kis karocska ágaskodik, ha egy is letörik, ugrik a pénz. A keverőpult elülső oldalánál emelő ember feladata lesz, hogy megóvja ezeket a karocskákat az ütődéstől. Ez az ember volnék én, ha J. mégse érkezik meg.

J. katona. Már hatodik éve stabil tagja ennek a csapatnak, de úgy másfél évenként behívják továbbképzésre; egy-egy ilyen szolgálat eltart két-három hétig is.

— Egyszer már előfordult, hogy nem tudott kijönni, pedig megígérte — mondta előző este Feri és hozzátette: — Légy hát pontos, és ne félj. Csak a karocskákat figyeld, neki ne ütődjenek valaminek.

Kilenc tájt megérkezik Béla is.

bebizonyítani, hogy tudunk róla — ez ma minden szinten a vezetés művészete.

A fiúk virágnyelven jelzik D.-nének, hogy másnap svarc lesz.

— Erzsike, ma este adunk az éjszakának — könyökölt Feri D.-né asztalára tegnap déltájt.

— Na hiszen — felelte D.-né.

— De bizony — folytatta Feri —, és nem tudni, mi lesz.

— Berúgnak megint, mint az állatok. Jobb is, ha holnap már eleve otthon maradnak — felelte D.-né, mert e pillanatban már ő is tudta, a fiúk Bélához mennek.

Nem volt ez mindig így.

Volt idő, mikor az egész telep beteg gyerekre, beteg feleségre hivatkozott. Nem volt szép idő. Ferinek van egy nevelt lánya, gyakran megbetegszik. Egyszer nagyon megbetegedett, de az asszony is ágynak esett, bement hát Feri a fiúkkal D.-néhez. — Erzsike, beteg a gyerek.

— Ahá, szóval a gyerek — mosolygott D.-né, de lehetett látni, a svarcra gondol. — De csakugyan beteg a gyerek — mondta Feri. —

Németh Nelli, grafikus

12 rajz: repr.

Németh Nelli: Rajzai: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 15 oldalakon.

Élet és Irodalom B. n. 1984. febr. 10. XXVIII/6

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR SAJTÓMUNKÁSOK
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉMETH NELLI
ÉLET ÉS IRODALOM
1984 FEB 10
1021

Németh Nelli: Fenn a tizediken

ganjelege. De valóban azzal magyarázható-e Kerényi Grácia. Gömöri György kötetének állami pénzen közzé-nem-tétele?

Önérdekből is megkövetelem a kritikus véleménynyilvánításának tiszteletben tartását. Azt ugyan nem hiszem, hogy krisztianizmus és babaversek esetében, a gügyögő hang elegendő ok lenne a közlés elhárítására. Egyfelől, mert államilag támogatott folyóiratok és hetilapok közölnek vallásos tematikájú verseket, illetve kiadók megjelentetnek köteteket is; másfelől a bölcsődalok ritkán dolgozzák föl az Empiriokriticizmust vagy Kierkegaard dolgozatait. Azzal tehát nem kívánok foglalkozni, hogy a magánkiadásban megjelent verseket elegendő okkal tartja-e gügyögőknek, krisztianizmusuk miatt állami kiadásra esélyteleneknek Kristó Nagy István. Azt viszont hadd kérdezzem, hogy miért a szabadság hírhozói, mitől egyre fontosabbak azok, akiket a periférián alkottukban *hagyjuk*

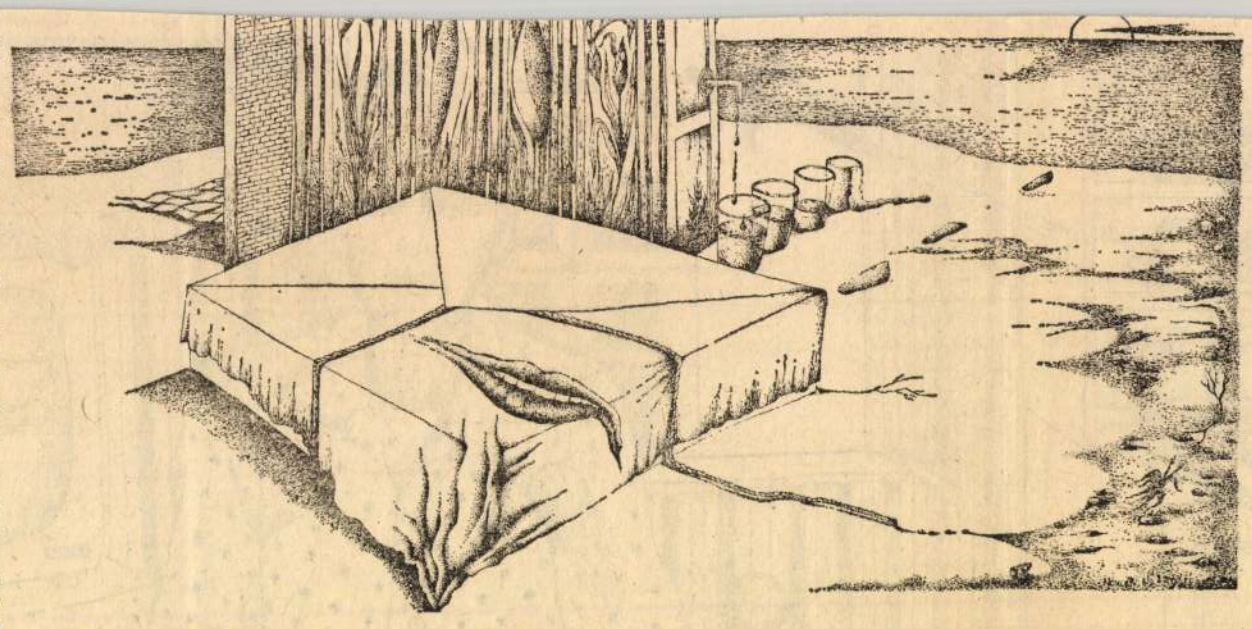

Németh Nelli: Légyott

dő fiatal filmesek munkáinak, de sajnos csak ritkán van alkalma megtekinteni őket. Az idei filmszemle programjában örömmel fedezte föl, hogy a stúdió filmjeit is vetítik, de nem tudta kideríteni, hogy az „I., II., III., IV., V." megjelölések milyen műveket takarnak. Nos, a Horizont moziban február 11-én a Balázs Béla Stúdió filmjei láthatók: 14 órától **Maurer Dóra: Térfestés, Vajda Péter: Polak-Wegry, Timár Péter: Freskó**; 16 órától **Klöpfler Tibor: Vendégjáték, Lukáts Andor: Alagút**; 18 órától **Surányi András: Zongora, Mátis Lilla: „Sír, lobog a szeretet"**; 20 órától **Peternák Miklós: Zenon, Szirtes András: A pronuma boyok története**, 22 órától **Müller Péter: Exkódex.**

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

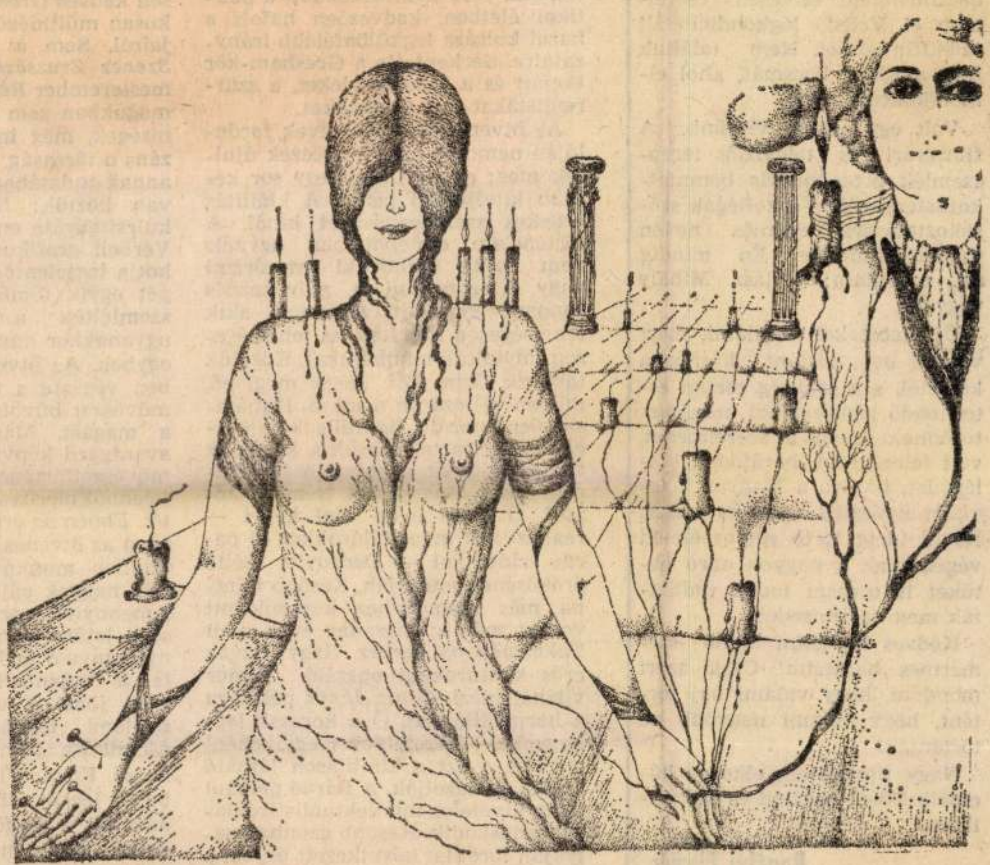

Németh Nelli: Life

és ajtónállók köré. De sohá nem mondtam el neked, hogy szeretlek és tisztellek, és hogy alkalmanként szívesen cserélném el Veled légkondicionált játékfilmjeimet. Nem találtuk meg a közös kocsmát, ahol elmondhattuk volna.

Volt egy ócska viccünk. A filmgyári és televíziós terepszemlék protokolláris bemutatkozástengerében a kollégák szórakoztatására egymás nevén mutatkoztunk be. Én mindig azt mondtam: Halász Mihály vagyok.

Új viccet kell kitalálni, mert valami baj történt, kórházba kerültél, s a szükség esetén értesítendő legközelebbi hozzátartozódnak nem a szerelmedet, volt feleségedet, barátodat, kollégádat, hanem a Magyar Televíziót nevezted meg. És mégis. Rövid ideig tartó súlyos életed végén csak a nagyon apró betűket is olvasni tudók tudhatták meg halálhíredet.

Kedves hallgatni tudó szemérmes barátaim! Csak azért mondom, hogy valami baj történt, hogy valami nagyobb ne történjék!

Nagy tisztelettel, elkésve búcsúzik Tőled barátod és osztálytársad

Ragályi Elemér

már-r
te, ill
kézzel
Az, ar
tikai
hazai
zatair
tagjai
realist

Az
lóján
tak m
sőbb kiteljesedő pálya. A kiállítás érdekes szembesítéseket kínál. A történelem csetepatéiban ugyanis nem tudta mindenki megőrizni vagy hasznosítani a pályakezdés roppant energiáit. Akadnak, akik tehetségesen indultak, és tehetségesen folytatták munkájukat. Közéjük tartozik *Deim Pál*. Mégis meglepő, milyen változáson ment át. Hullámszerűen vibráló figurális kompozícióiból mára talán csak a kékek és finom okkerek ellenpontozása maradt meg. Más képlet Németh József. Ötvenes évek végi képei — realisztikus modellálásukkal és párás színeikkel — Derkovits méltó örökösének mutatják. Később mintha más eszményhez kapcsolódott volna: már a hatvanas évek eleji *Takarmányos szekér* Nagy István erős kontúrokkal operáló, komor világát idézi. *Orosz János* példázza a harmadik utat. Ő a korszak legnagyobb ígéreteinek egyikeként startolt, s ezt a kiállításon látható művei is igazolják. A *Bárnő* például ritka kivételes intellektuális iróniáról tanúskodik. Később azonban pályáján fordulat következett be, ezt a fanyar szubtilitást modoros expresszivitás váltotta fel.

ának tudatában, h
van köztük: *Kond*
kulcsfigurája ennek
Vérbeli grafikus, é
kotja legjelentősebb
pét egyik főműve,
szemlélteti a ki
ugyanakkor tanuls
egyben. Az ötvenes
ben végezte a főis
művészet bűvöletéb
a magáét. Más s
avantgard képvisel
művészettörténet a
jelenből meríti is él
tét. Ebben az értele
rűen az ötvenes éve
minden munkájáv
régi nagyok vállalk
Amennyire szoros
se a letűnt korszal
nyilvánvaló az is:
te a voluntarizm
nem jöhetett volr
szellemi légkör,
őszinteség iránti
hozzá. Ez csak 195
be. A leckét tehát
adta fel, a megold
évtized adott mód
sága, hogy kihasz
lehetőséget.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

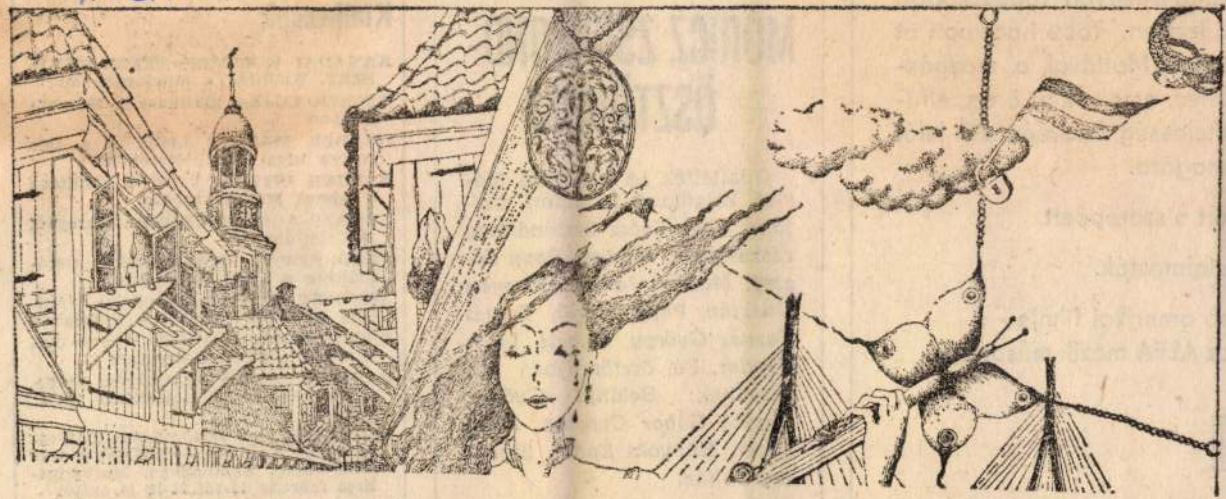

Németh Nelli: Mein Leben in Hamburg

antasztikusan ragaszkodott
s legyen. Több hónapon át
zi" LaMottával a mozgás-
khez, amelyek az öreg, elhí-
itelesség kedvéért 25 kilót
magára.

ért a szerepéért

utalmazták.

ob amerikai filmje
az **ALFA** mozik műsorán.

MÓRICZ ZSIGMOND-ÖSZTÖNDÍJ

Odaítélték az 1984. évi Móricz Zsigmond Irodalmi ösztöndíjakat. Egész ösztöndíjban részesültek: *Kőrössi Papp József, Marno János, Megyesi Gusztáv, Papp Márió, Rostás Farkas György, Szigeti Lajos Sándor.* Fél ösztöndíjban részesültek: *Belányi György, Csajka Gábor Cyprián, Fábri Péter, Mányoki Endre, Szokolay Zoltán.*

KOVÁTS ALBERT kiállítása a szegedi B Galériában

FÁKÓ ÁRPÁD: HALMOSOLY. Fotókiállítás a Liget Galériában

ÁRKOSSY ISTVÁN (Románia) kiállítása a Fiatal Művészek Klubjában

PÉCSI GRAFIKAI MŰHELY 1973—1983. Kiállítás a Pécsi Galériában

RÁTKAY ENDRE festőművész kiállítása a Gulácsy Galériában (XII., Fürj u. 4/a.)

BÉNYI LÁSZLÓ festőművész kiállítása az új Nemzeti Színházért a Katona József Színházban. Megtekinthető február 14-től 26-ig 14 órától

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726
NÉMETH NELLI
ÉLET ÉS IRODALOM
1984 FEB 10
1021

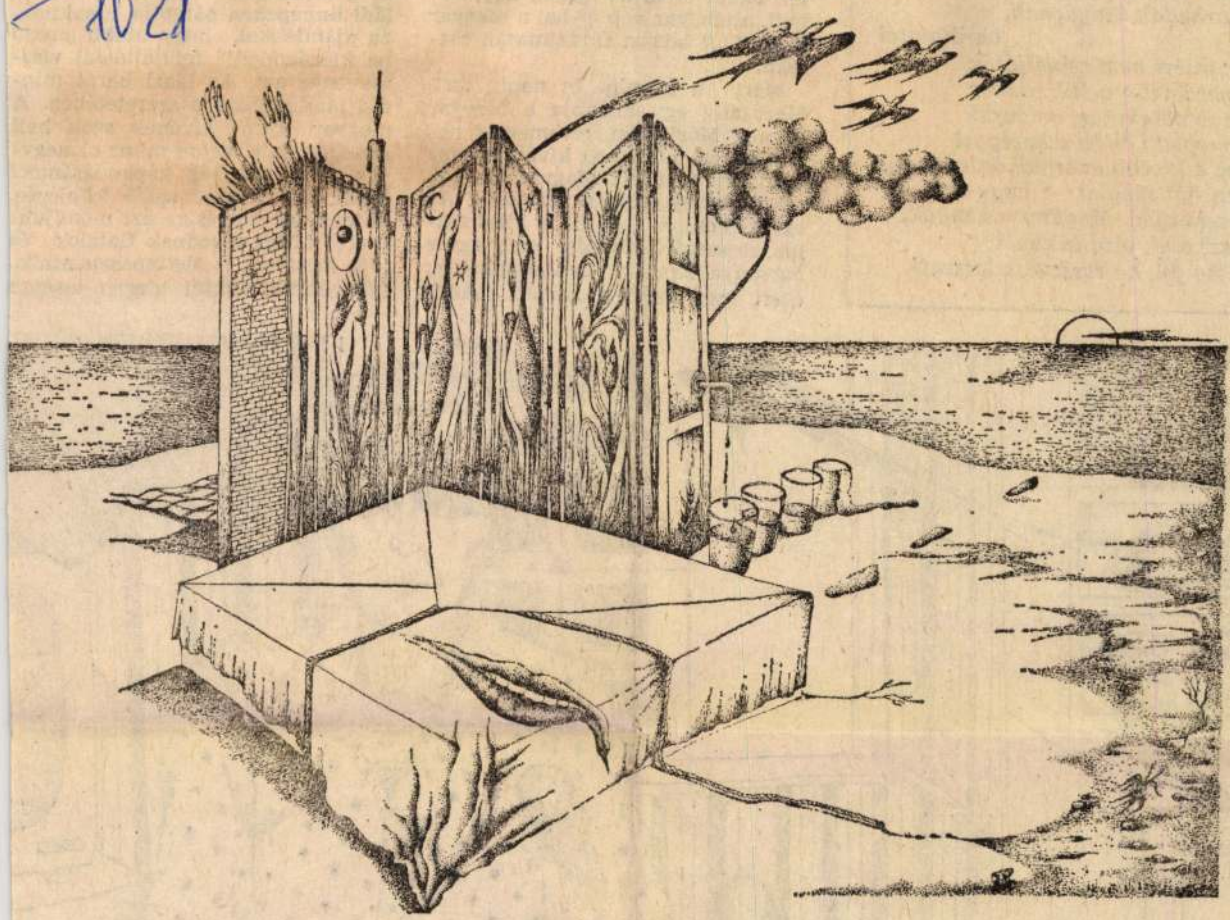

Németh Nelli: Légyott

amar, miben jársz: jó
adárhadak tanyáznak,
barátaidtól
kik: miért nem csináljátok
? Cserélnél-e velük, mikor
ekebb oldala jár, madarak
És mégis! Oly büszkeséggel
odba a kisebb energiahordozókat,
meg hát megint — hogy ezt
olvashatnád. Magányos hangok,
gy ez; csak bird ki tehát,
az, ha jól, ha rosszul, a látszat!

szemlézve, a bosszúsá
tek hadát látva az idé
heti, a magyar nép él-
filmért. A látszat fájd
lóka.

Mert a szemle é
Mert alig egy hónap
Filmek Mozijában, té
pon három néző volt
újdonságra. Mert M
ma keserves pálya a
egyik oldalon ott á
lan, rosszmájú sokasá
harsányabban n
ezért meg azért a filmért (amit tól, karakteruktól idegen terepe

Németh Nelli: Fenn a tizediken

ÁRA: 6,– Ft

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉMETH NELLI
ÉLET ÉS IRODALOM
1984 FEB 10
1021

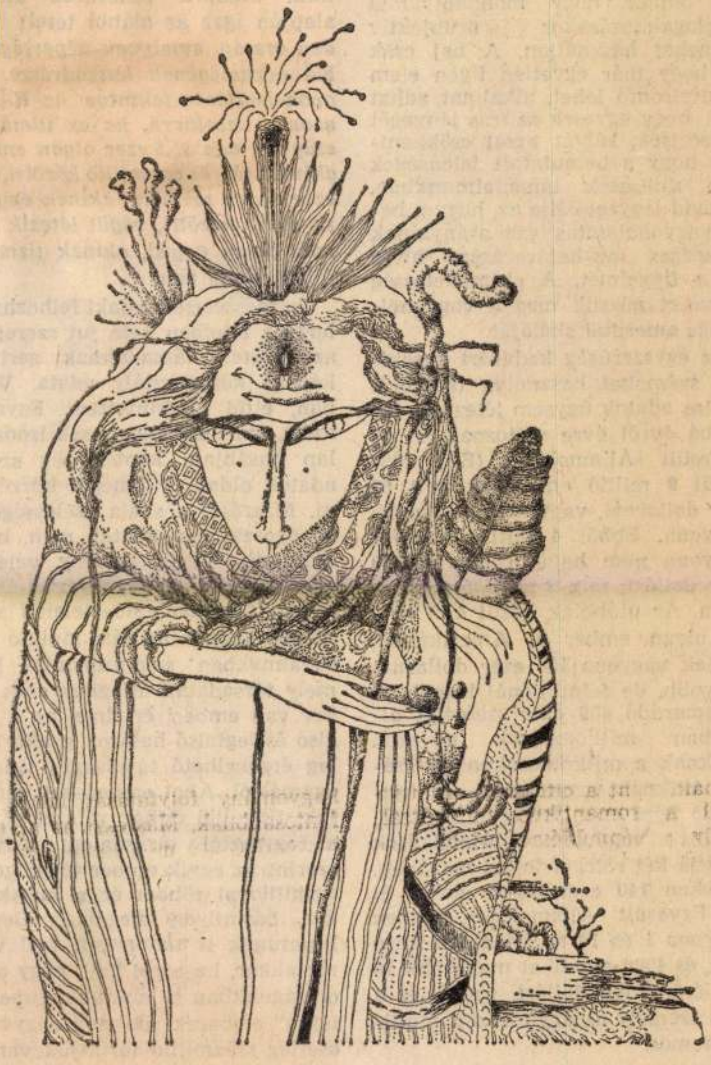

Németh Nelli: Várakozás

kinek, egy írónak különösen, joga van ahhoz, hogy mondanivalója megfogalmazásakor szubjektív elemeket használjon. A baj csak az, hogy már egyetlen ilyen elem is hitelrontó lehet, alkalmat adhat arra, hogy egyesek az írás lényegét félreértsék, súlyát azzal csökkentsék, hogy a bemutatott jelenségek nem tipikusak társadalmunkban. E rövid jegyzet célja az, hogy a hazai vagyoneloszlás igazi arányainak szükséges meghatározására hívja fel a figyelmet. A szemléletesség kedvéért nézzük meg a vagyoneloszlás amerikai skáláját.

Az egyszerűség kedvéért kerekített számokat használva (abszolút pontos adatok úgysem léteznek, továbbá évről évre változnak is) az Egyesült Államokban (EA) 1980 körül 9 millió embernek volt 60 ezer dollárnyi, vagy annál nagyobb vagyona. Ebből 4 millió személy vagyona nem haladta meg a 100 ezer dollárt, míg 5 millióé meghaladta. Az utóbbiak közül 4,55 millió olyan ember él Amerikában, akinek vagyona 100 ezer dollárnál nagyobb, de félmilliónál kisebb. A fennmaradó 450 ezer személyt általában milliomosnak nevezik. Azoknak a milliomosoknak a száma, akiknek vagyona fél- és egymillió közé esik, 310 ezer. A többi, milliós vagyonnal rendelkezők kasztja két réteget foglal magában. Kereken 140 ezer olyan ember él az Egyesült Államokban, akinek vagyona 1 és 10 millió dollár közé esik, és 4000 mondhat magáénak 10 milliónál több dollárt, vagyis ez a 4000 személy az úgynevezett multimilliomos.

Ennél a pontnál már annyira incselkedik velem a kisördög, hogy nem állhatok neki ellent. Gondoltuk végig: ha valaki Amerikában

fölötti dalja van.

Természetesen valaki felhozhatja, hogy a tételben nem jut szerephez az említett társadalmak gerincét képező középosztály adata. Valóban, ettől eltekintettem. Egyrészt azért, mert egy mégiscsak irodalmi lap hasábjain képtelenség száraz adatok oldalnyi tömegét közzétenni. Másrészt a skála szélességét a középosztályok adatai nem befolyásolják. Végül szerény véleményem szerint az úgynevezett átlagpolgár fogalma embertelenül szélsőséges vagyoneloszlást mutató társadalmakban semmitmondó. Bármely társadalmi átlagnak csak akkor van emberi értelme, ha a legalsó és legfelső határok gyakorlatilag érzékelhető távolságra vannak egymástól. Ahol embereket, mondjuk, tízmillió dollár választ el, ott a fogyasztói társadalom lényege szerint az egyik ember ténylegesen tízmillióval többet ér a másiknál. Ezt, bármilyen megalázó, Bertha Bulcsunak is tudomásul kell vennie akkor, ha arról hall, hogy a mi országunkban is vannak „szuperértékes" emberek, akiknek negyven-, esetleg százmillió forintjuk van az OTP-ben. Ezért írhat Bertha, és ma már bárki más is, akárhány cikket, ez a lényegen nem változtat. Én már elfogadtam, több száz pro-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

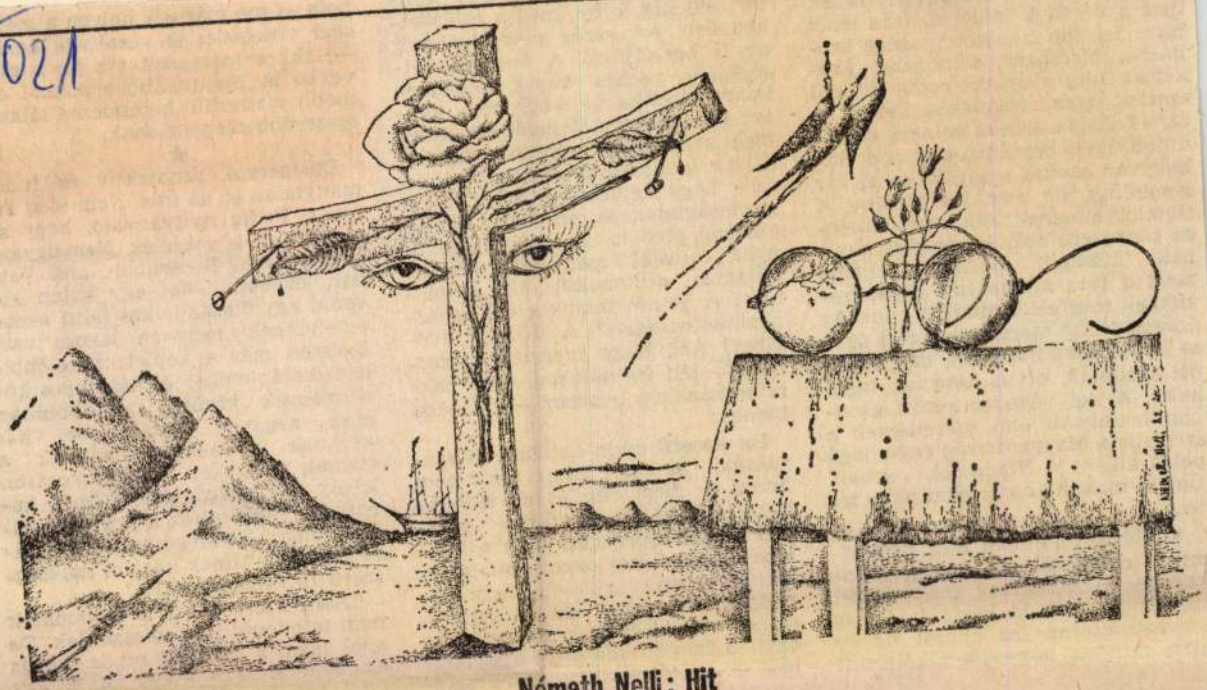

Németh Nelli: Hit

1984. FEBRUÁR 10.

— alulról nézve. Fölülről nem az, hisz a város a falué is. Oda lehet járni felsőbb iskolába, gazdag áruházba, bíróságra, színházba. Ezeket az intézményeket pedig föl kell építeni, igaz rengetegbe kerül, de ez a falusiak érdeke is, akik előbb-utóbb úgyis beköltöznek majd, otthagyván azokat a sárfészkeket. Így gondoltuk, de nem így történt. A fiatalok elmenekültek vagy elmenni kényszerülnek. Ha továbbtanulnak (máshol), tovább is állnak, mert a falu aligha tud képzettségüknek megfelelő munkát adni. Az öregek pedig maradnak, mert úgysse lenne hová menniük, meg aztán ott születtek, ott is akarnak meghalni. A két végpont között azonban leginkább élni szeretnének a szocialista Magyarország egyenjogú polgáraiként. Nincsenek sokan. Úgy is mondhatnám: nem nagy tétel.

A 830 aprófaluban alig negyedmillió ember él. Az ország munkaképes lakosságának csak másfél százaléka kerül ki közülük. Ők is fogynak szépen: az elmúlt tíz év alatt minden negyedik elköltözött

[illegible] fenékig tejfel, még a tejüzemben sem. Az ország gondjairól meg ne is beszéljünk. A falunak kétségkívül pechje van. Régebben koncepcionális okokból nem kaptak több pénzt a fejlesztésre, most meg azért, mert nincsen. Egyébként a tanácselnök szavaiból kitetszik, hogy nemcsak fölülről nézve gazdaságtalan az aprófalu, hanem belülről élve is. És ezek a csökönyös falusiak csak nem akarják elhagyni otthonukat. Mit sajnálnak? A komforthiányos életük kényelmetlenségeit? A nitrátos ivóvizet? Azt, hogy gyermekeik dermesztő téli hajnalokon nem baktathatnának a buszhoz — óvodába menet?

Ha keserű gúny hallható ki szavaimból, az azért lehet, mert nem látom a megoldás útját. Kétszáz hozzáértő felelősségtudattól áthatott ember töprengett ezen a konferencián, számos okos gondolat és biztató javaslat született, mely előrelépést jelenthet, de megoldást, sajnos nem. Két út kínálkozik. Az egyik a falu öntudatának újjáélesztése — a demokratizmus fejlesztése.

[illegible] az a helyzet Borsodban, ami Vasban, és nem lehet egy kalap alá venni egy ötszáz lelkes falut azzal, amelyiknek negyven lakosa van. Egészen más a képlet: az előbbiben ötszáz ember él hátrányos körülmények között, az utóbbiban csak negyven. Gyarapítom hát azoknak a publicisztikáknak a számát, melyeket a tanácskozáson is oly sok kifogás ért. Többen károsnak minősítették a pusztuló falvak sorsán fölöslegesen nosztalgiázó írásokat. Minek kárálni szükségszerű folyamatok ellen?

Talán azért, mert a folyamatok nem mindenütt szükségszerűek. De ahol igen, a halottat ott is szokás elsiratni. Ha egy ember, őt, ha egy falu, azt. Ennyit megérdemel.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

Németh Nelli: Gyermekkor

ORSZÁGH LÁSZLÓ HALÁLÁRA

Tudósok szellemi tekintélye és ismertsége nem szükségképp együttjáró fogalmak, de most, amikor *Országh László* professzor 77. életévében elhunyt, joggal mondható el, hogy ez a szerény, visszahúzódó nyelvész- és irodalmár szakember egyúttal egyike volt — és marad hazánk legismertebb nevű személyiségeinek.

Mindenki, aki valaha elkezdett angolt tanulni, az ő nevét találta nélkülözhetetlen útmutatói, a kisszótára, a kéziszótára és nagyszótára címlapján. E nemzetközileg sokra becsült mű — különféle változataiban — *csaknem* tíz, vagy *több* mint tíz kiadást ért meg. Alkotója pedig igazi kézikönyvszerző módján szinte élete végéig javította, bővítette. Majdnem ugyanennyiszer jelent meg újra *Rendszeres angol nyelvtana* (amit Kónya Sándorral közösen írt).

Az Eötvös Kollégium egykori angol tanára, majd a Magyar Értelmező Szótár tizenkét éven át vezető szerkesztője és a debreceni egyetem professzora már a felszabadulás előtt fontos tanulmányokat tett közzé. Például Az angol regény eredetét és a tömör Shakespeare-esszét. Neki köszönhető a 20. századi amerikai irodalom jeleseiről szóló gyűjtemény szerkesztése éppúgy, mint (1974-ben) az amerikai esszé mestereinek pompás válogatása. Megírta 1967-ben az amerikai irodalom történetét, végül közzétette az Angol eredetű elemek a magyar szókészletben című könyvét 1977-ben. Úgy akarta, hogy feltűnés nélkül búcsúztassák. Közhasznú könyveiben és sok száz, az ő szellemében oktató igényes tanítványában él tovább, amíg hazánkban lesznek angol-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉMETH NELLI
ÉLET ÉS IRODALOM
1984 FEB 10
1021

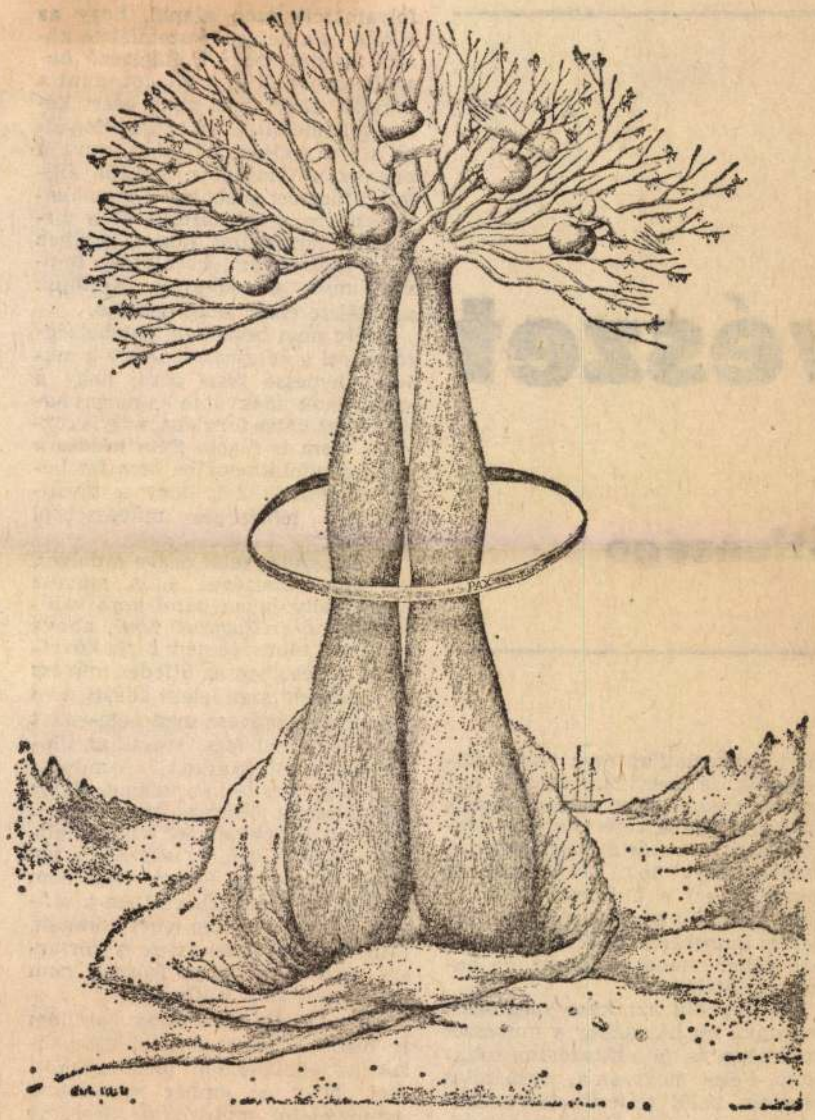

Németh Nelli: Faláb

vészet

őtlensége

mert gyakorlatilag nem voltak követhetők, és mert nem vonzók, hanem ellenszenvesek voltak. Vagyis akár a jó ügybe vetett őszinte (olykor naiv) hit, akár a zsarnokság ellenvéleményt nem tűrő indulata mozgatta ezt a kultúrpolitikát, az ötlet nem vált be. A sematikus irodalom bumerángnak bizonyult; önnön céljai ellenében hatott, ha hatott egyáltalán.

(Most pedig azt kéne megfogalmaznom, mi hát akkor a művészet voltaképp, és mi a társadalmi funkciója. Félek, hogy ez a hozzászólás keretein belül teljesíthetetlen föladat. De ha már eddig eljutottam, akkor, ha tökéletlenül, ha dadogva, ha nagyon vázlatosan is, valamiképp meg kell kísérelnem. Elné-

művész. Ezért hisz neki, ezért képes vele menni, ezért tudja elfogadni azt a szemléleti egészt, amit a művész a világegész helyébe állított. Mármost a befogadó szemléletét szintén meghatározza az a történelmi-társadalmi közeg, amiben él, a valóság, ami körülveszi. Éppúgy, mint a művészét. Kettőjük szemlélete ezért lehet hasonló.

Eddig nem beszéltem a tehetségről, arról a *készségről*, amely a művészt képessé teszi arra, hogy a szemléletét adekvátan és magas hatásfokkal öntse formába, vagyis rögzítse. Nem is fogok. Ez a kérdés a jelen gondolatmenetbe nem fér bele. Tételezzük föl, hogy a továbbiakban tehetséges művészekről lesz szó.

A befogadás felől nézve a dolgot, két eset lehetséges. 1. A művész olyan mélységben hatol kora valóságának összefüggései közé, ahová kortársai többsége nem bírja követni őt. Ez esetben az átfedés művész és műélvező szemlélete között nem jön létre, a művész meg-nem-értett alkotóként hal meg, s csak az utókor fedezi föl. (Kafka.) 2. A művész nagyjából úgy látja a világot, ahogy kortársainak többsége, az általa föl-mutatott képre ráismer a néző-hallgató-olvasó: igen, ez az! Én is így látom, én is így érzem, csak nem bírtam kifejezni. Ez esetben a művész sikeres alkotója lehet korának. (Mindez nem értékítélet. A kortársai által is elismert Tolsztoj nem kisebb író, mint Kafka.)

Ha az értékkategóriákat kerülöm is, bizonyos rangsor azért következik az eddigiekből. Mert gyakori eset, hogy az ember szeretne a szemléletétől szabadulni. Szeretné elfelejteni a lidérces valóságot, saját keserű tapasztalatait. Szeretné a világot rózsaszínben látni, szeretné,

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

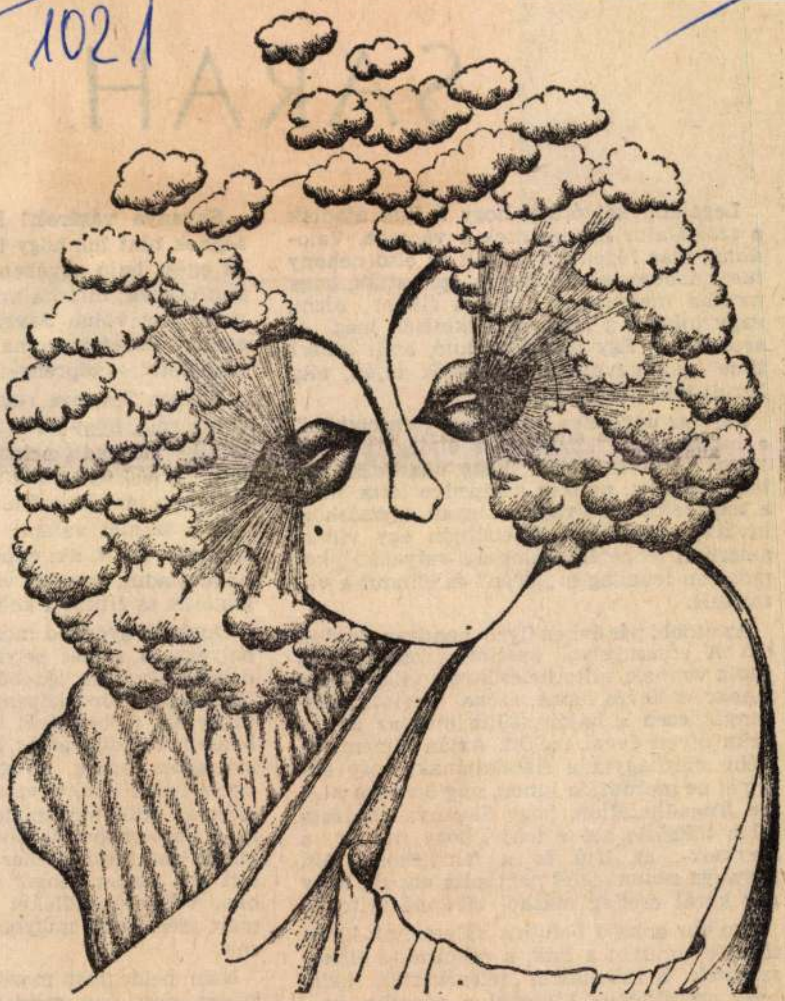

Legalább két órája, a szolgálatot és kimen színű, már régen túl v tucat dobozos sörön, és azt latolgattak, hogy moziba menjenek-e, dugós filmet rézni, vagy inkább a lányokat tekintsék meg — eredetiben. Egy röpke forduló, amit „short time"-nak nevezmek a kikötők táján, alig került többe egy mozijegynél.

Pufi, az ügyeletes őrségező, a „watchman", a hajókorlátra könyökölve álldogált. Már éppen elszánta magát, hogy unatkozik egy tisztességeset, amikor elképedve látta, hogy a fedélzetmester, vagy ahogyan egymásközt hívták, a Savanya, fejebúbján egy vidám amerikai tengerészgyalogsági satyakkal, komótosan leballag a „járón" és elindul a város felé.

Az utóbbi pár évben ilyen nemigen fordult elő. A rossznyelvek szerint, rossznyelvek pedig vannak, túlterhelésükre a világ összes feneke is kevés lenne, szóval szerintük Savanyát ezen a hajón szülte meg az anyja, cirka ötven évvel ezelőtt. Aztán elment, de előbb meghagyta a fiacskájának, hogy addig el ne mozduljon innen, míg ő vissza nem tér. Tagadhatatlan, hogy Savanya ábrázata hűen tükrözte azt a tényt, hogy itt telt a gyermek-, az ifjú és a felnőttkora. Sőt, Savanya semmi jelét nem adta annak, hogy agg korát esetleg máshol kívánná tölteni.

Amikor a hajó befutott valamelyik kikötőbe és miután a fiúk, a raktárakat előkészítették a rakodásra, jelentkeztek nála, hogy szeretnének kimenni a városba, kel-

van csapva; mintha minde verés lett volna Savanya árulást követett volna el. ténhetett" — töprengett.

Közben Savanya rugany volna róla, hogy az is tud ha úgy botorkált a fedélz jét meg lehetett volna tal szaladt a járó lépcsőin.

Izzó szemét valami lá szegezte. Pufit, aki éppen hangot adni, észre se vette mellette és eltűnt a kabinj

Odabent gyöngéd mozdu helyezte a színes selyems dobozt. Gyorsan ledobálta len testére fürdőköpenyt tükör elé, ujjbegyével lass beesett, borostás arcát, az simogatta, addig, amíg n egész testét betölti valami zsergés. Átélt mozdulatokk ra a borotvasprayt. Élveze száját, ami most a fehér ha lott elő. Aztán pengét cse ban. Villanykészüléket ne mert szerinte az nagyon ha con.

Nem beidegzett mozdula kozott, nem úgy, mint aki

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉMETH NELLI
ÉLET ÉS IRODALOM
1984 FEB 10

1021

BEMUTATJUK NÉMETH NELLI GRAFIKÁIT

Bemutatjuk?

Illik-e megtudni a fűről, hogy fű, a fáról, hogy fa, a földről, hogy föld?!

Németh Nelli minden képe Önmaga. Minden vonala Vele-azonos.

Ő a szomorú nő szembogarában tikk-takkoló virágóra. Ő bolyong, gyertyával a kezében, Bulgakovként a világvárosok felett; Ő a Mester és Margarita, de az alvadt árnyakat csöpögtető gyertya is. Pipacskirálynő és Holdsarló-Kisasszony. De káposztafülű, karvalykarmú, velocipédező nyúl, és harmonikanyakú spanyollovag is...

(Vagyis nemcsak elérzékenyülten, de finom iróniával is nézi önmagát.)

De: Ő?! Ő?! Ő?!

Ki ez a folyton-Ő? Önarcképfestő?

Világért sem! Csak éppen: önkifejező, önmagát adó, önmagát megmutató művész. Az a fajta, aki a végtelent befelé járja. Aki a mindenségből csak önmagát akarja elmondani, mert tudja: az az egyetlenegy befelé is végtelen.

És ez az Ő: Nő is. Az ölelésre (ölésre?) nyílott tenyerek végtelen szirtjén bolyongó Loreley; és az elvesztett Édenbe fölfele gyökeredző almafa-lombú Éva, aki bokája köré forgó vaspántként — jegygyűrűként — igézi meg Pax-vőlegényét.

Zuhogjanak hát azok a kezek az almafalombban!

Bella Gutván

adott. Mikor megkérde
strómó?" — megvetőe
nek csak" — mondta —
válnak". Hanem a fa
azt nem egy napra ka

Rendkívüli esemény
vanya, aki emberemlél
lábát idegen partra, ak
vél, egyetlen kikötőbe
nekilódult a Nagybazá

Úgy másfél óra múl
alatt egy csomaggal. A
„járón", csak avatott szem venette észre, hogy a mozdulatai kissé bizonytalanok. Pufi az avatott szeműek közé tartozott. — No, lám, gargalizált az öreg — gondolta, bár az egészből nem ez lepte meg. Hiszen mindenki tudta, Savanya nagy tintás, de ahhoz, hogy beszívjon, elég volt neki társaságnak egy üveg whisky odabent a kabinjában. Csak piálni nem ment volna ki a városba.

Nem, nem az volt a hihetetlen, hogy az öreg lehajózott a torkán néhány pohár gabonapálinkát, hanem az, hogy a szeme ragyogott. Mit ragyogott, tündökölt!, kilángolt a vad szemöldöke alól. És ettől Savanya arca életre kelt, jobbanmondva Pufi most döbbent rá, hogy Savanyának egyáltalán van arca. Ugyanis a fedélzetmester a hajótesten elkövetett részegségei idején általában teljesen kifakult, vonásai elmosódtak, szürke masszává lett az arca, és a szeme, nos, szeme az nem is volt — eltűnt a gödrében.

De most élt ez az arc. A várakozás izgalma színesítette. A másik, ami feltűnt Pufinak, a csomag volt, amit Savanya a hóna alatt szorongatott.

reltamadni a vagya.

Akkor gyorsan lezuhanyo
tett a kabinjába. A szekré
tiszta alsót, kapkodva fölh
szélére ült.

Arcán sóvárgás és átsze
zás keveredett, amikor a d
jes türelemmel, mintha nő
hát, bontotta ki a csomag
eltűnt a fedél, melyen kar
kel állt a felírás: Sarah! L
szét a fedelet és remegő k
dobozból egy pedánsan
felfújható guminőt, meg eg
loszt mímelő kézi pumpát.

Egyelőre csak a vastagon
a kreol bőrszín árulkodott,
nem egy leeresztett, bizarr
van szó.

Savanya a nőt gyöngéde
ágyon. Tömpe ujjaival kiü
hölgy köldökébe rejtett pa
dugót. Betérdelt a még síki
combok közé, a köldöknyílá
pumpát, és a saját lihegése
pálni kezdett.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 1 01

1021

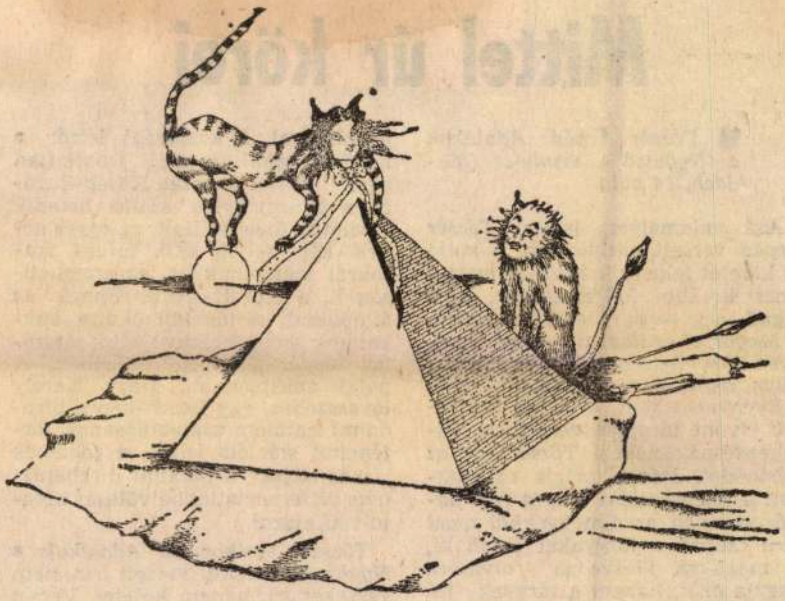

Németh Nelli: Sivatagi találka

Mitt

■ *Tőzsér Árpád: Adalékok a Nyolcadik színhez (Madách, 64 old.)*

Aki valamelyest ismeri *Tőzsér Árpád* verseit, meghökken a költő új kötetét felütve. Látszólag nyoma sincs korábbi költészetének, nem ragad meg — mint első kötetében, a *Mogorva csillag*ban — az élmények közvetlensége, a kissé romantikus hang, s nem kapunk olyan rejtvényeket sem, mint az *Érintések* elvont tárgyias verseiben. Újrakezdésnek nevezi Tőzsér ezt az írásmódot, iránya mégis változatlan: a jelenségtől a lényeg felé halad, azonban az élményekből most nem csupán a tárgyakat emeli ki, s magukra, illetve az olvasóra hagyja őket, hanem a tárgyak jelentéseit is megadja. Vagy úgy, hogy konvencionális jelentéseiket engedi érvényesülni (a polai amfi-

morúsággal. A közösségi létről, a közép-európai sorsról ironikusan beszél. Mittel úr, azaz Közép-Európa a Gosztyinyica szálló hetedik emeletén fogadja fiait, az egyes népek képviselőit, akik furcsa sorsokról számolnak be, az átmenetiségről, a Között-létről. Ennek az állapotnak történelmi okaira bukkanunk az első ciklust záró, látszólag szigorúan leíró versekben. A polai amfiteátrum, Nagy Károly lovasszobra, egy Bosch-kép a birodalmi hatalom kialakulásának történelmi stációit jelzik, a jelképek „finomodása" a hatalmi mechanizmus differenciáltabbá válását hivatott kifejezni.

Tőzsér, amikor az *Adalékok a Nyolcadik színhez* verseit írta, nem verseket írt, hanem kötetet. Versei sorrendje nem változtatható meg a kompozíció s így a jelentés alapvető módosítása nélkül. A kötetnek

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

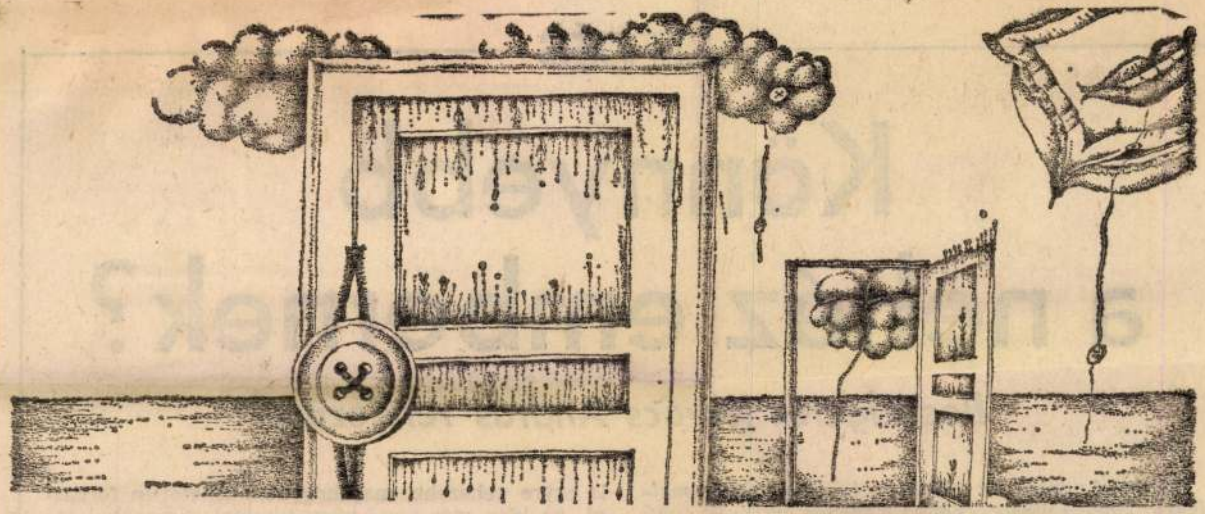

Németh Nelli: Álom

KÉRDÉS

Könnyebb a nehéz embernek?

Beszélgetés Kovács András rendezővel

Életrajzi adalék, de ezúttal talán nem egészen mellékes: legelső újságcikkemet a Nehéz emberek című filmről írtam, megrendült diákként, idestova húsz

is egyre nehezebb, majdhogynem lehetetlen forgatni. Az idén már kettő-négy filmmel kevesebbre telik.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉMETH NELLI

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 FEB 10

1021

Németh Nelli: Ősz

oldal

HALDOKLÓ HATTYÚ, SZÉP EMLÉKEZET

„Az újságok is megírták a hírt, a rádió is bemondta, hogy hattyúk érkeztek a Balatonra, negyven év után először. Voltak róla tudományos ismertetések, például, hogy mit ír a nagy Brehm: az évszázad elején még gyakran vitt erre az útjuk késő őszi-téli időben, azután fogyatkozni kezdtek a hattyúseregletek, a huszas-harmincas évek fordulóján már alig voltak (pedig

Németh Nelli

Alföldi Tárlat Békéscsabán.

M. Nemzet

1987. IX. 12.

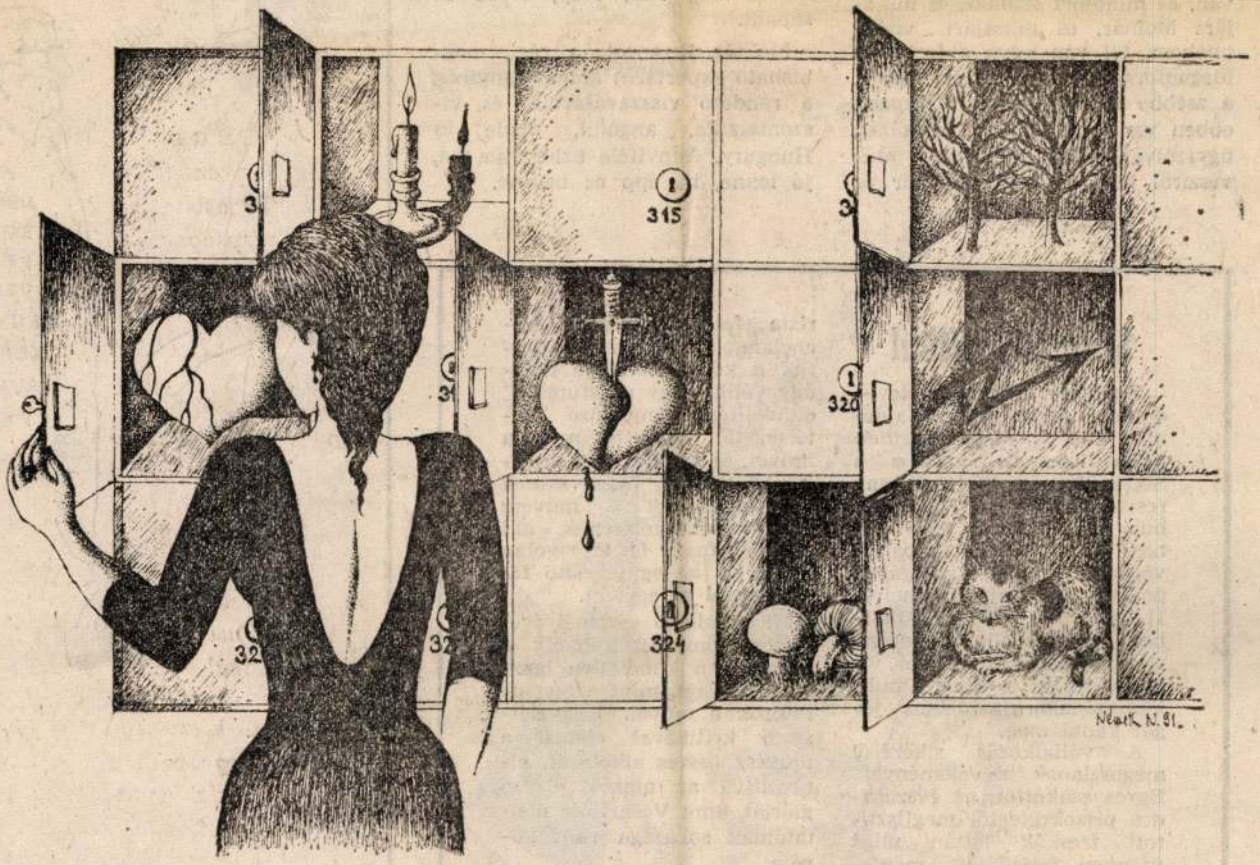

Németh Nelli: Csomagmegőrző

ÉLET ÉS IRODALOM
1991. 27. 02

NÉMETH Nelli

kezett meg *oda;* szép, szőke és

ANDRÁS SÁNDOR:

Fehérlófia Menetközben

■ *Kemenes Géfin László: Fehérlófia (Szépirodalmi, 390 o.)*

A cím három könyv címét sorakoztatja. Az első kettő a mostani könyvnapra jelent meg, a harmadik reménlhetőleg rövidesen követi őket. Ami a hármat összekapcsolja, arkánum. Külsődlegesen az *Arkánum*, ez az amerikai—kanadai—magyar folyóirat, mely most már hozzáférhető Magyarországon is. haza is költözött az országba. 8. száma szintén a könyvnapra jelent meg.

A *Fehérlófia Kemenes Géfin László* tizenkét könyvre tervezett művének eddig elkészült első felét tartalmazza. A *Menetközben* Baránszky László legújabb verssszövegeinek gyűjteménye. A *Megclit* pedig a közelmúltban meghalt Bakucz József hét verseskötetét magában foglaló könyv. Fehérlófia végül Bakucz halála után a szerkesztésben őt követő, sok, nemcsak belhoni magyar író, szobrász, festő, filmes és zenész számára közismert Baránszky László lakóhelye.

Baránszky mintegy megörökölte a jelenségek fenomenális jellege iránti érzékenységet, a szüntelenül porladó külső és persze mindig belső monumentumok tüneménye iránti vonzalmat. A *Menetközben* minimalistának tűnő darabjai

két egybenyúló szobám elég sétateret biztosit ha elunom magam átmegyek ide a szomszéd kínaiakhoz

teát adnak és kényelmes ülőhelyet apró gondjaik beütik a beszédbeli ceruzák gondosan kilélegzett helyét

félrevezetők, ha az olvasó érzéketlenül gondolkodik, ha nem olvassa meg saját magát is, ha nem érzi, hogy Baránszkynál a por is

Nelli Németh

im ATELIER MENSCH 12.5–19.6. 1982.

Geboren 1950 in Nagykanizsa (Ungarn)
1976 Diplom an der Hochschule für Bildende Kunst in Budapest.

Selbständige Ausstellungen:

1978 Budapest, Zichy-Schloss
1979 Nagykanizsa, Kulturhaus Hevesi Sándor
1981 Kecskemét, Széchenyi Galerie

Gruppenausstellungen

1977 Strassen-Ausstellung anlässlich des Weltjugendtreffens
ab 1977 Frühjahr/Herbst-Austellung, Budapest
1980 Tata (Ungarn) Zeichnungsausstellung
Budapest, National Galerie, „Beste Plakat des Jahres"
1981 Wien, Fischapark

„Meine Welt ist surrealistisch, obwohl bereits gesagt wurde, dass sie naiven, sezessionistischen Charakter trägt. Ich fühle sie einfach unabhängig, aufrichtig, aus mir entspringend.
Es ist vielleicht eine kleine Flucht aus der wahren Welt in eine buntere Traumwelt."

Adresse: 1032 Budapest, Gárdos M. u. 14.

ART BUREAU BUDAPEST

zeigt im
„atelier mensch"
2000 hamburg 11, krayenkamp 10
graphiken von

NELLI NÉMETH

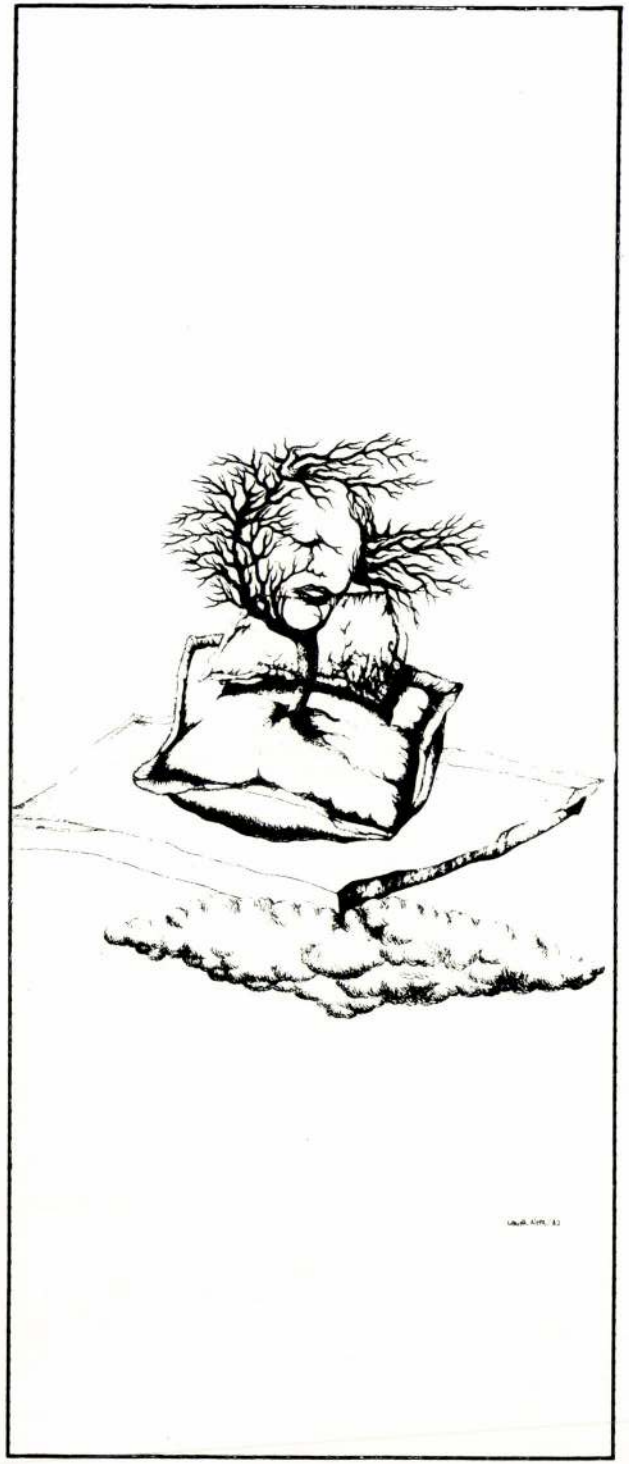

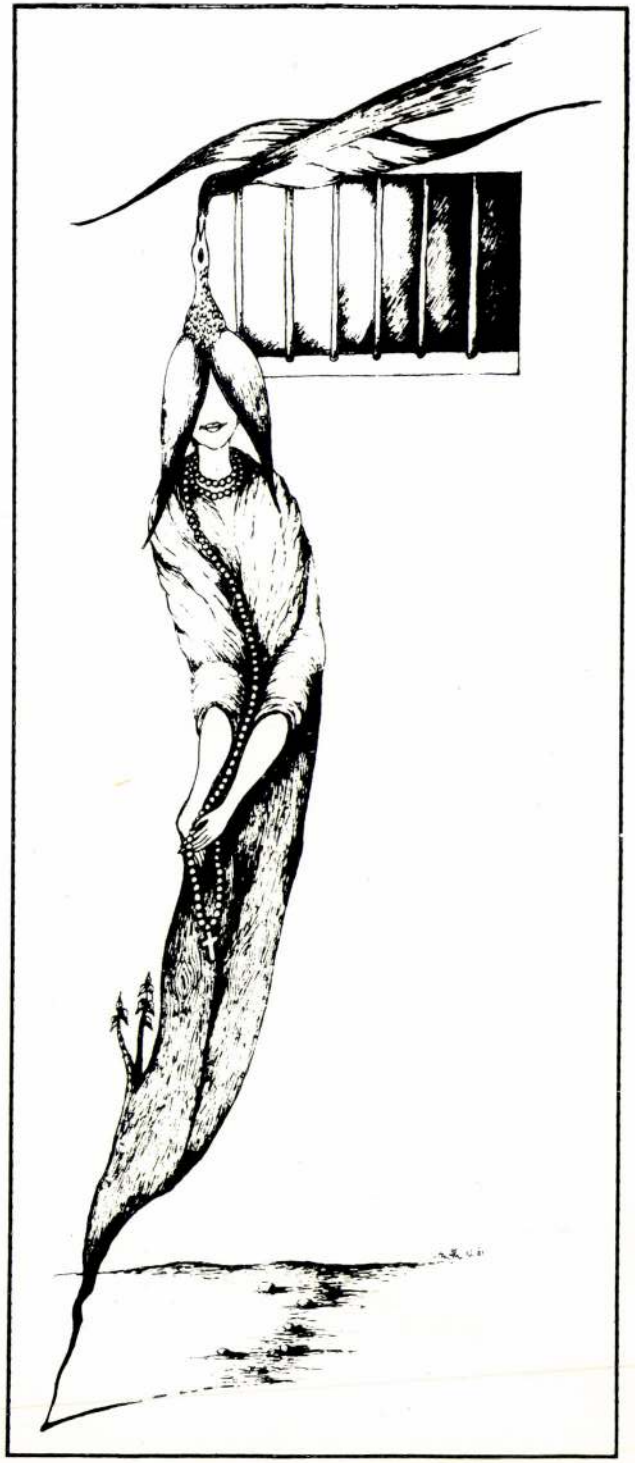

1021

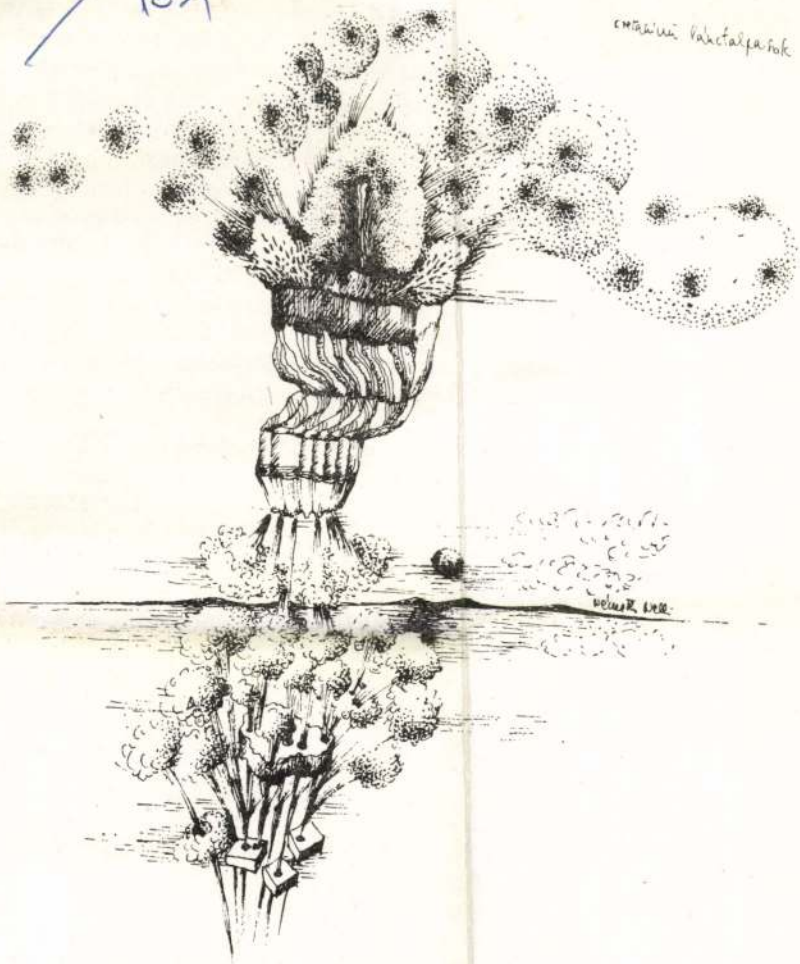

35

Németh Nelli

tisztességesen.

Nem volt itt semmi baj, míg ki nem
róla papírt. Lindevágó, autógénvágó, he
lett ismert az országban. Ötvözött és
szerrel. Legalább hússzorta olcsóbb, m
denkinek új volt a dolog eleinte, a fia
napokban a lindét. Én csak segédmun
ember lévén a hatodik napon már
Most már néhányan itt is értik a m
dollárért egy csomó lindepisztolyt.
ben nem fognak használni. Egy ré
Ó, ez mind a nagyképűség miatt
lindevágásról volt szó, azt mon
És hozzám jöttek és én állapít
Én döntöttem, mert a lindevág
elismernek, de ha bármi adódik, eszu
Talán azért, mert munkásruhát hordok?

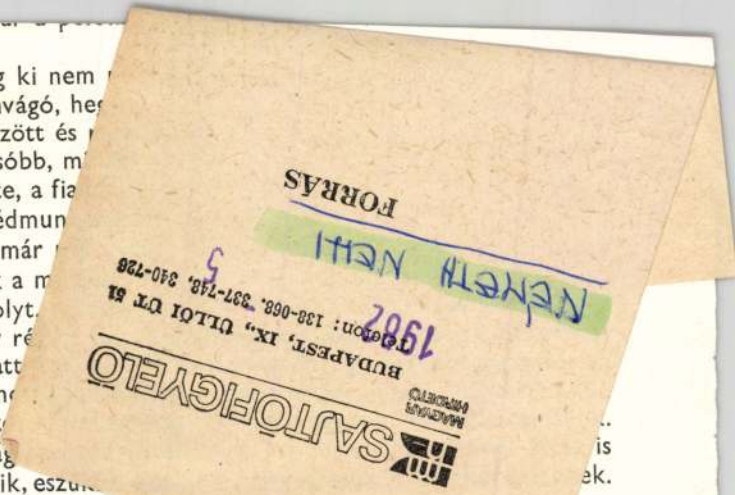

Fiatalon kerültem ide, akkor még gyereknek mond
szám, mindig a sztahanovlista tetején voltam, a P. I. téri dics
nézhettem a nevem. Ezerkétszáz—ezerháromszáz százalékom volt. Legtöb
ha könnyen vágható anyaghoz jutottam, vagy úgy, ha az öntvényen még hagytam munkát az esztergályosoknak is bőven. A kétszázötven—háromszáz százalékot hosszabb ideig tartottam, így muszáj voltam kihadakozni az én műhelyszázalékomat a segédmunkásnak, különben megszökött volna. Néha három helyett dolgoztunk, így ő is többet keresett mellettem, mint némely szakmunkás.

Addig-addig jeleskedtem, míg kiemeltek személyzeti előadónak. Benne voltam a rendezőgárdában, 1956-ban. Tulajdonképpen rendőrségi feladatokat láttunk el, védtük a gyárat a rendbontók ellen. Mondtam is a minap az osztályvezetőmnek, hogy most könnyű párttagnak lenni. Kíváncsi lennék rá, hogy a sok piroskönyvesből hányan jönnének velem védeni a rendszert. Fegyverrel, azzal együtt, hogy még a fogát is könnyen otthagyhatja az ember. És tudja, mit válaszolt: én megmondom őszintén, nem mennék. No, én személyzetisként is munkásérzelmű voltam, nyugtató intézkedéseket hoztam. Aztán a kerületi pártbizottságra hívtak politikai munkatársnak, pár hónapig helyettesítettem egy üzemi párttitkárt is. Aztán elmentem vágónak a g. gyárba, de összevesztem a műhelyvezetővel, mert nem számolta el rendesen a teljesítményemet. Inkább a lusta és fakezű sógorát támogatta. Aztán a k. gyár

NEMETH Nelli

Bell a Istrán

Bemutatjuk Németh Nelli grafikáit

Élet és Irodalom, 1984. febr. 10., 6. o. 13.

való kapcsolat utolsó, vékonyka fonala is elszakadt, egyszerre kellett, mintegy a semmiből megteremteni a modernizmus másutt már folyékonnyá váló nyelvezetének – többek között a tárgy nélküli művészetnek – a szókincsét és a szintagmáit. A kelet-közép-európaiság sorshelyzetéről van tehát szó, a keleti avantgárdok tragikus és heroikus történelmi meghatározottságáról, ahol az elővédnek mindig gyötrelmes utóvéd harcot is kellett folytatnia. Utóvéd harcot az elnyomás és az egyre behozhatatlanabbnak látszó kulturális elmaradottság, az oly mélyen gyökerező és ártalmas konzervativizmus ellen, amely fölé a diktatúra áthatolhatatlannak tetsző pajzsa borult.

Ez az underground létre kárhoztatott avantgárd esetében legalább három következménnyel járt. A legfeltűnőbb és azonnal felismerhető következmény az a politikai ballaszt, amelyet a legabsztraktabb, a legartisztikusabb, a legobjektívebb szándékú művészet is maga után vonszolt vagy egyenesen összenőtt vele, s amely az avantgárd önmagára reflektáló, önmagát értelmező, önmagát felszabadító formai gesztusait minduntalan más értelmezéssel is megterhelte.

A másik, sajátossággá jegecesedő következmény ugyancsak a túlterheltség tekintetében súlyosbította a magyar avantgárd helyzetét. Ez az információéhség és a lemaradástól való félelem pszichózisa volt, a csaknem két évtizedes behoznivaló miatti hajsza, a hirtelen felszippantott vizuális információkba való beletemetkezés, és ezek sokszor szelektálatlan, mert szelektálhatatlan, megemészthetetlen, előkészítetlen visszaömlesztése

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 JAN 14

1021

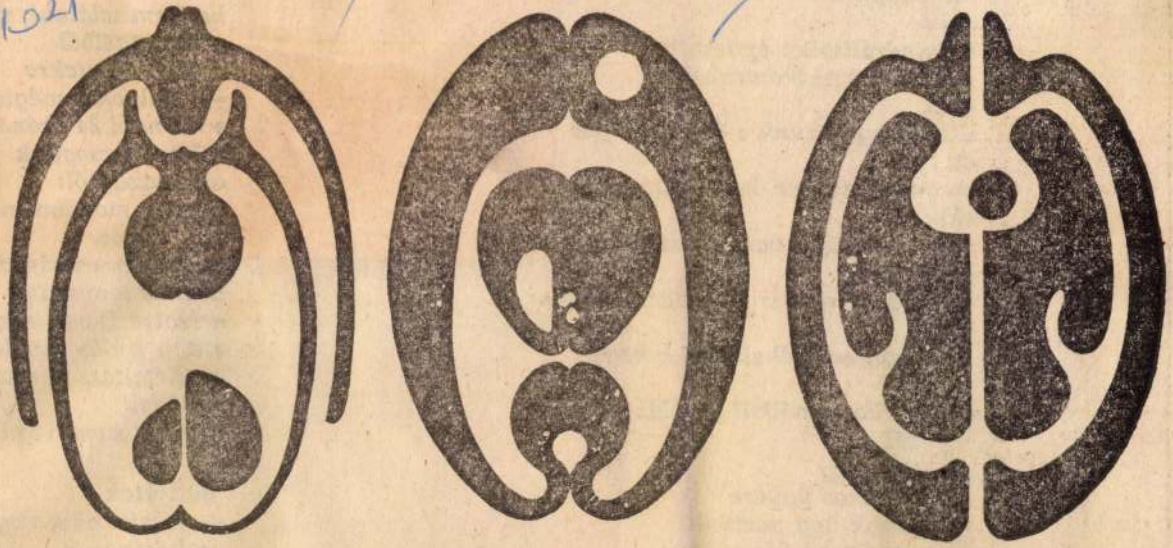

Neogrády Antal: A vesekő előérzete

mindahányan
akik
a katedrálisokat építettük
valamint a gázkamrákat is
akik
utakat nyitottunk a dzsungel felé
de
megnyitottuk az önkény útjait is
akik
már sejtettünk valamit az igazság
ám azért
a csillagos eget is lehazudtuk olykor
akik
szemérmesen elhallgattuk hogy
ÉN
és már kotta nélkül fuvoláztuk hogy
MI
de ettől még
Szabó János ügyére
mégiscsak úgy néztünk:
na ez a Szabó János ügye —

Hát piruljunk el egy pillanatra

csak hamurakast m
iszkös tenyerünk
a Notre Dame helye
s egy tréfás fuvalor
az Ermitázs kormá
tölti fel
kifolyt szemüregün

halljátok
— feleim akik vagy
szabójánosok
szegények
mindahányan

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Németh Olga, iparművész
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1982 MÁR 16

1021

Tárgyművészet köznapokra

Kerámiák a vásárhelyi biennálén

Legyen bár iparművészeti bemutatóról szó, a kiállítóteremben akkor is érvényes: a műalkotásokhoz nyúlni tilos. Nagy kár, de mit tegyünk, ha a porcelán bizony törékeny. Pedig felemás dolog úgy szólni praktikus céllal készült darabról, ha a használhatóságát inkább csak találgatjuk. Mégis bele kell nyugodni, hogy kiállításon a tekintetünkkel tapogassuk körbe a tányért, csészét, teáskannát, cukortartót. A boltban majd meg is szabad fogni, persze, ami ott kapható. A FIM kerámiabiennáléján a vásárhelyi Tornyai múzeumban hinni kell a tervezőknek, gyártóknak, hogy a csempe könnyen tisztítható, a mosdóra tett szappan nem ázik az alatta maradó víz miatt, mert nem marad víz, a vázát nem dönti fel a csokor virág, a reggelizőkészlet kiöntőjéből használatkor nem az asztalra csorran a tea. Feltéve persze, hogy nem használójának hibájából.

Hinni kell a tervezőknek, mert *használati tárgyakat terveznek, a funkcióbeli követelményeket szem előtt tartva.* Ugyanakkor a szemlélődők — egyben mint a kiállított munkák potenciális használói — az ízléskülönbözőség mellett *más-más igényt* támasztanak. Például van, aki kényelmetlen fogásúnak érezné a bögre széles, szalagszerű fülét, míg más a mély tányért mélyebbnek szeretné. Maradjunk azonban elsősorban az esztétikai közelítésnél, formavariánsokat, színezést, dekormotívumokat nézve.

Németh Olga készletének néhány darabja

A Finomkerámia Ipari Művek gyárainak — a vásárhelyi, pécsi, budapesti, hollóházi, romhányi — tervezői nem nyújtottak a kitűnően rendezett kiállításon szembetűnően szép, pénztárcanyitogató munkákat. Az edény, a díszműáru és a kisplasztika, a dekoráció, valamint a szaniteráru kategóriáiban a díjak természetesen „elkeltek". De a legjobbnak minősítés viszonyítás dolga, s természetszerűen az adott mezőnyből indul ki. Nos, *a tárgyak, készletek között az esztétikum szemszögéből elég nagy a szóródás, de legtöbb a nem különösebben vonzó, középszerű „tucatáru".* Okolni rögvest lehet az adott gyári technológiai szintet, a gyár a labdát továbbdobhatja a kereskedelemnek, mondván, a rendelésekhez kell igazodni, míg a kereskedelem a vásárlói igényeket, ízlésállapotot emlegeti. A képlet ismerős.

Többnyire a kiállítási-használati tárgyak *formavilága* is ismerős. *Egy részük a szecessziót példázza, más hányaduk geometrikus variáns.* De hát mi más is lehetne? A lényeg az, hogy egy-egy étkészletben, díszműben, szaniteráruban miként ölt testet részleteiben. *Veress Miklós* díjazott készlete a bevájt fedélfogókkal például önmagán ront. Ez a megoldás a korántsem mai keletű hőálló üveg tojásfőző esetében szebb, mi több, annál a praktikum és érzékelhető. Nem úgy a porcelán készlet formarendjébe plántálva. *Duray Lilla* fedeles porcelán edénypárja a „tekerjük, csavarjuk, horpasszuk, így lesz modern" tipikus példája. Ráadásul a fedélszínek, hogy úgy mondjam, nem épp vonzóak. Nem jósolnék hosszú jövőt *Sikota Győző* díjazott edényeinek sem, bár szemre mutatós, de használhatósága kétséges előttem. Az összanyagból *kiemelkedő Németh Olga* lágy vonalakat és szigorúbb geometrikus elemeket jó érzékkel ötvöző, ráadásul a lehető legegyszerűbben díszített reggelizőkészlete; *Orosz Mária* fehéredény-családja. A díszművek *legízlésesebb* darabjai *N. Szonntagh Évát* és *Szelényi Attilát* dicsérik. *Török János* euzinos szobrocskái és *Seregély Márta* figurái erősítik a kérdést, hogy kell a nipp, de minek?

Vitatott dolog az iparművészek között és a „fogyasztói körökben" is a dekorációk szükségessége, skálája. Látható a biennálén, hogy a virágmotívum még mindig — igényekre hivatkozva — virágkorát éli. Van belőlük mértéktartó, mint *Máté Márta* népies sordísze és *Oromszegi Krisztina* arányos, nem tolakodó virágdekorja. Kétségeket támaszt Seregély Márta vastag indás, edényt uraló lila motívuma; ez tényleg a ma emberének készült volna? Hozzá kívánkozik még, hogy a készlet formaterve sem eltérő karakterű. Jószerivel exportra tippelem. Fürdőszobai szaniteráru nincs bőségben a biennálén. *Tuza László* mattfehér tárgyai ízlésesek, térplasztikája inkább csak ötletével érdemel figyelmet. Ami még fürdőszobai tárgyra vonatkozó: a belső teremben látható kékben nem kívánnám.

Az utóbbi években a legtöbbet a csempetervezés lépett előre. Szép, harmonikus színezetű, zsírfényű csempék mutatják magukat a biennálén. *Hegedűs Erzsébet* barna tónusú csempekompozíciója. *Oromszegi Krisztina* pasztellszín hullámvonallal operáló munkája és Szelényi Attila lehe-

letszer
munká
csempe
szesség
ciók —
a csemp

Az e
próbálk
rültet. I
nagyobb
kai ábra
pedig a
nyugtató

A műszaki fejlesztés lehetőségeiről

Tanácskozás Csongrád megye és az OMFB vezetői között

fejlesztés szel-
gi feltételeinek
a különböző
k mellett igen
et tölt be az
zaki Fejlesztés-
A megye gaz-
álló feladatok
szempontjából
hogy rendsze-
pcsolat alakul-
i párt- és álla-
valamint az
. Ennek érde-
ő lépés történt
Szegeden: a
s székházában
songrád megye
mi vezetői az
ivel. A megje-
özöttük *dr. Sze-*
z OMFB elnö-
mócsin Mihályt,
Központi Bizott-
át, a megyei
első titkárát —
, a megyei ta-
köszöntötte. Ezt
tanácskozás
ttekintették a
párt- és tanácsi szer-
al készített jelentést,
átfogó képet ad a
o pártiánkban folyó
ki kutatás és fejlesz-
edményeiről, valamint
levő feladatairól.
összefoglaló jelentés
vitában dr. Komócsin
kifejtette: az OMFB
sével kialakítandó
rendszeres kapcsolattal a helyi irányítás hasonló célokat követ, mint amikor a különböző minisztériumok vezetőivel rendszeresítette a konzultációkat. Vagyis az OMFB figyelmébe kívánnak ajánlani a Csongrád megyei gazdálkodási egységekben, valamint egyetemi és más kutatóintézetekben napirenden szereplő műszaki fejlesztési eredményeket, kutatási irányokat. Ugyanakkor ezek közül a népgazdasági méretekben is fontosakhoz megfelelő segítséget is igényel és remél a megyei vezetés. Példaként említette meg a geotermikus energia eddigieknél szélesebb körű felhasználása érdekében Csongrád megyében tett erőfeszítéseket, a gabonafajta-kísérletekben és a különböző fehérjeforrások feltárásában elért részeredményeket.

Dr. Sebe János, a megyei pártbizottság osztályvezetője az OMFB vezetőinek figyelmébe ajánlotta a húsipari vállalatoknál nagy mennyiségben keletkező állati vér feldolgozására alkalmas fehérjeüzem létesítésének lehetőségét. Hozzátette: az érintett vállalatoknál dolgozó szakértők készek megfelelő tanulmánytervet kimunkálni ilyen üzem létesítése érdekében. Megfontolásra ajánlotta az osztályvezető azt is, hogy az információ gyorsítása érdekében az OMFB vezetői esetleg kijelölhetnének állandó konzultánst megyéknek.

A geotermikus energia kommunális hasznosításához kérte a segítséget *dr. Petrik István*, a megyei tanács elnökének általános helyettese. A folyó ötéves tervben mintegy háromezer lakás fűtését kívánja megoldani Szeged város az Északi városrész közelében megfúrásra kerülő kútpárral.

Az írásos előterjesztésben, valamint a vitában fölvetett kérdésekre *Lehel András* és *Rácz László*, az OMFB főosztályvezetői adtak választ, egyebek között nagy elismeréssel szólva a geotermikus energia mezőgazdasági hasznosításában Csongrád megyében eddig szerzett tapasztalatokról. Fölhívták azonban a figyelmet arra, hogy még igen sok a kihasználatlan lehetőség is. Ezek közül nem az utolsó a racionálisabb gyepgazdálkodás, valamint a növénytermesztés kialakult struktúrájának a magasabb fehérjehozamok érdekében történő ésszerű átalakítása: de ebbe a sorba tartozik a megye állatállományának tudományos alapokon nyugvó takarmányozása is.

A geotermikus energia széles körű hasznosítását szorgalmazó kérdésekre dr. Szekér Gyula adott választ. Többek között elképzelhetőnek mondta egy Csongrád megyében kialakítandó referencia üzem megvalósítását. Minthogy az ott szerezhető tapasztalatok az egész népgazdaság számára igen hasznosak lehetnek, az OMFB kész támogatni anyagilag is ennek megépítését. Végezetül pedig egyetértett azzal a javaslattal, hogy a tegnapihoz hasonló munkamegbeszélések kétévenként rendszeressé váljanak.

A munkaértekezlet után az OMFB vezetői Szabó Sándor és Papdi József, a megyei pártbizottság titkára kíséretében látogatást tettek a Szegedi Szalámigyár és Húskombinátban, majd pedig a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat újszegedi központjában.

B. N.

csodálatos szavak...”

A hivatásos gondolatközlőben mindig ott bújkál a kétség: „pontosan megértették-e azt, amit elmondtam, vagy leírtam”? A HÉT-ben *Bánffy György* színművész, a népfront égisze alatt nemrégiben megalakult anyanyelvvédők klubjának vezetője tennivalóikat ismertetve egy arcpirító példát is mondott. Újságban olvasta. Hol és mikor? Ezt nem tudtuk meg. Talán nem is érdekes, ha nem lennénk hajlamosak arra, hogy egy példából általánosítsunk.

Minden írástudónak nagy a felelőssége, ez a felismerés nem mai keletű. De kikből tevődnek össze a ma írástudói? Köztudottan jelentés-beszámolóíró ország lettünk, túlontúl hiszünk abban, hogy a szavak elrepülnek, az írás megmarad. Tonnákban lehetne csak kifejezni, hogy mennyi mindent leírunk, hosszan, terjengősen, megszerkesztettség nélkül, mert úgy könnyebb. A határidők közötti rohanásokban ritkán kérdezik meg: miért nem érthető a szöveg?

A testületi üléseken is visszatérő gond a terjedelem, az érthetőség, újabban az igényesség is. Nemrégi-

Sándorra

Küldöttgyűlésről jelentjük

NÉMETH OLGA

Teáskészlet (kép)

Tandi Lajos: Kerámiabiennálé. Hódmezővásárhely, Tornyai János Muzeum

UJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 15. sz. 3. o.

AGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
SZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CSOPORT
DES RECHERCHES D'HISTORIE DE L'ART
ACADÉMIE HONGROISE DES SCIENCES
. ÚRI U. 62. TEL.: 160-160, 160-080 H 1250 BUDAPEST, I. PF. 27.

BUDAPEST, 19 84. január 2

ÜGYINTÉZŐ:

ELŐADÓJUK:

IKT. SZÁMUNK: 56/1984

ennyi munkatársnak

lékelten küldöm a könyvtár tételes reviziója során
itett keresőlistát azokról a dokumentumokról, amelyeknek
jelenleg fellelhetetlen. Tekintettel a könyvtári állag
ának alapvető kötelezettségére és ezen tul is apellálva

Németh Olga, iparművész

„A kör intelligenciája" jelszóval meghirdetett biennálén hetvenkét kerámikus vett részt, közöttük tizenöt FIM-es iparművész.
Németh Olga KISZ Különdíjban részesült.
A művész is a „hagyományőrzők" közé sorolható, vázáival.

Wágner Tibor: Iparművészeink a VI. Országos Kerámia Biennálén.
Mestermunka, 1970. júl. 30.

Németh Olga, keramikus

L. Makovecz Imre

Vadas J: Félájultan

13

Élet is Irodalom Br. 1983. szept. 23 XXVII/38

Németh Olga keramikus

Pogány Gábor: Kerámia, mozaik

Miskolc, 1983. február

Németh Olga, iparművész, Hódmezővásárhely

A Kertészeti Kutatóintézet területén, máj. 27-én megnyílt rózsakiállítás kistermében szerepelt munkája.

Nagy Albert: Porcelánok, kerámiák a rózsakiállításon.

Mestermunka, Bpest, 1942. jún. 14.

Németh Olga Kerámikus

A Hódmezővásárhelyen, a Medgyesi-teremben szombaton nyílik még közös kiállítása Ambrus Évával.

Dél Magyarország, 1971. okt. 8.

Németh Olga keramikus

A Vásárhelyi Hetek '71 keretében a Medgyesi-
teremben Ambrus Éva keramikussal együtt
kiállítása nyílik a mai napon.

Csongrád Megyei Hírlap, 1971. okt. 9.

Németh Olga keramikus

Vásárhelyi Hetek '71 kiállításon
műrei szerepettek.

Dél Magyarország, 1971. okt. 10.

Németh Olga

a Vásárhelyi Hetek 1941 keretében kiállításon szerepelt műve.

Csongrád Megyei Hírlap, Szeged, 1941. okt. 10.

Németh Olga keramikus

A vásárhelyi ünnepi hetek képzőművészeti programjában mutatkozik be művével, a Medgyesi-teremben, Ambrus Évával közösen.

T.L.: Két keramikus.

Dél Magyarország, 1971. okt. 13.

NÉMETH OLGA

Keramikus. A hódmezővásárhelyi Meggyesi-teremben kiállítása Ambrus Évával közösen. Pozsonyi születésű. Prágában tanult. A Blasko-i Hotel fali kerámiáit és edényeit tervezte.

Láttuk, hallottuk.

1971. X. 22. Kossuth 17:34.

Németh Olga

A müvész nevét együtt emliti meg a kritika Ambrus Éva keramikussal. Mindketten a vásárhelyi Alföldi Porcelángyár tervező müvészei. Vadas József: "Vásárhelyi tárlatok" cimmel ir a Tornyai János Muzeumban rendezett kiállitásról, melyen a két müvész "szebbnél szebb, izléses és korszerü kerámiákkal szerepel. Étkészleteik, asztali disztárgyaik egyaránt alkalmasak sorozatgyártásra. "Németh Olga étkészletét a husos formák és a nagyvonalu festett diszitmények összhangja jellemzi."

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 27.
XV. évf. 48. sz. 12. lap.

Németh Olga

Kiállítása Hódmezővásárhelyen

Németh Olga és Ambrus Éva keramikusok kiállítása 1971. okt - nov. Hódmezővásárhely, Medgyessy Terem

Németh Olga

Az „Edénykultúra 72"-n szereplt készletének fotója.

Ipari Művészet, 1972/4. sz. 6. l.

Németh Olga

Szentendőn megnyílt a „Kerámia az építőiparban" c. kiállítás, melyen javarészt az Építési és Városfejlesztési Minisztérium által kiírt pályázat díjazott és legjobbnak ítélt munkák láthatók. Németh Olga II. díjas szines mázas burkolólapjai szerepelnek. (emlétve).

T.i.: A sokarcú Kerámia.

Pestmegyei Hírlap, 1973. júl. 10.

Németh Olga

Fali plasztika, 6 perc. 1971.,
repr.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása 1972.

Németh Olga

Fali plasztika, lőtt porcelán, 1971.
50 × 110 cm

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972.

Németh Olga

az Alföldi Porcelángyár munkatársa

Ziállitáson szerepel a hódmező-
vásárhelyi Medgyessy Ferenc Ziállitóterem-
ben

Magyar Nemzet 1971 november 6
4. old.

Németh Olga · Terámitus

művei kiállításon szerepelnek

a hódmezővásárhelyi Medgyessy teremben

Magyar Nemzet 1971 október 7

4. old.

Németh Olga, kerámikus

„... fiatal kiállító és igen jól érti a dolgát... ismeri a korszerű tervezés technikáját és esztétikáját...." „műveri sorozatgyártásra alkalmas ... műalkotások..."

R. Gy.: Ambrus Éva és Németh Olga Kerámiái Vásárhelyen

7.

Népszabadság, Bp. 1971, ab. t. 26.

Németh Olga

A múlt évben a Medgyessy Teremben Ambrus Évával közös kiállítása volt.

Dömötör János: Bubb Ferenc, Sándor Eszter és B. Somogyi Julianna kiállítása; Ipari Művészet, 1972/6. 11. 12. l.

Németh Olga

Részt vett a Művész az iparban c. kiállításon
(Iparművészeti Múzeum, 1972. dec.).

Fekete György megnyitó beszéde; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 27. l.

Németh Olga

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970. IV. 27.

Németh Olga

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója

1970. IV. 28.

Németh Olga

Porcelán faliképe (eml.)

szerepel a II. Orsz. Kerámia

Biennálén Pécsett

TV

Táslatról. Táslatra

1976 XI. 24

NÉMETH Olga

Ziáll. Bp. Apáczai Csere J.u. bemutatóterem,
Alföldi Porcelángyár, 1985

(pallagi)

Nosztalgikus álrokokó
[Németh Olga porcelánedényei]

Esti Lúlap. 1985. dec. 9. 2.

of form, all of whic
The old aesthetics us
ly by its subject, th
54 inadequate."[54] Lukác
thesis that "when fac
world with a form" th
state of "pure visual
types of "attitude" c
mood, the soul and th
"potential attitudes"
ries--still life, por
longer taken in the s
In the course of Luká
they ~~are~~ are completed

Németh Olga

A "Fiatal iparművészek" kiállitásán szerepel tea és étkészleteivel, melyekről dicsérettel ir Perneczky Géza az Ernst Muzeumban rendezett tárlatról szóló kritikájában. Munkáiban a régi fazekasmüvesség egyszerü formái térnek vissza,"-s mint irja- elkerülik a kihangsulyozott "magyaros" formát, helyette inkább egy általános középeurópai hagyományt "élesztgetve."

Élet és Irodalom, Bp. 1970. juli 11.
XIV. évf. 28. sz. 12. lap

Németh Olga

A MM és az Iparművészeti Tanács porcelán-pályázatán a készletek kategóriájában étkészletével az egyik III. díjat nyerte.

Ipari Művészet, 1969. 1. 56. l.

NÉMETH Pál építész

A Kossuth-téri állomásra készitett tervéről, mely zártkörű meghívásos pályázat volt.
PRAKFALVI Endre: A budapesti földalatti gyorsvasút tervei és épitése.= Pavilon 6(1991)
73.p. és ill.

int – a parlamenti frakcióban és a tör-
vényhozásban vannak.
– Önnek vannak elképzelései azzal kap-
csolatban, hogyan is nézne ki egy ilyen
fehér könyv? Mondjuk, ha belelapozna
az ember, mit találna? Betűrendbe sze-

– Bennem mégis
tak, hogy körülb
fehér könyv.
– Nekem voltak a
megjelent úgynevezett
lyekben benne lenni n

szépen, egy politikai párt országos
ya egy politikai állásfoglalást ho-
ügyintéző párt vagyunk, az nem a
nk. Az már állami, kormányzati,
kompetencia kérdése.

**ó, de most a kormányzattól kinek kelle-
negyeznie a fülét erre a megjegyzésre,
a politikai állásfoglalásra? Kinek kelle-
ebben lépni?**

MDK

Schall József és Németh Pál, ép.-k

A műemléknek nyilvánitott templomot a rend bővi-
teni és korszerűen átalakittatni szándékozik.
Megtörtént a döntés a beérkezett pályaművek fe-
lett. Fentiek közös pályaművét megvásárolták.

Eldőlt a Margit-körúti Ferences -templom bővitési
pályazata.
Pesti Napló. 1939. ~~máj.~~ junius. 2.

M.D.K.

Németh Pál, építés

és Schall József ipros
serve megvételben részesült
a budai ferences templom
bővítésének pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939, LX. évf.

máj. 25. sz. 8. old.

M.D.K.

Németh Pál. építész

nyerte el a Mag. Mérnök és Építészegletnek „Magyar Kisebbségek Mureumáre" kiírt nagpályazat díját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.

jun. 15. sz. 6. old.

Németh Pál, építész M.D.K.

és dr. Szendrői Jenő körös terve 300 p.-költség megtérítésben részesült a jeriheg i repülőtér forgalmi épületéner pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Némesh Pál, építész

és Paulovits László közös terve 500 p-ös első díjat nyert a Fegyzők Orsz. Szövetsége leány internátusának pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

márc. 10. sz. 9. old.

M.D.K.

Németh Pál, építész

és Schall József körös terve megvételben részesült a budai ferencrendi templom bővítésére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.
május 25. sz. 8. old.
+ jún. 6. " 4. "

Németh Pál, építés M.D.K.

és dr. Szendrőy Jenő
közös terve dicséretben és
300 p. költségmegtérítésben
részesült a feribegyi rapülő
tér forgalmi épületéner
pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

Németh Pál, XXXXXXX ép. MDK

a ferences egyházközség margit-körúti templ
mának kibővítésére kiírt pályázaton a zsűri
megvételével N.P. pályamüvet, mely közös volt XX
Schall József éval.

Az országuti ferencesek egyházközség margit-körúti templomának...
Pesti Napló. 1939.máj. 6.

M.D.K.

Németh Pál, építész

térve 800 p-ös meg-
vételben részesült a kő-
bányai uti polgári iskola
pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1942. LXIII. évf.

márc. 5. sz. 5. old.

M.D.K.

Németh Pál, építész

tervét fogadtár el az OTI máriabesnyői tanoncüdülőjére hirt szűrebbkörű pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

nov. 20. sz. 4. old.

Németh Pál, építész

második díjat nyert
a komáromi új postapalo-
ta tervpályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.
szept. 4. sz. 4. old.

M.D.K.

Németh Pál, építész

terve megvételben
részesült az obudai pós-
tahász pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. ~~XXX~~ LXII. évf.

máre. 27 sz. 6. old.

M.D.K.

Németh Pál, építész

nyert megbízást a fővárosi Hajdu- és Fay-utcai bérházak emelendő polgári fiúiskola szerveinek elhelyezésére

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.
aug. 26. sz. 6. old.

M.D.K.

Németh Pál, építész

és Paulovits László közös terve a 15 egyenként 1200 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI pécsi tüdőbetegszanatorium-ménak pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jan. 11. sz. 6. old.

Németh Pál

Paulovits László

mincs
cód
s OTI pécsi
tüdőbetegszanatorium
tervp. meg-
vétel

MMÉEKözl

1940. 8. l.

V.

Németh Pál és

Szendrői Jenő dr

mincs cét

a szatmárnémeti

városháza terop.

megvétel

MMÉEKözl

1943. 46. l

Németh Pál és

munci Paulovits László

céd

a miskolci rendőrségi

szerház terop. megvétel

MMÉEKözl

1939. 266. l

K.

175—115 cm.

1871. BROKÁT-TERITŐ, szines vi
145—123 cm.

1872. AFGÁN-SZŐNYEG, piros ala
260—205 cm.

1873. AFGÁN-SZŐNYEG, piros tük
230—160 cm.

1874. PERZSA-SZŐNYEG, kék tük
350—170 cm.

1875. KELETI SZŐNYEG, vörös a
140—70 cm.

1876. IMASZŐNYEG, kétoszlopos,
160—100 cm.

1877. TERITŐ, gobelin-módra szőtt
230—145 cm.

1878. BOCHARA SZŐNYEG-RÉSZ
80—75 cm.

1879. KALOTASZEGI SIRATÓK,
Péter) 1912.
140—180 cm.

1880. ZSEBKENDŐ, batiszt, applik

mister dont.

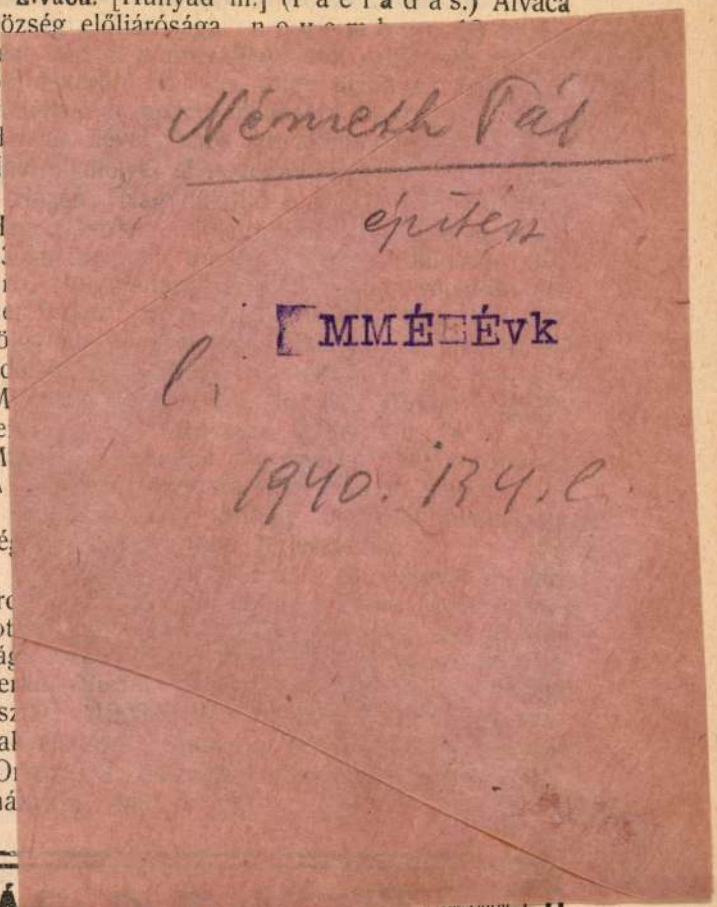

Alváca. [Hunyad m.] (F a e l a d á s.) Alváca
község előljárósága n o v e m b

r
b
k
H
fi

H
2
d
d
tö
a
M
te
M
A

vé

er
tot
ság
he
osz
nal
(O
má

Németh Pál

építész

MMÉÉvk

l.

1940. 134. l.

YÁR R.-T. LOSONC MELLETT.

ország legnagyobb gyára

lit minden célnak megfelelő

chamotte anyagot

tmányokkal egyenrangu minőségben.

gyárdi, [illegible] keres alkalmazást mint épitésvezető, vagy pallér. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit.

Versec

Ad $\frac{1353.}{\text{m. } 1908.}$ szám.

Árlej

A városi tanács 8082/1908 sz folytán a 4982 kor. 25 fillérrel el hid melletti Meszicspatak-partfal ép val előirányzott Zlatnagreda-utcai hid patak-partfal épitési, 8503 kor. 44 fillé Fonó-utcai hid mellett Meszicspatal 11,026 kor. 05 fillérrel előirányzott melletti Meszicspatak-partfal épitési, előirányzott Szántó-utcai Meszicshi koronával előirányzott Molnár-utca dobogó épitési, valamint a 885 koron Radakamala és Ujhid-utcai hidak n nak zárt csatornákká való átalakitá ezennel zárt ajánlatu, nyilvános v hirdetek.

1. Ajánlat a fent megnevezet melyikére külön is tehető, vagy munkálatokra együtt.

2. Ajánlatot tehet minden ma az esetben azonban, ha magának alább is a kőmivesmesteri képesitése az esetben, ha a munkát elnyerné

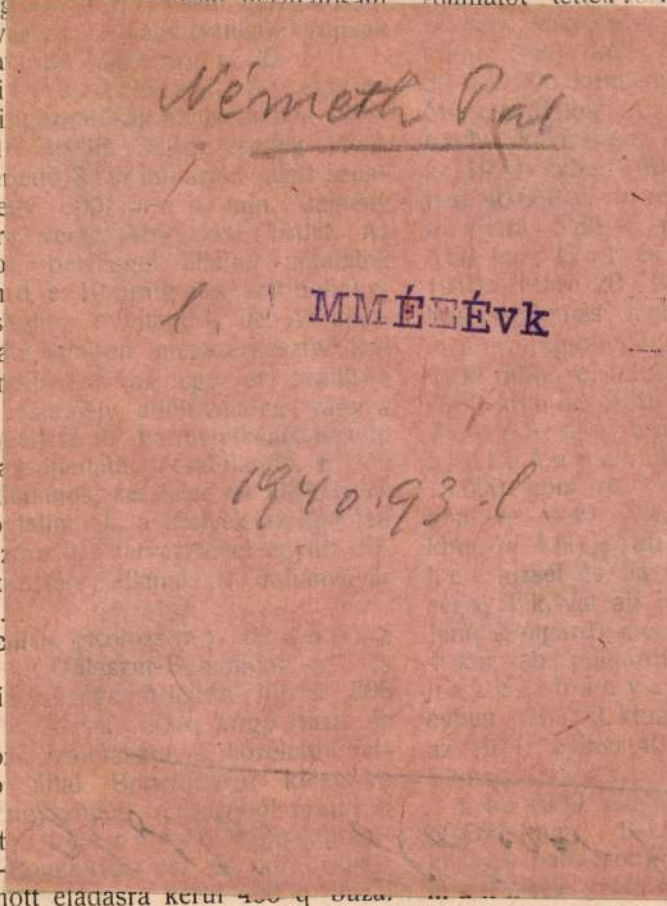

TELEFON 53—70.

KOVÁCS ÉS BACHER

MŰSZERÉSZEK

BUDAPEST, VII. DOHÁNY-UTCA 100. SZ.

KRISZTIÁN SÁNDOR szobrász

Lakása: VI. KMETTY-UTCA. 20. Telefon 24—64.

rházy csavai agyag-
15 kor. 52 fill., Fischer
575 kor., Magyar
., Langenthal Gy. (Po-
erling J. Jenő (Buda-
elyekre 2630 koronával;
ára Paschka és Gö-
) kor., Kohn Salamon
ton 2120 koronával.
mitás végett kiadták a
nak.
rkolati munka.)
ácsa január 28-án
hényi-tér, Bocskay-utca,
s Kossuth-tér a közte-
ő részének burkolására.
dacsonyi ba-
t. (Budapest) az elő-
ra az előirányzott 73166
umei aszfalt-
faltburkolatra 79.391 k.;
alt r. t. (Budapest)
a 65.850 kor.-val.
nitás és javaslattétel vé-
öki hivatalnak.
ykun-Szolnok m.) La-
iszakürt község előljáró-
hoz épitendő egy nős
aira (előirányzat 3036
r 28-án árlejtést tar-
Mészáros János
Sipos Antal (Kun-
Kiss Mihály (Tisza-
n József (Tiszaföldvár)
l Álajos (Kunszentmár-
kó János (Ó-kécske)

inlatát fogadták el.
tésének 1583 kor. 37 fil-
zálatának kiadását ideig-
a a község előljárósága.
épitése.) A lugosi
hivatal január 27-én

város belutaira a folyó évben szüks
anyag szállitásának és fuvarozásának
sára a város mérnöki hivatala janu
árlejtést tartott. Ajánlatot tettek:
a szállitásra: Schreiner János
Ujtelek) dolomitra 11·30 kor., dr. Alex
(Winzendorf) ugyanarra 11·50 k., Do
A. (Sopron) lajtagödör kavicsra 8 kor
18 kor. val köbm.-ként;
a fuvarozásra: Göltl Frigyes
Warisch kőtörmelékre 1·70 kor., Pla
mokra 1·78 kor., Rozsinits József
1·90 kor., illetve 1·98 kor., Preia
(Sopron) 1·80 kor., illetve 2·10 kor.
ronként.
A kavics szállitásra Schreine
valamint Dolmayer A., a fu
Göltl Frigyes ajánlatát jóváhagyás
sőbb helyre terjesztették.

Besztercebánya. (Kavics fuvaro
budapest—besztercebánya—krakói á
127·220—141·000 km. szakaszára szü
bátonyi állami kőzuzó telepről szárn
besztercebányai vasutállomáson házi
rozott kavicsnak a rakterületről az
fenti szakaszára való fuvarozására a
bányai m. kir. államépitészeti hivatal
nuár 25-én tartott árlejtésen a k
pályáztak: Dobrik Mátyás, Hat
György és Kovácsik Mátyás (Pa
k., Kovácsik Mátyás (Szakbény)
Kubisch István (Erdőbádony)
Zima András (Szentjakabfalva) 759
fiilérrel.
Egyik ajánlatot sem fogadták el, han
árlejtést fognak kitüzni.

Léva. (Vigadó épités.) Léva r
tanácsa a lévai városi szállodát, szi
bérházat magába foglaló vigadó felé
biztositására mintegy 368 000 kor. el
tal január 30-án árlejtést tarto
latot tettek:
az összes munkákra: Forbá

Németh Pál és

Schall József

mincs cód

a budai ferencrendi templomkövítés terv. megvétel

MMÉEKözl.

1939. 170. l. – K.

Kinzel Josef (szül. 1852)

rper fecit 1763.

).

).
jobbra: E. H.

IÖLGY KÉPMÁSA. Jelzés lent balra: P. Hoeker.

40.

~~Békási Vilmos~~

Németh Pál

nincs céd Paulovits László

a hajduszoboszlói
gyógyfürdő terv.
megvétel

MMÉE Közl
1938. 154. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.

Németh Pál

épitész

l.

Szendy K. Bpest

Hikesf. közig. cök.

1942. Bp 1943. 390. l.

326/1911
ut. 11/28

A vallás és közoktatásügyi
146138 sz. a. kelt és a IX. k
lete

A Műemlékek Orszá
gül Négyezer /:4.000:/ K-t en
pénztárt, hogy ezen összeget
elnökének hivatalos nyugtája
lett fizesse ki s tárcám ter
számolja el.

Budapest, 1911. á

Molnár s.k., államtitkár.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

NEMZETI SZALON
MŰVÉSZETI EGYESÜLET

NYOMTATVÁNY

3 f
bélyeg

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

41.947. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

A

MAGYAR MŰEMLÉKI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA 1942. NOVEMBER HÓ 25-ÉN, SZERDÁN D. U. 6 ÓRÁRA
A NEMZETI SZALON V. ERZSÉBET-TÉRI HELYISÉGEIBE.

GRÓF ZICHY JÁNOS
A NEMZETI SZALON ELNÖKE

GEREVICH TIBOR
A MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGÁNAK
ELNÖKE

HUBAY CEBRIÁN ANDOR
A NEMZETI SZALON IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS DECEMBER 8-ÁN, KEDDEN ZÁRUL. MEGTEKINTHETŐ NAPONTA
10-TŐL 4-IG.

Németh Pál

a Szegeden épitendő
központi rendőrségi
épület terv.
dicséret

MMÉE Közl

1940. 190. l

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.

Neineth Pál

épitész

l

MM Ep Egyt Kösl

1938. 74. l.

Németh Pál

a Kőbányai uti polg. isk. terop. angvétel

MMÉLKÖZI

1942. 40. l.

Németh Pál

a MABI törökbálinti tudószanatoriumának tervpályázatán terve megvételre javasolva

MMÉEKözl.

1944. 152. l.

900/61
900/52
900/13

900/62
800/49

Németh Pál

a győri rendőrségi
nékház terepályáza-
tán I. díj

MMÉEKözl

1941. 203-l.

Németh Pál

OTI máriabesnyői tanoncüdülőjéner tervpályázatán 1. helyezés

MMÉEKözl

1941. 203. l.

Németh Pál

épített

a kiskunfélegyházai

postaépület tervp.

díjat nyert

MMÉ Ekből

1938. 257. l

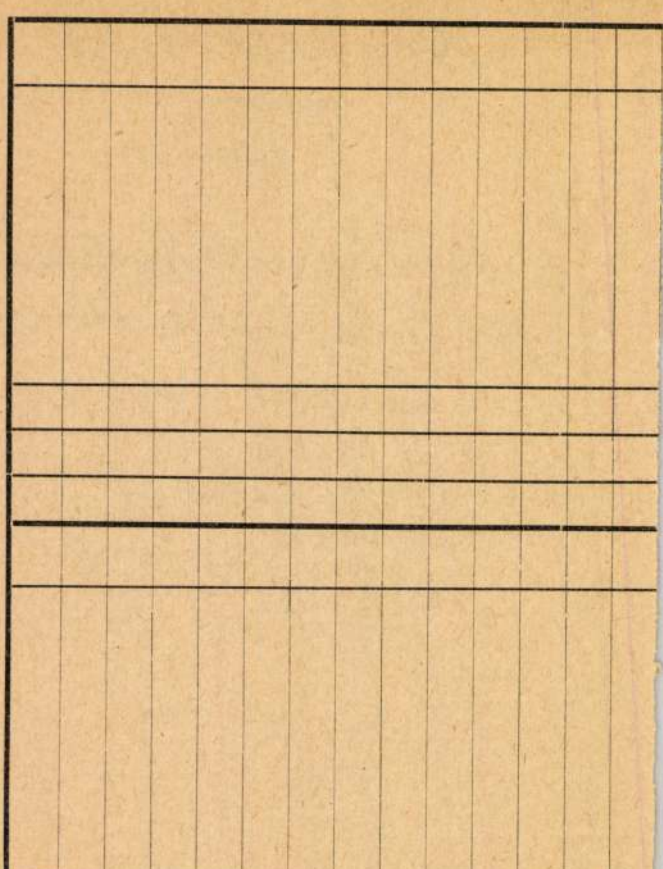

5831

40.214. — K. M. E. Ny.

Németh P.
építész

l.

Építőmunka
1933. 109. l.

Németh Pál.

okl. építészmérnök
MÁV műszaki tanácsosa
nevezték ki.

MMÉEKözl.

1943. 8. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Németh Pál és dr. Szendröy Jenö
építészek

Ferihegyi repülötér forgalmi épületének terv-pályázatát megvették.

MMÉEKözl. 1940. 8.1.

MDK

Németh Pál és Paulovits László,

a miskolci rendőrségi székház tervp. megvétel.

MMÉEKÖZL. 1939. 266.l.

MDK

Németh Pál és Schall József,
építészek

a budai ferencrendi templombövités tervp. megvétel.

MMÉEKözl. 1939. 170.l.

MDK

Németh Pál, Paulovits László építészek

OTI pécsi tüdőbetegszanatorium tervp. megvétel.

MMÉEKözl. 1940. 8.l.

MDK

Németh Pál és Szendröi Jenö dr.
épitészek

Szolnok-Doboka vm. Kékesen épitendö járási székház és tisztviselöi lakás tervp. I.dij.

MMÉEKÖZL. 1942. 80.1.

M.D.K.

Németh Pál, építész

, a Kéhesen épitendő járási
aékház és tisztviselő lakás pályá-
zatán, Szendrői Jenővel közösen
készített tervével, első díjat nyert.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1942. 76. köt. 80. old.

Németh Pál, építész

M.D.K.

az OTI máriabesnyői tanoncúduló terepályázatán egyik első díjat nyerte el.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1941. 75. hét. 203. old.

MD K

Németh Pál, ep.mérnök
Pusztavacs.

Az épitészeti-pályázat nagy ezüst-érmet kapta.

Kiosztották a Mérnök egylet kitüntetéseit.
Pesti Napló. 1939.ápr. 2o. 12.1.

Németh Pál, építész M.D.K.

és Paulovits László
körös terve 500 p-ös első
díjat nyert a Jegyzőr Orsz.
Szövetsége leány internátusa
korszerűsítésére kiírt pályá-
zaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

márc. 10. sz. 9 .old.

mücs. Németh Pál és
Tiéd Szendrői Jenő dr.

Szolnok-Doboka vm.
Kékesen épitendő járási
rékhaz és tisztviselői
lakás terop. I. dij.

MMÉEKözi
1942 ~~III~~ Cl.
80.

MDK

Németh Pál építészmérnök

A miskolci rendőrpalota tervpályázaton, tervét megvásárolták.

Cikk: A miskolci rendőrpalota tervpályázatának nyertesei.

Az Est, 1939.aug.11. 10.lap

Németh Pál

dr. Szondrőy Jenő

unicus

Cód

ferihegyi repülőtér forgalmi épületeinek terv.

magvetel

MMÉEKözl

1940. 8. l.

K.

Gondolataim a mestertanítvány viszonyról

Plesz Antal tanítványának, tanítványi társának lenni megtiszteltetés és rang is egyben. Ebben az életre szóló kapcsolatban egyetlen fix pont van: a Mester. A szétszóródott tanítványok jószerivel rajta keresztül tartják egymással a kapcsolatot. Bár a tanítványt a kívülállók szemében Mestere és társai minősítik, elsődlegesen saját munkája után ítélik meg. Nem bújhat a Mester, a társak háta mögé, nem élhet a viszonylag rövid szoros együttműködés emlékeiből, és tudnia kell: a többiekről alkotott véleményt cselekedetei befolyásolják. Ez felelősség. Ehhez mi megkaptuk az útbaigazítást, és ha elbizonytalanodunk, objektív véleményért, bírálatért, biztatásért, megerősítésért ma s Mesterünkhöz fordulunk. Erre nagy szükség van. Legyen sokáig így, hisz kevés az őszinte, jóakaratú tanácsadó.

■ KOSKA ÁRPÁD

KOSKA ÁRPÁD ÉPÍTÉSZ
SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

■ **TANULMÁNYOK**
1964-69. ÉKME, BME Építészmérnöki Kar

■ **MUNKAHELYEK:**
1969-71. ÉSZAKTERV, Miskolc
1972. BUVÁTI
1972-75. VEGYTERV
1975-89. SZŐVTERV
1989- Szigma-X Kft.
1989- CÉH Rt.

■ **FONTOSABB ÉPÜLETEK:**
1969-71. JUNO Szálló, Miskolctapolca
(Plesz Antal munkatársaként)
1969. OTP fiók, Sajószentpéter
1979-80. Általános iskola, Vecsés
1982. ABC áruház, Sarkad
1983. Nyugdíjasház, Budapest Dózsa György út
1983-85. IKV központ, Budapest VII.
1986. Magyar Külkereskedelmi Bank átalakítás
1986. Áruház, Hatvan
1987. Bérirodaház, Budapest I.
1993. Pizza Hut és KFC étterem, Győr
1993-96. AMP magyarországi gyára
1995. M 1 autópálya üzemeltetési központ, Lébény
1996. Hídépítő székház
1997-98. Solymári Művelődési Ház rekonstrukció
1999. Szamos Marcipán budai cukrászda

A sarkadi ABC áruház főhomlokzata /
Main facade of ABC shop, Sarkad

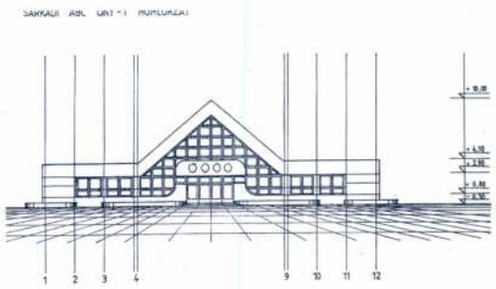

A sarkadi ABC áruház homlokzati rajza, 1982 /
Elevation drawing of ABC shop, Sarkad, 1982

ABC ÁRUHÁZ, SARKAD, 1982.

A közelmúltban egyik építészünk, mikor kedvenc épületét kérdezték, azt felelte: mindig az, amelyiken éppen dolgozik.

Az én véleményem kicsit más. Nem tehetünk pontot a munkák végére. Nem felejthetjük el, és főleg nem szégyenkezhetünk miatta, hogy bár legjobb tudásunk szerint, de szegényes körülmények között született, a mai korlátlan lehetőségek átlagos teljesítményei mellett is kissé kopottnak tűnik. Az, hogy egy munka mennyire kedves az alkotójának, sok mindentől függ. Legfontosabb természetesen az elkészült mű, úgy, ahogyan a kívülállók látják, de fontos az is, ami a megvalósulás közben történt: a tervezés és kivitelezés során kialakult hangulat, az, hogy mennyi valósult meg az elképzelésünk szerint, és hogy ez mennyire szolgált megbízónk és az épület használóinak megelégedésére. Ilyen szempontok alapján választottam ezt a régi munkámat.

Az épület a település belterületének hangsúlyos pontjára került. A feladatot az jelentette, hogy miként lehet ezt a hétköznapi funkciót, az akkoriban istálló- és raktárépülethez kitalált szerkezettel úgy formálni, hogy beilleszkedjen a környezetébe. A lényeg alighanem látható a képeken.

■ K. Á.

Tónival 1971 telén hozott össze Bodonyi Csaba, a Fészek Klubban.

1972-ben Tóni lett mesterem a II. ciklusban, így több hónapot tölthettem miskolci műtermében az ÉSZAKTERV-nél, Kovács Lajos és közvetve Bán Ferenc, Kulcsár Attila társaságában.

Utána még hosszú ideig, változatos forrásokból tanul(gat)tam a szakmát, első két teljesen önálló épületem – 3-6000 m²-es középületek alföldi városokban – a nyolcvanas évek második felére valósultak meg.

A rendszerváltás egzisztenciális buktatóit – az angol nyelv iránti átlagon felüli lelkesedésem jóvoltából – a Graphisoftnál vészelhettem át, innen, tehát első kézből származó ArchiCAD ismereteim a '90-es évek elejétől a korábbinál jelentősebb, főleg üzleti sikerekhez segítettek (nagy léptékű export tervezések Ausztriába, hazai nagyberuházások CAD támogatása, félszáz ArchiCAD rendszerértékesítés), melyek a számomra '96 őszén induló, a jelen számban publikált MATÁV Igazgatási Központ tervezésében kulminálták. Ebben – a munka generál építészirodájaként – végül olyan szélsőségesen különböző tehetségeket is volt szerencsém összeboronálni-kiszolgálni, mint Mónus János és Balázs Mihály.

E sikerek vetették meg jelenlegi, lényegében önálló, tervezési-építési-eladási tevékenységem alapját, melynek ürügyén – nagy elődök nyomában járva – a szakma (számomra) valós összetevőivel ismerkedhetem, jobbára saját kockázatra.

A mellékelt prototípus utcai változata épülőfélben van Adyligeten.

■ RÁDY RÓBERT

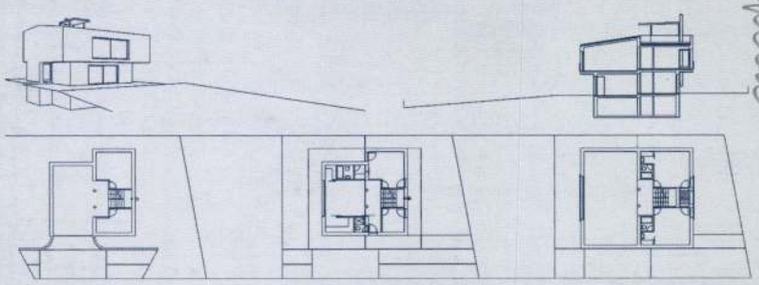

Családi ház terve / *Plan of a villa*

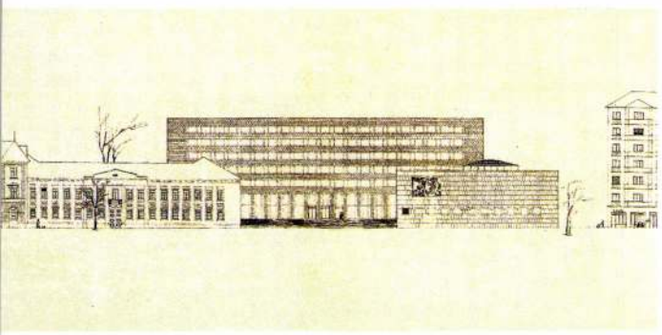

A KOHÓTI székház tervének korai változata, 1950. Építész Németh Pál, rajzoló Riedl Erzsébet. Reprodukció az Építészeti Múzeum gyűjteményéből / *Early plan of KOHÓTI headquarters, 1950. Architect: Pál Németh. Reproduction from the collection of Hungarian Architectural Museum*

1950 és 1954 között készült Németh Pál irodaháza a Krisztina körúton, a kor sztahanovista lendületéhez képest meglepően lassan. A tervek alakulását állandó figyelem és persze építő kritika kísérte: ideje volt, hogy az addig felépült modernista-kozmopolita tervezőirodai székházak után megszülessen a szocialista realista példa.

Párbeszéd

MATÁV-székház a Krisztina körúton

FOTÓ: HÄIDER ANDREA

A felújított főhomlokzat / *The restored main facade*

A Kohóipari Tervező Intézet terveiben hol a romantikus tömegformálást, hol az épületnek az eszmei tartalmat nem eléggé kifejező környezetbe állítását, hol a homlokzatok túlzott síkszerűségét kifogásolták. Németh Pál küzdött, de az épület megítélése egyre romlott. „Vagy nézzük meg Németh Pál KOHÓTI-székház tervét, ez is sok kritikát kapott, egyízben magától Orlov elvtárstól is. Tervezője több ízben átdolgozta, azonban, miután ez az átdolgozás nem a tervező álláspontjában lezajlott fordulat eredménye volt, az épület lényegében maradt az, ami volt: lélektelen, üres modernista skatulya."[1]

A KOHÓTI-székház az ún. szocreál korszakban született, de korántsem lett a szocialista társadalmi rend nagyságát és büszkeségét hirdető szocreál mű. A bírálók által felrótt hibájából – hogy „a modernista építészet skandináv változatát" műveli – viszont mai értékeink szerint számos erénye következett: az egyszerű szervezés, mely az irodarészek keretes beépítésének és a tárgyalótömb sarokra kiemelt tömegének a funkcionális logikájából eredt; a jól megválasztott ablak és falfelület ritmusnak az elviselhetőség határáig (de nem az unalomig) vitt ismétlése; az ablakkeretekből, a bejárati előépítményből és a tárgyalórész kőburkolatából álló minimális, de mégis meglévő díszítés; vagy az épületnek vízszintesen hármas tagozódást, és így ház formát adó lábazat és a finoman kiképzett attika (vagy negatív párkány, ahogy annak idején Perényi Imre rosszallóan nevezte). Németh Pál romantikus részletképzésű újklasszicizmusa[2] – meg a beépített nem csekély légköbméter – ha nem is lenyűgözően monumentális, de tekintélyes megjelenést adott az épületnek.

Az épület adottságai más szempontból is jók voltak: a nagy épülethez nagy telek tartozott, s mindez Belbudán. Amikor 1996-ban az épületet 1992 óta lízingelő MATÁV-nak választania kellett, hogy az addig szétszórtan, különböző épületekben működő vezérigazgatóság számára a Belvárosban, valamely külső kerületben, esetleg a városon kívül keres megfelelő helyet, vagy a Krisztina körúti épületet újítja fel, a józan ész és a gazdaságossági számítások ugyanarra a döntésre vezettek. A váltás lehet jelképértékű is: az ötvenes években nehézipari létesítmények tervezésére készült épületben ma az egyre inkább az informatikára épülő távközlés, a jövő század technikájának irányítása kapott helyet.

A távközlés kapcsolatteremtés a térben, amire a hálózat lehetőséget ad, de azt már nem garantálja, hogy a technikai kapcsolaton túl más is létrejön. A távközlési cég megkísérelheti persze, hogy kapcsolatteremtő funkcióját beépítse arculatába: a MATÁV üzleti filozófiájának része az átláthatóság, a nyíltság, a kommunikációra törekvés. Az ingyen hívható Telefonos Ügyfélkapcsolathoz bejelentkezve az érdeklődő a billentyűk választásával kap különböző alapinformációkat, de eljuthat az élőben jelentkező munkatárshoz is, aki – erre képezték ki, mielőtt felvették – garantáltan kedvesen és türelmesen szól hozzá. Épületet létrehozni mégis több,

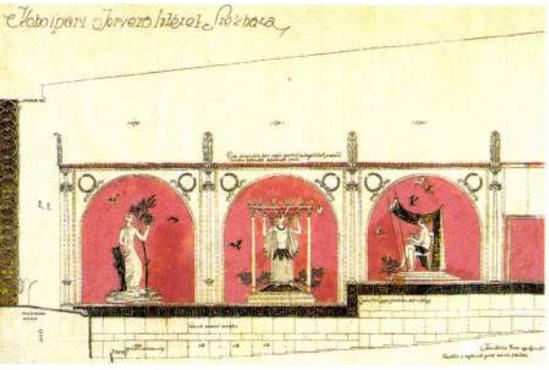

A kultúrterem oldalfalának részletrajza, Tálos Gyula eredeti rajza, 1952 / *Detail of the side wall of the auditorium. Original drawing by Gyula Tálas, 1952*

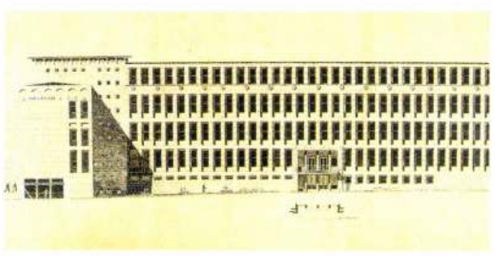

Oldalhomlokzat terve, Tálos Gyula eredeti rajza, 1952 / *Side elevation. Original drawing by Gyula Tálas, 1952*

REPRODUKCIÓ AZ ÉPÍTÉSZETI MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBŐL / REPRODUCTION FROM THE COLLECTION OF HUNGARIAN ARCHITECTURAL

Az épület és környezete a Várból nézve /
The building and its surrounding, view from the Buda Palace

FOTÓ: VARGHA MIHÁLY

mint egy telefonos szolgáltatást megrendelni, nem elég hozzá a billentyűválasztós, de még a mosolygó hangú telefonos kapcsolat sem. A MATÁV-székház épületének sikere jórészt a párbeszédnek, a személyes és folyamatos párbeszédnek köszönhető.

Az egyik párbeszéd a tervező és a megbízó között, a másik a tervező és az épület között folyt. Tervező és megbízó kapcsolatában a megbízó részéről alapvető a bizalom, hogy az építész érti a dolgát, a tervezőnek pedig el kell fogadnia, hogy csak az épületet kell az utolsó szögig megterveznie, annak működését kialakítani többszereplős és hosszú folyamat. A MATÁV-székház építése keretében 9 alprojekt futott, s abból csak egy volt a „megvalósítás", a tulajdonképpeni építés. Külön csoport foglalkozott az irodai munkahelyek ergonómiai megtervezésével, az épület informatikai, kommunikációs és irodatechnikai rendszerének a kialakításával, a biztonságtechnikai és komplex épületfelügyeleti rendszer kiépítésével és az épület majdani működtetésével. Végül a figyelem arra is kiterjedt – lásd kommunikáció – , hogy az építési munkák közben a szomszédos házak lakóit felkeressék és megnyugtassák, s a központ leendő dolgozóival (1000 munkahely létesült) folyamatosan konzultálva megnyerjék őket az ügynek, az új épület kínálta új munkakörülményeknek.

A tervező és az épület között párbeszédről beszélni elsőre talán bizarrnak tűnik, hiszen csak az előbbi, az ember játszhat benne aktív szerepet.

Az újonnan lefedett belső udvar / *The newly covered inner court*

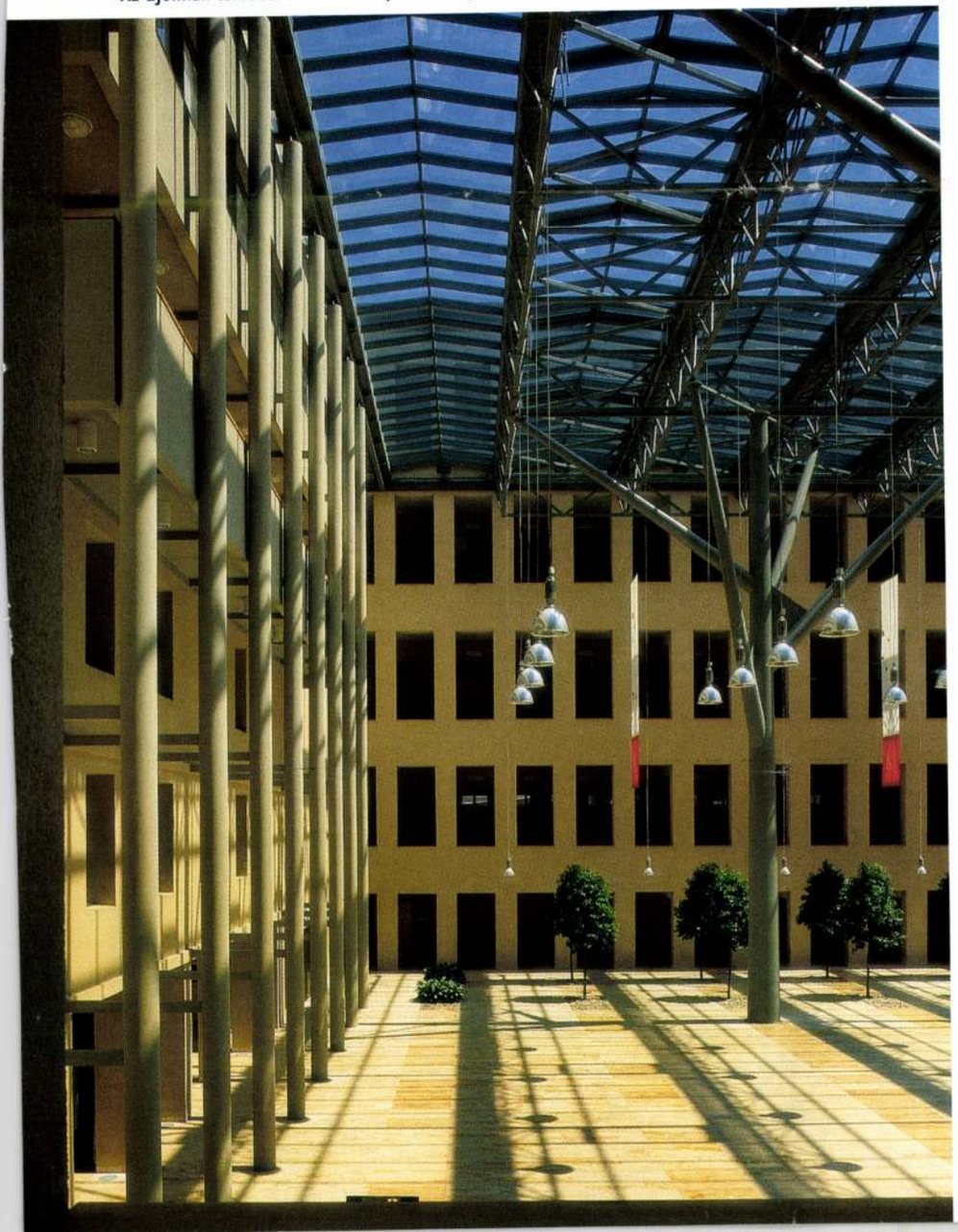

Az épületre – a kezdeti adottságra és a tervezés, az építés során egyre változóra – kellő alázattal és a megértés igényével tekintve az építész mégis „szóra bírhatja" munkája tárgyát. A KOHÓTI/KOGÉPTERV-székház építészeti értékeinek felismerése és az ebből következő megtartási szándék volt az a fő érv, amely az épület homlokzati átalakítására kiírt meghívásos tervpályázat győztesének a Török Ferenc és Balázs Mihály által készített tervet hozta ki. Az így elnyert bizalomból következett a lehetőség a teljes épület terveinek elkészítésére.

Németh Pál épületére a funkcionális áttekinthetőség és a formai egyszerűség volt jellemző, Balázs Mihály ugyanebben a szellemben tervezte át a házat, a megváltozott igényekhez tiszta funkcionális rendet hozott létre. A meglévő épületrészekben maradtak az irodák: a Várra néző egykori tárgyalótermek reprezentatív tereibe költözött a vezérigazgatóság, a Krisztina körúti alacsonyabb belmagasságú részen kaptak helyet a vezetői szobák és tárgyalók, míg a másik három szárnyban nagyteres irodákat alakítottak ki. Kikerültek viszont az épületből a sok helyet, szellőzést és intenzív külső kapcsolatot igénylő funkciók, mint a konyha-étterem és a mélygarázs, míg a konferenciaközpont bekerült az udvarba.

A felújított épület homlokzata az eredeti iránti tiszteletet mutatja, szinte minden elemét megőrizte, miközben ha lehet, még egyszerűbb lett. Maradt a kőburkolat, a lábazat, az attikadísz – ott és úgy, ahogy volt. Ahol szükséges volt, új ablakot nyitottak, de a tervezőn kívül ma már senki nem mondaná meg, melyik az új, melyik a régi. Kívülről csak az előtető változott: a kétszintes, négyzetes kapuzat helyett most a középső 11 axis szélességében húzódik egy vízszintes lemez, kivetítve a belső udvar szélességét és lefedve a mélygarázsból felvezető külső lépcsőket. A ház belsejében a funkcionális átrendezésből is következően (a középfolyosóból oldalfolyosó, az irodákból helyenként nagyobb térigényű tárgyaló lett, az egykor szabadba nyíló homlokzat ma zárt térbe néz stb.) nagyobb a változás, de a lényeg ugyanaz: a formák képletszerűen egyszerűek, miközben a részletek pontosan átgondoltak.

Az ebből eredő feszültség – mintha nagylátószögre és teleobjektívre találták volna ki a házat, miközben az épületet áttekintő emberi szem minden fókusztávolságot használ – több ponton is megjelenik. A három hátsó irodaszárny homlokzata klasszikus lyukarchitektúra (a Krisztina körúti részen megmaradtak a kő ablakkeretek), fal-ablak-fal-ablak, de míg korábban látszódtak kintről a tokok és az osztások, most az ablakfelületek egyetlen üvegből vannak, s a filigrán keretet belülről káva mögé rejtették. A homlokzaton vakolat és üveg váltakozik, de az ablakmélyedésben ott van a fémszálon precízen megvezetett árnyékolóredőny. A belső udvar falfelületeit ugyanez

az egyszerű ritmus határozza meg, csak a két lépcsőháznál lesz sűrűbb az osztás – a nyílások itt valóban üresek, egyetlen díszük a finoman csiszolt, látszó erezetű fa könyöklőpárkány. A belsőből a falpillérek mögé lehet látni, a tér az irodák faláig terjed. A terrakotta színű felület a háttérbe húzódik, az ajtók szemöldökét nem látni, de a felső szalagablakokból fény szűrődik ki: valami mégis történik a fal mögött. Egyszerű ötlet, pici borzongás. Akárcsak a vezetői szárnyban az irodák flexibilitására kitalált megoldás. A szobákba vezető ajtók mindig párosával, egy falnyílásban helyezkednek el, s ha csak egyikre van szükség, a másik elem megmarad üvegezettnek, de nem nyitható. A folyosó ritmusa így nyugodtabb, s mintha a szobákba is be lehetne nézni. Belátni ugyan nem lehet, az üveg homokfúvott, az összes többi ajtó viszont tömör, így már ez is kihívás. Végül a bejárati előtető példája: a vasbeton lemez egyenletes ritmusban alátámasztott, csakhogy a középső négy elem nem pillér, hanem oszlop.

Az épületnek kétségtelenül a legizgalmasabb része a lefedett belső udvar, az aula. A történet szerint az üvegtető ötlete a gépészektől származik, akik a megoldástól energia-megtakarítást vártak. Lehet, de nem hiszem, hogy sokáig kellett győzködniük az építészt: az üveggel fedett belső tér kialakítása olyan kihívás, aminek nehéz ellenállni. Az üvegen át fent-

A főbejárat felújítás előtt / *Main entrance before restoration*

ről jön a természetes fény, ahogy a szabadban, de nem esik az eső, nem fúj a szél, miközben a tartószerkezet az égboltot hozza érzékelhető közelségbe: majdnem makrokozmosz. A MATÁV-székház aulájának fő funkciója a konferenciatermek befogadása. A funkcionális sor logikus: „külső" gyülekezőtér – a termek fedett, részben megvilágított előtere – a három, összekapcsolható konferenciatér – technikai és kiszolgáló helyiségek. Ugyanez metszetben: a gyülekezőtérből kiemelkedő sík a konferenciatermek tetejeként fut fel, majd a kiszolgáló helyiségek fölött újra síkra váltva és visszaereszkedve pihenőtér lesz belőle. (A dolgozóknak szánt területen van kis tó, híd és fa, csak ember nincs – nem a szék hiányzik.)

A klasszikusan építkező, az udvar hossztengelyére szervezett térsor már a házon kívül kezdődik. Az üvegezett ajtókon át látni a fényt, a nyomott bejáraton mielőbb igyekszik átjutni az ember, s újra a „szabadban" lenni. (Némi akadály a biztonsági őr, aki viszont segít megtalálni a vezérigazgatóságra vivő liftet.) A tér kitárul. A lefutó tető köríve egyenesen a konferenciatermekbe, és kicsit balra, az étterem felé terel. A jobboldali medencéből kiemelkedő kőfalat a baloldalon fák ellensúlyozzák. Víz, kő, élő fa. Az üvegtetőt tartó acéloszlopok mint a faágak nyílnak szét, a konferenciaterem papallókkal fedett ferde teteje mint a domboldal – könnyen jön az asszociáció: olyan, mint egy táj. Akár az is lehet, de biztosan nem akar az lenni.

Az aula formái és elemei az épület részei – mint ilyent, lehet őket nézni és birtokba venni: az udvar fái igaziak, de a vályúban csordogáló víz nem patak. Egészen közel lehet viszont hozzá menni és elnézni, amint a két oldalán csiszolt, de belül durván nagyolt kőfolyókában bukdácsol a víz... Az épület csöndben lélegzik.

■ SIMON MARIANN

1. Benkhard Ágost: Építészeti tervezés a Kongresszus óta. Magyar Építőművészet 1953. 1-2.
2. Gádoros Lajos: Tíz év építészete a középületek kritikájának tükrében. Magyar Építőművészet 1955. 3-5.

MATÁV IGAZGATÁSI KÖZPONT/ MATÁV MANAGEMENT CENTER, BUDAPEST, KRISZTINA KRT. 55.

Megbízó/Client: MATÁV Rt.
Projektvezető/Project manager: Török István
Építész/Architect: Balázs Mihály, Török és Balázs Építészeti Kft.
Pályázati terv/Competition plan: Török Ferenc, Balázs Mihály
Építész munkatársak/Fellow architects:
Bartók István, Fejérdy Péter – *konyha, eng. terv/kitchen, approval plan*
Somogyi-Soma Katalin, Benárd Aurél – *aula kiviteli terv/aula working drawing*
Parádi Kornélia, Józsa Dávid – *makett/model*
Fuchs Zoltán – *számítógépes feldolgozás/CAD*
Építész szaktanácsadók/Architect consultants: H. Nagel, A. Ortmann MATÁV Ingatlan Igazgatóság Építész Osztály, Szilágyi Antal
Kiviteli tervek/Working drawing: Rády Építész Iroda Kft., Mónus János
Építész munkatársak/Fellow architects: Nagy Sándor, Maczák Johanna, Szőke Zsuzsanna, Durkó Gábor, Zobor András, Rimely Károly
Számítógépes feldolgozás/CAD: Billing Tamás, Udvarhelyi Zsolt, Tóth Balázs
Tartószerkezet/Construction: MATÁV Ingatlan Igazgatóság Statikus Osztály, Márton Béla, Gnadig András, Sziklai Ferenc
Belsőépítészet/Interior design: Szenes Design Stúdió, Szenes István, Gergely László, Zakariás András
Munkatársak/Fellow designers: Bendik Csaba, Dombi Miklós, Páhi András, Pintér Tamás, Popovics István, Tamási Péter, Tóth Mihály Levente
Épületgépészet/Plumbing: ENCO Mérnöki Iroda Kft., Pfeninberger Ottó
Munkatársak/Fellow workers: Kovács Gyula, Dudás Tamás, Nyitrai György, Papp János, Pásztor Tibor
Épületvillamosság/Electricity: HUNGAROPROJECT Mérnökiroda Kft., Rajkai Ferenc
Munkatársak/Fellow workers: Rozgonyi Judit, Solymos Viktor, Bíró Gábor, Fodor Mihály, Harmath László, Hantos Gusztáv
Kertépítészet/Landscape: Börcsökné Baráth Gabriella
Kivitelező fővállalkozó/Main contractor: Krisztina Iroda Kkt.
Alapítók/Founders: Magyar Építő Rt., Borzásiné Danilovics Anikó Középületépítő Rt., Szikszay János
Alvállalkozók/Subcontractors:
- A két alapító cég építésvezetőségei, üzemei, divíziói és kft.-i;
- Bohn Kft. – *földmunkák, mélyalapozás/earthworks, footing*
- Pillér 2000 Kft. – *szerkezetépítés/structure*
- Traverz Kft. – *aula acélszerkezet/aula steam structure*
- Reinhold és Mahla Kft. – *aula üvegtető/aula glass roof*
- Lehoczky Ép. Terv. és Kiv. Kft.– *homlokzati nyílászárók/facade openings*
- Reneszánsz Kft. – *kőburkolatok/stone covering*
- Patella Kft. – *konferenciaközpont asztalosmunkái/ joinery works of Conference Center*
- Monolit 21 Kft. – *konyha szerkezet-építése/kitchen structure*

Az épület udvara felújítás előtt / *The court befor restoration*

Főhomlokzat részlet / *Detail of the main facade*

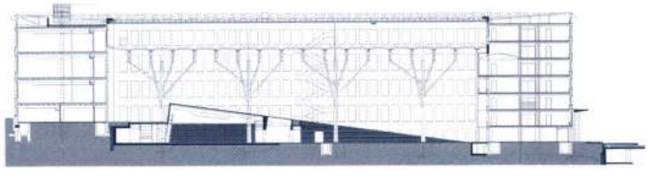

Metszet az aulán keresztül / *Section through the aula*

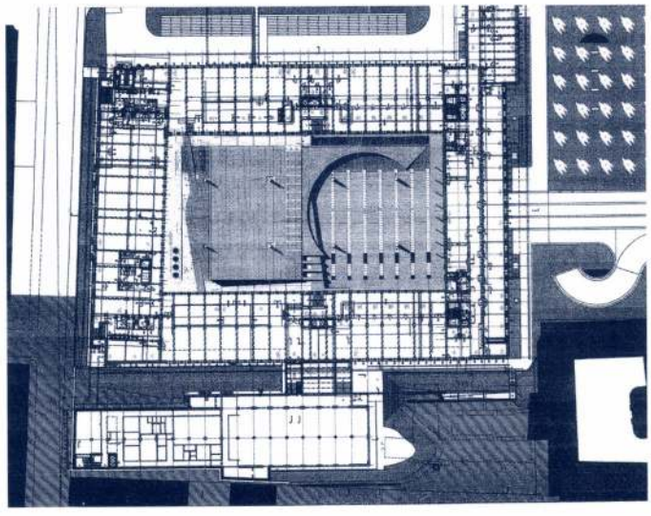

Alaprajz / *Floor plan*

MATÁV head office in Krisztina körút

The office building in Krisztina körút designed by Németh Pál was built between 1950 and 1954, rather slowly compared to the Stahanovist impetus of the age. The plans were followed by constant attention and, obviously, upbuilding criticism: it was high time the Socialist Realist example had been born after the construction of Modernist and Cosmopolitan designing office headquarters by then. Concerning the plans of the Metallurgy Industry Planning Office (Kohóipari Tervező Intézet, KOHÓTI), objections were raised against Romantic mass formation, the placement of the building into its environment not expressing the ideological content well enough, as well as the overly flatness of the façades. Németh Pál fought, but the perception of the building became increasingly worse. "Or, let us see the plans of the KOHÓTI head office by Németh Pál. It has received much criticism, even from Comrade Orlov himself once. The designer reworked it several times, but since the rework was not the result of a turn in the designer's position, it became what it was: an empty modernist box."[1]

The KOHÓTI head office was born in the so-termed "Soc-Real" age, but it did not become a Socialist Realist work announcing the greatness and pride of the So-cialist order. Its faults brought up by its critics (i.e. it pursues the "Scandinavian ver-sion of modernist architecture") resulted in several virtues according to our present evaluation. They include simple organization deriving from the functional logic of the framed development of office parts and the mass of the meeting block placed on the corner, the repetition of well chosen rhythm of window and wall surfaces until the tolerance limit but not until boredom, the minimum but still existing decoration constituting of window frames, entrance canopy and the stone covering of the meeting block, or the footing giving the building a threefold horizontal distribution, therefore a house form and the finely formed attic (or negative sill as Perényi Imre then termed it disapprovingly). Although the Neo-Classicism of Németh Pál[2] *with Romantic detail formation (and the considerable amount of built-in cubic space) did not make the building amazingly monumental, they gave it a significant appearance.*

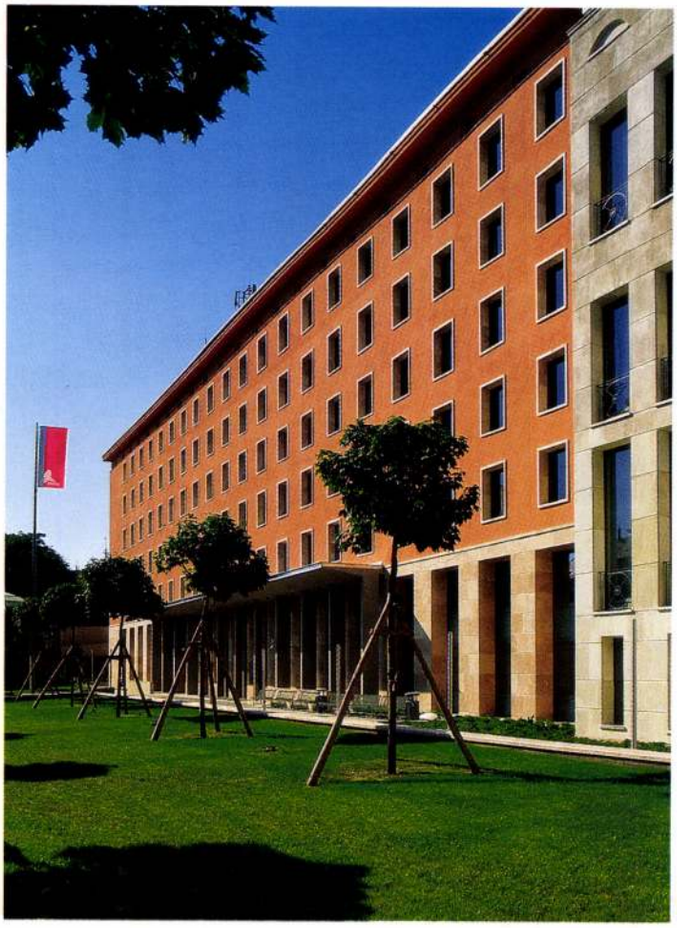

Oldalhomlokzat / *Side facade*

The characteristics of the building were good from other respects as well: the large building had a large plot in inner Buda. When in 1996, MATÁV, leasing the building from 1992, had to choose whether they look for a place suitable for their General Management, operating scattered in several buildings until then, in Downtown or in an outer district, possibly outside the city, or they renovate the building in Krisztina körút, common sense and economic calculations led to the same decision. The change might as well have a symbolic value: building constructed in the fifties for the design of heavy industry plants now accommodated the direction of telecommunications, increasingly built on information technology, i.e. the technology of the next century.

Telecommunications is establishment of connections in space, which is allowed by the network, but the establishment of anything else other than technical connection is not guaranteed. Obviously, a telecommunications company might attempt to build its connection establishment functions into its image: MATÁV's business philosophy includes transparency, openness, and strife for communication. Logging into the free Customer Service, customers receive basic information by pressing different keys, but they can access the live colleagues as well, trained before their employment to answer kindly and patiently at all times. However, the creating a building is still more than ordering a telephone service and for it, telephone connections with selectable keys or even smiling voices are not sufficient. The success of the MATÁV head office is mainly due to dialogue, i.e. personal and permanent dialogue.

One of the dialogues took place between designer and client, and the other one between designer and building. What is essential in the relationship of the designer and the client is that the architect understands his job, and the designer must accept that his task includes only the design of the building until the last detail; the formation of its operation is a multiplayer and long process. There were 9 subprojects running within the frame of the MATÁV head office construction, from which "implementation", i.e. construction itself, was only one. Separate groups dealt with the ergonomic design of the office suites, the creation of the

Az udvar lefedés tetőszerkezete / *Structure of the court covering*

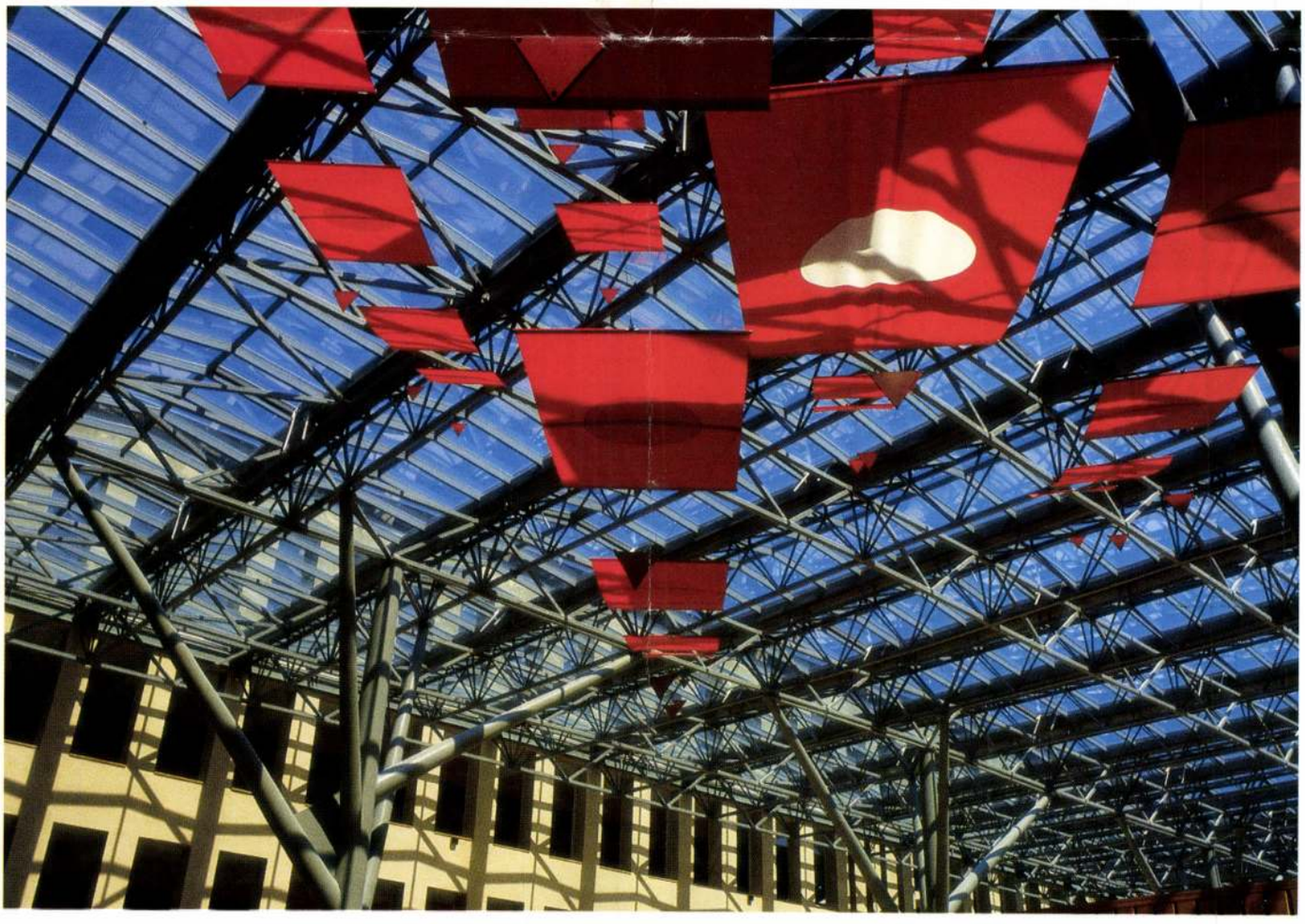

Az aula részlete / *Aula detail*

IT, communication and office technology systems of the building, the installation of security technology and complex building controlling system, and the future operation of the building. Finally, (see "communication") attention was paid to visiting and pacifying the residents of neighbouring houses, and to consulting the future workers of the head office (1000 new workplaces were created) in order to win them over to the case and the new working conditions offered by the building.

At first, it might seen bizarre to talk about dialogue between designer and building, since only the former, the human party can play an active role in it. However, seeing the building (the initially given and continuously changing one during the process of design and construction) with due humility and the need to understand, the architect can still make the building "speak". The recognition of the architectural values of the KOHÓTI/KOGÉPTERV head office and the resulting intention to preserve was the main arguments for the plan designed by Török Ferenc and Balázs Mihály to win the invitational plan competition announced for the façade reconstruction of the building. The opportunity for designing the plans of the entire building followed from the confidence thus gained.

Németh Pál's building was characterized by a functionally clear arrangement and simplicity of forms. It is sin this same spirit that Balázs Mihály redesigned the house and created a purely functional order for the different needs. Offices remained in the same parts of the building: the General Management moved into the representative spaces of former meeting rooms looking over to Buda Castle, management and meeting rooms were placed in the part with lower internal height along Krisztina körút, while large space offices were created in the other three wings. However, functions requiring much space, ventilation and an intensive external connection, such as the kitchen / canteen and the underground parking place were moved out of the building, while the conference centre was moved into the yard.

A lefedett udvar részlete, híddal / *Detail of the covered court with the bridge*

Aula részlet / *Aula detail*

Aula belső tere / *Interior of the aula*

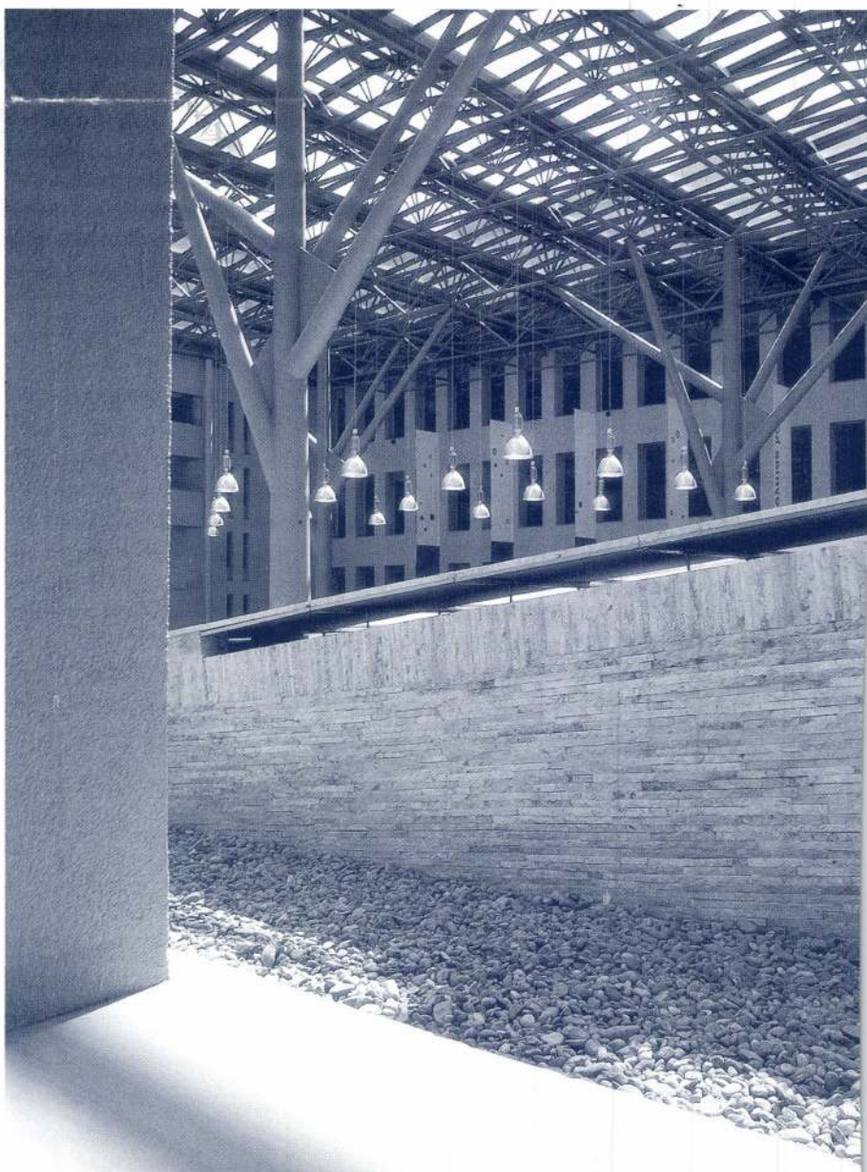

The façade of the reconstructed building shows respect for the original and it preserved nearly all of its elements, while becoming even simpler if possible. The stone surfacing, the skirting board and he attic remained in the same place and way. New windows were opened where necessary; today, no one but the architect would be able to tell which is new and which is old. Only the canopy changed from the outside: instead of the two-level high square door, a horizontal plate is stretching at the width of the central 11 axes, displaying the width of the internal yard and covering the external stairs from the underground parking place. There are more changes in the interior of the house due to a functional rearrangement (the central corridor became a lateral one, offices sometimes became meeting rooms with larger space need, and the façade that formerly looked into the outdoor space now looks into an indoor one), but the essence is the same: forms are as simple as formulas, while details are always accurately thought-out.

The resulting tension (as if the house was conceived for wide angle and telephoto lenses at the same time, while human eye surveying the building uses every focal length) appears in many places as well. The façades of the three office wings in the back are classic hole-architectures (stone window frames remained on the Krisztina krt. façade), wall-window-wall-window. However, while formerly window cases and divisions were visible form the outside, window surfaces are now com-posed of a single glass and the thin frame is hidden behind a rim from the inside. Plaster and glass alternate on the façade, and shading shutters led accurately on metallic lines are there in the window hollows. The wall surfaces of the internal yard are determined by the same simple rhythm except that the division becomes denser at the two staircases – the openings are really empty here and their only decoration is the finely polished wooden sill with visible graining. From the interior, one can see behind the wall pillars and the space extends to the offices. The terracotta-coloured surface withdraws into the background; the lintels of the doors cannot be seen, but light filtrates through the upper banner windows: something still happens behind the walls. Simple idea, a bit of shiver. The same way as the solution found for the flexibility of the offices in the management wing. Doors leading to the rooms are always paced in pairs in the same wall opening, and if only one is needed, the other element is left glazed and cannot be opened. Thus, the rhythm of the

corridor is calmer, and one has the feeling as if the interior of the rooms could be seen. However it is not possible due to the sandblasted glasses, but all other doors are plain, still being a challenge. Finally, the example of the canopy: the reinforced concrete plate is supported in a uniform rhythm, however the four central elements are not pillars but columns.

The most exciting part of the building is obviously the covered inner yard, that is the assembly hall. According to the story, the idea of the glass roof came from building engineers, expecting energy saving from the solution. It may be, but I do not think they had to persuade the architect for a long time: the creation of an inner space covered with glass is a solution that can be hardly resisted. Like outdoors, natural light comes from above through the glass, but there is no rain and wind, while the supporting structure brings the sky to a reaching distance: almost a macrocosm. The main function of the assembly hall of the MATÁV headquarters is to provide room for the conference halls. The line of functions is logical: "external" gathering place – the covered and partly lit anteroom of the halls – the three conference halls that can be opened in one – technical and service rooms. The same thing in inter-section: the surface elevated from the gathering space ascends as the roof of conference halls to become an even surface above the service rooms and descending back to form a resting place. (In the area intended for workers, there is a small lake, bridge and tree, however there are not any people – not because the lack of chairs.)

The classically built row of spaces planned on the longitudinal axis of the yard starts already outside the house. Light can be seen through the glazed windows, and one wants to be over the oppressed entrance and be "outdoors" as soon as possible. (The security guard constitutes some hindrance, but he helps find the lift to the general management). The space widens. The circular line of the descending roof directs straight to the conference halls and slightly left, towards the canteen. The stone wall rising from the pool on the right is counterbalanced by trees on the left side. Water, stone, live wood. The steel columns holding the glass roof open like branches of a tree, and the inclined roof of the conference room covered with wooden planks is like a hillside... associations come easily: it is like a land-scape. It could as well be it, but it is sure it is not intended to be it.

The forms and elements of the assembly hall are parts of the building – they can be regarded and occupied as such: the trees of the yard are real, but the water flowing in the trough is not a brook. On the other hand, one can go very close to it and see how water stumbles in the small stone riverbed grained on the two sides but left coarse in the inside... The building breathes in silence.

■ MARIANN SIMON

1. *Benkhardt Ágost, Archite Convention, Hungarian Archiectural Design since the Convention, Hungarian Architecture, 1953, pp.1-2.*
2. *Gádoros Lajos, Ten Years of Architecture Reflected in the Criticism of Public Buildings, Hungarian Architecture, 1955, pp.3-5.*

Oldalhomlokzat részlet / *Side facade detail*

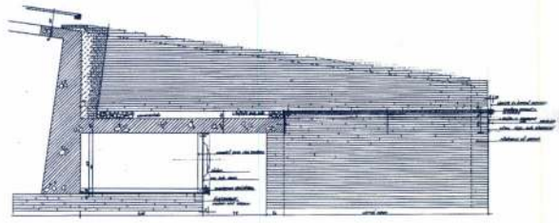

Belső előtető terve / *Plan for the inner canopy*

Aula melletti folyosó / *Corridor close to the aula*

Madártávlati modellkép a sportcentrumról /
Bird-eye view of the Sport Center

Tiszaújvárosi sportközpont

Egy város magára talál

Nem szeretnénk a meglehetősen lejáratott hurrá-optimizmus csapdájába esni, de mintha Tiszaújváros – a volt Leninváros, a központosított tervgazdálkodás által kitermelt iparvárosok egyike – mintha mostanra magára találna, tíz évvel a rendszerváltozás után. A három megye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg) szegletében található városban működő jelentős ipari üzemek (Tiszai Vegyi Kombinát Rt., MOL Rt.Tiszai Finomító, AES -Tisza Erőmű Rt., Columbian Tiszai Koromgyártó Kft., Akzo-Nobel-Coatings Festékgyártó és Kereskedelmi Rt., Tiszatextil Műanyagfeldolgozó és Értékesítő Kft., Viba-TVK Termelő és Kereskedelmi Kft.) ugyanis olyan nagyságrendű adót fizetnek be az önkormányzat kasszájába, amiből biztos alap képezhető jelentős fejlesztésekre.

FOTÓ: KOVÁCS PÉTER

Bejárat / *Entrance*

Elsősorban tehát a város vezetésén – és persze jól működő demokráciában magukon a városlakókon – múlik, hogy sikerül-e jól sáfárkodni e lehetőségekkel. A város nem kisebb célt tűzött ki, mint hogy Tiszaújváros a térség kulturális és idegenforgalmi központjává váljon. Ennek érdekében folyik az intézményi fejlesztés, valamint a munkahelyteremtés, és reménykedjünk benne, hogy mindemellett egyre inkább hangsúlyt kap az épített környezet képi megjelenésének javítása is. Szó ami szó, e tekintetben még sok a tennivaló a közel 20 ezres Tiszaújvárosban, mely lakóinak többsége fiatal. A lakáslehetőségek és építési telekhez jutás feltételei kedvezőek, az infrastrukturális ellátottság teljes körű. Az oktatás 8 intézményben folyik, az oktatási, az egészségügyi és a szociális ellátás színvonala messze az országos átlag fölött van.

Mind a várost, mind a régiót tekintve építészeti szempontból előremutató, jelentős lépésként értékelhető az 1998-ban megnyitott új városi Sportközpont, a volt Olefin stadion teljes rekonstrukciója és jelentős bővítése. A város ezzel nemzetközi versenyek, mérkőzések megtartására alkalmas sportlétesítménnyel gazdagodott, és ez jó irányítással, eredményes kihasználással komoly hasznot hozhat a városnak, a környéknek sőt magának az országnak is. Segíthet ebben például, hogy olyan népszerű új sportág is otthonra lelt a sportközpontban, mint a triatlon. Szintén tavaly nyílt meg a város termálfürdője, de bővítették a strandfürdőt is, és érdemes megemlíteni, hogy Tiszaújváros télen-nyáron használható műjégpályával rendelkezik.

FOTÓ: HAPÁK JÓZSEF

Előcsarnok / *Aula*

Tételszám	Tárgy	
		Áthozat

	Méret				Pénz			
	m^2		m^3		Egységár		Összeg	
					K	f	K	f

Németh Pál építész

Építészet és tervezés Magyarországon 1945 - 1956.
Bp. OMHv Ép.Muz.,1992 29, 30, 44, 60, 93-94

A kisharang régebbi a nagynál, 1895-ben öntötték és a templom építéséig egy haránglábban volt elhelyezve. Régiségét felirata is bizonyítja:

Isten dícsőségére öntötte
Ságújfalu község lakosai 1895. évben

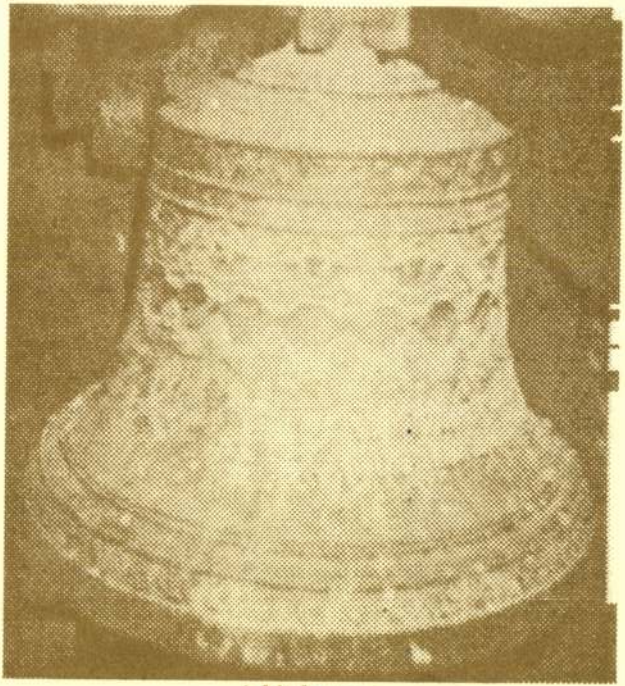

A kis harang

MDK

Németh P.építész

Kőbányai Egészségház

Dunaparti pontház

Várpalotai első lakóházak

Salgótarjáni tanácsház

Major Máté:Építészetünk helyzetéről Csillag, X.évf.1956.október. 780.l. 781.l. 783.l.

M. D. K.

NÉMETH P. építész

Bp. II. Dunaparti pontház

Társtervező: Szilágyi J.

Gerő László: Építészeti stílusok

Bp. 1957. 136. l

Németh P.

A salgótarjáni tomácsház építője. Az 1951-es építészeti intát követően épült.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 31. 1.

Németh P.

A Kőbányai Egészségházat építette Benjamin K.-val együtt.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 90. l.

MDK

Németh Pál építész

Felszabadult Bp. Művészete. N.Szal. 1960.

Németh Pál

épitész

Szabad Művészet

1957. 12. v. 573. l.

si költségekre. . . . 50 P

ési " . . . 100 "

Összesen: 150 P, azaz Egy-

1929. julius hó 29-én. A miniszter

án s.k. miniszteri tanácsos.

os másolat hiteléül:

kezelő.

Németh P.

A Duna-parti pavilonok épitője, vele együtt Szilágyi F., Skultéty F.

Földy E.-vel az első városházai bérházak épitője.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 91. l.

Németh Pál építész M.O.M.

Terv falusi lakóház építésére

Falusi lakóházak. Bp. 1948 28-29

Mr. Neil Dix

Dear Mr. Dix

Thank you for your letter of Nov 28-29

MDK

Németh Pál

építész

"Pont-ház a Dunaparton" /Budapest/ egyik tervezője.

repr.

Tervezők: Németh Pál, Szilágyi Jenő és Scultéty János.

MagyÉp 1945-55.

Németh Pál

Dunaparti ponthaz, 1948, terve

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960
141.

Németh Pál

a Salgótarjáni Tanács kórház főorvosa

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

270 l.

Németh Pál, épitész MDK

Oroszlányi vájártanuló iskola.

4 /2 rppr.

MagyÉp 1945-55.

Németh Pál, építész MDK

Vá rpalota, családiház tervezője.

repr.(alaprajz).

MagyÉp 1945-55.

MDK

Németh Pál épitőművész, I.fok. 7ooo Ft

Az "Ybl Miklós-dij" kitüntetettjei. Magy. Nemzet. 1955. febr. lo. 5 l.

Németh Pál

tovább Skultéty János

Lépcsőházanként háromlakásos lakóház terve. Építés-Építészet 1949. I. évf. 1–2. sz. 18. l.

Homlokzat- és alaprajz-

terveztek fentiek.

Németh Pál

Schall József

Skultéty János

építészek

tovább 2

a Magasépítési Tervező

Intézetben

Lépcsőházrekonstrukciós lakóház terve.

Lapostetős változat.

Tervezték: Németh Pál

és Skultéty János. —

Nyeregtetős változat.

Tervezte Schall József

Építés - Építészet

1949. I. évf. 1-2. sz.

17. l. Homlokzat- és alaprajz.

Németh Pál

Szilágyi Jenő

tovább 2

építészet

a Magasépítési Tervező Intézetben

Emeletenként hatlakásos „pont"-ház. Épült Budapesten a Monus Illés rakparton.

Munkatársak

Országh Béla ci

Skultéty Janos

Építész - Építészet

1949. I. évf. 1-2.

sz. 16. 17. l.

Képpel és alaprajzzal.

Németh Pál

Szilágyi Jenő

tovább

építenek

a Magasépítési Terve-
ző Intézetben.

Vidéki orvoslakás
és rendelő. Épült
több községben.
Építés - Építészet

1949. I. évf. 1-2. n.
15. l.

Keppel és alap-
rajzzal.

Tervezték fentiek

kir. minister folyó 1902 évi
a vajda hunyadi m. kir. adóhi-
ta:

a vajda hunyadi várban elhelye-
elyreállitási munkák költsége
9 fillért Nagy Lajos vajda hu-
ugtatványára megtérítésképen
árcza naplóban kiadáskép szá-

il:

Németh Pál

Skultéthy Jains

Szilágyi Jenő

Arvább

építészek tervezték az alabbi épületet.

Gerle György – Brausz Gyula: A pontház.

Építés – Építészet. 1949.

I. évf. 6-7 s. 36-43

l. Képekkel és műszaki ábrákkal

A budai Mónus Illés-ut és Vitéz-utca sarkán

L A .
---

l, 1948 junius 18,9 21 én.

ának ellenőrzése,,a védőtető

k átvétele, tárgyalás Szikiszt

muzeumben Kalmár János, Voit

azgató urakkal és Lakos János

50 = 27,00 forint.

4 98,00 "

---

n 125,00 forint

mely összeg~~en~~ átvételét

27
8 112
139 -
28
~~167~~ -
~~14~~
4/2 - 153

K

~~Benjámin Károly~~

~~Borosnyai Pál~~

~~Gillyén József~~

Németh Pál

tovább Skultéthy János

tervezték a lenti épületet

Payr Egon – Brausz

Gyula: A X. kerületi egészségház: Építés-Építészet. 1949. I. évf. 6-7. sz. 22–29. l. Képekkel és műszaki ábrákkal

...ing

...e forint 60 fillérül, mely

...-nyi ezer nagyszombatt forint

...ni 20% -os részesedés fejében

...mei napon kézhez vettem.

Schubauer Ferenczné

MDK

Németh Pál építész

Tér és Forma, 1948. 1.sz. 2o l. Sz: Falusi lakóházak, ábrákkal.

Németh Pál, építész M.D.K.

tervei szerint épült fel a salgótarjáni kórház, melyet a lap részletesen ismertet elhelyezés, tömeg kialakítás, belső szervezeti megoldás szempontjából

Cleve-Fecskés-Halász-Reischl:
Kórházterverés

Az Építőipari és Közlekedési Müszaki Egyetem Tudományos Közleményei, Bp.1955. I. köt. 4. sz. 49-54. old.

MDK

Németh Pál épitész

Diósgyőri háromemelets lakóház 1949. repr.

Csordás Tibor:A tömeges lakásépités tervezési kérdései Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz.259.l.

Németh Pál épitész MDK

terve I.dij, repr.

Hidasi Lajos:XIII.kerületi rendelőintézet tervpályázata Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.11-12.sz.
363.365.1.

Németh Pál

Építész

X. ker. Kőbányai egészségház
/Németh Pál és Benjámin Károly./

31o.o.

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Németh Pál

MDK

épitész

pontház a budai Dunaparton
/Németh Pál , Skultéty János és Szilágyi János
müve./

310.o.

Borsos-Sódor-Zádor:Budapest. Bp. 1959.

M.D.K.

Németh Pál épitész

Jankky István munkatárs a miskolci Nlegyetem tervezésénél

A kollégium terve.

Kisdi Pál: Jankáy István

Magyar Épitőmüvészet 1966/3. 52.l.

Németh Pál

Németh Pál és Szilágyi Jenő tervezték Budán az első "pontház"-at.
Németh Pál, Benjámin Károly és társaik tervezték a budapesti X. kerületi egészségházat.

Major Máté: Húsz éves az építészeti tervezés közösségi megszervezése. - Magyar Építőművészet, 1969. 3.sz. 52-53. l.

Németh Pál
építész

Salgótarjáni tanácsház

Rados: Magyar építészet. 378.
Műszaki K. 1971.

Németh Pál
építén

Bem rakparti ponthóz, 1948.

Magyar műv. tört. 10. 3.
Képzőműv. kiad. 1971.

Németh Pál

építész

Budai, Duna-parti ponthár

Rados: Magyar építészettört. 360.
Műszaki kiadó 1971.

~~Gádoros Lajos~~

a bebutorozást
terverte

K

Neineth Pál

hártypus terveket
készített

Wanner János

hártypus terveket
készített.

Repr.

Kismarty-Lechner
Jenőtj - Városi
lakástipusok. Orsz.
Építésügyi Kormány-
biztosság Építésracio-
nalizálási Osztály
Bp 1947

Nincs cél

Németh Pál

építész, tervezte a
salgótarjáni me-
gyeházát.
Umdzaban 1950.

Perényi Imre: Épi-
tészetünkről.
Szabad Nép
1950 szept. 13.

Németh Pál

vett részt az Építésügyi Minisztérium által, 1950-ben a budai palota főhomlokzatára meghirdetett pályázaton. Kupolás megoldást javasolt.

Németh Pál
építész

irod

Major Máté: A dolgozó ember Otthona
Új Építészet. 1948.
5. [Uj Csepel] sz. Családi
ház serve repr.

171, 172. l.

LÁS- ÉS KÖZOKTA

üemlékek Orsz. Bizottságo

Németh Pál
az alábbi tervpályázaton I. díj. (építész)

Hoch István: A mérésfőváros egészséghár tervpályázata
Új Építészet 1948. 4. n
144, 145, 147. l.
ábrákkal

X. kerületben épitendő
ház.

Fenti I. díja
első helyen
Korszerű

Am. postatakarékpénztártól

147620

Müemlékek orsz. bizottsága
ellátmányszámla,

Budapest
IX. Hőgyes Endre-u. 10.

Hivatalból
Díj átalányszve

Németh Pál
építész

Típus orvoslakás
terve

Gádoros Sajós:
Lakásépítés a 3 éves
terv keretében.
Új Építészet. 1948.
318. l. Távlati kép
és alaprajz

~~miniszteri iroda s. tiszt.~~

~~Gyorgy~~

~~...ngot a 110.121. szamu csekkszamla 61-~~
~~...93ä május hó 27-én. A miniszter rende-~~
~~...k. miniszteri tanácsos.~~
~~...talos másolat hiteléül:~~

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

Jancsy

miniszteri iroda s.tiszt.

tovább

Németh Pál

Scultéty János

Szilágyi Jenő

az Állami Építéstudo-
mányi és Tervező
Intézet lakásépítési
osztályának építész
mérnökei

tervezte a Monus Illés
rakparti 8 emeletes
ponthiázat Repr.

Gádoros Lajos:

Lakásépítés a 3 éves
terv keretében.

Új Építészet. 1948.

314, 315. l. Távlati
kép és alapraj

lamtitkar/.

Németh Pál és

Szilagyi Jenő

építészek

1. Várpalotai sorház

terve

2) MÁSZ oroszlányi lakó-
telepe ikerházának terve

Gádoros Lajos:

Lakásépítés a 3 éves

terv keretében.

Új Építészet 1948.

319. l. Távlati Lépcsőr

és alaprajzok.

apest, 1930 junius 5.-én

szágos Bizottsága,

B u d a p e s t

ntorony helyreállitásokra a müemlé-
ó évben 20.000.- pengőnyi fedeze-
. 15.000.- pengőt már el is költöt-

már most, hogy eddig teljesitett
a előleg ként 1.200.- P. azaz
utalványozni méltóztassék.-

MDK

Németh Pál épitész

Dunaparti pontház repr.

Hámor István:A lakástervezés tiz éve Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.3-4.sz. 105.l.

Németh Pál épitész

MDK

Salgótarjáni Tanácsház repr.
Oroszlányi Bányásztechnikum repr.

Gádoros Lajos:Tiz év épitészete a középületek kritik
kájának tükrében Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.
99.l.101.l.

Németh Pál épitész MDK

Kőbányai egészségház repr.

Preisich Gábor:Budapest tiz éve Magyar Épitőművésze
1955.IV.évf.3-5.sz. 82.l.

Németh Pál épitész

MDK

1954.évi Ybl Miklós dijas I.fokozat

Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.3-5.sz. 75.l.

Németh Pál, épitész MDK

Falusi orvoslakás.

repr.

MagyÉp 1945-55.

Németh Pál, épitész MDK

Salgótarján. Megyei székház tervezője.

2 repr.

MagyÉp 1945-55.

MDK

Németh Pál

építőművész

Magy.Építőművészek Szöv. Magyar Nemzet, 1954. ápr. 16.

M.D.K.

NÉMETH Pál építész

Salgótarján, Tanácsház

(mennyezetfestéssel)

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 346.

M. D. K.

NÉMET Pál építész

és Mikuleczky Sándor építész

Víztorony II-dij (Repr.)

Rácz György: Százhőbméteres víztorony, Terpályasata

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 2. sz. 46-47.

Németh Pál

épitém

l

T. F. G. P. 147. l.
148. l.

ábrákkal

terve díjazásban

részesült.

ROMÁNIA
Vásárhely
Szék Udvarhely
Segesvár
Csik Szereda
Brassó
HERMÁNY-BARDÍ H.
HARDMSZÉK H.
BERECKI H.
BODZAI H.
BRASSÓI H.
FOGARASI HAVASOK
Bodzai sz.
Tatárhavas sz.
Tömös sz.
O-Sanc sz.
Torosvári sz.
Negoi
Ujtozi sz.
Gyimes sz.
Bekas sz.
Bumasza
Mezőhavas
Diffiegy
Szőlőh
Kakucs
Anna
Gorgó
Sz. György
Lakocs
Csikjanos
Torosvárhely
Szeben
Fogaras
46°
45°
ROMÁNIA

Németh Pálné, népi iparművész

L. Morelli Edit

—: Kiállítások vidéken

6.

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 3

Dr. Németh Pálné

Tolna megyében is mintegy liz éve foglalkoznak a szakkörök a megye gazdag himzés szőttes hagyományainak, feldolgozásával. Vezetőjük Dr. Németh Pálné nagy ügyszeretettel és szakértelemmel olyan gárdát nevelt, amelyik kutatja és alkalmazza egy-egy tájegység hagyományait.

Varga Marianna: A népművészeti szakkörök kamarakiállítása.

Népművelés 1970/6 39 old.

Dr. Németh Pálné

szekszárdi népművész nívódíjat kapott a szövő-hímző kiállításán, melyet a Babits Mihály Művelődési Központban rendeztek meg Szekszárdon.

Német Pálné, [ ]

L: Kertész Istvánné

6

– Gazdag kézimunka – kiállítás Mezőkövesden

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 10.

Dr. Németh Pálné, népművész

L.: Dunkel Lehelné

— : Hímzések, művészek 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 25.

dr. Németh Pálné

A második országos népművészeti kiállításon Nyíregyházán a legkiemelkedőbb pályamunkák szerzői: dr. Lennert Keresztély faragó/Debrecen/, Tófalvi Mihály faragó/Miskolc/, Kolonon Sándor fémműves/Budapest/, dr Németh Pálné népi iparművész, hímző/Szekszárd/, Lőrincz Aladárné, a népművészet mestere, szőtteskészítő/Majos/ megkapta a nyíregyházi városi tanács által alapított Szinátalma nívódíjat.

Magyar Hirlap 1975/213/13

Németh Péter

Soproni Állami Szanatórium. Építész Kun Attila, statikusok Kovács János, Zámbó Gyula, belsőépitészek Szabó György, Németh Péter. - Ism.

Magy.Ép.Ip. 1972.1.sz. 6-7.l.

Dr. NÉMETH PÁLNÉ, népi iparművész

Dr. Németh Pálné, népi iparművész, szakörvezető, és társ szerző-kivitelezői: Doró Józsefné, Szarka Eszter/Szeged/ modern alapanyagra változatos öltéstechnikával dolgoznak sárközi motivumanyag felhasználásával. 87. old

MURAKÖZI ÁGOTA: Országos népművészeti kiállítás, 1973. 86. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1973, VIII. 4. sz.

Dr.NÉMETH PÁLNÉ, népi iparművész

Dr.Németh Pálné,népi iparművész,szakkörvezető és társ szerző-kivitelezői:Doró Józsefné,Szarka Eszter egyik falképük-rabaközi lepedőszélek mintaanyaganak adaptáci/madaras/ kompozíciójával jól jelzi a kibontakozás útója-sarga-zöld-barna harmonikus színvilágaval mértanias, jat az új népi iaprművészet felé. 87.old

MURAKÖZI ÁGOTA: Országos népművészeti kiállitás 1973, 86.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1973. VIII. 4.sz.

Németh Pálné, népi iszarnůvén

L.-Csch Mária

8.

-:Hu

Nérszabadság, Bp. 1980. márc. 13.

M. D. K.

NÉMETH Pál építész

A mesteriskolában Polonyi Károly mestere

Gronasztói Pál: A M.É.SZ. mesteriskolája kiállítása
Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 1-2. sz
6. l.

KDK

Németh Pál,

naerte el az épitészeti pályázat nagy ezüst érmét.

A mérnökegylet közgyülésén a Felvidék visszatérését ünnepelték. - Uj Magyars. 1939. ápr.2o.

MDK

Németh Pál, ép.m.
Pusztavacs.

kapta az épitészeti pályázat nagy ezüstérmét.

Felállitja a negyedik müdzeki osztályt a fővároe.
Nemz. Ujs. 1939.ápr. 2o. lo.l.

MDK

Németh Pál

Pontház a Mónus Illés rakparton, repr.

Tiz év - 2ooo terv. Népszava 1958. febr. 19.

MDK

Németh Pál
épitész

A salgótarjáni megyeházát tervezte.

Épitászetünkről.(Perényi Imre cikke)

Szabad Nép,1950 aug.13 szept. 7 l.

MDK

Németh Pál

lakástipus tervet készitett

Kismarty-Lechner Jenő ifj: Városi lakástipusok. O. Épitésügyi Kormánybizottság Épitésracionalizálási Oszt. Bp.1947.

Németh Pál építész

a salgótarjáni megyei tanács
vízkháza építészeként említve

Magyar építészet 1945-70
84. old.

Németh Pál, Ybl-díjas építész (1913-1959).

1a Németh Pál, Szilágyi Jenő, Sculty János: Pontház a Dunaparton, Budapest, 1948

1a. Németh Pál, Szilágyi Jenő, Szultéty János: Pontház a Dunaparton, Budapest, 1948. (repr.)

1b Németh Pál: Megyei székház, Salgótarján, 1953

1b. Megyei székház, Salgótarján, 1953. (repr.)

2a Németh Pál: Bányász lakóházak, Várpalota, 1947

2a. Bányász lakóházak, Várpalota, 1947. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1984. 3. 9-old.

Németh Pál, VDI-díjas építész (1913–1959).

2 2. Németh Pál, Szilágyi Jenő, Sculcéty János: Dunaparti pontház távlati képe

Magyar Építőművészet, 1964. 5., 3-old.

Németh Pál, építész

L: Noll Tamás

—: Ybl Miklós díjak, 1983

64-65

Magyar Építőművészet Bp. 1983

83/4

Németh Pál építész

a budapesti pontház építészeti
neve említve a 21. oldalon

Magyar építészet 1945-70

Németh Pál

tervezte a Salgótarján-i Megyei Tanács

székházát. 1957. 343 m. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

1260

Németh Pál

Szilágyi János és Scultéty János tervezték a bp-i Bemrakpartli „pont-házat." 1948. 323. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1221

Németh Pál

a salgótarjánai megyei tanácsház felépítésére vonatkozó tervezésnél a szecesszió egy sajátos válfajával kísérletezett.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1251

Németh Pál

Szilágyi Jenő és Soultéty János bp-i „ponthózát" kritikával illették az egységes Duna-parti városkép megbontása miatt.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970. 123 l

Németh Pál, építén

L: dr Kendrői Jenő

Bajnay László: dr Kendrői Jenő hetven éves 63

Magyar
Építőművészet Bp. 1983 83/5

Dr. Németh Lajos
népi iparművész

-A vidék lakosságának szinte mindennapos teendője, a múlt értékeinek mentése.Ami a feledésbe merült népi motívumok kutatása tehát egy folyamat,és természetszerűleg viták között zajlik.Dr.Németh Lajos új népi iparművészeti forrásra talált.

-Lerajzolom,és azután egy kicsit magamban őrzöm,és azután megszületnek a tervek.Geometrikus vonalú a bibervég is, és ott a rózsa az nem egy naturális rózsa,hanem egy sokszögű alak,amiben szintén helyezkedik egy kocka,még két négyzet, és mellette ugyan levélnek mondjuk,de ez egy elégé stilizált levél,nagyon dúsan egymásmellé helyezkednek a motívumok és a kicsi kis területeket is,kis szögletes kockákkal geometrikus

1979. V. 24. Petőfi 12:55 /ML né/.
Kapcsolás a pécsi stúdióba.
Sárköz új arca.

vonalakkal töltik.

-A sárközi motivumok nagyon gazdagok, változatosak, ez melyik korra és melyik néprét gre jellemző, amit most itt lerajzolt a noteszomba?

-Ezt jó lenne kikutatni. Engem is izgat, erősen balkán izt érzek az egészben. Jó lenne kikutatni mikor vették át a sárköziek, mert érdekes módon én a párizsi muzeumban találtam, találkoztam ennek rokon motivumaival, görög ruhákon, bulgár ruhákon, és török ruhákon. Ugy hogy a kapcsolat, a balkán kapcsolat mindenképpen meg van, szinben technikában teljesen az.

-Itt fehér papiron kék golyóstollal álmodta ezt meg, próbáljuk kiszinesiteni.

-A Sárköz szinei vörös, az óarany, az acélkék, a nagy zöld, és a nyers szin. Azt hiszem, hogyha ezt elmondom valakinek, maga elé tudja képzelni, hogy milyen elegáns és szép, vidám, de nem rikit.

-A hagyományok legtöbb helyen, ugy emlegetik a sárközi himzést, hogy fekete alapon fehér vonallal kialakitott himzés.

-Nagyon sokan vitatkoznak is velünk, amikor mi sárközi himzés cimén kiállitástra ilyen geometrikus vonalu, szines munkát teszünk, voltak már ma élő sárköziek, akik azt mondták, hogy ezt én találtam ki, mert ez egy ilyen modern dolog, dehát azok akik ezt mondják, nem tudják, hogy a muzeumok őrzik az ennél sokkal régebbi munkákat. Mert a parattya főkötő, mintegy 100-150 éves, de a bibervégü jegykendő és főleg a halotti párna minta, az 200-300 éves minta.

MDK

Németh Pálma

a budapesti Május 1. úti általá-
nos iskola tanulója. A Japánban
rendezett gyermekrajz-kiállításon
elnyerte az UNESCO díját. Emberi
alakokat szeret rajzolni. Fényképe
repr.

G. J.: Két kis művész.
Ország-Világ, Bp. 1957. június 4. 4. l.

M.D.K.

Német Péter, takácsm.

A csajági takácscéh cserépkorsója. Feliratból: "... Német Péter...s a Többi mesterek." L. 38.és 38/a.kép. Veszprémi Bakony Múz. Lsz. C-23. Függelék: 50. 195.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

Németh – Paulovits

Dr Szendrőy

nincs
Léd

a debreceni középfokú
gazdasági tanintézet
terop. dicséret

MMÉLKözl

1940. 16. l.

K.

Németh Péter

festő

Szalmaváros

Szabad Művészet

1952. 7. sz. 335 l.

174304.szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának tudomása végett kiadom.
Budapest, 1913. január hó 13.
A miniszter rendeletéből:

Dr Lnajovszky P.

osztálytanácsos.

Németh Péter, belsőépítész

Irodaház a Gellérthegyen, Bpest. Építész: V. Rózmándi Margit (ÁÉTV).

Statikus: Kovács János,
Belsőépítész: Németh Péter, Snopper Zsuzsa.
Kertépítés: Killer István.

Magyar Építőművészet, 1986. 2. 40-old.

Német Péter

dr. Kiss Tibor: Állami Szanatórium, Sopron. - Építész Kun Attila, belsőépitészek Szabó György, Német Péter, statikusok Kovács János, Zámbó Gyula. - Ismertetés; emliti a I.vil.háború előtt épület, Tömböly Dénes tervezte "Ciklámen" szállót; ehhez előcsarnokkal kapcsolva épült Kun Attila szanatóriuma.

Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 48-50.l.

Német Péter

NÉMETH PÉTER NIKOLA

MILLENNIUMI ÜNNEPSÉG NAGYBÖRZSÖNYBEN

2000 AUGUSZTUS 27-én, vasárnap

„A BONIS BONA DISCERE"
(Jótól jót tanulni!)

9.30 - kor fogadás a Polgármesteri Hivatal dísztermében

10 órakor a Bányász templomban
Püspöki szentmise
Celebrál:
KESZTHELYI FERENC
váci megyéspüspök
A 2000. Szent Évre felújított középkori Bányász templom *újraszentelése*
Közreműködik:
a Nagybörzsönyi Páva Kör

11.30 - kor a Szent István templom udvarán
Az 1996-ban helyreállított Árpád-kori Szent István templom *újraszentelése*
„ÖRÖM – 2000 – ÁRNYAKKAL AZ IPOLY-TÁJI HAZÁBAN"
Ünnepi beszédet mond, a templomok helyreállítása és újraszentelése alkalmával:
Németh Péter Mikola
„CSAK BOT és VÁSZON..."
A Millenniumi zászló átadás alakalmával köszöntőt mond:
***Frey Lajos** polgármester*
SZÜLŐFALUM NAGYBÖRZSÖNY
***Medgyes Béláné** saját versét mondja el*

MILLENNIUMI ZÁSZLÓÁTADÁS
a zászlót átadja, ünnepi beszédet mond:
HARRACH PÉTER
szociális és családügyi miniszter
A zászlót megáldják, megszentelik
a történelmi egyházak képviselői:
Kalácska Ferenc római katolikus plébános
Szeverényi János evangélikus lelkész
a Budai Evangélikus Egyházmegye esperese
Közreműködik:
a Nagybörzsönyi Páva Kör

Katalin!
Hívunk és bárunk
mesztétel. A katedrálist
újra indítjuk. Jó lenne
lenélni sólos. Szeretettel:
Mikola

12.30-kor ünnepi ebéd, a meghívott vendégek számára: a kultúrházban és a Butellában

15 órakor *DEO SERVATORI SACRUM / MEGÉPÍTENI ÉS MEGŐRIZNI*
a Szent István és a Bányász templom műemlékvédelmi dokumentációinak kiállítása
(Fotó: Köpöczi Rózsa - Jean Pierre Smets)
Megnyitja:
***Hartung Ferenc** karancskeszi plébánosa*
***Sedlmayr János** Ybl-díjas építész*
15.30-kor a Bányász templomban
Bujtás József – Németh Péter Mikola
MYSTERIUM CARNALE
(részletek a Requiem aeternam c. nagyzenekari műből
17 órakor *a Szt. István templom udvarán*
Olescher Multi Média Színház vendégjátéka
„KIRÁLY EGY ŐSMESÉBEN"
(Táncos adaptáció Sinka István versére)
18 órakor TÁNCHÁZ A BUTELLÁBAN

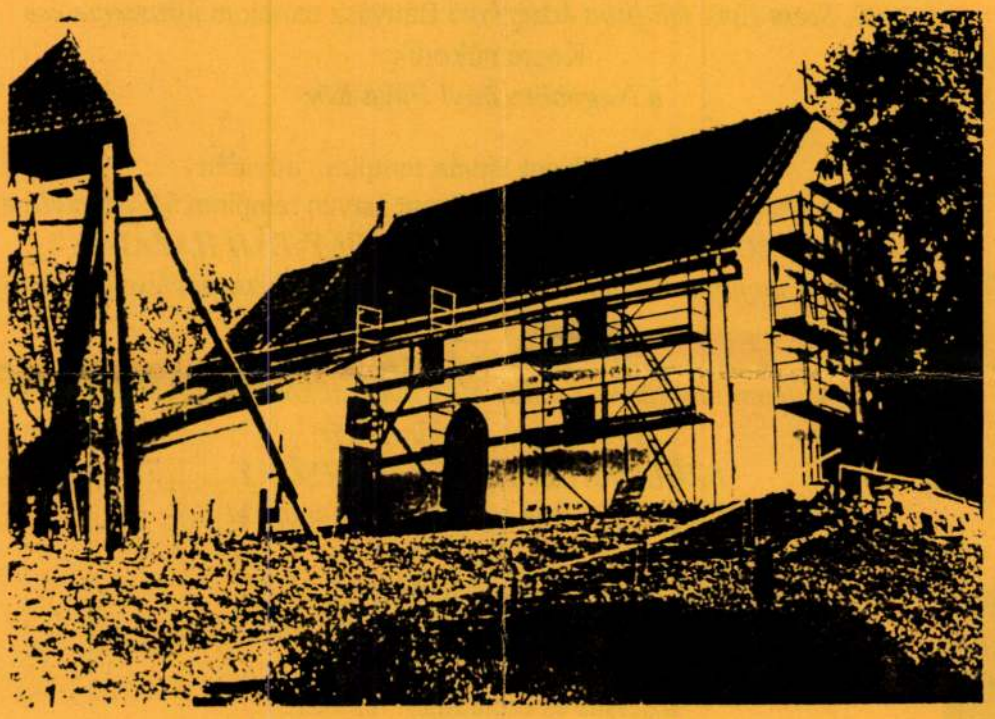

A NAGYBÖRZSÖNYI SZENT ISTVÁN KIRÁLY TEMPLOM ÉS
A BÁNYÁSZ TEMPLOM ÚJRASZENTELÉSE ÜNNEPÉRE:
A MILLENNIUMI ZÁSZLÓ ÁTADÓ ÜNNEPSÉGRE

Minden érdeklődőt szeretettel és tisztelettel meghívnak és várnak, a rendezők és szervezők:

Nagybörzsöny Község Önkormányzata, Nagybörzsöny Római Katolikus és Evangélikus Egyházközségei és a Szent István Király - Alapítvány az Ipoly Mente Kultúrkörért

A SZENT ISTVÁN KIRÁLY - ALAPÍTVÁNY az Ipoly Mente Kultúrkörért 1993 július 15-én, vámosmikolai székhellyel, kilenc tagú kuratóriummal kezdte meg működését, az alapító: *Németh Péter Mikola* szándéka szerint, alapító okiratában többek között az alábbiakat rögzítve:

Az Alapítvány kiemelt célja az Ipoly - táji haza"axis mundi"-jának nevezett Árpád-kori SZENT ISTVÁN TEMPLOM, valamint az ugyszinten középkori BÁNYÁSZ TEMPLOM helyreállításához, restaurálásához szükséges alapfeltételek megteremtése.

Továbbá társszervezőként az IPOLY SZABADEGYETEM működtetése, valamint az újra egyesegesülő Ipoly-menti kultúrkör hagyományainak ápolása, gondozása: olyan történelmi tradíciók újjáélesztése, kereteinek, formáinak megteremtése, amelyek tudatosítják a felnövekvő nemzedékekben - az Ipoly mindkét oldalán - a kulturális életben való együttműködés fontosságát, értékét, s annak eredményeként az IPOLY EURORÉGIÓ, a határon átnyúló együttműködések megteremtésének fontosságát.

Kérjük, támogassa Ön is a Szent István Király - Alapítványt

OTP Bank Rt. 11742276 - 20000026

NEMETH PETER Mikós

MYSTERIUM CARNALE

a

NÉMETH TESTVÉREK

Péter Mikola és Zoltán

kiállítás - performansza

1995. február 3 - március 30.

a

Szerbtemplomban

Megnyitó:

1995. február 3-án 17 órától

Németh Péter Miklós

Expanzió 3. Vác, 1999

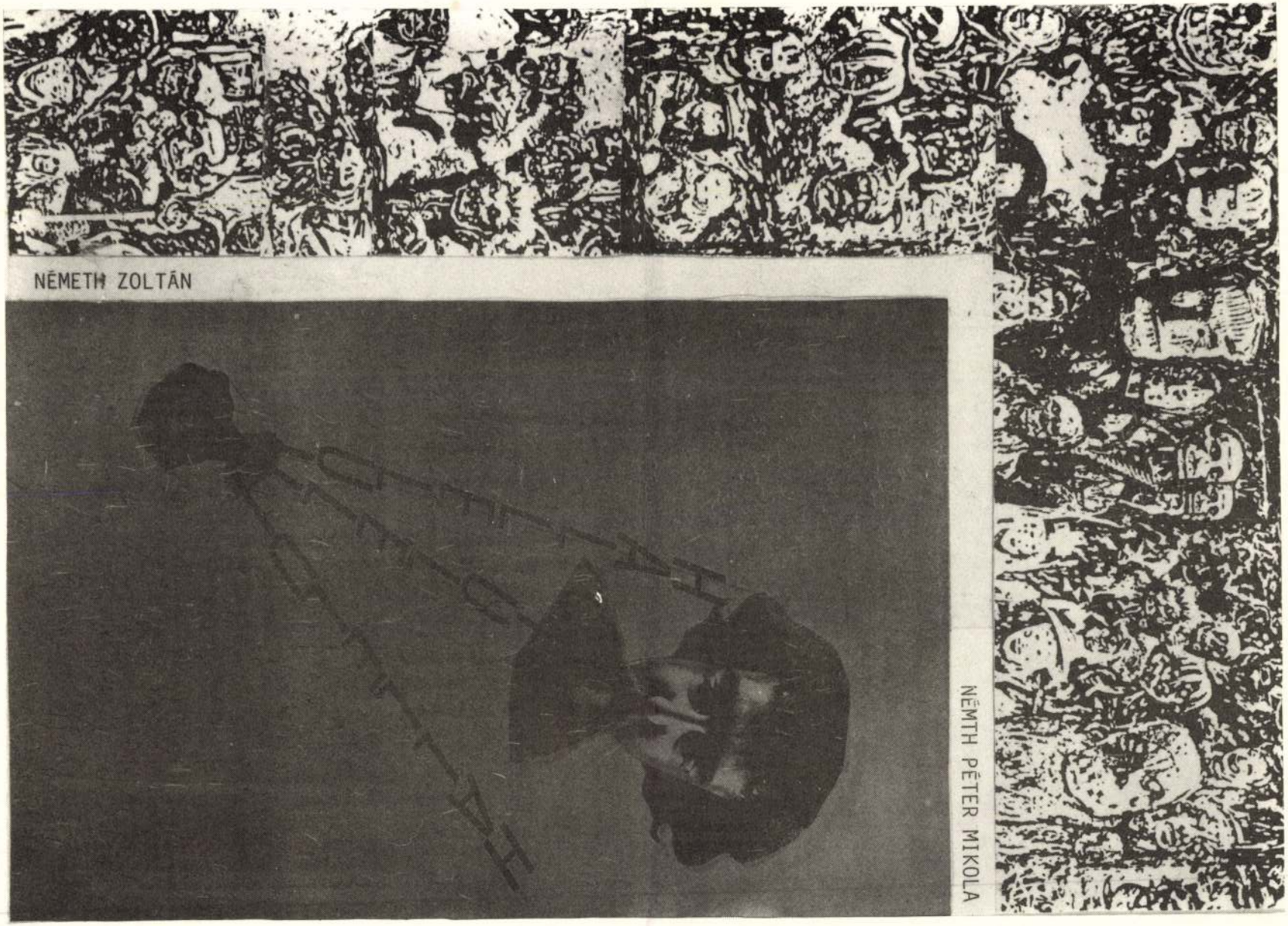

NÉMETH ZOLTÁN

NÉMTH PÉTER MIKOLA

1976. IX.5. 8.55. Kossuth

Kulturális magazin

- Napjainkban egyre nő az érdeklődés a történelmi múlt emlékei, értékei felfedezése iránt. Ahogy egyre újabb adatokkal, sőt mondhatnám szenzációkkal szolgál a tudomány. A múltba a régészek munkája nyomán sirok vezetnek. Mohácsnál is - ahol most ünnepeltük a csata négyszázötven éves évfordulóját - és a Mohácsnál jóval régebbi időben is, a honfoglalás korába. Erről szól mai utolsó témánk. A nyirségi ásatásokról, Pallai János riportja.

-Ha jól tudom, a múlt század utolsó éveiben bukkantak rá az első, jelentősebb honfoglaláskori leletre Tiszabezdéd határában egy temetőre. 1927-ben pedig Geszteréden került elő egy arany veretü szablya. Mi volt a következő?

- Az utóbbi évek kétségtelenül legnagyobb figyelmet kiváltó legnagyobb szenzációt keltő lelete a Rakamaz strázsadombi honfoglaláskori temető volt. Ennek is a leggazdagabb sirja egy olyan sir, amihez hasonló gazdagságút itt, Magyarországon még nem találtunk. Sajnos ezt sem a régész tárta föl, legföljebb a régésznek volt szerencséje összegyüjteni leleteit, köztük az arany veretekkel diszitett szablyát, amelynek elődje 1927-ben Geszteréden látott napvilágot, de még ennél is értékesebb, hogy ebben a sirban eltemetettet egy arany álarccal boritották, egy olyan aranylemezzel, amelyiken a szem és a száj helyét kivágással jelezték. Ilyen lelet Magyarországon még nem látott napvilágot. Csak messze távol, a Volga és a Káma összefolyásának a vidékén, Magnaungáriában.

- Aki ebben a sirban nyugodott évszázadokig, főméltóság lehetett.

- Feltételezéseink szerint ez a férfiú Szabolcs trónörökös herceg kisérétének, katonai kiséretének a vezetője volt. Ehhez természetesen tudni kell, hogy Rakamaz alig öt kilométerre fekszik légvonalban Szabolcs községtől, Szabolcs megye névadó településétől attól a helytől, ahol Magyarország, sőt tán Közép-Europa egyik legszebb földvárral, egy olyan földvárral, amelyet mamár a régészek kutatásai alapján nyugodtan mondhatjuk, hogy a magyar honfoglalás után épitették, mégpedig Szabolcs trónörökös herceg idejében.

- Dr. Német Péter hány évig vallatta ezt a környéket?

- A Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Nemzeti Múzeum közös programja keretében 1969-ben kezdtük el a Szabolcs-i Földvár és környékének régészeti kutatását. Tulajdonképpen ez volt az első kisérlet Magyarországon hol egy Árpád-kori megyeszékhelyet

Dr. Németh Péter

annak netántán honfoglaláskori előzményeit a régész szakszerüen megvallassa ...ásatás keretében. Ebben a munkában vettek részt kollégáim, Fodor István a Magyar Nemzeti Múzeum tudományos munkatársa és Kovács László a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézetének tudományos munkatársa, akiknek segitségével nemcsak a szabolcsi Földvár kutatására került sor, de megvallattuk Tiszántúl egyetlen önnálló monostorát is, majd a vár népek régi temetkező helyét, azt a temetkező helyet, ahova a magyar államalapitástól, István idejétől, egészen a tatárjárásig temetkeztek, végül pedig a község határában, Szabolcs község határában egy szintén tatárjáráskor elpusztult Árpád-kori falu került a felszinre.

- A szabolcsi Földvár környéke rendkivül sürün lakott terület volt.

- Igen. Hiszen az egy hercegi, egy trónörökösi székhely volt, és természetesen a társadalmi tagozódásnak megfelelően a herceget nemcsak úri kiséret vette körül, amelyikből egy sirt, egy temető részt megtaláltunk Rakamazon, hanem a szolganépek tömege is. Erre ma élő helynevek is utalnak, mint például Timár községg neve, ahol bőrkikészitők laktak vagy Halász község neve, ahol ugye a mához tartozó halászok telepedtek meg, de a régészeti leletek is, igy például Timártól nem messze két honfoglaláskori temetőben, azután Szabolcs község határában egy másik honfoglaláskori temetőben ezeknek a szolganépeknek az örök nyugovóhelyére is bukkantunk.

- Mindebből mit láthat az, aki erre a vidékre téved?

- A régészeti kutatás eredményeiből ma még semmit. Ellenben látható maga a földvár, amelyet azért is merek mindenkinek a figyelmébe ajánlani, mert hiszen nagyon nehéz elképzelni a kővárakhoz szokott szemünknek, hogy hogyan is nézett ki egy ilyen... /A szalag vége/ ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ római kór, itt nem épültek kőből kasztrumok, lakóépületek itt Pannónia területén. Ugyhogy az emberi megtelepedés óta ez az első kő épület. Márcsak azért is nagy szeretetben tartjuk, másrészt történelmi értéke is rendkivül jelentős, mer 1092 május 20-án László király elnökletével, itt gyült össze a szabolcsi zsinat, amelynek törvényeit László I. dekrétuma néven ismeri történettudományunk.

- Dr. Németh Péter mindig nagy figyelemmel kiséri a szabolcsi Földvár környékét, az ott folyó mezőgazdasági munkákat, hiszen a véletlen ismét hozhat még felszinre számunkra rendkivül érdekes deokumentumokat, tárgyakat.

- Természetes, hiszen a hét év kutató munkája csak a föld felület, a föl felszin egy kis részére terjed ki, márpedig biztos va-

gyok benne, hogy ott, azon a vidéken minden négyzetcentiméter rejt valami érdekességet. Ezek közül csak egyet. A geszterédi és a rakamazi szablya egy mühelyben készülhetett. Ugyancsak a rakamazi és a tarcali tarsolylemezek azonosságot árulnak el. Ez azt mutatja, hogy kellet lenni egy ötvös mühelynek, amiből főúri megrendelők részére tarsolylemezeket, női hajfonat koronggokat, aranyveretes szabályákat készitettek. Ez az ötvös mühely minden bizonnyal a szabolcsi Földvár közvetlen közelében fekhetett. De jó volna megtalálni!

- És vajon mikor láthatják a kiváncsiskodók is a rakamazi honfoglalás kori temetőt? Vagy a szabolcsi Földvár környékén feltelt érdekes, szép tárgyakat?

- A Felső-Tiszavidéki Idegenforgalmi Intéző Bizottság 1976. májusi ülésén elhatározta, hogy erre a területre különös gondot fordit. Örömmel jelenthetem, hogy elkészül Szabolcs község és közvetlen környékének idegenforgalmi fejlesztési terve, község rendezési terve, sőt a nyiltterv kollektivája alkészitette annak a múzeumnak a kiviteli rajzait is, amelyben nemcsak a rakamazi, a geszterédi leletek kapnak majd méltó bemutatást, de ahol megismerkedhet az odalátogató egész Szabolcs-Szatmár megye történetével is.

- Most gondolatban ugorjunk néhány kilométert Rakamaztól, Nagyecsed határáig.

- És időben egy jó évszázaddal a Magyar államalapitás utáni évtizedekre. Ez a terület a XI. század közepén gutkeled nemzettséggé lett. Ennek a gutkeled nemzettségnek a XV. században olyan hires családjai ismertek, mint az Várdai család vagy a Báthori család, amelyiknek országnak nádort, erdélyi vajdát is adott. Nos, ennek a nemzettségnek ősi temetkezőhelyét rejtette magába a nagyecsedi Sárvár domb. Az a hely, amelyet már Anonimusz is emlegetett 1200 körül irott munkájában. Tehát mutatja, hogy jelentős épületet rejthetett ott a föld. Sajnos ez a monostor a XV. században elpusztult, elnyelte a láp, majd a XVIII. század végén bukkant ki a dombocska a lápból, és megindul a kincskeresés. Amelyik tulajdonképpen eltartott szinte napjainkig.

/Zene/

- A feltárás munkája természetesen még nem ért véget. Vissza fogunk még rá térni. Mai müsorunk azonban most befejeződik. A viszont hallásra október 3-án, vasárnap.

/Zene/

- A Rádió Kulturális magazinját hallották. A szerkesztő munkatársa Bálint Marcel, Ditrói Zoltán és Ószer Imre, a zenei munka-

társ Szirányi János volt. Szerkesztette és a műsort vezette Sodiánszky János.

dr. Németh Péter a Szabolcs megyei múzeumok igazgatója

- Eddig 6 szabolcsi várral ismerkedtünk meg és a leghiresebbel a hetedikkel, amelyik vára a megyének és a megye névadó vára és a szabolcsi földvárról még nem. Ebben dr. Németh Péter segit, aki a szabolcs megyei muzeumok igazgatója. A szabolcsi földvárnak a felfedezése tulajdonképpen 5 évvel ezelőtt kezdődött, amikoris az országuton táblát helyeztek el és egy földvárat jelzéssel, mint müemlékre ráirányitották a figyelmet, akkor döbbentek rá itt a megyében nagyon sokan, hogy az ország, de merem állitani, mint szakember, hogy Közép-Európa legszebb földvára itt Szabolcs Szatmár megyében található a megye névadó településén. Ennek a Tiszaparti kis községnek a belterületén egy háromszög alaku, igen nagyméretü földvár található, hogy a rádió-hallgatónak fogalmai legyenek, hadd mondjak néhány számadatot, Képzeljenek el egy derékszögü háromszöget aminek a két befogója 200 méteer körül van, az átfogója háromszáz méter hosszu és ezen az alapterületen 15 méter - 20 méter magas sánku földvár helyezkedik el.

- Láthatunk-e ehhez hasonlót a megyében?

- A megyében sok földvár van, de ezek természetesen méretre kisebbek. Ugyanis Szabolcs község egy megyeszékhely volt. Itt helyezkedett el egy királyi vármegyének az egész közigazgatási, sőt egyházi szerkezete is, ebből a földváron kivül még egy nagyon szép XI.századi bazilika látható éppen itt a földvár lábánál. Viszont ugyancsak várakban laktak az akkori nagybirtokosok, az ugynevezett arisztokrácia is. Természetesen ezeknek a váraknak a mérete jóval kisebb ilyen kb. a müsorban is szereplő pusztadobosi Kokod vár.

- Hát azt hiszem, hogy veszendő értékekről van itt szó.
A földvárakkal szerencsés helyzetben vagyunk. Viszonylag szerencsés helyzetben vagyunk hiszen legtöbbnek a területe régészetileg védett terület, sokkal nehezebb kérdés, hogy a megmaradt kővárunkkal, kő és téglavárunkkal tulajdonképpen mit is kezdjünk. És ez jellemzi egy másik későbbi épületegyüttest is, a kastélyoknak a felhasználását is. A kettő elválaszthatatlan egymástól. A kastélyainkXVII-XVIII.századiak, azok már egy korai időszakot tükröznek. Zömükben mind a XV.században Zsigmond és Mátyás király uralkodása idején épültek. És ha ezek az épületek több száz év viharait kibirták már romos állapotban is, akkor éppen a mi századunknak, mi évtizedeinknek kell fokozottabban törődni vele. Hiszen

1979. máj. 17. Petőfi 12.55 /KGyné/.
Kapcsolás a nyíregyházi studióba.
Várak Szabolcsban.

történelmi multunkba épülnek be. Nehezebb a helyreállitásnak, illetve a felhasználásnak a kérdése. Nagykálló esetében nem tudok javaslattal élni, ezt a területet én azt hiszem már visszaállitani nem lehet. Nyirbátor esetében én ugy gondolom, végsősoron mégsem pálinkaraktárnak kellene e történeti falakat felhasználni, hiszen az emeleti része kitünő turista szállónak lenne berendezhető és ott ahol ma a pálinkás hordók állnak, ott egy remek, jóhangulatu éttermek lehetne berendezni. És erre Nyirbátornak, ahol évente több, mint 150.000 muzeumlátogató fordul meg igen nagy szüksége volna.

- Várak Szabolcsban cimmel Nyiregyházi Studiónk müsora hangzott el.
Riporterek voltak: Rózsavölgyi Erzsébet és Bálint Attila.
A müsort szerkesztette: Samu András.

Németh Piroska divatrajzai

Magyar Ifjúság, 1969. V. 9. 50. l.

Németh Piroska ruhatervező

A Ip. mův. Főiskolát most végezte a kötnövelt szakon. A hódmező vásárhely. Kötőtáru gyárban fog dolgozni

Magyar Hjuszág 1963 VI. 15.

Németh Pista

„Munkáseggység a nemzet érdekébe"
Magyar Kommunista Párt
Athenaeum 1945 68/99 cm
– 27. reprodukció –

Politikai plakátok 1945-48
Bp. Kossuth 1970

MDK.

Németh Rafael

A New Yorkban élő magyarszármazásu müvész bemutatása

Müvészet 1967 jan.p.48.

M.D.L.

Nemeth Rózsi
népművész

A legkiseselb vérről kimszőasszony,
aki most a tojás-festés ig technoló-
gráját tovább fejleszti.

Zsigmondi: „Koma küldi komának"...
Nőt Lapja 1968 ápr. 13 – 17 lap.

MDK.

Németh Sándor

Öregasszony

Nógrád 1966 ápr.23.

Német Ötvös Dávid

kolozsvári ötvös

1643-ban.

Nekolotvcéh 62. l.

Demande d

Monsieur Far

marcha

Monsieur,

Votre voyageur m'

échantillons. Je vous prie de

liste ci-jointe.

Je vous demande

Németh Sándor,

Pozsonyi

Lásd

Pozsonyi Német Sándor

alatt.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Németh Sándor,
pozsonyi, festő Győr

lásd

Pozsonyi Németh
Sándor

és

Pozsonyi Sándor
alatt is.

Dr. Szentiványi Gyuláné

urasszonynak

Budapest

Lágymányosi u.

fél

p. Németh Sándor

Győri kiáll. 1940

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

P. Németh Sándor

festő

l.

Győri kiáll. 1941 dec

Győrszentiván

BUDAPEST
42 III. 27. 21
62

P. Németh Sándor

Nővi posto

l. Pozsony, Németh

Sándor alatt

is!

Sj. Németh Sándor

1924/25

Ferképzőmfoiskèvk

118. l.

Németh Sándor, szabó

A miskolci Pataki-Gerga görög kereskedők közötti szerződésben szerepel 1778-márc.1.után. Azaon elveszett tartozások, melyek őket terhelik.-"Németh Sándornál dtto /debreceni szabó/ 1774. 66.04.". Rhft.kr. 296.old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti xxxx társas-szerződés 1778-ból 285.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve, VIII.1969. Miskolc

MDK.

Németh Sándor

Jéghordás

Nógrád 1966 ápr.3o.

M.D.V

Nemeth Sándor

festő

„Jéghordás" – a szerepel a tailaton.

Tasnádi Attila: Az eszák-magyarországé képzőművészek...
Művészet, 1967. január – 48 kap

MIX.

Német Sándor

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.p.48.

Németh Sándor

47. Öregasszony, olaj, 50×40
48. Jéghordó, olaj, 60×80, Reprod

Ernst Ho-i képtmúv. Viall. 1966
Kat. bev. Aradi Nóra Bp. 1966

MDK

Nemeth Sandor

keramikus

Nagykanizsán az Egry József

Teremben volt tárlata.

—: Kiállítások

Művészet, 1968. június - 48 lap.

Németh Sándor festő

*** Kiállitás.** A Mentor könyvkereskedés kiállitási helyiségében vasárnap nyilik meg ifj. *Németh* Sándor festőművész első kiállitása. A debütáló fiatal piktor még kiforratlan, itt-ott erős *Rudnay*-hatásról tanuskodó müvész, aki, ha nem több husz-huszonkét évesnél, még kialakulhat, de ha idősebb, nem igen biztató további fejlődése.

1926?

Fa, olaj, egyenként 32×40 cm.
Maszlaghy II., 252. és 251. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
Kereszt, festett Krisztus-testtel
Fa, mag. 28·8 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
Ábrahám és az angyalok
Izsák és Rebeka
Fa, olaj, egyenkint 45×60 cm.
Maszlaghy II., 164 és 165. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
Magdolna
Fa, olaj, 18×13 cm.

Szent Jeromos
Fa, olaj, 18×13 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
Jézus meggyógyítja a beteg asszonyt
Jézus az írástudók közt
Fa, olaj, egyenkint 26×32 cm.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 116. l.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
Kronos
Réz, olaj, 30×22 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
Mária Terézia
Vászon, olaj, 90×74 cm.
Maszlaghy II., 473. szám.

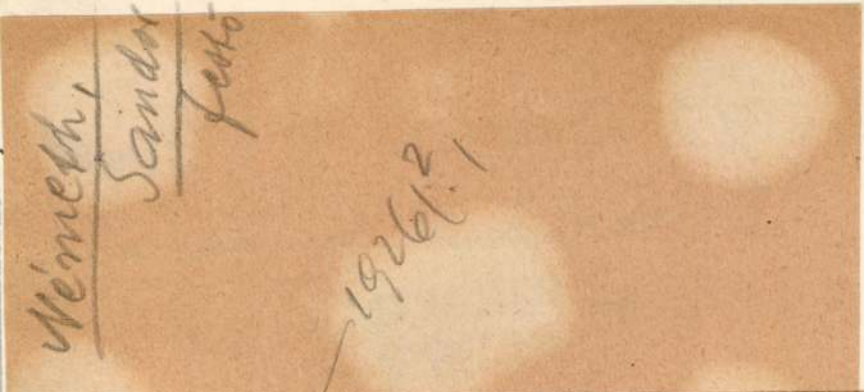

Németh Sándor festő

1926. I. 2.

Németh Sándor volt huszárhadnagy egy pécsi zugszállóban nyomora miatt agyonlőtte magát

(A Magyar Hirlap pécsi tudósítójától.) Csütörtök este revolverével szívenlőtte magát baracskai *Németh* Sándor nyugalmazott huszárhadnagy. Németh, aki a háború után leszerelt, festőművész lett. Kiutazott Münchenbe, ahol az egyik festőiskola *legügyesebb és legtehetségesebb növendékei közé számították.*

Innen hazajött s azután *Rudnay* Gyulánál tanult tovább, azonban létfentartási gondok zaklatták. Néhány hónappal ezelőtt került Pécsre, itt dolgozgatott s kiállításon akarta képeit bemutatni. Erre azonban már nem kerülhetett a sor. A nyomortól megtört festő csütörtök este egy külvárosi zugszállóban *szívenlőtte magát s azonnal meghalt.*

i miniszternek jelen kelet és ügy-
. osztályához intézett rendeletének

vőséget, hogy az esztergomi ásatások
0:/ azaz: Háromezerötszáz pengőt, a
álmán müépitész, müegyetemi m.tanár-

MDK

Németh Sándor

szerepelt a tárlaton.

--: Igényes válogatás -értékes alkotások.
Megnyilt a megyei képzőművészek tabaszi tárlata..

Nógrádi Népujság 1964. jun. 9.

Németh Sándor, ifj

festő

koll. kiáll 30 olajfest-
menyeből és 54. rajzából
a Mentorban 1926(?)
juniusában

Részletes katalogusa
a Fővárosi Képtárból
jelenleg hálam
195 okt

Restaurálta Kákay Szabó György, 1939.

Lepold—Homor 97. l. — Van Marle, VIII., 1927., 208. l. (Pisanello isk.) — Gerevich PA, 236—238. l. (Képe 239. l. Pisanello.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch Belved, 70. l. (Galasso Galassi.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 70. szám. (Képe hátul.) — Gerevich IPGY, 99. l. (Képe 91. l.) — Berti Toesca, 959. l. (Képe 958. l. A Torchiara-kastély freskóinak mestere.) — Esztergom. MM, IX., 1933., 61. l. — Delogu, 184. l. (A Torchiara-kastély freskóinak mestere.) — Pellicioli (szóbelileg): Giovannino de'Grassi. — Lepold—Lippay 55. l. (Képe XV. táblán.)

PITTONI, GIAMBATTISTA (velencei festő, 1687—1767)

Bemutatás a templomban

Vászon, olaj, 95×90 cm.

Borromei Szent Károly áldoztat (III. kép)

Vászon, olaj, 30×25 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 115. l. (Maulbertsch.) — Maszlaghy II., 315. szám. (Maulbertsch.) — Gerevich PA, 220. l (Maulbertsch.) — Jajczay János: A művész hódolata az eucharisztia előtt. Bp. 19 79. kép. (Maulbertsch.) — Pellicioli belileg): Pittoni köre. — Lepold— 56. l.

MDK

Németh Sándor
vás. 1939-ben

Győri Képző és Iparművészeti Egyesület vásárlásai.
/levélbeli közl. Győr, 1943. XI. 15./

NÉMETH Sándor

M. D. K.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 339.l.

MDK

Dr. Német Sándor

Szerepelt a Salgótarjáni Művelődési Ház kistermében rendezett kiállitáson.

"Kazlas"

Bobál-Turai: Az V. Megyei Képzőművészeti Kiállitás
NOGRÁDI NÉPUJSÁG. 1957. nov. 30.

Németh Sándor MDK

Bizonyára már az őszi tárlaton is szerepelni fog:

"A festő pihenője"

Kiss Béla: Látogatás Benczurfalván, a nógrádi művészek alkotó házában.
Nógrádi Népujság, 1957. aug. 31.

MDK

P. Németh Sándor
vás. 1937-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai /levélbeli közl. Győr, 1943.XI.15/.

Németh Sándor, festő

sas szerepel.

NÉMETH SÁNDOR festőművész kiállítása ma délután 5 órakor nyílik az Óbudai Galériában (III., Fő tér 1.). Megnyitja: dr. D. Fehér Zsuzsa művészettörténész.

8.

—: Közlemények

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 6.

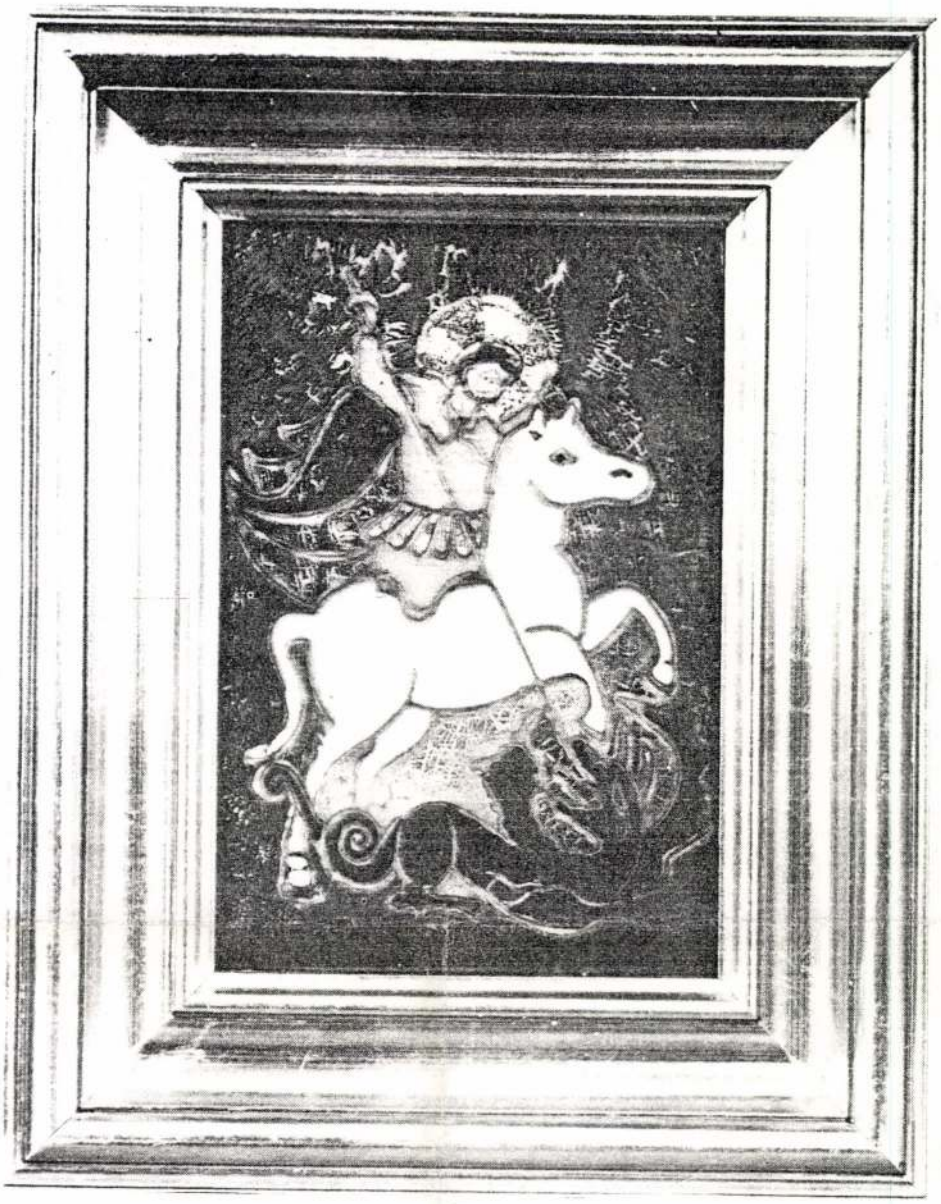

SÁRKÁNYÖLŐ

Németh Sándorné

8900 Zalaegerszeg
Stadion út 2.

1951-ben született Nagykapornakon. A Megyei Kórház pszichiátriai osztályán dolgozik gyógyfoglalkoztató szakasszisztensként.
Foglalkozott agyagozással és tűzzománc-készítéssel. Három ízben vett részt a zebegényi Nyári Művészeti Táborban, ahol Sisa József iparművész és Balanyi Károly grafikusművész irányításával dolgozott. Munkái két alkalommal szerepeltek amatőr művészek kiállításain.

1951 in Nagykapornak geboren. Sie arbeitet in der Psychiatrie des Komitatskrankenhauses als Heilkundefachassistent.
Sie beschäftigt sich mit der Töpferei und mit dem Feueremaillieren. Dreimal nahm sie an der Sommerkünstlerkolonie in Zebegény teil, wo sie unter Leitung des Kunstgewerblers József Sisa und des Grafikers Károly Balanyi arbeitete. Ihre Arbeiten nahmen an zwei Amateur Künstlerausstellung teil.

She was born in Nagykapornak, 1951. She is a qualified assistant technician at the Psychiatric Department of County Hospital in Zalaegerszeg. She worked with clay and learnt enamel-work. She has taken part three times in the Art Summer Camp in Zebegény instructed by the artist József Sisa and the graphic cartist Károly Balanyi. Her works of art have been exhibited twice at the exhibitions of the non-professional artists.

Bemutatkozik a levéltár igazgatója

Dr. Ódor Imrével terveiről, elképzeléseiről

Több, mint tíz éve dolgozik már a Baranya megyei levéltárban dr. Ódor Imre, akit nemrég pályázata alapján öt évre igazgatóvá nevezett ki a megyei közgyűlés. Az eddigi igazgatóhelyettes most első számú vezetőként is megmutathatja, mire képes.

Energikus, fiatal ember, aki ráadásul az elmúlt napokban védte meg a kandidátusi értekezését.

– Zalából, Kehidáról származom – kezdte. *– Hatott rám az, hogy ez egy jelentős történelmi múltú település, de a Deák Ferenccel kapcsolatos élményeim is befolyásolták a pályakezdésemet. Az érettségi után a szombathelyi tanárképző főiskolára kerültem, történelem– népművelés szakra. 1983-ban végeztem.*

A most 34 éves Ódor Imrét szinte az első pillanattól vonzotta a nemesi társadalom kutatása, ebben is a periférikus, különlegességnek számító nemesi felkelések területe. A kutatásait a Vas megyei levéltárban kezdte 12 évvel ezelőtt. Amikor Pécsre került, folytatta a munkát, s örömmel tapasztalhatta, hogy Baranya megyében sok és fontos adatot talál választott témájával kapcsolatban. Munka mellett végezte el az ELTÉ-n a levéltár kiegészítő szakot, jeles eredménnyel. 1983 tavasza óta az itteni levéltárban a munka szinte minden területét kipróbálhatta, s ezt most jó előiskolának nevezi. Amióta igazgató, már látja, hogy a kutatásra kevesebb ideje marad, pedig nagy elragadtatással és szívesen beszél a területéről.

– Az ember nem szárnyalhat a képzelete szerint, a tények talajára mindig vissza kell huppanni.

A kutatás olyan, mint egy nagyon türelmes kirakósdi, de ha a szórványadatokból, a rejtőzködő forrásokból összeáll a kép, akkor úgy érzem magam, mint egy felfedező. Élvezem, hogy bepillantást nyerhetek az akkori emberek gondolataiba, és figyelhetem, ahogyan megváltoznak . . .

De persze Ódor Imre a jelenben él. Nem is lehet másként, hiszen a levéltári munka teljes embert kíván. A legfontosabb feladatok közé tartozik a rekonstrukció, a fenntartás mellett az iratok őrzése és védelme, de óriási kihívást jelentett és jelent a kárpótlási törvény is.

– Előtérbe került a levéltár szolgáltató funkciója – emelte ki az igazgató. *– Ez a munka hihetetlen anyagi és szellemi energiákat visz el. Napi kapcsolatban vagyunk azokkal a magánemberekkel, akik az őket ért sérelmekre a levéltár segítségével próbálják megtalálni a bizonyítékokat. A munkát nehezíti, hogy az 50-es években a nyilvántartás eléggé pontatlan volt.*

Az igazgató elmondta, hogy a legnagyobb munka, a raktárrekonstrukció gyakorlatilag befejeződött, a Baranya megyei levéltár így jelenleg az ország egyik legjelentősebb és európai szinten is korszerű raktárkomplexummá vált. Most hétezer folyóméter iratot tudnak a központi épületben elhelyezni. Folytatódik a volt járási iratok beszállítása is.

*– Fontos feladatunk a felszámolt, vagy felszámolás alatt álló cégek történeti értékű irataina*k átvétele és megőrzése is– folytatta Ódor Imre. *– Hogy ez miért lényeges? Átvettük például a Bázis tervdokumentációit. Ezek az iratok egy későbbi felújítás során szükségesek lehetnek.*

Az intézmény működőképességének megőrzése, az épületek óvása, fenntartása, az iratgyarapítás mellett kiemelkedő feladat szolgáltató-jelleg erősítése. Az igazgató a pályázatában az elsők között említette ezt a funkciót.

Kezd kiépülni egy korszerű számítógépes rendszer, ami az adatszolgáltatásban, ügyfélszolgálatban, de a kutatásban is nélkülözhetetlen. A modern rendszerű adatbázissal például a megye településeinek múltjára vonatkozó gyors információkat kaphat egy-egy érdeklődő közösség, polgármesterek, városvédők, lokálpatrióta hagyományőrzők.

Ódor Imre nem akar lemondani arról az eredményről sem, melyet még az előző igazgató, *Szita László* működése alatt ért el a levéltár: az intézmény nemzetközi rangjáról, tudományos presztizséről.

Nem lesz könnyű a következő fél évtized, de az igazgató nem fél a nehézségektől. Szerencsére a közel 40 kolléga már ismeri, és tudja, hogy a számára fontos a korrektség és a tapintat, de a következetesség is, mind az elvárás, mind a reakciók tekintetében.

És ha már tényleg túl sok lesz a hétre, a levéltárigazgató hazamegy és túracipőt húz, hiszen az egész család nagy természetrajongó, együtt járják az erdőt: ő, a felesége, 13 éves lánya és 7 éves fia. Ez a hobbija, no és persze: a munka . . .

Hodnik I. Gy.

A világ a Csend utcában

Méhes Károly második verseskötetéről

Azt hiszem, nincs nehezebb dolog, mint kritikát írni olyan valaki könyvéről, akit ismerünk. Úgyhogy *Méhes Károly* új, második kötete esetében le is mondok erről, s csak a benyomásaimat rögzítem, ahogyan bárki más tenné, egyszerű olvasó.

Az egyszerű olvasó, aki Méhes Csend utca című verseskönyvét a kezébe veszi, egyben belépőjegyet vált egy sajátos világba. Majd száz versen át tart az utazás, és persze nem az a lényeges, hogy a Csend utca *tényleg* létezik, ahogyan a mesebeli nevű Alkony utca is, meg a Tulipán, meg a Szív. Ami fontos, az visszatükröződés, ahogyan ez az elvarázsolt világ a költő számára *látszik*. Vagy még inkább az, ahogyan látjuk *mi*. Mert csak az követhető nyomon.

Méhes versei inkább epikusak, elbeszélő stílusúak, prózaversek. Ő nem szereti a sorvégen összecsengő rímeket, a betűre leszámolt sorokat, a ritmus (néha öncélú) hullámzását. A Csend utca versei visszaemlékezések, történések lírai feljegyzései, apró kis események visszhangjai.

Töredékek egy világból, képek, olyanok, amiket régen talán csak különleges cserépkályhák lapjaira festve csodálhattunk volna meg; melegek, aprók. Ezekben a versekben szokatlan módon keveredik az intellektus és a megérzés, a részletek finom kidolgozottsága, máshol meg épp a nyersebb formai kötetlenség.

Azt mondják, minden szó, ami valaha is elhangzott a világon, minden, amit leírtak, elgondoltak, már része egy örök hangzásnak. Ha ez igaz, Méhes Károly versei már odatartoznak, a maguk egyéni szólamával.

H. I. Gy.

Három és fél évtized a kamarazenében

Ünnepel a Pécsi Kamarakórus

Ma ünnepli fennállásának 35. évfordulóját a Nevelők Háza Kórusa

Idén több jubileumi koncerttel is ünnepelte fennállásának 35. évét a Nevelők Háza kórusa, a Pécsi Kamarakórus. A nap, amelyet legjobban várnak, november 27-e, ekkor lesz ugyanis az a nagyszabású hangverseny, melyre a régi tagokat is meghívták. Az évforduló alkalmából mi is kis áttekintést végeztünk a sikerekről, eredményekről, tervekről kérdezve a kórus karnagyát, *Tillai Aurélt*, valamint az egykori alapítótagok egyikét, *Szauer Dezsőt*, és *Vincze Csillát*, aki a kórus egyik fiatal tagja.

Csilla igazi örömmel beszélt arról, mit jelent neki ez a társaság.

– Barátokat – kezdte –, *és azt a környezetet, ahol nemcsak zeneileg, hanem eszmeileg is olyan hatások érnek, melyek fontosak a számomra. Jelent nagyon szép élményeket is, és azt, hogy itt kiélhetem az életem „művészi oldalát”.*

1958-ban két karnagy, Tillai Aurél és *Dobos László* tanítványaiból, barátaiból toborzódott a csapat, voltak ott tanárok, orvosok, jogászok, más értelmiségiek, egyetemisták. Ma már a zenével hivatásszerűen foglalkozók is vannak közöttük, néhányan maguk is kórust vezetnek. A Pécsi Kamarakórust 1962-ben fogadta be a Nevelők Háza, akkor vették fel a Nevelők Háza Kamarakórusa nevet. A Pedagógusok Szakszervezete 30 éven át az együttes gondos gazdája volt, s most, amikor a Ház egyesületté alakult, továbbra is otthont ad a kórusnak.

– Akkor csak annyit akartunk – emlékezett vissza Tillai Aurél –, *hogy amit csinálunk, komoly legyen. Később, bizonyos területek meghódításával, de különösen a Kodály-kóruszene megszólaltatásával nemzetközileg is elismertek minket. Ettől függetlenül a repertoárunk a legrégebbi, többszólamú zenétől egészen a mai szerzők műveiig terjed. A pécsi zenei élet az oratórium-kultusz továbbéléssét is igényelte. A Pécsi Egyetemi Kórussal szövetkezve ezt a hagyományt is folytattuk.*

A kórusnak ma is évente 25-30 fellépése van, de hallhatók a Magyar Rádióban is. 1970-től jegyzik a kórusversenyeken elért eredményeiket, közülük is kiemelkedő 1976-ban Toursban a női kar első díja, de ugyancsak első helyet szerzett a kamarakórus 1980-ban Londonban, 1982-ben Debrecenben, két évvel később, Spittalban a vegyeskari és a folklór első díj érdemel figyelmet. 1991-ben újra Toursban övék a nagydíj, és a vegyeskari első díj. Több különdíj gazdái, de talán a legrangosabb elismerést 1980-ban szerezték, amikor a vegyeskari első hely lett az övék az Európa Kupán.

1967-től máig majd félszáz külföldi útjukon ismertették meg a hazai kórusmuzsikát, jártak többek között Finnországban, Olaszországban, Angliában, Németországban, Hollandiában, de a környező országokban is. Több lemezfelvétel készült a kórussal, és vannak kazettáik is. A jövő nyáron a Francia kórusszövetség akar velük CD-t készíteni, Kodály, Bartók, Bárdos-műveket mutatnak majd be.

A jövő tavaszra tervezik a nemzetközi kamarakórusfesztivált is, melynek 1964 óta ők a házigazdái, rendszeres szereplői.

Amikor ezt a seregszemlét meghirdették, még nem tudták, hogy a kezdeményezés hová növi ki magát. Most a 15. találkozót szervezik. Ezek az alkalmak is hozzájárultak ahhoz, hogy 1988-ban éppen Pécs adhatott otthont a X. Europa Cantatnak!

A 35 év alatt úgy 200 tagja volt a kórusnak. Jelenleg 40-50 között mozog a létszám. A karnagy sok szeretettel nyilatkozik róluk, kiemelve a zene iránti elkötelezettségüket, közösségi tudatukat, amitől olyan lesz ez a társaság, mint egy nagylétszámú család . . .

Szauer Dezső, a kórus titkára tudja a legtöbbet az anyagi helyzetükről, ami nem rózsás. Pályázatokból, alapítványoktól próbálnak pénzhez jutni, de kapnak támogatást az önkormányzattól is. A korábbi biztonság azonban már a múlté.

– Vége a bábáskodásnak, de újabb ölelő kart nem találtunk – mondta kis sóhajjal a titkár. Egyébként ő is imádja ezt a kórust. 35 év alatt nem hiányzott szinte egyetlen próbáról sem. Ha énekel, biztosan nem gondol arra, hogy olyan társaság tagja, melyhez hasonló talán még egy van az országban. Nem gondol a dal közben a gondjaikra sem. Ő is, mint a többi, énekel. Énekel, egy hétköznapi, földi, kicsinyesen anyagias világon túli hatalom dicsőségére.

Ez a hatalom: a művészeté.

Hodnik I. Gy.

Emlékmű a szülőknek

Mikor az álmok felnőttek, Sára elment mesterséget tanulni

Odahaza, az egykori Fazekas, mai Vértanúk utcában, az udvari nagy családi házban végre készül a műhely. A férj, a gyerekek, az ismerősök ott sürögnek, segítenek. Mert *Németh Sára*, siklósi keramikusművész ma már két főfoglakozást vall magáénak, a keramikusság mellett az anyaság a másik, egyenrangú. A művész titulus ellen tiltakozik. Inkább tartja magát kézművesnek, mesterembernek.

– A népi kerámiák készítésénél is mindig két szempont volt a döntő. A népművészet nem valamilyen „népi lélek” érzékenységének megnyilvánulása, ezeknél a tárgyaknál a funkció és az anyagszerűség a meghatározó. A kerámiák mesterkéletlenek, de a kiműveletlenségért bőven kárpótol a kifejezőerő és a tárgyak szerény méltósága.

Merthogy Sára, a világhíres siklósi kerámia alkotótelep munkatársa a népművészetet tartja irányadónak, ezért is szól rögtön először a „száraz elméletről”. A ház, amelyben élnek, persze, árulkodik lakóiról, nemcsak a műhelyet látva, de a szoba tárgyait is, például egy frissen készült ruhadarabot.

– A nagyfiam, Miklós hivatalos egy születésnapra, és ezt a pólót ő festette barátjának – mutatja a házi műhely kis alkotását, rajta a rajzzal, és a barátok nevével.

Persze, hogy érdekli a gyerekeket is az, ami őt foglalkoztatja. Magáról valahogy most nehezen beszél. Fáradt, ölében az egyik kisfia, sír, hogy „anya, ne menj még el”.

– Mikor én ekkora voltam, akkor vezették be épp a vizet az utcánkba, ahol valaha fazekasok éltek – innen a neve is. A felásott föld alól rengeteg cserép bukkant elő, én ezeket összeilleszgettem, lerajzoltam, milyenek is lehettek az edények. Aztán ezek az álmok felnőttek, és gimnázium után, felnőttként én is elmentem, hogy valóra váltsam őket.

Még az „átkos” múlt rendszerben történt, hogy a baranyai Kishajmáson a helyi termelőszövetkezet létrehozott egy művészeti jellegű melléküzemágat. Sára itt tanulta meg, sokszor sírva, keservesen a mesterség alapjait. Olyan jó csapat lakott együtt éveken át, melynek tagjai valóban reggeltől estig a szakmával foglalkoztak, arról beszélgettek. Egy idő után azonban tovább kellett lépni.

– A legtöbb művész nehezen menedzseli önmagát.

– Ez bizony rám is jellemző. Minden darabtól nehéz megválni, ha a szívemhez nő, akkor azért, ha pedig úgy látom, nem sikerült jól, azért. Ám a népi kerámia akkoriban élte reneszánszát, ez segített, hamar bekerültem a szakmai körforgásba. Ennyi idő után már én is jónéhány hazai és külföldi kiállítást magam mögött tudok.

Egy fiatal nő viszont a hivatástól hamar megválhat egy időre a család, a szülés miatt.

– A gyes után kerültem az alkotótelepre. A beosztásom szerint laboráns vagyok, én szerzem be a kerámiamázak alapanyagait, de ebben a közösségben elmondható: mindenki mindennel foglalkozik. Népszerűek vagyunk azért, mert az ideérkező művészeknek teljes ellátást tudunk biztosítani. Évenként tartunk szimpóziumot, s most már működik mesteriskolánk is. A telepen mód nyílik az úgynevezett sómázas technológia alkalmazására, ezt otthon, maguk a művészek nem tudják alkalmazni.

Németh Sára, siklósi keramikusművész **Fotó: Löffler Gábor**

Vagyis a siklósi közösségre is jellemző az új utak keresése. No, és Sára hogy valósítja meg az állandó megújulás kihívását?

– A hozzám legközelebbi munkák szomorú eseményekhez kötődnek. A szüleim sírjához magam készítettem két emlékoszlopot. De kedvencem az a madaras tányér, ott a falon, melyen a festett ábra türkizes színét én kísérleteztem ki. Igazán a használati tárgyak mellett jelenleg a játékok, a kerámiamadarak készítése, a bennük rejlő lehetőség izgat. Most már én csodálkozom el sokszor két négyéves fiam fantáziakincsén . . .

Szabó Anikó

a hétvége műsora

szombat

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Közjáték Vichyben (este 7 órakor) Sipos L. bérlet.
Kamaraszínház: A Húsdarab, avagy a tékozló fiú visszatér c. produkció bemutató előadása elmarad, a jegyek december 2–ára, csütörtök este f.8 –ra érvényesek.

FILM

Apolló: Sliver (erotikus film – 4, 6, 8, 22.).
Apolló Klub: A tölgy (f6, f8).
Park: J. F. K. – Nyitott dosszié. (f5). Világok arca–baraka. (8.).
Uránia: Célkeresztben (bűnügyi film – f4, hn5, 8.).
Szigetvár: Kőbunkó (vígjáték – 6, 8).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

8.25 Kopogtató. 8.50 Jegyzet. 9.05 Családi tükör. 9.35 Romantikus kórusmuzsika. 10.05 Ismét a javából. 12.00 Déli Krónika. 12.30 Világkosár. 13.05 Népdalkörök pódiuma. 13.40 Tettenért szavak. 14.05 Oxigén. 15.05 Műhelytitkok a közelmúltból. 15.35 Rézfúvós kamarazene. 16.00 168 óra. 17.35 Lottósorsolás. 17.40 Szimfonikus táncok. 18.00 Esti Krónika. 18.25 Szemle. 19.05 Sportvilág. 19.30 Jó éjszakát, gyerekek. 19.40 Miska bácsi levelesládája. 20.05 Kamondy László: Vád és varázslat. Színmű 3 felvonásban. 21.21 Hírek. Időjárás. 22.00 Késő esti Krónika. 22.20 Beszéljük meg. 23.05 Zenés utazás klasszikusokkal. URH–adón. 8.30 Körzeti magazinok. 16.00 Az Amerika Hangja magyar műsora. 18.20 Most olvastam. 18.30–21.05 Nemeztiségi műsorok. 21.05 Örökzöld dallamok. 23.00 A BBC magyar műsora.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Mindenütt jó... 9.00 Hírek. Időjárás. 10.00 Kölyökzene. 10.30 Hírvidék. 11.00 Hírek. Időjárás. 11.03 Operaparádé. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 13.00 Hírpercek. 13.10 Tükörben. 13.45 Időjárás– és vízállásjelentés. 14.00 Sanzonok. 14.30 Daráló. 15.00 Hírek. Időjárás. 15.03 Magunkat ajánljuk. 16.00 Szív küldi... 16.55 Van ez így. 17.00 Hírek. Időjárás. 17.05 Gyurkovics Szalon a Rátkay Klubban. 18.00 Páratlan hangok. 19.00 Hírek. Időjárás. 19.05 Szüret. 19.43 Muck Ferenc szaxofonozik. 20.00 Nemzetközi slágerlista. 21.00 Hírpercek. 21.10 Rácsos panoptikum. 22.00 A BBC archívumából. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.03 Sporthíradó. 23.10 Máról holnapra – éjfél előtt. 0.15 Máról holnapra – éjfél után. 5.03 Csárdáscsokor.

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel. Közben: Félóránként Hírek. Időjárás. 9.05 Szellemi zarándokutak. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Hangfelvételek felsőfokon. 11.17 Mendelssohn. III. szimfónia. 12.00 Hírek. Időjárás. 12.05 Sára Sándor hatvanéves. 12.55 Európai Utas. 13.00 Színházi Élet. 13.45 Aforizmarádió. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Új lemezeinkből. 15.00 Opera–művészlemezek. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 A Nyíregyházi Pro Musica Leánykar énekel. 16.45 Hangszerszólók. 17.00 Szimfonikus táncok. 17.30 Jazz. 18.00 Hírek. Időjárás. 18.05 Hi–Figyelő. 19.00 Így láttam Kodályt. 19.32 Orgonamuzsika. 20.00 Hírek. Időjárás. 20.05 Versek. 20.20 Szimfonikus zene. 21.02 Pászthy Júlia és Kováts Kolos énekel. 22.00 Hírek. Időjárás. 22.05 Összkiadás. 23.05 Jazz. 0.05 Komolyzenei zsákbamacska.

PÉCSI RÁDIÓ

Jó pihenést. Szórakoztató magazinműsor. 12–től 19.30–ig csak a 873 KHz–es kh adón. 12.00 Szerb nyelvű műsor. 13.30 Horvát nyelvű műsor.15.00 Dél–dunántúli hírmagazin. 16.00 Pannónia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Regionális német nyelvű műsor. 19.30 A MR. német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 A MR horvát nyelvű műsora. 20.30 A MR. szerb nyelvű műsora.

TELEVÍZIÓ

TV 1

6.25 Falutévé - faludoktorral. 6.45 Híradó. 7.00 Nap-kelte. 8.15 Jó reggelt adj, Istenem! 8.23-11.30 Kapcsolj be! 8.23 Narnia krónikája. Angol filmsorozat. 18/11. rész: A csodálatos hajóút - 3. 8.53 Cimbória. 9.13 Képhiba (ism.) 9.16 Védd magad! 9.26 Válogatás a Magyar Televízió Archívumából: Süsü, a sárkány kalandjai. Zenés bábjáték. A műSüsü (1982. ism.) 10.00 ÁSZ. 11.00 MOST. 11.30 Szomszédok. Teleregény, 172. fejezet (ism.) 12.05 Szezám utca. 13.05 Jóga (ism.) 13.30 Panoráma (ism.) 14.30 Babusgató. 15.00 Tájak, városok, emberek. 15.30 Családi mozidélután a Disney-vel: Hajótöröttek. Amerikai film. 17.10 Mezítláb. 17.40 Mennyi az annyi? 18.40 Szerencsekerék. 19.12 Esti mese. 19.30 Híradó. 20.05 Telesport. 20.25 Parabola. 21.00 Zenélő filmkockák. Életben maradni. Amerikai film (1983.) 22.45 Sztálin. Amerikai film. II/1. rész. 00.10 Híradó.

TV 2

7.00 Napra-forgó. 8.25 Horvát nyelvű magazin. 8.50 Német nyelvű magazin. 9.15 Román nyelvű magazin. 9.40 Szerb nyelvű magazin. 10.05 Szlovák nyelvű magazin. 10.30 Csudabogarak Palkonyán. 11.00 Telesport. 13.00 Família Kft. 106. rész (ism.) 13.30 Telexpo 96. 13.55 Pop-rock fehéren, feketén. 14.20 Az állatok védelmében. 14.45 Kánon (ism.) 15.15 Nagylátószög. 16.05 Autó-motor. 16.30 Nosztalgia bár. 17.00 Szolgálatukra. 17.29 Gyerekeknek. 18.01 Az új Lassie. Amerikai filmsorozat. 3. rész: Egyedül a városban. 18.35 Mesél a Filmhíradó... 19.10 Kék hírek. 19.30 Váratlan utazás. Kanadai filmsorozat. XIII/13. rész: Kellemes meglepetés. 20.20 Beethoven ciklus. 21.05 Öt kicsi indián. 22.00 Híradó. 22.25 Moliére. Angol film.

PÉCSI VÁROSI TV

9.00 Közvetítés felvételről Pécs Megyei Jogú Város 1993 november 25–i közgyűléséről. ism. 17.00 Rajzfilmek. 17.20 Fele–más. 18.40 Rinaldó Rinaldini. ism. 19.15 Az egészség kapujában. 19.30 Flex. 20.00 Jó estét Pécs. ism. 20.30 HTV film: Kemping. ism. 22.10 Stop – autósmagazin. 22.30 Budapest TV. Éjszakai randevú.

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés. 16.05 Kánon – A messiás. 16.35 A Selyemút. Japán ismeretterjesztő filmsor. 17.30 Évforduló. 17.40 Regélő. 18.25 Mesesarok. 18.45 Dunahíradó. 19.00 A Strauss dinasztia. Osztrák tévéfilmsor. 19.50 Dunasport. 20.05 Hírösszefoglaló.

HBO

17.00 Tapsi Hapsi és vendégei. 17.30 Föld alatti rejtélyek. 18.30 Ásó, kapa, nagykaland. Am. vígjáték. 20.05 Rendőrakadémia 2. Am. vígjáték. 21.30 Saigon – Am. film. 23.15 Tavaszi láz az USA–ban Am. vígjáték. 0.45 Emmanuelle.

EUROSPORT

8.30 Step–aerobic. 9.00 Símagazin. 9.50 Sí világkupa. 11.00 Golf. 14.00 Tenisz. 17.00 Kézilabda. 18.00 Sí világkupa. 19.30 Sí világkupa. 22.00 Supercross. 23.30 Ökölvívás. 1.30 Labdarúgás. 2.00 Műsorzárás.

vasárnap

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Balettest (este 7 órakor) Latinovits–bérlet.
Kamaraszínház: A Húsdarab, avagy a tékozló fiú visszatérése c. produkció előadása elmarad.
Bóbita Bábszínház: Hókirálynő (de 10 órakor).

FILM

Apolló: Sliver (erotikus film – 4, 6, 8, 22).
Apolló klub: A tölgy (f6, f8).
Park: J.F.K. – Nyitott dosszié. (f5). Világok arca–baraka. (8).
Uránia: Célkeresztben (bűnügyi film – f4, hn5, 8).
Művész Örökmozgó: Férjek (7).
Szigetvár: Örömváros (fsz. Patrick Swayze – 6, 8).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

8.24 Édes anyanyelvünk.8.30 Magyar daloskert. 8.45 Műsorismertetés, programajánlat. 9.05 Világóra. 10.05 Istentisztelet közvetítése. 11.05 Gondolat–jel. 12.00 Déli Krónika. Sport. 12.20 harminc perc alatt a Föld körül. 12.50 Válaszolunk hallgatóinknak. 13.05 Énekeljünk együtt. 13.15 A szülőföld muzsikája. 14.05 Szonda. 14.35 Fúvós kamarazene. 15.05 Magyarországról jövök... 16.10 Művészlemezek. 17.05 Kilátó. 18.00 Esti Krónika. 18.20 Örökzöld operettdallamok. 19.05 Sportvilág. 19.30 Jó éjszakát, gyerekek. 19.40 Magyar dallam. 20.05 Azok a rádiós évek. 21.05 Magyarország apróban. 22.00 Késő esti Krónika. 22.20 Kapcsoljuk a 22–es stúdiót. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.40 Jazz. URH–n. 8.30 Körzeti magazinok. 15.00 Angolóra. 16.00 Az Amerika Hangja magyar műsora. 18.20 Heuréka. 18.30 Nemzetiségi műsorok. 23.00 A BBC késő esti magyar műsora.23.45 Vers.

PETŐFI RÁDIÓ

8.00 Műsorajánlat. 8.06 Mirkó királyfi. Mesejáték. 9.00 Hírek. Időjárás. 9.03 Gospelmagazin. 10.00 Neveletlenek. 11.00 Hírek. Időjárás. 11.06 Vasárnapi koktél. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 13.00 Hírpercek. 13.08 Műsorajánlat.13.10 Életreform–magazin. 13.45 Időjárás– és vízállásjelentés. 14.00 Táskarádió. 15.00 Hírek. Időjárás. 15.03 Szalonzene. 16.00 Poptarisznya. 17.00 Hírek. Időjárás. 17.08 Sporthírek. 18.45 Sportösszefoglaló. Totó. 19.00 Hírek. Időjárás. 20.00 Maradok tisztelettel. 20.50 Magyarán szólva. 21.00 Hírpercek. 21.10 Offenbach: Szökött szerelmesek. Daljtáék. 22.02 A Singers Unlimited felvételeiből. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.03 Sporthíradó. 23.10 Máról holnapra – éjfél előtt. 0.15 Máról holnapra – éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

6.03 Népszerű muzsika. 8.05 Claudio Monteverdi és kortársai. 9.05 Hírek. Időjárás. 9.10 Hangverseny. 10.00 Kapcsoljuk Prágát. 11.00 Új Zenei Újság. 11.45 Versek. 11.55 Hírek. Időjárás. 12.00 Tomas Luis de Victoria: Officium defunctorum. 13.00 Hangveseny a velencei Szent Márk székesegyház számára írt művekből. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Kapcsoljuk Chateau–t. 15.00 Kapcsoljuk Stockholmot. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Társalgó. 16.55 Muzsikáló természet. 17.00 Kapcsoljuk Helsingört. 18.00 Kapcsoljuk Varsót. 19.00 Hírek. Időjárás. 19.05 Szemle. 19.40 Tetten ért szavak. 19.55 Hírek. Időjárás. 20.00 Kapcsoljuk Londont. 21.00 Az atyafiak és a nő. Rádiójáték. 21.42 Hangszerszólók. 21.55 Hírek. Időjárás. 22.00 Kapcsoljuk Velencét. 0.05 A Monteverdi–nap összefoglalója.

PÉCSI RÁDIÓ

8.30 Vasárnapi magazin. 12.00 Horvát nyelvű műsor. 13.30 Szerb nyelvű műsor. 15.00 Dél-dunántúli hírmagazin. 16.00 Pannonia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Regionális német nyelvű műsor. 19.00 Magyar nyelvű zenés sportmagazin. 19.30 A MR. német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 A MR. horvát nyelvű műsora Pécsről. 20.30 A MR. szerb nyelvű műsora Pécsről.

TELEVÍZIÓ

TV 1

6.45 Falutévé magazin. 7.30 Mosómacik. Amerikai rajzfilmsorozat. 7.55 A Biblia üzenete. 8.05 Hol-mi? 8.30 Halló vasárnap! 11.00 Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! 12.10 Tévémagiszter. 14.05 Az én dzsungel könyvem. 14.40 Telesport. 16.20 Örömhír. 16.45 Walt Disney bemutatja: Csipet csapat. Polly. Amerikai filmsorozat. IV/1. Kacsamesék (ism.) 18.30 Szerencsekerék. 19.00 A Hét. 20.00 Híradó. 20.20 Új szeszélyes évszakok. 21.15 Sztálin. Amerikai film. II/2. rész. 22.45-23.35 Erdélyi naív művészek. II. rész: Ez az élet csak egy harmat...

TV 2

7.37 Frici, a vállalkozó szellem. 28. rész (ism.) 8.02 Juli-suli. 22. rész. 8.35 Videák. 9.05 Alfréd, a kacsa. 23. rész: A szökés. 9.35 Billy Webb csodálatos története. Angol filmsorozat. VI/5. rész. 10.00 Mily kedves a Te hajlékod (ism.) 10.30 Szafári a levegőben (ism.) 11.22 Eszközhasználók (ism.) 12.00 SOrSok. 12.40 Gazdaképző. 13.15 A meg nem értett szörnyek. Amerikai film. 14.00 Magyarország ma. 14.40 Népszerű operarészletek a Milánói Scala előadásában. 15.40 Mesemondók találkozója. 7. rész: Budapest. 16.30 Collegium Musicum Pommersfelden. 17.05 K+P. 17.35 Delta. 18.00 Körzeti tévéstúdiók műsora. 18.30 Költő felelj! 18.40 Gyerekeknek. 19.00 Família Kft. 107. rész. 19.36 Dédé. Franci film (1989.) 20.55 Zorán koncert. 21.45 Telesport. 22.50 Századunk nagy napjai: 1960. november 8. Francia dokumentumfilm-sorozat. Az amerikai álom. (színes + ff.)

MECSEK TV

(Ma csak a megye kábelrendszerein) 18.55 A munkaügyi központ hírei. 19.00 Műsorajánlat. 19.05 R.N.T. – ifjúsági műsor. 19.30 Magazin: Vár és lekvár, Ha magas a vérnyomás., Asztrológia még mindig. 20.05 Fordan Pódium Pécs szépeivel. 20.45 Ollók – Amerikai krimi. 22.35 Heti horoszkóp. 22.40 Erotika.

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés. 16.05 Lumen 2000. 16.35 Mi magunk és egyéb állatfajták. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 17.05 Erdélyi orgonák. 17.35 Évforduló. 17.40 Néha bizony verekedni is kell. 18.05 Töredék. 18.30 Mesesarok. 18.45 Dunahíradó. 19.00 Lili Marleen. Német film. 20.55 Látogatóban Ryszard Kapuscinskinél. 21.25 Schubert: Befejezetlen szimfónia. 21.50 Hírösszefoglaló.

HBO

8.00 Tapsi–Hapsi és vendégei. 17.30 Kacsairtó. Am. rajzfilm. 18.50 Bowe – Holyfield profi bokszdöntő. 21.00 A szakasz. Am. film. 23.00 Oliver Stone. Am. dok. film. 0.05 Fats Domino és barátai. Koncert.

TV PLUSZ

12.00 Gondos bocsok. Am.rajzfilm. 12.35 Woridnet–válogatás. 13.00 Mozaik–magazin. 13.20 Sziget az Égei–tengeren. Útifilm. 13.40 Sportcsemegék. 14.15 Esélytelenül. Am. akciófilm.

BARANYA TV

CENTROMÉDIA KÉPÚJSÁG; Babits-Dunaújváros Női kézilabda NB I/B; Vizidili elődöntő; Siklósi Pelikán-TFSE Férfi Kézilabda NB I/B; PMSC-Elektromos Férfi kézilabda NB I; Gyerek Blokk: Halász Judit; Harkányi Humorfesztivál; Sajtótájékoztató a Lenau Reisennél; Filmrendező a pécsi színházban - egy új francia darab; Ászok vetélkedő; Video vásár Pécsett; Rapülők-Show; Egy évforduló 6:3; Film: Hasfelmetsző Jack Arizónában Pornó Portrék; CENTROMÉDIA KÉPÚJSÁG

GGK

Most kevesebb is elég rá!

	Régi ár	Új ár*
POROTHERM® 30	57,16	**51,40**
POROTHERM® 10	42,74	**38,40**
POROTHERM® 60	65,92	**59,30**
POROTON 36	61,80	**55,60**
HB 38/19	31,93	**28,70**
FB 60/19	42,37	**38,10**

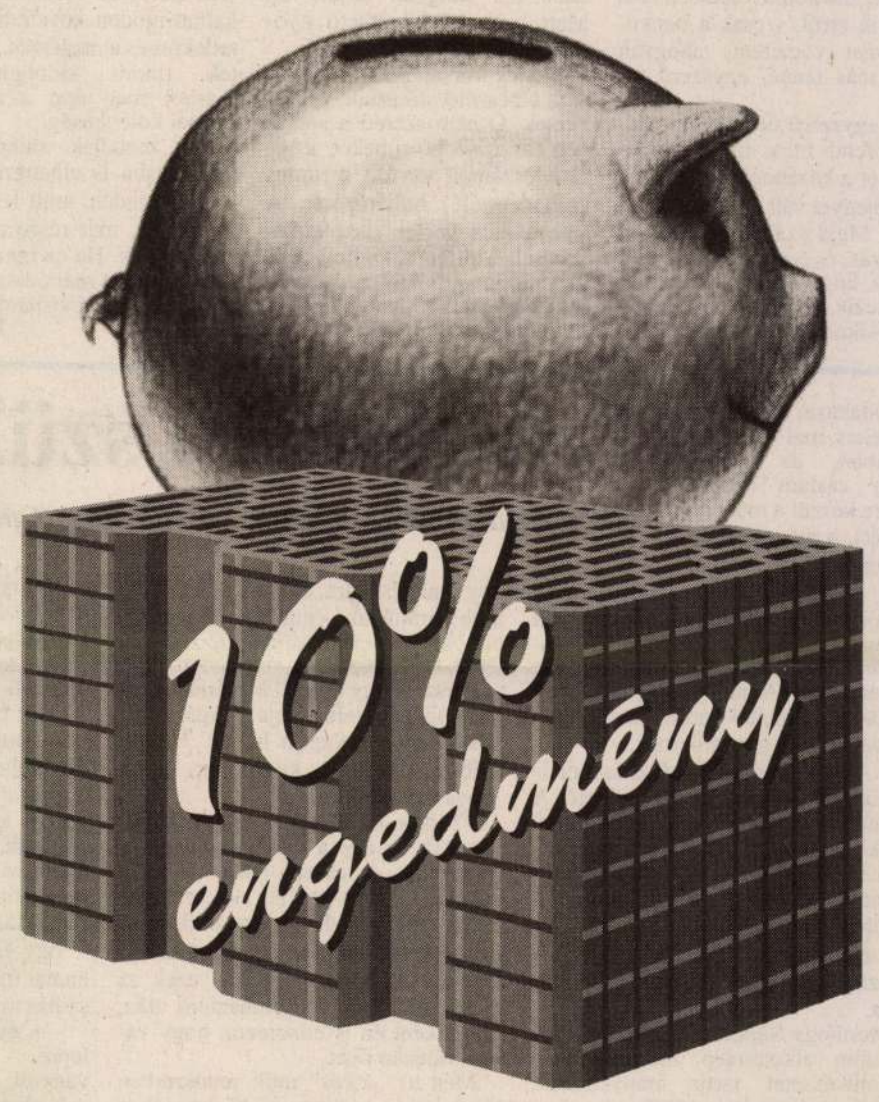

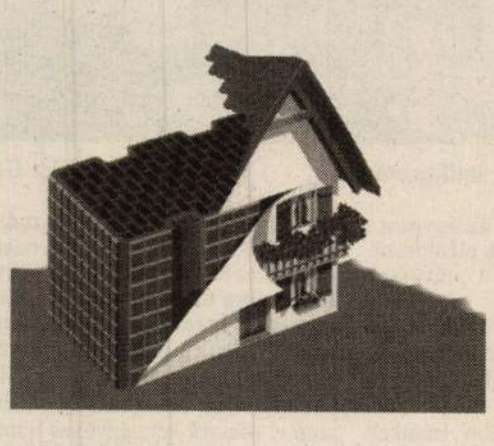

Kedvezménnyel árusított termékeinket keresse az Ön helyi építőanyagkereskedőjénél.

HUNGÁRIA WIENERBERGER
Téglaipari Rt.

*A termékek ára az ÁFÁ-t nem tartalmazza. HWT által javasolt irányárak.
Gyártómű: 7140 Bátaszék, Kövesdpuszta
Tel.: 74/312-622, Fax: 74/315-995

NEMETH S. BÉLA

Nemeth S. Bela: Stilleben mit Radieschen,
Öl auf Holz, 20,5x29,5 cm. Sign.

Aukción: Neumeister, München
Auktion 190. 17. und 18. okt. 1979.
Katalogus Nr. 1372. S. 133.

Németh Tamás, építész 2.) folytatólag

A Magyar Építőművészet 1989 évi pályázata.

Díjnyertes pályamű: „Equus" lovarda terve. Építész: Németh Tamás, Tima Zoltán.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 113- old.

'EQUUS' LOVARDA

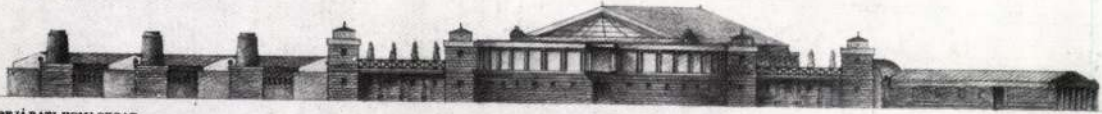

BEJÁRATI HOMLOKZAT

HÁTULSÓ HOMLOKZAT

0 10 M=1:500

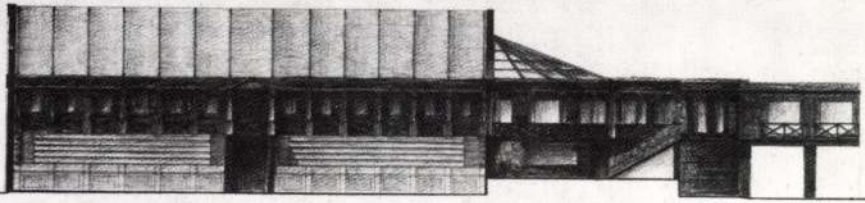

1/.

HOSSZMETSZET

0 5 10 M=1:250

KERESZTMETSZET

Építészeti Múzeum Nemzetközi ervpályázat Japán, 1988
Építész: Mamkin P., Leningrád Szovjetunió)

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom emlékműve Leningrádban, Nemzeti pályázat 1987
Építész: Ljavdovszkij V., Leningrád (Szovjetunió)

Evangélikus templom Nagycserkeszen
Építész: Rácz Zoltán, Buka László, Debrecen (Magyarország)

Postmodern fantasy
„Köcsög" mulató
House of the rising sun
Építész: Tóth Zoltán, Sarajevo (Jugoszlávia)

Jelenkori Építészeti Múzeum
Építész: Kovács Csaba, Bérczes László, Budapest (Magyarország)

Ezt a munkát a Japan Architect Central Glass 1988 nemzetközi építészeti pályázatra is benyújtották.

A *Magyar Építőművészet* emlékplakettjét, *Jovánovics György* szobrászművész alkotását a *Pallas Lapkiadó Vállalat* jóvoltából a *Szerkesztő Bizottság elnöke* 1989 tavaszán adta át a díjazott terv szerzőinek.

Timon Kálmán

Információs iroda és klub Mikulovban. Építész: Aleš Fiala, Šlapanice Brno mellett (Csehszlovákia)

Information Office and Club in Mikulov, Czechoslovakia. Architect: Aleš Fiala

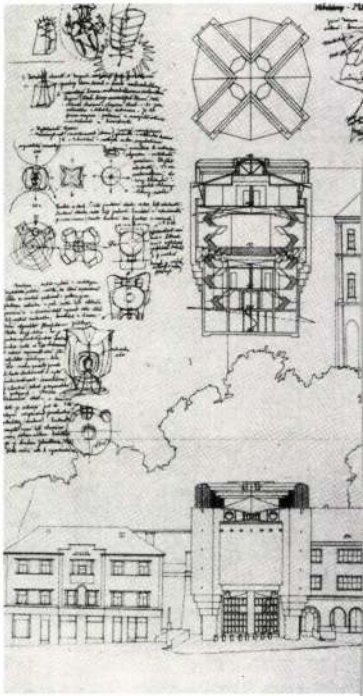

Németh Tamás, építész. 1.) folytatás

a Magyar Építőművészet 1988. évi pályázata.

A díjazott pályamű: „Equus" lovarda. Építész:
terve. Tima Zoltán, Németh Tamás,
Budapest.

A lovarda helyszínrajza (repr.)

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 112-old.

YTONG – az energiatakarékos és környezetbarát építőanyag

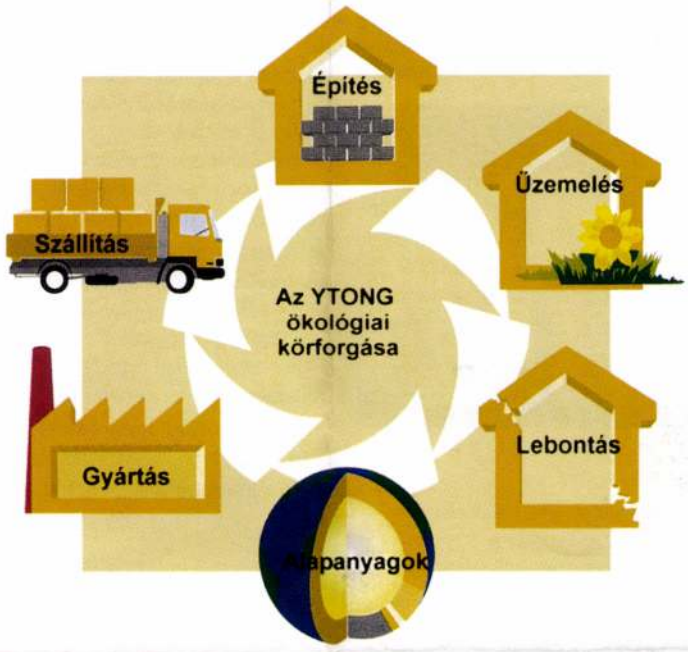

Már ma is látható, hogy a törvényes környezetvédelmi szabványok a jövőben még szigorúbbak lesznek. Az ökologikus építkezés és a környezetbarát építőanyagok alkalmazása ma már nem csak felelősség kérdése.
Napról napra egyre többet avatkozunk be a természet körforgásába. Valamennyi ház – akár új, akár régi építésű – befolyásolja a természet törékeny egyensúlyát. Egy olyan rendszert, amelynek nem is ismerjük minden részletét. Ezért tudatosan kell építkeznünk és laknunk, ügyelve arra, hogy minél kevésbé avatkozzunk be a természet folyamataiba, annak érdekében, hogy ezt a törékeny rendszert megőrizzük az utánunk következő generációk számára is.
Ez a feladat már az építőanyagok kiválasztásánál kezdődik. Olyan anyagokat kell választanunk, melyek előállítása, beépítése és esetleges lebontása minimálisan terheli a környezetünket.
Az YTONG® építési rendszer minden tekintetben megfelel ezeknek az elvárásoknak.
Tehát különös figyelmet kell fordítani azokra a tényezőkre, amelyek egy építőanyagot ökológiai szempontból minősítenek.

Természetes alapanyagok
A rendszer elemeinek fő alkotói – homok, mész, cement, víz – természetes alapanyagok. Ezek alkotják a földfelszín túlnyomó részét, s nagyrészt a felszín közelében találhatók. Így ezen anyagok kitermelése a leginkább energiatakarékos, és ez károsítja legkevésbé a környezetünket.

Takarékos alapanyag-felhasználás
Az alapanyagok felhasználása során arra is ügyelünk, hogy minél kevesebb alapanyagból minél több késztermékét hozzunk létre. 1 m^3 P2-0,5 termékhez kb. 500 kg alapanyagot használunk fel. Az összehasonlítás még érdekesebb, ha az arányokat úgy nézzük, hogy 1m^3 alapanyagból kb. 5 m^3 YTONG® készíthető!

Energiatakarékos és hulladékmentes gyártás
Az YTONG® zárt gyártási folyamatban készül, melynek kevesebb az energiaszükséglete, mint más építőanyagok előállításának. Például a szilárdításhoz szükséges vízgőz 85%-ban újra felhasználásra kerül. A gyártási hulladékot a folyamat során újrahasznosítják, így az nem terheli környezetünket.

Energiatakarékos szállítás és beépítés
Az YTONG®-építőelemek – könnyű önsúlyuknak köszönhetően – energiatakarékosan szállíthatók, építhetők. Az anyag méretpontosságának és kiváló alakíthatóságának köszönhetően az építési-vágási hulladék csekély (kb. 2%). Az elemek ergonomikus kialakításuknak köszönhetően könnyen és gyorsan építhetők. A befejező munkák is könnyen, gyorsan és anyagtakarékosan végezhetők az YTONG®-építőelemekkel.

Energiatakarékos fűtés
Az YTONG® azonos vastagság mellett sokkal jobb hőszigetelő értékkel rendelkezik, mint más építési rendszerek. A homogén anyagszerkezetnek köszönhetően még a potenciális hőhidak közelében is rendre jobb értékeket mutat, mint a szabvány előírásai vagy a konkurencia eredményei. Ezzel az YTONG® csökkenti a fűtési energiafelhasználást, valamint a négyzetméterre vetített CO_2-kibocsátást is.
Mindemellett kiváló épületfizikai tulajdonságainak köszönhetően kellemes lakóklímát biztosít egész éven át.

Környezetbarát épületbontás
A tisztán ásványi eredetű YTONG® nem megy tönkre, és nem támadják meg rovarok, rágcsálók. Ennek köszönhetően az YTONG® rendkívül hosszú élettartamú építőanyag. Ha azonban mégis az épület bontására kerülne sor, a bontási hulladék akkor sem szennyezi a környezetet, mivel semmilyen, a környezetre káros anyagot nem tartalmaz.

Környezetbarát termék
A fentiek következményeként belátható, hogy az YTONG® az alapanyagok kitermelésétől egészen az épület lebontásáig összhangban van környezetével. Ezt elismerve 2000 januárjában megkapta a környezetbarát termékek zöld pecsétjét a falazóelem-gyártók közül elsőként és eddig egyedüliként.
Az YTONG® építési rendszerről bővebb ismertetést országos márkakereskedői hálózatunknál és az YTONG Hungary Kft. Kereskedelmi Irodájában kaphat, ahol műszaki szaktanácsadással is állunk az építkezők és tervezők rendelkezésére.

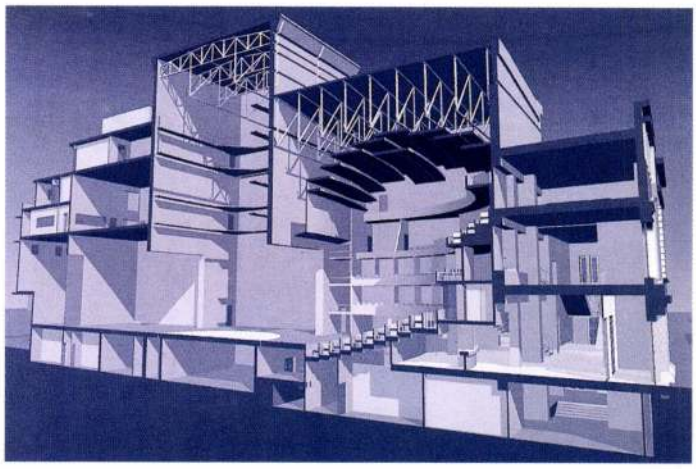

II. (megosztott) díjat nyert pályamű

Tervező: Bede István (Pécsi Építész Kör)
Szakági tervezők: Révy Antal, Cservenák Gábor, Kulcsár Mihály, Kotschy Bt.

Az új részeket önállóan, a historizálást kerülve, kortárs eszközökkel és anyaghasználattal, egyúttal illeszkedően kezelték. A teljes eredeti tető megmaradt, a zsinórpadlás kedvezőtlen hatását építészeti eszközökkel csökkentették. Egyszerű, de reprezentatív, színházi atmoszférájú tereket alakít ki. A színpadra való rálátás biztosított. Az erkélyek, páholyok kialakítása hiba.

II. (megosztott) díjat nyert pályamű

Tervező: Németh Tamás (Horber Mérnöki Iroda)
Munkatársak: Hoffmann Tamás, Horváth Sára
Szakági tervezők: Szabó Jilek Iván, Pozsgai István, Uzoni Károly, Papp Antal

A régi, eklektikus épület egészét és részeit kevés változtatással tartották meg, biztosítva a régi és új elválását és harmonikus egységét. Az eredeti tető felszabdalását a zsűri nem támogatta. A páholyok, erkélyek kialakítása a kellő rálátás biztosítását elhanyagolja.

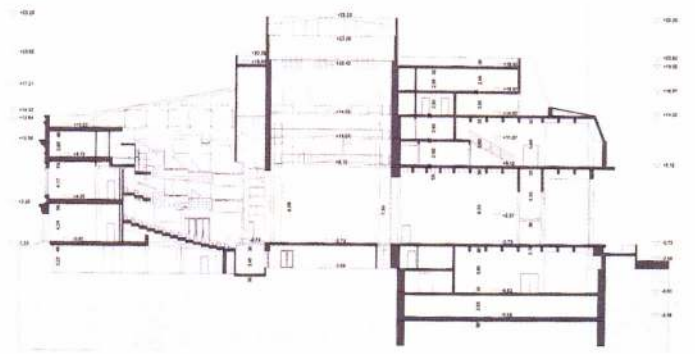

nusokkal elhitethető, hogy a jókora, az épületre rátelepedő irodaház-forma felépítmény könnyed és transzparens. Be kell látni, hogy az üvegburkolattól még átlátszó nem lesz a zsinórpadlás (pedig ez nem lenne rossz gondolat: a színház felett lebegnének a díszletek, és előadás alatt fel-le mozognának, mintegy élő reklámként, attrakcióként híva fel a figyelmet a színházra), a metszeten jól láthatóan a vasbeton padlásfelépítmény azért megépül az üveg alatt.
Persze még ezzel együtt is a feladatnak ez a pályamunka adja az egyik legjobb megoldását, de épp ez mutatja, hogy talán nincs is erre jó megoldás. Tényleg, szinte lehetetlen a feladat, és legutóbb éppen a Nemzeti Színház spoilerei mutatták, hogy a zsinórpadlás mindig is a színházépületek Achilles-sarka marad. Egy ilyen, meglehetősen alacsony, eklektikus épületnél pedig a nehézségek még fokozottabban jelentkeznek.
Az első díjas tehát talán a legkevésbé rossz megoldást nyújtotta. Annyi bizonyos, hogy legalább egy high-tech kilátóterasszal és egy használható színházzal gazdagodik a város, ha a rekonstrukció megvalósul.

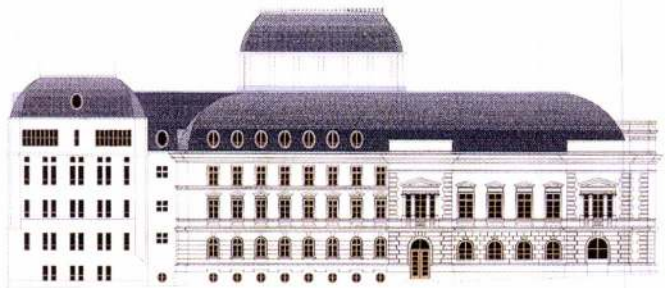

III. díjat nyert pályamű

Tervező: Csontos Csaba, Detre Villő (Közti Rt.)
Munkatársak: Vinczéné Burró Ilona, Emődi-Kiss Tamás, Horváth Ákos, Csontos Aladár
Szakági tervezők: Szakáts Miklós, Unger Tamás, Radnóczi Ferenc, Mészáros János

Szerencsétlen az archaizálás, de a zsinórpadlás kedvezőtlen hatását sikerült építészeti eszközökkel csökkenteni.

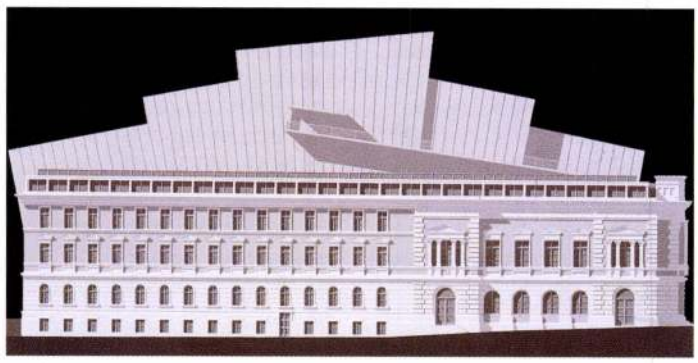

IV. díjat nyert pályamű

Tervező: Kőnig Tamás, Wagner Péter (Kőnig és Wagner Építészek Kft.)
Munkatársak: Dr. Nagy Tibor, Erhardt Lajos, Révhegyi Ferenc

A színházépületet a nyitottság, a többcélú használat felé fejleszti. A régi és új részek esetlegesen keverednek, archaizál a pályamű, a tetőt átalakítja. Nem szerencsés, hogy a takarás ürügyén még nagyobb tetőfelépítmény készül. A közönség mozgása szempontjából kedvező, hogy egyszerűek, áttekinthetők, de tágasak és reprezentatívak a terek.

Német Tamás

Kőműves. 1745-ben neve egy összeírás-
on szerepel.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Er-
délyben, Bukarest, 1970.

318 l.

Németh Tiborné, Kustos Margit

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953-1963.
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

38 o.

MDK.

Németh Tiborné

Riport

Textilélet 1966 dec.12.

Németh Titusz

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Mücsarnok 1899. 215. l.

MDK

Németh Valéria, III.é.szövöttanyagterv.

Ifjusági képzőm. és iparm. kiáll. N.Szal. 1950.jun.
7 l.

Németh Valéria

Elhunyt Borbásné Németh Valéria textilművész, a Pamutszövőipari Vállalat nyugalmazott gyártmüvészek [illegible] vészeti alap. Temetése június 16-án, csütörtökön 15 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Magyar Nemzet 1987. 4. 12.

MDK

Német Vilmos iparm.

szőnyeg

Magyar találmány a Racka perzsa. Népszava, 1959. nov. 13. 1.o. Kép.

M.D.K.

Németh Vince

az 1946/47 tanévben a Pécsi Képzőművészeti Szabadliceum zárókiállításán szerepelt

Tájkép, vizf.
Tanulmány, rajz.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 327.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965.

NEMETH ZOLTÁN

Németh Péter Mikola – Németh Zoltán

Mozgó Világ
1987.3.sz.

*Requiem aeternam...**

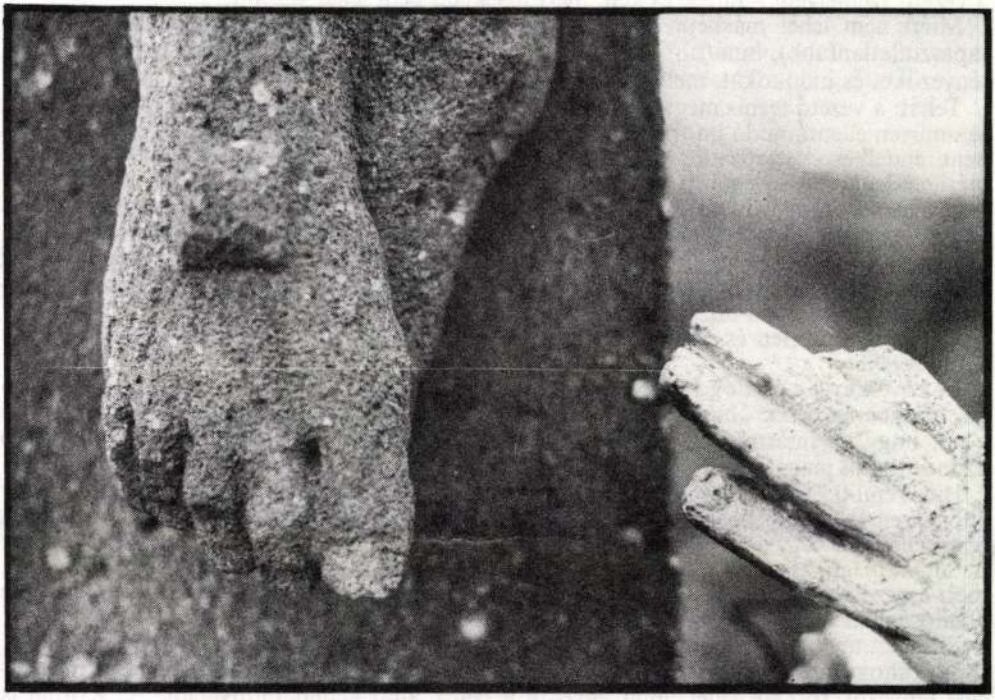

Tamás

Már nem igazak ezek a szavak!?
– Bűn és bűnhődés –

Te

a kereszthez háttal simuló alak
az ötödik stigmát szíved alatt
hitetlenségemmel én ejtém?

*Válogatás a szerzők *Fehér vasárnap* c. fotós-verses kötettervének anyagából

A másik: az ideológiák mindig a gyakorlatból születnek, a gyakorlatot hivatottak magyarázni és szentesíteni. Az önvédelmi reakciók az ember leghevesebb reakciói – balgaság volna azt hinni, hogy igazolásra volna szükségük, hogy föllépjenek. Ha önvédelemről van szó, az ember mindig előbb cselekszik, aztán gondolkodik. Mellesleg ez minden cselekvésre jellemző, de némelyek képesek tagadni ama habozás alapján, amely döntéseik előtt föllép.

Az ideológia első eleme, hogy mindezt szabad. Szabad, sőt kell. Szabad erőszakoskodni a beosztottakkal, szabad figyelmen kívül hagyni az érveiket, szabad parancsolgatni nekik, elhallgatni előlük fontos tényezőket, hazudni nekik, érdekeiket figyelembe nem venni, továbbá csalni, lopni, fenyegetőzni, zsarolni stb. Szabad, hiszen következménye – mármint a vezető személyére – nincs; és kell, mert másképp nem lehet vezetni.

Miért nem lehet másképp vezetni? Mert a beosztott kevesebbet tud, mint a vezető; tapasztalatlan(abb), bután(bb), naiv(abb), tehetségtelen(ebb). Föl se tudná fogni mindama tényezőket és indokokat, melyeket a vezető figyelembe vesz.

Tehát: a vezető igenis megérdemli posztját, rátermett, tehát sikeres. Ezt a meggyőződést semmilyen ellentmondó információ nem ingatja meg. „A szellemi alkotómunka elméletével nem rendelkező vezetőktől negatív állításokat hallunk e munka »kiszámíthatatlan«, »megmérhetetlen« stb. jellegéről. Végül azt hinnők, hogy merő pesszimistákkal állunk szemben. . ., amikor kijelentik, hogy e munka mindazonáltal »irányítható«. Részletesebb interjú viszont gyakran felszínre hozza ennek az egyetlen pozitív állításnak egyetlen mozgatóerejét, amely többnyire nem a vezetők tapasztalati meggyőződése, hanem *egzisztenciájukat és rangjukat igazoló hittétel,* amelynek egyetlen elméleti támasza a minden létező szabályosságába vetett ontológiai hit."[21] (Kiemelés: B. K.)

Ha pedig rátermett és sikeres, akkor igaza van, tehát igenis jól ítéli meg az embereket és a helyzeteket.

Itt következik a Csalog Judit említette ideológiai elem,[22] mely szerint a közepes képességű, átlagos emberek „használhatóbbak" a munkában. Továbbá azon vezetői ideológiai elem, hogy az intézménynek igenis azok az érdekei, amelyek a vezetőé, azaz a vezető azonosíthatja magát az intézménnyel.

Haire említi: „Két széles körben elterjedt tévhit eredményeként a vezető gyakran mintegy elrejti személyiségét a beosztottak előtt... úgy gondoljuk, a másik ember kezébe egy ellenünk felhasználható fegyver kerül, ha megismer minket, úgy érzi, így kell tennie ahhoz, hogy hatalmát megtartsa... és a kimondott tévhit, hogy a »családiasság« végül idegenkedést szül, mert a vezetőt részrehajlással gyanúsíthatják."[23] Haire a titkolózás ideológiájáról szól, de a valóságban egész könyve a vezetők elterjedt ideológiáját vitatja.

Elterjedt tévhit, hogy az embereket csak jól meg kell fizetni ahhoz, hogy jól dolgozzanak, pedig „ahogy a munkás saját magát és munkáját látja, valószínűleg sokkal erősebb motivációs tényezők forrása lehet, mint egyedül a bérek által keltett motivációk".[24] Kornai is említi, hogy a vállalati vezető és a minisztérium alkalmazottja analóg módon viselkedik és gondolkodik, pedig egyiknek a prémiuma forog a kockán, a másik csak a fizetéséből él.

Nem vállalkozhatok arra, hogy a jellegzetes vezetői ideológia minden elemét fölsoroljam, csak annyit szeretnék megállapítani – talán ennyiből is kikövetkeztethető –, hogy a vezetői ideológia pontosan olyan logikusan épült hamis tudati rendszer, mint bármely vallás. Az egyes elemek egymáshoz kapcsolódnak, s egymást támogatva zárt rendszert alkotnak, amelynek megvannak ugyan a belső ellentmondásai is, de ezekkel senki nem törődik. Miért is törődne, ha feladata a védekezési reakciók alátámasztása?

Magától értetődik, hogy az ideológia visszahat a gyakorlatra. Ha egy vezető már megideologizálta önkényét, iparkodik ezt az önkényt nyíltan is elfogadtatni. Ebből származik az a törekvés és gyakorlat, hogy a vezetők *kegyként* „adják meg" egy-egy dolgozó törvényben, előírásban stb. lefektetett jogait. Amikor hálát várnak azért, hogy fölvették az egyedül álló asszony gyerekét a bölcsődébe, óvodába; hogy „elengedik" szabadságra stb. S innen már csak egy kis lépés addig, hogy valaki külön szolgáltatást várjon, sőt követeljen hivatali kötelessége teljesítéséért. De ez már egy következő fejezet témája.

Jegyzetek

1 Bánlaky Pál: Azon túl ott a tág világ (Magvető 1979); 85. o. **2–3** uo. 33–34. o.; **4** uo. 40. o.; **5–6** uo. 86. o.; **7** uo. 84. o.; **8** Haire, Mason: Pszichológia vezetőknek, Mezőgazdasági K., Bp. 1977. 35. o.; **9** Bánlaky 20. o.; **10** uo. 47. o.; **11** uo. 44. o.; **12** uo. 44. o.; **13** uo. 21 o.; **14** uo. 29. o.; **15** Haire 65. o.; **16** Bánlaky 43. o.; **17** uo. 44. o.; **18** uo. 83. o.; **19** Kornai János: Ellentmondások és dilemmák, Magvető, 1983. 172. o.; **20** Bánlaky 55. o.; **21** Magyari Beck István: Alkotás, szakértő, társadalom, Magvető 1977. 24. o.; **22** Csalog Judit: Mivégre legyünk tehetségesek? Élet és Irodalom 1983/32; **23** Haire 51. o.; **24** Haire 101. o.

(felirat)

Csak
mosolya változott
és a
virágok illata
nem a
szögek
a seb helye
a bezárt ajtók előtt

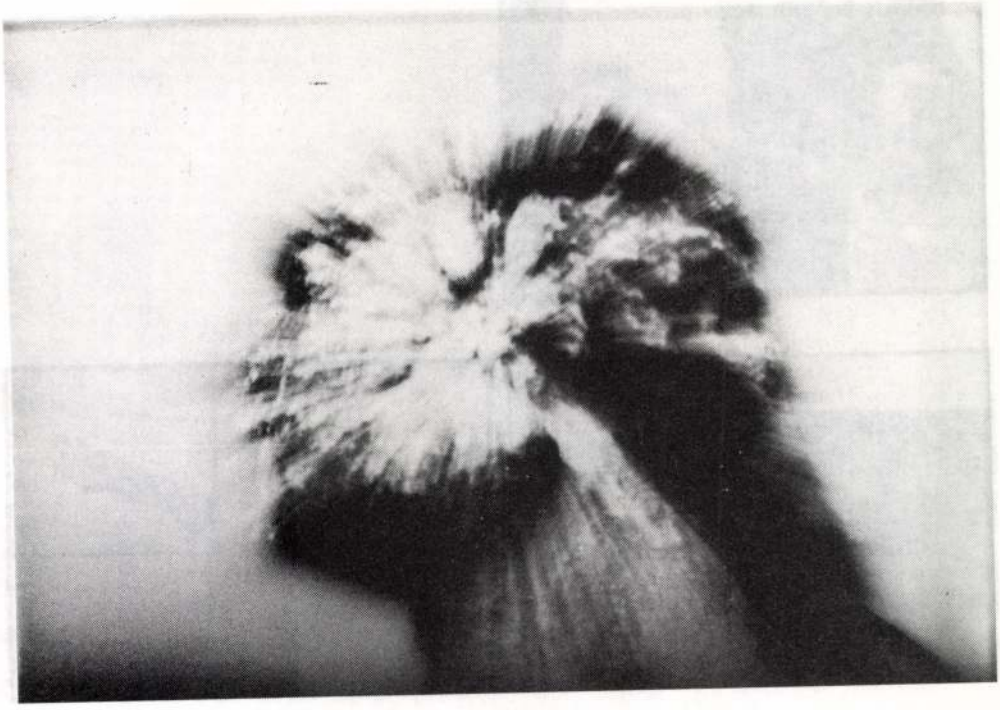

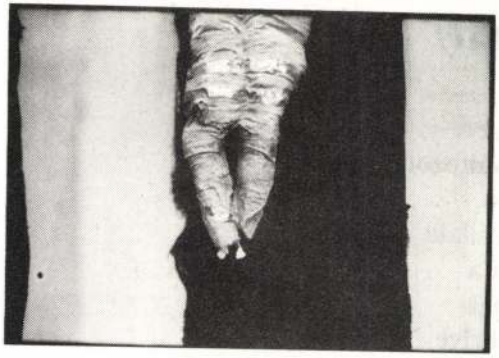

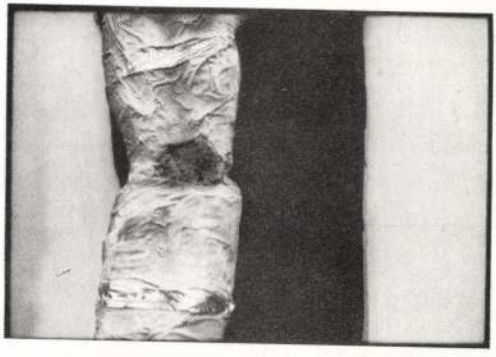

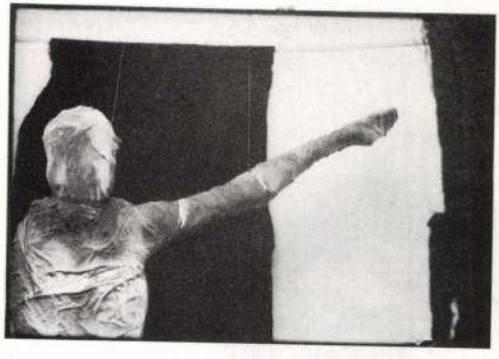

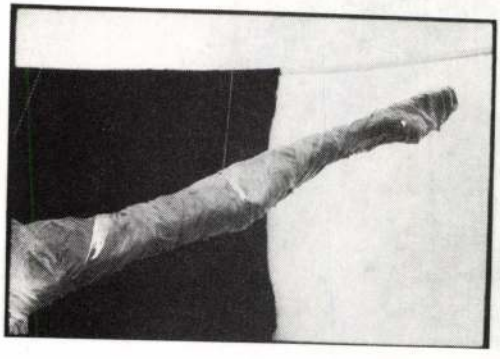

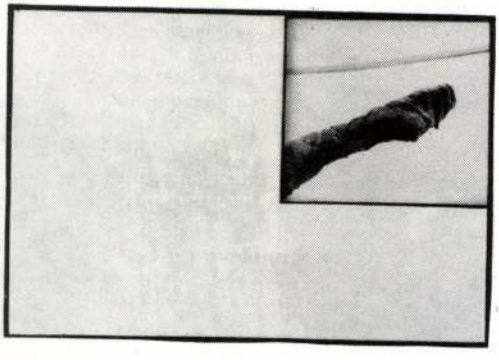

Főbe(n)járó üzenet

dr. Rusvay Tibornak
és a Tanítványoknak,
áthallásokkal.

a gyilkosok esélyével,
útszéli Krisztusunk levágott fejével
hónom alatt; zászlótlan lobogással
a Janusz-arcú félhomályban,
fel- s elvonultunk immár
harmadkakasszóra fegyverragyogással:
– kifosztani érettetek a csendet.

Műcsarnok
1986. január
Melocco–
Körösényi–
Török szobrai

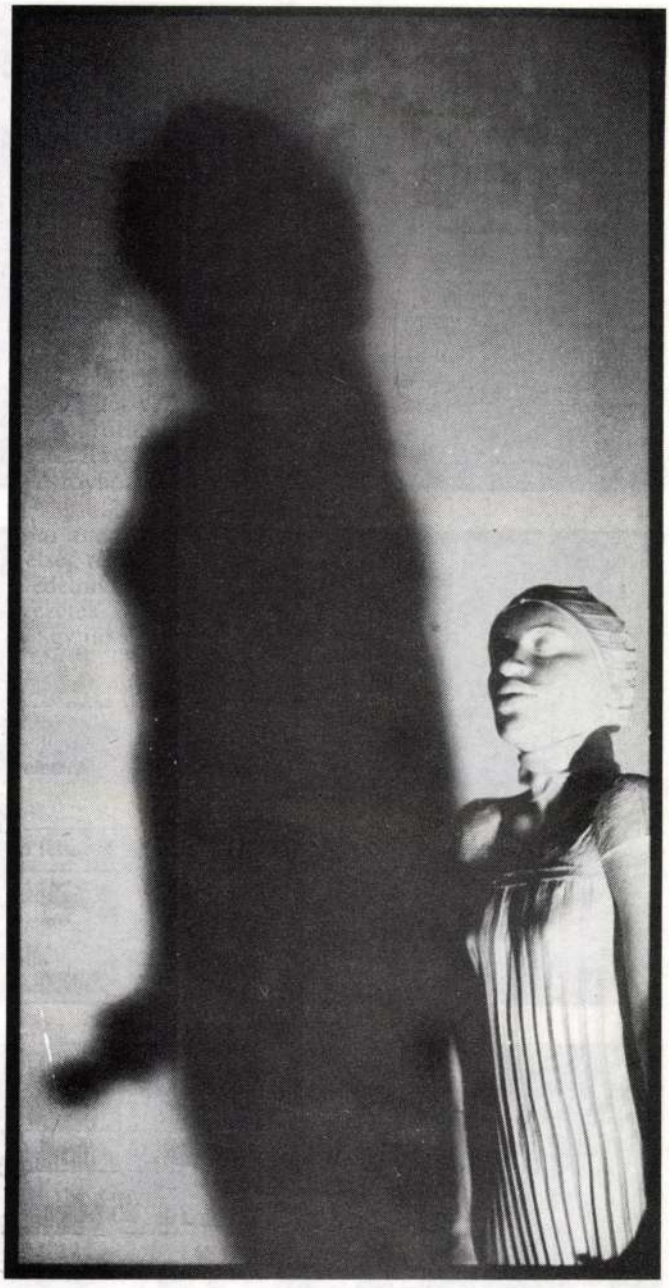

Évelő

Halálűző ragyogásban.
Csupaszon a kékülő ég alatt.

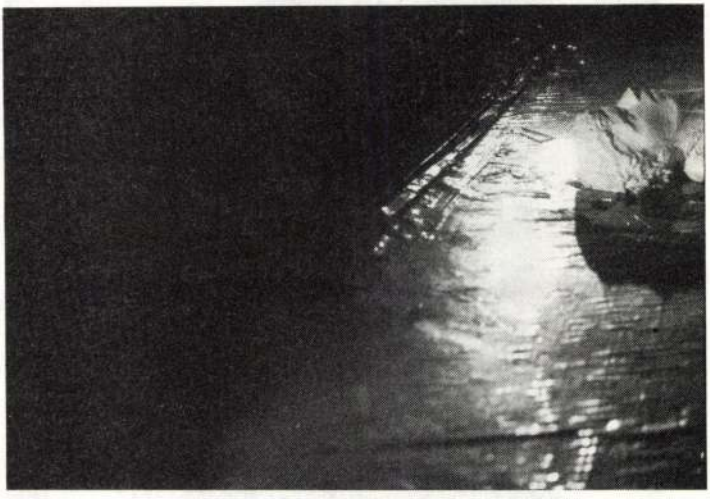

30

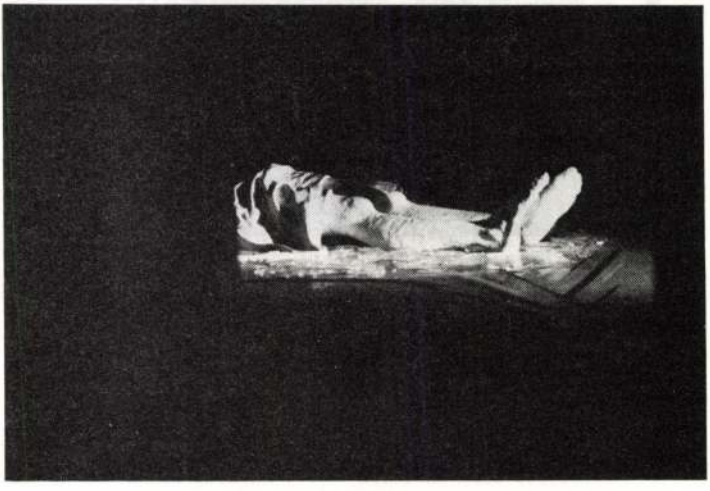

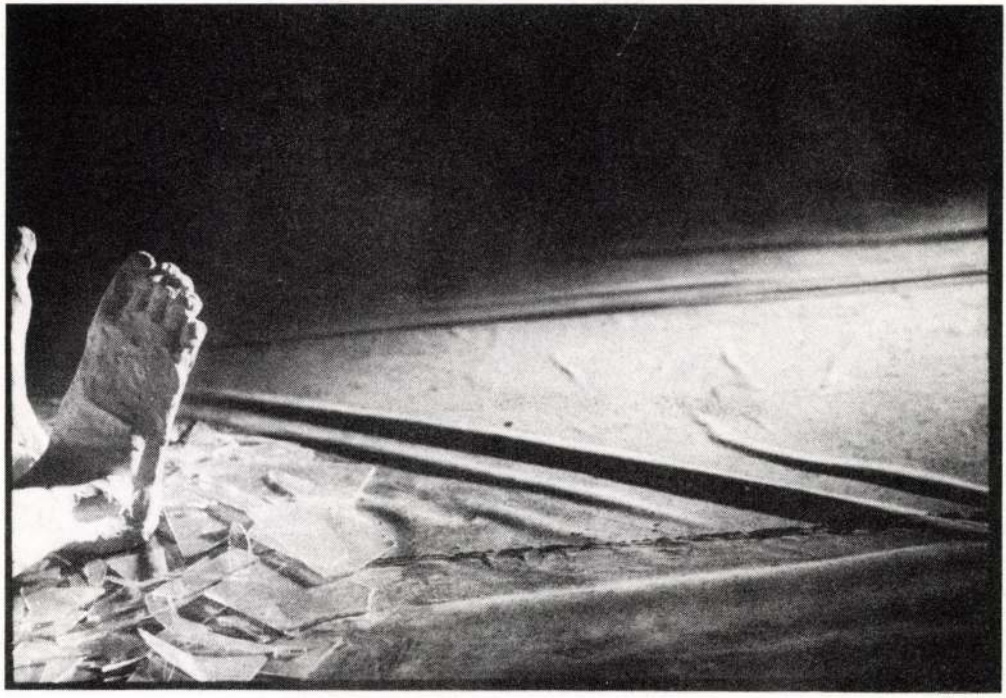

Folyamatábra

stb.-nek

Kőbezárt térben
napsütésen ballagsz át
több tonnás szívveréssel
egy zsugorodva *szépítkező*
zöld
pont
láttán.

Post Mortem

Gipszbe ágyazottan a fej.
Fehér negatívan a lüktetés.

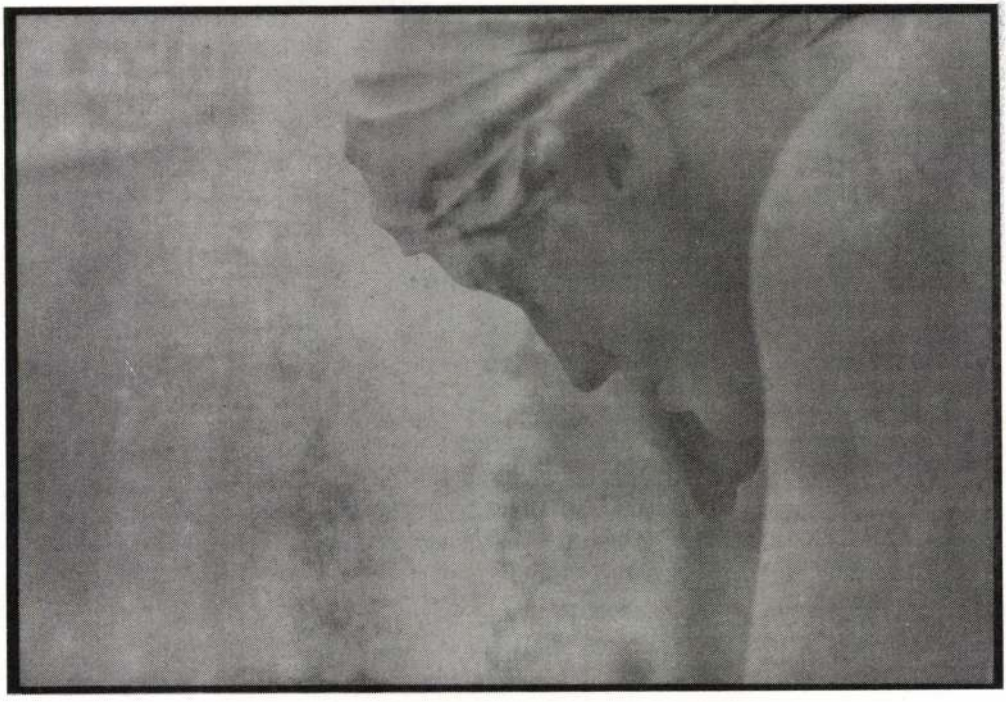

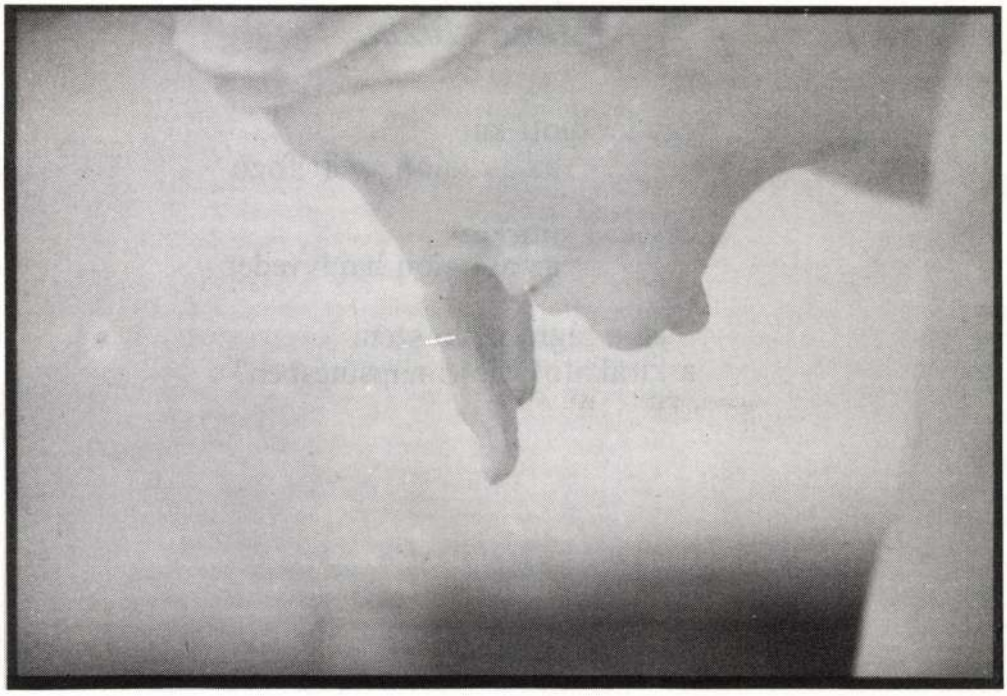

33

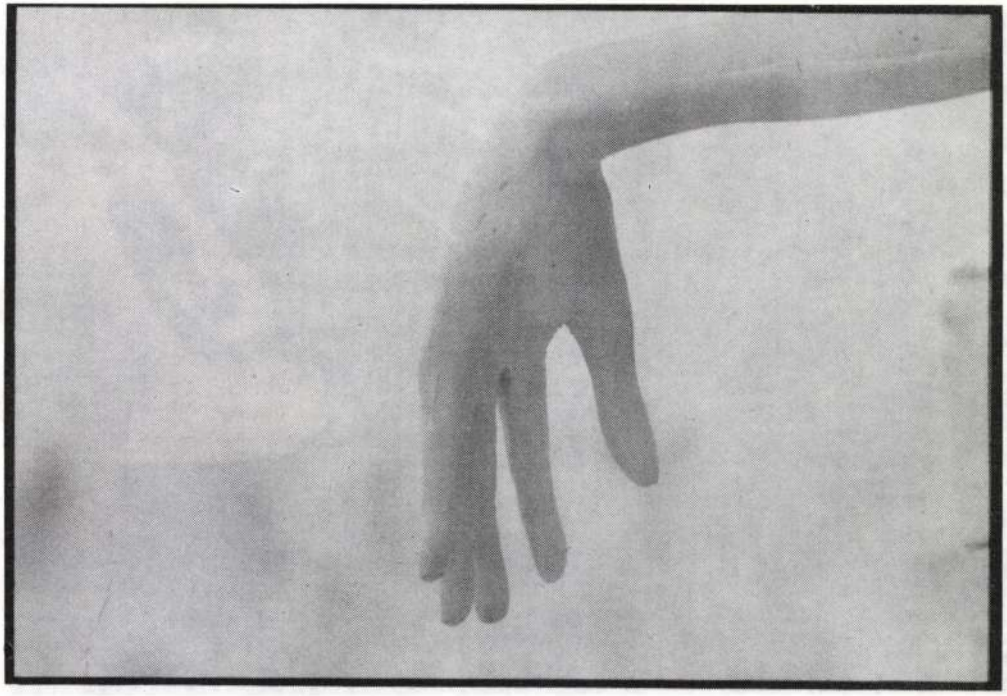

Metamorfózis

egy levágott kar
az asztalon szél(t)fogó

egy levágott kéz
az asztalon hamvveder

S az a tágra nyíló szem
a kirakatok előtti napsütésben?

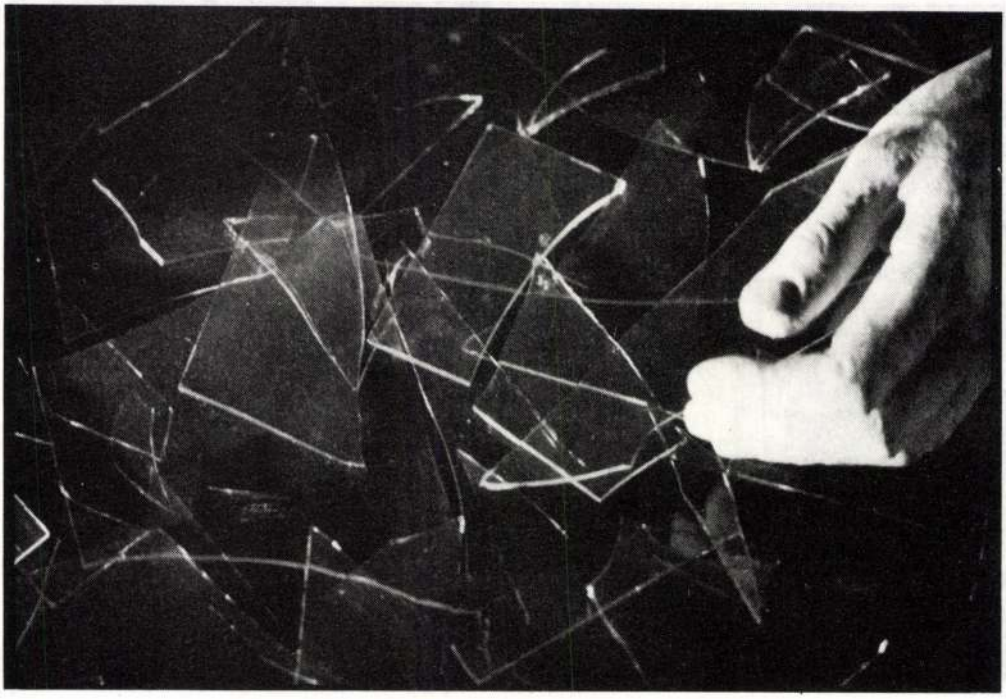

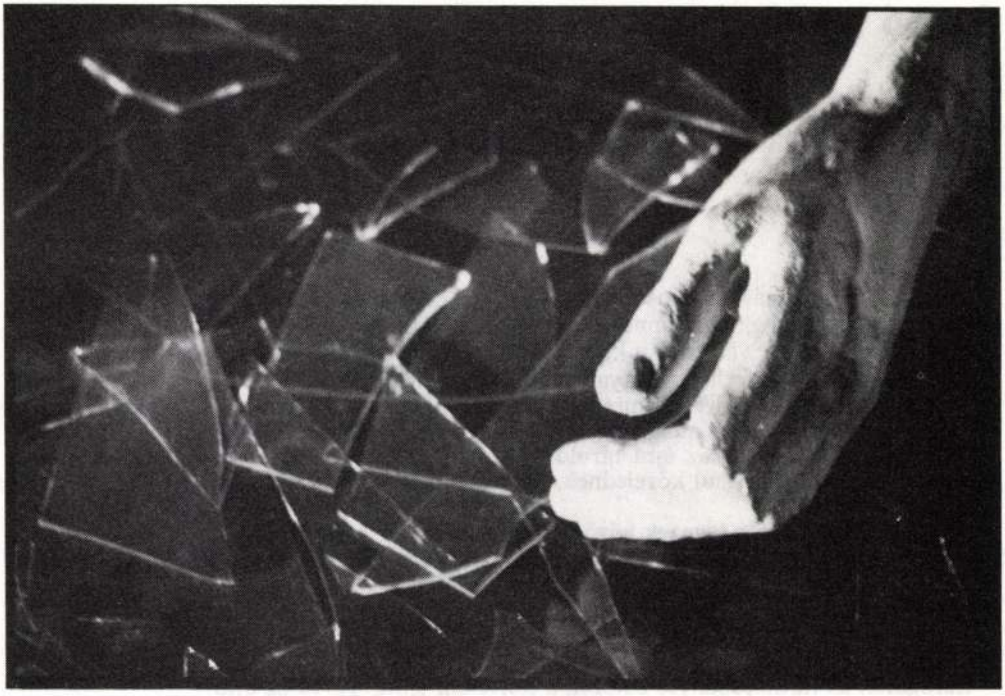

35

Szabó Antal

Lakkretikül

1

Folyosó. Jobbra másik folyosó. Klasszikus meanderminták a kövezet peremén. Hirtelen fehér köpenyes szembejövők tűnnek fel; elsietnek a fiatal pár mellett. A falakon villanyszerelési munkálat nyoma, vakolatlan köveivel olyan, mint egy félbeszakadt műtét.

Két zöld köpenyes férfi hordágyat hoz; a fiú és a lány a falhoz simulnak. „Miért van letakarva a beteg arca?" Nézik, amint az udvarra nyíló üveges csapóajtó sokáig leng; közben a köpenyesek elérik a lapos melléképületet. Odáig van ellapátolva a hó. A fiú és a lány látják, amint bemennek... majd az újra táruló ajtó nyílásában megpillantják a halott meztelen testét. A műtősök szótlanul közelednek, akinél a foltos lepedő van, kiköp.

A pár sietni kezd.

A következő emeleten betegek között kell elhaladniuk. A lift előtt tolóágy, rajta kabáttal betakart, utcai ruhás öregasszony. Sovány arcában fekete szemek; azt kérdezi velük: „Miért"?

Két középkorú asszony egy-egy szatyrot visz; egyikük éppen azt mondja: „...hat kilót fogyott...", mikor leelőzik őket. A magas, pizsamás férfi, aki mellett továbbhaladnak, a két nőt figyeli.

Látogatók és fürdőköpenyes betegek a kórterem előtt. Tárva az ajtó.

A fiú keresi szemével a nagymamát, mire az ablak mellett fekvő öregasszony félig felemelkedik. Elfogódva nézi őket. Archaikusan izmos unokája mellé mindig is egy ilyen légies teremtést képzelt.

A lány arca bemutatkozás után nyúltabb lesz; szemei nagyobbra nyílnak. Mert reggel óta gondolkodott valamin. S míg a fiú leül a kicsi, jó szagú öregasszony mellé, ő az ágy lábához húzódik vissza.

Ekkor látja meg a kezüket. A kieresedés, az ujjformák, a körömágyfélholdak nem várt hasonlóságát. A „fiú" kezét: nyolcvanévesen. Ki kellett néznie az ablakon, mert már egész nap arra gondolt, hogy ha ők ketten most tényleg megtalálták egymást, akkor ők fognak meghalni egymásnak.

Lent hosszú, szürke foltot látott; rebbent a szeme, a folt ekkor autóbusztetővé élesedett.

Így nem hallotta, amikor a nagymama megköszöni a karácsonyi ajándékot. A régi fotóról fényképezett, nagy alakúvá laborált képet a balatoni mólóról, amint középkorú asszony kétéves kisfiút vezet; a fiúcska másik kézzel kiflit nyújt az előtte ágaskodó fekete kutyának, egy nagyon fiatal nő pedig rászól a kutyára.

– Anyádra rá se vakkantott! Mindig neked udvarolt... Csak... azt nem tudtam mindjárt, ki az idősebb asszony. Kérdezem apádat.

– Reszegi Marika!

– Ugyan! Életében nem járt Fonyódon. Kérdezem nagynénédet is. Ő nem tudja! Nézem tovább, egyszer csak így szólok: „Lányom! Ez a fekete lakkretikül: az enyém! De hogy én ilyen karcsú bokájú... szép...?! Miért nem mondtátok soha...?"

*

A távolsági busz ülésén a fiú és a lány szótlanul dőltek a hátrabocsátott támlának, s a lány az ablak mellett most csak arra tudott gondolni, hogy olvad. Sokáig nem tűnt fel neki, hogy a fiú állandóan őt nézi. Egyszer azonban oldalra pillantott; s ekkor meglepetten megkérdezte, hogy mi van.

– Szép vagy – szótagolta a fiú.

A lány azt hitte: érti.

Németh Zoltán: Gregorián

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF 205

Németh Zoltán: Angyali üdvözlet

NÉMETH ZOLTÁN 1960-ban született Egerben. 1980 óta a Dunakanyar Fotóklub tagja. Önálló kiállításai: *Kalapáccsal vagy anélkül* (Vác, 1985) és *Requiem Aeternam* (Göd, 1986).

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF 205

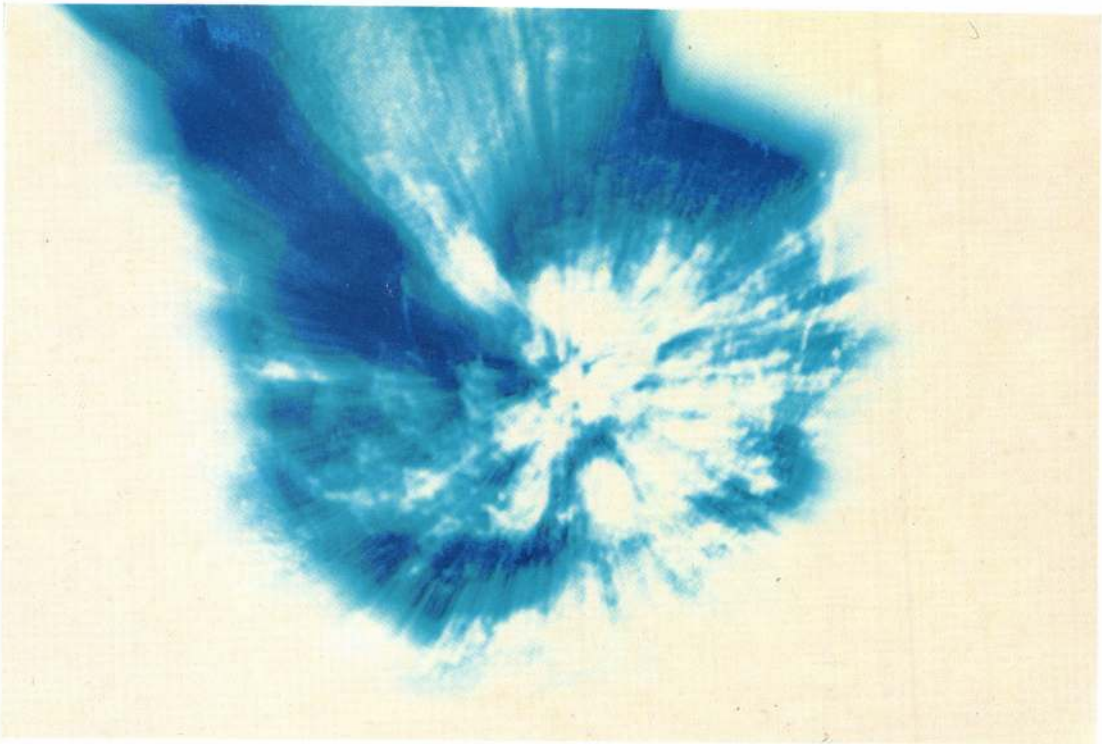

Németh Vince, [népi iparművén?]

PIROS-FEHÉR SZŐTTESEK

OGAS
ORRUHA

SHAGYOMÁNYOK

egészíti ki eddigi gyűjtését, így teljes egészében szemléltetni tudja a Rába-menti takácsok sokrétű tevékenységét. (MTI)

A csoport: Hatvan: Jugoszlávia—Wales. V: Peltola (finn). Eger: Olaszország—Magyarország. V: Redelfe (NSZK-beli).

B csoport: Debrecen: Törökország—Spanyolország. V: Rubenis (szovjet). Téglás: Izland—Svájc. V: Vojteh (csehszlovák).

C csoport: Pápa: Franciaország—Csehszlovákia. V: Menegelli (olasz). Tapolca: NSZK—Finnország. V: Ljujics (jugoszláv).

D csoport: Szombathely: Hollandia—Szovjetunió. V: Wurtz (francia). Kőszeg: Észak-Írország—Dánia. V: Halász (magyar).

A torna további műsora: *május 30-án, vasárnap a második, június 1-én, ked-*

8.

–: Egér fogai szombarruha

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 máj. 28.

Németh Zoltán, grafikus

Rajz:

Rejz

Dr. Szabó István: A bírkalábperzsel" nyárs

Élet és Tudomány. Bp. 1975. febr. 21.

370-372.

XXX
8.

NÉMETH Zoltán

Névódíj és
Kiállít Martfűn
Lásd: Márvany Sándor
„Amatőrök tárlata"

Jászkun Krónika: 1996. szept. 28.

489-ben búcsúengedélyt kér VIII. Ince pápától, zórványadatok merülnek fel *Székesfehérvár*ott, vük 1423-ból) stb. Erdélyben és peremvidékén tekinthetünk el: *Várad*on például *Hofneghel* ar polgárok 1453-as összeírásában szerepelnek lmét pedig négyen írják alá. A Barcaságban már az 1370-es évektől. Itt bizonyos *Kunz goltsmit* akönyvében, aki a templom számára monstran- a *Nicolo Demagio* olasz pénzverőt és *Firenzei* cválasztást a városban senki nem végezhetett. Az nzverők egyaránt előfordulnak. *Brassó*ban és az ötvösségre vonatkozó adatok.

elmondható, hogy ötvöseik többnyire a szerény zpontokban – a nemességét, és elvétve dolgoztak eken kívül a 14. századból *Kállón*, *Vasvár*on, az y-egy aranyművesről. A 15. század első felében recht Dürer ősei is). További aranyműveseket nyékén. Érdekes adat zárja le korszakunkat: a ristóf, Beatrix királyné várnagya számára egy k két, kívül-belül aranyozott fedeles kupát.

Némethi Zoltán

szolnoki alkalót. a szüri mivó dyjac
jutalmazta a Szolnok-megyei amatőr
képzőművészek és iparmű vészek tárlatá

Szolnok Megyei Néplap

1974. III. 4.

MDK

Németh Zsigmond, Gurahonc

Uj tagok a M. Ipm. Társ. Magyar Iparmüvészet, 1901. 291. l.

Németh Zsuzsa

rajzolói

Szabad Művészet

1957. 220 l.

nátus egyház folyó évi október
valamint ugyanezen egyháznak e
i október hó 20-án benyujtott
loma vörösréztorony sisakjának
entesitését kérelmezi, a t.Bizott-

Németh Zsuzsa

Salymos Ida: „Eskümintа" című kötetének borítóját – két egymást el nem érő emberi kezet ábrázoló – tervezte Németh Zsuzsa.

Bessenyei György: „Kimondani a magány szégyenét".

Életünk, 1976. 2. 177. old.

Németh Zsuzsa

Az Iparmüvészeti Főiskola Typo-grafikai tanszékén most végzett müvész, az intézmény disztermében rendezett diplomakiállitáson -szellemes és elegáns cimlapterveivel- szerepel, melyek Verne Gyula regényeihez készültek.
A tárlatról Vadas József ir: "Beszéljünk a grafikáról" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 2o.
XVII. évf. 3. sz. 13. lap.

Müvei szerepelnek az Iparmüvészeti Főiskola typografikai tanszéke által rendezett diplomamunka kiállitáson

Magyar Nemzet 1973 január 12

4.old.

MAGYAR HÍRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Németh Bognár

Magyar Ifjúság Erzsébet

1021

immel pedig tu-
egy abszurd tré-
tak: az üres ka-
y négyszöget vi-
a vásznon, s a
ujjaival árnyjá-
t egy „alkotó".
ag kizárólag a
ejezéséül pergett
en volt a VÉGE
ni egyetemistá
ijazott, jóked
eszkje Vaco
i kollégiun
ki. Nag
an kés
gy Viz
ióját
díj
NEMETHNE BOGNAR ERZSEBET
PETŐFI-ILLUSZTRÁCIÓ

...amné Kapcár Rózsa, művészettörténész, múzeum igazg.

Pintér és a gobelinművész, Váci András textilművész munkáit a marcali Helytörténeti és Munkásmozgalmi Múzeum képtárában rendezték. Némethné Kapcár Rózsa múzeumigazgató köszöntötte a művészházaspárt.

P.L.: Kiállítás és előadóest Marcaliban.

Somogyi Néplap, 1981. júl. 12.

NÉMET-BOLY. (Baranya.)

L. Bálint kápolna 1771.

Gerecze, 1906, 135 l,

Németbolyi
ad Bálint kápolna

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

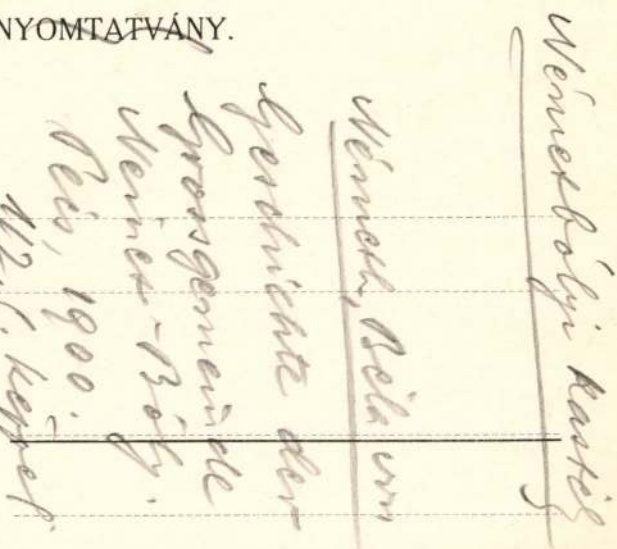

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NÉMET-BOLY. (Baranya.)

Régi templom alapfalai a temetőben.

Gerecze, 1906, 135 l.

Németboly, régi templom

Németbolyi rk.
templom

NÉMET-BOLY. (Baranya.)

R. k. pleb. templom. 1746.

Gerecze, 1906, 1351.

Németcsanádi rk.

templom

Neoreneszánsz stílű
temploma 1868–69-
ben épült Bonnaz
püspök költségén

Velics 1894

87. l

...a. Fejér zárt korona van s övvid hajat
...kötöse felett palástja prémes. Kirira-
...n."
...hátterrel, melynek mérete: 14.9. 7.9. Qu.
...á: „p. 68." áll.
...hr: Hungarisch-Polnisch-Für-
...n Anno 1400 bis 1687" pag. 68.

Nyolcas lap

E lapon jaragok keret
következő" fejedelmek kejei
ra. Fejéń zász korma van
Palástját nagy csat tartja
2. II. Lajos. Hétnyolcad b
s sem bajusza, sem perig c
rata: „Ludovic: II. R. Hu
jobbra. Fejéń nyilt korma v
Palástját elöl csat tartja.
dinand. Hétnyolcad balra
és kőszakált visel. Vértke va
„Ferdinandus I. Rex Hung
Korma van, haja s szakála
lérja réteges s vértke van öl
6. János Albert. Hétnyolc
haja vállaira omlik s sem
öltözve. Körirata: „Joh. Al
jobbra. Fejéń nyilt korma
szakála nincs. Palástját pér

Némethné Szontágh Éva.

Az Iparművészeti Múzeum kiállítást rendezett az 1971. évi állami vásárlasok iparművészeti anyagából, melyen szerepel munkája: Kékmintás tálai és porcellán füzertartói. (repr.)

Ez A Divat, Budapest, 1972. febr. 7.

Némethné Szonntag Éva

Résztvett a Művész as iparban c. kiállításon (Ipar-művészeti Múzeum, 1972. dec.).

Fekete György megnyitó-beszéde; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 27. l.

Némethné Szentág Eva M.D.K.

Vázák, repr.

Kivitelező: Kőbányai Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Némethné Szonntag Éva M.D.K.

Mokkáskészlet, repr.

Kivitelező: Kőbányai Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

MDK

Némethné Szonntag Éva

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

Némethné Szonntag Éva M.D.K.

A Veress Miklós tervezte hamutál dekorációja,repr.

Kivitelező:Kőbányai Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Németbélí rk.

kápolna

Ep. 1732

Thury Nyitra-Pozsony vm

129. l.

Szarvas augusztus 4 IV. 120.

ez érdemben nagy része van Mihályi bátor jellemének és kitartó buzgóságának. Az emlékbeszéd után *Fraknói* főtitkár jelenteni valói következtek. — Péch Antal *Magyarország bányaművelési történetét* megirván, a munkát kiadásra az akadémiához nyujtotta. Történelmi és tekhnikai részből állván, a második és harmadik osztály tagjaiból álló bizottság birálja meg, s gondoskodik közösen a költségekről. — *Kán* Ágoston 40 db aranyat hagyott pályadijul ily kérdésre: «vajjon az ember mint élőlény érintkezhetik-e más égitesteken lakókkal?» Mivel az alapitó egyszersmind azt is meghagyta, hogy ha a pályázatnak husz évig eredménye nem volna, az akadémia tetszés szerinti kérdésre tűzheti ki, most e határoztak, hogy a dij husz évig hadd kamatozzon. — *A Fáy-jutalomból* fenmaradt 1800 frtot utólagos jutalmazásra fordiják. A természettudományok összes köréből való oly munkák tarthatnak rá igényt, melyek 1877-től kezdve 1883. év végéig megjelentek nyomtatásban. A harmadik osztályt illeti a munkák kiszemelése. *A kereskedelmi műszótár* előkészületeiről a nemzetgazdasági bizottság tudatja, hogy a szerkesztésre Ballagi Mór vállalkozott, társszerkesztőül pedig György Aladárt választották. A költségek 9600 frtra számitvák, de a nyomtatás költségei nélkül. A költség három évre oszlik el s a mű 1886 év végére lesz kész a mű. Eddig 4060 frt gyült be huszonkilencz pénzintézettől. Valószinü, hogy az akadémiát nem fogja jelentékenyebb költség terhelni, mert a további adakozásokhoz remény lehet.

A Kisfaludy-társaság nov. 28-iki ülésén megválasztották a birálókat a társaság által kitüzött két pályázat versenydarabjaira. Az egyik pályázat szól egy magyar nő életrajzára, a másik pedig vig eposzra. Amazt Salamon Ferencz, Szász Károly és Heinrich Gusztáv fogják birálni, emezt pedig Lévay József, Arany László és Vadnai Károly. Felolvasást *Paulay* Ede tartott, nagyérdekü részletet mutatván be most készülő művéből, a nemzeti szinház történetéből. A fejezet czime: «Eredeti drámairodalmunk a nemzeti szinház megnyitása óta», egyszersmind Paulaynak székfoglalója volt.

Festi az irodalmi és szinházi viszonyokat, mikor Kisfaludy Károly föllép a magyar vigjátékkal, s mikor a nemzeti szinház megnyilt. A szinház megnyiltával a drámairodalom tevékenysége gyorsan kezdett fejlődni. Negyvenhat év alatt (1837. aug. 22 ikétől 1883 aug. 31-ikéig) 451 eredeti darab került szinre, s köztük csak 31 olyan, melyet már máshol hoztak előbb szinre. Szigligeti negyven évig rendkivüli munkásságot fejtett ki, valóban «áldása volt a szinháznak». Egymaga száz darabot irt, ebből harminczat hosszu időkig játszottak, s művei összesen 1252 estét töltöttek be. Kivüle 121 iró irt 320 darabot, de csak 168 darab volt több-kevesebb ideig játékrenden. Paulay érdekes részletességgel sorolta föl az irókat, kik évről-évre működtek. Van köztük több olyan, kik később a közélet más terén tüntek ki: Henszlmann Imre jeles régiség tudósunk, Mocsáry Lajos képviselő, Gajzágó Salamon a legfőbb számvevőszék elnöke, ki egyébiránt Sali Bánk név alatt a régibb irodalomba sokat dolgozott. Nő iró is volt három, s legtöbb hatást Tóth Józsefné «Brutusok és Tarquinusok» drámája tett. Gaál József «Peleskei nótárius»-a, Vörösmarty «Áldozata», gr. Teleki László «Kegyencze», Nagy Ignácz «Tisztujitása», Szigligeti «Szökött katonája» és «Grittije», Czakó drámai és Hugó Károly darabjai aratták a negyvenéves években a legnagyobb sikert. Legtöbbet irt Szigligeti után Kövér Lajos (18), Szigeti József (17), Kisfaludy Károly (15), Vahot Imre (14), Csiky Gergely (11), Degré Alajos (11), Berczik Árpád (10), Dobsa Lajos (10), Jókai Mór (10), Obernyik Károly (9), Rákosi Jenő (8), Gaál József (8), Tóth Kálmán (7), Czakó Zsigmond (6), Toldy István (6), Vörösmarty Mihály (6). Ötvenkilencz iró csak egy-egy darabot irt, a mi azt bizonyitja, hogy iróink legnagyobb részben csak mellékesen folgalkoztak a drámairással, s hogy közülök igen sokat gátolt meg a halál a további munkásságban. Jelenleg Csiky Gergelyé a legnagyobb tér. — Az érdekes el adás igénybe vette az egész ülést, és zajosan megtapsolták.

A régészeti társulat nov. 27-ki ülésén Pulszky Ferencz elnöklete alatt *Tergina* Gyula az alpári ásatásokat ismertette. Az ásatások megkezdése körül Kada Elek képviselő s a «kecskeméti kör» elnöke buzgólkodott; a kör 50 frtot adott, a többit Kecskemét városa adta. A Tiszától félórányira fekvő nagyhalom mellett hat sirt találtak s ezekben arczczal keletnek fekvő csontvázakat, továbbá bronzgyűrűket, fülönfüggőket, üveggyöngyöket, szövetmaradványokat, stb. Az egyik csontváz szájában magyar ezüst denár volt, mely I. Endre király idejéből való. Ez a hetedik olyan lelet, melynek korát érmek határozzák meg. A Duna és Tisza közti sirleletek megerősitik krónikásaink följegyzéseit őseink temetkezési szokásairól. Ezután dr. *Réthy* László értekezett a «nemzetképző elvről». Nem fogadja el sem magát a nyelvet, sem a vérséget a nemzeti fogalom alapjául. Szerinte ethnologiai szempontból kell kiindulni s nyelvet, vért, hagyományokat, geografiai viszonyokat kell számba venni. Ilyen szempontból a magyar nemzetet ugor nyelvü török, kazár, szláv és nyugoteurópai ethnologiai vegyes fajnak nevezi. — *Pulszky* Ferencz bemutatta dr. *Undset* Ingvaldot, a krisztiániai régészeti muzeum őrét, ki nehány nap óta a fővárosban időzik és muzeumunk régiségeinek tanulmányozásával foglalkozik. A svéd tanár bocsánatot kért, hogy német nyelven tarthasson előadást, az Orcsiban (Kaposvár mellett) talált bronz tárgyakról. Fejtegetésében kiemelte, hogy Magyarország mily fontos a bronzkori tárgyakra nézve.

A budapesti orvos egylet nov. 23-án, mint fennállásának 46-ik évfordulóján, tartotta évi közgyülését, melyen dr. *Réczey* Imre mondott beszédet, a sebészet fejlődéséről. E gondos tanulmányban érdekesen sorolta föl az orvosi tudománynak 15—20 év alatt történt ama nagy haladását, melyet a sebészetben ért el, s rajzolta, hogy mily egészen más képet látunk már ma a sebészeti kórházakban, hol eddig a szükkörü műtétek sikereit is annyira koczkáztatták a lázak, orbánczok, a genyvérüség. Az óriási változást három nagy eszme megvalósitása idézte elő, mely a sebészetet mai tökélyére fejlesztette: a fájdalmatlan műtét, a vérnélküli műtét és a jó lefolyás biztositása. Ma nem igen van orbáncz és genyvérüség, mert helyes a sebkezelés. Kiemelte a közelébb nálunk járt Lister nagy érdemeit a sebészetben. De — a mi reánk magyarokra igen fontos — Listert megelőzőleg egy magyar orvos, dr. *Semmelweisz* budapesti orvos volt az első, a ki kimondotta a korszakot alkotó elvet, hogy a seblázat, orbánczot, stb. nem a szervezetben létező okok, hanem többnyire kivülről bevitt, nagyobbára állati bomlási termények fertőzése idézik elő. Egy magyar orvos vetette meg tehát a deszinfekczió tanának első alapját.

MI UJSÁG?

Jókai kiállitása. Az országos kiállitásnak mindenesetre egyik legérdekesebb tárgya lesz a Jókai kiállitása, ki összes műveit s ezeknek minden nyelven megjelent fordításait teszi ki közszemlére. A nehány száz kötetre terjedő gyüjtemény külön szekrényben lesz kiállitva.

Az országos kaszinó Széchenyi-ünnepe. A magyar társasélet egyik figyelemre méltó eseménye volt a fővárosban nov. 25-én az *országos kaszinó* megnyitása és Széchenyi arczképének leleplezése. E kaszinó a fővárosban a középosztálynak kiván központot teremteni, s valósitani azokat a föladatokat, melyeket Széchenyi tulajdonitott egy fővárosi kaszinónak. Az egyesületnek máris számos és kiváló tagja van. A leleplezett arczképet gr. Zichy Jenő ajándékozta. A rendkivüli gyülésen Péchy Tamás, a képviselőház elnöke foglalta el az elnöki széket, az alkalmi beszéd megtartására pedig Földváry Mihályt, Pestmegye alispánját kérték föl.

Földváry hatásosan összekötötte ez alkalmat Széchenyi emlékével. Széchenyi alkotta hazánkban az első kaszinót, hogy a szellemi erőket egyesülésre birja, gondolatcserét, eszmesurlódást idézzen elő. E kaszinó tehát, mely szintén ezért alakult, ne engedje, hogy a minden szépet, nemest megölő közöny befészkelje magát soraiba, tekintsen mindig hazafias kegyelettel ama nagy férfiu vonásaira, kinek arczképét most leplezik le s a haladás fáklyája, melyet ő gyujtott, lángoljon ismét. E beszéd alatt hullt le az arczképről a lepel. *Péchy* Tamás köszönetet mondott gr. Zichy Jenőnek az ajándékért. Gróf *Zichy* Jenő viszont köszönetet mondott Földváry Mihálynak szép ünnepi beszédeért s hangsulyozta, hogy a magyar középosztály érdekeinek ápolása, ennek a pusztulástól való megvédése legyen az egyesület egyik feladata, mert Magyarország csak ugy lesz erős és hatalmas, ha a magyar középosztály virágozni fog. *Péchy* Tamás elnök rövid bezáró beszédével ért véget a gyülés, ezt pedig lakoma követte a Hungáriában, számos felköszöntővel.

Judic asszony, a kitünő franczia művésznő tiszteletére budapesti vendégszereplése alkalmából az irók és művészek társasága nov. 25-én, az előadás után estélyt rendezett, hogy kifejezze háláját Judic asszony iránt, ki a n áron annyi szivességet tanusitott a kör tagjainak párisi látogatása alatt. Az estélyre megjelent Blaháné is és az irodalmi és művész világ számos tagja. Az estélyen *Blaháné* és *Odry* énekeltek. Azután vacsora következett, melyen Várady Antal köszöntötte föl a franczia művésznőt, ki e magyar szavakkal válaszolt: «köszönöm szivemből.» A vacsora végén Judic asszony zongora mellett énekelt riadó tapsok közt. A két hires művésznő, a párisiak Blahánéja, és a budapestiek Judicnéje, a legmelegebben váltak el egymástól és kicserélték egymással arczképöket.

Vámbéry Konstantinápolyról. A budapesti angol körben nov. 28-án este nagy Vámbéry Ármin jeles orientálistánk a huszonöt év előtti Stambulról tartott előadást, nagyérdekü jellemzéseket szolgáltatva mind a politikai élethez, mind az átalános szokásokhoz. Először a balvéleményekről szólt, melyek a törökökről elterjedtek Európában. Aztán pedig huszonöt év előtti konstantinápolyi tapasztalatairól szólt, az akkori főemberekről, Abdul Medsid szultánról, a török gazdálkodásról, mely husz év alatt tizenöt kölcsönt termett. Találó példákkal illusztrálta előadását. Végül a törökök jövőjéről szólt. Szerencsétlenségök, hogy bármily szembetünő is a haladás, nem alaposan czivilizálódnak és a korán bir rájok legnagyobb hatással.

A «Jogtudományi Közlöny» november 30-iki (48-ik) **száma** következő **tartalommal** jelent meg: Birói szervezetünk reformkérdései. Dr. *Fayer László* budapesti ügyvédtől. — Észrevételek a közjegyzői novelláris törvényjavaslatra. Dr. *Markó Sándor* rozsnyói kir. közjegyzőtől. — Tanulmányok a magánjog dogmatikájából. Dr. *Farkas Lajos* kolozsvári egyetemi tanártól. — Törvénykezési Szemle: Felebbvitel a végrehajtási eljárásban. Dr. *Nagy Árpád* lőcsei ügyvédtől. — Különfélék.

MELLÉKLET: Curiai Határozatok. — A budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozatai. — Kivonai a Budapesti Közlönyből.

—x— **Wirth János** arany-, ezüst-, ékszer- és óra-raktára, hol gyűrük, fülbevalók, garniturák, brochetűk, karpereczek, órák, lánczok, s különféle arany- és ezüst-nemük nagy választékban kaphatók, mai számunk hirdetési rovatában részletes jelentést közöl, a melyre felhivjuk a közönség figyelmét.

SAKKJÁTÉK.

1250-ik számu feladv. Donato Fonda G.-töl.

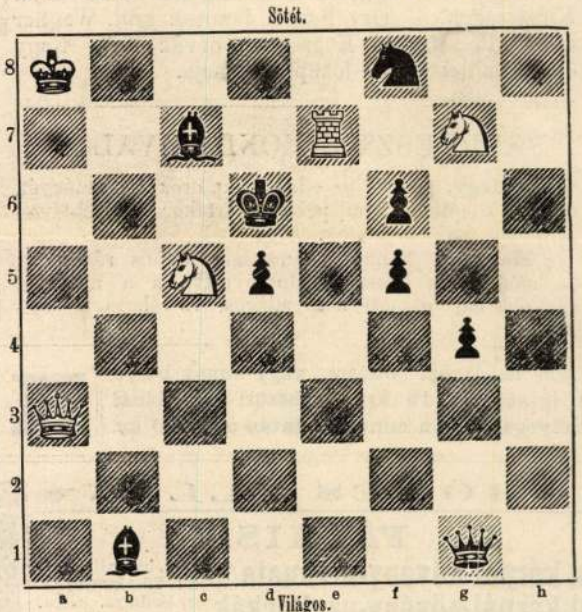

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1245. sz. feladvány megfejtése.

Bayer Konrádtól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Ha4—b6 --- --- ---	Ke5—d6
2. b4—b5 --- --- ---	Kd6—c5 (a)
3. Hb6—c8 --- --- ---	Kc5—d5: (b)
4. Bf7—e7 --- ---	Kd5—c5
5. Be7—e5 matt.	
a.	
2. --- --- --- --- ---	Kd6—e5
3. Hb6—c8 --- ---	Ke5—d5:
4. Bf7—e7 stb.	
b.	
3. --- --- --- --- ---	Kc5—b5:
4. Bf7—a7 stb.	

Helyesen fejtették meg: *Veszprémben* Fülöp József. *Nagy-Dobronyban* Németh Péter. *Budapesten* K. J. és F. H., Andorfi Sándor. *Szatmárott* Vass János. *A pesti sakk-kör.*

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: Crettier Ferencz, Esztergom főegyházmegyei érdemesült pap, esperes-plébános, 82 éves korában Budapesten. — Siebenhaar Emil, Temesvár város főmérnöke. — Ditrói Mezei Miksa, tanárjelölt, ki a kolozsvári «Magyar Polgár» czimü lapban «Detre» név alatt figyelmet keltett irodalmi dolgozatokat közölt, 27 éves korában, Gyergyó-Ditrón. — Szabó Ágoston, birtokos és Hevesmegye bizottsági tagja, 65 éves korában, Bessenyőn. — Rapolti Nagy Ignácz, nagybirtokos, 82 éves korában Budapesten, honnan holttestét Kalocsára szállitották. — Sprung Adolf, kapitány, a magyar kir. testőrség tagja, Bécsben. — Némedy Mihály, Aszód előkelő polgára, jeles műasz-

talos, ki a vajda-hunyadi vár, valamint a mácsai királyi vadászlak asztalos diszmunkáit is készitette. — Vásárhelyi Mihály, m.-décsi nyug. ref. lelkész, Nagy-Enyeden. — Prikkel László, előbb pozsonymegyei, majd Modor városi tisztviselő, megyebizottsági tag, 60 éves korában, Modorban. — Weber Pál, szeszgyáros, 64 éves korában, Szegszárdon. — Möller József, a kassai tanitóképző intézet ének- és zenetanára, 46 éves korában. — Gungl János, a pécsi székesegyház énekese, városi zenetanár, ki egykor külföldön, főkép Szentpétervártt kedvelt zeneigazgató volt, s ki kalandos élet után elhagyottan halt meg, Pécsett. — Wodianer Márton, a trieszti biztositó társulat vezérügynökségének főnöke Zágrábban, 34 éves korában. — Straner György, lelkész, Kötsén, 68 éves korában. — Svaby Viktor, jószágfelügyelő s földbirtokos, 58 éves korában, Szarvason. — Loeszl János, a szabadságharczban honvéd főhadnagy, 66 éves korában, Kistelken. — Barthl György, épitész, Nagy-Váradon, ugyanott Tar József, a «Szarvas» vendéglő tulajdonosa. — Gyulai Gaál Miklósné szül. Gyulai Gaál Vilma, a szabadságharcz honvédtábornokának özvegye, hosszas szenvedés után 71 éves korában, Budán. — Pártos Gyuláné szül. Trischler Fanni, az ismert fővárosi műépitész 33 éves neje. — Özv. Helzler Dávidné, Szenttamási Béla ügyvéd nagyanyja, *százegy* éves korában, Esztergomban. — Özv. Gromerné szül. Keller Anna, Gromer Elek káptalani nagyprépost édes anyja, 97 éves korában, Rozsnyón. — Bogdánffy Gergelyné szül. Harmath Róza, 60 éves korában, Zilahon. — Demsinszky Györgyné szül. Zachar Gizella. nyug. adótárnok neje, Kisjenőn. — Özv. Szilágyi Károlyné szül. Sándor Zsuzsánna, Szilágyi Farkas nagy-enyedi ref. lelkész anyja. 68 éves korában, N.-Enyeden; ugyanott özv. Kovrig Miklósné szül. Márton Klára, 32 éves korában. — Talcsik Pálné szül. Beness Mária, 66 éves korában, Temesvártt. — Bernátsky Bélánė szül. Bódogh Mária, Kecskeméten. — Pál Károlyné szül. Izsák Rozália, a bánffi-hunyad állami iskolák igazgatójának neje, 38 éves korában. — Váradi Károlyné szül. Baumgartner Mária, gazdatiszt neje, Királyságon. — Özv. Schön Jánosné szül. Wagner Julia, Pécsett. — Körner Adolfné szül. Nagy Jozefa, a debreczeni főkapitány neje.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

A légy. Guiard ez elmés, humoros költeményét, melyet Coquelin Budapesten jártakor oly hatással adott elő, közölni fogjuk.

Mahmud. Vannak benne igen csinos részletek; de mód felett hosszura van nyujtva s a mi még nagyobb baj: a mese nem világos. A választott versmérték (anapestus vagy dactylus) is sok bajt okoz a szerzőnek s néhol olyat döcczen, hogy alig állhat vele talpra. Mindenesetre gyökeres átdolgozást igényelne.

Gamma. A forditásban vannak egyes sorok, egyes szerencsésen talált rimek; de az egész nem mondható sikerültnek. Különös, hogy mint a gyertyafény a lepkéket, ez a nehéz (Schilleréi közt a legnehezebb) műforditásu darab (a Buvár) annyira vonzza a kezdő forditókat! A gyakorlottabb Schiller-forditók nem mernek belevágni s kezdőktől ez már az ötödik vagy hatodik kisérlet. Persze egyik sem sikerült. — Könnyebb darabokkal kellene próbálkoznia.

Betegen. Csinos — s esetieg, ha tér kerül rá: közölhető is.

Nem közölhetők. Sárgállik. Hull a fának. Mi a boldogság. Felhők mögül. Falu hosszat. Emlékönyvbe. T. I.-hoz. — Téli rege. Almos vagyok stb.

HETI NAPTÁR. Deczember hó.

Nap		Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
2	V	**G 1** Bibiána sz.	**G 1** Fejérke, A.	**20 B 24** Lef. G.	3 B. t. b.
3	H	Xav. Ferencz	Atala Kass.	**21 B. assz. a.**	4 Bermán
4	K	Borbála	Borbála	22 Philemon	5
5	S	Sabbas a., Pl	Szerafin Abig.	23 Amphilok p.	6 B., J. k.
6	C	Miklós	Miklós	24 Katal. sz. v.	7 Her. h.
7	P	Ambrus	Agathon	25 Kelemen p.	8
8	S	**B. assz. szepl. f.**	B. assz. sz. f.	26 Oszlopál. A.	**9 S. V.**

Holdváltozásai: ☽ Első negyed 7-én 1 ó. 2 pk d u

Tartalom.

Szöveg: Jókainé Laborfalvi Róza. *Törs Kálmántól.* — Vámbéry mint közép-ázsiai utazó. — Jolán. Angol regény. Irta *Black William.* — Egyveleg. — A kir. József-műegyetem uj palotája. — Judic Anna asszony. — Hartstein Margit máglyára hurczoltatása. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Jókainé Laborfalvy Róza. Kozmata legujabb fényképe után. — Laborfalvy Róza mint Gertrud «Bánk bán»-ban. Barabás Miklós 1846-ki rajza után. — Laborfalvi Róza mint Rózsa. Szatmári 1845-ki rajza után. — Hartstein Margit máglyára hurczoltatása 1855-ben. Van der Ouderaa festménye. — Jolán. — A kir. József-műegyetem uj palotája. — Judic Anna asszony.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete selyem surah, satin merveilleux, Satin Luxor, atlaszok, damasztok, selyemripsek és taffoták, méterjük 1 frt 5 krtól egész 8 frt 30 krig (körülb. 120 különb. minőségben) szállittatnak egyes öltönyökre és egész végben vámmentesen a házba **Henneberg G.** (kir. udv. szállító) selyemgyári raktára által, Zürichben. Minták postafordultával. Levéldij a Svájczba 10 krajczár.

KÖSZVÉNYESEKNEK.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállító és kerületi gyógyszerész urnak, Korneuburgban.

Nőm a mult évben makacs izomcsúztól lepetett meg, s gyógyulását csupán az Ön becses köszvényfolyadékának köszönheti; miután azonban időnkint, kivált alacsony hőfoknál, elmult bajára figyelmeztetések fordulnak elő, tanácsosnak tartom a még benrejlő hajlam megszüntetése czéljából az Ön köszvényfolyadékának folytonos használatát, s kérem tehát, sziveskedjék posta-utánvét mellett abból 5 palaczkkal küldeni.

Strasznitz, 1883 márcz. 21-én.

Teljes tisztelettel
Dr. Budik.

Kapható minden gyógyszertárban. Fő letét: Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállító kerületi gyógyszertára, Korneuburgban.

Szives figyelembe vételül. E készitmény vételénél kérjük a t. közönséget mindig **„Kwizda köszvényfolyadékát“** kérni s arra ügyelni, **hogy minden palaczk,** valamint a **carton** is a **mellékelt védjegygyel** legyen ellátva.

2 Szózat a vidéken lakókhoz.

Nem ajánlhatjuk eléggé a vidéken lakóknak, hogy a háznál mindig készletben tartsanak legalább egy egy doboz Brandt Richard-féle svájczi labdacsot, arra az esetre, hogy ha hirtelen változás állna be egészségökben (vértolulás, hólika, máj- és epebajok stb.), e biztos és semmi kellemetlen vagy fájdalmas érzést nem okozó házi szert azonnal használhassák. Egy doboz ára a gyógyszertárakban 70 kr.

Eskór (epilepsia) és **minden idegbetegség levél utján** gyógyittatik dr. Killisch speczialista által, Drezdában (Szászország). — **Ezer meg ezer gyógyitás.** A párisi tudományos társaság aranyérme.

KÖHÖGÉS ELLEN

Dr. FÁYKISS 1237

szepesi kárpát-növény-kivonata egy üveg, használati utasitással **75 krajczár.**
szepesi kárpát-növény-czukorkák egy skatulya, haszn. utasitással **35 kr.**
szepesi kárpát-növény-thea 1 csomag, használati utasitással **50 kr.**, kisebb csomag **25 kr.**
Mell- és tüdő-betegeknek!

15 év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánltattak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), náthaláz (influenza) szükmellűség, lélekzeti bajok, oldalszúrás, kifejlett torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimeritő és gyengitő betegségekben. Valódi minőségben kaphatók magánál a készitőnél **Fáykiss József** gyógyszerésznél Temesvárott (Józsefváros); Budapesten: **Török József** gyógyszerésznél, király-utcza 12. szám; **Thallmayer és Seitz,** kereskedőnél, **Édeskuty L.,** Erzsébet-tér 1. sz., **Kochmeister Frigyes utódainál,** és a legtöbb magyarhoni gyógyszertárban.

A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS
hazánk egyik legszénsavdusabb
SAVANYUVIZE
kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a viz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kivánatos.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
1883. évben 1 millio palaczk szállittatott el.
Fris töltésben
mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udv.
ásvány-viz-szállitónál Budapesten.
Ugyszintén minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

HIRDETÉSEK.

Egy hatszor hasábzott petitsor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegdij külön minden igtatás után 30 kr.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad BÉCSBEN: Dukes M. Riemergasse 12, Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2

A raktáramból származó tárgyak mindegyike a magyar királyi fémjelző-hivatal által fölülvizsgálva és törvényszerüen fémjelezve van. — A drágakövek valódisága és sulyáért vevő irásbeli jótállást kap. — Minden szakmámba vágó czikk dús választékban található raktáromon.

ÁRJEGYZÉK
WIRTH JÁNOS
arany-, ezüst-, ékszer- és óragyár-raktárából
BUDAPESTEN, IV. ker., hatvani utcza 12-ik szám alatt, a nemzeti Casino kapujával szemben.

Gyürük.

Fin. arany női gyürű	2.5	
« « pecsét-gyürű	5.—	
« « divat-gyürű	4.—	
« « férfi p.-gyürű	8, 10.—	
« « karika-gyürű	3, 4.—	
« « gyém.-gy.	8, 10, 15.—	
« « brill.-gyürű	20, 30.—	
« « püspöki gyémánt-gyürű	60, 80.—	
Türkis és granát-gyürű	1.—	
Zománcz. gyürű gyöngygyel	1.—	
« « fóliarattal	—.60	

és feljebb

Fülbevalók.

Fin. arany gyermek fülbevaló	1.50, 2.—
Fin. arany női fülbevaló	3.10
Gyémánt fülbevaló ezüstbe foglalva	12, 20.—
Gyém. fülbevaló aranyba foglalva	20, 30.—
Brilliant fülbevaló arany vagy ezüstbe foglalva	40, 50.—
Corall fülbevaló	3, 4.—
Granát fülbevaló	2, 3.—
Zománczozott fülbevaló	2, 3.—

és feljebb

Brochetük.

Finom arany broche	6, 7
Granát broche	3, 4
Corall broche	4, 5
Zománczozott broche	2, 3
Divat broche (haute fant.)	4, 6

és feljebb

Karpereczek.

Fin. arany karperecz	20, 25, 30
« « « gyémánttal	30, 40
Valódi granát karperecz	4, 5
Zománczozott karperecz valódi gyöngyökkel	5, 6

és feljebb

Garniturák.

Finom arany garnitura	15, 20
Finom arany garnitura	20, 25
Finom arany garnitura gyémánttal	30, 44
Gyémánt garnitura arany vagy ezüstben	80, 100
Brilliant garnitura arany vagy ezüstben	150, 200
Granát garnitura	6, 8

és feljebb

Valódi svajczi órák két évi jótállással.

Ezüst henger-óra 1 fedelű	—, 9
« « « 2 «	—, 12
« horgony « 1 «	—, 14
« « « 2 «	—, 16
Metall v. nicklé rem.-óra	8, 10
Ezüst remont-óra 1 fedelű	14, 16
« « « 2 «	18, 20
Arany férfi-óra 1 «	—, 35
« « « 2 «	40, 50
« rem.-óra 1 «	40, 45
« « « 2 «	50, 60
« chron.rem. 2 «	200
« női óra 1 «	—, 18
« « « 2 «	24, 30
« « remont. 1 «	28, 30
« « « 2 «	35, 40
« « « 2 « zománczozva	40, 50
« női remont. 2 « gyémánt kövekkel	50, 60

és feljebb

Lánczok.

Fin. ar. férfi r. óra-lánc	16, 20, 25
« « « hosz. óralánc	25, 30
« « női röv. div. «	20, 25
« « « hosz. óralánc	25, 30
« « collierlánczkereszt vagy medaillonra	5, 8
« « püspöki láncz	100

és feljebb

Különfélék.

Finom arany kereszt	2, 3
Gránát kereszt	1, 3
Fin. ar. ker. gyémántokkal	15, 20
« « püspöki kereszt	60, 80,
« « férfi nyakkendő-tűk	5, 6
« « « « gyém. v. más drágak.	25, 30
Fin. ar. inggomb (2 db)	3, 5
« « manchetta-g. (2 db)	5, 6
« « férfi ingg.-garnit.	15, 20
Ezüst rövid óralánczkereszt	3, 4
Finom arany medaillon zománczczal	6, 7
Finom arany medaillon gyémánt-kövekkel	20, 25

és feljebb

Ezüstneműek.

Ezüst czukorszelencze	35, 40
« dohányszelencze	15, 20
« tálcza	30, 40
« kenyérkosár	20, 30
« serleg	8, 10
Csemege-állvány ez. lábbal	8, 10
Ezüst gyermek evőeszköz	5, 6
Ez. gyerm. evőeszk. pohár.	18, 20
Ezüst kávés kanál 6 drb	12, 14
« leveses « 6 drb	—, 30
« levesmerő	—, 15
« csemege evőeszköz tokban 6 pár	—, 10
« asztali evőeszköz tokban 6 pár	15, 20
Teljes ez. evőkészlet 6 sz. kulcs. zárható bőrtokb.	120, 140
Ezüst theaszürő	5, 6
« czukorfogó	4, 6
« czukorszóró	8, 10
« sótartó	5, 6
« gyufatartó	5, 6
« kulcstartó	5, 6
« varrókészlet, tokb.	5, 6

és feljebb

Vidéki megbizások lelkiismeretes és gyors elintézésére kiváló gondot forditok és meg nem felelő tárgyakat készséggel kicserélek. — Levélbeli kérdezősködésekre szivesen és kimeritően válaszolok, s ha kivántatik, feltételesen, több darabból álló collectiót küldök be kiválasztás czéljából.

Némethi András, ötvös, 1598-1600.,
Debrecen.

Tört. Tár
1887, 594-607.
Révész: Debreceni ötvösök
rendszabályai.

Németegresi rk.

templom

(Somogy vm.)

Szt Fülöp és Jakab tiszteletére épittette fáról Biró Márton 1749-ben (a Can. Vis. szerint 1781-ben)

Pehm 760. l.

Németfalui (Lesence) rk.
templom.
(Zala vm.)
1745-ben épittette Biró Márton püspök
Pehm. 461. l

Tartó, (aranyozott rés) ovális, hullámos-díszű. Szél. 15 cm.
XVIII. század.

A San Marco-gyűjteményből.

Némethy Albert

festő

● *NÉMETHY ALBERT amerikai magyar festőművész Magyarországnak ajándékozta két, Bartók Bélával kapcsolatos alkotását. A műveket Házi Vencel washingtoni magyar nagykövet vette át Hamilton Fishnek, New York állam kongresszusi képviselőjének jelenlétében.*

● A KÖZGYŰJTEMÉNY

Népszabadság, 1989. ápr. 10.

MDK

Némethi, 2o.sz.

Téli erdő

Almásy-Tel. 3. auk. 194o. ápr. 28 l.

Weinethi András

Thieme Becker
XXV. 388. l.
(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

NÉMETHI 1. *András (Endre)*, festő, * Szatmár 1877. Rajztanári képesítést szerzett, azután több főúri családnál működött. Jelenleg rajztanár Budapesten. A tót és rutén népéletből festett képeket s illusztrációkat rajzolt az Ország-Világnak.

E. G II. 188 l

T. 4782.

rtesek csapnak össze a balról
, mely sortüzzel fogadja őket.

tin.

. v. J. Hörelich, Stadt, Bazar No.
vorbehalten.
cht d. F.M.L. Baron Jellacic an den
Windischgrätz és befejezése: Der Rest
s hat sich, ungefahr 8000 Mann gegen
kgezogen.

mér. a vk. 24.6 : 33.6 cm.

Neinethi Endre

festō

Hül 1877. Szatmár

eletrajzat lásd

B. Sz. Neineti 133. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nen

..... számu .....

ztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Veinéti Endre

Nagybányai kiáll kát 1912

83

Rokka, magyar IX. 85.

Némethi András

festő, szül. 1877. Szatmár
Rajztanári képesítést nyert
és több főúri családnál mű-
ködött. Egidőszerint polg. isk-
rajztanár Budapesten. A felső magyarországi tot
és ruthén népéletből festett
képeket, továbbá arckepeket.
Sein Werk bilden auch das
Gedenkalbum der Charfreitag-
gesellschaft, der Altar der
Tornaljaer r. kath. Kirche, und
zahlreiche Illustrationen der
Wochenrevue Ország-Világ.

Krück II. 314. l.

Koncz-féle telek Debrecenben

V. 221.

Nemethidegkúti

ev. templom

Szabó Stefan: Gedenk-
blätter zur Erinnerung
an die am 6-ten Oktober
1912 abgehaltene Jubel-
feier des 50-jährigen
Bestandes der ev.
Kirche zu Nemet-
hidegkut. Kentgothárd,
1913. 4-r. 27 l.

képzettségünk és megb
káinknál közismert és
anyagilag is szavatol
messze túlhaladó tart
már végeztünk kisebb
következő oldalon nb.
valamint vállalatok
munkákat kérésünk t
sorolni.

Tisztelettel k
hogy méltóztassék ez
és a legközelebbi mu
tételre felszólítani

Kérésünk ismé

Némethy Béla

koll. Ei ill. a Műteremben
1943. ápr.

- *Némethy Béla* képeit a Kormányzó Ur Ő Főméltósága arcképe vezéti be: szinben és rajzban egyaránt kitünő mű. Némethy általában magyar művészetre törekszik: magyar tájra, magyar levegőre, magyar kertben magyar virágokra, magyar faluban magyar emberekre. Ez a magyar piktura természetesen napfényben és szinekben fürdést jelent. De Némethy észreveszi az élet árnyékos oldalait is: kóbor magyarokat, munkakereső földmunkásokat; ezekről szeretettel festett, őket s a kort jellemző képeket láttunk. A derüs és szomoru élet témáinak ez az egymás mellett való megjelenése teszi érdekessé Némethy gyüjteményét, amelyben bibliai hatásuak a középkoriasan megfestett „Paradicsom" és a „Sárga hegy"; ez utóbbinál a Sashegy és a Gellérthegy találkozása szolgált modellül. A kiállitás április 21-ig tekinthető meg. (s. l.)

Pesti Hirlap
1943. ápr. 14.
(A Műterem kettős kiállitása.)

A képesítés megnevezése		A képesített egyének, ill. azok száma, kik részére hazai okl. adatott ki		Az 1938/39 tanévben képesített egyének közül											
				r. kath.	gör. kath.	reform.	ág. h. ev.	gör. kel.	unit.	izr.	babpt.	egyéb	Magyar honos	Külföldi honos
		férfi	nő	vallású										
Középiskolai rajztanári	hazai okl.	27	12	25	—	4	7	1	1	1	—	—	39	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polgári iskolai rajztanári	hazai okl.	3	6	8	—	1	—	—	—	—	—	—	9	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanítóképző int rajztanári	hazai okl.	2	4	5	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iparostanonc isk rajztanítói	hazai okl.	3	3	2	2	1	—	—	—	—	—	—	6	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	hazai okl.	35	25	41	2	6	8	1	1	1	—	—	60	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		60		60									60	

VASÁRNAP **11** Kat. Fek. vas. Prot. Leó Ó-g. 29. Márk	16 1/2
HÉTFŐ **12** Kat. Gyula Prot. Gyula Ó-g. 30. János	
KEDD **13** Kat. Hermeneg. Prot. Ida Ó-g. 31. Hipác	
SZERDA **14** Kat. Jusztin Prot. Tibor Ó-g. 1. Április	
CSÜTÖRTÖK **15** Kat. Anasztázia Prot. Atala Ó-g. 2. Titusz	
PÉNTEK **16** Kat. Fájd. sz. Prot. Lambert Ó-g. 3. Nikéta	
SZOMBAT **17** Kat. Aniçét Prot. Anicét Ó-g. 4. József	16

Némethy Béla

festő

Koll. kiállítása a Mü-
teremben 1943. áprilisában.

Magyarság

1943. ápr. 18.
(Két festő a Mü-
teremben.)

Németh Béla
festő
kollektív kiállítása a Műcsarnokban
1943. ápr. –

Pest. 1943. ápr. 12.
(Négy kiállítás.)

Némethy Béla

festő

koll. kiáll. kat.

Müterem 107. sz

1943. ápr.

Könyvtáramban

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

Némethy Béla

festő

148. Jézus születése, színes vuhatérv, tempera
149. Hollókői öregasszony, past.
150. Cséplés, past.
151. Munkát kereső magyarok, pastell
152. Jézus halála, gobelin betét, miserukához.
153. Litánia után, olaj.
154. Kóborló magyarok, olaj.

155. Templomozók Hollókőn, linóleum,	15.—
156. Göcsej, olajf.	50.—
157. Vasárnap délután Hollókőn, past.	45.—

Magyképírók 1939.

REPRÄSENTANZEN IN:

UNGARN: Universal Graphisches Fachgeschäft A.-G.,
Budapest VIII, Rákóczi-Tér II

RUMÄNIEN: Henry & Emanuel Fränkel, Bukarest, Str. Paris No. 16,
Postfach: Casuta Postala 443

„AUS ALT-HA

GEDRUCKT MIT TIEFDRUC

Vásárlási tudnivalók.

A műtárgy megvétele esetében a vételár 50%-a lefizetendő, mig a hátralékos rész legkésőbb a kiállitás bezárásakor esedékes.

KÉPKERETEK

HOFFMANN FERENC

KÉPKERETGYÁR

IV., Gerlóczy-u. 5. IV., Károly-körut 28.

Alapittatott 1880.

Nemzeti Szalon 1932. ápr.
77. coop. kiáll.

Némethy Béla.

Született 1897-ben Bántornyán. Gimnáziumi érettségit Zalaegerszegen tett. 1918-ban felvették a Képzőművészeti Főiskolára, ahol öt éven át Vaszary mesternél volt.

86	Mózes jelenése a simai hegyen	olajf.	Mgtul.
87	Vihar a genezareti tavon	olajf.	Mgtul.
88	Napsütéses havas táj szalmakazallal	olajf.	Mgtul.
89	Göcseji falu részlet	olajf.	Mgtul.
90	Tanulmányfej	olajf.	Mgtul.
91	Tájkép apácákkal	olajf.	85.—
92	Zarándokok	olajf.	70.—
93	Árpádházi Szt. Margitot apácává szentelik	of.	800.—
94	Jézus elfogatása	olajf.	200.—
95	Jézus menybemenetele	olajf.	120.—
96	Balaton a fonyódi hegyről nézve	olajf.	200.—
97	Lillafüredi erdőrészlet	olajf.	120.—
98	Téli reggel	olajf.	230.—
99	Csendélet havas tájjal	olajf.	200.—
100	Nárciszok, csendélet	olajf.	150.—
101	Magyaros csendélet	olajf.	120.—
102	Birsalmás csendélet	olajf.	180.—
103	Tabán, Hadnagy u.	olajf.	150.—
104	Úrnapi körmenet Dunakeszin, vázlat	olajf.	120.—
105	Úrnapi körmenet egy pestvidéki faluban	olajf.	250.—
106	Hóolvadás		120.—
107	Lágymányosi táj	olajf.	150.—
108	Rabok esti sétája	olajf.	200.—
109	Tabán	olajf.	250.—
110	Tabán, Fehérsas tér	olajf.	85.—
111	Villányi út	olajf.	180.—
112	Sárgavirágos csendélet	olajf.	200.—
113	Futbalozó gyerekek	olajf.	200.—
114	Sashegyi havas részlet	olajf.	100.—
115	Délutáni napsütés	olajf.	85.—
116	Angyali üdvözlet	olajf.	250.—
117	Somogyi pásztor szürben	olajf.	300.—
118	Három királyok	olajf.	80.—
119	Ródlizók	olajf.	200.—
120	Homokbánya	olajf.	200.—

NÉMETHY BÉLA

144	Árpádh. boldog Margit apácává avatása	600.—
145	Szent Imre halála	50.—
146	Szent László	40.—

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

Németh Béla

153 Szőllőcsendélet olajf. 500.—

Nemzeti Szalon

1918 május

tav. kiáll

Nemz. Mus.

. 51.).

győztes ifjú kissé balra fordul és szembe néz.
melyet a filisteusoknak mutat, tartja üstö-
a-kő van. Barettet visel, sötétbarna haja
kálla nincs, testét a csipőtől kezdve feke-

5 cm.
száma 507.
l ajándéka 1898: X. 8-án (392/98).
én (50/99)
~~[illegible]~~

T: 681.

NÉMETHY BÉLA

97 Apróságok mérkőzése olajf. 180.—

Nemzeti Szalon
[Sport-mű v kiáll. 1934 máj

NÉMETHY BÉLA
90. Tabán, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar városok

1940. jan.

Némethy Béla

festő

lárd

Műterem

Magyar képírók

kiáll. kat. 1937

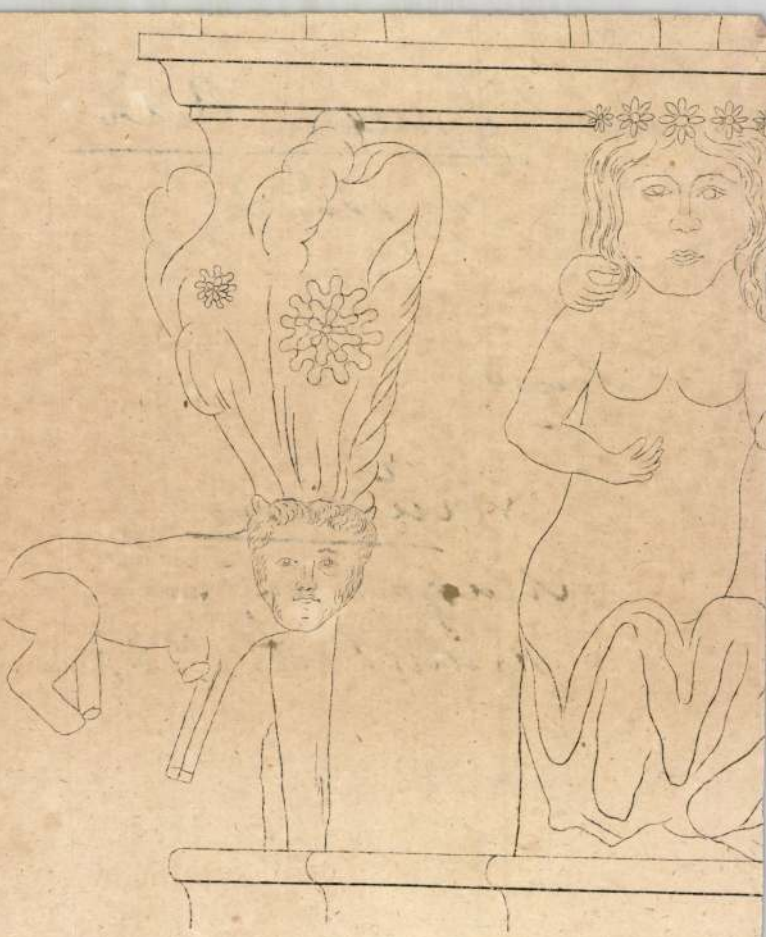

Némethy Béla

kiáll.

Nemzeti Szalon

1932. ápr.

Föv. képt.

Némethy Béla

1943. Műterem kiáll.

Göcseji utcarészlet.

linoleum

vall. és km. vásárlása

Szépművészet

1943. 159. l.

most szép jubileuma alkalmából követésre méltó, nemes példával igazolta „a dunántúli szellem" Kelet és Nyugat felé egyaránt kaputtáró kultúrvára: Győr szabad királyi város. Az az alapítvány, amit Győr városa tett, arra vall, hogy a magyar művelődés ez ősrégi központja szívvel-lélekkel teljesíti most is a multban oly kivételes eredménnyel betöltött nagy hivatását. A jubileumi alapítvány elsősorban a fiatal tehetségek pártolásáról kíván gondoskodni. A város lelkes, megértő vezetősége segíteni óhajtja a legtöbb reményre jogosító fiatal képzőművészeket és tanulmányutakra is akarja őket küldeni, a fiatal, érdemes írók munkáinak kiadását is támogatni óhajtja, de nem fog megfeledkezni a zeneművészet új magyar talentumairól sem.

Valóban, a nagymultú Győr szebben nem is áldozhatna a magyar kultúrának, mint így, hogy a nehéz körülmények között induló fiatal nemzedéket igyekszik majd pártfogásába venni. Szeretnénk hinni, hogy a nemes győri gesztus nem lesz egyedül való, hanem a többi nagy magyar vidéki kultúrgócpont is követi a nemes példát és igyekszik gondoskodni tehetséges művész-szülötteiről. Ha többi városainkban is ily megértés és bőkezű áldozatkészség nyilatkozik meg, akkor nem sorvadnak el a vidéken élő magyar tehetségek és kultúránk egyre színesebb és gazdagabb lesz.

NÉMETHY BÉLA:

131. Göcseji táj, vízf.	150.—
132. Dömösi Duna-kanyar, vízf.	100.—
133. Érdligeti őszi táj, olajf.	250.—
134. Erzsike, olajf.	150.—
135. Virágos kert, olajf.	150.—
136. Virág csendélet, vízf.	120.—
137. Rakodás a Dunán, vízf.	150.—

Nemzeti Szalon
Magyar Képírók
Kiáll.

1941
jan.

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

NÉMETHY BÉLA

Új EMBER
XLIII

tosan indí

Megőrizni a jövőnek

Erdőkkel koszorúzva, csorgó kis patak ölelésében, szelíd lankájú dombok között fekszik *Nova*, Zala megyei község.

Egykori feljegyzések már az 1250-es években említést tesznek róla, mint a veszprémi püspökség birtokáról. Mezővárosi rangja az évszázadok múlásával lassan megkopott, a városból jelentékelen falu lett. Azt, hogy mégis soknak ismerős a Nova név, két dolognak köszönhető: *barokk templomának*, melyet 1778-ban építtetett Szily János szombathelyi püspök, s a *Pländer Ferenc Helytörténeti Gyűjteménynek*, amit a helybeliek falumúzeumnak neveznek.

1954-ben kezdték összegyűjteni az iskolások a padlásokon még itt-ott fellelhető régiségeket. Az „ócska kacatokat" ingyen, szívesen adták oda tulajdonosaik, néhol még örültek is, hogy nem „szemeteskedik" tőlük a padlás. Egy régi kocsmaszobában polcokra helyezve rakták ki, amit a gyerekek találtak. A gyűjtemény hamarosan nevet is kapott az első nagy zalai néprajzkutatóról, *Pländer Ferenc esperesről*. Miért róla? Nyelvészeti és tudományos gyűjtését Nován végezte és itt nyugszik a temetőben. A jeles tudós emlékének megbecsülése előtt való tisztelet kifejezése nyilvánult meg a névadásban. Az elnevezésből mégis baj lett! „Papnépszerűsítés" — hangzott a vád, és veszélybe került a falumúzeum fennmaradása. A Párt Központi Bizottságától érkezett válaszlevél azonban helyeselte a névadást. Amikor lebontásra került a kocsma, a volt püspöki tiszttartó lakásba került a gyűjtemény.

Mi az, amiért érdemes felkeresni a Pländer falumúzeumot? Folyosójának falán *Némethy Béla* festőművész képei zsúfolt házakból álló utcasorokkal, göcseji emberek portréival idézik vissza a múltat. Mellettük tárlók őrzik a[z] keit, a parasztok zeit.

Az első terembe kulcsok, a különle[ge] festett faragott „b remt pincei hangul elbújtató hatalmas gában. Római kat iskola régi osztály mása található a r

Cserépedények, használati eszközö kaságában gyönyö a középső terembe

Göcseji házi szö dőké az utolsó te nyörködtet, szívet szép piros motívu szú téli napokon v a falusi asszonyok

A novai *Pländ téneti Gyűjtemé* szelleméhez mél őrizni a múltat h a jövő számára.

NÉMETHY BÉLA

148. Jézus születése, színes ruhaterv, temp. mgt.
149. Hollókői öregasszony, past. mgt.
150. Cséplés, past. 35.—
151. Munkátkereső magyarok, past. 120.—
152. Jézus halála, gobelin betét miseruhához, mgt.
153. Litánia után, olajf. 50.—
154. Kóborló magyarok, olajf. 150.—

Nemzeti Szalon 1939.
Magyar Képirók kiáll- apr

155. Templomozók Hollókőn, linóleum, 15.—
156. Göcsej, olajf. 50.—
157. Vasárnap délután Hollókőn, past. 45.—

90. Canaletto iskolája.

NÉMETHY BÉLA

133. Külváros, olajf.	mgt.
134. Napraforgók, olajf.	125.—
135. Rabok esti sétája, olajf.	150.—
136. Gótika, olajf.	60.—
137. Jézus mennybemenetele, olajf.	75.—
138. Dáhliák, olajf.	120.—
139. Mózes jelenése, olajf.	mgt.
140. Fekete barátok, olajf.	50.—
141. Vihar a Genezáreth taván, olajf.	mgt.
142. Fekete úton fehér apácák, olajf.	65.—
143. Jézus elfogatása, olajf.	120.—

Nemzeti Szalon 1939: tavasz.
Spirituális művészek jub. kiáll.

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Némethy Béla

festő

koll. kiáll.

ívod

Ujság. 1932. ápr. 9.

(e.a.: A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.)

Németh Béla

MAGYAR MŰVÉSZET

1932. 196.

M. KIR. HADIMÚZEUM
Budapest, I., Vár, Bástya-sétány 40.
lo.szám.

Muz.-1933.

A Műemlékek Országos Bizotts

Hivatalból
Dij átalányozva.

Némethy Béla

1934 március 25

IRÓK KIÁLLI-

Némethy Béla: Terus

A Magyarság Képes szell.

Stühmer h

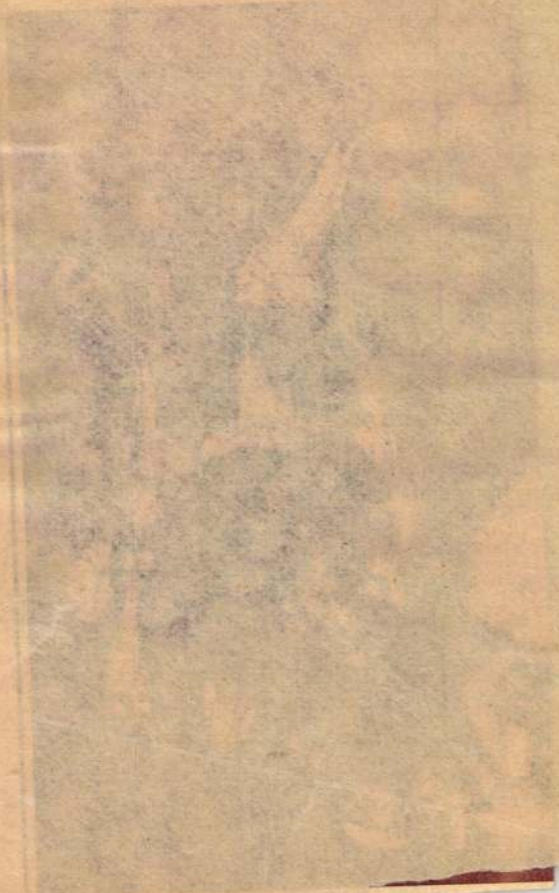

Némethy Béla

Született 1897-ben Bántornyán. Gimnáziumi érettségit kalaegerszegen tett. 1918-ban felvették a Képzőművészeti Főiskolára, ahol öt éven át Vaszary mesternél volt. 1932 ápr. koll. Eiáll. a Nemzeti Szalonban. Elétr. Mindenféle tárgyu dajf.

218

1905.

15-én + Kendalban 1802 nov. 15-én.

(van ábrázolva.
és tojásdad medaillonban)

lra fordultan szembe néz ve (Bal kezé-
rany) tálczán különféle ékszereket tart,
lógnak, olyan mozdulatot tesz, mintha
imára lefésült haja, melynek egyik fürt-
yöt font be, szemöldöke és szeme barna.
suszott.

november 11-én (954-905)

Némethy Béla

szül. Bántornyán
1897 szept 19. Rk.
3-ad éves sajtanárjelölt.
1919 nyári tanf.

Husvéti hímestojás, nagybánya-környéki

VIII. 153.

Németh Béla

1918/19 - 1925/26

Ferkèpzomfoiskèvk

118.l.

Némethy Béla

l.

Szépművészet

1941. 48. l.

Némethy Béla

Munkakeresők, olaj.

Repr.

Nagyjnagy 88. tábla

Első emeleti pagadó

Némethy Béla

A Rácz-fürdő
c. kepe repr.

Tabán kiáll-az
Uj Szalonban

Ho M Hu

38 l.

Zichy Ferencz gróf.

Térden alólig láthat
ül. Jobb kezét forgós kalpag
keztyűt tart. Diszmagyart vi
vényével és szalagjaival. Fe
sorban:

Comes Francisc
Senior Gen

Fényképnyomat, méret

Szn. 30-90
451-907-1

Némethy Béla

festő

Szépmüvèszet

1943.112.l.

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

lők:
erdülők
lozat: 1.
Híradás)
n (Váci
ján Csil
i pont.
300 m:
Híradás) 44,0. 2. Mál Ka-
n (Bakony Vegyész) 45,2,

Súlylökés: 1. Kuris Nándor (Bgy. SE SI) 14.17, 2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÓGRÁD

Németi K.

1975 SEP 4

1021

MDK

Némethy Endre

Öreg ember, of.

Magyar ég alatt, of.

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj. 16 l.

MDK

Némethy Bertalan, 19. sz.

Aratás, festm.

Ernst Múz. 21. aukc. 33 l.

Némethy Béla

Magyarság képes mell
1937 dec. 5.

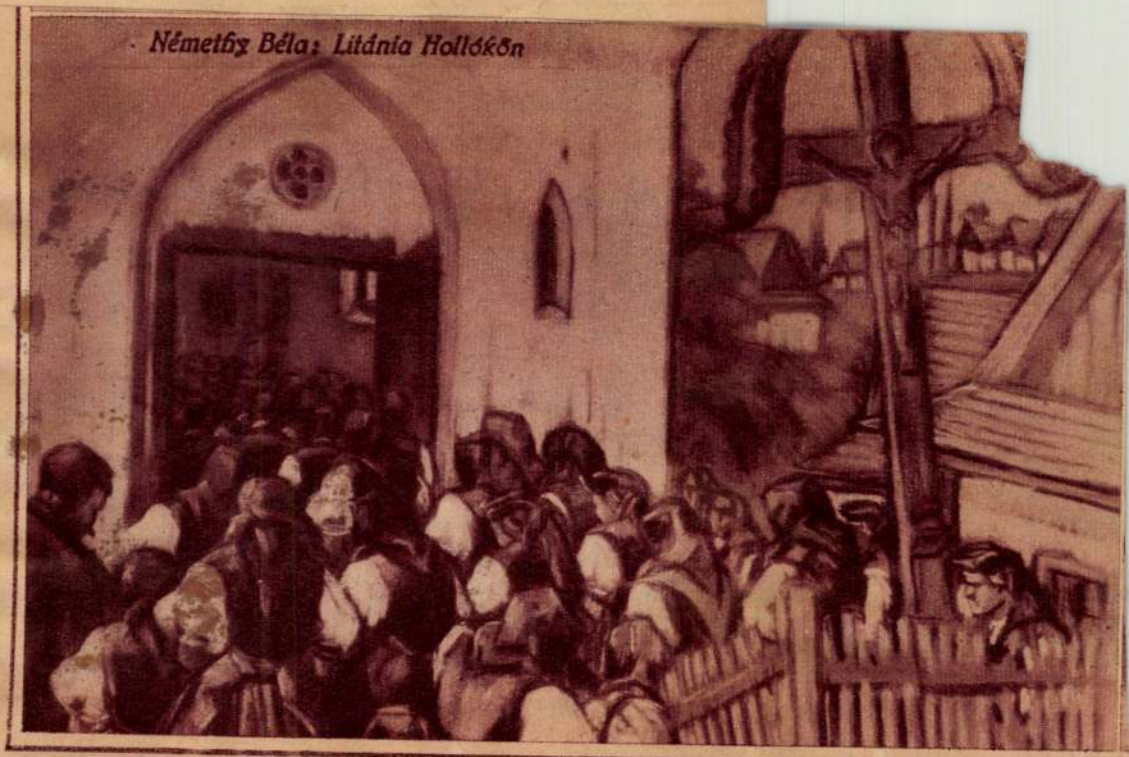

Némethy Béla: Litánia Hollókőn

miniszter (X), aki a közelben
dul, bucsuzik Chamberlain an-
a londoni konferencia után

NÉMETHY *Béla*, festő, * Bántornya 1897 szept. 19. Vaszary Jánosnál tanult a bpesti képzőm. főiskolán. Naturalista figurális- és tájképeket fest. 1932. koll. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban.

E. G. II. 188 l

T. 419.

dja körüli küzdelem van feltüntetve,
ról ágyúkkal tüzelnek a jobbra le-
lirata fölül középütt:

e-Bulletin.

th. v. J. Höfelich Stadt Bazar No. 427.
ehalten.
ch dem sich die beiden aus dem Banate
s wurden dem Feinde 4 Haubitzen und
abgenommen.

.8 : 33.9 cm.

Némethy Béla

Képzőművészet 1934. 93 l.

Némethy Béla: Terus Foto Márkus
A Magyar Képirók kiállításáról

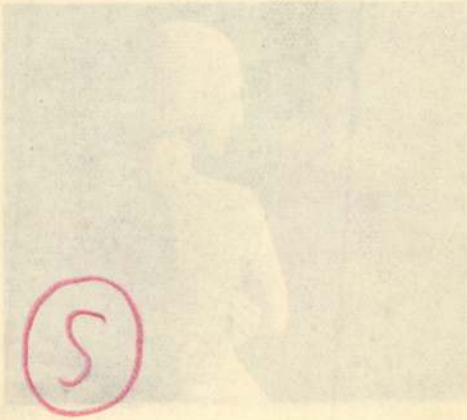

~~Gyosztonyi Béláné~~

ÉS

Némethy Béla

FESTŐMŰVÉSZEK

GYŰJTEMÉNYES

KIÁLLÍTÁSÁNAK

katalógusa

1943 ápr

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI

KIÁLLITÁSAI

KUNSTAUSSTELLUNGEN

BUDAPEST, IV.,

KOSSUTH LAJOS-U. 12.

FÉLEMELET • TELEFON: 189-654

A kiállítás megtekinthető: április 11-től április 21-ig, hétköznap 9-½ 6-ig, vasárnap és ünnepen 10-2 óráig.

KATALÓGUS ÁRA 50 FILLÉR

GOSZTONYI BÉLÁNÉ

OLAJFESTMÉNYEK:

	PENGŐ
1. Madonna gyermekkel	250.—
2. Madonna napkeleti bölcsekkel	100.—
3. Madonna szentekkel	150.—
4. Tanulmány	400.—
5. Tanulmány	400.—
6. Balatoni táj	200.—
7. Dombhajlatok, kompozició	600.—
8. Ablak előtt	600.—
9. Akt tanulmány	450.—
10. Akt tanulmány	500.—
11. Dr. Hirsch Dezsőné arcképe	mgtul.
12. G. B. arcképe	mgtul.
13. M. T.-né arcképe	mgtul.
14. Dr. Liska Béláné arcképe	mgtul.
15. Önarckép 1919.	mgtul.
16. Önarckép 1930.	mgtul.
17. Fiu ablak előtt	400.—
18. A hajnal és az ég	350.—

RÉZKARCOK: (Keret nélkül)

	PENGŐ
19. Anya gyermekével	50.—
20. Arckép	50.—
21. Dunapart	
22. Férfi arcképe	50.—
23. Kártyások	50.—
24. Öregasszony	50.—
25. Arckép	80.—
26. Vöröshajú nő	50.—

27. Öltözködő nő		50.—
28. Falusi utca		50.—
29. Öreg ember		50.—

SZÉNRAJZOK:

		PENGŐ
30. Arckép tanulmány		mgtul.
31. Arckép tanulmány		mgtul.

NÉMETHY BÉLA

		PENGŐ
32. A Kormányzó Úr arcképe. A "Honszeretet" Egyesület tulajdona.		
33. Paradicsom	olajfestmény	650.—
34. Virágos kert	"	550.—
35. Kora tavaszi táj	"	600.—
36. Nógrádi táj	"	400.—
37. Nyári délutáni táj Zalában	"	400.—
38. Tabán (Rácfürdő)	"	600.—
39. Tabán (Fehérsas-tér)	"	400.—
40. Krizantémok	"	400.—
41. Muskátlis csendélet	"	450.—
42. Késő őszi táj (Sasad)	"	550.—
43. Göcseji táj	"	400.—
44. Fekete úton fehér barátok	"	300.—
45. Búcsú	"	500.—
46. Sárga hegy	"	450.—
47. Parasztudvar Szokolyán	"	400.—
48. Napraforgós csendélet fekete háttérrel	"	600.—
49. Kóborló magyarok	"	mgtul.
50 Munkakereső földmunkások	"	"

		PENGŐ
51. Földmunkások az állomáson	olajfestmény	mgtul.
52. Kóborló magyarok	pastell vázlat	"
53. Tabán (Kőműves lépcső)	olajfestmény	"
54. Pünkösdi rózsák	"	"
55. Dáhliák és napraforgók	"	"
56. Alkonyat ősszel	"	400.—
57. Templomból jövő asszonyok	"	250.—
58. Göcseji utcarészlet	linóleum metsz.	45.—
59. Litánia Hollókőn	"	35.—
60. Zalai táj	vízfestmény	150.—
61. Szokolyai utca	"	120.—
62. Alkonyat Szokolyón	"	120.—
63. Búcsúfia	olajfestmény	mgtul.

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész,
a "MŰTEREM" művészeti vezetője

Ha kiállításaink érdeklik, kérjük nevét a pontos címével olvashatóan a látogatókönyvbe beírni, hogy a jövőben állandóan küldhessük meghívóinkat nb. címére.

"MŰTEREM" TELEFON: 189-554.
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI (KUNSTAUSSTELLUNGEN)
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. (FÉLEMELET)

Vámathy Béla

Iparrajzkiállitás - Iparművészeti Muzeum nagytermében - a kiállitáson növendékei szerepelnek.-

Nemzeti Ujság
1939.VI.11.

Vécsey Béla

Iparrajzkiállitás - Országos magyar iparművészeti
muzeumban - a kiállitáson növendékei szerepelnek.-

Esti Kurir
1929.VI.11.

Németh Béla

Pastellképe megjelent a magyar Képírók Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nyugat 1937 X. 30

Vénusberg

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Tól modellált hatyusai

Magyar Hirlap
1929.IX.8.

Németh Béla

~~Gosztonyi Béláné~~

festő

Kol. Eall. a

Műteremben 1943

ápr.

K

A *Műterem* kiállításán *Gosztonyi* Béláné és *Némethy* Béla festőművész képeivel találkozunk. *Gosztonyi* Béláné főkép mint portréfestő tart számot komoly figyelemre, de igen érdekes két kis triptichonja *(Madonna, Napkeleti bölcsek)* s néhány finom rézkarca is. *Némethy* Béla olajfestményei, pasztelljei és akvarelljei népművészetre emlékeztető színességükkel igyekeznek bizonyos magyar íz megéreztetésére, a külsőségeknél azonban ritkán jutnak tovább.

—io.

Pest, 1943. ápr. 12

(Négy kiállítás.)

II. A képesítő szak-, illetve pedagógiai vizsgálatok részletes eredménye.

A képesítés megnevezése		A képesített egyének, ill. azok száma, kik részére hazai okl. adatott ki		Az 1937/38 tanévben képesített egyének közül										
				r. kath.	gör. kath.	reform.	ág. h. ev.	gör. kel.	unit.	izr.	babpt.	egyéb	Magyar honos	Külföldi honos
		férfi	nő	vallású										
Középiskolai rajztanári	hazai okl.	24	9	25	1	4	2	—	—	1	—	—	33	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polgári iskolai rajztanári	hazai okl.	3	9	9	—	1	—	—	1	1	—	—	12	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanítóképző int. rajztanári	hazai okl.	—	3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iparostanonc isk rajztanítói	hazai okl	7	5	9	—	2	—	—	—	1	—	—	11	1
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	hazai okl.	34	26	44	1	9	2	—	1	3	—	—	59	1
	honos. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		60		60									60	

Gosztonyiné Henrik Ilona

Németh Béla

— **A Műterem kettős kiállítása.** A *Műterem* Kossuth Lajos-utcai kiállítási helyiségében *Gosztonyiné Henrik Ilona* és *Némethy Béla* gyüjteményes kiállitását láttuk. Gosztonyiné művei közül leginkább 1919-ben festett önarcképe kapott meg kezelésének nyugodtságával, határozottságával, merész jövőbe tekintésével. Ebből az időből való rézkarcai is — tájképek, arcképtanulmányok — finom munkák a fény és árnyék elosztásának biztos ismeretével. Idővel a művész e színnélküli világból a színesbe vágyott, de nem egy teljesen ujszerübe, hanem a reneszansz mesterei által irányitottba. Legalább is ezt érezzük ki szép Madonna-képeiből és „Dombhajlatok"-nak cimzett kompozicijából, amelyen egy kecses aktot látunk pihenni, eszményi tájképpel a háttérben. —

Pesti Hirlap

1943. ápr. 14.

Statisztikai adatok a képesítő vizsgálatokról 278

31.	Schulz Margit	
32.	Szentgyörgyi Kornél	A körvonal. 4⁰ kötve.
33.	Szentneményi Béla	A plakátművészet. 4⁰ kötve.
34.	Sztupkay Lajos	Modern szoborgyüjtemény a Szépművészeti Múzeumban. 4⁰ fűzve.
35.	Tóta Gyula	Korai olasz képek a Szépművészeti Múzeumban. 4⁰ fűzve.
36.	Tóth Julianna	Sandro Botticelli. 4⁰ fűzve.
37.	Varga László	A kassai székesegyház. 4⁰ kötve.
38.	Vértényi Theodóra	A gyermekrajzokról. 4⁰ fűzve.
39.	Zirkelbach László	Japán-művészet. 4⁰ fűzve.

~~Gosztonyi Béláné~~
Némethy Béla

Koll.-kiáll. a Mü-
teremben 1943. ápr.

K

A Müteremben *Gosztonyi* Béláné és *Némethy* Béla festőművész állítanak ki. *Gosztonyiné* különösen rézkarcaiban mutat maradandó értéket. Remekül tónusozott, kifejezésteljes, nagy rajzkészséggel megalkotott rézkarcai a legkiemelkedőbb munkái. Olajfestményei már nem annyira sikerültek. Színezése lazuros, szereti a nagy színfelületeket. Sikerült alkotás Ablak előtt és a Fiú az ablak előtt két olajképe. *Némethy* Béla egyrészt üde hatású, a népművészetre emlékeztető, másrészt sötét tónusú, karakteres parasztalakjaival alkot figyelemreméltót. Sikerültek linoleummetszetei és vízfestményei is. **G. S.**

Uj Magyarság
1943. ápr. 15.
(Kiállítások.)

~~Gosztonyi Béláné~~
Némethy Béla

Kall. kiáll. a Műteremben
1943. ápr.

A *Műteremben* két magyaros stílus-törekvésű festő — *Gosztonyi* Béláné és *Némethy* Béla — mutatja be olajfestményeit, akvarelljeit és rézkarcait. Az előbbi különösen mint portretista tart számot komoly figyelemre, amellett, hogy a karcoló-tűvel is meglepően könnyedén és finoman bánik. *Némethy* Béla színdús vásznai közül néhány tabáni utcarészlet, csendélet és tájkép válik ki előnyösen.

—r—

Esti Magyarország
1943. ápr. 15.
(Két kiállítás.)

MI NYOMDA
KÖRÚT 6.

yula urnak

16. BUDAPEST

Némethy Béla.

Katol.Szemle.1932.II.54-60.l.

Némethy Béla

festő
koll. kiáll-

l.

Rajzoktatás

1943. IV. cfj. 5. 11.

bontér

KEHELY,
aranyozott ezüst, gazdag trébelt rokokó díszítéssel, lábán és kosarán három-három domborított újszövetségi jelenettel, $\frac{CH}{G}$ mesterjeggyel. A talp peremén: verehrt 1773.
Magyar, valószínűleg pesti munka 1773-ból.
Paténán IHS.
Gerevich PA, 190. l. — Lepold Katalógus 102. sz.

KEHELY,
aranyozott ezüst, pozsonyi hitelesítő bélyeggel és EK mesterjeggyel.
Két példányban.
Mag. 22 cm.
Pozsonyi munka, 1775-ből.

GYERTYATARTÓ,
ezüst, vert dísszel, Louis XVI. stílű. Nagyszombati hitelesítő bélyeggel és MS mesterjeggyel.
Mag. 26·5 cm.
Nagyszombati munka, 1780 körül.
Rudnay prímás tulajdonából.

ORDÓDY KÁROLY ÁLLÓ ÓRÁJA,
fa, tetején márvány medaillonban Szent Pál, óralapján olajfestésű Pietà-kép. A hét napjait is mutatja.
Mag. 69 cm, 8 cm. magas fiókos állványon áll. Louis XVI. stílű. Alján származására vonatkozó latin vers.
Magyar munka, 1780 körül.

Némethy Béla

festő

Koll. kiáll.

Néha teljesen naturalista, néha elvonatkoztatott kompozíciókat alkot.

Ibl Ervin: A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.

Budapesti Hirlap

1932. ápr. 10.

MOB. 1150/1909. èd. XII/30

MDK

Némethy Béla

Csendélet, olaj

M. Képirók kiáll. Müterem. 1935. ápr.

MUX

Mr. Wayne Martin, Manager, Tops, Inc.
4321 Hopkins Road
Cleveland 9, Ohio

Dear Mr. Martin:

MDK

Némethy Béla

Paradicsom, olaj

M. Képirók kiáll. Müterem. 1935. ápr.

MDK

Némethy Béla

Nárcissok, olaj

M. Képirók kiáll. Műterem. 1935. ápr.

MDK

Némethy Béla

Magyar Betlehem, olaj

Sárgavirágos csendélet, olaj

Angyali üdvözlet, olaj

M.Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

13 l.

MDK

Némethy Béla

Muskátlis csendélet, olaj

Őszi rózsák, temp.

Balaton a fonyódi hegyről, olaj

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1933. jan.
13 l.

MDR

Németh Béla

Muskétás csendélet, olaj

Vasi részek, temp.

Balaton a Tonyódi Begyről, olaj

M. Képtárak Kiáll. K. Szerk. 1933. Jan.

15].

MDK

Némethy Béla

xxx Magy. Képirók Társ. kiáll. Szépművészet, 1941. 47-48 l.

Némethy Béla
Tabán, olajf.

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940, január, 1o 1.

látható. Karminpiros alapon szürke talajon áll a ruhátlan Krisztus, karját felemelve, vérző sebeit mutatja. Mögötte barna kereszt a kínszenvedés eszközeivel.

A lap külső szélén növényi díszítés között egy madár, egy ülő szarvas és egy kékruhás férfi.

282a lap: Későbbi írással ~~kotta és~~ szöveg. A külső szélen alul, bejegyzés „Per Michaelem Heugll Succentorem scholae Anno domini 1569/25 die Augusti".

282b lap: S iniciálé (170×176 mm) zöld keretben, aranyalapon kék betű. A betű belsejében a *Diadalmas Krisztus* ábrázolása látható. Aranyalapon, magas sárga trónon ül Krisztus, rózsaszín ruhában, zöldbélésű kékesszürke palástban. Glóriával övezett fején arany korona. Jobbját áldóan fölemeli, balkezében aranyalma és jogar. A lap alsó és külső szélén stilizált levéldíszítés között négy zenélő, szőkehajú, nagyszárnyú angyal furulyával, hárfával, gitárral, hegedűvel a kezükben. (361. kép.)

294b lap: (Orates nunc omnes reddamus Domino Deo) G iniciálé (180×186 mm) sárgafakóróra csavarodó kék tekercsszalaggal díszített rózsaszín keretben aranyalapon zöld betű. A betű belsejében *Krisztus a pokol tornácában* látható. A szürke téglás, pirostetős pokolkapu előtt áll Krisztus zöldbélésű fehér palástban.

ANGOL

32. (Mss. I. 21.)

Némethy Béla

Kiéváros, olaj
Napraforgók, olaj
Rabok esti sétája, olaj
Gotika, olaj
Jézus mennybemeneteleyn, olaj
Dáhliák, olaj
Mózes jelenése, olaj

Spirituális művészek kiáll. Nemz.Szal.
1939. márc. 12 l.

Némethy Béla

Fekete barátok, olaj
Vihar a Genezáreth taván olaj
Fekete uton fehér apácák, olaj
Jézus elfogatása, olaj

Spirituális művészek kiáll. Nemz.Szal.
1939. márc. 12 l.

Némethy Béla festőművész
Göcseji táj, vizf.
Dömösi Duna-kanyar, vizf.
Érdligeti őszi táj, olajf.
Erzsike, olajf.
Virágos kert, olajf.
Virágxxxxx csendélet, vizf.
Rakodás a Dunán, vizf.
Magyar Képirók kiállitása, 1941 január

a elnökhelyettesének bélyegtelen nyugtá-
ége mellett, fizesse ki és tárcán terhó-
n kiadáskép számolja el.

2. évi augusztus hó 5.-én Klebelsberg sk.

ásolat hiteléül:

Busch Ferenc

miniszteri shiv. igazgató.

Némethy Béla festőművész

Göcseji táj, vizf.
Dömösi Duna-kanyar, vizf.
Érdligeti őszi táj, olajf.
Erzsike, olajf.
Virágos kert, olaj.
Virág csendélet, vizf.
Rakodás a Dunán, vizf.

Nemzeti Szalon 1941. január 12-26

püspöki ornátusban, kezében pásztorbottal. L
széldíszítés mint 7a lapon.

99b lap: (De sancto Nicolao) Minia
(41 × 32 mm) *Szent Miklós* ábrázolás
A szent püspöki ornátusban, amint megáld
dézsában álló imárakulcsolt kezű három ruhá
kisgyereket. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

100a lap: (De sancto Huberto) Egy minia
(40 × 31 mm), amely *Szent Hubertet* ábráz
Zöld lombos erdőben a szarvas előtt té
pel a szent; a szarvas agancsai közt
resztenfüggő Krisztus. A szent csizmája pi
rövid zekéje kék, derekán aranykürt lóg. Mög
két kutya fekszik. Lapszéldíszítés mint 15b lap

100b lap: (De sancto Germano) Egy mi
tura (41 × 31 mm), amely *Szent Gerr*
ábrázolja püspöki ornátusban, kezében pász
bottal. Lapszéldíszítés mint 15*b* lapon.

101a lap: (De sancto Ludovico) Egy mi
tura (40 × 33 mm), amelyen *Szent Lajos* ábrázo
látható. Hermelinbélésű kék köpenyben, fe
aranykoronával, balkezében aranyjogart, jo
jában aranypálcát, tart a szent. Az arany
végén esküre tartott jobbkéz. Lapszéldísz
mint 7*a* lapon.

101b lap: (De sancto Lupo) Miniat
(40 × 33 mm), amelyen *Szent Lupusz* k
van püspöki ornátusban, kezében pászt
bottal. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

102a lap: (De sancto Egidio) Minia

Némethy Béla

Szerepel a hagyar Kéjdrók kiállításán a hűtőrembe hájképeivel

Emlitve: „Búcsujárók"

Nemzeti Ujság 1937 IV. 4.

SÁG 937 - III. 31.

Németh Béla

— **A „Magyar Képirók" kiállitása.** *(Műterem-Szalon.)* A „Magyar Képirók" néven szervezkedett művészcsoport néhány évvel ezelőtt sokat igérő kiálitásokon mutatkozott be a Nemzeti Szalonban. Csupa erős nemzeti érzésű művész állt egymás mellé, hogy tárgyban is, felfogásban is magyar művészetet produkáljanak. Képeik és szobraik tárgyát a magayr hősmondákból meritették s hozzá a kifejezés formáját a népművészetből. Néhány friss tehetség szinben, formában sok érdekeset igért. A csoportnak ez a mostani kiállitása, sajnos, visszaesés a régebbikhez képest. Néhány értékes művészünk el is maradt róla. A kik eljöttek reá, azokban jólesően ismerünk rá régebbi kiállitásunkon mutatott bizonyos tulajdonságaikra: mindenekelőtt a képzőművészet tarka-barkaságából táplálkozó szinörömükre, a magyar festésnek arra a kvalitására, amelynek elgyöngülésére sajnálkozva mutattunk rá nem egyszer modernjeink munkásságában. Sok frisseség, el nem fáradt életöröm érzik a kiállitáson résztvevőkben. De ugyanakkor elkedvetlenitően hat, hogy művészetük mesterségi részében nem jutottak előbbre. Bántó dilettantizmus érzik még

tisztika által fel nem sorolt és Fenvő Miks
által felsorolt terheket, melyek szakkörök
ben elfogadott és uralkodó felfogás szerin
a termelési költséget 13, maximum 14%-ka
emelik, akkor megállapithatjuk, hogy a
össztermelési és eladási költség 1825 millió
pengő. Az igy jelentkező egyenleg adja, a
rendelkezésre álló számadatok tanulsága
szerint, a gyáripar profitját 350 millió

Lujság 1937 III. 31

Némethy Béla

Magyar képirók II. kiállításán a Nemzeti Szalonban olajfestményeivel szerepelt.

M. 934. III. 18.

Németh Béla

Magyar képírók kiállításai a Nemzeti Szalonban "Háromkirályok" és "Göcseji falu" c. képei szerepeltek.

PH.934.III.18.

Némethy Béla

Magyar Képirók kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Némethy Béla: Terus

Magyar sóg. 934. III. 25.

Némethy Béla

festőművész

Magyar Képirók kiállítása - Balassagyarmaton a múzeum díszermében - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.14.

Némethy Béla

festőművész

A Magyar Képírók művészegyesülete képzőművészeti kiállítása - Balassagyarmaton - képével szerepel.

Magyarság
1935.VI.27-

Némethy Béla

A vidéki iparos tanonciskolák rajztanárainak kiállitásán "Mennybemenetel" c. képe.

Függ.934.VI.17.

Németh Béla

Kiállított Salzburgban a Magyar Képírók Társasága kiállításán.

Magyarország 1935. IX. 21.

Némethy Béla

Tájképei a Nemzeti Szalón 77-ik csoportkiállitásán.

Est, 932.IV.10.

Némethy Béla

Tájképei a Nemzeti Szalón csoportkiállitásán.

8.O.U.972.IV.10.

Némethy Béla

"Tájkép apácákkal"c. festménye a Nemzeti Szalón
77-ik csoportkiállításán.

P.H.932.IV.10.

Németthy Béla

szerepelt a magyar Képzőművészek Kiállításán.

M. kir. 1939. IV. 29.

Némethy Béla

B.H.932.IV.10.
M.932.IV.10.
N.U.932.IV.9.
P.N.932.IV.10.

1932, ÁPRILIS 10, VASÁRNAP B.H.

IRODALOM.

A Nemzeti Szalon csoportkiállítása

A *Magyar Művészeti Sorsjáték* kiállításával egy időben a Nemzeti Szalon néhány művész gyüjteményét is bemutatja. A legjelentősebb köztük kétségtelenül a Párizsban élő *Corini* Margit sorozata. Corini Margit, a monoklis, férfias kinézésű önarcképe után ítélve, mint ember és mint művész egyaránt érdekes egyénisg. Magáévá tette a modern párizsi piktura szellemes és izgató narkotikumát és ennek varázsával itatja át a párizsi utcák éjjeli világából vett színötleteit. Primitívség és raffináltság vegyül össze mondain és hallatlanul korszerű művészetében, melynek vonzó különlegességét talán

Némethy Béla festőművész

Műveivel szerepelt a Nemzeti Szalon csoport-
kiállitásán.

E.K.032.IV.10.

Némethy Béla MDK

Őszi göcseji táj, olf.

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Némethy Béla MDK

Őszi göcseji táj, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

Némethy Béla festőművész

Lauranai kikötő

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása. 1930. december V. Salon

Szent Anna ereklyéjével. Talpas.
Mag. 39 cm.
Bécsi munka, 1820 körül.
Scitovszky prímás szerezte Bécsből.
Lepold Katalógus 246. sz.

EREKLYETARTÓ,
Nepomuki Szent János ereklyéjével, aranyozott ezüst.
Mag. 27 cm.
Magyar munka, 1820 körül.
Jordánszky Elek esztergomi kanonok ajándéka, 1820 körül.

EREKLYETARTÓ,
Nepomuki Szent János ereklyéjével, aranyozott ezüst.
Mag. 33 cm.
Magyar munka, 1820 körül.
Jordánszky Elek esztergomi kanonok ajándéka, 1820 körül.

EREKLYETARTÓ,
több szent ereklyével. Empire stílű.
Mag. 27 cm.
Magyar munka, 1820 körül.

PÁSZTORBOT,
ezüst, empire ízlésű.
Mag. 193 cm.
Bécsi munka, 1820 körül.

RUDNAY PRÍMÁS ZSEBÓRÁJA
arany.
Átm. 6 cm.
Francia munka, 1820 körül.

Némethy Béla festőművész

Hollókői templom előtt I. olajf.
Szánkázás, olajf.
Csendélet, olajf.
Gáborjánházi asszony, past.
Hollókői templom II.past.
Konyha előtt, past,
Göcsei udvar, past.
Téli reggel Budán, olajf.

Nemzeti Szalon, 1937. okt.30.

Virginis. XV. sz. 62b lap.

Némethy Béla, festőművész

Csnedélet, olaj
Bucsujárók, olaj
Nárciszok, olaj
Őszi tájkép olaj
Tájkép, pasztel
Hollókő, vizfestmény
Napraforgó csendélet, olaj
Sashegy, olaj
Göcseji falu, linoleum metszet.

Müterem, Képzőművészeti Kiállitás, 1937. március

egy pirostetős épülettöredék emelkedik ki. (337. kép.)

22a lap: (38. Psalm.: Dixi: Custodiam vias meas) *D* iniciálében (69×74 mm) a *Betlehemi gyermekgyilkosság* jelenete. A betűt, kék keretben, arany alapon rózsaszín, kék, vörös, zöld indafonatok alkotják, amelyekből felül zöld eprekkel s levelekkel díszített, spirálisba kanyarodva, két egymásba csavarodó indaszár felkúszik a lap felső széléig, ahol az inda végén hosszúfarkú kis, vörös mókus ül.

A betű belsejében oldalt ül az aranykoronás Heródes, kék ruhában, piros köpenyben. Jobbjában arany jogar. Előtte kék páncélos, piros köpenyes katona felemelt jobbjában tartott hosszú karddal lesujt a balkezében lévő gyermekre. Lába előtt egy másik gyermek lefejezett teste. Mögötte még egy zöldköpenyes katona. Heródes mögött egy férfi feje látszik. (338. kép.)

26a lap: „. . . . . Anno Domini MCCLXXIX Id. Jan. scriptum est." (Vörös betűkkel.)

46b lap: A miniatura (186×130 mm) az *Utolsó vacsora* jelenetét ábrázolja. Kerete a két hosszanti oldalon hullámvonalban megtörik. Oldalt ül Krisztus. Balkezében fehér ostyát tart. Ruhája kék, palástja vörös. Mellette félkörívű asztal, amely a rajtalevő nagy hal formáját követi. Az asztal körül tömött sorban helyezkednek el a hatalmas Krisztusnál jóval kisebb apostolok. Elől, hátsó nézetben, négy apostol ül, kiknek glóriája az arcuk előtt van. Felül négy pillérfőn nyugvó, hármas tagoltságú, zöld-sárga boltív látható, két csomóra kötött piros lepellel. A miniatura felső szélén a keretből egy-egy háromasosztású épületrészlet emelkedik ki. (339. kép.)

47a lap: (68. Psalm.: Salvum me fac, Deus) *S* iniciálé (76×70 mm) arany alapon, zöld sárkány-

Némethy Béla festőművész

Jézus születése, szines ruhaterv, temp.
Hollókői öregasszony, past.
Cséplés, past.
Munkátkereső magyarok, past.
Jézus halála, gobelin betét miseruhához
Litánia után, olajf.
Kóborló magyarok, olajf.
Templomozók Hollókőn, linóleum
Göcsej, olajf.
Vasárnap délután Hollókőn, past.

Nemzeti Szalon, 1939. okt. 30.

Francia munka a XV. század első feléből. 1817-ben Biron kurlandi herceg ajándékozta Rohan Berta hercegnőnek, Prágában. 1855-ben Simor János hercegprimás tulajdonában volt. A Simor-könyvtár letétje.

197b lap. „Hunc codicem venui expositum emit, suumque fecit anno 1885 Joannes Cardinalis Simor Aepp. Strigon." Alatta „Pragae 7. Sept. MDCCCXVII. Princip. Bertae de Rohan in memoriam intimae venerationis Princeps Biron de Curlandia.

198a lap: A *Rohan-család címere.* XIX. századi munka. Zárt koronával díszített hermelinbéléses vörös palást előtt két sárga oroszlán tartja a kettős címerpajzsot. A nagy négyelt pajzs 1. és 4. ezüst-mezejében ágaskodó, aranykoronás karminpiros oroszlánt, 2. és 3. kék mezejében szürke szarvast mutat. A középen elhelyezett kis négyelt pajzs 1. és 4. aranymezejében koronás AS monogramm, 2. vörös mezejében ágon ülő fekete holló, 3. vörös mezejében három ékalakú ezüst csík fölött zárt korona látható. A címer alatt nyitott tekercsszalag, felirattal: CONSTANT DANS L'INFORTUNE.

Dankó Monimentum 4. sz. — Dankó Simor 110. l. 4. sz. — Simor János bibornok könyvtára. Magyar Sion, 1887. 647. l. 4. sz. — Sujánszky 179—180. l. — Egyházműv. Kiáll. 1930. 161. l. 617. sz.

21. **HORAE BEATAE MARIAE VIRGINIS.**

Latin és francia. Kis quart. XV. század.

Hártya. 200 × 140 mm. 160 levél. Hiányos Texturaírással 17 sorba írva. Vörös feliratok és szövegrészek, színes alapra festett arany kezdőbetűk. 19 *lapkeretdíszítés,* 161 *lapszéldíszítés,* 19 *iniciálé,* 12 *iniciáléba illesztett miniatura,* 8 *egész lapot betöltő miniatura.* Kötés: XVI. századi elkopott feketebőr vastag papírlemezen,

Németh Béla

A Stúdió kapja

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963.
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

38 o.

Némethy Béla

Őni táj

Olaj

Repr.

A Sudoperti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

Némethy Béla

Részt vesz a Balatoni Társaság Nemzeti Szalonban rendezett Kiállitásán

U.93e.IX.21.

Némethy Béla

festőművész

Magyar Képírók Társasága csoportos kiállítása - Ponce-
ti Szalónban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.I.22

Németh Béla

festőművész

Magyar Képirók Művésztársasága kiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.I.14.

Némethy Béla

festőmüvész

Magyar Képirók kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Csendéletcikben igazi festői kvalitásokat találunk.

Budapesti Hirlap
1933.I.15.

Némethy Béla

festőművész

Magyar Képírók kiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

Főleg csendéletben érvényesíti jó festői csabozcik.

8 Órai Ujság
1933.I.15.

Németh Béla

festőművész

Magyar Képirók Társasága csoportkiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

Magyarság
1933.I.15.

Vémethy Béla

festőművész

Magyar Képirók kiállitása - Műterem helyiségében - kézével szerepel. A képzelet a talaja művészetének. „Paradicsomkert" c. olajfestménye megragadóan fantasztikus látomás.

U j s á g
1935.IV.4.

MDK

Némethy Béla, festöm.

gyüjteménye egy erösen fejlödö müvész komoly tanulmányait mutatja be.

Képzömüvészet.1932. 109.1.

Némethy Béla.

A Nemzeti Szalon 1932-ben kiállitotta müveit

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Némethy Béla.

a "Magyar Képirók " egyesületének tagja. Részt vett a társaság által a Nemzeti Szalonban rendezett első kiállitásán 1933-ban.

Bende J:
a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Némethy Béla

"Göcsej" c. alkotása a "Magyar Képirók" kiállitásán.

Rónay Kázmér: A "Magyar Képirók" a Nemzeti Szalonban.

Képes Krónika, 1939.XXI.18.sz. 64.l.

MDK

Némethy Béla

résztvett a kiállitáson.

1962. dec. 17-30.

Tóth Jenő: Valódi művészeti élm nyt nyujtott a
budapesti póstás képzőművészek
szakkörének kiállitása.
Szocialista Pósta/19/ 63. l. szám

MDK

Némethy Béla

Göcsej

Rónay K.: A "Magyar Képirók" a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. - 18.sz.

MDK

Némethy Béla

Műveivel szerepelt a Magy.Képirók Tarsasaga kiállitasan.

(K-f): Két kiallitas.

Az Est, 1939. apr. 16. 10.1.

MDK

Némethy Béla

Arpádhazi Boldog Margit apácava avatasa, olajf.

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ kiállitása. 1930. Kat. 31.l.

MDK

Némethy Béla

Őszi göcseji taj. Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jún.1-18-ig. 19.1.

MDK

Némethy Béla

Árpádh. boldog Margit apácává avatása.
Szent Imre halála.
Szent László.

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállításának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Némethy Béla

Hűvelvel szerepelt a Magy. Képirők kiállításán.

Cikk: A Magy.Képirők kiáll.

Képzőművészet. 1934. 89.1.

M.D.K.

Némethy Béla

"Birsalmás csendélet" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap a ~~Nmeszti~~ Nemzeti Szalon csoportkiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1932. ápr. 24-3o. XXII. évf. 18. sz. 53. lap

MDK

Némethy Béla

Hóolvadás, olaj

Bucsu, "

Ünnepi körmenet Dunakeszin, olaj

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1933. jan.

13 l.

13 I.

MDK

Némethy Béla

Zuzmarás karácsony, paszt.

Csendélet, olaj

Háromkirályok, olaj

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc. 13 l.

МДК

Ньюетну Вдіа

Лимаєва кєнєсєну, раваєт.

Оаєаддіет, оіаj

Нєгємєіґдуок, оіаj

М. Кєрігєк Кґєіі. Н. Зєаі. 1934. мєгс. 15 І.

MDK

Némethy Béla

Terus, olaj

Göcseji falu, olaj

Téli reggel, olaj

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc. 13 l.

MDK

Némethy Béla

Pirospünkösd, olaj

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc. 13 l.

MDK

Némethy Béla, festö

Öreg pásztor.
Havas csendélet.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Némethy Béla, festö

Tabán á Gellérthegyröl.
A Rácfürdö környéke.
Fehérsas tér a Gellérthegyröl.

Uj Szalon.-Tabán kiállitása. 1934.máj.-1934.ápr.
Kat.

MDK

Némethy Béla

Fekete uton fehér apácák, of.

Jézus elfogatása, of.

Spirituális müvészek kiáll.Nemz.Szal.1939 márc.

12 l.

MDK

Némethy Béla

Mózes jelenése, of.

Fekete barátok, of.

Vihar a Genezáreth taván, of.

Spirituális művészek kiáll.Nemz.Szal.1939.márc.

12.1.

MDK

Némethy Béla

Gótika, of.

Jézus mennybemenetele, of.

Dáhliák, of.

Spirituális müvészek kiáll.Nemz.Szal.1939.márc.
12.l.

MDK

Némethy Béla

Kelenföldi táj, of.

Pedagógus szakszervé I.képzőm. kiáll. 1947.máj. 6. l.

MDK

Némethy Béla

Hollókői templom előtt I. of.

Szánkázás, of.

Magyar Képirók kiáll. N.Szal. 1937. okt.

MDK

Némethy Béla

Csendélet, of.

Gáborjánházi asszony, paszt.

Hollókői templom II. peszt.

Magyar Képirók kiáll. N.Szal. 1937. okt.

MDK

Némethy Béla

Konyha előtt, paszt.

Göcseji udvar, paszt.

Magyar Képirók kiáll. N.Szal. 1937. okt.

MDK

Némethy Béla

Külváros, of.

Napraforgók, of.

Rabok esti sétája, of.

Spirituális művészek kiáll.Nemz.Szal. 1939 márc.

12.1.

MDK

Némethy Béla

Gyüjteményes kiállitása a Müteremben.

Cikk: A Müterem kettős kiállitása.

Pesti Hirlap 1943.ápr.14.

MDK

Némethy Béla festőművész

Koll.kiáll.a Müteremben 1943.ápr.:
Olajfestményei,pasztelljei és akvarelljei.

-io.:Négy kiállitás.

Pest, 1943.ápr.12.

MDK

Némethy Béla

A Müteremben kiállitott képei erősen közepes mesgyén haladnak, egyetlen jellemzője, mely figyelmet érdemel, az a magyaros akccentus, mely sok müvét különösen csendéleteit és népi alakjait rokonszenvessé teszi.

/-is-/: Két festő a "Müterem" -ben.

Magyarság 1943.ápr.18. 15.o.

MDK

Némethy Béla

Néhány tabáni utcarészlet, csendélet és tájképe a Müteremben rend.koll.kiáll.-on.

/-r-/: Két kiállitás.

Esti Magyrország 1943.ápr.15.

MDK

Némethy Béla festőművész

Krizantémok	olajf.
Muskátlis csendélet	"
Késő őszi táj /Sasad/	"
Göcseji táj	"
Fekete uton fehér barátok	"
Bucsu	"
Sárga hegy	"

Gosztonyi B.-né és Némethy B.festőm.Gyüjteményes kiállitásának katalogusa 1943.ápr.

MDK

Némethy Béla festőművész.

A Kormányzó ur arcképe
Paradicsom olajf.
Virágos kert "
Kora tavaszi táj "
Nógrádi táj "
Nyári délutáni táj Zalában olajf.
Tabán /Rácfürdő/ "
Tabán /Fehérsas-tér/ "

Gosztonyi B.-né és Némethy B. festőm.Gyüjteményes kiállitásának katalogusa 1943.ápr.

MDK

Némethy Béla festőművész

Pünkösdi rózsák olajf.
Dáhliák és napraforgók olajf.
Alkonyat ősszel "
Templomból jövő asszonyok olajf.
Göcseji utcarészlet linóleum metsz.
Litánia Hollókőn " "
Zalai táj vizfestmény
Szokolyai utca "
Alkonyat Szokolyón "
Bucsufia olajfestmény

Gosztonyi B.-né és Némethy B.festőm.Gyüjteményes kiáll.-ának kat.1943.ápr.

MDK

Némethy Béla festőművész

Koll.kiáll.a Müteremben 1943.ápr.
Linoleummetszetei és vizfestményei a kiáll.-on.

G.S.: Kiállitások

Uj Magyarság 1943.ápr.15.

MDK

Némethy Béla festőművész

Parasztudvar Szokolyán olajf.
Napraforgós csendélet fekete háttérrel olajf.
Kóborló magyarok olajf.
Munkakereső földmunkások olajf.
Földmunkások az állomáson "
Kóborló magyarok pastell vázlat
Tabán /Kőmüves lépcső/ olajf.

Gosztonyi B.-né és Némethy B.festőm.Gyüjteményes kiállitásának katalogusa 1943.ápr.

Németh Béla

— Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **Németh Béla** festőművész 1984. január 13-án elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 1984. február 3-án, fél 11 órakor a Rákospalotai temetőben lesz. A gyászoló család.

— Rokonai, barátai és ismerő-

Magyar Nemzet 1984. 1. 27.

MDK

Némethy Béla

Téli reggel Budán, of.

Magyar Képirók kiáll. N.Szal. 1937. okt.

velkedik véres fordulatokban, a hangsúly a rendőrlány és az fásult beletörődésébe. A filmritmus profi váltakoztatása vé- ezért is érdemes jegyet váltani a vetítésre. **Ózsvárt Tamás**

támogatja.

Világörökséghez kötő, kordokumentum értékű alkotások Hollókőn

Festett szociográfiák a harmincas évekből

Teljes csendben, majdhogynem „titokban" érkezett egy kiállításra való anyag nemrégiben Szécsénybe, a Kubinyi Ferenc Múzeumba. Innen szólva úgy folytatom, ahogy *Hausel Sándor* múzeumigazgató mesélte:

Liszkay Zsuzsa néprajzos, jelenleg szellemi vállalkozó jelentkezett Szécsényben a mintegy harminc-harmincöt, főként akvarell-képből álló kiállítási anyag ügyében. Ő mondta el azt is, hogy bár a képek kordokumentum értékűek, művelődéstörténeti szempontból is egészen kivételes helyet foglalhatnak el – *Hollókő*, az ottani önkormányzat most nem tudta fogadni a fővárosi kiállítást.

Hausel Sándor *azonnal felismerte a ritka alkalmat* és „boszorkányos" gyorsasággal megrendezték *(Entz Géza* művészettörténész nyitotta a tárlatot február végén) Szécsényben a kiállítást.

A kor

A harmincas évek közepe, vége, a magyar *válóságkutatás* néhány valóban termékeny esztendeje. Mozgalmak, szellemi erők és műhelyek igazi személyiségek és általuk vezetett (néha csak szellemiségükkel irányított) csoportok láttak hozzá, hogy a hazai valóságot egészen közelről vizsgálják. E korszak kiemelkedő alkotója, a hazai újkori szociográfia jeles személyisége volt *Szabó Zoltán* például, aki a *Tardi helyzet* vagy még inkább a minket érintő *Cifra nyomorúság* (1938) című munkáival máig érvényes értékelést (ha személyenként kissé bizony szubjektiv képalkotást) tett a társadalom elé. Ez a kor a regőscserkészek nagy kirajzása a vidék népéhez, megismeréséhez – ehhez a mozgalomhoz sokan mások is csatlakoztak, sőt eleve oda tartoztak érdeklődésük – elkötelezettségük révén *(Erdei Ferenc, Veres Péter* vagy akár említhetnénk az erdélyieket).

A Cifra nyomorúság – főként nógrádi, vidéki, de salgótarjáni és balassagyarmati helyszíneivel is – elsősorban a régi paraszti világ változásaira, annak viszonylagos elnyomorodására figyelt. Maga Szabó Zoltán – *Boldizsár Ivánnal* együtt és persze másokkal is – *a nemzet derékhadának éppen a parasztságot tartotta,* ezt a meghatározó réteget vizsgálta. Közéjük sorolható, *Teleki Pál* a cserkészet hazai atyja, vagy *Féja Géza,* a költő *Sík Sándor,* más területről – a riportázs-publicisztika oldaláról – akár *Balogh Edgár* is. Valóban nagy és majdhogynem utolsó felzárkózása volt ez a hazai valóságkutatóknak, kutatásnak magához a valósághoz. Mert a következő korok már nem kedveztek a szociográfiának.

Az alkotók

Ki tollal, ki ecsettel – valahogy így történt az is, hogy az író szociográfusok kicsiny, de annál tudatosabb hadához csatlakoztak a festők, grafikusok. Legalábbis azok, akik maguk is közelinek érezték önmagukhoz a vidéket, a paraszti világot. Az a tárlatnyi kordokumentum akvarell (főként) és néhány nagyobb méretű olajkép, amely *most Szécsényben a harmincas évek Hollókőjéről látható* – mind ilyen festőtől, alkotótól származik.

A legnevesebb közöttük – miközben itt kell megjegyezni, hogy az anyag külön-külön egyes kiállításokon gyakorlatilag bejárta Európát s csak itt áll először együtt az egész!

Boromissza Tibor. Bácsalmási születésű (1880), aki élete végefelé Szentendrén alkotott, ott is halt meg 1960–ban. A legavatottabb mester kétségtelenül ő a Szécsényben most szereplők közül – *Ferenczy Károly* volt a mestere és majd kilencven éve már annak is, hogy Nagybányán kezdett éppen ónála. Róma és Párizs voltak a tanulmányozás, tanulás állomásai, számos kiállítás Budapesten és nagyon sok vidéken.

A huszas évek végén a Hortobágyon festette a szilaj pásztoréletet közvetlenül tanulmányozva egy már eltűnőben lévő világot.

A csoport szellemi mestere is nyilvánvalóan ő volt, a hollókői festő-tanulmány út mindenképpen a *korszerű parasztábrázolás* jegyében zajlott. Ilyen értelemben művelődéstörténeti dokumentum a szécsényi anyag.

Boromissza egyébiránt *Eke* címmel 1933–ban a parasztírás és ábrázolás érdekében folyóiratot is alapított. Képei megtalálhatók a Nemzeti Galériában és ezen kívül a debreceni Déri Múzeumban is.

Litkey György (1907–1975) neve ismert még a képzőművésztörténet szakirodalmából a többiek közül. *Rudnay tanítvány, élet és táj képei maradandók* és néhány főbb irányzat összegzése érvényesül nála. A továbbiak, akik színesen–érdekesen hozzájárulnak ehhez a rendhagyó módon előkerült és megrendezett csendes szenzációt (sem) okozó kiállításhoz: *Büky Béla, Futásfalvi M. Piroska, Nagy Nándor, Némethy Béla.*

A képek

Rajzosság és az akvarell vidámsága egy már akkoriban letűnő kor, a hollókői élet és viselet, ház és környezet ábrázolásában. Gyakorta a beállítás, miként a fotókon, kissé megrendezett(nek tűnik).

Nyoma van azonban annak a *táborozó gyors rögzítésre készségnek is,* ami ilyen távolságból nem a hibákat láttatja meg elsősorban velünk, hanem az akkor volt pillanat *hitelességét* húzza alá és ezért is az érzésünk sok kép előtt állva, hogy a népdal szól hozzánk.

Ez a tárlat valóban ismételhetetlen, ezek a képek összetartanak és minket a világörökséghez kötnek.

T. Pataki László

raday előadásait hallgatta. Ő ismertette meg Wheatstone-nel, akivel közösen adták be szabadalmukat.

Bár az adás jól sikerült, a tulajdonképpeni sikert a feltalálók csak két év múlva érték el, amikor távírójukat Paddington és West Drayton vasútállomások között hivatalosan is üzembe helyezték.

Itt a távirdát egy shillingért mutogatták is: *„Készülék, melyen az emberi gondolatok másodpercenként 280 ezer mérföld sebességgel száguldanak"* – hirdették kissé eltúlozva. **K.A.**

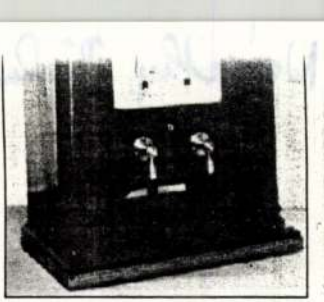

Cooke-Wheatstone távírója a londoni Science Museumban

Kulturális kaleidoszkóp

Salgótarján. A Rejtélyes Hétvégék című rendezvénysorozat keretében, április 4-én délután három órakor, a leánykollégiumban *Bánhegyi Zsolt*, a Parapszihológiai Intézet igazgatója tart előadást és bemutatót az asztráltest kilépésről.

A József Attila Művelődési Központban március 28-án, délután öt órakor folytatódik a *Természetes gyógymód, ahogyan Amerikában végzik* című sorozat, melynek előadója, *Gyűrűs Istvánné*, adventista lelkész.

Pásztó. A városi művelődési központban március 28-án, szombaton délelőtt kilenc órától virágkötő tanfolyamon vehetnek részt az érdeklődők.

Nagybátony. Az Ady Endre Művelődési Központban 28-án, szombaton délelőtt kilenc órától Bartók Béla Kórustalálkozót rendeznek. Az Erkel Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Gagarin és a Gárdonyi Géza általános iskolák kórusai , valamint a művelődési központ énekkara vesz részt az összejövetelen. Külön érdekességnek ígérkezik, hogy a szomszédos Szlovákiából is érkeznek vendég kórusok.

Szécsény. Ebtartók klubja indul kutyabarátok részére. Akik szeretik négylábú kedvenceinket, azok március 27-én, pénteken este hat órától a helyi művelődési házban találkozhatnak és tapasztalaikat is átadhatják egymásnak.

(szeli)

Az AIDA lesz az év eseménye!

Igazi színpadi látványosságot ígér *Guiseppe Verdi* operája, melyet a magyar közönség is megtekinthet Budapesten a Népstadionban 1992. július harmadikán és negyedikén, (péntek-szombat) húsz órai kezdettel. *Giuzeppe Raffa* rendezésében mutatja be az *Art Management International* a *Magyar Állami Operaházzal* közösen. A világ több, mint 1500 szereplőjével, óriási színpaddal, fantasztikus, korhű jelmezekkel. Jegyek már most vásárolhatók az operaház szervezési osztályán, a színházak központi jegyirodáiban, a Vigadó-Profil jegyirodáiban és a Budapest Sportcsarnokban.

Némethy Béla

VILÁGÖRÖKSÉGÜNK

Hollókő a '30-as években

Boromissza Tibor (1880-1960)
Büky Béla (1899-1983)
Futásfalvi M. Piroska (1900-)
Litkey György (1907-1975)
Nagy Nándor (1894-1979)
Némethy Béla (1897-1984)

festőművészek képei

A
szécsényi

Kubinyi Ferenc Múzeum

tisztelettel
meghívja Önt és barátait
1992. február 28-án 16 órára
kiállítás megnyitójára

A kiállítást megnyitja: ENTZ GÉZA
művészettörténész
ny. egyetemi tanár

Németh Béla festő

Pesti Hírlap. 1932. ápr. 10. 10

f. j. kiállítások

Némety Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1970 SEP 5

1021

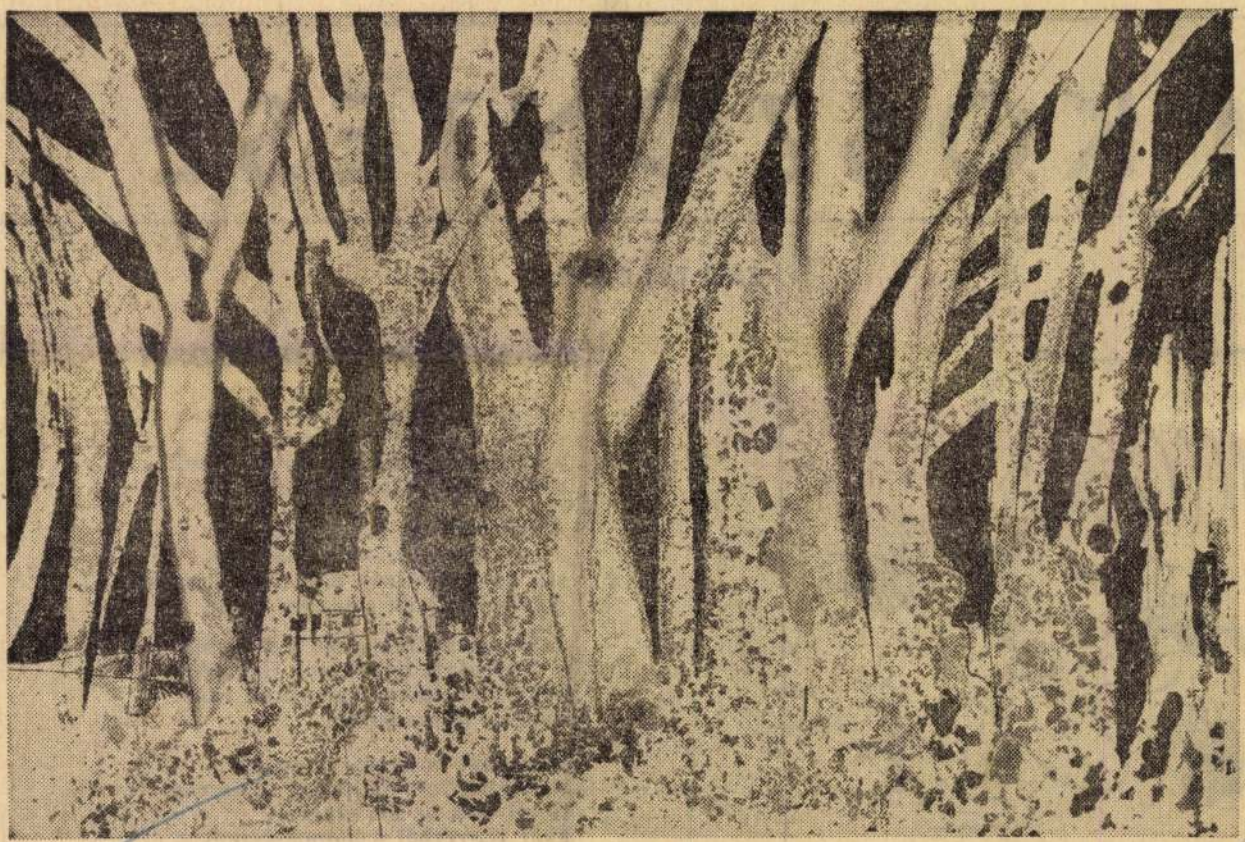

Némety Endre Erdőszél

TORNAI JÓZSEF:

M KÖSZÖNTÉSE

BAN TAI DOAN:

Vers a tizenkét hónapról

Gieng havában, tavasz kezdetén
surrog a rét füve kaszánk alatt,
a kevély fa döngve a völgybe hull.
akár a gyarmatosítók feje.

A második hó a vetés hava,
a gereblye a köves földbe tép,
s a kovácsműhely tűzhelyén kemény
golyóvá edzzük a fényes vasat.

A harmadik hónapból lepke száll
a dombokra, hol lányok figyelik,
hogy menekülnek seregünk elől
nyugati ellenségeink.

Negyedik hónapra itt a nyár,
rizst ültetünk, hátunkon só csorog,
sietni kell, az idő elpereg,
akár tenyérből a homokszemek,

s jön az ötödik és a hatodik,
a fölzsendülő vetések hava.
Ellenségünket jól elcsépeli,
nem éhezik idén a hadsereg.

Némethy Endre
Ornáj-Világ 1909. 88 l.

Gyertyaszentelő. Némethi Endre rajza.

Amott már elvben, papiron megalakult az első felelős miniszterium, míg emitt katonát verbuvált, sőt fogdosott az osztrák invázió.

Senki sem ment szivesen, hát úgy kellett elvinni erővel. Azt aztán nem látták többé hozzátartozói. Annyi volt, mintha eltemették volna. Legfeljebb nyomorékon, önmagával tehetetlenül került haza szülőföldjére.

A hitványa, a gaz csőcselékje, akiktől a város meg akart menekülni, került az osztrák (és minden magyar előtt gyülölt) mundérba, vagy egyes eseteknél az a szerencsétlen, akit a rosszakarat vagy a bosszú vitt a gyülölt karmok közé.

Egyetlen mentsvára volt az ilyen szerencsétlen elítélteknek a nemeslevél. Ez védte őket az erőszak ellen.

Némety Endre

"Erdőszél" c. művének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. szept. 5.
XIV. évf. 36. sz. 5. lap

NÉMETHY ISTVÁN

szobrász-mester

KOLOZSVÁR, Korniss-utca 8. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat.

Magyar Építőművészet

1910. 5. 02.

ELSŐ ERDÉLYI GÉPERŐRE BERENDEZETT
KŐFARAGÓ-MŰHELY ÉS SIRKŐ-GYÁR

GERSTENBREIN TAMÁS ÉS TÁRSA

SZOBRÁSZ ÉS KŐFARAGÓ-MESTER

Központi gyártelep:

Kolozsvár, Dézsma-utca 21.

Saját készítményű márvány, labrador, gránit, syenit stb. síremlékek raktára

Ferenc-József-út 25. szám.

Központi iroda: **Nagyszeben, Fleischer-utca 17.**

Fióktelepek: **Déva, Nagyvárad.**

NAGY KÁROLY

épület- és ornament-bádogos, légszesz-, vízvezeték-, angol ürszék- és fürdőszoba-berendező

MAROSVÁSARHELY, KOSSUTH-LAJOS-UTCA 34.

OBERDING ANTAL

VIZVEZETÉK- ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA

Telefonszám 625. Telefonszám 625.

Kolozsvár, Óvár, Bástya-utca 4.

NÉMETHY ISTVÁN

szobrász-mester

KOLOZSVÁR, Korniss-utca 8. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat.

Pollátsek Izidor

lakatos-mester

KOLOZSVÁR

Dézsma-utca 3. szám.

PAPP JÁNOS

KÁLYHÁS-MESTER

KOLOZSVÁR

Wesselényi-utca.

Készít és raktáron tart minden e szakba vágó cikkeket. :: :: ::

Magyar Építőművészet
1910. 6. szám

Hajgató István

villamos világítás-, házi-csengő- és telefonszerelő

SZOMBATHELYEN

Csillag-utca 23. szám

Elvállalok villamos áramhoz szükséges mindennemű berendezéseket rendkivül olcsó árban, jótállás mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kérem.

HERCZOG MÁRTON

Telefon 355

ÉPÜLETÜVEGES

ÜVEG-, PORCELLÁN- ÉS ZOMÁNCOZOTT EDÉNYKERESKEDÉSE

GYŐR HOSSZÚ-U. 7

Telefon 355

KERÉKGYÁRTÓ S.

BÁDOGOSMESTER

DEBRECEN

KAZINCZI-UTCA 7. SZ.

KOLTAY FERENC

műlakatos, telefon- és villámhárító-szerelő

Szombathely, Operint-u. 16

Szombathelyi kiállításon kitüntetve

Elvállal mindennemű épület- és műlakatos-munkákat, úgymint rácsok, díszkapuk, sírkerítéseket, görredőnyöket (rollókat), valamint mindennemű takaréktűzhelyeket :: Elvállal mindennemű telefon-, házisürgöny- és :: :: :: villámhárító berendezéseket :: :: :: Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Elfogad javításokat és átalakításokat

MÁTHÉI JÁNOS

MŰSZAKI SZERELŐ

DEBRECEN, Darabos-u. 54.

TELEFON 321

KÉSZIT: vízvezeték-, légszesz-, fürdőberendezések, klozettek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszerelését, épület- és díszműbádogos munkákat. ELVÁLLAL minden e szakmába vágó új berendezéseket szakértelmű kivitelben és jótállás mellett.

NÉMETHY György asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 134.

Némethy Györgyi

festőművész

Kispesti képzőművészek kiállitása - Kispesti város
háza nagytermében - képével szerepel.-

Uj Nemzedék
1931.III.15.

Némethy Györgyike.

A kispesti műveszek karácsonyi kiál-
lításán alajfestményei szerepettek.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 20.

Némethy Györgyike

A kispesti művészek karácsonyi kiállításán olajfestményei szerepettek.

Magyarság, 1928. dec. 20-

Némethy Györgyike.

A kispesti művészek karácsonyi kiállításán ol ajfestménye szerepelt.

Ujság, 1928. dec. 23

MDK

Némethy Györgyi, festö

Isaszegi táj. Olf.
Isaszegi táj. "

Kispesti Városháza. Nagy Balogh János eml.kiáll. és Repr.Egyes. Tárlat. 1931.márc.7-14. Kat.

MDK

Némethy Gyula dr.

Magyar Iparmüvészet 1911. 27o.l.

Némethy István festö.

Katol.Szemle.1932.II.54-60.l.

Némethy G. István

festőművész

Ősi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.IV.8.

< Némethy J. >

Könyvl

<) Epitési tájekoz-
tató

N Y U G T

244530

75.240 B P, azaz Hetvenötezerk
összeget számvevői tiszteletdí
hetének első félhetére a Műemlé
felvettem.

Budapest, 1946 julius

Némethy Szobrász

K

Az Ujság

Péntek, 1918. augusztus 9.

KÉPZŐMÜVÉSZET.

** **Tátrai müvészek kiállitása.** Néhány Alsótátrafüreden gyógyuló fiatal katonamüvészünk a Tátrában és egyebütt készült munkáiból kiállitást rendezett az ótátrafüredi kurszalónban. A kiállitáson egy csomó tájképpel szerepel Csont Ferencz, a Müvészházban feltünt festői generácziónak egyik legartisztikusabb érzésü müvésze, továbbá néhány nála is fiatalabb müvész, jobbára olyanok, kik eddig kiállitásokon nem szerepeltek: Gellért Imre festő, Némethy és Poroszlay szobrászok, Dán Rudolf iparmüvész, Fodor László karrikatura-rajzoló. Megannyi egy-egy kisebb kollekczióval. A kiállitást érdekesen egészitik ki az alsótátrafüredi hadigondozóban ápolt katonák népmüvészeti tárgyai, melyek Pekanovich István dr. ezredorvos irányitásával készültek. A kiállitás előkelő közönség jelenlétében nyilt meg néhány nappal ezelőtt, s erkölcsi és anyagi sikere már is számottevő.

nincs cid 6/Pg

sát megtermékenyítve, szorosanvett tudományszakukon kívül más vonatkozásokat, áttekintést nyerhetnek, bővebb alkalmuk nyílik egymás munkáját, hivatását megismerni és megbecsülni. Emellett a fejlesztésre irányuló törekvéseket egy egyetemi szervezet a maga nagy erkölcsi súlyával sokkal hathatósabban tudja támogatni, de a nagyközönség szemében is nagyobb a tekintélye a több karra tagozott, hatalmasabb egyetemnek, mint egy izolált szakfőiskolának.

Egyetemünk, mint *Universitas artium et litterarum practicarum* különböző tudományokat egységbefoglaló egyetem eszményével s ennek az eszmének erejével rendelkezik, az egyes tudományágazatok művelésén túlterjed, ezen felülemelkedik, az ország egyetemes nagy gazdasági érdekeit tudja szolgálni. A mai világban, ha megélni, boldogulni akarunk, sok ember mentalitásának át kell alakulni; a mai kor problémáinak megértéséhez egymás munkáját, teljesítményét, legyenek azok akár műszaki, akár gazdasági vagy más téren lévők, jobban meg-

valóság elé. A legegyszerűbb életfor-
iséggel s az örök igazság szuggesztív
nem sötét pesszimizmus, nem tagadás,
nyes történeti konstrukciók helyett a
bizalommal tekint a jövőbe.

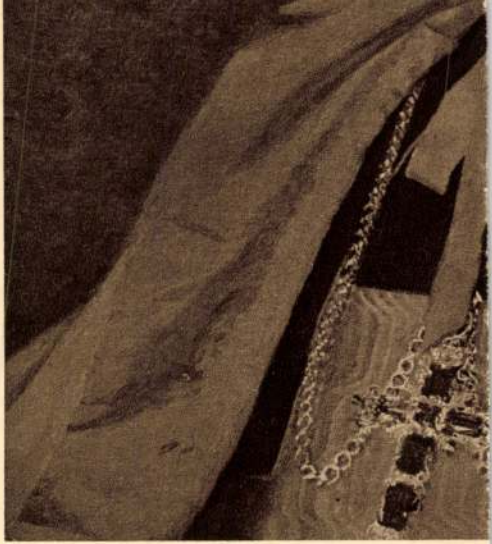

WELLMANN RÓBERT: DR. SERÉ

Németh István

ötvös

1715 – 1720. Nagybánya.

irodalom.

Myskovszky Emil. Nagybányai ötvösművekről.

Arch. Ért 1908. 80 l.

Némethi István

ötvös.

Nagybányán 1715 és 1720-ban említtetik. 8 fst jövedelmet vallott, be.

Dr. Illésy János. Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch Ejt ~~1732 ben. A~~ 1904 évf. 394. l

égi nyomda Budapest.

M.D.K.

Némethy farehasmester
(magister lutifigulus)

nevét 1495-ben emliti a Bakócz Kódex, mint ari 3 kemencét készit Szarvaskőre, kettőt pedig Egerbe és Hidvégre.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 373. old.

NÉMETHY fazekasmester /magistro lutifigulo/
Egerben 1495-ben emliti a Bakócz-kódex,
mint aki három kemencét készit Szarvaskőre,
kettőt pedig Egerbe és Hidvégre.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Némethy szobrász

Tátrai müvészek kiáll. Az Ujs. 1918. aug. 9.

Németh(i) János

Mihály.

győri születésű könyv-
kötő. 1784-től soproni
polgár s ez évben veszi
meg Fischer Mátyás
(l. o.) műhelyét az
özvegytől. 1797-ben
N. neje említve.

Csatkától.

Németi Mihály
könyvkötő
Győrből került Sopron-
ba, hol 1790-ben köl-
csönkönyvtárt szemdé-
korott létesíteni.

Csatkai Endre
Régi soproni könyv-
gyűjtők, könyves bol-
tok és olvasó kabi-
nétek. Magyar Könyv-
szemle. 1939. 60-l.

Némethy Mihály
könyvkmester
Sopronban

Véghsoprkönyvk
226 l. 231 l.

1788-ban Gesellenva-
ternek választják meg.
Meghalt 1795-ben.

Kengyelvas VII. 148.

Németh Lukács

soproni könyvkötő

XVIII. sz.

† 1795

L. Vasi Szemle

1936. 226. l.

231. l.

C. 87

Böhmen

Némethy János

Besenszky Béla: "Tájkép" cimmel két kép,
ifj. Kárpáti Endre: "Zongoránál",
Némethy János: „Tavaszi napsugár",
Csányi Károly: "Tót leány",
Heigel Albert: "Kenderáztatás" és "Kendertörés" c. képeit bemutatja a lap.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1911. nov. 12. III. évf.
46. sz. 1397. lap.

NÉMETHY János Mihály, pozsonyi könyvkötőmester

Johann Michael N., bürgerl. Buchbinder, kébaréra adakozott (1794, 1801 után)

Preßburger Zeitung
(Zeitschrift)

MDK

Némethy József dr.

Németh J.dr.: Szolnok és művészete. Évk. KMT 1929.

MDK

Némethy József

Lyka K.: Művészeti élet és irodalom. Magyar Művészet 1929. 637.l.

MDK

Némethy József dr.

Némethy J. dr.: Szolnok és müvészete. Évk. KMT. 1929. 25-55.l.

Némethy Kálmán

Szerepelt a KUT és UME közös tárlatán

BH 1932. XI. 6

MDK

Némety Kálmán

Golgota, gipsz

Gipsz

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov.

13 l.

MDK

Némethy Kálmán

Elitélt, gipsz

Robot, piro bazalt

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

MDK

Némethy Kálmán, festö

Kraszna éjjel. Olf.

A"Visszautasitotta~~k~~ Szalonja " 1906 körül. Kat. 18.1.

NÉMETY KÁLMÁN

142	Elitélt, gipsz	200.–
143	Robot, piro bazalt	200.–

Nemzeti Szalon

1929. máj.

Tavaszi Szalon

Vásárlási tudnivalo

Az árak pengőben értendők.

A műtárgyak eladását kizáról

hivatal, illetve **Kató Kálmán,** a l

műtárosa eszközli.

A vételé

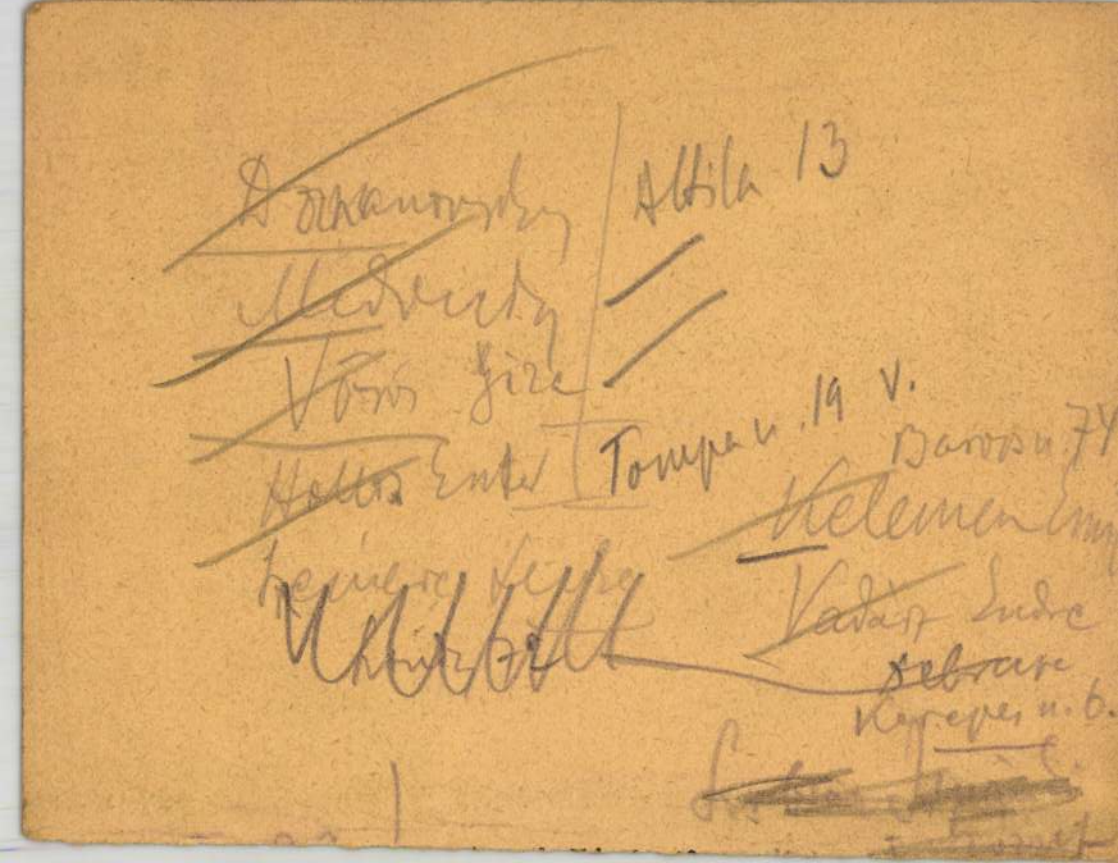

Némethy K

Szechy Mária Kopadjai
rajz. Némethy K.
Harmik sa Kulfold
1865 I. 37 l. általa
ist. szöveggel.

Némethy Kálmán Pesten

1861. febr. – márc. kiáll. Müegyleti.
Tájkép, olajt., 60 fl.

Gallia III. 47

Némethy Károly dr
Szinyei Társaság meghivott tagja
Szinyei Társaság VII. kiállitása
Nemzeti Szalon, 194o. jan.febr.

Némethi Károly

Beállott 1852. aug. 30.

Kolozsvári antalovok

4. l.

3.

4.

NÉMETHY Katalin festő

és Vető Richárd festő kiáll.nyilik
Bp., Csontváry Terem, 1992.márc. 12.

ikazu I savezne izložbe Jovan Popović izdvaja B. Ružića, Klemenčiča-Maja, A. Hutera i F. Miheliča kao slikare su „odmakli od ilustrativnosti koja je preovlađivala na n izložbama", dok su Đ. Andrejević-Kun, M. Detoni, munović, Đ. Teodorović i B. Ilić „postavili sebi složenije ne zadatke". Izdvaja Kunove *Svedoke užasa* kao zločin ızan ne činom već preko užasnutih lica svedoka, koji su to vreme i predstavnici naroda koji je nesalomljiv žrtvama ɔjoj pravednoj borbi".[46]

egedina „Detoni je slikar, koji svoje umijeće nije nikada edio isključivo „čisto likovnim" kvalitetama. Od razno- temata i sadržaja, on je tokom vremena i u Oslobodilač- ratu suzio svoju tematiku i iskreno je ispunio idejnošću velike borbe. Put se njegov smiruje u težnji što boljem i nijem formalnom izrazu".[58]

Bihalji Merinu, Lubardina slika *Patnje naroda* i pored nih nedostataka nalazi se u središtu pažnje na I izložbi S-a, jer „pokazuje kako se može pristupiti velikom no- zadatku, kako se može crpsti sa izvora osećanja na tra- i herojske godine".[40] Gamulin izdvaja Šimunovićevu *zansku kolonu* kao delo u kome su se „oblici, koji potpuno varaju zadanoj temi, pojavili... prvi put u apsolutnom stvu sa sadržajem" i čiji se unutarnji kvalitet „neodo- nameće uprkos svih formalnih, pa i idejnih nedostataka".[59] liku *U svitanje* Đurđa Teodorovića na V izložbi ULUS-a, n Popović smatra da „to nije samo jedna od slika „stra- a naroda", kakve smo već viđali na izložbama, to je slika sa i ponosnog umiranja za narod".[60] Za prvu varijantu like, pokazanu na II vojvođanskoj izložbi u Novom Sadu, ko Šotra misli da je „najkrupniji poduhvat na ovoj iz- ", jer se Teodorović „smelo uhvatio u koštac sa složenim lemom figuralne kompozicije, oko koga još bojažljivo zi većina naših umetnika" i da slika i pored „osetljive teatralnosti i patosa" ipak „predstavlja jedno od naj- jnijih dostignuća naše posleratne umetnosti".[61]

NÉMETHY Katalin

(-prémi)[ ]: „Hazatérő" művek tárlata.=
Uj Magyarország, II.évf.72.sz.1992. március 25. 10.p.
ill.

Bp.,Csontváry Terem, 1992. kiáll.

Vető Richárd
Némethy Katalin

Kétségkivül nem teljes
lemzések, amelyeket Paál Lá
szetéről kapunk a róla irt
dásnak valami óvatos kerülg
ján, mintha az irók még idő
kiemeljék Munkácsy és a bar
adataival is csinján bánnak
nak feltáratlan zugai s ha
csak azért, mert a kutatók
kiméletlen fényszóróval meg
ban hangsulyozzák Paál derü
letszeretetét, mulatozó kedv

Lélekmelegítő szimbólumok

Igaz, stílusuk a művészetben némiképp eltérő, az életben mégis húsz éve élnek már egymást segítő társként. A magyarországi emigráns családok gyermekeként született és a spanyolországi *Puerto Banusban* élő *Némethy Katalin* és *Vető Richárd* most a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében a Csontváry Galériában rendezett kiállítást, amely egyben az édesapa, Némethy Zsolt posztumusz kiállításának is helyet ad. Az esemény fővédnöke *John Birch*, Nagy-Britannia magyarországi nagykövete.

Amíg a múzsák világában engedik, hogy fantáziájuk vezesse kezüket — hogy Némethy Katalin a szimbolikus festészetnek hódoljon, Vető Richárd pedig a fotográfiából kiindulva az absztrakciók világába jusson el —, addig azzal is tisztában vannak, hogy a művészek nem elégedhetnek meg az önmegvalósítás lélekmelengető nyugalmával. Vető Richárd üzenetként is hozta a magyar alkotóknak, hogy a mai világban az önmenedzselés, a szponzorok felkutatása — ha másféleképpen is,

NÉMETHY Katalin

Vasárnapi Hírek
1992. május 15-9. v.

Moholy-Nagy-ösztöndíjasok seregszemléje

Szerda délután kettő órakor a Magyar Iparművészeti Főiskola Tölgyfa Galériájában nyitja meg *Fekete György* helyettes államtitkár a Mo-

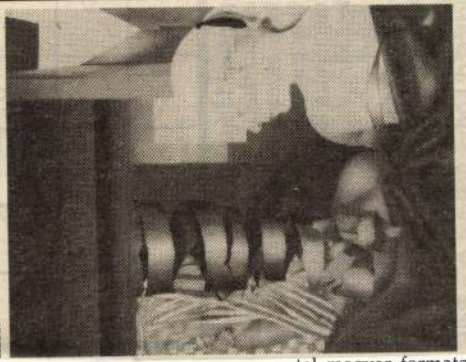

Németh Katalin kompozíciója

Érsek M. Zoltán

de szintén — a művészethez tartozik.

A március 26-ig nyitva tartó eseményen ezért az érdeklődők a potenciális vásárlók személyesen is találkozhatnak a művészházaspárral, akik az olimpia alatt Barcelonában és a világkiállítás rendezvényeként Sevillában is kiállítják műveiket.

tatni, ahol – elsősorban a külföldiek belépése után – az eddigieknek lényegesen nagyobb a verseny.

A mai változó értékrendű világ- sban módosul egy ilyen lszer fogadtatása, meg- ig 1989-ben még negy- pályázat érkezett be, zám tizenkettőre csök- denképpen figyelmez- szben az általános kö- l, részben pedig az inf- arázható, melynek kö- a havi tízezer forintos r nem annyira vonzó. bb hét pályázó – *Tóth rta, Lázár Zsuzsa, Király ó Péter, Göde András és* – kap rendszeres támo- rcius 20-ig nyitva tartó átogatók azonban még

tal magyar formatervezők ma igen a tavalyi év ösztöndíjasainak művei-

Nemigen játs
matt A meteor
ha véletlen ez.
hölgy látogatása
mulus, vagy ak
zis, a *Play Strin*
mindenképp a
tozó. Gyakorl
dürrenmatti k
teor valameni
mén, a cselek
giai felépítése
rajzán egyará
meteor az, inká
– amikor épp
mindig.

Pedig a me
nyos Nobel-
Schwitter hal
je és módja sz
házban. Halál
hangzanak a
a koszorúkat,
rűen nem haj
halni. Beboto
színhelyére, a
rembe, ahol e
Nyffenschwa
szép felesége
a századikat;

FARSANG

AVAGY MAGAM SÜTÖTTEM ÉS MÁS HASONLÓ MULATSÁGOK

Farsang van, bizony! Ha erről a felnőttek java része a gondok-bajok közepette hajlamos is megfeledkezni. Farsang van, a mulatságok és vigasságok ideje. A farsangolás megőrzendő népszokás, ápolása a hagyományoknak, és, talán még nem felejtettük el, alkalom a vendégszeretetre.

És hogy mi szükséges egy jól sikerült iskolai farsanghoz? Végy egy vállalkozó szellemű, ötletekben bővelkedő tanári kart, továbbá vállalkozó szellemű gyerekeket és mögöttük persze a szülőket, valamint néhány, az ötletek kivitelezéséhez némi anyagiakkal hozzájáruló támogatót. Ha mindez együtt van, akkor szavatolt a siker.

A Kaszás-dűlői iskolában (Budapest III. ker.) ezen a pénteki napon, délután kettőkor máris tetőpontjára ért a hangulat, pedig hivatalosan még csak ekkor kezdődött a Magam sütöttem (anyu csak egy kicsit segített) címmel meghirdetett vetélkedő. A versenyre több mint száz gyerek nevezett be, tőlük és a kerület két másik iskolájából. A rendező-szervező tanári kar tekintettel volt a szülők pénztárcájára, a versenykiírás ajánlásai közt szerepelt, hogy a *termék* lehetőleg legyen olcsó és gyorsan elkészíthető. A versenyzők között, örömmel jelenthetem, szép számmal képviseltették magukat a fiúk.

Miközben a zsűri tagjai: tanárok, a helybeli Gombóc Artúr cukrászda tulajdonosa, valamint egy szakácsnak készülő nyolcadikos diák végignézte és hellyel-közzel megkóstolta a cukraszati és hidegkonyhai remekeket, a kíváncsi, felajzott és gyomornedveinek élénk működésétől türelmetlen tömeg – köztük e sorok írója is – ott toporgott a terem bejáratánál. Miután a zsűri visszavonult tanácskozni és döntést hozni, a tömeg végre beengedtetett. A belépőjegy háromféle készítmény egy-egy darabjának elfogyasztására jogosított föl. Mondhatom, nem volt könnyű a választás, és egyben tanúsíthatom az általam elfogyasztott kókuszdió, isler és csokoládétekercs küllemre és ízre egyaránt kiváló minőségét.

A kókuszgolyó készítői: *Soós Sándor* ötödik és *Soós László* első osztályos tanulók kérésemre készségesen elmondták a receptjüket: – Ledarálunk 20 dkg kekszet, hozzáadunk cukrot, 5 dkg kakaóport, kevés vajat és annyi tejet, hogy szilárd, ám gyúrható masszát kapjunk. Ebből golyókat formálunk és belehömpölygetjük a kókuszreszelékbe. – Édesanyjuk igazolta, hogy a fiúk valóban maguk készítik máskor is, mert ez a kedvenc édességük.

A verseny láthatólag többféle társulást hívott életre, testvérek és osztálytársak, de különböző korcsoportba tartozó barátok és barátnők is szövetkeztek egy-egy sütemény készítésére.

A krónikás figyelmét az sem kerülte el, hogy a farsang régi növendékeket is idevonzott, vissza az egykori iskolába, tanúja volt beszélgetéstöredékeknek, például amint a ma már középiskolás fiú félévi érdemjegyeiről számolt be a hajdani osztályfőnöknek.

A krónikásnak nem az a dolga, hogy elérzékenyüljön, noha a hangulat megvesztegető és meggyőző. Ám nem hallgathatja el, hogy a zsűri döntésének kihirdetése meglehetős lármába fúlt, így a győztesek nevét nem sikerült megértenie. De legalább fotós kollégája lencsevégre kapta őket.

A főprogramon kívül a farsangi mulatságon volt még receptbörze, konyhai trükkök cseréje, könyv- és gyógynövény-árusítás, szülők és gyerekek közös vetélkedője, maszkkészítés és mindenféle egyéb játék az ifjabb és idősebb korosztály gyönyörködtetésére. **–szász–**

Kivételes pillanat ez. Ön, kedves Olvasó, most belépett Némethy-Vető Katalin világába, a szépség és szenvedély tiszta színekre hangolt birodalmába. A szavak ebben a sokdimenziós térben súlytalanul lebegnek, a képek is rejtélyes kódok. Nem a szín, a fény, a forma, maga a költői látomás szuggerál. Mert a festményben – titok miért – mágneses erő van. Magába szív, szinte feloldódunk benne, miközben ez az álomszerű, mély valóság kitörölhetetlenül rögzül emlékezetünkben.

Az ezredvég költészete ez, vásznon elbeszélve, feminin, mély intuícióval. Salvador Dali Vénusz lánya fogja az ecsetet, de a látomást *Valaki* küldi, innen van talán a képek hihetetlen varázsa, a fátyolfinomságon is átütő döbbenetes ereje.

Jó leírni: Némethy-Vető Katalin nemcsak magyar neve okán miénk (is). Családja régi művészdinasztia, fotográfusok, festőművészek voltak közöttük. Munkács, Ungvár, Debrecen polgárai talán emlékeznek még a Rajzó és Némethy nevekre. Katalin viszont már Londonban született. Most – a Tavaszi Fesztivál keretében – képeit együtt állítja ki férje, Vető Richárd alkotásaival és édesapja, Némethy Zsolt posztimpresszionista festményeivel, a Csontváry Galériában március 12–26-a között.

Hazaért? Feltéve, ha lelkünk titkos kapuit nyitjuk meg előtte, ősszen ott kopogtat kivételes ajándékával – ez a tüneményes perszóna!

Nagy Emőke

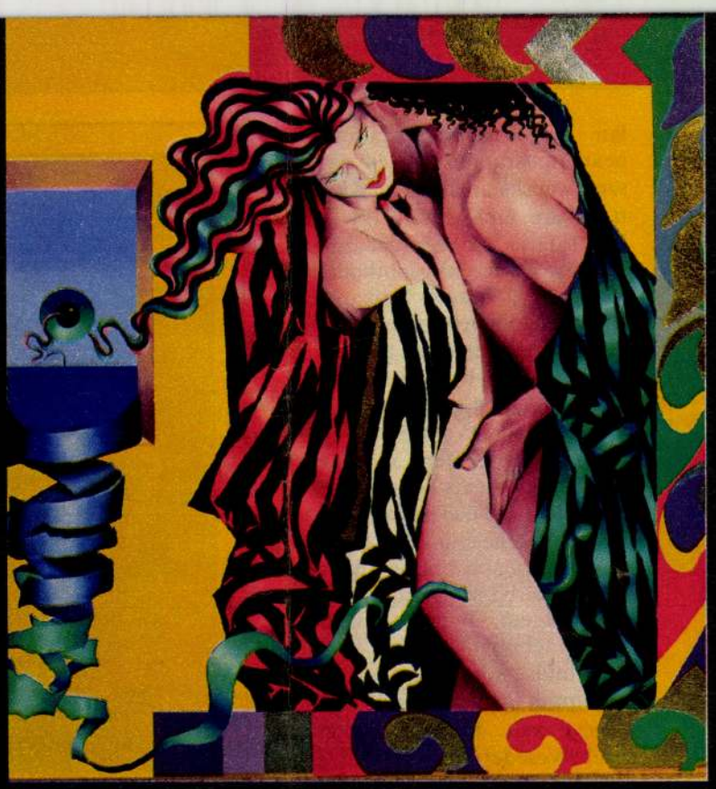

Kiállított a Royal Academy-n (1965)

Önarckép Zsolt Némethyről

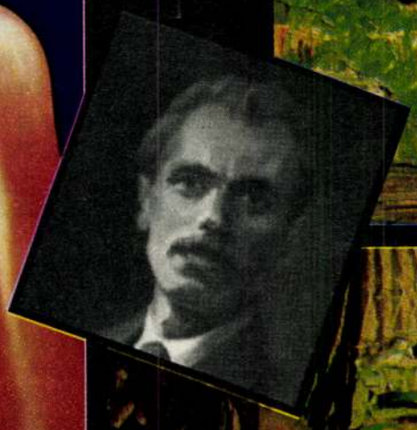

HÉTKÖZNAPI FORTÉLYOK

MINISZTORI

A Beatlesek még lázasan próbáltak egy liverpooli pincében, Gagarin visszatért az űrből, a világ az antibébitabletták és a pornó felfedezésének lázában égett. Ez az eleven, forrongó korszak ihlette meg a mindaddig ismeretlen angol divattervezőt, *Mary Quant-ot*, hogy miniszoknyájával forradalmasítsa a divatot. A popzene szárnyain érkezett a forró és kihívó ruhadarab, ami egy csapásra meghódította az Op- és Pop-Art lázban égő fiatalokat. És nemcsak őket. A miniszoknya bevonult a filmtörténetbe is, megteremtve az erotikus-ártatlan gyerekasszony típusát, aki beatritmusra mozog, és parányi szoknyácskájában koravén kirakati babára emlékeztet. Így lett a kor sztárja és szépségeszménye Twiggy, az érzéki csontkollekció, a „világ legédesebb babkarója" – ahogy imádói nevezték. Mindenki őt utánozta, mindenki rá akart hasonlítani. A teltkarcsú lányok elkeseredetten fogyókúráztak, többen belehaltak abbéli igyekezetükbe, hogy legalább megközelítsék Twiggy szexis keszegségét.

Eközben az élet is zajlott, szólt a Beatles-zene és a világot elárasztották az újabb botrányok; amelyek háttérbe szorították a csontjait zörgető Twiggyt és Mary Quant tébolyító minijét. Filmes pályafutása a Lolitával kezdődött, s a hippik jóvoltából a lázadás jelképévé vált, tömegmozgalommá terebélyesedett. A hatvanas évek fiataljai ezzel pukkasztották az álszent polgárokat külhonban, s a pártállam prűd vezetőit idehaza. Bár azt is meg kell mondani, hogy a mini jóval kisebb felfordulást okozott, mint a farmerviselet. A minit még csak megtűrték – főleg, ha csábos formákat takart –, míg a jámbor tehenészgatyák ellen minduntalan fellángolt a gyűlölet. Aztán elhallgattak a Beatlesek és a miniszoknyák is eltűntek. Majd ismét visszatértek, a nyolcvanas években. Immár a rockmuzsika szárnyain, és sokkal merészebb változatban, mint születésük idején. Elsőként az elnyűhetetlen rocknagymama, *Tina Turner* öltött magára ruhának alig nevezhető tenyérnyi leplet. Majd a punkok csaptak le rá: tarka kakastaréj-frizurájukhoz remekül illett a nyakukba csavart WC-lehúzó lánc és a vadítóan feszes bőr miniszoknya.

Napjainkra a mini megállapodott, polgárjogot nyert az öltözködésben. A szellemesen frivol ruhadarab klasszikus alapöltözék lett, mint a jól kihasználható póló vagy a népszerűségben máig verhetetlen farmer. Lehet, hogy később ismét visszahúzódik, hogy átadja a terepet a frissebb divatújdonságoknak, de egyben szinte biztosak lehetünk: végleg nem tűnik el a süllyesztőben. Mindig lesznek generációk, amelyek kinőnek belőle, és tetszeni vágyó, vállalkozó szellemű ifjú hölgyek, akik átveszik anyáiktól a minit, mint az értékes örökséget.

Vadas Zsuzsa

FÉRFISZEMMEL A NŐKRŐL

A SZOKNYA HOSSZA ÉS A RELATIVITÁS

A szőke hölgy szép volt. Kissé molett, de szép. Olyan, akit a divat vezet. Az orránál fogva. Belépett az étterembe, majd miután lassan és hódítóan körbehordozta tekintetét az étterem közönségén, a ruhatárhoz lépett, és színpadias mozdulatokkal gombolni kezdte a kabátját. Mint már említettem, a hölgy szép volt, ám kissé molett, ennek dacára a kabát alatt meghökkentően rövid szoknyát viselt. A látvány felcsigázta az érdeklődést és két táborra osztotta a vendégeket. A férfiak egyik csoportjának nagyon is tetszett a dolog, a másik csoport viszont nevetségesnek találta a vastag combokon feszülő bohém ruhadarabot. A nők közül a molettek a hölgy pártjára álltak, sőt két pipaszárlábú lány is feltűnően rokonszenvezett vele. A többiek nem rejtették véka alá rosszallásukat.

A szoknya szemlesütve lapult a méretes hölgy feltűnő formáin. A hölgy szemlesütve lapult a sarokban. A sarok is lesütötte volna a szemét, de momentán nem rendelkezett ilyesmivel. A szoknya tulajdonosán látszott, hogy már szánja és bánja elhamarkodott választását. Holott tulajdonképpen – és ez is látszott rajta – egyszerűen csak tetszeni akart. Miért is ne? Mert igaz, ami igaz, szerfelett nőies jelenség volt, és ráadásul ízléssel, választékosan öltözködött. Elkerülte volna a figyelmét a szoknya rövidsége? Vagy abban reménykedett, hogy a combja nem olyan vastag, mint amilyennek látszik? Végül is most már mindegy. Csak ne bámulnák annyian! Hogy miért nem nőnek a szoknyák is úgy, mint mondjuk a haj?

Aztán az ajkába harapott, felállt, és elindult az asztalok között egy védettebb szeparé felé. Olyan kecsesen lépdelt, igézően és könnyedén, hogy a vitázók elhallgattak. Helyet foglalt, és amikor a pincér magához tért első kábulatából, és odasietett hozzá, leadta a rendelést. A közönség elismerően figyelte a produkciót, sőt a korábban gúnyosan vigyorgó férfiak is kezdtek más szemmel nézni rá. A minit már egyáltalán nem találták előnytelennek. Sőt. A relativitást ugye, már egy Einstein nevű divattervező óta ismerjük. Végső soron tőle származtathatjuk azt a nagy igazságot is, hogy a nő ott kezdődik, ahol a szoknyája végetér.

Csikós Attila

Némethy Katalin

kkk

NAGY Emőke: Magyar Nők Lapja, IV.évf.11.sz.
1992 .március 14. 24-25.p. ill.

Némethy Katalin és Vető Richárd kiáll. Csontváry Terem
1992

(a cikknek nincs címe)

Neue Wache, Berlin, 1816–18

ung, die bei Gilly
atz von Zylindern
zu Waagerechten,
ır zu spüren; hier
und Waagerechte,
neigten Schrägen

Grundriß in drei Streifen geteilt. So entsteht hinter der Schicht der langen Säulenhalle in der Mitte zunächst eine zweite, begrenzt durch die glatte Wand im unteren Teil, die durch die beiden oberen Treppenläufe eine giebelartige Form erhält. Die unteren Treppenläufe sind

Némethy Katalin

ÉRSEK M. Zoltán: Élelemrlegitő szimbólumok. =
Vasárnapi Hirek, VIII.évf.11.sz. 1992.március 15.
9.p.ill.

Bp.,Csontváry Terem, Némethy Katalin és Vető Richárd
kiáll.1992

Vető Richard

ványalóbb belső út jegyében áll, amelynek korábbi állomásai – az egyes művek – egyfajta nonfiguratív (szürreális) formanyelvhez igazodókként voltak értelmezhetők. Amióta azonban, mindössze néhány éve, fareliefjeiben az ornamentális plasztikai fogalmazásra tért át, sőt az ornamentumot kalligrafikusan kialakított betűkkel, értelmes szöveggel dúsította, művészetének jelentéskörе közelebbről is körülírható.

A gyerekkori falusi életforma élményanyagát, világképét sértetlenül megőrző és plasztikailag eredeti módon kifejező művészetet teremtett Ilyés István, s újabb munkáiban ennek a hűséges ragaszkodásnak szöveg szerint is, saját költői sorainak, ó- és újtestamentumi idézeteknek a beszövésével, mi több: a kibetűzhető szöveget akár életre is kelthető hang erejével további nyomatékot adott (*A malomőr fohásza*, 1985; *A kertész hálaadása*, 1986). Legújabb munkája, *A furulyás*, amelyet idehaza most mutatott be első ízben, egy nemes küldetést vállaló, anonimitásba burkolózó emberi figurát ábrázol, amint egy háborús lövedékből formált furulyát fújva az emberi megbékélést hirdeti.

Dávid Lehel terrakotta kisplasztikái, faliképei sokkalta földközelibb szemléletre mutatnak. Az élet *ilyen* is, különösen, ha némi kesernyés irónia, s a groteszk iránti alakító érzék vezeti az anyagot formáló művész-*voyeur* kezét: az intim jelenetek – a meglesett pillanatokban – reménytelenül ellaposodnak, a szerelem szépsége kisszerű helyzetekké torzul, a kedvenc háziállataikat becézgetők komikus pózokba merevednek, az álmodozó leánykák és költők naiv illúziókergetőkké lesznek, a szónokok bamba hordószónokká, az (eszményi) nő diadalszekéren trónoló meztelenséggé vedlik át. Ebből a plasztikai voyeurködésből egy-egy remekbe sikerült gesztust, akár író tollára érdemes, telitalálatszerű zsánerjelenetet mindenképpen megőrizhet magában az álszeméremről e történelmi falak között megfeledkező kiállításlátogató.

Mezei Ottó

EMLÉK

Halász András kiállításáról

Halász András kiállítása a Liget Galériában látható, egy piciny helyiségben: talán bolt, vagy trafik lehetett valamikor. A művész most Amerikában él, pontosabban New Yorkban; aligha szokott újabban ilyen kis szobákhoz. A kiállítás címe, ha nem szó szerint fordítom amerikaiból

NÉMETHY Katalin

(-prémi)[ ]: „Hazatérő" művek tárlata. =
Uj Magyarország, II.évf.72.sz.1992. március 25. 10.p.
ill.

Bp.,Csontváry Terem, 1992. kiáll.

Vető Richárd
Némethy Katalin

Alábbi idézeteink csak

Rózsa Miklós[2]. Paál "m
mélyebb tónusokra hangols s
és Courbet /?/ valamint Dia
- Lyka Károly[3] sorai szerin
hunyadi erdőrengetegek gyer
ujra, a bensőséges természe
szürt példái, bár... kissé
mesterek közelsége... kitün
"paysage intime" müvészeté
tisztára fejlődéstörténeti
kasan háttérbe szorul a bar
azért elismeri, hogy "sok b

GRAND HOTEL CORVINUS
Kempinski Budapest

PRESS RELEASE

Contact: Andrea Szappanos T.
Public Relations Manager
266-1000/508. v. 509.

Press021

Kempinski Galéria
Némethy Katalin kiállítása
1993. május 28 - szeptember 30.
Nyitva: naponta 10.00-20.00 óráig

Némethy Katalin képeinek témája maga a lüktető élet. Határozott, érett, egyéni hangú művészete korszerűen tükrözi századvégünk, a modern ember életérzését. Annak feszültségeit, ellentmondásait, bizakodásait, közvetlen beszédes formában.
Ezt a sokrétűséget összefüggéseiben talán másképpen - mint ezzel a sajátos kollázs-kompozíciós technikával - nem is lehet igazán kifejezni. A felidézett figurák, formák határozott konturokkal lehatárolt képelemek bonyolult szövevénye azonban nem egyszerűen a tárgyias elemek halmaza, hanem a művész lelkületének kivetülése. Művészi állásfoglalás.
E művek tehát nem egyszerű illusztrációk, hanem emelkedett és mély belső rezdülések hordozói. Ezért válnak ezek az alkotások az esztétikai értékeken túlmutató meditációs objektummá. Túlmutatnak témájukon a mögöttes tartalmak irányában. Vásznai méltán képviselik azt az igazságot, hogy a valóság több annál, mint amit látunk, láthatunk belőle. Ezt a mondanivalót szolgálják a képek színeinek belső energiái, a képépítés, a kompozíció egyszerre játékos és szigorú logikája, valamint a közvetlen előadásmód.
Összefoglalva: a realitásnak hitt anyagi, sőt anyagias világunk és a transzcendens világ határait, ütköztetését, feszültségeit fejezik ki e művek.

(Kopplik Judit művészettörténész)

Sz.T.A.
1993.5.28.
Press021

Némethy Katalin festő

GRAND HOTEL CORVINUS
Kempinski Budapest

EXECUTIVE OFFICE

KEMPINSKI GALÉRIA
NÉMETHY KATALIN KIÁLLITÁSA
1993 május 28 - szeptember 30.

1. Bitten to the core

2. Passion, vanity and chastity

3. Metamorphosis

4. Cosmic kaleidoscope

5. Mind's eye

6. Hobo's blues

7. Symphony of the soul

8. Vista caracol

9. Chimenias gaudiniano

10. Gaudi's encounter with Shaharazad

11. Gaudi's reflection of guell

12. Untiteled nude

13. The red shoe

14. Flowing spirits

Kempinski Hotel Budapest RT. * A társaság székhelye / Sitz der Gesellschaft: Budapest * Budapesti Cégbírósági bejegyzés száma / Registergericht: Amtsgericht Budapest 01-10-041234
Igazgatótanács elnöke / Vorsitzende des Vorstandes: Dr. Szemenkár Erika * Felügyelő Bizottság elnöke / Vorsitzende des Aufsichtsrates Dr. Bálintfy Gábor
Management: Kempinski Hotels S.A.
Közép- Európai Hitelbank RT. / C.I.B. * Budapest, Váci utca 16/b H - 1364 Pf. 170 Bankszámlaszám / Kontonummer: 218 - 98976 - 40600

Kempinski Hotels are Lufthansa Hotels

MDK

Némethy Lajos

Némethy L.: Adatok árpádházi boldog Margit ereklyéinek történetéhez. Bp. 1884. 148.l.

Kresz, 1955.

Kibéd, Székelyföld
Boglár teremőr özvegye
Nagy Juci teremőr, 1874.

Ház és ruházat, folyt. - 3.

A festőbe adtuk Marosvásárhelyre. Szövőszék osztováta /olyan mint Tiszaigari~~xxx~~ ~~xxxxxxxxxx~~ kiállitásban, csa k

Németh Lajos

Szerepelt a Magyarság Képzőművészeti Kiállításán.

M. 1933. V. 5.

Némethy Lajós

nobrász

1929-34

Iparmis Évk.

1930-34. 46. l.

202. kép. *Római diadalmenet. Flam*

Németh Lajos

A Kossuth-nóta útja
Aradi Közlöny 1907. 81. sz.

24090 Közs

Némethy Lajos

farekas

Lippa

l.

Ezredeveskiáll

XI. coop. 27. l

Bihács.

A vár épületei fölött a
ben balra egy férfi két lovat v
szélgetnek; a háttérben az Unna

Wihatsch.

Rm., mér. a vk. 4.4: 7.2

Némethy Lajos

nobiss

1929

Éimisk 1930. 86 l.

9445.

náton ülve és két egymás fö-
n ábrázolva. Tagjainak öltöze-
abát paszománt hajtókával és
csikkal. Felirata
-ung.Armee és Generalstab
g von Jos.Hohlweg,Wien,
ent angemeldet
k von Jos. Mosbeck,Wien.

i a papirosnak 22.3:16.4 cm.

130-912
-912-56
lt.7631.

0.62

WYITRAKOROS
9 17-OKT. -10
A

A Keresztény Iskolatestvérek nyit
jelentik, hogy szeretett lelki Atyjuk

Főt. NÉMET

Esztergom-főegyházmegy

nyug. esper

Némethy Lajos

műveszeti iro
1840 – 1917 okt. 8.

Áldásy Antal:
Emlékbeszéd Némethy Lajosról. A Szent István Akadémia Emlékbeszédei. I. k. 4. z. Bp. 1922.

MOB Kotár

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
767.-1907. n.
Érkezett: November 8.

A vall. és közokt. miniszter
a IX. ker. állampénztárhoz i

Utasitom az álla
petőszinyei és turócszentmár
másolatokért járó tiszteletd
hétszázötven /750/ K.-t a Mü
hivatalos nyugtatványára, el
zessen ki és a vall. és közo
kép számoljon el.-

A másolat h

mdk

Némethy Lajos nyugdíjas pásztor

értett a karikásostor készítéséhez,

több mint 33 drb. szerszám volt

a karikásostorhoz szükséges.

Szerszámok felsorolva. 185-186. lapon.

Béres András. Terelők, terelőeszközök a Hajdusági

pásztorok kezén

Déri Múzeum Évkönyve 1962 185. L

rabajnai társházának tagjai megilletődéssel

THY LAJOS

ei aranymisés áldozópap
es-plébános

ben f. hó 8-án este $^1/_2$10 órakor a halotti
csendesen elhunyt.
sztelő szt. mise áldozatot az intézet kápol-
y után hült tetemét a nyitrabajnai sirkert-

ó 9-én.

. BÉKÉBEN!

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
887 1917 szám
Érk.: 917 évi okt hó 30. n.

Németh Lajos

AZ ANGOL HADVEZETÉS ÉS A REPÜLÉS VÁLSÁGA

— A Magyarország repülési szakértőjétől —

Miután a Britbirodalom hadvezetését szárazon, vizen és levegőben sorozatos kudarcok érték és a bírálatok özöne miatt valamit tényleg kell tenni, *Churchill* és *Cripps* egyértelműleg bejelentették *a háború vezetésének reformját.*

Valószínűleg az adott helyzetből indultak ki: a haditengerészet gyenge, a hadsereg zöme Angliában »ülőoffenzivát« folytat, tehát a háború energikusabb továbbvitele céljából az *angol légierőn*, a *RAF*-on akarnak valami operációt elvégezni, amitől azután a helyzet egyik napról a másikra talán meg fog változni.

Megdöbbentő az a kapkodás, ahogy felelős angol politikusok, *a haditengerészet és a hadsereg idős vezetői* a mai válságos angol hadihelyzetet orvosolni vélik. Ugylátszik, hogy az egész veszteséges hadviselést egyszerű szervezési intézkedésekkel akarják megváltoztatni, mert Dünkirchennél, Krétánál, Ansdalsnesnél, Szingapurnál, Kirenaikában, a Repulse és King George csatahajók elsüllyesztésével s az angol csatornán győztesen átvonuló német csatahajók esetében mindig csak az angol repülők voltak a hibásak és az együttműködés hiánya volt a döntő. Vagy ha nem is a repülők, akkor az a szervezés, amely ismer egy nagy *önálló légihaderőt* és ezenfelül a haditengerészetnek és a szárazföldi hadseregnek alárendelt repülőalakulatokat.

E két utóbbi véderő-rész parancsnoksága volt kritikus pillanatokban mindig abban a helyzetben, hogy nem tudott *idejében* és *kellő erősségű* repülőalakulattal intézkedni. Vagy elkéstek, vagy nem voltak ott, vagy kevesen voltak. Azt, hogy például a francia hadsereg utolsó döntő harcainál a sok angol vadászrepülő Angliába való azonnali áttelepítését el tudták rendelni és ezzel a francia összeomlást hetekkel meggyorsították, most nem beszélnek. Most a három véderőnek együttműködését kívánják és ígérik.

Az angol terv — ami talán mégsem fog megvalósulni — az, hogy az önálló légihaderőt oszlassák fel, alakulatait bizonyos kulcs alapján osszák el és rendeljék alá a *földi* és *tengerészeti* véderők parancsnokainak. Ebben az esetben azok elég sok repülőegységgel intézkedhetnek, de a légi erő nem lesz más, mint fegyverneme, sőt *segédfegyverneme* a gyalogságnak és haditengerészetnek, operatív, *önálló* légierő nem kell. Az oroszoknak sincs, az amerikaiaknak sem kellett eddig, tehát Anglia is mondjon le erről.

Elég a Szovjet és az USA eddigi háborús eredményeit, repülőinek eddigi gyászos szereplését és erélytelen alkalmazását szembeállítani a német, olasz, japán légihaderő elsöprő sikereivel.

Ami Narviktól Pearl-Harbourgig történt, mindazok a hadiesemények, amelyeknél az angolok, amerikaiak és oroszok szárazon, vizen és a levegőben gyengék voltak, elsősorban a tengelyerő *céltudatos alkalmazásának eredményei*. Lengyelország meghódításától kezdve a távolkeleti döntő sikerekig minden győzelmet megalapozott, *elősegített* vagy *önállóan* végrehajtott a légihaderő. Ez volt az eredmény a mi oldalunkon. Az önálló alkalmazás és együttműködés a földi és tengeri erőkkel egyaránt mintaszerű példákkal bizonyíthatólag sikerült. A másik oldalon természetesen nem ez volt az eset, ott a vezetés nem tudta új elvek és célok szerint a repülőalakulatokat hasznosítani.

A Szovjet a repülők tízezreivel semmiféle átütő sikert nem tudott elérni, mindent elaprózott és rövidlátással csak a földi harc támogatására használta fel a világ számban legerősebb légierejét.

Az angol légihaderő igen jó anyaggal és személyzettel rendelkezett, de sem a német hátország elleni támadásainál, sem a különféle harcokba bevatkozva nem tudott például olyan feladatokat megoldani, mint *Sperrle* légiflottája Dovernél, *Kesserlingé* a Földközi-tenger keleti felében. Pedig mindkettő tengeri tevékenység biztosításául szolgált, amihez az angoloknak már régen jobban kellett volna érteni.

Az *Egyesült Államok* légierejének háborús alkalmazásáról korai bírálatot mondani. A partok védelmére, de főleg a haditengerészet céljaira rendelt repülőgépegységek nem állanak tudás és szellem szempontjából egy szinten a kiváló anyaggal.

Anglia volt az első állam, amely a légierőt önálló véderőrésszé építette ki, sőt *Churchill* volt az első légügyi minisztere, aki a birodalom órási távolságait tekintve, a repülőgép gyorsasága és bevetésének tág lehetősége alapján helyesen jutott el 1918-ban erre a szükséges és korszerű megoldásra. Az angol konzervatív szellem, a haditengerészet fölénye és nyomasztó tradíciója azonban *nem engedte* az angol repülők olyan fokú tökéletesedését, mint amilyen folyamaton át *Balbo* és később *Göring* az olasz és német repülést mintaszerűvé feljesztette.

Nemcsak a *Hore-Belisháknak* és *Cripps*-féle politikusoknak, hanem az *idős tábornokoknak és admirálisoknak* a légierő alkalmazásával kapcsolatos maradi nézetei érvényesültek akkor, amikor a hadsereg, haditengerészet és légihaderő együttműködését az első kettő kívánalmai szerint rendezik.

Az eredményt előre lehet látni, a helyzet nem változhat lényegesen, mert a gépek és a személyzet száma sem tud ugrászerűleg emelkedni Nagybritanniában. Azonkívül a vezetés körül vannak a legnagyobb bajok. A világ legnagyobb flottája, erős és jó anyaggal ellátott légiereje pusztul, minden eredmény elérése nélkül. A hadsereg zöme pedig még mindig az invázió gondolatától megbűvölten ül a szigetországban, miközben a legszebb gyarmatok egymásután hullanak el. Nem az angol légierőben és a légierők hiányos együttműködésében, hanem *a birodalom előregedésében van a kudarcok oka.*

(Bt.)

Antonescu rendszabályai diákok ellen, akiket félrevezetnek

A csernovici teológia utolsó figyelmeztetést kapott

Bukarest. március 4. *(Magyar TI)* *Antonescu* tábornagy a keddi minisztertanácson elrendelte a belügyminiszterrel és a közoktatásügyi miniszterrel karöltve, hogy *szigorú intézkedéseket* alkalmazzanak azokkal a tanulókkal és hallgatókkal szemben, akik még mindig hagyják magukat ámítani a titkos egyesületekbe tömörült egyénektől, akik képtelenek a nemzet jogos érdekeit és küzdelmét megérteni. *Bezárták azokat az iskolákat, ahol az igazgatók nem képesek rendet tartani.* Az igazgatókat pedig állásuktól felmentik és eljárást indítanak ellenük.

De eljárnak azokkal a tanulókkal és főiskolai hallgatókkal szemben is, akik *anarchikus tevékenységet* fejtenek ki. A tábornagy utolsó figyelmeztetést küldött *a csernovici teológiára.* A minisztertanács elhatározta, hogy bármilyenek is legyenek az év körülményei, ezeket a rendelkezéseket végre fogják hajtani.

A közegészségügyi helyzetre való tekintettel Antonescu elrendelte, hogy olyan gyógyszereket is osszanak szét, amelyek a csecsemők bélhurutját megszüntetik, mert Romániában évente 100.000 gyermek pusztul el bélhurutban.

A tábornagy kijelentette, hogy *a menekült-otthonokban igen nagy a rendetlenség.* A minisztertanács ezért rendeletileg elhatározta, hogy ezekben a menekült-otthonokban záros határidőn belül rendet kell teremteni.

Megmérgezte magát egy vállalati igazgató felesége

Hoffmann Miklós igazgató 58 éves felesége az *Aréna*-út 80-as számú házban lévő lakásán nagymennyiségű *altatóval megmérgezte magát.* Súlyos állapotban került szanatóriumba.

ALINE REY párisi előadóművésznő
csütörtöki pesti premierjére asztalok még előjegyezhetők!
BAR TŐZSDEPALOTA JAVA DANCING TELEFON: 113-307, 113-382.

BELPOLITIKAI MENETREND

A kormányzóhelyettesi törvény letárgyalása után a képviselőházat tudvalevőleg március 10-éig elnapolták. Az azóta eltelt időben a belpolitikai életnek különösen érdekesebb eseménye nem akadt, kivéve a nyilaspárt bomlását, amely most már befejezettnek tekinthető.

Politikai körökben ezzel a kérdéssel kapcsolatban különösen annak szentelnek figyelmet, vajjon merre orientálódnak a »hűség házát« elhagyott nyilas képviselők. *Imrédy* Béla tudvalevőleg nyilatkozott és kijelentette, hogy nem tartaná ildomosnak, ha most tárgyalásba bocsátkoznék ezekkel a képviselőkkel. Mégis általában úgy vélik, hogy a kilépetteknek legalább egy része Imrédy pártjába igyekszik, míg a másik, valószínűleg nagyobb rész külön pártot alakít.

Voltaképpen a hangsúly ebben az egész problémában nem a disszidált nyilas képviselők elhelyezkedésén, hanem azon van, hogy vajjon az általuk képviselt választók *milyen érzelmekkel* fogadják törvényhozójuk állásfoglalását.

A politikai élet egyébként már a jövő héten lényegesen megélénkül. A Ház március 10-én tartja alaki ülését, amelyen a további teendőkről határoz és megkezdi az új parlamenti ciklus bizottságainak megválasztását. A bizottságokba ezúttal bekerülnek *az újonnan behivott képviselők is.* Ez az aktus valószínűleg két napot vesz igénybe, utána pedig a további teendőkről dönt a képviselőház.

A törvényjavaslatok közül jelenleg *a mezőgazdaság fejlesztési törvényjavaslat* vár tárgyalásra. A magyar parlamentben az agrárvonatkozású kérdések mindig rendkívül nagy érdeklődést keltettek és ez fokozottan áll erre a javaslatra amely Magyarország egész földművelési politikáját a legmélyebben érinti és agrártermelésünknek hosszú évtizedekre irányt szab.

A parlament további munkáját illetően még nincsenek tervek, de ezekre szükség sincs, hiszen a mezőgazdaságfejlesztési javaslat vitája előreláthatóan hosszúnak ígérkezik. Husvét az idén nagyon korán, április elején van, úgy hogy ha a mezőgazdaságfejlesztési javaslatot addig le tudják tárgyalni, még letárgyalják, ha pedig nem, akkor a húsvéti szünet után fejezi be az országgyűlés képviselőháza ennek a javaslatnak a vitáját.

A parlament ülését megelőzően vasárnap a Magyar Élet Pártjának komáromi szervezete nagyválasztmányi ülést tart, amelyen *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi államtitkár is megjelenik és beszédet mond. Március 7-én viszont Törökszentmiklóson tartanak az ottani népszervezetek nagyválasztmányi ülést, amelyen *Antal* István igazságügyi államtitkár és *Mezey* Lajos országgyűlési képviselő számol be a választmány tagjainak az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről.

Gamelin nem vall — Daladier védekezik

Riom, március 4. *(NST)* A riomi pör főtárgyalásának keddi napja Daladier és Gamelin kihallgatásával telt el. A hadiipar államosításával kapcsolatos vádpontra Daladier azt felelte, hogy az államosítás nemhogy kárt okozott volna, hanem ellenkezőleg nagymértékben fejlesztette a hadianyaggyártást.

Cassagneau főállamügyész e vádponttal kapcsolatban újból leszögezte, hogy az államosításnak *megsemmisítő következményei* voltak. Daladier azzal védekezett, hogy az ipari mozgósítás előkészítésének kitűnőségére jellemző az a körülmény is, hogy a hadianyaggyártás zavartalanul folyt tovább még akkor is, amikor a németek *már áttörték* a Maas-vonalat s a francia haderő igen súlyos helyzetbe jutott. A háború kitörésétől 1940 májusáig *négyszeresére* növekedett a páncél- és légelhárító ágyúk gyártása. A németek maguk is csodálkoztak, amikor a hadianyagraktárakban *milliószámra találták a 7.5 centiméteres gránátokat* és bombákat.

Caous elnöknek arra a kérdésére: miért állították fel a fegyverkezési minisztériumot csak a háború kitörése *után*, Daladier azt felelte, hogy olyan államban, amely a liberális gazdasági élet elvi alapján áll, *békében nem lehet ilyen intézkedést* foganatosítani.

Daladier kihallgatása ezzel befejeződött s az elnök Gamelin tábornok volt hadseregfőparancsnokot *próbálta kihallgatni.* Miután Gamelin az első kihallgatás során nem volt hajlandó beszélni, Caous elnök most azzal próbálta rábeszélni, hogy a legfelsőbb törvényszék *teljesen függetlenül* ítélkezik s nem befolyásolja az a körülmény sem, hogy Pétain tábornagy emlékezetes üzenete tulajdonképpen már kimondotta az ítéletet Gamelin fölött.

Gamelin az első kihallgatás során tudvalevően erre az üzenetre való hivatkozással tagadta meg a vallomást. Caous elnök fáradozásai azonban *most is hiábavalónak* bizonyultak s Gamelin újból kijelentette, hogy a haza és a hadsereg magasabb érdekében *hallgatnia kell.* Caous elnök ezután berekesztette a főtárgyalást és közölte, hogy szerdán *Guy la Chambre* volt repülésügyi minisztert hallgatja ki.

Nagyszabású műsoros est a Vöröskereszt javára

A *Magyar Vöröskereszt pasaréti fiókja* 1942 március 1-én, szombaton délután hatórai kezdettel az *Országos Kaszinó termeiben (Semmelweis-utca 1.)* hadikórháza felszerelése javára *műsoros estet* rendez, melyen közreműködnek: *Bilicsi* Tivadar, a Magyar Színház tagja, *Bucsár* Déla zongoraművésznő, *Farkas* Ilonka, *Goll* Bea táncművésznő, *Greguss* Zoltán, a Madách Színház tagja, *Kelly* Anna énekművésznő, *Kiszely* Gyula, a rádió rendezője, *Laki-Tóth* Erzsi, a Magyar Királyi Operaház tagja, *Lengyel* Gabriella hegedűművésznő, *Lukács* Margit, a Nemzeti Színház tagja, *Nagypál* László, a Magyar Királyi Operaház tagja, *Pethes* Sándor, a Nemzeti Színház tagja. Zongorán kísér *Kerekes* János, konferál *Kóváry* Gyula. Jegyek az Országos Kaszinó portásánál kaphatók.

300.000 pengős költséggel szegényházat épít Miskolc

Miskolc, március 4. *(A Magyarország tudósítójától.)* A város vezetői megállapították, hogy a miskolci szegényápolda nem felel meg a mai kor követelményeinek, újat kell építeni. *Fekete* Bertalan polgármester javaslatára a Szentpéteri kapuban 300.000 pengős költséggel tavasszal felépül az új szegényház, amelyben 250 ápoltat tudnak majd elhelyezni. A régi szegényápolda telkét, amely építkezés szempontjából igen értékes terület, *parcellázzák.*

METROPOL ÉTTEREM
Az úri közönség divatos vacsorázóhelye
Kiváló konyha. Hangulatos cigányzene.
Éjjel 1 órától leveskülönlegességek.
M. kir. Állami Pincegazdaság borai.
Nyitva éjjel 3-ig

MAGYAR HŐSÖK

Példásan bátor és rendithetetlen magatartásával tüntette ki magát a szovjet hadjárat alatt Kameliczki György, egy gépkocsizó zászlóaljunk szakaszvezetője.

1941 november 5-étől 11-éig mint a gosudarov-jari tábori örs parancsnoka a rendkívül nehéz viszonyok között mintaszerűen látta el feladatát. A rendkívül zord időjárásban is csorbítatlanul megőrizte szilárd akaraterejét és buzdító szavaival mindvégig fentartotta embereiben az éberséget és a kitartás szellemét. November 8-án két ellenséges támadást is visszavetett maroknyi osztagával. Az első támadás során rajtaütéssel hiusította meg a Donec folyón átkelni szándékozó ellenséges csapat terveit.

A második támadást, amelyet az ellenség a sötétség leple alatt hajtott végre, már csak akkor sikerült észrevenniök, amikor a támadó szovjet különítmény az innenső part egyik erdős részében előregyülekezve rohamra készült. Kameliczki szakaszvezető nyomban rávetette magát tábori örsének embereivel a közel harminc főből álló szovjet különítményre s azt teljesen szétverve a folyónak szorította, amelyen csak néhány vörös katonának sikerült visszamenekülnie a túlsó partra. Akkor újból elfoglalta a tábori örsének helyét s tovább biztosította a mögötte felvonuló szövetséges csapatok menetét. Magatartása mindig példája marad az öntevékeny, bátor, kitartó magyar katona mintaképének.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

RÁDIÓT használt és törött **gramofonlemezt** legmagasabb áron vesz
Sternberg hangszergyár, Rákóczi-út 60.

FIGYELEM! Használt ruhákért egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. — Győződjön meg és hívjon. Schulz, Népszínház-u. 21. Tel.: 140-667

Nerzek, rókák
bolerók nagy választékban olcsón: Sztricskó szűcsnél, Erzsébet-körút 50.

BRILLIÁNS, ARANY és ezüstért legtöbbet fizet. Zálogból kiváltom. Baross Ékszerház, Baross-utca 83. Tel.: 140-969

Jó olcsó **BUNDÁK** PILÁT SZŰCSNÉL, FERENC-KÖRÚT 32 II. s.

Nagy befogadóképességű, fővárosi, műsoros
szórakozóüzem eladó
Jelige: »Tartós konjunktúra«, HARSÁNYI-hirdetőbe, V., Zsitvay Leó-utca 16. szám.

Amerikai angol és német oktatás, fordítás, levelezés Vilmos császár-út 76. II. em. 3.

ELVESZETT
egy fehér herélt
PINCSI
a Károly-körút és Dob-utca sarkán. Jobbfülén és hátán világoszsemlye foltokkal, »Csibi« névre hallgat! Megtalálót búsásan jutalmazom. T: 423-381

Áll. kép. okl. **zongoratanárnő** vállalja kezdőknek és haladóknak zongoratanítását elsőrangú módszerrel és felvételi vizsgákra való előkészítését. Tel.: 122—088.

Bélyeggyüjteményt komolyabb tartalommal, jó áron vennének csakis privát gyüjtőtől. Tel. 422-777
Irásbeli ajánlat »Gyüjtő« jeligére a kiadóba.

FOGLALT VONAL

— Most míg fürdöm, nagyjából megbeszélem veled, hogy milyen gombokat tegyek rá, azután felhivom a varrónőmet és részletesen megtárgyalom vele...

Öreg Farkas András „nyugalmazott" hortobágyi számadójuhász látogatása saját szobránál

Debrecen, március 4. *(A Magyarország tudósítójától.)* Ilyenkor, amikor a nap már megúnta a téli rabságot, kikönyököl a szürke, ólomsúlyú hófelhők közül egy-egy rövidke időre s megcsillan az öreg Nagytemplom aranygömbján, megpihen egy percre *Kossuth* apánk ércbeöntött arcán, végigcsókolja lantos *Csokonai Vitéz* Mihály fenséges alakját, ilyenkor felkerekedik minden esztendőben egy öreg magyar hajduszoboszlói »nyugalmából« és belátogat Debrecenbe. Az állomásról egyenesen a *Déri*-múzeumhoz veszi útját. Otthonosan kopogtat a nehéz tölgyfaajtókon. Zsíros, fekete kalapját megforgatja a kezében. Bütykös hüvelykujjával elnyomja pipájában a parazsat. Topog pár pillanatig. Köhint egyet és benyit az igazgatói szobába:

— Aggyon az isten jónapot, kedves Igazgató uram. Meggyöttem megint...

Dr. *Sőregi* János múzeumigazgató mosolygó arccal áll fel az íróasztal mellől, amelyen kitömött hortobágyi lilikek, kőkorszakbeli pattintott balták, bronzkori csecsebecsék huzódnak meg a napilapok, folyóiratok, tudományos könyvek mellett.

— Jónapot *Farkas* bátyám — köszönti vidáman. — Már vártuk, azt hittük, elmarad látogatása...

Bekecs

S így van ez minden esztendőben. Igy történt ebben az évben is.

Öreg *Farkas* András »nyugalmazott« hortobágyi juhász-számadó ebben az évben is *belátogatott a Déri Múzeumba, hogy felkeresse »szoborba« öntött képmását.*

Délceg, deli magyar. Mintha évszázadokkal ezelőttről cseppent volna a huszadik századba. Sasorra, kiugró pofacsontja, nemes arcéle a hamisítatlan magyar faj vonásait tükrözik vissza. Bajuszát hóval hintette be az elmult *nyolcvan* esztendő. Haja megkopott, s magas, pirosas-barna homloka fényesen csillan ki fekete kucsmája alól.

Még néhai való jó *Ecsedi* Istvánnak volt a gondolata, hogy *a hortobágyi pusztának ezt a nemes emberpéldányát meg kell örökíteni az utókor számára.* Évtizedekkel ezelőtt — remek legény lehetett akkor, noha most sem látszik meg rajta a 80 esztendő — *Némethy* László debreceni szobrászművész gipszbe mintázta meg alakját, életnagyságban. *A bábút felöltöztették, egy kitömött csacsit is mellé állitottak s igy helyezték el a Déri Múzeum néprajzi osztályán...* Ezt az élettől duzzadó »szobrot« kereste fel most is öreg *Farkas* András.

— Ejnye, minden jól van azon, — szólalt meg, miután sokáig nézte jobbról-balról képmását — *csak a bekecsével nem vagyok megelégedve. Ehun-e, ez az igazi* — gombolta szét a kabátját s menten fel is ajánlotta megvételre.

Még ott nyomban fel is adták a gipszjuhászra a bekecset.

Pipa

— Még mindig hiányzik valami, — jegyezte meg ezután. — Persze, persze, *pipája nincsen szegénnek.* Nyomja csak Igazgató uram a kezébe ezt az öreg pipát, — húzta ki kabátja zsebéből. — Úgy ni, hadd legyen élethű teljesen... Most mán akkurátus...

A búcsúnál azonban lelohadt a kedve.

— Mi baj van *András* bátyánk? — kérdeztük tőle.

— Hát uramöcsém, nagy baj az, ami engem nyom. Látta azt a juhászt a szekrényben, a második kiadásomat? En minden évben öregebb leszek egy évvel. *Ez a bábú meg csak egy állapotban marad...*

— De *András* bátyánknak meg jó egészséget adott az Isten...

— Hát az igaz, van. Nem is vagyok én olyan »nyápici«, mint a városi emberek. Egész életemet kint töltöttem a pusztán. A juhászembernek mindig jó levegő jut ki osztályrészül... Szél marja, nap pirítja, dér csípi a bőrét...

A zsebében kotorászott közben, majd méltatlankodva dörmögte:

— Ejnye, hát nem elfelejtettem ám, hogy *fiatal képmásomra hagyományoztam öreg pipámat!*

A magyar mérnökképzés reformja

Kelemen Móric gépészmérnök, a *Magyar Racionálási Bizottság* igazgatója a mérnökképzés reformjáról tanulmányt irt a Mérnökegylet közlönyében. Azt a kérdést vizsgálja, a magyar mérnökképzést hogyan kellene a gazdasági élet követelményeinek megfelelően irányitani. A nagy érdeklődést kiváltott tanulmány felett a *Magyar Mérnök és Épitész Egylet* vitaestet rendez március 4-én, 7-én és 20-án, mindhárom napon délután 6 órakor. A vitaesten felszólalnak: *Bud* János, *Schimanek* Emil, *Egyed* István, *Márffy* Ede, *Fülei-Szántó* Endre, *Pattantyus-Ábrahám* Géza, *Nyul* Gyula, *Bangha* Imre, *Pap* Ferenc, *Juhász* István, *Becske* Kálmán, *Thoma* Frigyes, *Csala* Albert, *Farkasfalvy* István, *Simon* Béla és mások. A vitaesten vendégeket is szívesen látnak.

Papen adománya Ankara szegényeinek

Ankara, március 4. *(Német TI)* *Papen* ankarai német nagykövet Ankara város válijának *1000 török fontot* adományozott a város szegényei között való szétosztásra. Az ajándékhoz mellékelt levélben a nagykövet hangsúlyozza, hogy az adomány hálájának és köszönetének szerény kifejezése a *Gondviselés és török barátai iránt* az ellene elkövetett merénylet meghiusulása miatt. A váli *Ankara* város nevében köszönetet mondott az adományért. *(MTI)*

— **A VOLT VIII. KERÜLETI KARHATALMI TISZTI SZÁZAD** összejövetelét március 7-én este nyolc órakor tartja a *Nemzeti Torna Egylet* Miklós-termében (VIII., Szentkirályi-utca 26.). E fontos megbeszélés miatt feltétlen megjelenést kér a vezetőség.

— **A VÁROSOK LAPJA** új számában Lukács Ödön irt vezető cikket a kéményseprés városi kezeléséről. A lap beszámol a városokat érdeklő eseményekről.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

RÓKÁK
ezüst és kék, bolerók, kabátkák olcsón: Szemere szűcsnél, Erzsébet-körút 26. sz. **MÁSODIK EMELETEN**

ANTIK BÚTOROK
biedermeier- és barokk-tálalók, egyajtós, páros szekrények, székek, asztalok. Régiségbolt, Bank-utca 4.

Vadonatúj **KVARCLÁMPA** havonta 45 P-ért.
ULVIR napfénylámpa 25 P-ért bérelhető. Újrendszerű Maspó motornélküli vibrációs masszázs-készülékek eladása. PETRÁSS mérnök, orvosi műszerésznél, Budapest, IV., Irányi-utca 18. sz. Telefon: 380-055.

Leszármazási Okmányok beszerzése, nemesi ügyek intézése ŐSKUTATÓ INTÉZET Budapest, VIII., Baross-utca 10. Telefon: 149-483.

EZÜSTRÓKÁT
P 230-tól, kékrókát, bolerót, kabátkát, nercet olcsón: Pletenik szűcsnél, Erzsébet-körút 29. szám, első emelet.

Óvóhelyi ajtó 0.85/1.85 80.— P, pad 2 m-es..... 10.— P, asztal 2 m-es 20.— P
stb. Eötvös-utca 1. Telefon: 425-811.

IPARVÁLLALAT KERES gyors- és gépírói gyakorlattal rendelkező, őskeresztény **fiatal tisztviselőt (nőt)**
Gyógyárunagykereskedelmi gyakorlat előnyben. Sajátkezűleg irott ajánlkozást fizetési igény, referencia megjelölésével »Nyugdíjas állás 14« jeligére Blockner J. hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10.

Címírást és minden egyéb **írásmunkát vállalok** Gyarmati, Rottenbiller-utca 37/F, I. 12. (Odeon mozi ház)

A **K. H. Ö. 50. §-a** kötelezővé teszi a könyvvezetést. Törvény által előírt könyveit szakszerűen felfektet: „KONTOSERVICE" Új telefon 291-735.

Némethy László

K

TÁTRAI MŰVÉSZEK KÉPKIÁLLITÁSA

mincs ced

KATALÓGUS

tovább!

1918 jul.

(6 tátra-fürd)

Csont Ferenc,
Gellért Imre
festőművészek,
Fodor László
rajzolóművész,
Dán Rudolf
iparművész és
Némethy László
szobrászművész
kollekciója.

61/PS

Fővédnök:

gróf Teleki Pál.

Védnökök:

gróf Teleki Sándorné (Szikra),
Kiszely Árpád ny. főispán.

Rendezők:

Dr. Pekanovich István ezredorvos,
az Országos Hadigondozó Hivatal alsó-tátrafüredi gyógyintézetének vezetője,
Dr. Györgyi Sándor főorvos,
Dr. Keleti József főorvos,
Szentgyörgyi Sándor hdgy,
Páll Lajos hdgy,
Budai Bálint hdgy.

Műtárosok:

Dr. Vécsei Jenő és Dr. Kenéz Jenő.

CSONT FERENC

		K
1	Felhőtenger, olajf. --- --- ---	600
2	Szinskála Csorbatónál, olajf. ---	1200
3	Naplemente, olajf. --- --- ---	600
4	Lomnici és jégvölgyi csúcs, olajf.	800
5	Ótátrafüredi kápolna, pasztell ---	800
6	Tarpatak. --- --- --- --- --- ---	600
7	Szinvázlatok, olajf. --- --- drbja	250
8	Nyár, olajf. --- --- --- --- --- ---	5000
9	Fürdés után, olajf. --- --- --- ---	6000
10	Budai dombok, olajf. --- --- ---	800
11	Hó és jég, pasztell --- --- ---	400
12	Reggel, olajf. --- --- --- --- ---	3000
13	Balaton partján, olajf. --- --- ---	700
14	Fürdőző nők, olajf. --- --- ---	1500

Rajzok:

15	Valfré di Bonzo pápai nuncius	200
16	Z. M. grófnő --- --- ---	Magántul.
17	Tanulmányfej --- --- --- ---	100
18	„ --- --- --- --- --- ---	100
19	Magyar tengerészek (Póla) ---	150
20	Akt --- --- --- --- --- --- --- ---	100

		K
21	Léda, szines	150
22	Szines tollrajz	100
23	Mohó vágy, szines tus	100
24	Tanulmány Lédához	100
25	Orosz foglyok	100

Helyszini rajzok a koronázásról:

26	Kardvágás a Szentgyörgy-téren	350
27	A királyi pár megérkezése a Mátyás-templomhoz	300
28	Eszterházy M. herceg az ország kardjával	150
29	A felszentelt király	200
30	A koronázás főpróbája	300

GELLÉRT IMRE

31	Leckeóra, pasztell	2000
32	Mimi Tussl, rajz	200
33	Felkai részlet, pasztell	250
34	Vadszőllők között, olajf.	300
35	Nagytarpatak, pasztell	250

		K
36	Hegyláncolat, pasztell	200
37	Felkai házak, pasztell	200
38	Fenyőfák, olajf.	400
39	Alacsony Tátra, pasztell	300
40	Napfoltok, ceruzarajz	150
41	Lomnici csúcs	150
42	Havas fenyő, olajf.	200
43	Napnyugta, pasztell	200
44	Téli napnyugta, pasztell	120
45	Csorbató, pasztell	450
46	Ülő paraszt, olajf.	100
47	Tükör előtt, vizf.	350
48	Fenyőerdő, pasztell	300
49	Térrészlet, pasztell	200
50	Kerti ünnepély, vizf.	500
51	Napnyugta, pasztell	250
52	Május, pasztell	600
53	Harcos, olajf.	500
54	Márciusi hó, pasztell	800
55	Borus hangulat, pasztell	800
56	Tanulmányfej, pasztell	500
57	Borus Tátra, olajf.	300
58	Tanulmányfej, rajz	200
59	Lomnici csúcs, olajf.	1000
60	Erdőrészlet, olajf.	1000
61	Fekvő akt, vizf.	300
62	Szabadkai templom, olajf.	450
63	Borús Tátra, olajf.	600

		K
64	Pierrot, olajf.	300
65	Havas csúcsok, olajf.	800
66	Őszi hangulat, pasztell	500
67	Furulyás bolond, pasztell	2500
68	Tóparton, vizf.	300
69	Parkban, vizf.	300
70	Holdsütéses templom, pastell	300
71	Kigyótáncosnő, vizf.	200
72	Salome, vizf.	200
73	Matyóleány, vizf.	250
74	Ligeti részlet, rajz	150
75	Orosz fej, pasztell	500
76	Téli táj, vizf.	200
77	Kora reggel, pasztell	300
78	Virágos mezőn, vizf.	300
79	Rózsatánc, vizf.	200
80	Vén csavargó, rajz	70
81	Szundikálás, rajz	70
82	Lomnici csúcs, olajf.	250
83	Muló emlékek, olajf.	3000
84	Leckeóra, temperaf.	700
85	Nyárfák, olajf.	700
86	Havas fenyő, pasztell	1000
87	Pierrot, vizf.	250
88	Napnyugta, pasztell	300
89	Tót atyafi, olajf.	600
90	Téli reggel, olajf.	600
91	Napsütötte havasfenyő, olajf.	800

92 L. M. úrnő, pasztell 300
93 Női portré, pasztell 300
94 Magdus és Jankó, pasztell ... 300
95 Almacsendélet, olajf. 300
96 Havas csúcsok, olajf. 300
97 Stefánia út, ceruzarajz 150
98 Felhők között, pasztell 300
99 A háború, olajf. 500
100 Orosz fej, pasztell... 500
101 Almacsendélet, olajf 150
102 Compositio, tempera 500
103 Napsütötte hegyoldal, pasztell 300
104 Óriási zuhatag, olajf. 500
105 Tátrai csúcsok, pasztell 300
106 Vörös fenyő, olajf. 500
107 Dr. P. J. ezredorvos arcképe, olajf. ... ... Magántul.
108 Napsütötte erdő, pasztell ... 400
109 Napnyugta az alacsony Tátrában, pasztell 500
110 Fenyőfák, olajf. 500
111 Szines karrikaturák, pasztell. Eladók.

DÁN RUDOLF

		K
112	Felhős táj, olajf.	550
113	Parkrészlet, pasztell	300
114	Cyklon után, pasztell	200
115	Utca falun, pasztell	400
116	Havas csúcsok, pasztell	200
117	Pihenő atyafi, olajf.	500
118	Esti hangulat, olajf.	200
119	Falusi kép, olajf.	700
120	Hegyláncolat, olajf.	Magántul.
121	Tátrai út, pasztell	150
122	Alsóerdőfalva, pasztell	300
123	Völgyben, olajf.	600
124	Fenyőfák, pasztell	150
125	Tátrai kép, olajf.	650
126	Matlári hegyek, pasztell	200
127	Tavas táj, olajf.	550
128	Typus, pasztell	300
129	Nyuszik, pasztell	250
130	Kápolna, olajf.	350
131	Tarka nyulak, pasztell	400
132	Lomnici csúcs, pasztell	400
133	Távol hegyek, olajf.	450

		K
134	Őrszem, vízf.	100
135	Elefántcsont miniatürök darabonként	50

FODOR LÁSZLÓ

136	Korkép 1918-ból, szines ceruzarajz	400
137	Bachanalia, szines ceruzarajz	400
138	Boldog tulajdonos, szines ceruzarajz	400
139	Hadiék jelmezestélyén, vizf.	250
140	A nők barátja, vizf.	200
141	Akinek van szive, vizf.	200
142	Hadiék, vizf.	200
143	Szalmán a Jardinban, vizf.	400
144	Szalmán a Tátrában, vizf.	400
145	Záróra után, vizf.	250
146	A pali, vizf.	200
147	Egy vicces ember, tusrajz	200
148	Házibarát, tusrajz	200
149	Kaland, tusrajz	200
150	Az utcán, tusrajz	180

		K
151	Az alku, tusrajz	180
152	A korzón, vizf.	250
153	Mitől fél? ... vizf.	200
154	Amikor nincsen gáz, vizf.	150
155	Konkurrencia, vizf.	160
156	A vén kecske, vizf.	150
157	Árdrágitók klubjában, vizf.	250
158	A link fiu, ceruzarajz	100
159	Az elválaszthatatlanok, tusrajz	200
160	Samu bácsi, ceruzarajz	100
161	A tanár úr, tusrajz	60
162	Regényalakok, vizf.	120
163	Tót atyafi, ceruzarajz	100
164	„ I-II „	100
165	Munkások „	120
166	Katonák, „	80
167	Fekvő katona „	20
168	Oroszok, „	80
169	Poincaré, tusrajz	150
170	D'Annunzio, „	150
171	Pasics „	150
172	Nikita „	150
173	Békeláng, szines ceruzarajz	400
174	Hadi bácsi a Grand-ban, tusrajz	160
175	Hadinyaralás, rajz	400

NÉMETHY LÁSZLÓ

176	3. honvéd kürtös	patinált gipsz	1000
		bronz --- ---	3000
177	Határvédelem	patinált gipsz	1000
		bronz --- --- ---	3000
178	Sz. és neje plakett ---		Magántul.
179	Plakett	patinált gipsz --- ---	300
		bronz --- --- --- ---	800
180	K. J. plakett --- --- ---		Magántul.
181	Álomcompositio, patinált gipsz		600
182	Önkarrikatura, plakett		Magántul.
183	Siremlék --- --- --- --- --- ---		—

Mindennemü felvilágosítással a műtárosok saolgálnak

Szepesi Lapok
nyomdavállalat
igló

Némethy László

szül. 1880. szobrász

l.

Sör Vezető 326. l.

Némethy Kázló

Réntvett a Képzőművészet
szabadszervezete debreceni
csoportjának kiállítása
1946 ban

A képző művészetek Debrecenben. 1961.

5 Poldal

Némethy László

Kő Krisztus: a debreceni Krematórium bejáratánál

Szemlékei a debreceni Köztemetőben

A kéjzőkűvészetek Debrecenben, 1961

100 oldal

Némethy László

Krisztus (nobor, rajzo)

A képzőművészeti
Debrecenben 1961

141 kép

Némethy László. (1880-)

Debrecenben működik

Munkai: Kéz, Ledelmi Iskola

világhábban reliefjei.

Ady emlékmű 1924-ben a

Kossuth u 24 n. alatt Angol

Királynő nálló Bunda

éltetmének falán. felenlep a

Déry múzeumban

Mandolinozó baka (kisplasztika)

A képzőművészetet Debrecenben, 1961

95 oldal

Némethy László Szobrász

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 281-285. o.

A debreceni vj kortemető és építménnyei:

MDK

Némethy László és Holló László

a Nagyerdőn létesitett uj temető ravatalozó helyiségeinek szobrászmunkáinak elvégzésére fentiek kaptak megbizatást

A debreceni temető szobor-és képpályázata. Képzőművészet 1931. 43-44. sz. 208.l.

Némethy László, Kossuth-u.4.

Eépitőmunkások, gipsz
Anya, gipsz

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete debreceni csoportjának kiáll. 1946. jun. Déri Muz.

Némethy László

Krisztus

/repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen Képjegyzék 141.

Némethy László

Szobrsz. Restaurálta az 1920-as évek elején a Csokonai Színház Harsalló által készített szobrait.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen 91. l.

Némethy László

Krematórium bejáratánál Kő Krisztus fej.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen. 100.1

Németh László
1880 -

Debreceni Kereskedelmi iskola világháborús reliefjét készíti.
Első city emlékmű készítője. 1924. emléktábla a Kossuth u. 21. Bunda étterem falára /jelenleg Déri Múzeumban/
Kiplasztikája: Mandolinozó baba

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 95. l.

Némethy László

Siremlékei a debreceni köztemetőben.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 101.l.

Németh László

1946.jun.22-30. "Debreceni Napok" kapcsán ren -
dezett kollektiv kiállitáson szerepelt

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bógel József/
1961.Debrecen 58. l.

M.D.K.

Németly László, debreceni szobrász

és Holló László nyertek el a debreceni nagyerdei uj temető ravatalózojának szobrászmunkáira kiírt pályázatot.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. LII. évf.

jul. 18. sz. 2. old.

Némethy László

„Szigligeti Jolán," dombormű mellképe gipsz.

Magyar színészportrék a 2.: Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 56 l.

M.D.K

Nemethy László
nobrán

Szimbolikus Krisztus nobra
szente a hevítésbe beágyárva
nyert elhelyezést.

Dr Szücs Ernő: Debreceni ércemberek
Hajdu Bihar Napló 1969 aug 31

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nemethy László
szobrász

M.D.K

Nemethy László faragja meg
a Kereskedelmi Iskola hálóros
reliefjét.

Dr Szücs Ernő: Debreceni ércemberek
Hajdu Bihar Napló 1969 aug 31.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Némethy László, szobrász

Debreceni művész. A Marschalkó János által 1865-ben készitett szobrait a debreceni szinháznak 1920-ban neki kellett kijavitani, mert a puha homokkő szobrok pusztúlásnak indúltak. 177.o.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai Szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966 Alföldi Nyomda. Debrecen

Némethy László

Juhász ember
Harsányi szürszabó
Gazdasági Akadémia
Néger fej, bronz
Uccarészlet, olaj
Borsodban, olaj

Debreceni Műpártoló Egyesület kiáll. 1929.

Némethy László MDK

részt vesz a debreceni román emlékmű pályázaton.

Esti Hirlap 252 sz. 1957. okt.26. 2 old.

MDK

Németh László szobrász

Debreceni szobrász; ő készítette az ország első Ady-plakettjét.

Bőgel József: Medgyessy és Debrecen.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 187. l.

MDK

Némethy László

3. honvéd kürtös, pat.gipsz

Határvédelem, " "

Sz. és ~~jenx~~ neje, plak.

Plakett, gipsz

Tátrai Müvészek kiáll. 1918. jul.

Némethy László
nobrász

A debreceni köztemető bejárata fenti
Krisztus (nobarcsoportjával-

Repr.
Tér és Forma
1932. 292. l.
(Keppel.)

Némethy László

Debreceni nobrán

az alábbi köz temető ~~kiz~~ bejáratainak ~~[illegible]~~ Krisztus-nobrát fenti készítette.

Tér és Forma: 1932.

281. l. (A debreceni új köztemető és épitmenyei.) 292. l.

köppel

Némethy László

Wobrán

l.

Évk Déri 1942

66 l.

Némethy László

debreceni nobrán

l.

Csobán Hajduvm

224. l

Sol VIII. 207

Némethy László
nebrán
Debrecen
Varga u. 1.

MKSz 1947

Némethy László

Nobrász

Mig
led
2

terverte az Ady Endre
arckipével díszített
emléktáblát, mely az
Angol Királynő Bunda
nevű éttermében van el-
helyezve. Köbefaragta
Titonelli Miklós de-
breceni kőfaragómester
Leleplezték 1924-ben

Debreceni Kalauz

Debr. 1927. 81. l.
képpel

dolgozott az ermitai könyvtárban, a
egyetemi könyvtárban. Az egyetemen a szakprofesszorok numizmatikai és archaeológiai előadásait hallgatta. A Museum Vindobonenseben is dolgozott.

Dr. Győrffy Iván (1904, Arad, róm. kat.), orvosdoktor, egyetemi tanársegéd a Gróf Tisza István Tudományegyetem Élettani és Általános Kórtani Intézetében, Debrecenből (Went István professzor). Állami ösztöndíjas a második félévben. Kiküldetésének célja az volt, hogy egyrészt az elméleti ismereteit az elektrofiziológia terén bővítse, másrészt, hogy a modern elekrofiziológiai módszerek alkalmazását a szívbetegségek diagnosztikájában elsajátítsa. Az Eppinger professzor vezetése alatt álló I. sz. bécsi Belklinika szívosztályán dolgozott, mint beosztott orvos. Részt vett a betegviziteken, valamint a járóbetegek vizsgálataiban és az elektrokardiografiai laboratórium munkájában. Mindezek mellett tanulmányozta ugyanezen klinika laboratóriumában a bakteriológiai és serológiai munkálatokat. Ugyanitt tájékozódást szerzett a lues serológiai diagnosztikájával összefüggő tapasztalatokat illetőleg, miután errevonatkozólag korábban kiterjedt vizsgálatokat végzett. Délutánonként a Durig professzor vezetése allatt álló egyetemi élettani intézet elektrofiziológiai osztályán dolgozott, ahol kísérletes vizs-

MDK

Németi László szobrászművész

Kőemelő munkások c. kompozíciójával szerepelt a debreceni Déri Múzeumban 1955 októberében rendezett képzőművészeti kiállításon.

Kalocsai Zoltán: Debreceni képzőművészek kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan–febr.) 77. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Németh László,
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Szabadság
1978 FEB 23

1001

Hol és hogyan kezdődött Debrecenben az Ady-kultusz?

Ady Endre nevezte el Debrecent a Maradandóság városának. Volt idő, amikor ennek a mondásnak valóban igaza volt, később pedig éppen Debrecen járt az élen Ady elismertetését tekintve. Az országban először itt kapott emléktáblát. Az út azonban, amely idáig vezetett, nem volt könnyű. Sokan voltak az akkori időkben Ady 1919-ben bekövetkezett halála után is, akik nyíltan becsmérelték Ady költészetét. A dekadencia, hazafiatlanság, erkölcstelenség, érthetetlenség vádját harsogták ellene.

Éles viták kavarogtak akkor Debrecenben, melyekben mint fiatal újságíró, társaimmal együtt magam is részt vettem, védve Ady igazát. Kevesen voltak a városban Ady-hívők, és ez az egyik oka annak, hogy nem rangos helyen vertük le első tanyánkat. Mint az Ady Irodalmi Asztaltársaság egyik alapítótagja mondhatom el, hogy abban az időben nem volt itt népszerű feladat kiállni Ady mellett. Az asztaltársaság 1922. évi összejövetelein, melyeket a Batthyány utca 2. számú házban, Nagy Endre színházi bodegájának külön szobájában tartottunk, beszéltük meg az Adyval kapcsolatos dolgokat. Egybegyűjtöttük a költőre szórt rágalmakat, és valósággal haditervet dolgoztunk ki, hogy ha írásban nem is mindig, de legalább az élő szó erejével verjük vissza az Adyt ért támadásokat. Jellemző az akkori helyzetre, hogy maga az irodalmi asztaltársaság elnöke csak „egyéni" véleményét hangoztatta, mivel a lap, melynél dolgozott, nem állt Ady oldalán.

Az asztaltársaság 1922-es tevékenységéről Ady Lajos is megemlékezik könyvében. Ez volt tehát az első lépés Debrecenben. Az évek során tágult az Ady-hívők tábora, és már vendégek is részt vettek a társaság összejövetelein, melyeken bőségesen volt vitatkozni való téma, bár ennek megfelelően nem volt arányban a bodegában történt italfogyasztás. Nagy Endre, a tulajdonos ezt nem bánta, szerette a fiatalokat, és szívesen hallgatta a vitatkozókat.

Egy szép napon azonban jelentős változás történt az irodalmi asztaltársaság életében. A színházzal szemben levő Angol Királynő Szálloda és étterem tulajdonosa, Németh Nándor, aki abban az időben a Hortobágyi csárdát is bérelte, felkeresett engem, és javasolta, hogy nagyobb helyiséget ad az asztaltársaságnak, ha az átköltözik az ő éttermébe. A társaság tagjai elfogadták az ajánlatot, és az éttermnek a Kossuth utcára néző kistermében tartották ezután az összejöveteleket. Igaz, hogy ez lármásabb helyiség volt, mivel a színházi esték után sokan jöttek oda vacsorázni, italozni. Ez azonban azzal az előnnyel járt, hogy sok ismerős, jóbarát került a helyiségbe, és települt le a mi asztalunkhoz. Megindult a beszélgetés, és ezzel is bővült az Ady-hívők tábora, mivel tapasztaltuk, hogy nem voltunk éppen rossz agitátorok.

A helyiség neve „Bunda" lett. Ennek története pedig a következő: Szathmáry Zoltán (Szatyi) debreceni hírlapíró, aki 1899-ben Nagyváradon a Szabadság című napilapot szerkesztette, felfigyelt Ady Endre debreceni újságírói működésére, és szerette volna saját lapjához, Nagyváradra átcsábítani. Ecsetelte előtte a debrecenivel szemben a vidám nagyváradi életet. Megemlítve, hogy a Fekete Sas vendéglőben van egy terem, amelynek neve „Bunda", ott találkoznak a váradi újságírók, színészek, művészek. Ady figyelmesen hallgatta Szatyi szavait, majd kijelentette: Hát legyen ez is „Bunda", de Ady maradt egyelőre debreceni újságíró, és csak később került át jó barátjával, debreceni hírlapíró társával, Siposs Bélával együtt Nagyváradra.

Az Ady által elnevezett debreceni „Bunda" egyre népszerűbb lett. Az asztaltársaság összejövetelén megjelent Móricz Zsigmond, Oláh Gábor, dr. Juhász Géza, Gulyás Pál és több ismert fővárosi, debreceni író. Nyilván ez késztette Németh Nándort, az étterem tulajdonosát arra, hogy javasolja, lássuk el emléktáblával a „Bundát", és helyezzük el a falon annál az asztalnál, ahol Ady Endre debreceni tartózkodása idején hírlapíró társaival és az általa igen kedvelt színészekkel estéről estére tanyázni szokott.

A javaslatot tett követte, és 1924. november 30-án, András napján szép ünnepség keretében került sor az emléktábla leleplezésére. A márványtábla Ady arcát örökíti meg. Vers is van rajta, a következő:

„Harcos vezérünk, Ady Endre
Lobogj elénk mint égi Fárosz
Hogy lángra gyújtott szent hitünktől
Megtérjen ez a büszke város."

1877—1919

Ady Endre emlékének emelték a debreceni fiatal írók Németh Nándor áldozatkészségéből. Debrecen 1924.

Az emléktábla készítője Némethy László szobrászművész. A verset írta Benyovszky Pál, az asztaltársaság elnöke.

Az emléktábla leleplezésén és az azt követő vacsorán a „Bundá"-ban részt vett Ady Endre testvére, Ady Lajos feleségével együtt, Oláh Gábor, dr. Juhász Géza, aki az 1927-ben megalakult Debreceni Ady Társaság elnöke lett. Ott volt Gulyás Pál, dr. Csürös Ferenc, a városi tanács kultúrtanácsnoka, dr. Csobán Endre, a város főlevéltárnoka, Ady kortársa, Szathmáry Zoltán és több debreceni újságíró, köztük ezen sorok írója is.

Ady-emléktábla leleplezése utáni vacsora a „Bundában"

Bencze Mihály

Számviteli munkában jártas kontírozó könyvelőt és utókalkulátort alkalmaz a GELKA Hajdú-Bihar megyei kirendeltsége. Jelentkezés személyesen a gazdaságvezetőnél, Debrecen, Petőfi tér 23.

Vízkutató és Fúró Vállalat Üzemvezetősége, Debrecen, Monostorpályi út 29. felvesz változó munkahelyre gépkezelőket, segédmunkásokat, valamint telepi munkahelyre legalább hároméves gyakorlattal rendelkező autómotor-szerelőket, érettségivel rendelkező férfit gépkocsi-előadói munkakörbe (gépjárművezetői jogosítvánnyal rendelkezők előnyben), valamint adminisztrációban jártas, gépírni tudó telexkezelőt.

Gyakorlattal rendelkező gépírónőket és gépipari technikusi végzettséggel rendelkező időnorma-készítőket azonnali belépéssel felvesz a MEZŐGÉP Híd utcai gyára (Debrecen, Híd u. 4—6. sz.). Jelentkezni lehet a munkaügyi csoportnál.

MTA Atommag Kutató Intézete felvételre keres fiatal mechanikai műszerész szakmunkásokat, valamint laboránsnak érettségizett lányokat. Jelentkezéseket: Debrecen, Bem tér 18/C kérjük.

A Debreceni Tervező Vállalat alkalmaz egy fő nyugdíjas takarítónőt délutáni műszakbeosztással. Jelentkezés: Wesselényi u. 6. szám alatt az üzemeltetési osztályon.

A Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornamű Vállalat központi telepére lakatos, lakatos-hegesztő, villanyszerelő, autómotorszerelő, változó vidéki munkahelyre hegesztő, lakatos, hegesztő szakmunkásokat, valamint debreceni lakóhelyű tehergépkocsi-vezetőt és buszvezetőt alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Hét vezér u. 19—21.

A Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornamű Vállalat mérlegképes könyvelő képesítésű pénzügyi csoportvezetőt, középfokú végzettségű szakképzettséggel rendelkező gépkocsi-előadót, középiskolát végzett vízbekötési rajzkészítőt alkalmaz a központba, továbbá kubikos brigádokat vesz fel változó munkahelyre. Jelentkezés: Debrecen, Hét vezér u. 19—21. A személyzeti vezetőnél.

Takarítónőt alkalmazunk. Makarenko Kollégium, Klaipéda u. gimnázium mellett.

Szakipari és Kisiskaépítő Szövetkezet (Debrecen, Monostorpályi út 9.) felvesz tetőfedő, vízszigetelő és bádogosokat. Betanított munkásokat vízszigetelő (lágy-tetőfedő) szakmára átképzünk.

A H.-B. m.-i Fűtéstechnikai Szolg. Vállalat alkalmaz 1—2 éves gyakorlattal vegyipari szakközépiskolai végzettségű dolgozót, továbbá víz-, gáz-, központifűtés-szerelési anyagismerettel, 5 éves gyakorlattal rendelkező raktárost, szigetelő és bádogos szakmában jártas építéstechnikust művezetőnek 1—2 éves kivitelezői gyakorlattal. Jelentkezés: Varga u. 28. sz.

Az Egészségügyi Szakiskola (Debrecen, Tanácsköztársaság útja 75. sz.) gépírni tudó adminisztrátort gyesen levő dolgozó helyettesítésére felvesz.

Víz-, gáz- és villanyszerelési anyagismerettel rendelkező raktárost felveszünk. „Építőipar 109 648" jeligére a Hirdetőbe.

IPA

PÁLYAZATOT HIRDET

Főiskolai vagy mérlegképes könyvelői képesítésű és gyakorlattal rendelkező dolgozók részére,

debreceni munkahelyre

belső ellenőri és ügyvitelszervezői munkakörök betöltésére,

püspökladányi és hajdúsámsoni munkahelyekre

adminisztratív vezetői munkakör betöltésére.

*

Pályázatokat

„Szervezés, vezetés 109 624"

jeligére a Hirdetőbe kérjük küldeni.

ipari
állalat
ot hirdet!

A Merkur Személygépkocsi-értékesítő Vállalat

FELVÉTELRE KERES

alkatrész- és anyagraktárvezetőt, számlázókat, női takarítót, nyugdíjas gépkocsivezetőket, férfi segédmunkásokat.

JELENTKEZÉS

Merkur, Debrecen, Monostorpályi út 39.

A MEZŐGÉP Vállalat Hajdúszoboszlói Gyáregysége felvételre keres 3—5 éves gyakorlattal rendelkező személygépkocsivezetőt, mezőgazdasági gépek szervizelésére traktorvezetői vagy szerelési gyakorlattal rendelkezőket, járműelektromos, illetve szerszámgépek szerelésében jártas erősáramú-villanyszerelőt. Fizetés, vonatkozó KPM-rendelet, illetve megegyezés szerint.

A Kelet-magyarországi MÉH Nyersanyag-hasznosító Vállalat, Debrecen, Külső vásártér 3. sz. felvételre keres központi javító műhelybe: autószerelőt, autóelektromos szerelőt, nehézgépszerelőt, hegesztőt, villanyszerelőt. Jelentkezés a főmérnöknél. Központba gépíró adminisztrátort. Jelentkezés a személyzeti vezetőnél.

Az ebesi Vörös Csillag Mgtsz dolgozókat alkalmaz az alábbi szakmákba: kőműves, ács és építőipari segédmunkás. Jelentkezni lehet a termelőszövetkezet központi irodájában, Ebes, Rákóczi u. 12. sz., hétfő, szerda, pénteki napokon 8-tól 10-ig.

A Debreceni Kertészet gyakorlattal rendelkező kertésztechnikust áruforgalmi ügyintézői munkakörbe, közgazdasági technikumi végzettséggel és gyakorlattal hálózati ellenőrt, továbbá adminisztrátort és gépírót vesz fel. Jelentkezés: Vértesi út 1. sz. alatt a személyzeti vezetőnél.

Vizsgázott darukötözőket és tehergépkocsi-rakodókat felvesz a Debreceni Építőipari Szövetkezet, Monostorpályi út 5—7., gépkocsi-előadónál.

201. sz. TÜZÉP-telepünkre eladási ügyintézőt keresünk. Jelentkezés: Monostorpályi út 1.

A Gabonaforgalmi V. Balmazújvárosi úti silótelepére őröket keres, jelentkezni a fenti címen lehet.

Pályaválasztó fiatalok figyelem! Nyolc általános iskolát végzett vagy végző fiatalokat felveszünk az 1978/79-es tanévre, víz-, gázszerelő, fűtésszerelő és lakatos szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő: három év. Jelentkezés esetén a tanulók jól felszerelt, korszerű tanműhelyben, függetlenített szakoktató irányítása mellett sajátíthatják el szakmájukat. Elméleti oktatásukat az illetékes szakmunkásképző intézetben szaktanárok végzik. Juttatások: az ösztöndíjon felül társadalmi ösztöndíj. Vidékieknek iparitanuló-otthonban kulturált elhelyezés. Biztosítunk továbbá étkezést, vidékieknek teljes ellátást, munkaruhát és utazási bérletet. Jelentkezni lehet munkanapokon (szombat kivételével) 7—15.30-ig. Levélre is részletes tájékoztatást küldünk. Cím: Első Bádogos és Szerelő I. Sz., Bp. VIII., Rigó u. 6—8. sz. és Bp. VII., Hernád u. 45. sz., személyzeti és munkaügyi vezetőnél.

Festő szakmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Építőipari Szövetkezet, Hatvan u. 43., részlegvezetőnél.

Egyműszakos munkaidőben dolgozó műanyagrészlegünkbe könnyű fizikai munkára női munkaerőt felveszünk. Jelentkezés a részlegvezetőnél: Debreceni Bőripari Szövetkezet, Vikár Béla u. 4. Diószegi útból nyílik.

A H.-B. m.-i Hadkieg. és tv.-parancsnokság felvételre keres: szakács, gépíró, adminisztratív, takarító munkakörbe dolgozókat.

A Posta Hálózatépítő Üzem felvételre keres műszaki rajzoláshoz hajlamot érző, lehetőleg érettségizet lányt. Műszaki előadói munkakörbe gyengeáramú mérőtechnikusi munkakörbe férfi munkaerőket, mindkét munkakörbe lehetnek kezdők is, rajzolónál is lehet kezdő. Jelentkezés Debrecen, Galamb u. 16.

GYÁSZHÍREK

NÉMETHY LÁSZLÓ, szobrász

Az első Ady ünnep 1924.november 30-án volt Debrecenben Az Ady társaság részéről.Ennek keretében a "BUNDA" étterem falán elhelyezték Némethy László szobrászmüvész emléktábláját.Többek közt Juhász Gyula az Ady Endre Irodalmi Asztaltársaság nevében.- 752.old. 2.jegyz.

SZ. KÜRTI KTALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőmüvészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

Némethy László szobrász

Kabán Mácsai Sándornak portréjával állított emléket a művész. (említve).

Sz. Kürti Katalin: Szobornézőben Püspökladány környékén.
Hajdu-Bihari Napló, 1976. márc. 16.

Némethy László szobrász

művészetét a Köztemető bejáratánál álló három alakos Krisztus-kompozíció reprezentálja. (említve). A későbbi Gevéby-síremlék inkább nagy, mint monumentális. (említve)

Sz. Kürti Katalin: Művészi értékek a debreceni Köztemetőben.
Hajdú-Bihari Napló, 1976. febr. K.S.

Németh László szobrász

Kovács Gergelyné: Az első világháborús emlék
művek és alkotóik

Művészet, 1982. december

Némethy László, szobrásznüvész

A Köztemető és Krematórium ugyan csak 1931-ben nyílt meg, de – az átszállítások révén – XIX. sz.-i anyagot is tartalmaz. Szép számmal akad bronz és kő sírszobor is: Némethy László műve.

Sz. Kürti Katalin: Debreceni temetők művészi értékei. Műemlékvédelem, Budapest, 1983. 4. 294-300.-old.-ig

Veneti Mihály, Rassai özvö III. 77.

Németi ötvös Mihály

Nere már 1600-ban előfordul a cék-regest romban. Mint legény Garay ötvös Gergelynél állott szolgálatban. 1612-ben ötvös Gergely felszegének elcsábitása miatt panaszt emel ellene s a tanács 40 fstnyi pénz bírsággal sujtja. 1613. szeptben bírságának leszállitását könyörög s ekkor 30 fstra, decemberben pedig 20 fstra szállitja le a tanács a bírságot.

Mihalik József Kassavaros ötvösségének története. Bpest. 1900. 233. l

Honfnagel György

Nemeti Székely Mihály

Ötvös

Laid

z

Székely Mihály

Neinethy Eötvös Nikey

Kassa, XVII st

wod

Moszv 20 l

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Nemethy Ötvös Mihály

ötvös.

XVII. sz. Kassa.

A kassai ~~Ötvös~~ Ötvös Czéhnek Regestruma.

Ballagi Aladár: Kecskeméti M. P. ötvös Könyve. Pest. 1884. 40-l.

Kossuth

kezeirásána

NÉMETHY Mihály könyvkötő

1788-ban a szombathelyi céh atyamestere

HALÁSZ Margit; Az Egyházmegyei Könyvtár történeti kötéseiről és azok mestereiről. = Vasi Szemle, 47,1993,1. 116.

NÉMETHY Mihály

Hegyfalu, Gramatici um. 85

ism. Salamon László: Németh Mihály naplói.
= Új T. 85. jún. 23. 4. ill
30.

ZEUMOK EGYESÜLET

Telefon: 113-7220
OTP 218-98086 TKM 516-3618

IFJÚSÁGI DÍJ: 1991

Budapest, postabélyeg kelte

jelenteti meg a Tájak-Korok-Múzeumok

LEGENDA KÖZÉPKORI FALKÉPEI

llékeljük.

megvásárlását elsők között Önöknek,

FÁ-t is tartalmazza. Megrendelés
o.- Ft postai és csomagolási költ-
es figyelmébe ajánljuk legfrissebb

elnek, külön postaköltséget nem szá-

teteket ÁFÁ-s számlával együtt, a-

TKM Szervező Irodája

E. Neinethy M

1907. dec. kiáll. Nemzeti szalonban

Halásztanyák, pastell 400 K.

Németh László

festő

U. 105.

2	.	51
22	.	22
93	.	527

π: 99. 150. 158. és 160 sz. a
sem köthető teljes posi-

kitüntetett képmemyi

47 ..... 2.

7. 40 ..... 4.
80. 85. 86. 99.
5. 156. 158. 159.
..... 21 = 25
..... 27 dr.

neti képcsarnoki pedig

Pyrker képtárból 190; b) a
z Általános képtárból 176;
tmény 495, grafika 5. A
ti, 5 történeti képcsarnoki

Nergrich.

Színház.

RÁKOS ALICE.

I.

Nem irhatok kritikát, pedig a tollam ilyenfajta gyanus szándékkal merült a tintába. Sajnálom, de igazán nem lehet! Sok színt, meleg életet, rezgő ritmusok muzsikás lendületét kérem ettől az esős, borús, néha fáradtan mosolygó hervadt és vizes vagy havas hónaptól. Mert megható fiatalságot, édes tizennyolc év poétikus, tavaszi szépségét kell megénekelnem és még mást is, ami ebbe olyan harmonikusan simul bele, nagy és babonázó talentumot. Úgy vagyok ezzel a fiatal színésznővel, hogy emberi irigységgel féltem és sajnálom őt az egész világtól, a gukkerek szenzációk lázában titokzatosan villogó üvegszemeitől. Féltem és sajnálom, hogy ezren nézik és az ő hamvasan friss és bájos művészete nem csupán néhányunké; értőké, lelkes és megérző rajongóké. Óh, kérlek, te skepszis, te borús, cvikkeres blazirtság, amely már lehervasztottad a közönség szivét, légy kedves, próbálj fiatal lenni és hidd el nekem, hogy megcsal a naptár, mert nincsen február, május van, verőfényes tavasz ...

Ezt a tavaszt szuggerálja nekem egy fiatal kis színésznő, aki most indúl igazán a színpadi diadal szomorúan szép útjára. Most határozottan reminiszcenciáim támadnak és emlékeznem kell némely régi estékre, amikor először láttam színeket ébredni az ó különös, ideges vibrálású beszédében.

Még akkor növendék volt a sziniakadémián. Eljátszotta a diszletnélküli Shakespeare-színpadon a „Vihar" Mirandáját. Az volt, most először, aminek én ezt a bűbájos álomalakot álmodtam, félve és a meseálmodó lélek titokzatos clairvoyance-ával. Valami éterikusan karcsú, az elhagyott sziget minden stilizált szépségéből szőtt, szűzies, de már ébredő és

sokszor lázas álmodású. Akkor ijedten konstatálták sokan, hogy ennek a kislánynak az intuitiv tehetségén kivül milyen megdöbbentő, szinte abnormális az intelligenciája. Olyan hangokat intonált, amilyenek eddig csak az elképzelésünkben voltak, egy fantasztikus skálán. Később egy hosszú némajátékban láttam, amitől előre féltettem. Nem tudtam őt elképzelni az érzékeny csengésü hangja és finoman ötvözött beszédje nélkül. És látnom kellett mámoros örömmel, amilyen örömet csak a nagy szépségek és érték látása ad, hogy a zsarnokoskodó zene ritmuskeretében, a szenvedés és szenvedély, az öröm, bánat milyen ezerhangú szimfóniája reszket végig beszédesen a vékony, hajlékony, ideges alakján és a rezgő ajka körül, a nagy szemeiben. Amit ezekkel az eszközeivel a kifejezésnek csak néhány gesztusra és az arc beszédére utalva ki tudott fejezni, az egy egész nagy és teljes dráma volt. (Magáról az arcáról, különösen a szája körül vibráló kifejező vonalakról és a tágranyiló, szinét a szenvedély hullámaival váltogató szeméről külön kell majd egyszer irni. Ez a legértékesebb a fizikai énjében.)

II.

Megvallom, hogy megzavarta a hideg rezerváltságomat az ellentéteknek az a megmagyarázhatlan játéka, amit Rákos Alice-ban annyiszor láttam. A rózsás és misztikus lányosságának bizarr relifet ad egy atavisztikus, nagyon finomult értelem. És vannak mozdulatai, elsápadó szinei az arcán és távoli nagy perspektivákat nyitó, szinte rejtelmes távolságból előzengő hangjai. Nyomukban azt a fojtó és sokszor kinzó gyönyörüséget érzem, amely ráül a nézö lelkére, elfogja, leköti, magába zárja, hogy azután egy katarktikus fölemelkedésben ragadja halhatatlan szépségek felé.

ség vonul át, talán a megszokott pasztellszinek hatása folytán. Ennél jobb a szintén olajjal festett két csendélete.

Nagyon csinos dekorativ hatású dolga a „Rácsos ablak“ guache festmény és még feltünnek a következő művei: „Esthangulat“ szines szénrajz, „Megváltó“ mezzotinto, „Fidelio“ szénrajz, az artisztikus hatású „Fehér rózsák“ tempera és a „Későn kelő“ aquarell.

Mindezek bizonyságul szolgálnak előbbi állításunk mellett, hogy Barta Ernő tehetséges és erős tudású grafikus, akitől még nagyon sokat várhatunk.

Beödi Balogh Gábor.

NÉMETI MIKLÓS.

A Kultura jelen évfolyamának első számában két égő szinektől ragyogó kép szerzett meglepetést az értőknek. Csupa Ver Sacrum lángolt az „Interieur“-ből és a vörös ruháju nő alakjában rugalmasság, életöröm vibrált. Németi Miklós a festőjük, a sorsa a legékesszólóbb szemrehányás a magyar hivatalos művészet organizmusai ellen. Ez az isten áldotta tehetség a jóindulatu ruthén papok részére máramarosi, beregi és ugocsai falvakban festi össze nyáron a festékre és vászonra valót és mikor az alkotás hónapjait a művészlelket megölő napszámos robotban eltöltötte bevonul egy kis máramarosi faluba, annak a végén egy kis levegőtlen zúgba és szimfoniákat fest a nagy sugaras szépségekről, a kacajról, a mámorról, a gyönyörűségről. A legsötétebb sorsú emberek egyike festi a legszinesebb ifjúság tárgyait, közel egy évtizede vergődik a megértetlenség homályában, persze benne már a hiba nem enged a szabad művész hitéből és nem borul le a kézdikovácsizmus és neográdiság porcellánipara előtt, tehát nincs tehetsége?!

H. B.

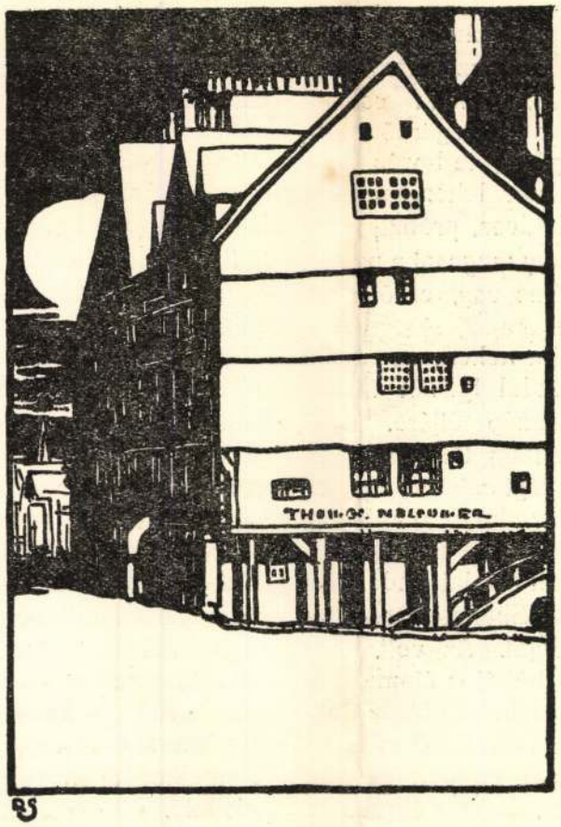

Schwalm Richárd rajza

(Sopron) Kultura 1912. 3. sz.

Színház.

RÁKOS ALICE.

I.

Nem irhatok kritikát, pedig a tollam ilyenfajta gyanus szándékkal merült a tintába. Sajnálom, de igazán nem lehet! Sok színt, meleg életet, rezgő ritmusok muzsikás lendületét kérem ettől az esős, borús, néha fáradtan mosolygó hervadt és vizes vagy havas hónaptól. Mert megható fiatalságot, édes tizennyolc év poétikus, tavaszi szépségét kell megénekelnem és még mást is, ami ebbe olyan harmonikusan simul bele, nagy és babonázó talentumot. Úgy vagyok ezzel a fiatal színésznővel, hogy emberi irigységgel féltem és sajnálom őt az egész világtól, a gukkerek szenzációk lázában titokzatosan villogó üvegszemeitől. Féltem és sajnálom, hogy ezren nézik és az ő hamvasan friss és bájos művészete nem csupán néhányunké; értőké, lelkes és megérző rajongóké. Óh, kérlek, te skepszis, te borús, cvikkeres blazirtság, amely már lehervasztottad a közönség szivét, légy kedves, próbálj fiatal lenni és hidd el nekem, hogy megcsal a naptár, mert nincsen február, május van, verőfényes tavasz ...

Ezt a tavaszt szuggerálja nekem egy fiatal kis színésznő, aki most indúl igazán a színpadi diadal szomorúan szép útjára. Most határozottan reminiszcenciáim támadnak és emlékeznem kell némely régi estékre, amikor először láttam színeket ébredni az ó különös, ideges vibrálású beszédében.

Még akkor növendék volt a sziniakadémián. Eljátszotta a diszletnélküli Shakespeare-színpadon a „Vihar" Mirandáját. Az volt, most először, aminek én ezt a bűbájos álomalakot álmodtam, félve és a meseálmodó lélek titokzatos clairvoyance-ával. Valami éterikusan karcsú, az elhagyott sziget minden stilizált szépségéből szőtt, szűzies, de már ébredő és

sokszor lázas álmodású. Akkor ijedten konstatálták sokan, hogy ennek a kislánynak az intuitiv tehetségén kivül milyen megdöbbentő, szinte abnormális az intelligenciája. Olyan hangokat intonált, amilyenek eddig csak az elképzelésünkben voltak, egy fantasztikus skálán. Később egy hosszú némajátékban láttam, amitől előre féltettem. Nem tudtam őt elképzelni az érzékeny csengésü hangja és finoman ötvözött beszédje nélkül. És látnom kellett mámoros örömmel, amilyen örömet csak a nagy szépségek és érték látása ad, hogy a zsarnokoskodó zene ritmuskeretében, a szenvedés és szenvedély, az öröm, bánat milyen ezerhangú szimfóniája reszket végig beszédesen a vékony, hajlékony, ideges alakján és a rezgő ajka körül, a nagy szemeiben. Amit ezekkel az eszközeivel a kifejezésnek csak néhány gesztusra és az arc beszédére utalva ki tudott fejezni, az egy egész nagy és teljes dráma volt. (Magáról az arcáról, különösen a szája körül vibráló kifejező vonalakról és a tágranyiló, szinét a szenvedély hullámaival váltogató szeméről külön kell majd egyszer irni. Ez a legértékesebb a fizikai énjében.)

II.

Megvallom, hogy megzavarta a hideg rezerváltságomat az ellentéteknek az a megmagyarázhatlan játéka, amit Rákos Alice-ban annyiszor láttam. A rózsás és misztikus lányosságának bizarr relífet ad egy atavisztikus, nagyon finomúlt értelem. És vannak mozdulatai, elsápadó szinei az arcán és távoli nagy perspektivákat nyitó, szinte rejtelmes távolságból előzengő hangjai. Nyomukban azt a fojtó és sokszor kinzó gyönyörüséget érzem, amely ráül a néző lelkére, elfogja, leköti, magába zárja, hogy azután egy katarktikus fölemelkedésben ragadja halhatatlan szépségek felé.

ség vonul át, talán a megszokott pasztellszinek hatása folytán. Ennél jobb a szintén olajjal festett két csendélete.

Nagyon csinos dekorativ hatású dolga a „Rácsos ablak“ guache festmény és még feltünnek a következő művei: „Esthangulat“ szines szénrajz, „Megváltó“ mezzotinto, „Fidelio“ szénrajz, az artisztikus hatású „Fehér rózsák“ tempera és a „Későn kelő“ aquarell.

Mindezek bizonyságul szolgálnak előbbi állításunk mellett, hogy Barta Ernő tehetséges és erős tudású grafikus, akitől még nagyon sokat várhatunk.

Beödi Balogh Gábor.

NÉMETI MIKLÓS.

A Kultura jelen évfolyamának első számában két égő szinektől ragyogó kép szerzett meglepetést az értőknek. Csupa Ver Sacrum lángolt az „Interieur“-ből és a vörös ruhájú nő alakjában rugalmasság, életöröm vibrált. Németi Miklós a festőjük, a sorsa a legékesszólóbb szemrehányás a magyar hivatalos művészet organizmusai ellen. Ez az isten áldotta tehetség a jóindulatu ruthén papok részére máramarosi, beregi és ugocsai falvakban festi össze nyáron a festékre és vászonra valót és mikor az alkotás hónapjait a művészlelket megölő napszámos robotban eltöltötte bevonul egy kis máramarosi faluba, annak a végén egy kis levegőtlen zúgba és szimfoniákat fest a nagy sugaras szépségekről, a kacajról, a mámorról, a gyönyörűségről. A legsötétebb sorsú emberek egyike festi a legszinesebb ifjúság tárgyait, közel egy évtizede vergődik a megértetlenség homályában, persze benne már a hiba nem enged a szabad művész hitéből és nem borul le a kézdikovácsizmus és neográdiság porcellánipara előtt, tehát nincs tehetsége?!

H. B.

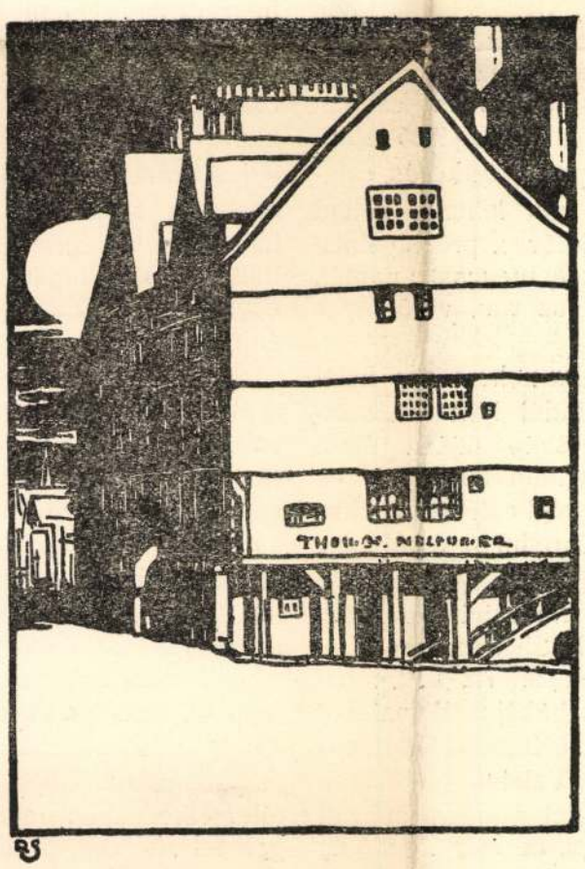

Schwalm Richárd rajza

D. Némethy Miklós

festő

„Szomjam megenyhült"

(a keresztről leszálló Krisztus)

Repr.

Karikás. 1932. I. jún. 7.

19. l.

EMKE V. 306.

Némethy Miklós

1919. egyházmüv. kiáll.
IV. Szalon

Szent pihenő, olaff. 2000.–

9444.

yakorlat közben, ágyú mellett
ett képben vannak ábrázolva.
l, barna kabát piros hajtóká-
árú csizma, és rövid kard. Fel-

-ung. Armee és Feld-Artillerie,
Verlag von Jos. Hohlweg, Wien.
tt: Patent angemeldet
: Druck von Jos. Mossbeck, Wien.

éretei a papirosnak 21.7:16 cm.

.129-912
-912-55
lt. 7630.

0-62

Németh Miklós

festő

1900–1.

Élmunk 1930. 86. l.

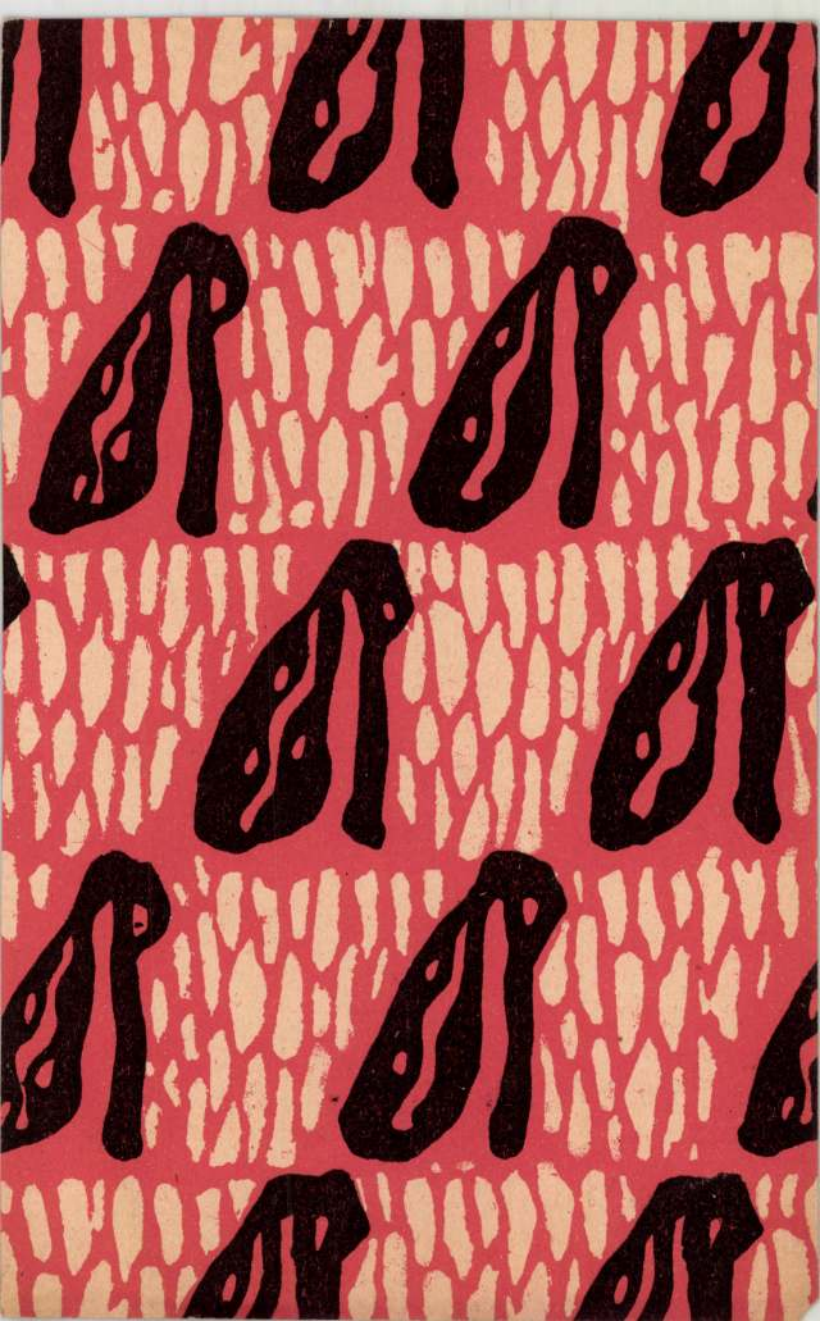

Némethy Miklós

Ébredés c. képe repr.

Művész-Élet

1933. II. 5-6 sz.

Németh Miklós

1920 jan. feb.

kiáll. Nemzeti Szalon

Pihenő modellek, olaj.

1000.—

Úvegedények, római V. 246.

Némethy Miklós

Miscsarnok, festo Bpest

1908. Sav. Eiall. 272

68–69. Ismeretlen festő.
A XVIII. századból.

68.
VI. Piusz pápa arcképe.

Mellig, jobbra fordul, arcz
ősz szeme és szemöldöke barna, arcz
borvörös. Fölül félrevont függöny és
a szabadba nyerünk kilátást, hol a ten

Vaslemez, méretei 9: 9 cm.
Szalay Imre ajándéka 188[illegible], V

cappát visel.

68 C

MDK

Némethy Miklós

Az én képem, olaj

N.Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun. 9 l.

KÉPES PESTI HIRLAP

LVI. ÉVFOLYAM, 71. SZÁM — 1934 ÁPRILIS 15, VASÁRNAP

A norvég partvidéket rettenetes szökőár söpörte végig, mérhetetlen károkat okozva. A szökőár álmukban érte a parti községek lakosait. Több, mint 50 ember pusztult el. Felső kép: Tafjord városka romokban hever. Alsó kép: a hajókat messze kivetette a partra a szökőár.

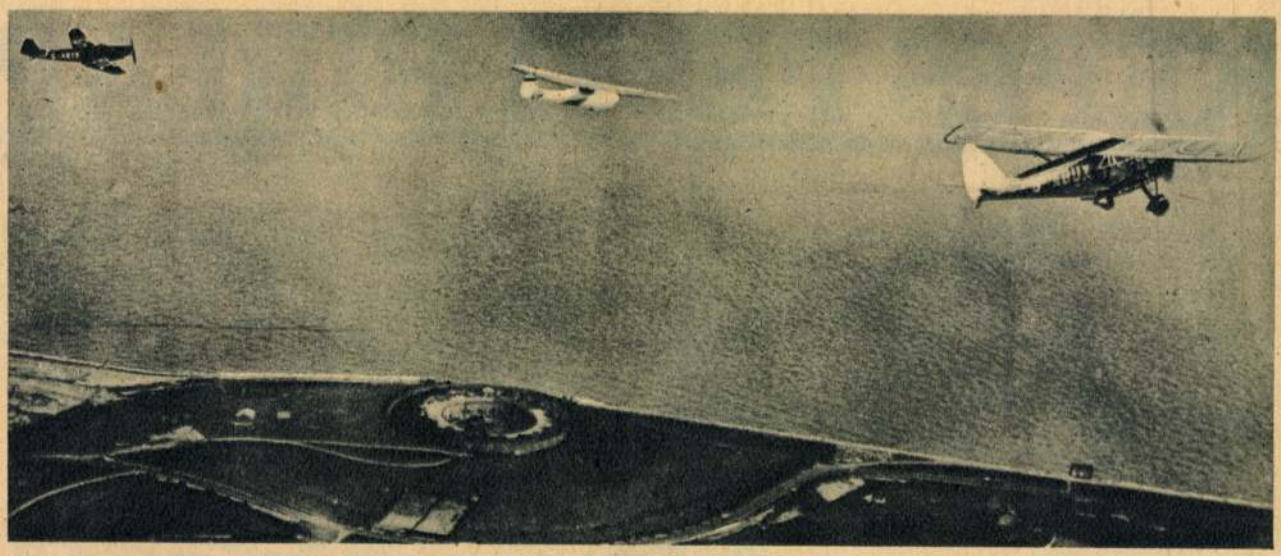

A repülők az angol part fölé érkeznek. Meakin kisasszony vitorlás gépe halad középen.

Vitorlázás a levegőben Berlintől Londonig

Uj női világrekord

Nem mindennapi uton jutott el a héten az angol Joan Meakin kisasszony Berlinből Londonba. Különös utazását, amely két napig tartott, nem sokan csinálnák utána, legkevésbé a hölgyek, bármennyire szeretik is ők a népszerüséget.

Meakin kisasszony egy „komoly" repülőgép után száz méter hosszu kötélre akasztotta a maga motornélküli vitorlázó-gépét és igy utazott ezer kilométeren át a levegő óceánjának láthatatlan hullámain Berlintől Londonig. A londoni repülőtér felett lekapcsolta a vontató kötelet és gépével most már önállóan keringett egy darabig a levegőben, azután simán leszállt.

Miss Meakin gépe leszáll a londoni repülőtéren.

Azt mondhatnák, hogy ez nem is ujdonság, hiszen Kronfeld, a világszerte ismert motornélküli repülő, már oda-vissza szállt gépével a La Manche-csatorna felett és mult évben egész Európán végig vontatták a rendes postaszállitó repülőgépek, sőt az Alpok felett is átrepült, miután 5000 méter magasságban lekapcsolta a vontatókötelet, mégis minden hozzáértő tisztelete kijár Meakin kisasszonynak, aki berlin—londoni utjával világrekordot ért el a női vontatásos repülésben. Ezt még akkor is el kell ismerni, ha figyelembe vesszük, hogy szakemberek szerint a vontatott gép tökéletes biztonságot nyujt, sőt itt biztosabb a repülő helyzete, mint a motoros gépben, mert ha a motoros repülőgép lezuhant, a motor nélküli lekapcsolja magát és vigan szállhat tovább.

A hölgyolvasókat érdekelni fogja, milyen volt az „utiruhája" a 24 éves angol repülőkisasszonynak. Nos: széles vörös sál, kék szöveting és kék nadrág, kis viharkabát, piros gyapjuharisnya, végül zöld és kék élénk mintáju házi papucs. Meg lehet neki bocsátani, ha már ilyen utat tett meg...

A miss a gépét vontató motoros repülőgép pilótáival megérkezése után.

A Pesti Hirlap budai villája és a villa nyertese

A Pesti Hirlap nagy jutalomakciójának első díja: a budai Fészek-utca 4. szám alatt a Pesti Hirlap által épitett uj villa. Az erkélyen a villa nyertese, Bujárszky László, a MÁV műszaki segédtisztje, nagykanizsai előfizetőnk családjával, tőle jobbra dr. Légrády Ottó, a Pesti Hirlap főszerkesztője. A pompás, modern villát Hendrich Antal épitészmester tervezte és épitette.

A boldog Bujárszky-család a villa hatalmas erkélyén.

A Kiskunhalasi Gazdasági Egylet disztermében ünnepélyesen leleplezték gróf Széchenyi István arcképét, amelyet Némethy Miklós festőművész festett. A képtől jobbra Paczolay Győző igazgató, balra Szakács Károly kisgazda háznagy.

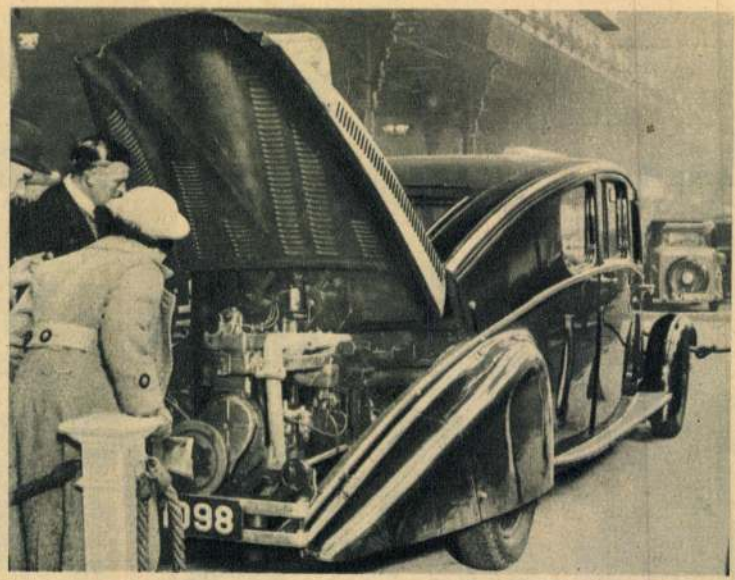

A walesi herceg érdekes autója, amelynek motorja hátul van elhelyezve. Az autót a Királyi Gazdasági Csarnok kiállításán a herceg áruba bocsátotta.

Jobboldali kép: Donati olasz repülő Caproni-gépén uj magassági világrekordot állitott fel: 14.500 m. magasra repült 75 perc alatt.

Magyarország az Európa-ökölvivóbajnokság pénteki napján az első helyre került, ujabb négy győzelemmel, amelyet (balról jobbra) Énekes, Szigeti, Haranghi és Varga vivtak ki.

Az amerikai uszómesterek ujitása: telefonon át tanitanak; a tanuló vizálló hallgatót tesz fejére, hosszu telefonvezetékkel marad kapcsolatban az uszómesterrel, aki minden kis hibás mozdulatra uszás közben figyelmezteti.

Felvontatják talapzatára a Pálffy-téren Bem szobrát, Istók János alkotását, amelyet május havában lepleznek le.

Némethy Miklós

MDK

Golgotha, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Némethy Miklós

Ébredés c. műve. Repr.

Művész-Élet, 1933.II.5-6.sz. 10.1.

MDK

Némethy Miklós

Résztvett müveivel a Nagy-Balogh János Egyesület
kiállitásán.

Cikk: A Nagy-Balogh János Egyesület kiállitása.

Képzőművészet, 1931.97.1.

MDK

Némethy Miklós

Tájképe a Művészház zsürimentes kiáll.-án.

Farkas Zoltán: Zsürimentes...

Vas.Ujs. 1910. 57.évf. 792.l.

NÉMETHY Miklós festő

M.D.K.

1914.-ben Nagybányán dolgozott

Rétí: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

Némethy Miklós MDK

Tanulmányfej

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

M.N.M.

NÉMETHY Miklós festő

1912-ben Nagybányán dolgozott.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 330.l.

Némethy Miklós
festőművész

Tavaszi Tárlat - Damsoti Csalomban - képével szerepel. Önarcképe

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

Németh Miklós

festőművész

Kispesti Nagy Balogh János Társaság kiállitása - Kispesten a városháza nagytermében - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1929.7.18.

Németh Miklós

dési

festő

Nemzeti Szalon,
Magyar Képírók
kiáll. 1934.
márc.
Tópartján, vízf.

Új Szalon
1934. dec. kiáll-
Illat, of.

U

MAGYAR TU

BUDAPES

A

Müemlékek O

Nagytekint

D. Némethy Miklós

festő Kispesten

1937 alelnöke volt

a Magy Balogh János

Egyesületnek.

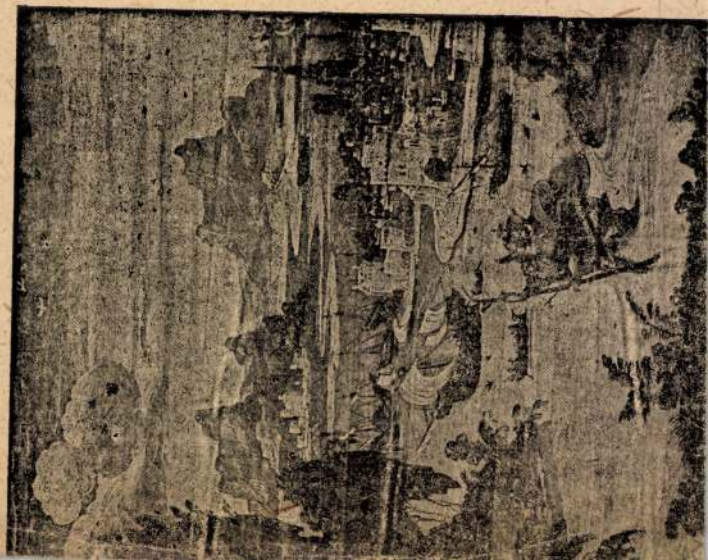

Némethy Miklós

l.

Józseferdélyi kiáll

57. l

tű Főigazgatóság !

megélhetési viszonyok rendkívüli
hézségére, azt az alázatos kéréét
letű Főigazgatóság elé terjeszteni, hogy
emből négy kiskorú gyermekem
nom kell, némi segélyt engedélyez-

működöm a Nagytekintetű Főigazgat-
helyreállítási munkáknál és mintán
. évben állandóan alkalmaztattam,

MDK

Némethy Miklós

Tanulmányfej

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

36 l.

Némethy Miklós

festőművész

Kispesti Képzőművészek Kiállitása - Kispesti városháza nagytermében - képével szerepel.

Az apostol - Délután - és Erdei lak c.olajfestményeivel mutatja meg leginkább kiforrott művészetét.

Uj Nemzedék
1931.III.15.

Némethy Miklós

Műve nevepel a TESz-Társadalmi Egyesületek szövetsége tavani tárlatán. A Világítási R.T. díjat kapta.

Függ. 934. v. 2.

dési Némethy Miklós

Szerepel a Nagy-Balogh János Társ.kiáll.-án.

Ujság, 935. III. 30.

Némethy Miklós

festőművész

Kispest-szentlőrinci képzőművészek kiállitása - a Kispesti városháza nagytermében - képével szerepel a kiállitás festői között kiemelkedő munkáival.

Pesti Hirlap
1931.III.12.

D. Némethy Miklós

1932-évi Tavaszi Tárlaton az alábbi
műveivel szerepelt: Leáldozás
Istenbogárkái
Uszó felhő

Tárgymutató.

Némethy Miklós.

Kispest középülési termében megnyílt csoportkiállításon művei szerepeltek.

Esti Kurir, 1928. dec. 18.

Némethy Miklós.

A kispesti művészek karácsonyi kiállításán alajfestményeit láttuk.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 20.

Némethy Miklós.

A kisperti művészek karácsonyi kiállításán alajfestményei szerepeltek.

Magyarság, 1928. dec. 20.

Némethy Miklós.

A kispezti művészek korácsonyi kiál-
lításán olajfestménye szerepelt.

Ujság, 1928. dec. 23.

MDK

Némethy Miklós,

Tanulmányfej.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 36.l.

MDK

Némethy Miklós,

Kispesten lakó képzömüvész a dec. 16.-án megnyilt tárlaton müveivel szerepel.

Vidéki Centrumok. Kispest. A Kispesti Képzömüvészek tárlata.
Képzömüvészet. 1929. 16.sz. 32.l.

Némethy Miklós, festö.

Délután,	Olf.
Erdéi lak.	"
Herodes felhöje.	"
"Az apostol"	"
Tovább!	"
Heje-huja-haj!	"
Az én képem.	"
Tavasz.	"

Kispesti Városháza. Nagy Balogh János eml.kiáll. és Repr. Egyes. Tárlat. 1931.márc.7.-14. Kat.

MDK

NÉMETHY MIKLÓS

Nagy Balogh János Egy. kiáll. Képzőművészet, 1932. 51.sz. 156.l.

MDK

Némethy Miklós, festöm.

gróf Széchenyi István arcképét festette, melyet a Kiskunhalasi Gazdasági Egylet dísztermében ünnepélyesen lepleztek le.

Fényképezve.

Képes Pesti Hirlap. 1934. ápr. 15. LVI. évf. 71. sz.

Némethy Miklós

MDK

Szent pihenő, olf.

Egyház és művészet
Nemzeti Szalon 1919.

MDK

D. Némethy Miklós

Hazafelé, olaj
Vihar közeledik olaj
Diszitő falfestmény terve, vizf.
82-83. Egyházi falfestmény terve, vizf.

Nagy Balogh János Egy. jub.kiáll. 1969. dec.

MDK

D. Némethy Miklós

Zene. olaj
Kék nefelejts,"
Ezek is aratók?"
Munka, "
Válaszut, "
Nyár, "
Illéssy Péter festőművész, cer.

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest, 1933.

dec. 5 l.

MDK

D. Némethy Miklós

Heje huja haj, olaj
Örvendező leánykák,"
Tópartján, "
Isten bogárkái, "
Munka, "
Leányfej, "
Tanulmány, "
Kirándulók, "

Balogh Nagy János Egyesület kiáll. Kispest. 1934.
TESZ tárlat. ápr. 6 l.

dési Némethy Miklós

Zöld mező, olaj

MDK

Nagy Balogh János Társ. kiáll. 1939. márc.
Műterem.

MDK

dési Némethy Miklós

Tisza völgye, olaj

Nagy Balogh János Társ.kiáll. 1935. márc.

Müterem

dési Némethy Miklós

Anyaság, olaj

Nagy Balogh János Társ.kiáll. 1935. márc.

Műterem

MDK

dési Némethy Miklós

Gyerekekkel, olaj

Nagy Balogh János Társ.kiáll. 1935. márc.
Müterem.

dési Némethy Miklós

Szomjazom, olaj
Vasárnap Máramarosban, olaj
Bestiák, olaj
Miért jönnek, olaj
Éden, olaj
Dévajkodók, olaj

Nagy Nelogh János Márs.kiáll. 1935. márc.
Műterem.

MOK

dési Némethy Miklós

Suhanó idők, olaj

Nagy Balogh János Társ.kiáll. 1935.márc. Műterem.

[illegible]

MEK

Nagy Balogh János Egy. jub.kiáll. 1939. doc.

MDK

D.Némethy Miklós

Nomád élet, of.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 19. 1.

Némethy Miklós

havas téli tájképeit
emeli ki a kritikus

cröd

Az Ujság.
1911. szept. 3.
(e. a.: A Művész-
ház zsürimentes
kiállítása.)

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Nemethy Miklós

Jeszö

l.

Müvén-Élet

1933. 10-11. sz

10 l

gaknák szelvénye.

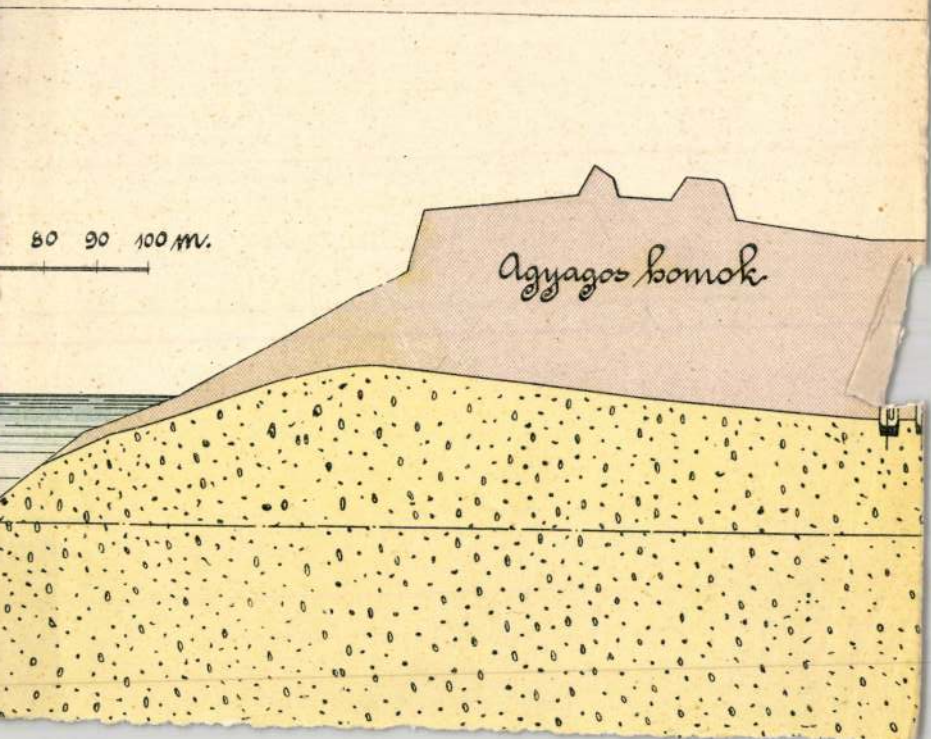

Németh Miklós

festő

Gyülölet c. képe

repr.

Karikás

1932. aug. 4ám

20-l.

TURÓCZI SÁNDOR

Némethy Miklós

l.

Művész-Élet

1932. okt. 22

8. l.

Némethy Miklós

festő Kispest

Műcsarnok

1933. nemz. képzm. Eiall.

459

Némethy Miklós
fotó
Kispest
Nagy Sándor u.
22.

MKSz 1947

Németh Miklós

festő

Műcs. kiáll. 1908tól

Pipics 118.. C.

LUDOV

Németi Miklós

Németi Miklós. Irta H. B. U. o.

Kultura III. 3.

(Művészet 1912. 78. l.)

V. KÖNYVNYOMDÁJA, BUDAPEST.

Tizedik évi

Budapest, 1

Az Országos Magyar Kép

támogatás

Kiadja Singer é

Némethy Vándor dr
min. hivatalnok.
Alakrajz: osztály
6 hónap, jó eredm.
Tanár Brenzil S.
Ipariskola 1907

Magyarország legnagyobb paplangyára
Nagy aranyéremmel kitüntetve

TEHEL ÉS TUSCHÁK

PAPLANGYÁR

VIII., GYULAI PÁL UCCA 16

A Rókus kórház mellett Kőfaragó ucca sarok.

TELEFÓN: 1—325—77.

RÉGI DUNNÁBÓL 24 ÓRA ALATT
GYÖNYÖRŰ PEHELY PAPLANT
KÉSZITÜNK.

PAPLAN TISZTITÁS
TOLL TISZTITÁS ÉS ELADÁS.

KÜLÖNLEGES VATTA, GYAPJU ÉS PEHELYPAPLANOK MÜVÉSZI KIVITELBEN.

Némethy Nándor

festőművész, műgyüjtő

Budapest régiségei, a történeti muzeum évkönyve
XV. évf. 1950. 460. l

Némethy Nándor (Károly?) dr

festő

II. Bimbó út 109.

MKSz 1947

Németh Vándor

festő Műcsarnok

1931. őszi tárl. XI. 158, 161.

MDK

Némethy Nándor festő.

158. Hó a hegytetőn. Pastel.

161. Utolsó hó-foltok. "

Képzőmův. Társ. - 1931 őszi kiáll. - Kat. - 33. l.

Némethy Nándor MDK

Utolsó hófoltok, pasztell

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Némethy Nándor

MDK

Hó a hegytetőn, pasztell

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Némethy Nándor

festőművész

Nagyer akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1933.VIII.27.

Némethy Nándor

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.VII.28.

Némethy Nándor

Őszi erdő, pasztell
Saalfeldeni táj "

Nemzeti Szalon

MAPE 20-ik pub.
kiáll. kat.
1935. dec. 20 –
1936. jan. 6.

MDK

Németh Nándor, festö

Öszi erdö. Pasztell.

Szalfeldeni táj. "

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.K.áll. 1935.dec.2o.- 1936 jan.6. Kat.

MDK

Némethy Nándor, festö

Alkonyodik. Past.
Thuja. "

Nemz. Szalon.-MAPE XXIII. kiáll. 1938 nov. 20.- dec. 4.
Kat.

MDK

Némethy Nándor

Alkonyodik, past.
Thuja, past.

A Magy.Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete
XXIII.kiáll.kat.1938.nov.20-tól dec.4-ig.

NÉMETHY NÁNDOR

181. Ősz, pasztell
182. Téli csend, pasztell
183. A kuruclesi erdőből, pasztell
184. Tavaszi virágzás, pasztell

Nemzeti Szalon
1940. nov.-dec
MAPE 25. kiáll.-

Némethy Nándor
Ősz, pasztell
Téli csend, pasztell
A kuruclesi erdőből, pasztell
Tavaszi virágzás, pasztell

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállisá. Nemzeti Szalon, 1940. november
14 l.

ıe Virginis. XV. sz. 62b lap.

17. 35

MDK

Némethy Nándor

Ősz, pasztell
Téli csend, pasztell
A kuruclesi erdőből, pasztell
Tavaszi virágzás, pasztell

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalogusa.1940.Nov.24.-Dec.8.
14.lap

Némethy Nándor
A Ferenc-halomról, pasztell
Olvadás az Ördögárokban, pasztell

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
Kiállítása. Nemzeti Szalon, 1942. december.
9 l.

Kálvária jelenetét ábrázolja. Piros-kék-arany kockás háttér előtt zöld, sárga füves talajon lévő aranyozott kereszten függ Krisztus, zöld tövis-koronával a fején. Sebeiből vér folyik. A kereszttől jobbra áll Mária, kék ruhában s palástban. A kereszttől balra János, kék ruhában, hermelinbélésű rózsaszín palástban, jobb kezében piros könyvet tart, s a kereszttől elfordulva, állát föltartott balkezére támasztja. A lehajtottfejű Mária két kezével palástját tartja. (325. kép.)

D iniciálé (31×35 mm) és lapszéldíszítés mint a 24a lapon.

79a lap: Egy miniatura (60×58 mm), amelyen *Dávid király* ábrázolása látható. Aranykoronával a fején, vörös hermelinbélésű köpenyben, imára-kulcsolt kézzel térdel a király zöld fás, sziklás táj előtt. Mellette a földön fekszik hárfája. Haja és hosszú szakálla barna. Az aranycsillagokkal teleszórt égbolton, a miniatura jobb felső sarkában Jehova félalakja, aki az aranygömböt nyujtja Dávid felé. (326. kép.)

D iniciálé (32×31 mm) és lapkeretdíszítés mint 24a lapon.

95a lap: Egy miniatura (61×61 mm), amelyen *Temetési szertartás* ábrázolása látható. Piros-kék-arany aprókockás háttér előtt, középen van elhelyezve a fekete lepellel borított koporsó, három égőgyertyás, aranykandeláberrel. A koporsótól jobbra négy pap kék, piros palástban, nyitott könyv előtt énekel. A koporsótól balra a sirató barátok élén három feketecsuklyás pleurant. (327. kép.)

D iniciálé (31×30 mm) és lapkeretdíszítés mint a *24a* lapon.

A miniaturákat mindig vékony aranyvonallal kereteli a jeles miniátor, s a miniaturák alapjának

NÉMETHY NÁNDOR

A Ferenc-halomról. Pasztell.
Olvadás az Ördögárokban. Pasztell.

MAPE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

Nemethy Nándor

festő

Műcs. kiáll, 1931 tól
Pipics 118. l

EVE

BUDAPEST, 1932. XI

STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT

Némethy Nándor dr, festő; szül. 1877 junius 29-én Nagy-körösön. Pénzügyminiszteri számvizsgáló volt. ⌊ 1909-ben ugyancsak Paál László: Erdő belseje cz. képét másolta az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeumban.

⌊ 1908-ban Paál László: Erdő belseje,

Némethy Nándor

balmazújvárosi fafaragómester

Béres András: Népi díszítőművészet Hajdú-Bihar megében, Debrecen, 1955.

45.o.

Némethy Sámuel,ifj.szabó

A miskolci Pataki-Gerga görög kereskedők közötti szerződésben szerepel,k778.márc.1.után.Azon elveszett adósságok,melyek őket terhelik.-"Az ifjabb Némethy Sámuelnál dtto/ ebreceni Szabó/ 1778. 67.55.".Rhft.kr. 296.old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti Társaságszerződés 1778-ból 285.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

Némethy Zsolt

alt. tanf.

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 147. l.

Németi Gyorgy

könyvmásoló

1466

l.

Magyar Könyvszeule

1879. 53. l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

56518 szám.

A Müemlékek Orsz. bizottságának f. évi 479 sz. felterjesztésére, további eljárás végett, kiadom.
Budapest, 1903. szeptember 12.
A miniszter meghagyásából:

R. Lippichberg

osztálytanácsos.

Németi György

Könyvmásolás

1466

l.

Könyvkiárt ennlék

24. l.

részvételével az iskolatársak kö
idősebb évfolyam képviselője, é
Régi iskolatársi és b
megjelenésedet, minek reményébe

Németi Judit

Németi Judit 1954-ben született Budapesten. 77-ben a Kirakatrendezői és Dekoratőrképző Iskolán szakvizsgázott. Azóta grafikusként dolgozik.

a Fiatal Művészek Stúdiójába 1982-ben felvett új tag.

Mozgó Világ 1983/6

Németi Judit

grafikus

NÉMETI JUDIT grafikusművész munkáiból nyílt kiállítás tegnap. A fiatal művész grafikáiban az egyén és a modern társadalom konfliktushelyzeteit igyekszik megfogalmazni. Tárlata május 19-ig tekinthető meg a XI. kerületi Fehérvári út 120. alatti galériában.

Népszabadság, 1988. máj. 7.

Németi Miklós, [építész]

Jégcsarnok-tervével nyert díjat.

Szécsy Péter: Nem ötlettemető 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 17.

Németi Miklós, építész

Díjat nyert jégcsarnok
építésére készült tervével.

—: Kiosztották az építész diplomamunkák
díjait

8.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 17.

MD K

Németi Miklós, festöm.

"A legsötétebb sorsu emberek egyike festi a legszinesebb itjuság tárgyait, közel egy évtizede vergödik a megértetlenség homályában..."
"Interieur" csupa Ver Sacrumlángolt belöle és a vörös ruhája nö alakjában rugalmasság, életöröm vibrált.

H.B. Németi Miklós.
Kultura. Sopron.1912. 9.sz. 180.l.

Németi ~~Ferenc~~ Antal

diplomatervét az Építőipari Tudományos Egyesület 1971-ben dip~~lóma~~díjban részesitette.

Magy.ép.ip. 1971. 10.sz. 616.1.

Németi ötvös

Kolozsvári ötvösök a XVII. században.

Jakab Elek. Oklevéltár. Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. II.k.Bp. 1888. 730.lap

Kassa

pecsét, 1577, Németi ötvös

Arch. Közl. 1899. XXI. 171

Kassa

Németi ötvös Mihály, 17 sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 233

NÉMETI ÖTVÖS SZÉKELY MIHALY, ötvös

A magyarországi ötvösjegyek formája a többi európaihoz hasonló. Nálunk is viszonylag kevés a geometrikus jegy. Német Ötvös Székely Mihaly kassai ötvös pecsétje XVI-XVII.sz. 176.old. 37.kép. rekete repr.

OSOMBA CSABA: Tulajdonjegyek, mesterjegyek, polgári cimerek a Középkorban 143.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Németi György

Kodexmásoló

a magyar huszita bilia (Müncheni Kodex) másoloja. A másolás 1466-ban a moldvai Tatrosban történt. Magyar nyelvű naptárt és a négy evangelimot tartalmazó. Za magyar nyelven. Moldvába menekült huszita eretnek papok fordítása nemit. Mindenik evangelium kezdőlapja tollal rajzolt kerettel van díszítve. A Kodex a müncheni állami könyvtárban volt.

Repr. Magyarnyelvűdtört. II. 425. 656. l.

Nemeti György

a határontuli Jatros-
ban készítette másol-
ta a biblia magyar
fordítását 1466-ban,
mely Müncheni kódex
néven is ismeretes.

Fitz József. A
könyv sorsa Erdély-
ben. Erdély, 1940
179 l

Bp. Mindszent - fal

X/X

Neineti György

1466

Csontosi jegyz

Penge türkölből V. 34

— kvarcitból V. 34

— obszidiánból V. 34

Németi György 1466-ból.

Az egyedüli könyvmásoló közle-
ményünkben, ki kizárólag magyar
könyvet írt le. Ő készítette a
müncheni magyar, vagy mint Toldy
Ferenc nevezi a Jászay-codexet,
melynek másdását Moldvában
Tatros városában 1466-ban fejez-
te be. A codex 4-ed rétben 108
levélből áll és a négy evange-
liumot tartalmazza. A colophon
magyar ~~felirutából~~ szövegű s
ebből megtudjuk, hogy a codexet
Németi György, Hensel Imre fia
másolta, Moldvában Tatros
városában az ur 1466 esztendeje-
ben. A könyv a müncheni kir.
udvari könyvtár egyik födisze. Ha-
zai tudósaink közül Fehérvári
Miklós volt az első, ki 1834-ben
ezen codexre a M. Tud. Akadémia
figyelmet felhívta. (Tudományt
1834. I. K. 232. l) Ezután Horváth
István a Tud. Gyűjt 1835. V. 93. l
ismertette; ugyanekkor

C
54 l

Németi György 1466tól 2

Jászay Pál lemásolta s egy nagy-
becsű bevezetéssel látta el. Má-
solata a bevezetéssel együtt a
Nyelvemléktár III kötetében lá-
fott napvilágot. Toldy Ferenc
irodalomtörténetében a codexxel
részletesen foglalkozik. A Magyar
Nemzeti Irodalom Története. Pest.
1862. III. kiadás I. k. 173 l. és II. k.
78. l. s újabban Wolf György
a Magyar nyelvemléktár I köte-
tében másodszor is kiadta.

Neumethi György

Kiegészítésül a többi adatokhoz.

A codex kiállítása:
Papír, két hasábos,
gót betűk, vörös kerdő
betűk és szines lapszéli
lomboszatok.

23–24 l

Németi

N. (*Németi*) 2. *György*, a „Jászay-codex“ (a müncheni udvari könyvtár tulajd.) másolója. A codex colophonja magyarszövegű s ebből tudjuk, hogy azt N., Hensel Imre fia Moldvában Tatros városában 1466. másolta. A codex papírra van írva, kéthasábos, gót betűkkel, vörös iniciálékkal és színes lapszéli díszítéssel.

K. G. T.: 188 l

T. 4781.

ja körüli küzdelem van feltüntetve,
ól ágyúkkal tüzelnek a jobbra levő
ta fölül középütt:

ılletin.

th. v. J. Höfelich Stadt Bazar No 427.
nalten.
n dem sich die beiden aus dem Banate
ss wurden dem Feinde 4 Haubitzen und
abgenommen.

nér. a vk. 24.8 : 33.9 cm.

Németi György

miniator 1466.

l.

Berk Miniatori

14. l.

NÉMETHY Zsolt festő

M. Nők Lapja 1992. március 11. 24-25. p. ill

nsku a sídlo Metodovo a Gorazdovo. Odtlačok z Historica

. 2 ed. 1957.
rozvoj. Praha 1949.
a 1932.
ensku. Martin 1987.
dela v Rossii XI-XVIII veka. Moskva 1948.
ichte. Leipzig 1954.
m Altertum bis zur Gegenwart. Wiesbaden 1952.

Némethyné
Udvardy Flóra

non Czakó Jenő-
nehez, hanem
Udvary Flóra

alá tollam

utólag.

R. 306/917

Hierfür wurden im No
verausgabt, hauptsächlich

Der sich bei den erhöhten Pr
Vor allem ist noch die Bl
die restlichen Arbeiten werd

Kronstadt = Bartholomä

Némethyné Udvardy Flóra MDK

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

MDK

Némethyné Udvardy Flóra, festöm.

347. Kovácsmühely munka után. Olf.

Képzöm.Társ. 1907/8. téli kiáll. Kat. 46.l.

Némethyné Udvardy Flóra MDK

Burgonya, pasztell

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Némethyné Udvardy Flóra, festőm.

Burgonya. pastell.

Műcsarnok. 1911/12. téli tárlat. Kat. 75.1.

MDK

Némethyné Udvardy Flóra, festöm.

496. Pihenés. Olf

KMT 1912. tavaszi kiáll. Kat. 67.1.

MDX

MDK

Némethyné Udvardy Flóra

Kovácsmühely munka után, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.1.

MDK

Némethyné Udvardy Flóra, festőm.

496. Pihenés. Olf.

KMT 1912.tav.kiáll. Kt. 67.l.

Némethyné Udvardy Flóra MDK

Kovácsmühely, munka után, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Némethyné Udvardy Flóra

"Imponáló festői készségről tanuskodik, az amugy is müvészvérü N. Udvardy Flóra -"Kovácsmühely" c.- müve, a maga erőteljes strukturájával, egyik legjobb darabja a tárlatnak.-mondja kritikájában Tövis: "Müvésznők" cimmel,a Nemzeti Szalon kiállitásán bemutatott müvek ismertetése során.

A kiállitást a Magyar Képzőművésznők Egyesülete rendezte.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 25. XX. évf.
17. sz. 290-291. lap.

Németi Emil festő

a Vásárhelyi 21. Őszi Tárlat okt. 6.-án nyílt meg, melyen szerepel műve, önarcképe és „Sütőtök" c. (említve).

Láttuk, hallottuk.

1944. nov. 3. Petőfi M. 28 Kgyné

M. D. K.

NÉMETI Endre festő

1907-ben végzős a Szabadiskola növendéke

Réti Br. 1954. 327. l.

MDK

Németi Endre,

1907-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1913./ 83.1.

Vámpétúra Mészáros Julival

185

1964. január 27. 3.Rüsor 12,55 Vgmó

Állomáshó

- A Martinovics toron koroston Győrben, és jónéhány ombort megszólítottam. Nem tudták merre van. Végre, a sokadik azt mondta, ha így kérdezi, a győriek többsége nem tudja megmondani. A Káptalan dombot kerossé! Hos, ezek után könnyen idojutottam, a Borsos Miklós életművét bemutató szép fehér hánhoz,és a katalógusból olvasom a művész szavait: "Postőnek készültem, a megélhetés, a vésnökségbe és aranymívességbe vitt, és a vésésből lett a rónkare. A rézmetszet és az ónmésnetem, az aranymívességből a domborművek. A véső végül a kőben, a basaltban, és márványban teljesedett ki. A rajz, mint minden képzőművészetnek alapja, és az illusztráció a kis bronzokkal, az elbeszélő művajt képviselik. " - eddig az idézet. De most bemutatom a kiállítás kalauzát!

- Némethiné Mészáros Julia. A Borsos--ház, tulajdonképpen Püspöki udvar bíróház volt, 1526-tól vannak irásos adatok. Az 1809-es francia ostrom, amikor az épület porbadőlt, tehát pontig lerombolták, egy megfehérített , kőgött ablakkeret idézi ezt a kat, amelyik itt található rögtön a földszintem, jelképesen egy bivalyfej került az ablakkeretbe. 1811-ben, tehát két évvel később, Wild József épitette ujjá az épületet klasszicista stilusban.

- Tehát maga ez a ház. De Borsos Miklósnak milyen kapcsolata volt Győrrel?

- Borsos Miklós Nagyszombomban született, az első világháboru pusztitásai elől menekültek szüleivel ide Győrbe, ahol rokonai éltek, itt telepedtek le, idejárt a gimnáziumba, itt fejezte be a hatodik osztályt, majd apja műhelyében kezdett el dolgozni. De innen indult először festői, azután szobrászi pályafutása.

- És, hogy az életmű itt kapjon helyet, ezt ki kezdeményezte, a város vagy a művész?

- A hetvenes évek közepében vetődött fel az az ötlet, hogy milyen jó lenne Győrben élő vagy Győrből elszármazott művészeknek megfelelő kiállító helyet biztositani. De akkor tanakodtak azon, hogy milyen művészeket jöhetnek számitásba. Kovács Margit került fel elsőként, majd Borsos Miklós. De hát mind a két művész nagy örömmel vette, hogy rájuk gondoltak.

- Itt van valahol szemben egy nagyméretű fotó, és a művész ezt írta rá: "Életművet nem lehet csinálni, életmű magától, a munkából lesz."

- Magától, a munkából lesz.

- S a sokat dolgozó művészek közé tartozik. Van , aminek csak a másolatát kaptak meg?

- Nem a másolata, hanem esetleg többféle variációja van egy műnek. Például ilyen a Szabó Lőrinc portré, amelyik csak az egyik változata az elkészült Szabó Lőrinc portréknak. Vagy az Afrodite, amelyből itt is, a házban is több megtalálható, különböző méretekből és különböző anyagokból, bronz szobrocskából, nagyméretű márványból, amelyik, ez utóbbi, tulajdonképpen majd a Vagongyár vendégházába kerül.

- És a Bartók Emlékmű, amit itt láttunk kicsinyben, közben elkészült, és melyik torot díszíti Győrben?

- A Bartók Béla uton található.

- Rómából is került ide egy szobortöredék.

- Ja igen, a ledöntött Mussolini szobor karjából egy darab, amelyre egy nagyon szép kiírai, békét hirdető szobor került.

- Nagy Piroska riportját hallottátk!

- - -

Németjárfalvai szentségtartó mestere,

műve az 1500 körül alkotott, ugyneve-
zett Németjárfalvai szentségtartó, az
érett góthikus stílus mesterműve.

Urbach Zsuzsa: Art of the Renai-
ssance Period in Hungary.
The New Hungarian Quarterly, Buda-
pest, 1965. 18. sz. 200 l.

Németkereszturi

Nádasdy-Kastely

Épült 1621–1643

l.

Hekler Ung

9/1 l.

ságát. De ha erre az arcra nézünk, akkor tudjuk, hogy meg fogja találni az utat, amely a szenvedő, ingadozó embertől a szent martirhoz vezet.

Hogy ez a kép a késői művekhez tartozik, mutatja az is, hogy az egész kompozició, minden mozdulat, minden gesztus *lelkileg determinált*. Csakis az öreg Rembrandt tudta, éppúgy, mint a késői Dostojewski,

1933 335A
MAGYAR MŰVÉSZET
305

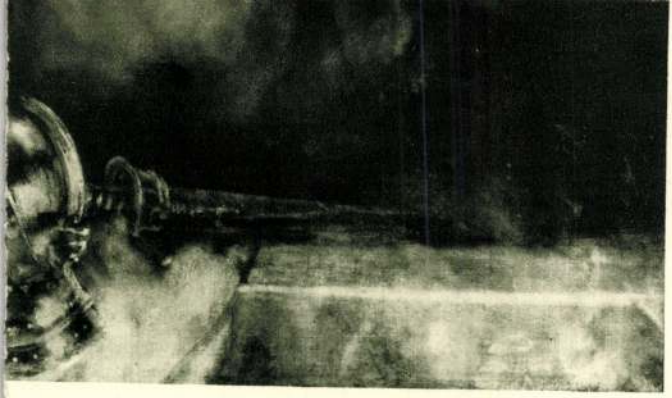

N RIJN (1606—1669): PÉTER TAGADÁSA
étervári császári Ermitage-képtárban, ahová 1781-ben
nnyel együtt, annak részeként került

Németlipcsei hétfájdalmas Szűr temploma

Liptó vm

l.

Div Felsőm

125. l.

Németlipcsei városháza

u. o. 126. l.

lapot és 62 füzetet tett ki; ezek nagyobbrész
természetesen német művek, a XV. századtó
máig. Modern mesterektől 20 rajzot i
vásároltak, így Stucktól, Eduard von Geb
hardtól, Gustav Klimttől stb.

A szobrászati gyűjtemény rendkívüli java

SZEMLE.

1. Belépő-díj ellenében: 1. Ápr. 15-től kt. 14-ig 10–4-ig; okt. 15-től ápr. 14-ig o—3-ig minden hétköznapon.

2. Ápr. 15-től okt. 14-ig 12—4-ig; okt. 5-től ápr. 14-ig 12–3-ig minden ünnepnaon, a vasárnapot kivéve.

11. Ingyen: minden vasárnap 10–3-ig és minden hó első szerdáján.

Az új múzeum költségelőirányzatát túlsáos takarékossággal szabták meg.

Az igazgató fizetése 1000 forint, a föligyázóké (összesen) 700 forint, a kisegítő ölvigyázóké 1200 forint, az őröké (szolgazemélyzet) 1200 forint, föntartás 3800 foint.

A baj csak az, hogy ily javadalmazás mellett nehezen fog a haarlemi városi tanács asználható embereket kapni.

Németlipcsei rk
pléb. templom
(Liptó vm.)

l.

Div Felsőm
1211.

...kus leletek a római a népvándorláskori
maradványokkal s a honfoglalás utáni emlé-
kekkel egy sorba kerülnek, ami az áttekint-
...ek és ...kozódásnak egyenesen
...szerző egy külön
...járul olvasói rendelkezésére, de
a kőszerszámok, ...ok, bronzkészítmé-
nyek stb. utaló-számainak kikeresése is sok
időbe kerül s még sem segítnek még a
praehistorikus leletek teljes tudomására sem
miután a szintén külön czimek alá csoportosí-
tott urnák, a földvárak és sánczok, az arany
és ezüstleletek egy része szintén az őskor
...

Ép oly nehéz eligazodni a régi építmények
...ai castrumok, a várak, kastélyok rovatai
...ban, melyek közt nem egyszer nagyon i
...ól idők maradványai kerültek egy kala
alá. Így a Felsősebes-Rakovicza közti várron
(187) semmiesetre *sem római*, amint azt
...bécsi *Central-Commission* 1858. Évkönyve utá
feltételezi Martian; Bethlenen sem konsta
tálhattuk a római castrumot, ellenben Naszó
alatt Szeszármán ott van az *Apa*-család által al
...

landó volt római castellumnak nézni s mely
ről ez a füzet hallgat. A Nagytalmácson

lapvető forrásmunka: «Il Duomo di Firenze» Dr. Giovanni Poggitól.

*

Az emlékiratnak szinte minden sorából kirezni azt az önérzetes nemzeti büszkeséget, mely a németek keblét feszíti, ha kulturáukról beszélnek. De az önérzetes hangon ívül a felsorolt ténykedések is rá irányítják gyelmünket arra, hogy a németek a tudomány ıűvelésénél is a nemzeti eszme szolgálatát ıennyire előtérbe helyezik. Részt vesznek gyan a nemzetközi tndományos mozgalmakan, de nem lehet mondani, hogy ebben ülönös igyekezetet fejtenének ki, ha azonban rról van szó, hogy az egész emberiség közincseit gyarapító tudományos vállalkozás a émetek nevéhez füződjék, vagy egy tudoányos vállalkozás a német nemzet valamely válóságait mutassa ki, akkor nem mulasztják az alkalmat megragadni s nem sajnálják anyagi áldozatokat.

K. Winkler Elemér.

Martian Gyula. Archaeologisch-prähistorihes Repertorium für Siebenbürgen. Sonderabruck aus Band XXXIX (der dritten Folge

Németlipcsei vk.

templom falképei

(Lipto'vm)

C.

Gerecrefalképek

510 h.

Németlípcsei föoltár

rekonstrukciója

? Németlipcsei főoltár mestere MDK

Az oltár táblái három muzeumba szóródtak szét, oromképei ismeretlenek, de valószinüleg ugyanazt az oromképes stilust követte, mint a mateóci és a liptószentmáriai oltár.
Németlipcsei /Partizanska Lupca/ oltár /1450 körül/ Királyok imádása táblájának reprodukciója könyvben XLIV.tábla, Krisztus születése képének reprodukciója XLV.tábla.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.73.l.

2. Németlipcsei főoltár mestere MDK

Radocsay szerint a mateóci és az R N mesterhez hasonlóan a németlipcsei mester is népes műhely vezetője lehetett. A németlipcsei főoltár, a liptószentmáiaihoz hasonlóan, valószinüleg szimpla szárnyu oltár volt, huszonhat szárnyképpel és tizenkét oromképpel.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei Bp.1955.73-74.l.

? Németlipcsei főoltár mestere MDK

Radocsay szerint németlipcsei oltárnál beható vizsgálata alapján meg lehet állapitani a különböző mesterkezeket, igy például nem valószinü, hogy az Angyali üdvözlet biztos kezü mestere festette volna az Apollónia kinzása jobb mellékalakját, az Ostorozás és töviskoronázás poroszlóit, az egyes képmezők terve ellenben bizonyosan a vezető mestertől származott.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei Bp.74.l.

4.

2. Németlipcsei főoltár mestere MDK

Rokonvonások a németlipcsei főoltár, a wloclawekiMária koronázása oltár és a reininghausi táblák között /Lásd: Walicki M: Malarstwo polskie XV. wieku. Warszawa 1938.53.kép, 13.t./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.74,2oo.l.

Németlipcsei főoltár mestere ? MDK

Az 145o körül készült egykori németlipcsei/Partizánska Lupca/ főoltárra vonatkozó adatok az adattárban. Képek:1.Keresztvitel.2.Kálvária.3.Angyali üdvözlet.4.Krisztus születése.5.Szt.Borbála és Katalin.6.Olajfák hegye.7.Szt.~~Borbála~~ Kordula és Orsolya.8.Feltámadás.9.Vizitáció. lo.Szt.Apollónia kinzatása.11.Királyok imádása,12. Szt.Zsófia.13.Atyaisten.14.Mihály főangyal.15. Az Angyal kiüzi az első emberpárt a paradicsomból. 16.Az Angyal kiüzi az első emberpárt a paradicsomból.17.Töviskoronázás.18.Ostorozás.19.Szt.Szanisz-ló.2o.Magdolna. A 2,3,5-2o tábla a pozsonyi Szlovák Nemzeti Galériában.A 4.tábla a Szépmüv.Muz.-ban, az 1.tábla elveszett.

Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp. 1955.4o9-41o.l.

Németlipesci mester

művét ugyanazon időszakban, a XV. század közepén festette mint P. N. mester; 3 angyalka „mandorla"-tól körülvéve térdel az Ujszülött előtt és egy pergament tekercsről dicsöiti Jézust.

Radocsay Dénes: The Nativity in Hungarian Mediaeval Painting. The New Hungarian Quarterly, Bpest, 1967. 28. s. 193-97 l
195 l.

Németlipcsei mester

Jézus születése, fa, 85,5 x 59 cm.
1450 körül, Szépművészeti Múzeum,
Budapest, korábban a Németlipcsei
templomban. 51. n. a.

L'art de Hongrie du X au XX siècle

Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

Németmároki
rk. templom

NÉMET-MÁROK. (Baranya.)

R. k. pleb. templom 1793.

Gerecze, 1906, 135 l.

Németpalkonya

(Baranya vm.)

Templom

179, 322. l.

Kép 38. sz.

Zádor – Rados

NÉMETSZÖLGYÉN (Esztergom)

R. k. templom, felsz. 1801, egyik harangja 1518.

Grabó József: Visszaemlékezés Szölgyénre. Magyar Sion, III. Esztergom, 1865, 356–358 l.

Németszölgyén 72.
templom

Nemlauer Lujza.

A dolgozók képzőművészeti iskolájának tanulója, az iskola kiállításán szerepelt.

Somogyi Néplap, Kaposvár, 1957. Máj. 14.

Nemleka József

butorterverő

1912

Éimisk 1930. 86. l.

Gyalogosok.

Egész alakban, egy ti
állásban, teljes felszerelés
tiz képben vannak ábrázolva.
kék kabát piros hajtókával,

fölül középütt: K.u.k.Ö
Inf
balról: Neue Wien
gez.v.Ma
és jobbról: Grosse Au
jelzése pedig alól balra: A
középütt

jobbra:

Szines kőnyomat, méretéi

Sz.n.11
189-91
Át.lelt

Nemfich Andor építész

Az Amerikából hazatérő – ott felhőkarcoló-kat építő építész – Nyiri István és Lauber László építésznekkel együtt tervezi Pécsett, a Mecsek oldalán a Kikelet szállót. Az eredeti terrhez képest a szálló csonka, csak egy része épült meg.

Új építészet Magyarországon.

1974. IX. 14. TV. 18.50 Gué /20/

Nemkovszky L. A.

Budapesten tanult.

Tóth Geiza: Iparmu-
veszenik New-Jorkban.
Magyar Iparmuvészet
1922. 66. l.

MDK

Nemkovszky L.A. iparm.

Tóth G: Iparművészeik New-Yorkban. Magy. Iparművészet, 1922. 65-66 l.

MDK

Nemkovszky L. A.

Tóth Geiza: Iparmüvészeink New-Yorkban. Magyar Iparmüvészet 1922. 66.l.

tevőkből s a támogató testületek egy-egy

jegyzék tájékoztat. A szerzők és tárgyak szerint készült czédulakatalógus a könyvtáros használatára van fönntartva. A könyvek félpergamen kötésbe vannak kötve, ami igen tartósnak bizonyult s minthogy a pergamen mosható, tisztasági szempontból sem hagy hátra kivánnivalót.

A községi népkönyvtár a firenzei népegyetemmel kapcsolatos, de használatára nemcsak a hallgatók, hanem más, személyazonosságukat igazolni képes egyének is jogosultak. Az igazolásra alkalmas okmányok: katonakönyv, a munkáskamara s egyéb munkásszervezetek igazolványai, postai igazolókönyv, munkakönyv stb. A korhatár a betöltött 14 év. Akik saját vagyoni felelősségükre nem kaphatnak könyvet, jótállással vehetik igénybe

1 lira, de számonkint is kapható. Tartalma főleg az egyesület által rendezett előadások érdekesebbjeiből kerül ki, de emellett időszerű apróságokat, a könyvtárra vonatkozó közleményeket s a második számtól kezdve előbb *I consigli del bibliotecario*, majd *Libri raccomandati* czimen rövid ismertetéseket közöl a könyvtár ujabb ismeretterjesztő szerzeményeiről.

Németh

Könyvkötő, nem
Sopronban, hanem
Kismartonban mű-
ködött.

Helyesbíté:

Romhányi Károly:
A magyar könyvkö-
tés művészete.

Írta: Csatkai E.

Soproni Szemle
1938. 105. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Vernetz János
Sopron Kőnyfőtő
1772
l.
Romhányi
90. l.

Eladási feltételek :

Az eladó művek árai a kiállítási termekben vannak kifüggesztve. A vásárlások közvetítését a helyszínén a műtáros végzi. Az eladó művek nagy része havi részletfizetésre is

Az ország fővárosában 1933 óta rendezett Nemzeti Képzőművészeti Kiállítások mindig jelentős eseményei a magyar művészeti életnek. Ezek a kiállítások adnak időnként alkalmat arra, hogy különböző művészeti irányoknak hódoló képzőművészeink együtt és egyszerre mutathassák be a művészetszerető magyar közönségnek munkásságuk legújabb eredményeit s így a nyilvánosság előtt is tanúságot tegyenek arról, hogy megértették és teljesíteni kívánják Főméltóságú Kormányzó Urunknak azt az óhaját, hogy „művészeink bármily művészeti irányt kövessenek is, a mult nagy hagyományainak tiszteletében egyesülve, vállvetett erővel, hittel, bizodalommal vegyenek részt a nemzeti élet és kultúra korszerű továbbfejlesztésének munkálkodásában és megértő együttműködésben haladjanak a nemzeti művelődés magasztos céljai felé".

A felvidéki magyarlakta területek jórészének visszacsatolása nyomán bekövetkezett országgyarapodás alkalmával ezévben úgy rendelkeztem, hogy a Nemzeti Képzőművészeti Kiállítást a kassai művészeti hét keretében Kassán mutassák-

Nemetz Józef

czermester

l.

Bevilser

II. k. 627, 628. l.

Finomliszt- és kenyérjeggyel :.....év.....hó.....-ig.

Zsírjeggyel :.....év.....hó.....-ig.

6. Zsírellátás szempontjából önellátott-e : *igen — nem.*

7. Lisztellátás szempontjából önellátott-e : *igen — nem.*

8. Az önellátott által váltójegyek igénylése céljából beszolgáltatott zsiradékmennyiség : .....

.....

9. Az önellátott által váltójegyek igénylése céljából beszolgáltatott lisztmennyiség : .....

Az üdülőhelyre való érkezés igazolása:

.....ra érkezett

.....év .....hó.....nap.

.....ra érkezett

.....év .....hó.....nap.

P. H.

.....

Az üdülőhelyről való távozás igazolása:

.....ról távozott

.....év .....hó.....nap.

.....ról távozott

.....év .....hó.....nap.

P. H.

.....

Budapest székesfőváros házinyomdája — 34837

Némethijvár

Szent Katalin misztikus
eljegyzése Némethijvárról
fennmaradt

Régi Művészet M.N.G. 1974.

Németújvár

Forró madonna
vörösfenyő

Régi művészet M.N.G. 1974.

Németujvári mester

Fonó Madonna Németujvárról,
1430-40. Vörösfenyő, olaj, 89x78 cm.
Szépm. Muz. 46.52.

L'art de Hongrie du X au XX siècle
Kiállítás, Paris, 1966. katalógus-

Németujvári mester

„Fonó Madonnája" a XV. század első harmadából származik s a kor szellemében készült, az osztrák festészettel rokon stílusban; a szokatlan ábrázolási mód figyelmet érdemel.

Radocsay Dénes: „Középkor és renaissance." L'art de Hongrie du X au XX siècle. Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

Németújvári misszálé

Ferences rendi könyvtár miniatúrával és sárgával szegett Kánon-képe

Magyar Kódexek Bp. 1965. 19. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Németh Andor

Lilit

NÜ. 1942. III. 22.

özpont meginditotta rotaprintes for-
ó köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs
örgy ut 41.) készpénzfizetés ellenében

Nemetz Aladár
Európa, aluminium
Koldus gyerek
Férfi portré

Keresztény iparosok orsz. szöv. kiáll. 1942. márc.
6 l.

NEMETZ, Franz, pozsonyi kőművesegéd

F.N., Maurergesell, + 48 éves korában, 1849 julius 19. (1849, 796 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MEK

Nemetz István

Alpár Ignác mesteriskolája. Építő Ipar-Építő Művészet. 1924. márc. 1.

Német-Ujvár D-R. oldal

ID. WEINWURM ANTAL
BUDAPEST,
IV. Kammermayer Károly-u. 5.

Németujvár

Varjú Magyar várak

Németnyár

l.

Arch. Közl

1876. X. k. 2. f

33–37. l.

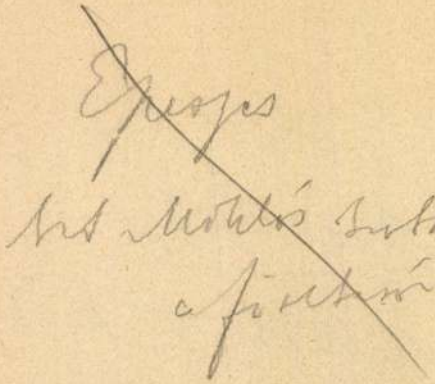

Németnyvári vár

Könyöki

374, 375, l 400, 401. l.

402, 403. l.

Macerátai festő:

A XVI. sz. első feléből:

Predella. [illegible]

A három részből álló prede
a templomban szemlélhető. A f
egy fiál gyertya ég, a főpap m
Mária tart, ~~aki~~ Mellette József á
Simeonu és Anna ~~egy nő~~ ~~egy fér~~ beszélgetnek. A k
tatja. Elől Jakab, János és P
a piros köntöst viselő Jézus im
hők közt pedig az angyal jelen
reszt emelkedik ki. Az oltára
rázolva. A kosárból kiemelkedi
piros lobogót tart fehér keresztel.
~~Körül~~ mellett a megrémült őrök vannak
~~körülvett~~ (Üdvözítőt néz. ragyogó)

~~Olajfestés~~, ~~Fára~~, m
~~Vét. 1890/. ben.~~ Ve

~~Y. Ner.?~~

+

Németujvár

(Güssing)

l.

Thirfelsödmántul

28 b, 287. l.

Keppel-

Németujvári
gr. Draskovics-
kastély

l.

Thirgelrödumától
287. l.

Németujvári
ferencrendich
Alemploma

l.

Thirfelsödmantul
287. l.

Németujvári

ágostonrendi kolostor

l.

Fallenbüchl.

Agost

49. l.

BUDAPEST
9.34 MAI 1917

Németújvár
Batthyány-gyűjtemény
Madonna, 40 l.
Oltár 40. l.

/

Genthon István:
A régi magyar festő-
művészet. Vác, 1932.

Festi Madonna
(1430 körül) 88×78 cm

Repr. u. o.
14 kép.

Lepold: Adatok, 27–28 l.

Pulszky–Radisich: Az ötvösség rene-
-130)
kei II. kötet, Bp. 1885, 129 l. és
tábla

Körösi Csoma: Esztergom. Esztergom, 1887, 184 l.

Szivald: A magyar ipar művészet törté-
nete. Bp. 1929, 113 l.

Ebr-

J. A.: Magyar mű- és történeti emlékek
kiállítása. Gráyadok, X–1876,
510 l.

Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet
Bp. 1906, 286, 88.

Szabó: Egyházi emlékek a történeti ki-
állításon. Bp. 1878, 64–68 l.

Felhatzános: Volt-e különös kenet-ámpol-
na a magyar királyok felkene-
tésére. Magyar Sion 1–1863, 930–
932 l (repr. 930 l. után)

Szabó – Szalay II. 244 l. (repr. 244 l.)

Németvár

Varjú: Magyar várak

Nemet-Ujvár D.K. oldala

Egy este, midőn épen három halott temetéséről jött haza, kinn a falu végén egy siránkozó gyermeket lát az árok mellett. Odamegy hozzá. Nyájas szelid szóval kérdi töle; hogy miért sir?

A gyermek elmondta neki, hogy az apja, meg a bácsi a mult héten elaludtak, és azután nem lehetett öket többé felkölteni; szekéren kihozták öket a temetőbe s leereszték valami szük verembe. Most az édes anyja is alunni készül, és ő ugy fél; azért jött ki, hogy haza hívja az apját, meg a bácsit; mert az anyja ollyan nagyon sir; aztán senki sem akar neki felelni onnan a föld alól.

Mentül tovább nézte a lelkész az árva leányka arczát, szép nagy kék szemeit, annál nehezebb emlékek kezdtek szivében támadni. Mintha e szemek nem volnának ő előtte idegenek.

Mondá a gyermeknek, hogy vezesse el öt oda, hol édes anyja lakik. A lyánka piszegve nyujtá kezét a lelkésznek s elvezetve öt a kertek alatt egy kis alacsony viskóig, belépett vele annak ajtaján.

Szegény kis hajlék volt az, minden bútor nélkül. Keskeny szalma ágyon a nyirkos fal mellett feküdt egy halaványnő, görcsösen összehuzódott kezekkel — halottan.

Ez is elaludt, ugy, hogy nem lehete fölébreszteni többet.

Bertalan egy ismerős arczot láta e halálfehéritette vonásokban, az volt az ő szivének első és egyetlen szerelme, Julia.

Hogy került ide családjával együtt; nem mentek e tovább, vagy ugy tértek vissza? Készakarva telepedtek e meg e faluban; gondolva, hogy Bertalan legkevésbé fogja öket illy közel keresni? arra nem tudott felelni senki. A velük egy házban lakók csak annyit mondhattak, hogy a szegény nő, a ki itt lakott, nagyon sokat szenvedett s jól tett vele az ur Isten, hogy öt magához szólitotta.

Midőn koporsójába áttették; ott találták ágya fejénél a kis bőrerszényt, és benne az ötven aranyat. Soha semmi nyomorúság rá nem vehette a nőt, hogy abból egyet elköltsön, mert Czenczi megmondá neki a pénz igazi küldőjét.

Bertalannak még azt is megkelle tehát érni, hogy Juliát eltemesse. Nem kellett neki szégyenlenie könyeit, midőn halotti imáját elmondá a koporsó fölött; mert hiszen nem volt rajta kivül más jelen, csak a gyermek és a sirásó.

Szegény Julia! Ő eskette öt össze, ő temette el; — millyen boldog lehetne még most is ott abban a kis lugosban!

A mint fel volt hantolva a sir; Bertalan ölébe vette a kis gyermeket; bágyadtan a sirástól és a nélkülözéstől hajtá az le fejecskéjét a lelkész vállára. A lelkész haza vitte öt kis lakába, Czenczi néni érzékenyen tekinte a kis árvára, midőn Bertalan ölébe tette és azt mondá:

— Ápolja e szegény kis árvát. Tekintse ugy, mintha az én gyermekem volna.

Legalább ezentul van a szegény lelkésznek miért küzdeni a munkaterhes életen keresztül!

Németujvár.

Németujvár, mezőváros, Vas vármegyében, Szombathelytől dél-nyugotra 4 órányira, 1217 katholikus, 33 evangelikus, 8 ref., 526 zsidó lak. Van itt ferenczi kolostor és szentegyház, melly alatt szemlélhetni az érdemekkel tündöklő Batthányi nemzetség

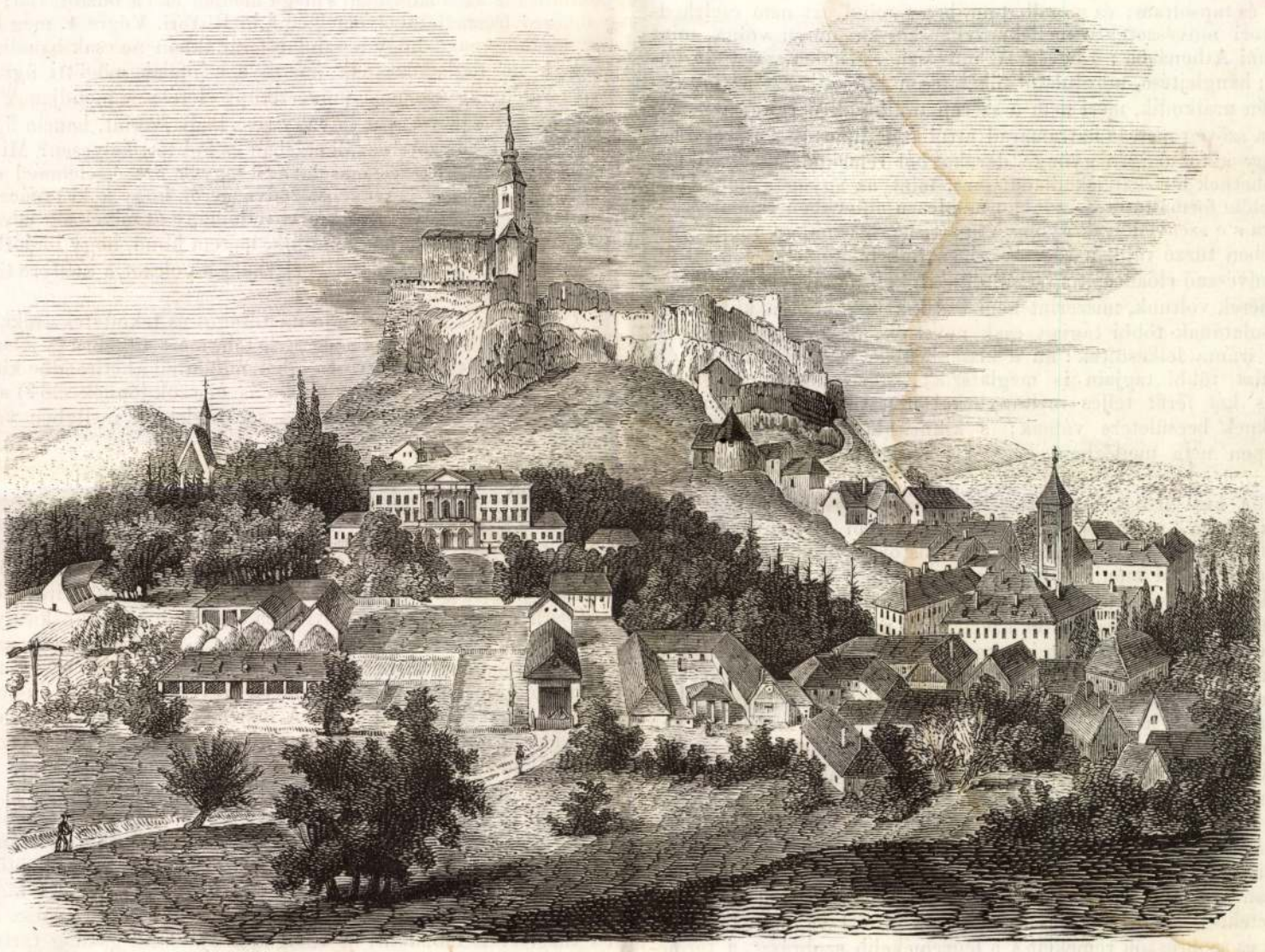

Németujvár.

sirboltját, 1 synagóga, 1 gyógyszertár, 2 jó vendégfogadó, a várhegy alatt egy herczegi nyári mulató kastély, kellemes angolkerttel; vele határos a grófi kert. A számos zsidók gyapjúval, bőrökkel, gubacscsal élénk kereskedést folytatnak.

De leginkább nevezetessé teszi e várost, magánálló hegyen épült vára. Hajdan ez határerősség lévén, nagyon megerősittetett, s még csak 80 évvel ezelőtt egész épségben lehete látni minden épületeivel, bástyáival, sánczaival és körülövező posványaival, de már ma épületeinek csak romjai láthatók, a posvány helyeken pedig viruló rétek mosolyganak. A maig is fenmaradt épületek közé tartoznak 1) a vártemplom. 2) a vártornya harangokkal és órával, három csinos szobájában láthatni több régi hires férfiaknak érczből öntött mell-képeit számos apróbb festett képekkel együtt, mellyek közt a Hogarth torz darabja említésre méltó. 3) a családterem, 19 nagy formában levő, s ezen dicső nemzetségnek ugyan annyi elődeit ábrázoló képeivel. 4) a fegyvertár, nehány vasingekkel, paizsokkal, kopjákkal, egy igen régi zászlóval, pánczélos emberrel stb. 5) a kösziklába vésett 45 öl mélységü kut. 6) A roppant urasági várpinczék. Mikor épül-

hetett e vár, megtudni nem lehet; minthogy a fenmaradt épületek több különböző századokra mutatnak. Igy a templom alsó része világosan mutatja, hogy az még az ágyuk feltalálása előtt épittetett. Annyi azonban bizonyos, hogy már a legrégibb időkben szent Benedek rendjének apátsága volt itt; mert IV. Béla ezt tőle elvevén, Vágh-Ujhelyet adta cserében 1263-ban. 1428-ban Zsigmond király Cseh László machói bánnak, 1459-ben Corvin Mátyás Ujlaky Miklós erdélyi vajdának, s végre e nemzetség kihaltával II. Lajos 1524-ben Batthyányi Ferencznek, később horvátországi bánnak ajándékozta. E szép ajándéknak oka az volt, hogy Batthyáni Ferencz, Frangepán Kristóffal együtt Uzreff basát, ki Keglevics Pétert Jaiczában beszoritva tartotta, ugyancsak Jaicza alatt kegyetlenül összetörte, s 60 zászlót és tömérdek prédát zsákmányozott el. — Most a vár feje egy uradalomnak, melly egyik a legnagyobbak közül hazánkban, mert ehhez 59 helység, és 30,000 lakos tartozik. Az 59 helység közül 11-et a herczeg és grófi ág bir. A vár és mező-város közös. Fele az uradalomnak hegy, völgy, s földe többnyire sárga kemény agyag, kivevén a Lapincs mellékét, hol fekete és jó termékenységü. Lakosai igen szorgalmatosak, s bár nagy fáradsággal, de mégis szép buzát. sok hajdinát, dohányt, lóherét, kevés kukoriczát termesztenek. A borternesztés szintén fő ága az élelem módjának. Erdeje 30,000 holdat borit el, s fele az uraságé, fele a lakosoké. Fő fanemek : igen szép tölgy és bikk, vörös fenyő, a többi cser; közönséges fenyő, nyár, gyertyán stb.

TÁRHÁZ.

Kakas Márton a szinházban.

XXIX. Levél. Ristori és az olasz szinésztársaság.

„Most az egyszer édes öcsém Kakas Márton, komolyan szólj és ne tréfálj", ezt mondá nekem a tisztelt szerkesztő, midőn szinházba küldött, a mire én azt válaszoltam : „mikor nem szólok én komolyan?" Tehát elmentem, néztem, hallgattam és tapsoltam; és mondhatom, hogy mind ezt nem cselekedtem hiába. Ristori művészetéhez mellékneveket keresni annyi volna, mint baglyokat hordani Athenásba : ő bevégzett művésznő. Minden szava, átgondolt és jellemző; hanglejtése, mozdulatai tökéletesen kifejezik azt az indulatot, a mi szerepén uralkodik, mert nem a szerep uralkodik ő rajta, hanem ő azon. Gyakran a szöveg messze hátramarad attól az indulattól, a mivel ő azt felruházta. S igy alkot ő igen gyönge darabokból remekműveket, miknek szerzői aligha lehetnek büszkébbek diadalaikra, mint az agyag a porczellán ibrikre, melly belőle formáltatott. Azonban mindezen művekben vannak szenvedélyek rajzolva s e szenvedélyek gyöngyét megismerte azokban a művésznő s ime az ő kezében tűzzé válik a rög. Közönségünk méltó lelkesedéssel fogadta a nagy művésznő előadásait s becsületünkre kell megjegyeznem, hogy ollyan okos emberek voltunk, miszerint nem tettünk ugy mint a külföldiek, kik Ristori társulatának többi tagjait csak nevették, mikor azok szerepeltek, egyedül ő iránta lelkesültek : mi a kissebbekben is elismertük az érdemet. A társulat többi tagjain is meglátszik Ristori alakitó szelleme s egy pár nőt és két férfit teljes méltánylattal mutathatunk be, mint a kik mesternéjüknek becsületére válnak; s kiknek következetes tüze, nemes pathosza épen nem mellőzhető kegyes lenézéssel. Egy szóval az, a mit nekünk Ristori mutatott, nem csupán egy mulékony tünemény, mint egy szinpadunkon keresztül tánczoló bajadére, vagy egy futó énekes, hanem egy egész iskola, mellynek titkos tudományából egyikünkre másikunkra sok jó is ragadhat. Bennem nem okozta Ristori győzelme azt a leverő érzést, hogy már most mi menjünk a pad alá, minthogy a mi művészetünk hasonló diadalokat nem nyer; hanem szerezte bennem azt a buzgalmat, hogy azt mondjam „előre emberek! küzdjetek azért, a mi magasabban van, ne érjétek be azzal, a mik vagytok, hanem iparkodjatok azzá lenni, a mivé lennetek kell!" Tanulni nem szégyen . . . s Ristoritól, (és Ristori társaságától is) sokat lehet tanulnunk. Először is : 1. Drámairóinknak meg kell tanulniok, hogy műveikben ne csak a szép nyelvre, ne csak az ügyes mesére legyen gondjuk, hanem iparkodjanak abba szenvedélyt is oltani, mert a szenvedélyből emelkedik ki Ristori. 2. Művészeinknek meg kell tanulniok azt a figyelmes fölhasználását a legkissebb költői mozzanatnak, a mi a szerep jellemét, a belső indulatot kitünteti; nem hagyni elveszni a levegőben egy szót sem; hanem annak az igazi erőt és kifejezést megadni, arczban, mozdulatban és hanglejtésben. kigondolni a helyzetekhez illő mozdulatokat, nem csak a beszéd alatt játszani, hanem együtt érezni azzal, a ki beszél; nem ijedni meg azoktól a gyors átmenetektől, a mik ellentétes indulatok között vannak, tanulmányozni a festők és szobrászok remekeit s a legremekebb szobrászt, a természetet, megtagadni azt az ujabb időkben nagyon meghonosult hidegséget, melly ugyan komoly jellemünkhöz illő s kevesebb hibát enged tenni, de nem is igen visz előre. Egy szóval tűz! tűz! tűz! és pokolba azzal a phlegmával! A legutolsó olasz dárdahordozó is mind olly tűzzel gesticulált, hogy az ember szinte féltette, hogy széttépi a köpönyegét; de hát inkább vesszen a köpönyeg, csak több melegséget adjatok. Nagyon sajnálnám azonban, ha valaki azt hinné, miszerint elég lesz Ristorit lemásolnia a külsőségekben. *Tanulni kell attól, de nem őt eltanulni.* Viszont pedig azt is mondhatom, hogy e tanulás Ristoritól nem csak a nőknek, hanem a férfiaknak is tanácsolható; mert az érzelmek tanulmányából emelkedik ki Ristori. 3. Meg kell tanulni igazgatóságunknak, hogy a dráma is fényes dologgá lehet, ha fényes gondot fordítanak rá; de ha csak hézagpótlónak tekintik, ha egy-egy uj darabot egy két heti betanulásra három négy próba után előadnak, abban bizony azt sem tudja még a szinész, hol álljon meg? nem hogy még a szerepében érezhessen is valamit. Kivált mikor évenkinti harmincz betanult uj darab közül előre érzi húszon azt a halálszagot, miszerint az nem ér többet két obligát előadásnál, hol vegye ott a kedvet egy ollyan nyomorékba a lelkét beleönteni? meg se tanulja biz az a szerepét, és — igaza van. Azért az igazgatóság legelébb is mondja meg kereken a drámbabiráló választmány tagjainak, hogy legyenek már egyszer férfiak, s ne gyötörjék mindenféle idétlenséggel a reproducáló művészetet; ha pedig ismét ollyan szemét dolgokat fogadnak el, mint legközelebb, azokat hajitsa a tűzbe. A szerzőktől ne rettegjen. Ha bántani akarja valaki, majd a körmére ütünk annak. Azután osztassa ki a szerepeket félévvel a darabok adatása előtt; ne engedjen nyakrafőre szinpadra kerülni drámát. Hozza szinre mentül többször a classicus drámákat; ne engedje művészeit keresztül kasul minden szerepszakban játszani, hanem mivelje kiki azt a szakmát, a mire hivatva van. Tegye összevágókká, egyöntetűekké az előadásokat s maga menjen elől a buzditással; mert a tehetség műértő használatából emelkedik ki Ristori. Végre 4. meg kell tanulniok derék birálóinknak, hogy a szini referádákban ne csak banális mondatokat irjanak, s ne foglalkozzanak annyit a szinfalak mögötti ügyekkel, hanem kisérjék valódi figyelemmel művészetünk életét; ne mondjanak olcsó dicséreteket s olcsó megrovásokat jó vagy rosz kedv szerint, hanem figyelmeztessék a művészt, hol hibázott az alkotásban és hol tett helyesen? Mi volt benne jó és eredeti, mi a hibás és másolat? S tegyék azt értelemmel és szeretettel, hogy a művész meg legyen győződve arról, hogy a ki tanácsot mond neki, annak esze is van, szive is van, mert tudomány és miveltség nevelhet Ristorit. Ha ezeket kölcsönösen megtanuljuk, merem hinni, hogy időjártával, szellemhaladtával a magyar művészet is eléri azt a polczot, a mellyre törekednie nem irigység, de nemes buzgalom.

Csak arra kérem szépen a méltóságos és tekintetes urakat, hogy ezt az időszámitást ne kezdjék el még a héten, mert szomorúan jelenthetem, hogy még ki sem huzta tőlünk Ristori a lábát, midőn mi a hetirendbe kitettük „Mária királynét" (talán azért, mert abban is olaszok jönnek elő?) s nem jó omen volna ezzel kezdenünk meg azt a semestrist, a mellyben valamit tanulni akarunk.

Kakas Márton.

Irodalom és művészet.

— Megjelent a Toth Lőrincz által irt „Elméleti és gyakorlati útmutató Urbéri ügyekben" harmadik füzete, melly munka négy füzetre terjedvén, 2 pg. forintért kapható Heckenast Gusztávnál. Kiadó korszerű kivánságnak, és szerző korszerű szükségnek tesz eleget jelen munka irása és kiadásával. Szerző a harmadik füzetben bővebben értekezik a kisebb királyi haszonvételekről, azután áttérvén a második részre, a birtokviszonyok szabályozásáról szól különösen, mellékelve a dolog könnyebb megértése tekintetéből formulárékat is, mint osztályozásróli bizonyitványt, hitelesitést, hitelesitésről bizonyitványt, és térkép hitelesitést. A második rész első fejezetében kimeritőleg szól az úrbéri rendbeszedésről. A munkát eléggé ajánlja a szerző neve, s elég olcsó ára, mi csak annyit mondunk, hogy jelen körülmények közt bármelly ügyvédnek is csaknem nélkülözhetlen kézi könyv.

— Toth Lőrincz egyike azon magyar iróknak, ki legtöbb tudományos és gyakorlati munkát nyujt az olvasó közönségnek. Jogtudományi és törvénykezési tárát második évben folytatja, s a második év folyam ötödik füzete is megjelent. A tiz füzet előfizetési ára 6 forint, s ügyvédeknek különösen ajánlható, mondhatni kézi könyv. Sokat lehetne átalában az egész folyóiratról, s jelen füzetről is mondani, de szolgáljon ajánlatul gazdag tartalma. „Mikép gyakoroltatott az ősi javak elidegenitésének korlátozása hazánkban, korszakonkint" Jogtörténeti értekezés Kossovics Károlytól. Az árúszerződési kötésekről. Vida Lajostól. Ganz Eduárd örök joga, (folytatás) chinai örök jog. Mózesi talmudi örök jog. Úrbéri egyezségek. Nevezetes magyar jogtudósok életirásai. IX. Szegedi János Pauler Tivadortól. Esettár. Polgári jogesetek XI. XIII. sat.

— Alig pár hónapja hogy emlitettük, miként Boross Mihály munkatársunk „Vagy idejében vagy soha" czimű munkája jelent meg, már ismét egy „Haza járó lélek" czimű vig regénye fekszik előttünk, melly bár 116 lapra terjed, ára még is 20 kr. Az egész egy élethű falusi kép, látszik hogy szerző csontostul bőröstül ismeri azon kört, mellyből hőseit szedi.

Mi ujság?

*** Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat a „Vasárnapi Ujság"nak mai lapjainkhoz mellékelt jövő évi előfizetési hirdetményére. E programm biztositékot nyujt az iránt, hogy lapjainkban csupán jó és kitünő czikkek fognak megjelenni, mert minden irodalmi művet kivétel nélkül dijazni fogunk, még pedig kitünően dijazni. Eddigelé is nagyszámú becses művet volt szerencsénk megnyerhetni az irodalom minden szakmájából, mellyekkel lapjaink jövő évi folyamát fogjuk gazdagitni. Lapjaink külső kiállitása pedig ugy hisszük megérdemli a közönség elégültségét.

Pécsről november 20-án elszomoritó hírt olvasunk egy illy tartalmu

Egy este, midön épen három halott temetéséről jött haza, kinn a falu végén egy siránkozó gyermeket lát az árok mellett. Odamegy hozzá. Nyájas szelid szóval kérdi tőle; hogy miért sir?

A gyermek elmondta neki, hogy az apja, meg a bácsi a mult héten elaludtak, és azután nem lehetett őket többé felkölteni; szekéren kihozták őket a temetőbe s leereszték valami szük verembe. Most az édes anyja is alunni készül, és ő ugy fél; azért jött ki, hogy haza hívja az apját, meg a bácsit; mert az anyja ollyan nagyon sir; aztán senki sem akar neki felelni onnan a föld alól.

Mentül tovább nézte a lelkész az árva leányka arczát, szép nagy kék szemeit, annál nehezebb emlékek kezdtek szivében támadni. Mintha e szemek nem volnának ő előtte idegenek.

Mondá a gyermeknek, hogy vezesse el őt oda, hol édes anyja lakik. A lyánka piszegve nyujtá kezét a lelkésznek s elvezetve őt a kertek alatt egy kis alacsony viskóig, belépett vele annak ajtaján.

Szegény kis hajlék volt az, minden bútor nélkül. Keskeny szalma ágyon a nyirkos fal mellett feküdt egy halavány nő, görcsösen összehuzódott kezekkel — halottan.

Szegény Julia! Ő eskette öt össze, ő temette el; — millyen boldog lehetne még most is ott abban a kis lugosban!

A mint fel volt hantolva a sir; Bertalan ölébe vette a kis gyermeket; bágyadtan a sirástól és a nélkülözéstől hajtá az le fejecskéjét a lelkész vállára. A lelkész haza vitte őt kis lakába, Czenczi néni érzékenyen tekinte a kis árvára, midön Bertalan ölébe tette és azt mondá :

— Ápolja e szegény kis árvát. Tekintse ugy, mintha az én gyermekem volna.

Legalább ezentul van a szegény lelkésznek miért küzdeni a munkaterhes életen keresztül!

Németujvár.

Németujvár, mezőváros, Vas vármegyében, Szombathelytől dél-nyugotra 4 órányira, 1217 katholikus, 33 evangelikus, 8 ref., 526 zsidó lak. Van itt ferenczi kolostor és szentegyház, melly alatt szemlélhetni az érdemekkel tündöklő Batthányi nemzetség

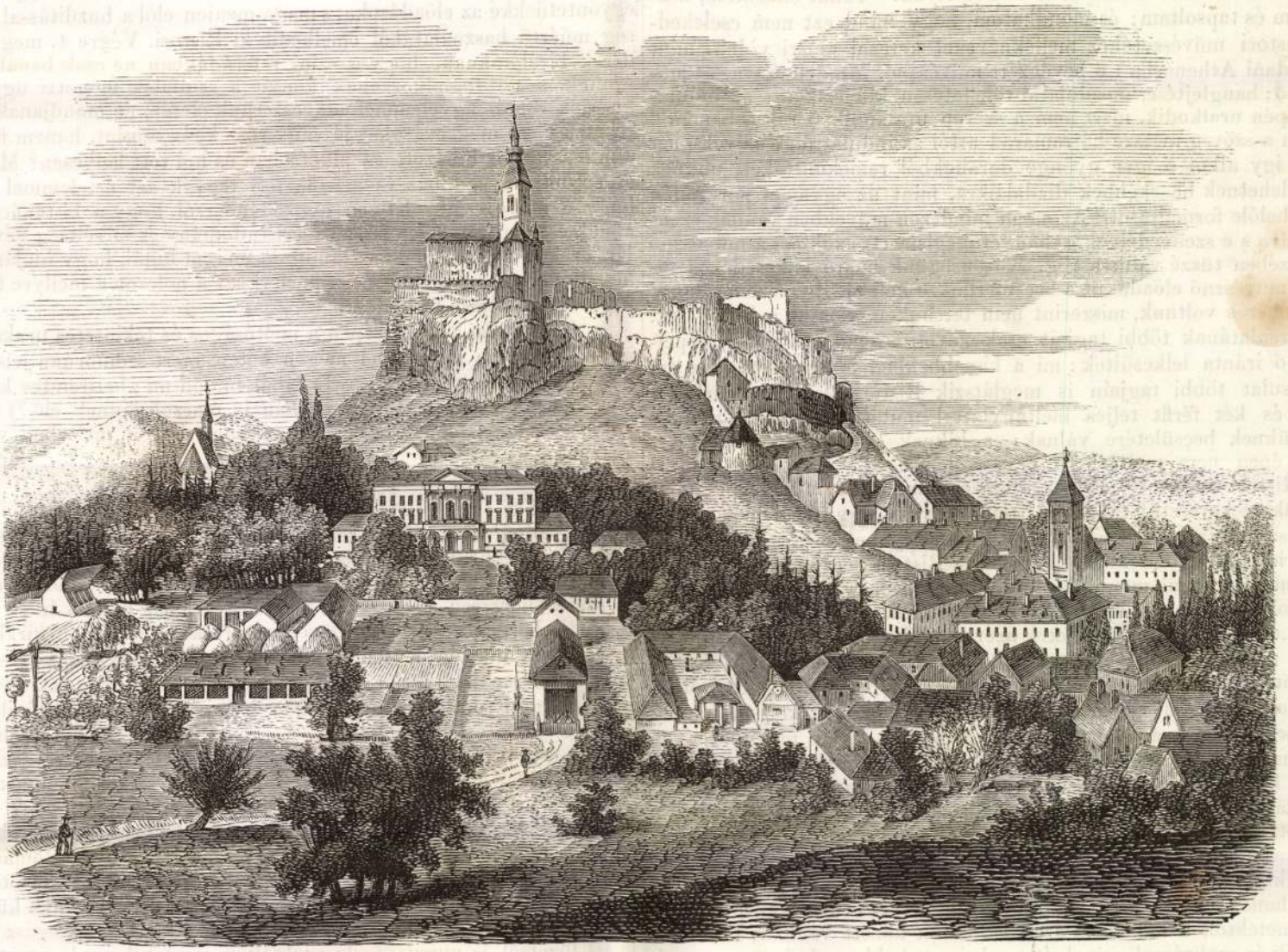

Németujvár.

Ez is elaludt, ugy, hogy nem lehete fölébreszteni többet.

Bertalan egy ismerős arczot láta e halálfehéritette vonásokban, az volt az ő szivének első és egyetlen szerelme, Julia.

Hogy került ide családjával együtt; nem mentek e tovább, vagy ugy tértek vissza? Készakarva telepedtek e meg e faluban; gondolva, hogy Bertalan legkevésbé fogja őket illy közel keresni? arra nem tudott felelni senki. A velük egy házban lakók csak annyit mondhattak, hogy a szegény nő, a ki itt lakott, nagyon sokat szenvedett s jól tett vele az ur Isten, hogy őt magához szólitotta.

Midön koporsójába áttették; ott találták ágya fejénél a kis bőrerszényt, és benne az ötven aranyat. Soha semmi nyomorúság rá nem vehette a nőt, hogy abból egyet elköltsön, mert Czenczi megmondá neki a pénz igazi küldőjét.

Bertalannak még azt is megkelle tehát érni, hogy Juliát eltemesse. Nem kellett neki szégyenlenie könyeit, midön halotti imáját elmondá a koporsó fölött; mert hiszen nem volt rajta kivül más jelen, csak a gyermek és a sirásó.

sirboltját, 1 synagóga, 1 gyógyszertár, 2 jó vendégfogadó, a várhegy alatt egy herczegi nyári mulató kastély, kellemes angolkerttel; vele határos a grófi kert. A számos zsidók gyapjúval, bőrökkel, gubacscsal élénk kereskedést folytatnak.

De leginkább nevezetessé teszi e várost, magánálló hegyen épült vára. Hajdan ez határerősség lévén, nagyon megerősittetett, s még csak 80 évvel ezelőtt egész épségben lehete látni minden épületeivel, bástyáival, sánczaival és körülövező posványaival, de már ma épületeinek csak romjai láthatók, a posvány helyeken pedig viruló rétek mosolyganak. A maig is fenmaradt épületek közé tartoznak 1) a vártemplom. 2) a vártornya harangokkal és órával, három csinos szobájában láthatni több régi hires férfiaknak érczből öntött mell-képeit számos apróbb festett képekkel együtt, mellyek közt a Hogarth torz darabja emlitésre méltó. 3) a családterem, 19 nagy formában levő, s ezen dicső nemzetségnek ugyan annyi elődeit ábrázoló képeivel. 4) a fegyvertár, nehány vasingekkel, paizsokkal, kopjákkal, egy igen régi zászlóval, pánczélos emberrel stb. 5) a köszíklába vésett 45 öl mélységü kut. 6) A roppant urasági várpinczék. Mikor épül-

hetett e vár, megtudni nem lehet; minthogy a fenmaradt épületek több különböző századokra mutatnak. Igy a templom alsó része világosan mutatja, hogy az még az ágyuk feltalálása előtt épittetett. Annyi azonban bizonyos, hogy már a legrégibb időkben szent Benedek rendjének apátsága volt itt; mert IV. Béla ezt tőle elvevén, Vágh-Ujhelyet adta cserében 1263-ban. 1428-ban Zsigmond király Cseh László machói bánnak, 1459-ben Corvin Mátyás Ujlaky Miklós erdélyi vajdának, s végre e nemzetség kihaltával II. Lajos 1524-ben Batthyányi Ferencznek, később horvátországi bánnak ajándékozta. E szép ajándéknak oka az volt, hogy Batthyáni Ferencz, Frangepán Kristóffal együtt Uzreff basát, ki Keglevics Pétert Jaiczában beszoritva tartotta, ugyancsak Jaicza alatt kegyetlenül összetörte, s 60 zászlót és tömérdek prédát zsákmányozott el. — Most a vár feje egy uradalomnak, melly egyik a legnagyobbak közül hazánkban, mert ehhez 59 helység, és 30,000 lakos tartozik. Az 59 helység közül 11-et a herczeg és grófi ág bir. A vár és mező-város közös. Fele az uradalomnak hegy, völgy, s földe többnyire sárga kemény agyag, kivevén a Lapincs mellékét, hol fekete és jó termékenységü. Lakosai igen szorgalmatosak, s bár nagy fáradsággal, de mégis szép buzát. sok hajdinát, dohányt, lóherét, kevés kukoriczát termesztenek. A bortermesztés szintén fő ága az élelem módjának. Erdeje 30,000 holdat borit el, s fele az uraságé, fele a lakosoké. Fő fanemek : igen szép tölgy és bikk, vörös fenyő, a többi cser; közönséges fenyő, nyár, gyertyán stb.

Vas. Ujs. 1856.

TÁRHÁZ.

Kakas Márton a szinházban.

XXIX. Levél. Ristori és az olasz szinésztársaság.

„Most az egyszer édes öcsém Kakas Márton, komolyan szólj és ne tréfálj", ezt mondá nekem a tisztelt szerkesztő, midőn szinházba küldött, a mire én azt válaszoltam : „mikor nem szólok én komolyan?" Tehát elmentem, néztem, hallgattam és tapsoltam; és mondhatom, hogy mind ezt nem cselekedtem hiába. Ristori művészetéhez mellékneveket keresni annyi volna, mint baglyokat hordani Athenásba : ő bevégzett művésznő. Minden szava, átgondolt és jellemző; hanglejtése, mozdulatai tökéletesen kifejezik azt az indulatot, a mi szerepén uralkodik, mert nem a szerep uralkodik ő rajta, hanem ő azon. Gyakran a szöveg messze hátramarad attól az indulattól, a mivel ő azt felruházta. S igy alkot ő igen gyönge darabokból remekműveket, miknek szerzői aligha lehetnek büszkébbek diadalaikra, mint az agyag a porczellán ibrikre, melly belőle formáltatott. Azonban mindezen művekben vannak szenvedélyek rajzolva s e szenvedélyek gyöngyét megismerte azokban a művésznő s ime az ő kezében tűzzé válik a rög. Közönségünk méltó lelkesedéssel fogadta a nagy művésznő előadásait s becsületünkre kell megjegyeznem, hogy ollyan okos emberek voltunk, miszerint nem tettünk ugy mint a külföldiek, kik Ristori társulatának többi tagjait csak nevették, mikor azok szerepeltek, egyedül ő iránta lelkesültek : mi a kissebbekben is elismertük az érdemet. A társulat többi tagjain is meglátszik Ristori alakitó szelleme s egy pár nőt és két férfit teljes méltánylattal mutathatunk be, mint a kik mesternéjüknek becsületére válnak; s kiknek következetes tüze, nemes pathosza épen nem mellőzhető kegyes lenézéssel. Egy szóval az, a mit nekünk Ristori mutatott, nem csupán egy mulékony tünemény, mint egy szinpadunkon keresztül tánczoló bajadére, vagy egy futó énekes, hanem egy egész iskola, mellynek titkos tudományából egyikünkre másikunkra sok jó is ragadhat. Bennem nem okozta Ristori győzelme azt a leverő érzést, hogy már most mi menjünk a pad alá, minthogy a mi művészetünk hasonló diadalokat nem nyer; hanem szerezte bennem azt a buzgalmat, hogy azt mondjam „előre emberek! küzdjetek azért, a mi magasabban van, ne érjétek be azzal, a mik vagytok, hanem iparkodjatok azzá lenni, a mivé lennetek kell!" Tanulni nem szégyen . . . s Ristoritól, (és Ristori társaságától is) sokat lehet tanulnunk. Először is : 1. Drámairóinknak meg kell tanulniok, hogy müveikben ne csak a szép nyelvre, ne csak az ügyes mesére legyen gondjuk, hanem iparkodjanak abba szenvedélyt is oltani, mert a szenvedélyből emelkedik ki Ristori. 2. Művészeinknek meg kell tanulniok azt a figyelmes fölhasználását a legkissebb költői mozzanatnak, a mi a szerep jellemét, a belső indulatot kitünteti; nem hagyni elveszni a levegőben egy szót sem; hanem annak az igazi erőt és kifejezést megadni, arczban, mozdulatban és hanglejtésben. kigondolni a helyzetekhez illő mozdulatokat, nem csak a beszéd alatt játszani, hanem együtt érezni azzal, a ki beszél; nem ijedni meg azoktól a gyors átmenetektől, a mik ellentétes indulatok között vannak, tanulmányozni a festők és szobrászok remekeit s a legremekebb szobrászt, a természetet, megtagadni azt az ujabb időkben nagyon meghonosult hidegséget, melly ugyan komoly jellemünkhöz illő s kevesebb hibát enged tenni, de nem is igen visz előre. Egy szóval tűz! tűz! tűz! és pokolba azzal a phlegmával! A legutolsó olasz dárdahordozó is mind olly tűzzel gesticulált, hogy az ember szinte féltette, hogy széttépi a köpönyegét; de hát inkább vesszen a köpönyeg, csak több melegséget adjatok. Nagyon sajnálnám azonban, ha valaki azt hinné, miszerint elég lesz Ristorit lemásolnia a külsőségekben. *Tanulni kell attól, de nem őt eltanulni.* Viszont pedig azt is mondhatom, hogy e tanulás Ristoritól nem csak a nőknek, hanem a férfiaknak is tanácsolható; mert az érzelmek tanulmányából emelkedik ki Ristori. 3. Meg kell tanulni igazgatóságunknak, hogy a dráma is fényes dologgá lehet, ha fényes gondot fordítanak rá; de ha csak hézagpótlónak tekintik, ha egy-egy uj darabot egy két heti betanulásra három négy próba után előadnak, abban bizony azt sem tudja még a szinész, hol álljon meg? nem hogy még a szerepében érezhessen is valamit. Kivált mikor évenkinti harmincz betanult uj darab közül előre érzi húszon azt a halálszagot, miszerint az nem ér többet két obligát előadásnál, hol vegye ott a kedvet egy ollyan nyomorékba a lelkét beleönteni? meg se tanulja biz az a szerepét, és — igaza van. Azért az igazgatóság legelébb is mondja meg kereken a drámbabiráló választmány tagjainak, hogy legyenek már egyszer férfiak, s ne gyötörjék mindenféle idétlenséggel a reproducáló művészetet; ha pedig ismét ollyan szemét dolgokat fogadnak el, mint legközelebb, azokat hajitsa a tűzbe. A szerzőktől ne rettegjen. Ha bántani akarja valaki, majd a körmére ütünk annak. Azután osztassa ki a szerepeket félévvel a darabok adatása előtt; ne engedjen nyakraföre szinpadra kerülni drámát. Hozza szinre mentül többször a classicus drámákat; ne engedje művészeit keresztül kasul minden szerepszakban játszani, hanem mivelje kiki azt a szakmát, a mire hivatva van. Tegye összevágókká, egyöntetűekké az előadásokat s maga menjen elől a buzditással; mert a tehetség, műértő használatából emelkedik ki Ristori. Végre 4. meg kell tanulniok derék birálóinknak, hogy a szini referádákban ne csak banális mondatokat irjanak, s ne foglalkozzanak annyit a szinfalak mögötti ügyekkel, hanem kisérjék valódi figyelemmel művészetünk életét; ne mondjanak olcsó dicséreteket s olcsó megrovásokat jó vagy rosz kedv szerint, hanem figyelmeztessék a művészt, hol hibázott az alkotásban és hol tett helyesen? Mi volt benne jó és eredeti, mi a hibás és másolat? S tegyék azt értelemmel és szeretettel, hogy a művész meg legyen győződve arról, hogy a ki tanácsot mond neki, annak esze is van, szive is van, mert tudomány és miveltség nevelhet Ristorit. Ha ezeket kölcsönösen megtanuljuk, merem hinni, hogy időjártával, szellemhaladtával a magyar művészet is eléri azt a polczot, a mellyre törekednie nem irigység, de nemes buzgalom.

Csak arra kérem szépen a méltóságos és tekintetes urakat, hogy ezt az időszámitást ne kezdjék el még a héten, mert szomorúan jelenthetem, hogy még ki sem huzta tőlünk Ristori a lábát, midőn mi a hetirendbe kitettük „Mária királynét" (talán azért, mert abban is olaszok jönnek elő?) s nem jó omen volna ezzel kezdenünk meg azt a semestrist, a mellyben valamit tanulni akarunk.

Kakas Márton.

Irodalom és művészet.

— Megjelent a Toth Lőrincz által irt „Elméleti és gyakorlati útmutató Urbéri ügyekben" harmadik füzete, melly munka négy füzetre terjedvén, 2 pg. forintért kapható Heckenast Gusztávnál. Kiadó korszerű kivánságnak, és szerző korszerű szükségnek tesz eleget jelen munka irása és kiadásával. Szerző a harmadik füzetben bővebben értekezik a kisebb királyi haszonvételekről, azután áttérvén a második részre, a birtokviszonyok szabályozásáról szól különösen, mellékelve a dolog könnyebb megértése tekintetéből formulárekat is, mint osztályozásróli bizonyitványt, hitelesitést, hitelesitésről bizonyitványt, és térkép hitelesitést. A második rész első fejezetében kimeritőleg szól az úrbéri rendbeszedésről. A munkát eléggé ajánlja a szerző neve, s elég olcsó ára, mi csak annyit mondunk, hogy jelen körülmények közt bármelly ügyvédnek is csaknem nélkülözhetlen kézi könyv.

— Toth Lőrincz egyike azon magyar iróknak, ki legtöbb tudományos és gyakorlati munkát nyujt az olvasó közönségnek. Jogtudományi és törvénykezési tárát második évben folytatja, s a második év folyam ötödik füzete is megjelent. A tiz füzet előfizetési ára 6 forint, s ügyvédeknek különösen ajánlható, mondhatni kézi könyv. Sokat lehetne átalában az egész folyóiratról, s jelen füzetről is mondani, de szolgáljon ajánlatul gazdag tartalma. „Mikép gyakoroltatott az ősi javak elidegenitésének korlátozása hazánkban, korszakonkint" Jogtörténeti értekezés Kossovics Károlytól. Az árúszerződési kötésekről. Vida Lajostól. Ganz Eduárd örök joga, (folytatás) chinai örök jog. Mózesi talmudi örök jog. Urbéri egyezségek. Nevezetes magyar jogtudósok életirásai. IX. Szegedi János Pauler Tivadortól. Esettár. Polgári jogesetek XI. XIII. sat.

— Alig pár hónapja hogy emlitettük, miként Boross Mihály munkatársunk „Vagy idejében vagy soha" czimű munkája jelent meg, már ismét egy „Haza járó lélek" czimű vig regénye fekszik előttünk, melly bár 116 lapra terjed, ára még is 20 kr. Az egész egy élethű falusi kép, látszik hogy szerző csontostul bőröstül ismeri azon kört, mellyből hőseit szedi.

Mi ujság?

⁂ Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat a „Vasárnapi Ujság"nak mai lapjainkhoz mellékelt jövő évi előfizetési hirdetményére. E programm biztositékot nyujt az iránt, hogy lapjainkban csupán jó és kitünő czikkek fognak megjelenni, mert minden irodalmi művet kivétel nélkül dijazni fogunk, még pedig kitünően dijazni. Eddigelé is nagyszámú becses művet volt szerencsénk megnyerhetni az irodalom minden szakmájából, mellyekkel lapjaink jövő évi folyamát fogjuk gazdagitni. Lapjaink külső kiállitása pedig ugy hisszük megérdemli a közönség elégültségét.

Pécsről november 20-án elszomoritó hirt olvasunk egy illy tartalmu

NEMODA Attila

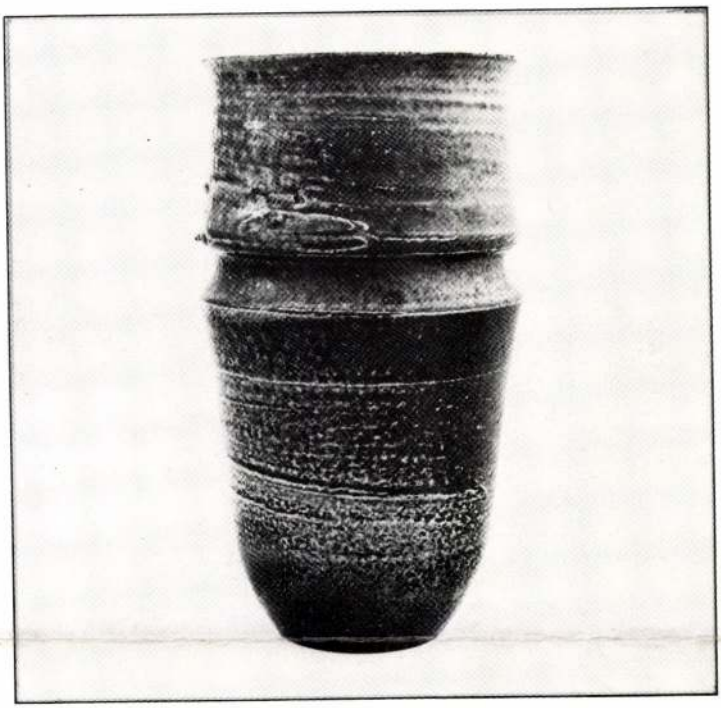

(Budapest, 1953.)
Iparművészeti főiskolán végzett.
Első ízben szerepel a biennálén.

Címe: 2000 Szentendre, Házi Árpád utca 4.

Váza,* 1987.
sómázas kerámia, 28,5 cm

Váza, 1988.
sómázas kerámia, 19 cm

ORTUTAY Tamás

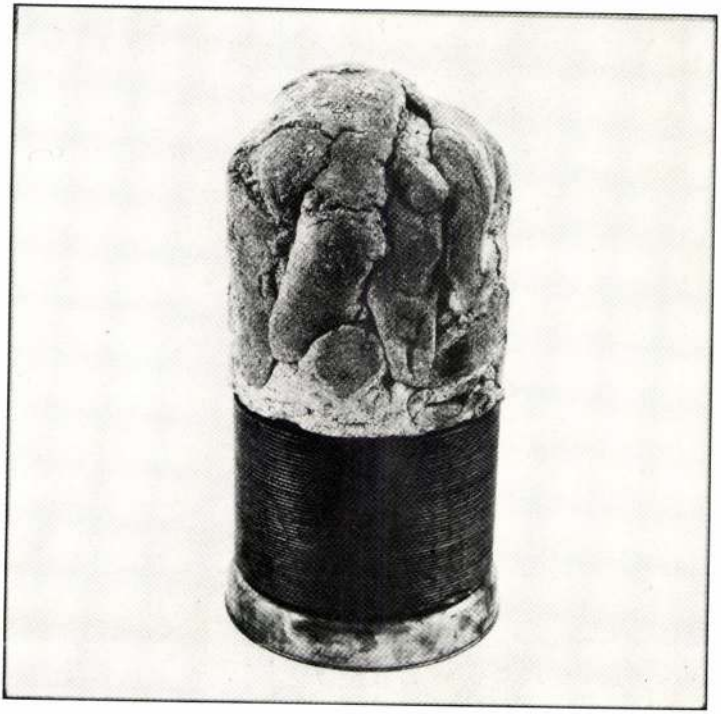

(Budapest, 1946.)
Iparművészeti főiskolán végzett.
Egyéni kiállításai: 1972., 1973., 1987. Budapest.
Az Országos Kerámia Biennálén 1970-, 1972-, 1978-, 1982- és 1984-ben vett részt.
1972. Faenza, aranyérem; 1983. Calgary, aranyérem.

Címe: 1026 Budapest, Pasaréti út 83.

Töltény, 1987.
mázas samott, acél, 194 cm

Töltény,* 1987.
mázatlan samott, acél, 79,5 cm

Nemo K.

A kassai domonkosrendiek templomának csúcsíves stilű aranykelyhe a 900 éves keresztény magyarság emlékere. Fenti terve szerint a hívek adományából készült 1900-ban

Repr

Emlkassaiegyhm

II. k. XIV. t.

boltozatot is elborítja a mozai
zanci templomok kupoláját és az
talmas méretű mozaik: az áldó K
Madonna angyalok, apostolok, sz
zanci ikonografia megköveteli./
és uj testamentumi jelenetek di
ranyalap egységes aranyszőnyegk
egyes jelenetek alakjai, táji é
aranytengert megszakító szigete
teljesen a sikdiszités értelmét

Régebben a legkorábbi
cefalùi székesegyház mozaik dis
ján. Valójában a sziciliai biza
tagja és már teljesen helyi mes
képek rendszere megegyezik a mo
ikonografiai rendszerrel, annak
merevedő, sokszor rideg művésze

Nemo K.

Az alábbi műi technikai visszeállitását és illusztrálását s a képeknek jegyzetekkel való ellátását fenti végezte

Emlkassaiegyhm

II k. 907. l.

Lásd

Szinnyeit.

A bizánci stilus kif
héz nyomon követni. Az emlékek
lenszenve miatt. Inkább irott f
szal meginduló művészeti felle
egyházi épületek diszitésére. P
világi témáju mozaik diszitett
harcai és győzelmei. A világi
bizonyitja a Damaszkuszi Omaya
századi mozaikjain egészen öná

Basileus mozaik kedv
időből néhány, nem is a jelent
lunk elsősorban a Phokis-i Hos
Nea Moni és legfőképen az Athe
Hosios Lukas mozaikjai a XI. szá
keresztény hitnek a bizánci me
szabályainak megfelelő hierarch

A kupola közepén a Me

Nemo K

terve szerint Büchner
B. kassai vasmüves
műhelyében készült

a tarcali, forrói és
léhei templomok ke-
resztelő kutja vert
vasból

Emlkassaicgyhm

I. 163. l. képpel

Béke templomában állították fel. A
került elő, tehát, vagy a Rómában
peibe, vagy még Pompeim pusztulása
szitettek ujat.

Ugyanilyen tulméretezett e
palestrinai Fortuna templom Nilust
lő munkáját, pusztitó áradásit meg
mesélik el. / 3. kép/

A római provinciákban fennm
készült. Gyakori az egyszerü geome
nem ritka a figurális diszü emblém
a balácai és a szombathelyi mozaik
Délmagyarországon /Várhely - Sarmi
Az utóbbi helyen két, Homerosi jel
1823-ban. Aquincumban egymagában t
fel. Nagyrészük egyszerü geometrik
akadnak / Dirke bünhődése, Atléták,

Mig a padlómozaik valamenny
velt volt /különösen szép darabok
alkalmazott mozaikdiszről nincs tu
a legutóbbi időkig csak elvétve ta
fülkéket, oszlopokat diszitettek.
számolni az emlékanyag pusztulásáv

Nemo K.

Készítette a nagyazari (Zemplén vm) rk. pléb. templom főoltárát és szónéket 1890-ben. A templom kifestését is ő végezte.

Emlkassaiegyhm

II 516 és ko. A

képekkel.

173.

S.O.

M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla
Filmkölcsönző osztály 7653. Egyéb 35.710

LM BUREAU A. G. ⟿ HUNGARIAN FILM AGENCY

YVES KÁLMÁN-KÖRÚT 15. TELEFON *146-346
ST, IV. POSTAFIÓK 19

TCA 5-7. TELEFON: *145-510, 56-os és 57-es m. á.
I-UTCA 25. TELEFON: *145-510, 60-as és 172-es m. á.
ERZSÉBET-KÖRÚT 45. TELEFON: 222-098 és 222-099
T, VII, NYÁR-UTCA 7. TELEFON: 423-252

Budapest, 194 3. aug. 23.

ímla *Számla száma* F/770.

ágos Bizottságának,

Budapest.
Hőgyes-E.u. 10.

alapján

Teljes tisztelettel

MAGYAR FILMIRODA R. T.
FÉNYKÉPOSZTÁLY

	Egységár	Összeg	Összesen

Nemeth Attila, grafikus

– rajza

Magyar Ifjúság, 1969. VIII. 29. 13. l.

Nemoda Attila

Rajza

Mártély ecsettel

Magyar Hjúság 1969. aug. 29.

Jó.

NÉMON Brigitta

Magyar Nemzet 1991. VIII. 27.

Brigi

Némon Brigitta rajza

NYÁ

ÜDÜLÉS A PA

8 5.00kor, ugynazon a utvonalon vissza.

4 főre	195 DM + 950 Ft

Részvételi dij személynként:

Indulások:

- *augusztus*
  - *17., DM 225 + ft 1450*
  - *24., DM 225 + ft 1450*
  - *31, DM 165 + ft 1150*
- *szeptember*
  - *7., DM 165 + ft 1150*
  - *14., DM 165 + ft 1150*
  - *21., DM 165 + ft 1150*
  - *28. DM 145 + ft 950*
- *október*
  - *5., DM 145 + ft 950*
  - *12., DM 145 + ft 950*
  - *19., DM 145 + ft 950*
  - *26, DM 145 + ft 950*

Az ár magában foglalja a:

★ *légkondicionált autóbuszos utazást.*

★ *studiókban ill, apartmanokban való elhelyezést Pevkohoriban, Chalkidikin.*

★ *egynapos hajókirándulás a Toroni öbölben vagy egynapos Sidonia-i buszkirándulást.*

PetriCom

BUDAPEST, 1088 - RÁKÓCZI U. 7.

Tel.: 138-0247

M.D.K.

Nemzetes Horváth Sziartó János, szijgyártó mester

1727-ben Atya Mester. Egy kizarási okmányban szerepel.

Timaffy László: Adatok a győri szijgyártó és nyerges mesterek történetéhez. 161m .o.

Arrabona, 8. A Győri Múz. Évkönyve. Győr. 1966. Kantus János Múz.

M.D.K.

Nemzetes Sziartó Ádám,szijgyártó mester

1727-ben Czeh-Mester volt.Egy kizárási okmányban szerepelt.161.o.

Timaffy László:Adatok a győri szijgyártó és nyerges mesterk történetéhez.161mx .o.

Arrabona,8, A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Xantus János Múz.

(Nemzeti építőmű-
vészet.)

Ney Béla: (?) és
stílus. Kny. Építő
Ipar- Építő Mű-
vészet. 8.v. Bp.
1917

Ghent (1669)

lekek Bizottsága!

tem miszerint fiam és
hulek János műépítész
uplom tornyának kiépítése-
munkálatok ellenőrzése
és Ápril hó 1. ső napjain
ott

Nemzeti építőművészet

Kertész K. Róbert:

[] 8 r. 20 l.
Bp. 1916.

Gent (1218)

IIIa

.5

13.

6.

Nemzeti építészet

Padányi Gulyás Jenő

A magyar építőstílus.
Kny. Nagykőrösi Arany
János Társaság Év-
könyvei. 8. r 14 l.
Nagykőrös, 1919.

Gent (1712)

Tekintetes

Országos

Hivatkozással

506/1903. sz. alatt hozzám
nek kapcsán az e
keresztfeltétele alka
lomdyák összesen
kezeimhez küldette

Neuvreti épitém
stilus
U. 3231

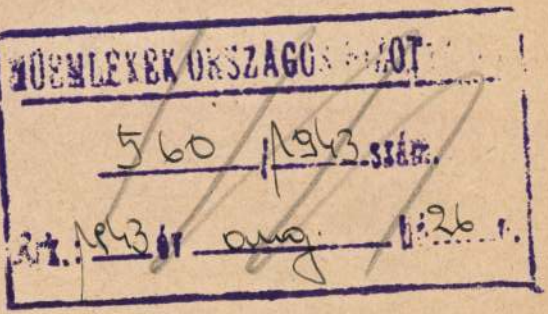

MÜEMLEKEK ORSZÁGOS BIZOTT...
560 / 1943 szám.
Ark.: 1943 év aug. b: 26 r.

Neuvreti vagy nem-
zetközi stilus?
Pesti Napló
1930. marc. 30.
Lechner Jenőhöz és
ifj. Masirevich György
hozzájzolásai

A m.kir. vallás- és közoktatásügyi mi
a keb. Számvevőség VII. Osztályához i

Utasitom, hogy a 1
utaljon ki Lux Kálmán miniszteri

Nemzeti építőművészet

és stílus

Ney Béla ~~[illegible]~~ ilyen
címen 1917. máj. 21-e
előadást tartott a
MMÉE egyletben.

MMÉE Közl

1918. 117 l.

MDK

A Nemzeti Galériát
a kuria épületében helyezik el.

mélt.

Esti Hirlap 1957 márc 5 53 sz. 2 old

XV. századi szobrot vásárolt a Nemzeti Galéria

Kivételes jelentőségű művel gazdagodott a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteménye. Az egykori Gömör megyei Barkáról származó Szent Katalin-szobor 1410–1420 körül készült, a régi magyar faszobrászat azon fő műveinek egyike, amelyekből igen keveset őriz a Galéria.

A múzeum főigazgatója, *Bereczky Loránd* tegnap bejelentette: tulajdonosától sikerült megvásárolni a közgyűjtemény számára a műkincset. Az eladóról és a vételárról a főigazgató nem kívánt nyilatkozni, csupán annyit árult el, hogy jelentős összegről van szó. A pénz egy része a Nemzeti Galéria költségvetéséből származik, a többi a kulturális tárca és az intézmény szponzora, a Pannon GSM hozzájárulásából.

A hársfából faragott, 164 centiméter magas szobrot a közeljövőben restaurálni fogják. A műtárgy párja a vele egyazon templomból, talán ugyanazon oltárról származó Szent Dorottya-szobornak, amely a régi magyar gyűjtemény egyik fő darabja. (A Szent Katalin-szobor 1993 óta kölcsönként szerepelt a múzeum kiállításán.)

Az új műtárgy lesz az utolsó állomása annak az ünnepi tárlatvezetésnek, amelyet január 22-én, a Magyar Kultúra Napján 12 órakor tartanak a Galéria középkori kőtárában, amely átrendezve várja az érdeklődőket. A megújult állandó bemutató kiemelkedő alkotása a pilisszentkereszti ciszterci templom szentélyrekesztőjének rekonstrukciója, amely egy eddig ismeretlen, fontos XIV. századi művet tár a közönség elé.

A kiállított tárgyaknak csak egy része tartozik a Galéria gyűjteményébe, más részüket vidéki múzeumok engedték át a kiállításra.

V. Gy.

ÁS-JELENTÉS

	Dunántúl	É-Magyaro.
	havazás	borult
	0 fok	-5 fok

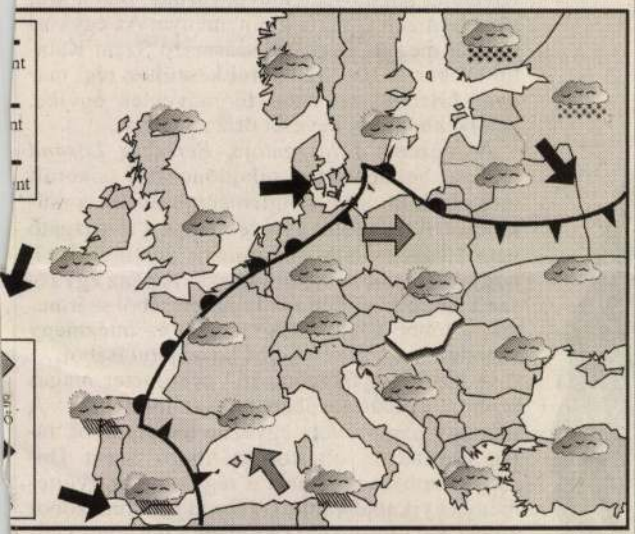

Kasprowy-csúcs	(1991 m)	110 cm
Sniezka	(1613 m)	93 cm
Lomnici-csúcs	(2633 m)	63 cm
Chopock	(1991 m)	84 cm
Semmering	(1322 m)	120 cm
Predeal	(1090 m)	- cm
Zakopane	(857 m)	25 cm
Rax	(1546 m)	70 cm
Mariazell	(875 m)	120cm
Villach	(2140 m)	44 cm
Sonnblick	(3107 m)	165 cm
Tarvisio	(770 m)	100cm

A MA VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Jelentős változás kezdődött Európa időjárásában. Eddig csak északon vonultak a legkori frontok, mögöttük azonban mostanra igen hideg, sarki levegő halmozódott fel. Ez most dél felé vette útját, a szárazföld délnyugati részén már érezteti is hatását. Nálunk ma még továbbra is borongos, erősen párás, helyenként ködös idő lesz, hószállingózással, délen nehol ónos esővel.

Orvosmeteorológia: meleg fronti hatás várható

	Napkelte	Napnyugta
Nyíregyháza	7.17	16.07
Budapest	**7.28**	**16.18**
Szombathely	7.38	16.28

os előrejelzés (5 napos):	06-90-304-631
k info:	06-90-304-100
áltatás díja: 120 Ft+Áfa/perc	
os élőszavas: 240 Ft+Áfa/perc	06-90-504-001
smeteorológia	06-90-504-002

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli Krónika
9.00 és minden órakor: Hírek, időjárás
9.04 Napközben
10.04 Cigányfélóra
11.35 Aranykoporsó. Móra Ferenc regénye
12.00 Déli Krónika
12.40 Ki nyer ma?
12.50 Törvénykönyv
13.05 Vendég a háznál
13.20 Az Országos Rabbiképző Goldmark Kórusa énekel
13.30 Zsidó vallási félóra
14.04 Klasszikusok mindenkine
14.35 Az állatforgalminál. Mészöly Miklós rádiónovellája
15.00 Hírek, időjárás
15.05 Szóljon hozzá!
16.00 Délutáni Krónika

MTV 1

5.42 Hajnali gondolatok
5.45 Agrárvilág
6.00 Naprakész
9.00 Csak ma!
9.05 A bestia. Brazil sorozat. 4
10.00 Vágyak földje. Francia tévéfilmsor. 5.
11.05 A Guldenburgok örökség NSZK tévéfilmsorozat. 2.
12.00 Hírmagazin
13.00 Körzeti magazinok
13.50 Háromkívánság-klub
14.05 Rosszcsont kalandjai
14.35 Kaliforniai álom. Amerikai tévéfilmsor.
15.00 Éretlenek. Tévéfilmsoroza
15.30 Gyerekeknek!
16.05 Megperzselt szívek. Francia tévéfilmsor. 10.

Neuzeti Müvészet

Lechner Ödön:

Magyar formanyelv nem volt, honem lesz. Kay. Müvészet. 8. r. 22 l.

Bp. 1906.

Gent (1382)

Bénétel

1.500 —
2.000 —
2.500 —
2.000
1.000
300 —
175.37
9 475.37
123.11
9.598.48
9

90.63
40.16
44.58
175.37

1.500 —
2.000 —
2.500 —
2.000 —
1.000 —
500 —
100 — (23.10
9.600

Nemti vára

lárd Lenti vára

alatt.

t tsá-

9.

NEMTI (Vógrád)

RMU 10, 1092.

R. K. TEMPLOM a XVI. sz. második felében.

Nemti

NEMSITZ ERNŐ, nyomdász

1909-ben Szombathelyen sztrájk a Vasvármegyei Nyomdánál. Nemsitz Ernő és társai Szombathelyi lakosok nyomdász segédek fellebezésének elutasitása mellett. szakszervezetüket feloszlatták. 104.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen
/ 1892- 1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

NEMSITZ ERNŐ, nyomdász

1909-ben Szombathelyen nyomdászsztrájk a Vasvármegye Nyomdánál. A tulajdonos, Lingauer Albin az Iparhatóságnak felterjeszti a jogtalanúl kilépett munkások hollétét. Csobolya István Pancsova, Simger Manó Bp. Ismertelen hely Hacker Artur Bp. Király u. 75. I. 12. Bernár Endre, Bp. Király u. 75. II. 25. Nemsizt munkakönyvét magával vitte. 102. old

KUNTÁR LAJOS: nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 1892-1914 / 89. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 1. szám, Szombathely

NEMSITZ ERNŐ nyomdász

Szombathelyen 1:09-ben nyomdászsztrájk a Vasvármegye Nyomdánál. Jogosulatlanul lépett ki Nemsitz szedő, aki előlegének visszafizetése nélkül távozott. Sikkasztás miatt is feljelentést tett a tulajdonos, Lingauer Albin. 102.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen /1892-1914/ 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Nemzeti képzőművészeti

kiállítás

Nemzeti képzőművészeti kiállítás rendezése

Hóman Bálint vallás- és köztatásügyi miniszter a harmadik nemzeti képzőművészeti kiállítást a székesfővárossal és az Országos Magyar Képzőművészeti Társulattal egyetértőleg március 17-től április 22-ig rendezi a Műcsarnokban. A kiállításon résztvehet bármely magyar képzőművész, akinek a művét a zsüri elfogadta. Az állami aranyérmes művészeknek, valamint a zsüri tagjainak alkotásai a zsüri alól mentesek. Minden művész három, eddig még ki nem állított alkotását küldheti be. A beküldéshez szükséges nyomtatványok a Műcsarnok titkári hivatalában 20-ától kezdve 1 pengőért rendelkezésre állanak. A miniszter külön meghivót sem a művésztestületekhez, sem az egyes művészekhez nem intéz, hanem kizárólag ezuton hivja meg az egész hazai művésztársadalmat. Ezen a kiállításon történik az állami aranyérmek és a fővárosi dijaknak kiadása.

MN. 935. II/10

Neinöthi András

ötvös, 1598 - 1600
Debrecen
azonos Ötvös Andrásszal

Boldisár Kálmán:

Az 1599. évi papi tized-
jegyzék Debreceni Képes
Kalendáriom. 1910.

l.

Zoltötv Debr. 10. l

BUDAPEST

1.

Várszinház

Arányi Lajos: A budai emléktáblás ügyében
VU 1866, 30 l.

Némöthi András

ötvös

A debreceni ötvöscéh 1598-ban kelt artikulusainak végén mint debreceni ötvös emlitve

Révész Kálmán. A debreceni ötvöscéh rendszabályai 1598-1600. Tört Tár. 1887. 607 l

Némethi András

ötvös Debrecen

1557

l.

Zoltán Deb. 38. l

Iremét

XXIII

A NEMZETI MÚZEUM NÉPMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNYÉBŐL

ÍRTA VISKI KÁROLY

A Magyar Iparművészet régi, eredményes gyakorlatát követjük, mikor ez alkalommal megint bemutatunk egy sort népművészetünk java termékéből, jóllehet aligha van olyan magyar iparművész vagy iparművészetünk kérdéseivel foglalkozó szakember, aki a címbeli gazdag gyűjteményt ne ismerné és iparművészetünk lehetőségei szempontjából is ne értékelné nagy jelentőségét. Fiatalabb iparművészeink között pedig bizonyára senki sincs, akinek tanulókora s a lázas keresés idejének emlékei közül hiányoznék a Csillag-utcában, majd a Városligetben kibontakozó Néprajzi Osztály dús magyar kincseskamrája s ne gondolna szívesen a benne töltött munkásórák, napok gazdag aratására. Mert a mai iparművésznemzedék irányítói s alakításával, nevelésével foglalkozó elhivatott mesterei régen felismerték a magyar nép ősi gyökerű hagyatékában élő sajátos, minket minden más nemzettől megkülönböztető művészi kifejezések fontosságát s az emberiség nagy közös kincsesládájából mutogatott művészeti értékek determináló sorába iktatták a magyar megnyilatkozások magyar művészeti nyelvét, alaktanát, stilisztikáját is. Hiszen a tanítónevelés, amelynek végcélja az egyéniség szabad kibontakoztatása, nem korlátozhatja a növendéket egyoldalúan, de föltár, megvilágít minden ismert jelentős értéket. A kifejező eszközök, módok közül pedig nyilván a legközelebbivel, az ismert hazaival kezdi, mint ahogy a nyelvi kategóriák szövevényében való első bukdácsolásunk, tájékozódásunk, majd kifejező s végül tudatos alkotópróbáink is anyanyelvünkön történnek. Ezt legfennebb a mindenek anyjának, a természetnek megnyilatkozásai előzhetik meg.

Ilyen szerencsésen fejlődött viszonyaink között tehát felesleges e folyóirat hasábjain népművészetünket újra felfedeznünk, vagy a Nemzeti Múzeum enemű gyűjteményére ébreszteni figyelmet. Ehelyett legyen szabad ma népművészetünk sorsának egy-két kérdését érinteni az etnológia megvilágításában, mikor sorsunk, jövendőnk hivatott útegyengetői egyebek közt haldokló népművészetünk megtartásának módjait is gondjaik közé iktatták.

Iménti párhuzamunk két tagja — a magyar nyelv és a magyar művészet — között egyebeken kívül az a lényeges különbség is megvan, hogy ősi nyelvünk egy nagy nemzedék önfeláldozó munkájából elevenen, töretlenül, a *népben gyökerezve* él, ha a mindenkori műveltséghatárok bőven ömlöttek is belé, ősi művészetünk azonban, e másik nagyértékű kifejező eszközünk — *népművészetté* zsugorodott. — Az etnológia tanítása szerint egy nép sincs művészet nélkül, mint ahogy nincs nyelv vagy vallás nélkül, mert a művészet nélkülözhetetlen kifejező. A nyugalmas mindennapi élet képzetsorait a nyelv pergeti le, a rendkívüli érzelmi, hangulati állapot kifejezésére azonban már nem mindig alkalmas; ily feladat előtt könnyen válik artikulátlan kitöréssé, zokogássá, búgássá vagy kacagássá, vagy nyugtalan és formátlan mozdulatban, gesztusban, pózban, cselekvésben keres ily állapotkifejezést, míg a megfelelő nemesebb kifejezőmódot, eszközt megtalálja az énekben, költészetben, zenében, táncban, színjátékban, festésben vagy faragásban, az állapot minősége szerint. A primitív népek művészete nem kenyérkereset, foglalkozás, sőt nem is hivatás, hanem belső szükségből eredő alkalom szerinti oly spontán megnyilatkozás, melyben az egész felnőtt csoport ünnepélyesen s aktíve is résztvesz. A primitívek világában következőleg nincsenek egyéniségek sem, ilyeneket társadalmuk nem tűr. Minél fejlettebb, rendekre, osztályokra osztottabb valamely társadalom, annál nagyobb munkamegoszlása s annál inkább válik benne a művészkedés is foglalkozássá vagy hivatássá. Ahol ez megtörtént, ott differenciálódik a művészeti alkotás s a művészet

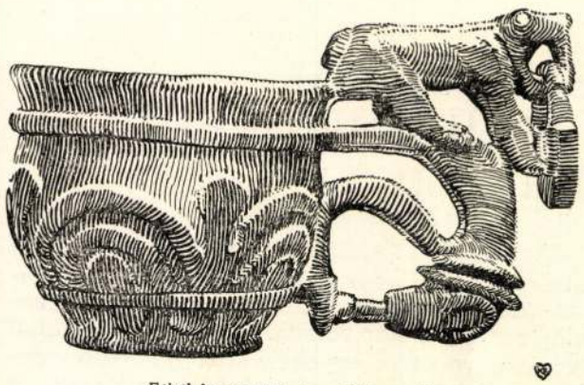

Fából faragott ivócsésze. Palóc-munka.

élvezete is; kialakul a kasztok, rendek, osztályok külön művészetigénylése s külön: művészkedő osztálya. Itt jelentkeznek az egyéniségek, az örökletes kasztbeliség nemzedékeken át begyakorolt s kifinomult idegpályáinak bámulatos készségével, szóval az átlagot messze túlhaladó tehetséggel. Ez azonban még nem jelenti az ősi, egyetlen, egységes művészet halálát, csupán sorvadását mindaddig, mig él olyan erősebb réteg, mely összes anyagi és szellemi viszonyaira nézve többé-kevésbé érintetlenül konzerválja s értékként, bár jobbára tudattalanul örökli és hagyományozza az ősi hagyatékot. Esztétikai és néprajzi fogalomkörben csupán e réteget értjük a *nép* szón s e nép művészetét nevezzük *népművészetnek*. A primitív népeknek nincs népművészetük, csak művészetük, az európai művelt népeknek van, mert ezeknek *más* művészetük is van. Minél hatalmasabbra fejlődik a magyar művészet az egyéni tehetségek útján s minél inkább hódoltatja az ingadozó rétegeket, annál inkább húzódik össze, zsugorodik népművészetünk. (De az igazi nagy támadás, a döntő csapás mégsem innen ered, hanem az olcsó gyári termelésből, mely nem az ősi művészet átformálását, hanem a nagy tömegek falanszteri művészetnélküliségét teremti meg, azaz hogy már régen megteremtette.) A nagyobb közösség, a nemzet multbeli tárgyi és szellemi műveltségkincsének s ebben művészetének letéteményese nálunk is a legbolygatatlanabb réteg, nevezetesen pásztorságunk, földmívességünk s a falusi kontár mesteremberek csoportja. Az ő kezükben vannak az ezerévesnél is régibb művelődéstörténeti adalékok, de egyben ők őrzik az európai ezer év valóban mélyreható, mert a legalsóbb rétegekig eljutó idegen műveltség hatásait is, ezek között pl. a történeti művészeti stílusos csökevények megnyilatkozásait. Csökevények, meg nem értések, elrajzolások ezek az akadémikus művészettörténész szemében, de a magyar művelődéstörténész, etnológus, pszichológus szemében tudományos kincsek, föl sem becsülhető bizonyságok arra, hogy népünk miképpen reagált a nagy robajjal s a legfelső réteg példaadásával rájuk hulló európai nagy kultúrhatásokra. A néprajzi múzeumoknak e nagymultú és változatos sorsú népi műveltségvagyon összegyűjtése és konzerválása a célja, még pedig elsősorban az etnológia tudománya számára, hogy egyéb feladatai között rekonstruálhassa valamely adott nép, nemzet életének az idők nagy tengerében elmerült műveltségképét. Mert e hagyatékban az emberi művelődésnek még prehisztórikus szakaszaiból is bőven van többé-kevésbé ép, vagy csökevényes maradvány; a leányrablás, a vérbosszú, a samánizmus, a természetkultusz, az emberáldozat s száz más prehisztórikus műveltségtünet formáinak meghalványult emlékei ma is élnek a legműveltebb európai társadalmak népe világában is. Természetesen az európai művelődéskör műveltségeszményei, ez eszmények szolgálatába állított társadalmi berendezkedések egyre szűkebb körre szorongatják, kergetik, sőt a törvény szigorával irtják az ősi hagyományokat, melyek nem esnek a fenti eszmények felé haladás irányvonalába. Eközben a nép konzerváló ereje is egyre gyengül, bátortalanodik, hiszen sohasem tudhatja, hogy a magasabbszintű s hatalmasabb társa-

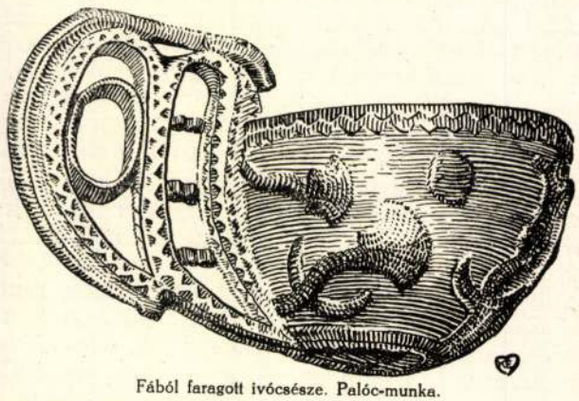

Fából faragott ivócsésze. Palóc-munka.

dalmi osztályok értékelése szerint mit szabad megtartania s mit kell elvetnie. Kerekre zárt kultúrájának erkölcstana és hite például a hazajáró lélek távoltartásának számtalan módját engedi meg; ezek között a sírbeli halott kiásása s szívének átszúrása is szerepel, mely azonban súlyosan büntetendő cselekedet, holott a törvény nem tiltja, hogy a halottat ne az ajtón, hanem az ablakon át vigyék ki házából, hogy

Dunántúli spanyolozott tükörfa

ruháját elégessék, kedves tárgyait veletemessék, hogy sírjára ennivalót tegyenek s más hasonló, azonos célú műveleteket. Hogy közelebbről szóljunk, számtalan régi magyar rendelet tiltja a fokos, a széleskarimájú kalap, a darutoll, a csizma, posztóruha, cifraszűr és ködmön, a csipke és sok más holmi viselését, készítését, árusítását. Ez életszabályozó törvénytövises akolból nem hiába vágyott és vágyik ki számtalan népbeli ember vagy embercsoport s tűzi ki célul, ha nem is világos tudattal, a magasabbszintű osztályok életformáinak elsajátítását, vagy tűzte ki régen kiérdemlését. A nép szellemi hagyományainak s műveltségbeli tárgyi hagyatékának pusztulása jelentős részben az üldözésekkel magyarázható, amikkel együttjárt a felsőbb rétegek kultúrformáinak oktrojálása. Életbentartásuk haladó társadalomban lehetetlen; még akkor is lehetetlen volna, ha tételről-tételre tudomására juttatnák hordozójának, hogy mit szabad, mit nem szabad megtartania. Minden népműveltség kerek egészbe fonódó fizikai, tárgyi s erre épült szellemi világ, melyből a népi ember kerekded világképe is kialakul; elég néhány helyen megbontani, hogy lassanként rommá váljék. Az európai népek körében és természetesen a magyarságban is, ez a világ már romokban van.

Sehol sem jelentősebb a néprajzi múzeumok feladata, mint ily romvidéken. Az etnológiai és néprajzi múzeumok fentebb érintett feladatának ismeretében nyilvánvaló, hogy a népművészet tárgyi megnyilatkozásainak gyűjteménye, mely elsősorban az iparművészek érdeklődésére számíthat, csak csekély hányada lehet bármely komoly néprajzi gyűjteménynek. A néptudományt a „legszebb" zenei megnyilatkozás s a hang-

talan jelbeszéd vagy értelmevesztett varázsige, a bájos csipke és főkötő vagy az ormótlan falapát, formátlan famozsár egyként érdekli. Mindazáltal a néprajzi múzeumok tudományos feladataik mellett nem feledkeznek meg népszerű oktató, főleg pedig

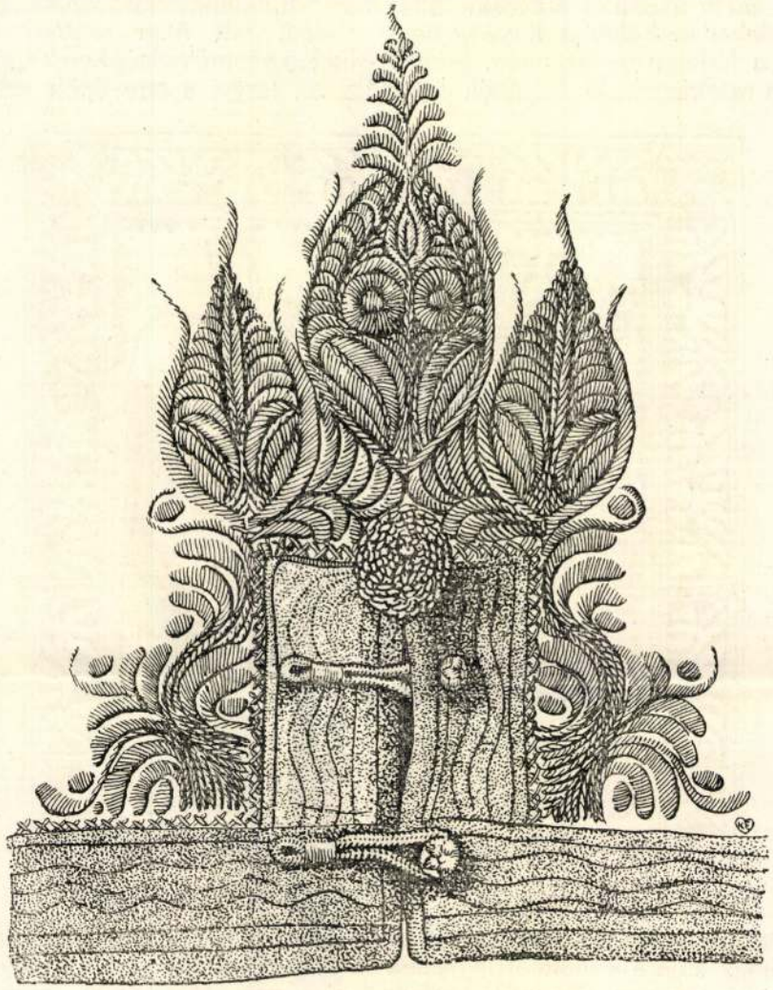

Jászsági szűr alsó részének hímzése.

nevelő hatásukról sem s ez utóbbi nevelőmunka érdekében gyűjteményük szemléltető részében nemkevésbé szólnak a szívhez, mint az értelemhez. Nemzeti Múzeumunk gyűjteményében is mindannak a legjavát látjuk, ami szépet a magyar föld népe művészkedett, különösen hangsúlyozva a magyarság változatosan gazdag munkáit. E nagy közgyűjtemény páratlan iskolája marad azoknak, akik — Kós Károly szavaival élve — „a szépet is magyarul szeretik."

Petőfi a nép nyelvéből, szemléleteiből, előadó módjából alkotta halhatatlan művészete köntösét; Arany tudatosan készült és vált a népin keresztül nemzetivé; Jókai, Mikszáth a magyar népmesét vallotta tanítómesteréül; Bartók és Kodály lankadatlan fanatizmussal s bámulatosan gazdag eredménnyel kutatta a magyar föld zenei megszólalását s alkotott ihletéséből sajátosan magyar, modern, világszerte elismert muzsikát; a magyar iparművészet körében is vannak ilyen szellemű, tiszteletreméltó törekvések és alkotások, melyekből a nemzetközi kiállítások műértői nem egyszer érezték ki egy sajátosan tehetséges nép ősi hagyományainak megdobbanását. Ma a féktelen individualizmus, a nyaklótlan

Befejező oldal lásd a komplett példában

1

2

3

4

Pásztormunkák. 1. Álló tükör. Zalamegye. 2, 3, 4. Szaru-sótartók maratással és spanyolozással díszítve, faragott, részben spanyolozott fafedéllel. Somogy- és Zalamegye. ✦ Ungarische Volkskunst. Spiegelrahmen, Holzschnitzerei, Salzbehälter aus Horn und gravierten Holz. Art paysan hongrois. Cadre de glace, Sculpture en bois. Salière en corne et en bois gravé.

Dunántúli típusú faragott székhátak. Veszprém-megye.
Ungarische Volkskunst. Geschnitzte Stuhllehnen. ✦ Art paysan hongrois. Dossiers sculptés.

Dunántúli vésett mángorlófák. Erdélyi vésett és színezett bivalyjárom.
Ungarische Volkskunst. Gravierte Mangelhölzer. Büffeljoch ✦ Art paysan hongrois. Calandres gravées. Joug de buffle.

Jászsági hímzett szűr és suba.

116 Ungarische Volkskunst. Gestickter Filz- und lederner Pelzmantel. ◆ Art paysan hongrois. Manteaux brodés en feutre et en cuir fourré.

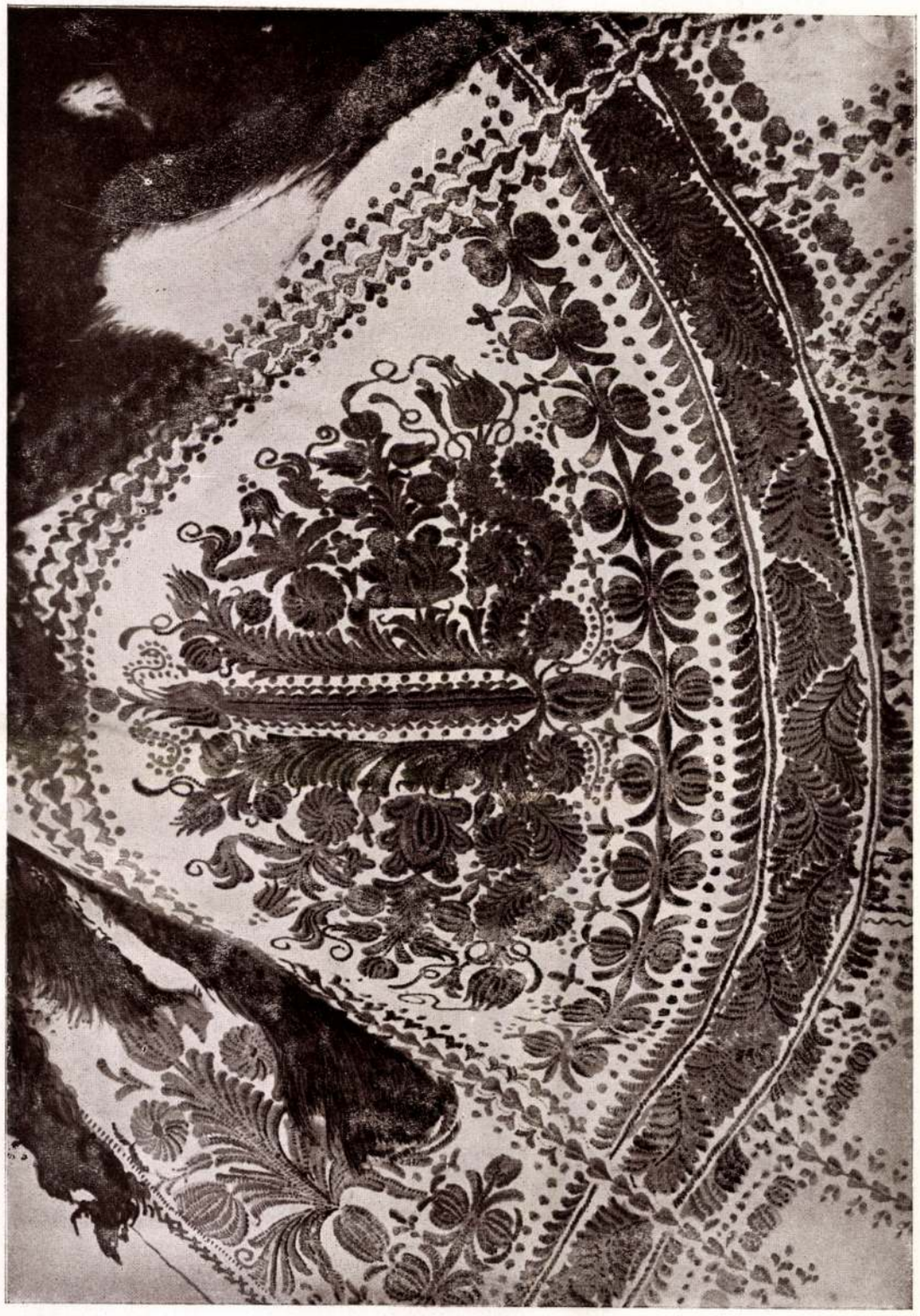

Jászsági suba vállhímzéssel.
Ungarische Volkskunst. Gestickter Schulterteil des vorstehenden Pelzmantels. ♦ Art paysan hongrois. Épaulière brodée de manteau.

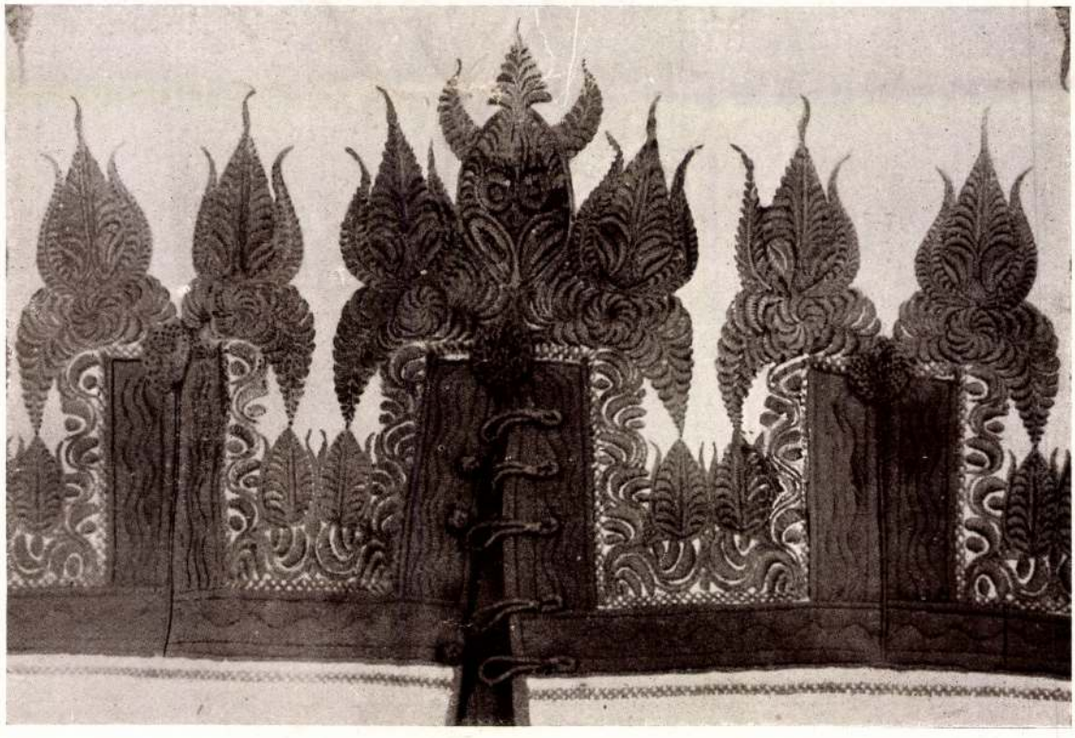

Jászsági szűrhímzések.

 Ungarische Volkskunst. Gestickte Details des vorstehenden Filzmantels. ✦ Art paysan hongrois. Détails brodés du manteau en fourrure.

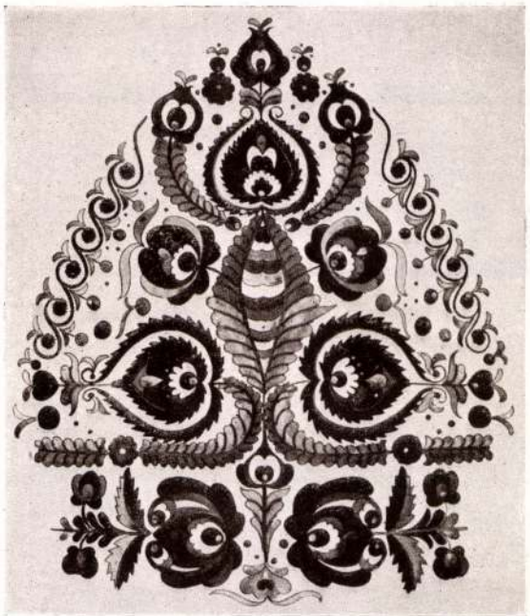

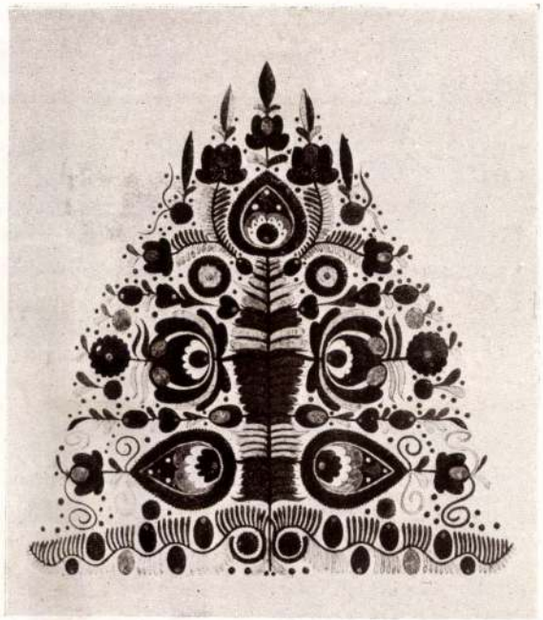

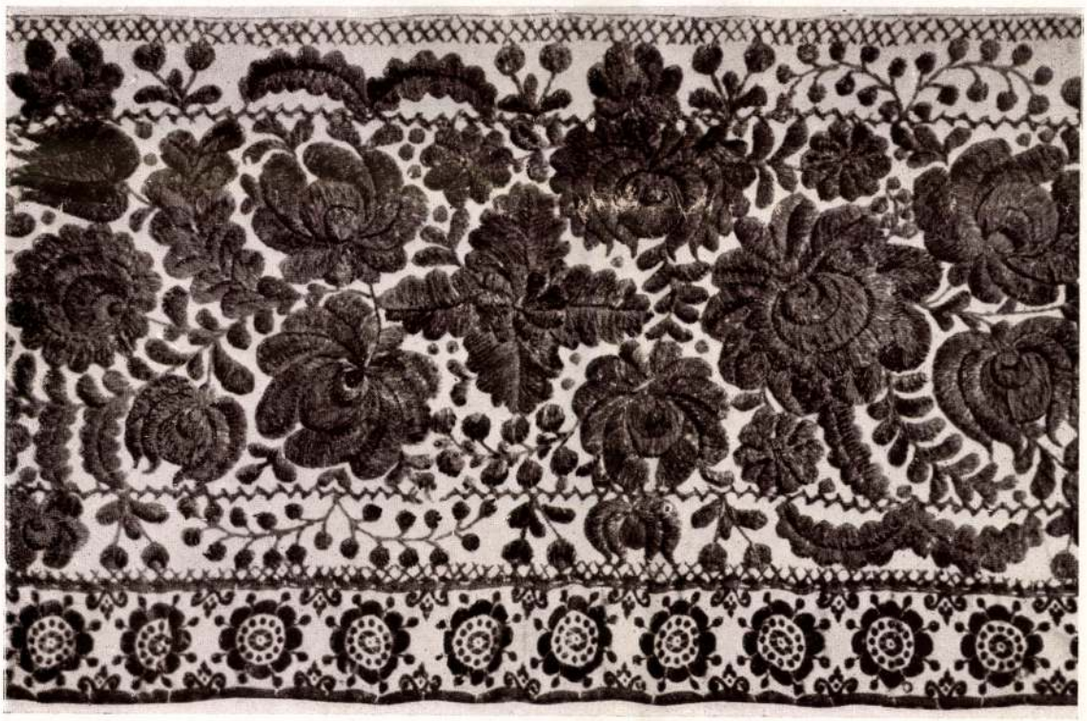

Békési női kisbundahímzések. Hímzett lepedőszél. Mezőkövesd, Borsod-megye.
Ungarische Volkskunst. Stickereien von Frauenpelzmantel und eines Bettüberwurfs. ✦ Art paysan hongrois. Broderies. Manteau pour femme et couverture de lit.

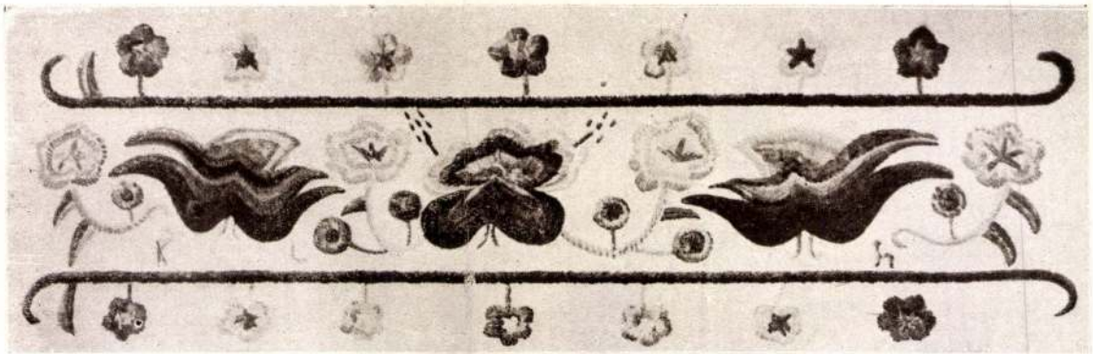

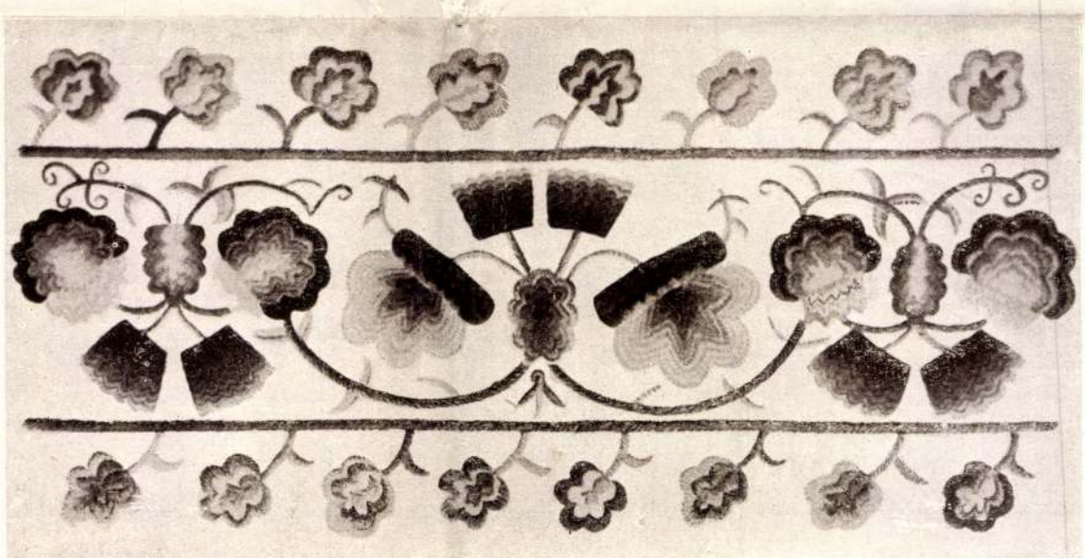

Tiszántúli típusú régi párnavéghímzések. Nagykúnság.
Ungarische Volkskunst. Polsterüberzugstickereien. ♦ Art paysan hongrois. Broderies sur une couverture d'un coussin.

Kiállítások.

A Nemzeti Múzeum kiállított tárgyai a tavaszi tárlaton.

Kr. T. 357/1898.

1898. ápr. 22.

Magyar Hírlap
2004. június 22. kedd
14.

Megmentett műkincsek 2004 címmel nyílik tárlat pénteken tízkor a Magyar Nemzeti Múzeumban, a szeptember 12-éig látható kiállítást Farkas Ádám, a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora nyitja meg. *(mh)*

) partnereit!

a kapcsolat jellege	a kapcsolat kezdete (év)
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

et végeznek? (többet is megjelölhet)

piaci bevezetése
áltatás tovább fejlesztése
adaptációja

kultúra

Római kori ékkövek és ékszerek kiállítása

A Luxus Gemmarum címmel holnap délelőtt 11 órakor nyíló kiállításon római kori vésett ékköveket és ékszereket mutatnak be a Magyar Nemzeti Múzeumban. Az egykori Pannónia egyik legnagyobb kiterjedésű városából, Brigetióból származó gemmákat (vésett, alakos ábrázolással díszített drága- vagy féldrágaköveket) hazai köz- és magángyűjteményekből válogatták össze, hogy végre együtt, egy helyen tárhassák a nagyközönség elé. *(mh)*

ed diets containing BNP-166 at different
ose, ten rats/sex/ dose group were treated

0 mg/kg/day; TK4: 5.0 mg/kg/day;

f treatment period 10-10 animals were
BNP-166 and its metabolites in plasma were

d handled over to the Sponsor and QAU.

s: none

nacokinetics:

Nemzeti művészet

Latabár Károly:

A magyar nemzeti művészet stilusku-tató intézete.
Kny. Magyar Ipar-művészet. 4-r 3 l.
Bp 1937

Gent (1340)

alispán h.

Ő

főjegyző

TOLNA VÁRMEG

— Molnár r.-t., Szekszárd.

Nemzeti művészet

Komáromy József —

Varga Károly:

Magyar építő- díszítő művészet.

Bécs, 1919-20.

Gen. (1253)

ztehlő Ottó bizottsági másodépitészé-
edében tett hivatalos utazásairól be-
.32 fillérre érvényesitve tisztelettel visszakül-

január hó 17-én.

számv. igazgató.

Nemzeti Múzeum

Réthy László: A
magyar styl. 16-r
52 l. Bp. 1885

Gent (1881)

encsém Nagyméltóságodat tisztelettel
kek Orsz. Bizottsága 1912. évi szep-
ári naplószámadása a hozzátartozó lel-
ütt megvizsgáltatván, csak akkor lesz
r havi pénztári naplószámadás 1193 sz.
készitett vártérképek fényképezésé-
nyképészek részére kiadáskép elszá -
tlólag a részletes számla is beküldé-
sz. t. a. Rácz Gyula s. lelkésznek a
helyreállitására engedélyezett segély
0 K kifizetésére nézve a munkák tény-
jesztett s visszavárólag idecsatolt

Nemzeti művészet

Orbán Ferenc előadása a MME-ben: Nemzeti és nemzetközi építőművészet. 1937 febr. 15

Nemzeti művészet

Gerő Ödön: Újabb nemzeti stílus.

A Ház 1908. I. 2–3 sz.

49–53 l.

ÉSZI RENDEZÉSÉT MÁLNAI BÉLA
A FÜZETEK CÍMLAPJÁT ÉS AZ INI-
KOZMA LAJOS RAJZOLTA. NYOMA-
APESTEN, 1908. ÉVBEN, AZ ATHE-
DALMI ÉS NYOMDAI R.-TÁRSULAT
BAN WÓZNER IGNÁC MŰVEZETŐ,
Y J. ALAJOS MESTERSZEDŐ, NIK-
L TÖRDELŐ ÉS WANDRA LAJOS
R-MŰVEZETŐ KÖZREMŰKÖDÉSÉ-
SÉKET KÉSZÍTETTEK: WOTTITZ
ID. WEINWURM ANTAL, HERBST
IIG ÉS BAYER CINKOGRÁFUSOK.

I. ÉVFOL
FŐS
FELELŐS
BUDAPES

„Akik a huszadik századot csinálták..."

Tudós magyarokról a Nemzeti Múzeumban

Igényes, szépen berendezett teremmel bővült a Magyar Nemzeti Múzeum állandó történeti kiállítása. Sorba rendezett képek, hívogatóan érdekes tárgyak, találmányok mindenütt: *Tudós magyarok, „akik a XX. századot csinálták"* — olvasom a már ismerősen csengő felírást.

Több mint egy tucat közintézmény adta össze a válogatott tárgyi emlékeket. Kiemelkedik mind közül a Geofizikai Intézet zuglói múzeuma, ahová sajnos kevesen látogatnak el. *Eötvös Loránd* hagyatékát ők osztották most meg a Nemzeti Múzeummal és közönségével. A *Gál Vilmos* rendezte kiállítás egyik fele a magyar feltalálók és találmányaik előtt tiszteleg. Megkoronázza ezt a sort a világ első teljes körhologramja, amelyet 785 fénykép alapján Japánban 1990-ben készítettek el a Szent Koronáról, természetesen magyar tervek alapján.

A Nobel-díjas részleg nagy érdeme, hogy nem követi el azt a hibát, hogy mindenáron magyarosítani igyekeznék az összes szóba jöhető díjazottat. Mértéktartóan nyolc kitüntetett szerepel csak a tárlaton, akik itthon születtek vagy itt tanultak, magyar nyelven beszéltek, vagy egyszerűen magyarnak érezték és vallották magukat. A közismert tény, hogy egyedül *Szent-Györgyi Albert* részesült e magas elismerésben itthoni munkájáért annál inkább kihangsúlyozandó, mert a Nobel-díjasok nemzetközi lajstromában őt az Egyesült Államok is a magáénak igyekszik vallani azon a címen, hogy 1947-ben oda emigrált.

Az értelmetlen Nobel-díj vadászat helyett egy érdekesség: nekünk, magyaroknak is volt egyfajta Nobel-díjunk: *Wahrmann Mór* zsidó származású, erősen magyar érzelmű honpolgárunk alapította a XIX. és a XX. század fordulóján. Színarany díszjelét, amin Budapest látképe szerepel a királyi palotával, a Lánchíddal és az Akadémia épületével, most felújítják, és aranyozott bronzból a magyar tudósok egyik akadémiai elismerése lesz, ahogy ezt *Vizi E. Szilveszter*, az MTA elnöke megnyitó beszédében előre beharangozta.

Megtekinthető a múzeumban a Magyar Millennium évében felújított, legmagasabb hazai tudományos elismerés, a Corvin-lánc, ennek is az első újraadományozott példánya, amelyet *Teller Ede* vehetett át annak idején.

A kiállítás további érdekessége az úgynevezett Wolf-díj, a világ legrangosabb matematikai kitüntetése, amelyet 1999-ben *Lovász László* kapott meg, és amelyet első alkalommal mutat be nyilvános tárlat.

Bár a Nemzeti Múzeum történeti kiállításának ez az utolsó terme elsősorban a tudományos teljesítményeket és díjazásukat mutatja be, de a „nóbelesek" magyar társasága kakukktojásként az irodalmat is fölsorakoztatja: *Kertész Imre* magának nem, de a múzeum számára rendelt egy nemes másolatot a svéd éremkészítőktől, eredeti sablon alapján, aranyozott bronzból.

K.G.

„Europica Varietas'

Angliai magyar vonatkozások „a mecénás királytól" a m

Nem könnyű megállapítani, hogy ki volt az a magyar ember aki elsőként lépett a sziget-ország földjére, vagy aki először elvitte például Pannónia — hol lágy, hol viharos emlékeit — a felhőktől borított, esőktől mindig zöldellő albioni tájakra.
Már római zsoldban, a „bremetennacum-i" háborúkba kiküldött vitéz jazig katonák gondolataiban, majd századok múltán Szent István feltételezett unokájának, Margitnak (Skócia szent életű királynéja) emlékeiben tünedezhetett fel honvágyként a „zordon" Kárpátok ölelte szelíd pannon vagy magyar táj képe. A kis hercegnő születése helyét, boldog gyermekkora helyszínét, a Magyar Királyság védő oltalmát hagyta el, mikor hercegi apjával a trónviszályoktól terhelt Angliába érkezett. Amikor már Skóciában menedéket és — III. Malcolm királynak nyújtva kezét — szerető férjet kapott, bizonyára felvillant emlékezetében a szülőföld képe, a baranyai hegyek koszorúja.

Magyarországi Miklóstól Szepsi Csomborig

Pontos feljegyzés tanúskodik arról, hogy volt egy hazánkfia (vagy másfél század múltán), akit már a tudásvágy hajthatott Britanniába. E diákembernek nem is akárki volt angliai pártolója, mecénása: *I. Richárd* király, akit Oroszlánszívűnek neveztek, a keresztes háborúk közismert, regényeket is ihlető hőse.

Nicholaus de Hungaria ugyanis ezen uralkodó támogatásának köszönheti tanulási lehetőségét 1193—96 között a távoli „Oxanfordan"-nak (eredetileg Ökörgázlónak), majd Oxfordnak nevezett egyetemi (1594— 1623 körül) jelentős műve, aki 1618-ban Danckából (Danzig, Gdansk) kétévi tanulás után tett nagy nyugat-európai utazást, amikor Angliába is eljutott. Érdekes, helyenként aprólékos, tanulságos leírásokat ad angliai, londoni tartózkodásáról, az intézményekről 1620-ban Kassán megjelentetett művében.

A nagy peregrinációs nemzedék

A hazai tájakról érkezőket tekintve kiemelt szerepet játszott angliai kapcsolataival Erdély. Önálló fejedelemsége idején, állandó egyensúlyozást

A háziipar és az iparművészet viszonya az anyagi gyarapodáshoz és a mivelődéshez.*

Irta

Herman Ottó.

Azon vagyok, hogy e sorokban egy nagy merészséget kövessek el.

Nem azokról a dolgokról fogok t. i. nyilatkozni, a melyekkel rendszeresen és telhetőleg behatóan foglalkozom, hanem azokról, a melyeket épen csak annyi figyelemben szoktam részesiteni, a mennyiben minden értelmes ember részesiti, s kivált mint hazafi részesiteni tartozik is.

Nyilatkozni kivánok az iparművészet és a háziipar viszonyáról az anyagi gyarapodáshoz és a mivelődéshez.

Elkövetem e merészséget két oknál fogva.

Az első ok az, hogy előadói tapasztalásom megtanitott, mily szerfelett jó és hasznos az, ha adott dolgokról, kivált olyanokról, a melyeknek hatása nagy körre czéloz, a laikus vagy egyáltalában a kevésbbé avatott is nyilatkozik, mert az ily nyilatkozásban rendszerint benne van correctivuma annak az eljárásnak, a melyet a szakembernek követnie kell, a végre, hogy hathasson. E tekintetben ő is tapasztalásra szorul.

A második ok az, hogy nem képzelhetek magamnak gondolkozó magyar embert, a ki a társadalmunkban mind sűrűbben nyilatkozó, az iparművészetre és háziiparra, ezeknek nemzeti történelmére is irányozott mozgalmakon el ne gondolkoznék; ki nem ohajtaná egyéni nézetét kifejteni, ne kivánna hozzájárulni az eszmék egészséges harczához, mely nélkül nincsen eredmény, nincsen haladás.

Ime merészségem indokolása. Most pedig azon leszek, hogy a kiinduló pontot meghatározhassam.

Mindnyájunkban, a kik a rideg önzésről bár csak kisebb mértékben is le birunk mondani, a végre, hogy a közügyet a közjó irányában szolgálhassuk, kisebb-nagyobb határozottsággal megszólal annak a tudata, hogy azon a helyen, a melyet őseink vérrel és vitézséggel szereztek, e nemzetet a jövőben első sorban nem a véráldozat és vitézség, hanem az fogja megtartani, hogyha a nemzet *önerején* erős anyagi alapot teremt, az anyagi fejlődéshez arányban mivelődik, igy az európai nagy nemzetcsalád kulturelemei közé tökéletesen egyrangu tényezőként sorakozik, s mint ilyen végzi missióját ugy ki-, mint befelé.

Él bennünk ma az a tudat, hogy csak igy lehetünk megbizható, erős éle annak az éknek, a melyet a mivelődés s az ebből kibontakozó igazi szabadság keletfelé hajt.

Nem is a gyilkoló eszközök tökéletesitése, nem a diplomatiai fortély, nem az egyes hadvezér szerencsésebb ötlete fog minket e helyen megtartani, mert ezeknek sikerei az emberi fejlődés nagy folyamában csak ephemer sikerek — hanem meg fog tartani saját, valódi nemzeti erőnk mellett a legmiveltebb s épen azért legszabadabb nemzetek közvéleménye, mely akkor fog felénk fordulni, rólunk keletkezni, velünk szövetkezni, a mikor kulturnemzet voltunkat bebizonyitjuk.

Ha ez áll, akkor számba kell vennünk az egyes mozzanatokat, a melyek e czél felé vezetnek; meg kell fontolnunk az irányt, a melyet ezen az uton követnünk kell; számot kell vetnünk az anyagiakon kivül sajátságainkkal, hajlamainkkal, képességünkkel; ébresztenünk s ápolnunk kell a csirákat, a melyek bennünk rejlenek; föl kell keresnünk azokat is, a melyek az idők folyásában elszunyadtak ugyan, de még föltámaszthatók, s a melyek főképen azért érdemlik meg a feltámasztást, mert nekünk sajátosak, épen ezért eredménynyel biztatók.

Meg kell figyelnünk a jelent, föl kell kutatnunk a multat, hogy jövőt érhessünk.

A jelenben számba veszszük azokat az élő csirákat, gyengébb-erősebb csemetéket, a melyek valósággal bennünk élnek, belőlünk erednek; a multakban föl kell kutatnunk azokat az alvó csirákat, a melyek csak a fölismerésre várnak, hogy ujból életre ébredjenek.

Csak ezekből eredhet igazi önismeretünk, mely nélkül akár szellemi, akár anyagi téren a czélt ki nem tüzhetjük, a helyes utat meg nem találhatjuk.

Legyen most megengedve, hogy ily szempontból tekintsem az iparművészetet, ennek szülőanyját a házi ipart s ezeknek viszonyát ugy az anyagi erősödéshez, mint a valódi nemzeties mivelődéshez is. S legyen szabad, hogy bizonyos igen fontos alapfeltételeket bővebben is kifejthessek.

E végre lá szólag más eszmemenetre térek, a végett, hogy végső tételeimet levezethessem.

Fölvetem azt a kérdést: mi a nemzet voltaképeni fogalma?

Mondhatjuk, hogy a nemzet oly társadalmi egység, melynek megalkotója és fenntartója a vérkötelék.

Eltekintek attól, hogy e fogalom miként módosul politikai s más okoknál fogva; hol és hogyan módosul pld: a faj szerint vegyes nemzetek képében, kisebb nemzetegységeknek egy politikai egészszé való egyesülésében; ezektől eltekintek, mert, az egész emberiséget véve, ezek inkább kivételek, a melyek a legvégső következményben az idők során tovább fejlődő uj fajhoz vezetnek.

Nekem most csak az egységes s ugynevezett typikus fajjal van dolgom.

A typikus nemzet mindenek előtt nem társadalmi intézmény, olyan értelemben, a minő egy szolgabirói hivatal, vagy bármely társadalmi intézmény, a melyet a szükség vagy czélszerűség létesit s eltöröl, a nélkül, hogy azáltal a nemzet typusán csorba esnék.

A typikus nemzet egy természetes tény; szervezeti sajátságai, szemlélődési módja, gondolkozása, szokásai, hajlamai szerint egyenesen kifolyása a természeti viszonyok azon összegének, a melyeknek közvetetlen befolyása alatt áll.

Nubia szerecsene egész lényében a tropikus — az eszkimó az arktikus égöv fejleménye s az elütő természeti viszonyok befolyása alatt e két, alapjában egy faju lény, a szervezet bizonyos részleteiben, hajlam, szemlélődési mód, életföltétel szerint annyira különbözik egymástól, hogy két oly végletet képvisel, a melyet sem egybeolvasztani, sem áthelyezni nem lehet.

E két véglet közé sorolhatjuk mind azokat a népfajokat, illetőleg fajnemzeteket, a melyeken az eltérés kevésbbé van kifejezve, a melyek tehát e két véglet között, de mindig a természeti viszonyokhoz idomitva az átmenetet eszközlik.

Mindeniknek megvannak a maga sajátságai, mert mindenike más-más helyen él, tehát kisebb-nagyobb mértékben változtatott, sajátságokat fejlesztő, természeti viszonyokhoz van kötve.

Innen van az, hogy minden mozzanatnál, a mely az értelmi s ebből kifolyólag az anyagi haladást tüzé ki czéljául, ezekkel számot kell vetnünk; mert csak ezek szabják meg a módot, jelölik ki az irányt, a mely szerint s a melyen a kitüzött czélt elérhetjük.

Ebből a szempontból véve, a népek összesége ugy alakul, mint a népes család, melynek természetes, intéző feje a koránál fogva tapasztaltabb apa, a gyermekek *egyéni sajátságához* alkalmazza nevelési módját, mert érzi, hogy e nélkül a kitűzött czélt soha sem érheti el.

Hogyha ezt elismerjük, el kell fogadnunk ennek logikai következményét is, mely nem más mint az, hogy akár a gyermek, akár a nemzet neveléséről, érleléséről — tehát a haladás utján való előbbreviteléről van szó, a typikus sajátságokat számba kell vennünk, eljárásunkat ezekhez kell alkalmaznunk.

Nincsen helye a rátukmáló vagy — divatos szóval kifejezve — oktroyáló eljárásnak. Czélhoz vezető, mert indokolt, csak a fejlesztő irány és eljárás lehet.

A mi az utóbbi mellett még indokolt lehet, az más, átvett dolgoknak a typikus sajátságokhoz való alkalmazása, tehát módositása, minek azonban a magasabb miveltség a föltétele.

Az a priori, a mathematikai, szóval az átalánosan kötelező igazságok kivételével, nincsen sem physikai, sem a szellemi életnek az a köre, a melybe a typikus sajátságok be nem folynának, a melyre észrevehető, legtöbbször épen lényeges hatást ne gyakorolnának.

Vegyük most az iparművészet s a háziipar ügyét e kifejtett szempontból tárgyalás alá.

A háziipart, czikkeinek átalános természetéhez képest, első sorban a szükség hozta létre; a szükség akár külső, akár belső okok létesitették legyen, már magában foglalja a typikus elemet, mert mindenesetre a természetes hajlamoknak — még pedig akár a testi jóllétet, akár a formaérzést veszszük is — kielégitésére törekszik.

Ez nyomja reá e czikkekre azt a sajátos bélyeget, a mely lehetővé teszi azt, hogy e czikkeket nemzetek szerint megkülönböztethetjük, hogy róluk következtethetünk a nemzetek szokásaira, életmódjára, szellemi képességére, aesthetikai érzékére és sok másra.

Itt megkapjuk a fejlődő sort, melynek legkezdetlegesebb kiinduló pontja a pápua néger egyszerü öve, — mely egyszersmind egész öltözete is, és melynek a virága a mérsékelt égöv himzésekkel boritott legszebb népviselete; — más sora: a mondott néger lopótök edénye és a mérsékelt öv népeinek száz meg száz-féle diszes korsója, eszköze.

E czikkekben, ugy a mint azokat a különböző népek eredetileg, épen csak saját igényöknek és érzéköknek megfelelően létrehozzák, rejlik az, a mit nemzeti stylnek nevezünk, s rejlik egyszersmind az az életerős csira is, a melyet a gondos tanulmány, az okszerü tökéletesités iparrá, majd magasabb iparművészetté fejlesztheti. Az utóbbi szolgáltatja azt a talajt, a melyből a művészet élőfája kihajt, hogy virágot teremjen, gyümölcsöt hozzon, korszakokat alkosson. És e korszakokat meg is alkotja, mert az iparművészeti és művészeti fejlődés karöltve jár a szellemi mivelődéssel, erkölcsi tökéletesedéssel, mint legfontosabbal, a mire törekednünk kell.

Itt azonban csak az a művészet s vele járó mivelődés van értve, a mely a magaslaton is megtartja a nemzeti jelleget, tehát bizonyos tekintetben, ugy az anyagi, mint az aesthetikai, mint a mivelődési oldalról véve, némileg relativ becsü és értékü.

Példával kifejezve: a perzsa, indus vagy chinai iparművészeti szorgalom legkiválóbb gyümölcsei a maguk nemében minden bizonynyal már művészeti tárgyak, anélkül azonban, hogy az antik művészet vagy az európai ujraszületési korszak absolut műbecsü remekeivel versenyre kelhetnének.

Nem kelhetnek pedig azért, mert a sajátos nemzeti typus rajtuk van, holott a mondott korszakok remekei a minden nemzeti typuson felülemelkedve, már az eszményt közelitik meg.

Ez az utóbbi művészet, ugy ennek a mivelődéshez való viszonya is egészen más szempont alá tartozik s itt csak azt akarom róla mondani, hogy ez is fejlemény, s ott áll előttünk, mint állanak a tiszta morál legmagasztosabb tételei, a melyek felé legtöbbünk csak törekedhetik a nélkül, hogy azokat elérhetné. Igen, mert azok nem anyagzömét, hanem fényes csucsát képezik az összes anyagi és szellemi erők nagy gulájának!

(Vége következ.)

* Dr. Pulszky Károly társaságában a dr. Rómer Flóris által kitünően rendezett biharmegyei régészeti és ipartörténelmi kiállitást meglátogatván, a körülmények egy rögtönzésre sarkaltak. Egy pár gondolat, mely talán eszmecseréhez vezethet, ismét arra inditott, hogy e rögtönzést kissé kidolgozva közzé tegyem. Az okokat a szövegben sorolván elő, még csak azt jegyzem meg, hogy a közreadásra az a tisztelet is ösztönzött, a melylyel a jelen volt közönség iránt viseltetem. — *H. O.*

Suvaloff gróf,

a londoni orosz nagykövet.

Oroszország ifjabb diplomatái között Ignatieff mellett Suvaloff az, a ki a legjelentékenyebb szerepre emelkedett, s a kinek az európai kongresszus létrejöttében is a legnagyobb érdeme van.

Suvaloff ez idő szerint orosz nagykövet Londonban. 1828-ban született Szent-Pétervárott, hol atyja évtizedeken volt főudvari marsall s egyuttal az udvari iroda elnöke. Családja régi s még Erzsébet czárnő emelte grófi rangra.

A fiatal Suvaloff Péter Andrjevicset katonai pályára szánta atyja, melyen az ifju rohamos gyorsasággal emelkedett egész a tábornoki fokig. Már 1860-ban a czár hadsegédje, 1871-ben pedig a lovasság tábornoka lőn. Katonai parancsnokságot mindazonáltal nem viselt soha, a helyett a rendőrség, a közigazgatás és diplomaczia terén tett urának kitünő szolgálatokat, kinek figyelmét 1866-ban vonta nagyobb mérvben magára.

Ekkor történt ugyanis a merénylet a czár ellen. Egy ismeretlen ember közvetlen közelből rálőtt a czárra. A lövés végzetessé válhatott volna, ha egy Komiszaroff nevü paraszt félre nem üti a pisztolyt a merénylő kezében. A rendőrség akkori főnöke nagyon lanyha volt s nem tudta földeriteni ama homályt, melybe a merénylő személye burkolózott. Letették, és Suvaloffot nevezték ki helyébe. Igy lett ő „a czár titkos irodája hires

*

III. osztályának“ főnöke, s a czár után a legnagyobb hatalmu ember a birodalomban.

Az uj rendőrfőnök egy huszonnégy óra alatt földerité az egész merényletet, s egy elterjedt összeesküvésnek jött nyomára, mely a nihilisták titkos szövetségének fölfedezésére vezetett.

Suvaloff egyszerre nagy emberré lett, s nyolcz éven át viselé az emberfölötti felelősséggel, erőfeszitéssel járó hivatalt, a nélkül, hogy csak egyszer is magára vonta volna a czár nehezteléséit, — holott elődei mind kegyvesztettek lőnek, sőt némelyik bele is őrült.

Ereje azonban végre is kimerült, s maga kérte elbocsáttatását. A czár, nehéz szivvel ugyan, de beleegyezett távozásába, s egy küldetéssel bizta meg Angliába, mely állam féltékeny szemmel kezdte nézni Oroszország ázsiai terjeszkedéseit. Itt Suvaloffnak az volt föladata, hogy Anglia aggodalmait eloszlassa, s Oroszország iránt bizalmat keltsen, — a mi annyira sikerült neki, hogy még házasságot is hozott létre Alfred edinburgi herczeg, az angol királynő második fia és Sándor czár egyetlen leánya között. Ekkor Suvaloff végleg is kineveztetett Oroszország angliai képviselőjévé.

Rendkivüli ügyességet fejtett ki ezután a jó viszony fenntartásában a két állam között, s jó részt neki tulajdonitható, hogy összeütközésre még akkor sem került köztök a dolog, mikor a két állam ellentétes érdeke tényleg érintette egymást. Sőt midőn annyira fejlődtek az események, hogy a fegyveres összeütközés már csak időkérdésének látszott, — diplomacziai fáradozásainak sikerült e végzetes pillanatot legalább elodázni, s daczára a Szent-Pétervárott tulnyomó harczi pártnak, melynek feje a trónörökös és Ignatieff, s mely engedni nem hajlandó, — akkép hangolni az orosz udvart, hogy ime az európai kongresszus összeülésének napja is kitüzetett.

Hogy mily tekintélye van az orosz udvarnál, mutatja az, hogy Gorcsakoff utódjának őt emlegetik. Politikai iránya határozottan békés, s Ignatiefftől előnyösen különbözteti meg az, hogy antipanszlavista, a ki Oroszországot immár elég nagynak tartja ma, hogy terjeszkedési hajlamairól lemondhasson, s benső megerősödésére fordithassa minden törekvését.

Kötélfonó fejedelmi matrózfiuk.

Az angol uralkodóházban már régi idő óta egészen patriarchalis viszonyok uralkodnak. Ismeretes, hogy Viktoria férje, Albert, egykor saját fenséges kezével verte meg fiát, az öt világrészen fekvő óriási Nagybrittania leendő uralkodóját, mivel nevelőjének makacsságból nem akart engedelmeskedni. E józan családias felfogás eredménye az is, hogy a trónörökös walesi herczeg két fiát a mult év oktober havában Dartmouth-Harbourba küldte, hogy az ott állomásozó „Brittania“-hajón a t bbi kadetekkel együtt a hajózás mesterségét gyakorlatilag is elsajátitsák, s igy Anglia hatalmának ezen egyik főoszlopát később annál jobban megbecsülhessék.

A két királyfi közül az idősebb Albert Viktor Christian Edward 14 éves, az ifjabb György Frigyes Ernő Albert még nem is egészen 13 éves. Nagybátyjuk, a derék edinburgi herczeg, ki kitünő matróz, személyesen mutat jó példát nekik; ezen kivül külön nevelőjök is van: mr. Balton. A herczegek számára a hajón külön szobák vannak fenntartva s külön inasuk is van. De ezen előnyt leszámitva, minden dolgot csak ugy kell elvégezniök, mint a „Brittanián“ s „Hindostanon“ levő többi, mintegy 130 kadetnak. Tairfat kapitány szigoruan ügyel reájuk is. A kötélfonás, vitorlák szétbontása, csolnak leeresztése s más eféle dolgok nem tünnek fel előttök többé olyanoknak, melyeket a királyi családból származott herczegeknek szégyenlenie kellene, s képünk eléggé bizonyitja, hogy nem is szégyenlik. Bár igy nevelnének más herczegeket is.

Merénylet a német császár ellen.

A legnagyobb politikai kérdések is háttérbe szorultak egy időre ama mély megbotránkozást keltő események mellett, melyeknek Berlin az utóbbi időben tanuja lőn.

Orgyilkosok lesnek a német császárra, fővárosában annak a birodalomnak, mely a „szelid erkölcsök hazájának“ neveztetik, s mely ő alatta lett egygyé, nagygyá.

S a mi még megdöbbentőbbé teszi az önmagában is borzadályt keltő tüneményt, az rövid időközben ismétlődése ugyanannak a bűnténynek: a fejedelem életére irányzott merényletnek.

Alig oszlott még el Hödel revolverének füstje, és ime már eldördül a második lövés egy tudományosan képzett, müvelt ifju puskájából, s ez uttal oly pokoli szerencsével, hogy az agg uralkodó sulyosan találva, ájultan roskad összе . . .

Ez utóbbi merénylet sokkal ujabb, és eredményében sokkal nagyobb hatásu, semhogy a vizsgálat földerithette volna minden körülményeit.

De az a lövés, mely a merényletek sorozatát megkezdette — mert aligha nem összeesküvésről van itt szó, — már körülbelől tisztában áll a világ előtt.

Hödel egy erkölcsileg is alásülyedt, fenyiték alatt is állt, foglalkozás nélküli, miveletlen csavargónak bizonyul, ki merényletét nem hogy szánná, de szinte kérkedik vele, s börtönben irt levelét ugy irja alá, hogy „ő felsége a császár attentátora,“ mint a hogy mások a „cs. belső titkos tanácsos,“ vagy „udvari szállító“ czimet jegyzik nevök mellé.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy a hely szinén fölvett rajz után immár hű képét is közölhetjük a Hödel merényletének, melynek lefolyása a következőleg történt:

Vilmos császár, leánya, Lujza bádeni nagyherczegnő kiséretében, május 11-kén d. u. 3½ órakor az állatkertbe tett kirándulásáról tért vissza hintaján. A „Hársak alatt“ nevü utczának, mint rendesen, jobb oldali felén haladt a kocsi, midőn az orosz nagykövet palotája előtt egyszerre két lövés történt a császárra nehány lépésnyi távolságból. A merénylettevő egy másik szekér mögött állt a végzetes pillanatban, tökéletesen fedve a császári hintó felé eső oldalról, s midőn ez utóbbi előtűnt, akkor süté el revolverét, s azzal villámsebességgel átugrott a másik oldalra, s onnan intézte a második lövést, mire aztán megfutamodott, még harmadszor is elsütvén fegyverét az utána iramló tömegre.

Mindez alig egy percz müve volt. A császár hallá ugyan a lövéseket, de nem sérült meg, sőt nem is sejté, hogy azok neki voltak szánva. Ellenben a nagyherczegnő észrevevé, hogy a gyilkos czéloz s hogy a revolver a császár irányában sül el. Már a második lövésnél tulajdon testével födözte atyját, de szerencsére a lövés őt sem találta, sőt még a hintót sem, melyen sem a golyók, sem azok nyoma nem volt föltalálható.

Hödelt utolérte a tömeg, földre gyürte s egy erős őrjárat elvezette és a büntető hatóság kezébe adta, mely azonnal meginditotta a vizsgálatot.

De Hödel merényletének hatását messze tulszárnyalá a második merénylet, mely jun. 2-án történt, d. u. 2 órakor ugyancsak a „Hársak alatt“.

A 18-ik számu ház egy másodemeleti ablakából egyszerre két lövés dördült el. Az első lövés nem talált, de a másodikra harmincznál több sörétszem furódott az elkocsizó császár arczába, nyakába, hátába és karjába. Sisakját tizennyolcz szem sörét furta át.

A császárt ájultan, véresen szállitották palotájába.

A merényletről a következőket irják:

Egy rosz ruhába öltözött asszony, ki az utczán állott, látszólag fölintett az ablakba, mikor a császár kocsija közeledett; csakhamar ezután eldördült a lövés. Közvetlenül a merénylet után nehány tiszt és Holtfeuer vendéglős a második emeleti szobába rohantak, melyből a lövés esett. Betörték az erősen elreteszelt ajtót, s egy revolver-lövés fogadta őket, mely Holtfeuert állon találta, ugy hogy vérezve roskadt össze. Egy másik lövést pedig a szobában levő fiatal ember magára irányzott, s mély sebet ejtett fején, egész az agyvelőig, de nem roskadt össze. Megrohanták, megkötözték, s a felbőszült nép közt kocsin szállitották el.

Neve *Nobiling Károly*, alacsony zömök ember, bölcsészeti tudor. Berlini lapok Nobiling doktori dissertatiójából a tettesnek önmaga által Lipcsében előadott következő életrajzát közlik:

„Az 1848-iki mozgalmas év április 10-én láttam napvilágot Posen tartományban, a Birnbaum melletti Kolno nevü királyi uradalomban, melynek atyám bérlője volt. Első oktatást néhány házi tanitótól nyertem, kik közül nevezetesen a legutolsó, Liepe Frigyes ur bölcsész iránt, kinek elve a nevelésnél az volt, hogy növendékeit ne csak lehetőleg sokoldaluan tudományos tekintetben képezze ki, hanem ép ugy a későbbi gyakorlati életre előké szitse, érzem magam különös hálára kötelezve. Ugyanezen elv „non scholae, sed vitae“ volt az irányadó a züllichaui királyi paedagogiumon, melyet azután látogattam s melynek öt legfelsőbb osztályát: a felső tertiát, az alsó és felső secundát, az alsó és felső primát 4½ év alatt, 1863. husvétjától 1867. Mihály napjáig végeztem el. Iskoláim bevégzése után mindenekelőtt három évig gyakorlati gazdaságra adtam magamat, majd három tanszakon át 1870. Mihály napjától 1872. husvétjáig államtudományokat és gazdaságot hallgattam Halleben, még egyszer két évig gyakorlatilag müködtem, részint több hónapon át utaztam is, hogy több gazdaságot, különféle ipartelepeket tanuljak ismerni. 1874. husvétjától 1875-ig ismét ugyanazon tárgyakat hallgattam Halleben, azután pedig a hatodik, hetedik és most a nyolczadik tanszakban a helybeli lipcsei egyetemen. Lipcse 1876. május havában. *Karl E. Nobiling*.“

Dr. NOBILING KÁROLY.
(Anders-Paltzow hallei fényképe után.)

A tudori vizsga letétele után Nobiling mintegy két év előtt Berlinbe jött. Allomást hiába keresett; nem kapott, rövid ideig a statisztikai hivatalban is dolgozott Engel titkos tanácsosnál. A tanácsos nézete szerint Nobiling a maga szakmájában jártas, de szellemileg nem épen kiemelkedő ember benyomását kelti.

Anyja, első férjének halála után Govin őrnagyhoz ment nőül. Nobiling két fiu testvére is tiszt a német hadseregben, nővére pedig az Erzsébet kórházban ápolónő.

Nobiling egy darabig segéd hivatalnok volt a drezdai kir. statisztikai hivatalban; 1876. oktober 30-dika óta mint segéddijnok volt alkalmazva, 1877. oktober 5-én áttették Berlinbe. Nobilinget ismerősei mindig kevéssé rokonszenves embernek tartották. Feltünővé tette kellemetlen járása és az, hogy rendesen nagy gummiczipőkben lehetett őt látni.

A „Post“ szerint Nobiling buzgón járt a social-demokrata gyülésekbe és nevezetesen a szabad kereskedésről és védvámról szónokolt.

A socialista „Dresdener Volkszeitung“ nyomorult hazugságnak bélyegzi azon nyilatkozatot, hogy „Nobiling socialdemokrata tendentiáknak hódol“, akár ő maga, akár mások mondják is. Épen ellenkezőleg, Nobiling ellenfele a socialistáknak, s nemzeti liberalisnak vallotta magát.

„Folyó év husvétján — irja e lap — meglátogatta egy socialista, ki Drezdából ismerte, a Hársak alatti lakásán, hol épen egy sötétes kétcsövü puska tisztitásával foglalkozott, melynek használatában már mult nyáron gyakorolta magát, s a melylyel a merényletet el is követte. Azon kérdésre, hogy mennyire hord a fegyver, azt mondta Nobiling, hogy a tulsó házsort nem éri ugyan el, de a töltésen járókat meg lehet vele lőni. Mikor a beszélgetés a gyakori öngyilkosságokra került, azt mondta: „hogy bolondok az öngyilkosok, kik valami „nagyot“ is nem visznek el magokkal együtt a világból, a mi-

Nemzeti stílus

Lippich Elek, Korongbi: La formation de l'esprit artistique en Hongrie. 16-r, 68 l. Bp. 1901.

Gent (1410)

Nemzetközi grafikai tábor

(Salgótarján)

A salgótarjáni nemzetközi grafikai nyári tábor pénteken bezárta kapuit. A művésztelepen készült tájzok legjavából kiállítás nyílt a Nógrádi Sándor Múzeumban. A kialakult szokásokhoz hiven a művészek a táborzáró tárlatra kiválasztott műveket a salgótarjáni képzőművészeti gyűjteménynek adományozták.

Magy. Nemzet 83. VII. 16.

Nemadovics S.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1921.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

A NEMZETI SZALON 400-IK JUBILÁRIS
ÉS A
KÉVE XX-IK KIÁLLITÁSA

„KÉVE"
MŰVÉSZEGYESÜLET XX. KIÁLLITÁSÁNAK KATALOGUSA

1929. FEBRUÁR HÓ.

A NEMZETI SZALON VEZETŐSÉGE:

ELNÖK:

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

Gellért Jenő — Horvai János

IGAZGATÓ:

Déry Béla

ÜGYÉSZ:

Dr. Képessy József

MŰTÁROS:

Kató Kálmán

PÉNZTÁRNOK:

Eckstein M. Miklós

TITKÁR:

Bende János

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula
† Munkácsy Mihály
† Szinyei Merse Pál
Eugen svéd királyi herceg

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik (Svéd)
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Wladislaw (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leon (Lengyel)

ELŐSZÓ

A MI NÉGYSZÁZADIK KIÁLLITÁSUNKHOZ.

Ma, a négyszázadik kiállitás megnyitásánál méltán ünnepelhetnénk, de nem tesszük, mert nem vagyunk ünneplő hangulatban. Csonkamagyarország ólomsulykként nehezedik ránk és elrontja azt az örömet, amely nélkül minden ünnepély léleköló formaság.

Ünneplés helyett arra szoritkozunk, hogy a közönség figyelmét arra a becsületes kulturmunkára tereljük, amelyet a multban végeztünk és hogy arra kérjük a magyar társadalmat, hogy támogatásával lehetővé tegye a munka sikeres folytatását.

A Nemzeti Szalon célja sohasem volt egy határozott művészi irányt vagy iskolát szolgálni és képviselni. Célja mindig az volt, hogy a magyar művészetet a maga egészében és sokoldaluságában előmozditsa. Éppen ezért a fő elve mindig a művészi szabadság tiszteletben tartása volt.

Általában minden irányban többet várok a szabadság talaján álló széles alapu versenytől, mint a felülről mesterségesen irányitott egyoldalu, megparancsolt erőfeszitésektől. Különösen azonban nélkülözhetetlennek tartom a szabadságot és a minden mesterséges irányitás nélküli tevékenységet a kultura terén. Gondolatszabadság nélkül nincs egészséges haladás.

Ebből indult ki a Nemzeti Szalon, amikor kiállításaival nem törekedett saját művészi izlését kifejezésre juttatni, hanem kapuját minden komoly kisérletezésnek megnyitotta, még akkor is, ha a kisérletezéssel nem birta magát azonositani. A kor szellemében eredő különböző iskoláknak és kisérletezéseknek akkor is módot akart adni, hogy magukat bemutassák és a többi irányokkal a versenyt felvegyék, ha elveiket és tanitásukat tévesnek tartotta. A szabadság e tisztelete nem a művészet iránt való közöny és meggyőződés hiányának következménye, hanem a fejlődés érdekében néha nehéz kötelesség teljesitése.

A Szalon motivumainak megvilágitására a magam példájára hivatkozom. Én régtől fogva erős művészi meggyőződéssel erős előszeretettel, egyéni izléssel birtam. Ámbár mindig törekedtem magamban a sokoldalu megértést kifejleszteni, a művészi lélek legkülönbözőbb megnyilatkoztatásaiba törekedtem behatolni és igy egy Claude Monet-et vettem amikor még alkotásait elitélték és müvei nem találták még meg utjukat a francia muzeumokig, Rippl-Rónai hivei közé tartoztam, amikor ezért még sokan gunyoltak, egy Szinnyei Merse-t szereztem, amikor ő nem volt divatos, de azért még sem vagyok minden ujnak bámulója. Tudom, hogy nem minden uj haladás és fejlődés. A nemzetek sajnos néha visszaesnek és visszafejlődnek. A fejlődés utja nem a folytonos emelkedés, hanem az emelkedés és sülyedés váltakozása. Nem minden ami divat, értékes és tartalmas. Gyakran a legüresebb póz is divatossá válik. Ösztönöm inkább a kisebbek, a magában állók mellé állit, mint a tömegmozgalmak és népszerü irányok mellé. Még az általam megértett, méltányolt művészetet sem helyezem egyenlő magaslatra. Töké-

letesebbnek tartom azt a művészetet, amely a szépet hozza, amely gyönyörködtet, nemesit, idealizál, mint azt, amely virtuózkodik, amelynek fő érdeme technikai teljesitmény, melyben nincsen elég lélek, amely fényképészetszerüleg utánoz. Különös erővel ragaszkodom azon meggyőződésemhez, hogy a festészet és szobrászat eltéréseinek és különlegességeinek meg van a természetes határa, hogy a festészet és szobrászat csak addig áll erős alapon, mig olyan célokat szolgál, amelyek megvalósitására alkalmas eszközei vannak, mig azokat az érzéseket és benyomásokat akarja visszaadni, amelyeket reá a művészi érzés forrása, a csodás természet gyakorol, azon szinek és formák utján, melyek benne ezen érzéseket keltették.

Ámbár a festészet és szobrászat lényege az idealizálás, stilizálás, a művész egyéniségének kidomboritása, működésének alapja mégis csak az a természet lehet, mely magát a művészi ösztönt felébresztette és ébren tartotta.

Én feltétlenül tévedésnek tartom a legmodernebb irány azon alapgondolatát, hogy a festészet és szobrászat képes a művész érzéseit a természettel való szakitás utján szuverén önállósággal kifejezésre juttatni, mint a zenész, aki egészen uj hangharmoniákat alkot, olyanokat, melyeket nem a természetből, hanem saját lelkéből merit.

Teljesen tévesnek tartom azoknak felfogását is, akik azt gondolják, hogy a képzőművészet meg fog állni fejlődésében, nem lesz képes tökéletesedni és ujat hozni, ha nem keres egészen uj alapokat, nem szakit a multtal, nem áll forradalmi alapra, mert a művészet már elérte azt, amire az eddigi kiinduló pontjából képes.

Én nem féltem a festészetet és szobrászatot a

kimerülés és elszáradás veszélyétől akkor sem, ha az eddigi korlátok között mozog. A sokoldalu fejlődés, az individuálás lehetőségét a régi alapon is kimerithetetlennek tartom. A szin, forma, világitás, a lelki élet, a kifejezés és a mozgás különfélesége az emberben, állatban, az élő és holt természetben kimerithetetlen sokféle, különböző és ellentétes impressziókat keltenek az egyének azon tömegére, akik között sohasem található két teljesen egyenlő. A különböző kulturák, az eltérő történelem, az ellentétes tradiciók és hitek, a sokféle életkörülmények hatása némileg elsimitják ugyan az egyének között létező óriási különbségeket, de ugyanezen tényezők e helyett még fokozzák a különélő nemzetek és az egymást követő nemzedékek között létező eltéréseket. Az eltérő, különböző benyomások kaoszának wirr-warr-jának lenyomata millió és millió egymástól eltérő lélekre szükségszerüleg más és más alkotásokhoz és irányu munkához vezet. Két kimerithetetlenül gazdag és változó tényező egymásra hatása a változást és fejlődést biztositja. A világ csodája a változékonyságnak és ismétlésnek, a különbségnek és hasonlatosságnak keveréke, az életet minden megnyilatkoztatásában, különösen a művészetet olyan sokoldaluvá és érdekessé teszi, hogy nincsen semmi szükség arra, hogy a régi alapok össszetörésével törekedjünk uj alkotások számára utat vágni.

Csak legyen a művész tehetséges, becsületes, hallgasson a lelke sugallatára, fesse azt, amit lát és érez, akkor nem kell az elszáradástól, a szegénységtől, a banalitástól félnünk, hanem az emberek változásával és fejlődésével mindig változó és fejlődő művészetre számithatunk. A megállás sohasem a művészi impresszio szük voltának, hanem mindig a tehetség hiányának következménye.

De ezen erős meggyőződésem, erős egyéni előszeretetem és izlésem ellenére sohasem elleneztem azon törekvések bemutatását sem, amelyeket nem értettem meg. Még azokat sem, amelyeket határozottan tévesnek tartottam Sohasem próbáltam ezt megtenni, mert mindig felmerült bennem az az érzés, hátha mégis tévedek, hátha van igazság, jó is abban, amit én elitélek, melyben a jót és igazat felismerni nem vagyok képes. Hátha a haladás és emelkedés egyik szükséges stádiuma a téves irányok kipróbálása is, ha másért nem, csak azért, hogy mentől hamarabb kiderüljön, hogy a sokak által egyedül helyesnek tartott irány egyszerü utvesztő, amelyre forditott minden erő és idő puszta pazarlás. Ki tudja nem fog-e maga a tévedés is végelemzésben használni? Ki tudja nem lesz-e az expressionizmus végeredménye az, hogy a művész nagyobb bátorsággal fog a természettől eltérni, mint eddig tette épen azért, hogy a természet által gyakorolt elementáris erejü hatásokat megközelitse és jobban tudja kifejezésre juttatni, mint ahogyon eddig sikerült? Ki tudja, hogy a tévedéseiből visszatérő igazi művész nem fog-e helyes alapokon a jövőben több bátorsággal és sikerrel dolgozni, mint a multban tette? Nem félek attól, hogy az elméleti okoskodások alapján álló uj kisérletezések a régi művészetet veszélyeztessék és tőle az elsőséget elhódítsák. Bármilyen hatalmas legyen a divat és a modernizmus vonzó ereje az egymást utánzó sokszor birkaszerü emberiségre, meg vagyok győződve, hogy nálánál nagyobb erő rejlik az igazságban, a szépségben, a festőiességben és a mindig más és más, mindig szép és nagyszabásu, mindig elragadó pompás természetben.

Őszintén bevallom, jobban félek a sablontól, a

vaskalapos reaktiotól, a régi egyszerü utánzásával járó uralomtól, a művészi bátorság meggyengülésétől, mint a tul merész kisérletektől és ballépésektől, melyek különben ha tévesek, hamar, mint már most is igen gyakran láttuk a lélekölő unalom és sablonos ismétlés hibáiba esnek.

A szabad verseny és minden őszinte törekvés tisztelete meggyőződésem szerint elkerülhetetlenül és biztosan a természet alapjain állók művészetgyőzelméhez fog vezetni. Az erőteljes művészi fejlődést nem az egyoldalu és mesterséges irányitás, hanem legjobban az egyéniség szabadsága, a komoly és lelkiismeretes munka, a tanulás és tudás fogja biztositani. A siker legnagyobb előfeltétele a tehetség, becsületes őszinteség és a szorgalom a művészben, — a megértés, a szeretet és támogatás a laikusban.

Gróf ANDRÁSSY GYULA.

A *Kéve* ezúttal huszadszor lép közönségünk elé s ez a kiállítás a Nemzeti Szalon tárlatainak sorában a négyszázadik. Ez a két kerek szám munkás múltra mutat vissza, de e munkát két körülmény nehezítette meg: eleinte, a jó időkben, a kezdeményezés természetes nehézségei s mikor ezeken túl voltak és sikerült a közönség szeretetét a művészet számára megnyerni, — jött a világháború s a politikai zenebonák, amelyekből félig-aléltan ocsúdott fel az ország.

A mult felidézésére azonban nem alkalmasak a mostani idők, mert minden izmunkat, minden idegszálunkat a jövő szolgálatába kell állítanunk. Egyelőre felednünk kell a *Kévé*-nek azt a nagyjelentőségű cselekedetét, hogy első volt, amely művészi interieurökben rendezte kiállításait s megmutatta, hogyan lehet testvéri harmóniát teremteni a modern művészet különböző technikái közt. Felednünk kell, hogy mily gonddal és sikerrel tudta megrendezni kényes nyugati központokban az első magyar csoportkiállításokat, s hozott létre értékes kapcsolatokat a külfölddel. Mindezt saját erejéből, vas-következetességgel magasrandű célok érdekében cselekedte a *Kéve*. A tragikus idők — reméljük: csak egyelőre — megakasztottákezt a munkát, de nem lankasztották az egyesület erélyét, amellyel most új feladatok megoldására vállalkozott. Az új feladat a jövő számára való munka.

A legnagyobb tiszteletre méltó a mód, ahogyan ehhez hozzáfogott. Gondos szeretettel válogatta be tagjai sorába azt a legfiatalabb művésznemzedéket, amelyben tehetséget és művészi erkölcsöt, telivér művészi törekvésekre való készséget fedezett fel. Díjakkal és

stipendiumokkal könnyítette meg a még tanulmányaikat folytatókat. Mindezzel útját egyengette azoknak, akiknek vállaira majdan művészetünk sorsa s a vele járó felelősség nehezedik. Értékes kiadványával („A Kéve Könyv") terjesztette a művészet megértését a közönség körében. Most pedig tagjainak válogatott munkáival lép ujra, huszadszor, a nyilvánosság elé.

Ha munkafeladata így bizonyos szempontból változott is a mai idők új problémái értelmében: egy ponton, — s ez a legfontosabb — rendületlenül megmaradt eredeti programmja mellett: most sem áll valamely irány, valamely meghatározott stílus szolgálatában. E járulékok helyett egy sokkal magasabbrendű fémjelzést tart valódi értéknek: a tehetség telivér művészi törekvését. Ebben a jegyben egészítette ki tagjainak sorát, ebben szervezi kiállításait s ebben indul további munkálkodásának útjára.

Lyka Károly.

A „Kéve“ művészegyesület műpártoló-tagdija évi 20 pengő.

A műpártoló tagok a „Kéve könyvét“ és egy eredeti rézkarcot kapnak évente mint tagilletményt.

A „Kéve“ kiállitásait, valamint a Szépművészeti Muzeum összes gyüjteményeit dijtalanul látogathatják.

Sas Árpád (1927)
Sass Brunner Ferenc (1921)
Sassné Farkas Böske (1921)
Sassy Attila (1927)
Senyei József (1927)
Soós Gyula (1926)
Somló Jenő (1928)
Sreier András (1928)
Scheiber Hugó (1926)
Schmidt Eszter (1922)
Schönberger Armand (1917)
Szada István (1928)
Szende Dezső (1926)
Szente János (1926)
Szigethy István (1927)
Szivessy Boriska (1924)
Szödy Szilárd (1919)
Szuly Angela (1927)
T. Csulyok Margit (1926)
Takách Béla (1918)
Tamássy Miklós (1919)
Telcsné Stricker Gina (1924)
Tihanyi I. Lajos (1925)
Tscheik Ernő (1922)
Turán-Hacker Mária (1925)
Tuszkay Márton (1918)
Udvary Pál (1924)
Ujlakyné Kardos Klára (1928)
Vadász Ilona (1928)
Vadler Jenő (1924)
Vadon Benjamin (1926)
ilosvai Varga István (1928)
Vass Elemér (1918)
Vaszkó Ödön (1924)
Vágó Sándor (1928)
Várady Lajos (1923)
W. Gyenes Gitta (1921)
Walderné Unger Margit (1925)
Walleshausen Zsigmond (1926)
Wirker Ferenc (1927)
Zajti Ferenc (1924, 1926)
Zádory Oszkár (1924)
Zilzer Hajnalka (1924)
Zsótér Ákos (1927)

Ez a mi 400 kiállításunk száraz statisztikája! Örülünk, hogy négyszázadik kiállításunkat a „Kéve" — ennek a nagyon komoly, művészeti munkájában és programmjában kitartó művésztársaság — jelenléte teszi még ünnepélyesebbé és most, amikor ennek a kiállításnak a befejeztével; az ötödik száz kiállítás lebonyolitását a modern franczia művészet bemutatásával megkezdjük, megállunk minden jubileum és ünneplés nélkül mégis egy pillanatra!

Csendben, de melegen megszoritjuk a művészek kezét, akik alkalmat adtak arra, hogy négyszáz kiállitást rendezhessünk és a magyar sajtóét, a mely jóban, rosszban mindig mellettünk állott.

DÉRY BÉLA.

Kacziány Aladár (1919)
Kammerer Mária (1928)
Kampis János (1919)
Karczag Zoltán (1928)
Károly Andor (1921, 1924, 1927)
Káplár Miklós (1928)
Kárpáthy Jenő (1919, 1921)
Kássa Gábor (1928)
Kende István (1925)
Kereszténvi Pál (1927)
Király Jenő (1926, 1928)
Királyfalvi Károly (1918)
Kiss Kálmán (1922)
Kmetty János (1917)
Kolozsváry Sándor (1926, 1927)
Kobor G. Elek (1927)
Komáromi-Kacz Endre (1918)
Komáromi-Kacz Endréné (1918)
Kornai József (1925)
Korody György (1921)
Kósa Mária (1924)
Kotász Károly (1921, 1924)
Kovács Margit (1928)
Körösy Vilmos (1927)
Kövér Gyula (1919, 1927)
Krammerné Radnai Margit (1926)
Kron Jenő (1925)
Lakos Alfréd (1924)
nemes Lampérth József (1917)
Lám Ilona (1927)
vitéz Leidenfrost Pál (1925, 1926, 1928)
Lenhardt Alice (1928)
Lévay Lajos (1925)
Lingauer István (1926)
Loránt Mihály (1928)
Magyar-Mannheimer Nelly (1927)
Major Jenő (1921)
Makoldy József (1918, 1924)
Marsovszkyné Sz. Ili (1925)
Mátray Vilmos (1922)
Merényi Rudolf (1925)
Merész Gyula (1921)
Mészöly-Munkás Béla (1924)
Mirkva-Halász János (1922)
Miskolczy Ferenc (1924, 1926)
Moiret Ödön (1923)
Molnár Tibor (1925)
Muzsinszky Nagy Endre (1917)
N. Fodor Olga (1926)
Nagy László (1927)
Nagy Piroska (1928)
Náray Aurél (1921)
Nemes József (1921)
Nikolsky Jenő (1926)
Novák Sándor (1921)
Novinsky Jenő (1926)
Novotny Emil Róbert (1924 1926)
Nyáry Albert Br. (1925)
Órsi Sándor (1927)
Papp Gábor (1924)
Patzó Pál (1928)
Pádua Kálmán (1924)
Pádly L. Aladár (1921, 1924)
Páriss Erzsi (1921)
Pálya Cölesztin (1919)
Petrányi Miklós (1922)
Pogány Ferenc (1928)
Pogány Margit (1928)
Podolini-Volkmann Arthur (1926
Podvinetz Erzsébet (1919)
Proder Lajos (1928)
Pörge Gergely (1901)
R. Gontscharoff Olga (1920)
Radnai Miklós (1928)
Rácz Irén (1926)
Rechnitz Elsa (1926)
Remsey Jenő (1920)
Réti Zsuzska (1928)
Révész-Ferrymann Ferenc (1919
Ringer Erzsébet (1924)
Rónay Kázmér (1926)
Rozek Cölesztin (1927)
Rózsaffy Dezső (1920)
Rökk Károly (1923)
Ruzicskay György (1928)
S. Grósz Mária (1924)

A Nemzeti Szalon által rendezett 63 csoportkiállításon a következő művészek szerepeltek:

Antal Sándor (1922)
Baán Kuszka Lilly (1925)
Baán Tibor (1926)
Bacher Rózsi (1924)
Bakoss Tibor (1921, 1926)
Balogh Sándor (1922)
Balogh Árpád (1928)
Balogh József (1928)
Balla Margit (1924)
Bardócz Árpád (1924, 1925)
Bardócz Lajos (1927)
Baumhorn Olga (1925)
Bayer Ágost (1927)
Bálint Rezső (1928)
Berger Hilda (1927)
Bizony Ákosné (1926)
Bohuniczky Endre (1925)
Bor Pál (1921, 1926)
Bolmányi Ferenc (1928)
Borszéky Frigyes (1918, 1927)
Bors Károly (1926)
Boromisza Tibor (1928)
Bölcskey Ferenc (1926)
Brenner László (1928)
Bruzer Melánie (1927)
Coulin Arthur (1909)
Csabai Ékes Lajos (1927)
Csabai Uy Géza (1917)
Császár Bertalan (1928)
dr. Csépainé Hindi Sz. Katalin (1924)
Csorba Géza (1917)
Darvassy István (1926)
Deli Antal (1924, 1927)
Deliné Bacher Rózsi (1927)
Dettár György (1924)
Diener-Dénes Rezső (1917)
Dinnyés Ferenc (1924, 1927)
Dobrovits Péter (1917)
Erdős Lajos (1924)
Erős Andor (1917)
Éber Sándor (1926)
Fanta István (1925)
Faragó Márton (1921)
Farkasházi Miklós (1926)
Fémes-Beck Mária (1921)
Fertsek Elsa (1926)
Förstner Tivadar (1921)
G. Lázár Ilona (1928)
G. Raidl Ida (1927)
ifj. Gaár Vilmos (1928)
Gádor István (1927)
Gáspár Miklós (1920)
Gimes Lajos (1917)
Graber Margit (1926)
Gyenes Gitta (1926)
Györffy István (1928)
H. Schuschny Erna (1927)
Haála Gyula (1927)
Habsburg Lotharingen Ferdinánd (1927)
Halász-Horváth István (1928)
Hamvas Magda (1924)
Harmos Károly (1917)
Hellebranth Berta (1925)
Hellebranth Ilona (1925)
Herberthné Triebler Sári (1921)
Hessky Iván (1927)
Holló Alajos (1920)
Horvai Ilona (1927)
Idrányi Tibor (1926)
Jakab Ödön (1927)
Jándi Dávid (1926)
Jicinska Vera (1926)
Joachim Ferenc (1918)
Johan Hugo (1924)

Juhász Árpád és Faragó Géza (1912).
Kacziány Ödön (1906).
S. Kalivoda Kata (1918).
Kemény Nándor és Bardócz Árpád (1917)
Kézdi-Kovács László (1911).
Kőrösfői Kriesch Aladár és Nagy Sándor (1909.
Kúnffy Lajos (1924).
Kunwald Cézár (1907).
Lakatos Arthur (1918).
László Fülöp Elek (1907).
Lénárd Róbert (1923).
Linek Lajos (1907).
Madarász Victor (1904).
Magyar-Mannheimer Gusztáv (1906).
Margitay Tihamér (1903).
Márk Lajos (1908).
Nagy István (1923, 1927).
Novák Andor és Essö Erzsébet (1911).
Olgyay Ferenc (1905).
Paczka Ferenc és Cornélia (1908).
Paczka Ferencné (1913).
Pállya Cölesztin (1900, 1908).
Rippl-Rónai József (1898).
Rubovics Márk (1912).
Schütz Julcsa (1912).
Strobentz Frigyes (1904).
Szenes Fülöp (1905, 1927).
Szentgyörgyi István (1927).
Szikszay Ferenc (1900).
Szinyei Merse Pál (1905).
Tatz László (1920).
Tornai Gyula (1917).
Vaszary János (1906).

Önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkoztak be a következő művészek:

Balló Ede (1908).
Basch Árpád (1925, **1927**).
Benedek Péter (1928).
Bér Dezső (1903).
Bosznay István (1908, 1918).
Bottlik Iván és Augusztin Mariska (1911)
Csánky Dénes (1919, 1925).
Déry Béla (1915).
Erdei Victor (1926).
Faragó Géza (1910, 1912, 1923, 1928)
Faragó József és Garay Ákos (1911).
Ferenczy Károly (1903).
Ferenczy Béni és Noémi (1925).
Ferenczy Valér (1928).
Feszty Árpád (1912).
Fényes Adolf (1905).
Frank Frigyes és Sándor József (1913).
Galimberti Sándor és Gy. Dénes Valéria (1914).
Glatz Oszkár és Wildner Mária (1910).
Haádl Richárd (1909).
Halmi Arthur (1909).
Hegedüs László (1910).
Hollósy Simon (1901).
Horvai János (1913, 1917).
Horovitz Lipót (1905).
Iványi-Grünwald Béla (1906).
Járitz Józsa (1922).
Jávor Pál (1910).
Jobbágy Miklós és Góth Móric (1911).

Emlékkiállítások rendeztettek a következő elhunyt művészeink alkotásaiból:

Andorkó Gyula (1921).
Basch Gyula (1928).
Bihari Sándor (1919).
Böhm Pál (1905).
Braunecker Stina bárónő (1914).
Csáky László (1919).
Dunaiszky László és Lőrinc (1904).
Fiecskay Endre (1919).
Győri Aranka (1925)
Illés Antal (1912).
Konstantin Frida (1922).
Löschinger Hugó (1918).
Markó család (1899). 1904).
Mály József (1902).
Mészöly Géza (1904).
Munkácsy Mihály (1900, 1902, 1903,
Orlai Petrics Soma (1904).
Paal László (1902, 1904).
Paczka Ferenc (1927).
Pap Henrik (1927)
Roskovics Ignác (1916).
Szász Gyula (1904).
Szemlér Mihály (1904).
Székely Bertalan (1900).
Teuchert Károly (1927)
Vadász Miklós (1928).
Wagner Sándor (1899).
Zichy Mihály (1902, 1913).

Nino Busetto olasz festőművész (1912, 1924)

Heller Adolph német festőművész (1912).

Steppes Edmund bajor festőművész (1912).

Futuristák és expressionisták (1913).
— Severini Gino, Carlo D. Carra, Boccioni Umberto, Kokoschka Oscar, Kandinsky W. Jawiensky A., etc. —

Modern angol grafikusok kollekciója (1913).
— Brangwyn, Penell, Lee Sidney, Carter, etc. — .

Schmutzer Ferdinand osztrák grafikus művész (1913).

Goltz Alexander D. osztrák festőművész (1915).

Pick Morino osztrák festőművész (1915).

Witold Leonhardt osztrák festőművész háborús kollekciója (1916).

Hesshaimer Ludwig osztrák grafikus művész (1918).

Mühlfeith Johann osztrák grafikus művész (1922).

Zutt R. A. német festő- és iparművész (1925).

Abel Pann jeruzsálemi festőművész (1925, 1926).

Osztrák képzőművészek reprezentativ kiállitása (1925).

Bauknecht Philipp württembergi grafikus művész (1926).

Lengyel művészek reprezentativ grafikai kiállitása (1926).

Palmerné Sawyer Éva angol festőművésznő (1926).

Lilien E. M. német grafikus művész (1926).

Brailowsky Leonidas orosz festőművész (1926).

Svéd reprezentativ képző- és iparművészeti kiállitás (1926).

Tiroler Künstlerbund „Heimat" (1927).

Habsburg-Lotharingen Henrik Ferdinand osztrák grafikus művész (1927).

Lobisser Svitbert karintiai grafikus művész (1927).

Lengyel reprezentativ képzőművészeti kiállitás (1928).

Bühler Hans Adolph német festőművész (1928).

Bizonyos programm szerint rendeződtek a következő kiállítások:

A nagybányaiak kiállítása (1901).
Vizfestmény és metszet kiállítás (1903, 1904).
Grafikai kiállítás (1905).
Megnyitó csoport kiállítás (az Erzsébet-téri új kiállítási épületben (1907).
Szalon pince kiállítása (1912).
Ifjú művészek kiállítása (1914).
Salon des Indépendents (1915, 1916).
A fényüzés elleni liga iparművészeti és divatkiállítása (1916).
Az Uj Művészcsoport kiállítása (1917).
A csász. és kir. Sajtóhadiszállás kiállításai (1916, 1917).
A Nemzeti Szalon Societairjeinek kiállítása (1921).
A XVIII. Hadtest háborús képei (1917).
A budapesti Háziezred művészeinek kiállításai (1918).
Egyházművészeti kiállitás (1919, 1926).
Magyar Reprezentativ kiállitás (Hollandiában való bemutatása előtt) (1920).
A m. kir. miniszterelnök népgondozó akciója javára rendezett kiállitás (1920).
Magyar Studió aukció kiállítása (1921).
Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság aukció kiállítása (1922, 1923).
Erdélyi kiállitás (1922).
Magyar egyetemi és főiskolai hallg. orsz. szövetségének kiállítása (1923).
Nemzeti Szalon aukció kiállításai (1923, 1924).
Iparművészeti és háziipari kiállitás (1924).
Szinyei Tavaszi Szalon (1925—1928).

A **külföldi művészet** a következőkben szerepelt:

A Nemzeti Szalon első nemzetközi kiállítása (1901).
— Aman Jean, Baertson, Benjamin—Constant, Besnard, Breton, Brangwyn, Carolus Duran, Carrière, Cottet, East, Grimelund, Henner, I. P. Laurens, Latouche, Lenbach, Meunièr, Raffaeli, Stuck, Rochegrosse, etc. —

Nemzetközi grafikai kiállitás (1916).
— Steinlein, Robida, Ruppert Bunny, Stachus, Harrison, Diaz, Jourdain, Carrière, Potter, Anning Bell, Favretto, Helleu, etc. —

Wuttke C. angol tájképész (1901).

Pettenkoffen August osztrák festőművész (1903, 1909).

Nemzetközi Művészet fotográfiai kiállitás (1903)

XVIII-ik századbeli angol mesterek kiállitása (1904).
— Lawrence, Gainsborough, Reynolds, Turner, Hogarth, Constable, Romney, Hoppner, etc. —

Makart Hans osztrák festőművész (1905).

Francia mesterek kollekciója (1904).
— Corot, Diaz, Daubigny, Troyon, Rousseau etc. —

Francia modern mesterek bemutatója (1908).
— Gaugin, Van Gogh, Cèzanne, Valtat, Mauriçe Denis. —

Modern francia nagymesterek kiállitása (1907).
— Renoir, Degas, Puvis de Chavannes, Millet, Corot, Delacroix, Manet etc., és Rodin rajzkollekciója. —

Haider Carl német tájképész (1908).

Képzőművésznők nemzetközi tárlata (1909).
— Bauer-Winter, Carpentier, D'Epinay, Lange, Ralph Sanin, etc. —

Ajdukiewicz Tádé lengyel állatfestő (1909).

Svájci művészek kiállitása (Societé des peinters, sculpteurs et architectes Suisses (1910).
— Amiet, Bille, Boscovitz, Buri, Hodler, Mayer-Basel, Sarkiseff, Thomann, Vallet, etc. —

Stokes Adrian és Marianne angol festőművészek (1910).

Angol művésznők kiállitása (Women's International Art Club. 1911).

amelyekkel a Magyar Állam reprezentativ formában mutatta be a külföldön a magyar képző- és iparművészetet és amely kiállitások adminisztrálását is a Nemzeti Szalon végezte.

A rendes tavaszi, őszi és téli tárlatokon kivül a 400 kiállitás tagozódása a következő volt.

A 34 év alatt a következő **23 hazai művésztársaság szerepelt** egy vagy több kiállitással a Nemzeti Szalon termeiben :

Éremkedvelők Egyesülete (1907)

„Miénk" — Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre — (1908, 1909 és 1910).

„Kéve" művészegyesület (1909, 1911, 1913, 1917, 1918, 1920, 1922, 1923, 1925).

Magyar Képzőművésznők Egyesülete (1909—1919, 1921, 1924).

Gödöllői művésztelep (1909).

Nyolcak (1911, 1912).

Magyar Grafikusok és Akvarellisták Egyesülete (1911, 1913, 1916, 1919, 1919—1923, 1925—1928).

„Céhbeliek" — Magyar Képzőművészek Társasága — (1914, 1918, 1921,1923, 1924 és 1926).

Cennini Társaság (1921, 1923, 1926).

Balatoni Társaság (1922, 1924, 1928).

Szinyei Merse Pál Társaság (1922).

Bicskei művésztelep (1922).

Magyar Rajztanárok Egyesülete (1922).

Benczúr Társaság (1922, 1923, 1927).

Paál László Társaság (1923, 1926, 1929).

„Vita" művésztársaság (1923).

„Szövetség" (1924, 1925).

Spirituális Művészek szövetsége (1924, 1925, 1928).

„Kút"-Képzőművészek Ujtársasága (1925, 1927, 1929).

Független művészek társasága (1927).

„Ume" új művészek egyesülete (1928).

Munkácsy céh (1928).

Képzőművészek vidéki szövetsége (1928).

nem alig van olyan fiatalabb — és már névvel biró — tehetség, aki első szárnypróbálgatásainak ne a Nemzeti Szalonban keresett volna erre alkalmat.

Kiállitási helyiségeinek korlátoltsága dacára részt kért ezenkívül a Nemzeti Szalon abból a kultúrmunkából is, amely a külföld művészetének Budapesten való bemutatásával a nemzetek közötti megértést és a kulturális kapcsolatok megerősitését célozza.

A Nemzeti Szalon kapcsolta be továbbá a műszeretet ápolásába a vidék intelligens műbarát közönségét is és a Kolozsvárott az 1895. évben az országban első ízben bemutatott vidéki tárlat óta 41 városban rendezett kiállitást.

Ezek a vidéki városok a következők voltak: Arad (1899, 1902, 1903, 1904, 1905, 1909, 1910), Baja (1906, 1912, 1927), Besztercebánya (1909), Békéscsaba (1928), Debrecen (1903, 1907, 1913), Eger (1927), Eszék (1925), Fiume (1902, 1904, 1907), Győr (1907, 1911, 1926), Karczag (1909), Kassa (1902), Kecskemét (1904, 1909, 1926), Kisujszállás (1910), Kolozsvár (1895), Komárom (1911), Losonc (1908), Lugos (1907), Marosvásárhely (1908), Mármarossziget (1908, 1914), Miskolc (1899), Munkács (1904), Nagybecskerek (1904), Nagykanizsa (1906), Nagykikinda (1906), Nagykőrös (1926), Nyiregyháza (1905, 1909), Nyitra (1907), Pancsova (1910), Pápa (1926), Pécs (1901, 1925), Sopron (1903, 1928), Szabadka (1903, 1905), Szeged (1899, 1900, 1902), Szentes (1910), Székesfehérvár (1911), Szombathely (1903, 1926), Temesvár (1903, 1906, 1910), Ujvidék (1901, 1910) Ungvár (1909) Versec (1908) és Zombor (1904).

Esik tehát 34 év alatt a fővárosra: 332 és a vidékre 68 kiállitásunk.

Nincsen benne a 400 kiállitásban az a 26 tárlat,

Nemzeti Szalon
1—400. Kiállítás

Beszámoló a négyszázadik kiállitás alkalmából.

„Ha a jubilálásra megvan az akarat, nem nehéz hozzá alkalmakat keresni és talalni. Minden jubilánsnak van születési, névnapi évfordulója, minden ünnepelt járt iskolába, legalább is az elemibe. Ha pedig véletlenül az ünnepelt művész, akkor az ecset felvételétől a gyűjteményes kiállitás rendezéséig, az ünnepélyek egész skáláját ünnepelheti meg".

A mi boldogult alelnökünk, Feszty Árpád, ezekkel a szavakkal kezdett szabadkozni az ünneplés ellen, amikor a gyűjteményes kiállításának sikere alkalmából tartott banketten ugyancsak néhai Molnár Victor a kormány nevében felköszöntötte az igazi magyar történeti és zsánerfestőt, az utolsó bohémet, a „fejedelmet".

Ez a beszéd jut eszembe, amikor a mi négyszázadik kiállitásunk elérkeztével — úgy érzem — össze kell foglalnom és le kell a nyilvánosság előtt szögeznem, hogyan jutottunk el ilyen hamar a négyszázadik kiállitáshoz? — egy olyan tekintélyes számhoz, mint amelyet sem itthon, sem pedig a külföldön semmiféle művészeti társaság fel nem mutathat.

Ne tekintse tehát senkisem jubileumnak a mi négyszázas kiállitási fordulónkat, hanem csak száraz beszámolónak arról, hogy mi motiválta a különféle vezetőségeket a négyszáz kiállitás megrendezésénél és hogy miket is csináltunk 1894. december hónapjától kezdve, amikor a József-körúti Baross-kávéház fölött lévő, rosszúl világ-

gitott termekben néhai Eötvös Loránd báró — akkori kultuszminiszter — megnyitotta a Nemzeti Szalon első kiállitását.

Az azóta rendezett 399 kiállitás motivuma a vezetőségeknek az a felfogása volt, hogy művészeti irányok és felfogásokra való tekintet nélkül alkalmat adjon minden, a kapunál jelentkezőnek és hogy mindenkit szóhoz juttasson, ahol csak nyomát is látja az arra hivatottságnak.

Ez a programm adott alkalmat Rippl-Rónai Józsefnek 1898-ban, hogy hazájában is bemutatkozhasson, azok után, hogy Párisban és a külföldön már régen nagy neve volt és igy az akkori Nemzeti Szalonnak a régi Hatvani- és Ujvilág-utcák sarkán lévő bérház félemeletén lévő szerény termeiben ismerte meg a magyar műértő közönség az ő világra szóló művészeti kultúráját.

Szinyei Merse Pál — húsz esztendős visszavonultsága után — még Ernst alatt, a Cziráky-palotabeli Nemzeti Szalonban ragyogtatta meg csodás művészetét és a forradalmároknak bélyegzett Nagybányaiak is csak a Nemzeti Szalonban tudtak otthonra találni.

De ugorjunk egy nagyot. A „Nyolcak"-at, a ma elismert progressziv művészet magyar úttörőit megint csak a Nemzeti Szalon merte először bemutatni 1911-ben és a magyar műbarát közönség érdeklődését szolgáltuk azzal is, amikor 1913-ban az olasz futuristáknak a világot járt kollekcióját megállitottuk néhány napra, hogy Budapesten is bemutathassuk ezeket az érdekes szertelenségeket.

A Nemzeti Szalon programmjához tartozott tehát mindig a művészetben megnyilatkozó történeti állapot és evolució regisztrálása és megismertetése. Ennek eredménye az a — szerény anyagi körülmények között is — elég változatos statisztika, amely szerint nemcsak kivétel nélkül minden beérkezett magyar alkotó művész támogathatta műveivel a Nemzeti Szalon kiállításait, ha-

— **Őszi tárlat a Nemzeti Szalonban.** A *Nemzeti Szalon őszi tárlata* vasárnap délelőtt nyilik meg az Erzsébet-téri kiállitási helyiségben. A tárlaton talentumos fiatal müvészek, valamint a magyar müvészet ismert reprezentánsai állitják ki nyári termésüket. Az érdekes kiállitáson 136 müvész 250 festménynyel és szobormüvel vesz részt.

N.U. 932. IX. 3

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

A. N. Szal. évadzáró kiáll. - a jun. 19.-én nyílik meg. A legfrissebb művészeti törekvéseknek felvonulása lesz.

— **A Nemzeti Szalon évadzáró kiállítása.** A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata junius 19-én nyilik meg. A tárlatra szánt műveket junius 10-én és 11-én kell beküldeni. A tavaszi kiállitás felvonulása lesz a legfrissebb művészeti törekvéseknek. Ugyanis a jövő évi Modern Amerikai Művészeti Kiállitás delegátusai a kiállitás tartama alatt jönnek Budapestre, hogy megtekintsék a kiállitások aktuális anyagát, a muzeumokat, különféle magángyüjteményeket. A tavaszi kiállitás bezárása után julius 4-én megkezdődik a szalon nyári szünete.

P. H. 932. VI/5

P. H. 932. VI. 5.

— **A Nemzeti Szalon évadzáró kiállítása.** A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata junius 19-én nyilik meg. A tárlatra szánt műveket junius 10-én és 11-én kell beküldeni. A tavaszi kiállitás felvonulása lesz a legfrissebb művészeti törekvéseknek. Ugyanis a jövő évi Modern Amerikai Művészeti Kiállitás delegátusai a kiállitás tartama alatt jönnek Budapestre, hogy megtekintsék a kiállitások aktuális anyagát, a muzeumokat, különféle magángyüjteményeket. A tavaszi kiállitás bezárása után julius 4-én megkezdődik a szalon nyári szünete.

P.H.932 VI/5.

P. H. 932. VI. 5.

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalon – Bp., 1944.

(Szentiványi Lajos, Breznay József, Szabó Vladimir, Magori Vargha Béla, Illés János és Tarr István)

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. I. 60-61. l.

François Gachot: Három hónap a magyar festészetből.

— **A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.** A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata vasárnap délelőtt 11 órakor nyilik meg az Erzsébet-téri kiállitási palotában.

P. H. 932. VI. 17.

Nemzeti Szalon kiállítása
1935 ben

Nemzeti Szalon Művészeti Egyenület.

1. A LXXXII. csoportkiállítás katalogusa. 1934. dec. 22-től 1935. jan. 2-ig. 8-r., 14 sztln l.
2. A Nemzeti Szalon Művészeti Egyenület 40 éves fennállása alkalmából rendezett jubiláris kiállításának katalogusa. A kiállítást rendezte dr. Balás-Piri László. 1935 jan. 5-től febr. 6-ig. 8-r., 16 sztln l.
3. Istókovits Kálmán festőművész gyűjt. kiállításának katalogusa. 1935 febr. 9-25.-ig. 8-r., 16 sztln l.

4. Petri Lajos szobrászművész 25 évi munkásságának újabb kiállítása. Katalogus. 1935 márc. 7–25-ig. 8-r., 16 sztln l.

5. A Munkácsy Céh VIII. reprezentativ kiállításának katalogusa. 1935 márc. 30-tól ápr. 14-ig. 8-r., 32 sztln l.

6. 8 festő és 8 szobrász kiállításának katalogusa. 1935 ápr. 20-tól máj. 5. 8-r. 16 sztln l.

7. X-ik tavaszi szalon. 1935 máj. 8-tól máj. 19-ig. 8-r., 24 sztln l.

8. Négy erdélyi művész kiállításának katalogusa. 1935 máj. 22-től jun. 2-ig. (Illyefalvi Lőte Éva, Teleki Bella, Teleki Ralph, Varga Vándor.) 8-r., 16 sztln l.

9. Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete. 1935 jun. 7-től 24-ig. 8-r., 24 sztln l.

10. Baja város kiállításának katalogusa. 1935 aug. 17 - szept. 1. 8-r., 12 sztln l.

11. Baja város. Dr Puskás Dezső polgármester-helyettes bevezetőjével. 8-r., 1 l, 20 sztln képes t.

12. Farkasházy Miklós, Kemény László, Tsóór Ákos festőművészek, Donner Gertrud Mária szobrászművész és a Donner-Farkasházy: „Fadofit" színes vonalreliefek kiállításának katalogusa. 1935 szept. 14-től 30-ig. 8-r., 16 sztln l.

13. A Magyar Arcképfestők Társasága reprezentatív arckép kiállításának katalogusa. 1935 okt. 5-től 20-ig. 8-r., 20 sztln l.

14. Rauscher György festőművész hagyatéki és Ungvári Lajos grafikusművész bemutatkozó kiállításának katalogusa. 1935 okt. 26-tól nov. 10-ig. 8-r., 16 sztln l.

15. Osztrák reprezentatív képzőművészeti kiállítás katalogusa. 1935 nov. 14-től dec. 1-ig. 8-r., 28 sztln l.

16. Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete XX. jubileumi kiállításának katalogusa. 1935 dec. 20-tól 1936 jan. 6-ig. 8-r., 20 sztln l.

ARANY JÁNOS LEVELEZÉSE SZINYEI MERSE FÉLIXNÉVEL. (Vége.)

Arany sárosmegyei útjától Szinyeiné irodalmi eredményt is várt. Sáros vármegye festői vidékeiről, a hozzájuk füződő mondákról, s a földjén lefolyt történeti eseményekről joggal föltehette, hogy az eposz mesterének figyelmét, képzeletét megragadják. Tompa is, Petőfi is jártak Sárosban, de amazt a lipóczi völgy mondái, emezt Eperjes környéke bájolták el. Bánk bán egykori földje, a Szinyeköz még mindig várja költőjét. Úgy látszik, Pesten is igyekeztek Aranyt rábirni, hogy a meghivást elfogadja, de hasztalan. Napok, hetek múltak, de Pest felől se levél, se vendég nem érkezett. Utoljára Szinyeiné Ballagival szóbeli üdvözletet küldött Aranynak, a ki erre a következő levelet irta Jernyére:

Igen tisztelt Nagyságos Asszony! Szünidei kirándulásom után csak most vehetek magamnak időt, hogy becses soraiban tanusitott kiváló figyelmeért köszönetet mondjak. Egy árva kis leányt látogatni valék, a ki nekem fájdalmas örömem — unokám Szalontán. Ezért nem gondolhattam arra, hogy kedves meghivását a felföld regényes vidékeire, s még inkább szives magyar vendégszeretetét igénybe vegyem. Nem is tudom, merjek-e ezentúlra hasonló igéretet tenni; ritkán mozdúlok lakóhelyemről, s ezután még gyérebben fogok, azt hiszem.

Ha összegyüjtött költeményeim szerencsések voltak Nagyságod tetszését némi részben megnyerni: ezt azon ritkább örömeim közé számítom, milyenekkel csak néha találkoztam irói pályámon. Dicséret, magasztalás volt elég, több is a kellőnél; de azok nagy részét felkapott, más után mondott, divatos rajongásnak tapasztalám s nem egy esetben a dicsőített tárgy ismerete nélkül valónak. Annál őszintébb örömet kell érzenem a valódi elismerés olykori nyilatkozataira.

Egyébiránt e költemények összegére nézve nem ringatózom csalódásban. Végig tekintve a hat kötetet, kevés azokban, a mi kivált női magasztos szívre, hazafiúi érzelmek és ábrándok gerjesztésére közvetlenül hasson, vagy a nyelv zengzetes formáiban életbölcseségi maximákkal gazdagítsa nemzetünket. Alig van költő, kinek műveiből kevesebb szebb helyet, sorokat, mondatot lehetne kiirni. Talán hiba, de én e hibát előttem fontosabb célokból, s öntudatosan követtem el. Megbüntet-e vagy jutalmaz érte a jövő — és általában lesz-e jövő?

Bocsánat, ha e téren tovább nem akarván tévedni, bezárom levelemet. Fogadja Nagyságod őszinte köszönetem' szives soraiért, s alázatos kézcsókom mellett mindenkori tiszteletem kifejezését, melylyel vagyok Nagyságodnak Pesten 1867 szept. 28-án lekötelezettje *Arany János* s. k.

U. I. Ballagi Mór egy nyájas szót hoza nekem Nagyságodtól: vegye azért is meleg viszontüdvözlésemet.

Ez az utolsó levél, melyet a költő Sárosba küldött. A hatvanas évek vége és a hetvenesek eleje különben is olyan volt Aranyra és Szinyeinére nézve egyaránt, hogy az irodalmi érdeklődés, legalább egyelőre, háttérbe szorult. Arany betegeskedni kezdett, Szinyeinét pedig elfoglalta férjének megrendült egészségi állapota és gyermekeinek nevelése. Nyolcz gyermeke volt: hét fiú és egy leány. Közülök az egyik, Szinyei-Merse Pál, a festőművészi pályára lépett, tehát olyasmire adta magát, a mi az akkori gentrynél voltaképen csak kedvtelés-számba ment. Külföldön tanult, ott meg is szerették, de hazájában nem igen vettek róla tudomást, a minek oka talán leginkább abban volt keresendő, hogy művészi felfogásában eltért az akkor általánosan felkapott iránytól és a felé hajlott, a mit most plein-air-festésnek nevezünk. A szerető anyának éber szeme észrevette, hogy fiát idegenben inkább méltányolják, mint itthon, és bizonyára fiának tudtán kivül Arany Jánoshoz fordult a következő sorokkal:

Mélyen tisztelt Honfiu! Érántam való megbecsülhetetlen figyelme és jósága feljogosít e néhány sorral drága idejét igénybe venni és egy szerény kérést, mely a honleány és egyszersmind magyar anyáé is, ide zárni. Számos fiaim egyike a festői pályára lépvén, 3 év óta a müncheni akadémia tanulója: Szinyei Pál; — legelőször a Honvéd-album mutatta be szerény rajzát — újév óta pedig egy nagyobb olajfestménye van kiállítva, *Pán és nimfát* ábrázolva, a képzőművészet tárlatában. Szabadjon tehát Kegyed nagyrabecsült figyelmét e mű megtekintésére felkérnem, mely talán szebb reményekre is feljogosítand, miután *még Bécsben is* az őszi kiállításnál némi érdeket ébresztett, holott azok nem szokták a szegény magyar embert elkényeztetni. Szeretném, ha édes hazámban is egy kevés érdeket ébresztene fiam műve, mely serkentendi még serényebben tanulni, hogy utolsó sorban ne álljon a haza napszámosai között.

Az Isten áldását kérvén Kegyed és kedves családjának, maradok háladatos szivű határtalan tisztelője *Szinyei Valéria*. Jernyén, 1869 febr. 5-én.

Kétségtelen, hogy a költő ezen levél vétele után tudomást vett az illető festményről, hacsak betegsége vissza nem tartotta. Bármint legyen is a dolog és bármint viselkedett is a beteg költő a levélben kifejezett óhajtással szemben, tény, hogy az a tiszteletből és rokonszenvből szövődött ideális kapocs, mely közötte és Szinyeiné közt addig fennállott, továbbra is megmaradt. Arany betegsége és Szinyeiné családi körülményei természetes magyarázatát adják annak, hogy ezentúl még ritkább a levélváltás, de azért a távolból való érdeklődés megmarad. Szinyeiné férje, ki 1869-ben megrendült egészségi állapota következtében az alispánságról leköszönt volt, 1871-ben annyira visszanyerte erejét, hogy elfogadhatta a főispáni széket. Ugyanekkor Arany egészségi állapota is jobbra fordult, de már megelőzőleg is pártfogása alá vett egy fiatal embert, a ki a Szinyei családnál régebben mint nevelő működött. Ezért mond köszönetet Szinyei Valéria a következő sorokkal, melyekben egyúttal ifjúkori ismerőse, báró Eötvös József emlékének is áldozik:

Jernye, 1871 márcz. 15.

Nagyérdemű Honfiú! Valóban már a háladatlanság vádja alá eshetném, hogy oly sokára halasztottam hálás köszönetemnek kifejezést adni Mátray Gyula eránt tanusított kegyéért, ha nem mentene az, hogy harmadfél hó óta egy szerencsétlen baleset következtében kórágyhoz voltam szegezve sérült lábaimmal, s az alatt szegény férjem is veszélyes betegségben sínlődött, engem s gyermekeimet rettegéssel töltvén el épen akkor, midőn hazánkat is azon rettenetes csapás érte a nagy, halhatatlan Eötvös halála által. Minden magánügy eltörpül és háttérbe szorúl ilyenkor; mert nagy, kimondhatatlan fájdalom fogja el a szivet a Haza e nehezen pótolható vesztesége miatt.

Hány század viharzik el ismét szent hazánk felett, mig fényes nap derül fel sötét egére?! Ki hitte volna, hogy a kora halál elrabolja tőlünk azt, ki *kétszerte* kedves volt nekünk: mert a Gondviselés életben tartá meg akkor, midőn áldáz dühhel rohant a szabadság buzgó védőire a vihar. Mély bánattal telt csüggedt szivelnknek adjon erőt az Ég! Áldás emlékére! Mondhatom, igen fáj a szivem, hogy nem róhattam le azt, mi egyike a legboldogítóbb érzelmeknek, miket isteni kéz nyújt a szegény halandónak. Fogadja tehát nagyérdemű Honfiú, meleg hálámat azon jótéteményért, melylyel kegyes közbenjárása által ama szegény, de becsületes ifjú jövőjét megalapítá. Nemes gondolkozása, szorgalmas törekvése ki fogják érdemelni, hogy a benne összpontosult bizodalom s választás nem vesztegettetett méltatlanra és én jóakaró tanácsommal feladatára buzdítani erkölcsi kötelességeim közé sorolandom.

Azon édes reményben ringatván magamat, hogy drága egészsége jó állapotnak örvend, melyet hőn kivánok is, és e mellett nagybecsű rokonszenvébe ajánlott, legmelegebb honleányi üdvözletem mellett vagyok Nagyérdemű Honfiúnak mély tisztelője *Szinyei Valéria*.

E sorokkal ér véget a levelezés: szép akkorddal, melyben egy közös jótétemény emléke egyszerre csendül meg egy jeles költő s egy nemes hölgy szivében. Aranynak lassú haldoklása sajátságos véletlen folytán ismét összeesik nagy tisztelőjének utolsó életéveivel. Szinyeiné, miután férjét 1875-ben elvesztette volt, 1879-ig két legkisebb fiának, Bélának és Istvánnak neveltetése végett még Eperjesen lakott, azután zemplénmegyei birtokára költözött, a Felső-Szitnyicze melletti Virányos pusztára, hol nyaralója volt. Ott élt visszavonultan egészen 1882-ben bekövetkezett haláláig. Október 24-én temették el Arany Jánost az akadémia csarnokából, egy nappal később pedig egy nemes női lélek röppent utána; ugyanaz, mely e földön Szinyei Merse Félixnében lakott.

Latkóczy Mihály.

«A NEMZETI SALON.»

I.

A «Nemzeti Salon» legutóbbi közgyülése a közgyülések rendszeres menetétől egészen elütött. A klub és társas életnek ezek az évi beszámolói szokásos formaságoknál nem egyebek. Felolvassák a számra rendszerint alig határozatképes gyülekezet előtt az évi jelentéseket, unalmas egyhangúsággal szó nélkül tudomásul veszi azokat a gyülés és egyebekben marad minden a réginél. A «Nemzeti Salon»-nál ezúttal semmi se maradt a réginél. Az egész igazgatóság visszalépett és új embereknek adott helyet.

Nem lehet elismerés nélkül venni ezt a tényt és erősen érdemszámba megy, hogy kizárólag az ügyszeretettől indíttatva könnyítik meg a kibontakozást. Tévedés azt hinni, hogy ők csakis a kivülről jövő nyomásnak engedve cselekedtek. A ki a «Nemzeti Salon» beléletét közvetlen szemlélet alapján ismeri, az tanuságot tehet arról, hogy a most visszavonúlt vezetők egy év óta hányják-vetik a kérdést, mikép lehetne — esetleg a félreállást is számításba véve — a rendes kerékvágásba terelni a «Salon»-nak abból kizökkent ügyét.

Hát azon nem segíthetett más, mint a félreállás. Még erős akarattal is nehéz szabadulni abból az eszmekörből, a melybe beleéltük magunkat, mert az akaratot nyügözi az adott helyzet is. A mi pedig ezt a helyzetet illeti, az élet sorával nem számolva ítélnek azok, a kik azt hiszik, hogy kizárólag a vezetők kezében volt a helyzet megteremtése is. Nem egészen; mert különbséget kell tenni az úttörők és azok munkássága között, a kik már valami összehozott alappal indúlnak az útra. Ezek kezökben tarthatják az adott tényleges helyzetet. Az úttörők kezében az *eszmén* kivül nincsen semmi tényleges; s míg ők úgyszólva sötétben tapogatóznak, addig az utódok részére már ott van az a világosság, a mely ebből a sötétségből kibontakozott. Megtarthatják, a mi jónak bizonyúlt és kilökhetik a czélra nem vivőt.

Hogy keletkezett a *Nemzeti Salon?* Ugy, mint minden reform-intézmény. Valami nyugtalanság-féle veszi be magát az érdeklettek lelkületébe, a mi azon fatalisztikus hitágazat ellen irányul, hogy «minden úgy van jól, a mint van, s hogy minden úgy történik, a mint történnie kell». Később ehhez az elégületlenségi hajlamhoz a változtatás szükségének érzete járul, s annak nyomán kitör az előretörés vágya és sorsunk javításának velünk született érzete.

Igy jött össze négy év előtt a művészek egy csoportjának kezdeményezésére az Akadémia palotájának egy földszinti helyiségében az az értekezlet, a mely a fölött váltott eszmecserét, hogy mikép lehetne a nagy közönségnek a művészet iránt való érdeklődését oda fejleszteni, hogy az necsak az egyes időszaki kiállítások megnézésére szorítkozzék, hanem hogy a képvásárlást is szükségletei közé sorozza. Szóba került, hogy a «Képzőművészeti Társulat»-nak a magasabb becsvágy kielégítését szolgáló czélja mellett nem volna-e üdvös gondos-

kodni egy olyan intézményről, a mely állandó kapocsban tartaná a közönséget a művészettel. Hogy nevén nevezzem a dolgot: necsak termelője legyen ennek a térnek, hanem rendes fogyasztója is. Mert hát a helyzet ma is úgy áll, hogy csak rendkivüli van. Vesz Ő Felsége a király, vesz az állam, vesz egy-egy főúr és elvétve itt-ott egy-egy főpap is. Annak az értekezletnek egyik főczélja az volt, hogy nyerjük meg a művészetnek — egymás kölcsönös javára — a társadalomnak azt a rétegét, a mely értéktelen, ízlést rontó olaj- és fénynyomatokkal elégiti ki kedélyi szükségletét.

Olcsó ár, könnyű fizetési módszer és *állandó kiállítás* kinálkoztak a czél kivitelére eszközül; és fölmerült a társas-egyleti élet eszméje is mint művészt és közönséget egymáshoz közelebb vivő kapocs. A társadalom igénybe vétele feltétlen szükségnek mutatkozott, mert a dolog megindítására a jó szándékon kivül egyéb erővel nem rendelkeztek a kezdeményezők.

összegezhető, hogy míg a tagok száma reményen fölül folyton szaporodott, addig a művészek húzódozni kezdettek a Salontól, s a kiállítások látogatottsága is csappanó jelleget öltött.

Már akkoriban komoly aggály hangzott arra nézve, hogy az egyesület főczélját háttérbe szorítja a «társas szórakozás», a melyet tulajdonkép eszköznek tekintettek a tervezők; de nem lehetett egészen figyelmen kivül hagyni az intézők ama védekezését, hogy a Salonnak első sorban anyagi megerősödésre van szüksége, hogy aztán a művészet szolgálatában annál sikeresebben fölléphessen, egy megfelelőbb és forgalmi vonalba eső helyiséggel.

Jött a milleniumi kiállítás, a melyet minden vállalat aranybányának tekintett. Igy a Salon is. Kivett egy nagy helyiséget, a hol azonban már első pillanatra nyilvánvalóan előtérbe lépett a *kettős czél: — képkiállítás és klub*. Erőteljesebb jelleggel a klub, semmint a művészet. A művészet a kisebb helyiségekbe szorult. A József-

ször, hogy mikép hat lelkületére a maga összhangzatában az a kép.

A kedély, ész és sziv táplálékának micsoda gazdag tárháza egy ilyen, társalgásra, olvasásra berendezett helyiség, a melyben kép, szobor és művészi dísz beszél a falakról. Ilyennek igérkezett a «Salon» az ő első szerény otthonával; csakhogy e reményeket erősen megviselte az idő előtti terjeszkedési-vágy s annak nyomán az a helycsere, a mely két külön álló intézményt csinált a Salonból. Klubot és képkiállítást, és pedig oly módon, hogy ugyancsak megbillent a művészet hátrányára a mérleg. A Salont innentúl kizárólag «szórakozó társaság»-nak ismerte nemcsak a közönség, hanem úgyszólva még a klubtag is, mert az úgynevezett művészesték helyiségének falai csupaszon maradtak a dísztől.

Sajátságos egy intézmény volt abban az időben ez a Nemzeti Salon. A klubjától egy folyosó által teljesen elválasztott képkiállításba csak

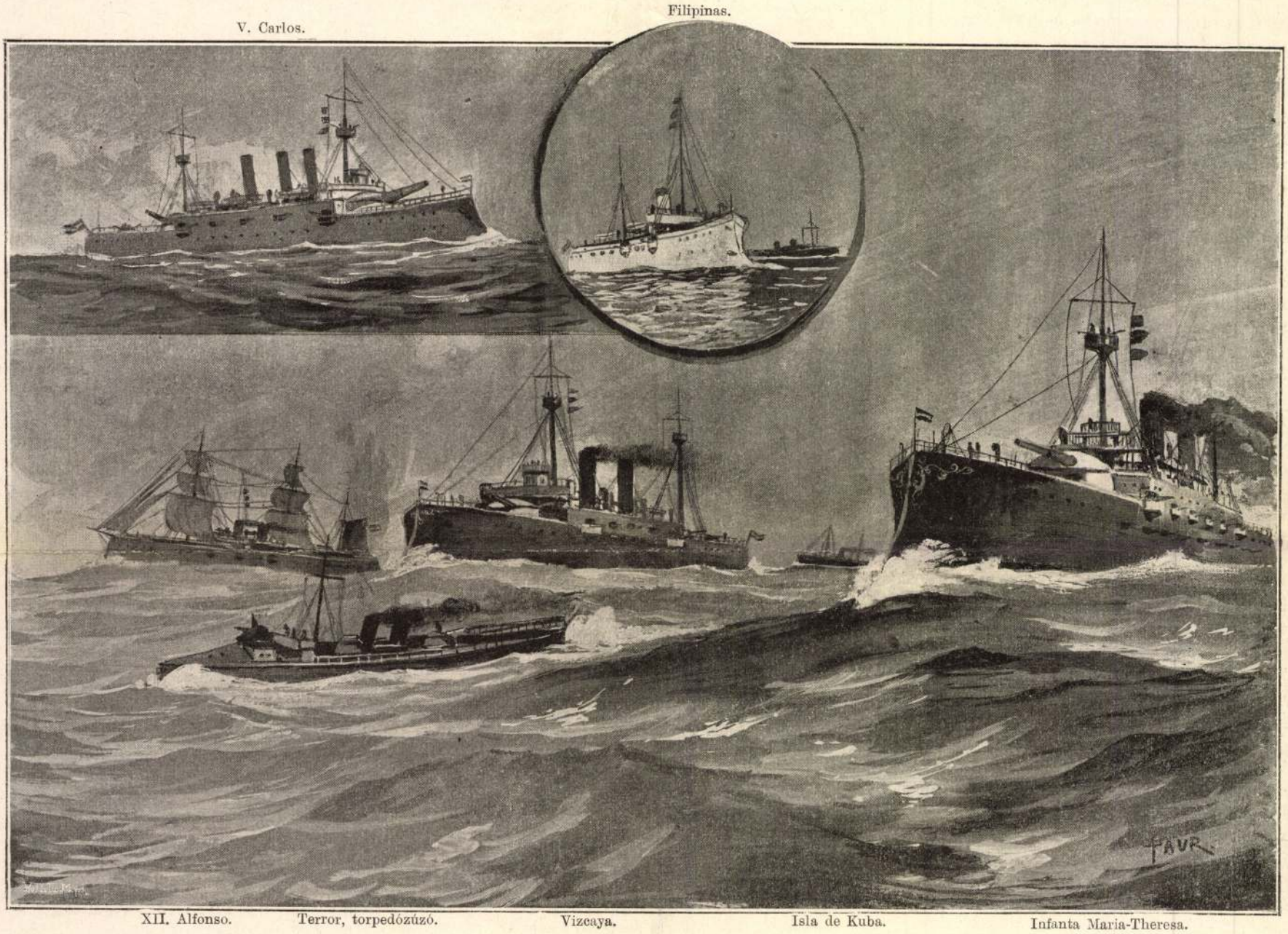

SPANYOLORSZÁG HADIHAJÓI. — Paur Géza rajza.

Megindúlt a tag-gyüjtés és rövid egy-két hónap alatt pár száz aláiró lett az eredmény. A kezdet biztatott és annak nyomán egy szerény helyiséggel a József-körúton megalakult a «Nemzeti Salon».

Mi volt az első teendő? Az, hogy érdeklődőket kellett magához édesgetnie. De az nem volt könnyű dolog. Rajongó idealismusból ma senki se könnyit a zsebén, még ha a művészet kinálkozik is rajongása tárgyaúl. Egyenértékű ellenszolgáltatás nélkül ilyesmit kivánni se lehet és pedig annyival kevésbbé, mivel az érdeklődők zöme azokból kerül ki, a kiknek erősen számolniok kell a budgetökkel.

Az egyesület egyelőre nem nyújthatott egyebet, mint hogy kiállításaira szabad ajtót nyitott a tagjainak és vonzerőül művészestéket rendezett. A kiállítások iránt eleinte elég bizalom nyilvánúlt. A reményekre jogosító fiatalok között ott volt művével a java-művész is és kezdetnek a látogatottság ellen se lehetett kifogás. A mi pedig az úgynevezett művész-estéket illeti, azokra nézve csakhamar szűknek bizonyúlt a helyiség. Az első két év eredménye abban

körúton is tudtuk azt, hogy tagjaink rohamos szaporodásának nyitja nem a kép, hanem a szombat esti meghonosított szórakozás; csakhogy a külvilág előtt maga az a helyiség erősen kidomborította a «Salon» művészi főczéljának jellegét. Nem volt ott külön klub. Minden szobájának falát — még az étkező helyiségét sem véve ki — kép diszitette. És volt ebben valami vonzó; volt ebben a társas körök kényelmét messze túlhaladó szellemi érték.

Egy képkiállítás, a hol mint akár egy klubban, hirlapok is feküsznek az asztalon s a hol ember nélkül is eltársaloghat az ember. Körülnézelődve a falakon, gondolat gondolatra kel. Egyik zugból a lelkiismeret szava szól ránk, a másik emlékeket éleszt; a harmadik a fáradt homlokra derűt csal, a negyedik nemesit s van — természetesen — olyan is, a melyik szertelenségével visszatetszőn összerezzenti a belsőt és bonczoló hajlamokra visz. Nem a szakértő munkáját értem, a ki mindenek fölött a részletek kidolgozottságát veszi czélba, hanem azon egyszerű emberét, a ki nem az agyának, hanem a szivének itéletével azt a kérdést veti föl legelőszórványosan tévedt be egy-egy látogató; a klub nappal teljesen üres volt és csakis esténkint akadt egy-egy vacsorára jövő; a művészvilág elidegenedett az intézménytől; és tagjai mégis mindig szaporodtak. Minden kétségen felül nyilvánvaló lett, hogy itt nem a művészet adja az érdeklődésre a rúgót, hanem hogy a szombat-est a vonzerő.

Sokat hányta-vetette az igazgatóság azt a kérdést, hogy mikép lehetne helyreütni a megingott egyensulyt, hogy mikép lehetne a most már a Nemzeti Salon czéljaként szereplő *estékre* nézve azt a felfogást meggyökeresíteni, hogy azok tulajdonkép csak eszközök s hogy a főczél a művészet: de hát nagyon nehéz volt abból az eszmekörből kiszabadulni, a melybe beleélték magukat s a melybe bele is vitte őket az egyik oldalon elért és nem kicsinyelhető siker. Értem a tagok szaporodását; a melynek értékét azonban csökkentette az a körülmény, hogy a művészek zöme úgyszólva elfordult a Salontól.

Művészek nélkül a Salon meg nem élhet. A Salonnak csak azon egyetlen esetben van

NEMZETI SZALÓN, művészeti egyesület Budapesten, alakult 1894-ben Andrássy Gyula gróf elnöklésével. Célja kiállítások rendezésével népszerűsíteni a művészetet. E célból kiállítási helyiséget épített az Erzsébet-téren. Vidéki kiállításokat is rendezett. — Irodalom: *Déry* B.: A Nemzeti Szalón Almanachja. Budapest, 1912.

E. G. II 188 l

T. 4779.

ic lóháton ülve és a háttér felé
Hátul jobbra Mosony látszik, a
romolnak. Felirata fölül középütt:

Bulletin.

. v. J. Höfelich, Stadt, Bazar No
vorbehalten.
18. December wurde Wieselburg
iff-brücke abgefahren worden war.

r. a vk. 24.6 : 34 cm.

Nemzeti Szalon, művészeti egyesület, 1894. alakult Budapesten, hol három évtiredet meghaladó működése alatt 300-nál több kiállítást rendezett. 1910 óta saját kiállítási helyisége van a bpesti Erzsébetben.

Művészeti lexikon 550.

(15)

A Nemzeti Szalon

SZABADISKOLÁJA.

Fej és akt rajzolás és festés.

Tájfestés a szabadban.

Óradij 15000 K. Beiratási dij 50000 K.

Óradij-jegy sorozat elővételnél (legalább 10 jegy) beiratási dij nincs.

Felvételre jelentkezés a délelőtti órákban az irodában.

A virág diszitést Gubicza Dezső
műkertész végezte.

Hotel Quarnero, Hotel Regina,
Villa Amalia, Grandhotel Laurana.

Pensio árak 60 lirától feljebb.

Felvilágositások Budapesten:
V., Arany János ucca 6. Telefon: 3-01.

Hammersberg Jenőt állitotta a kir. Kuria birái közűl ezen kiváló polczra.

Hammersberg Jenő Kassán, 1845 márczius 14-én született, a hol atyja tekintélyes ügyvéd és földbirtokos volt. A régi nemes család a XVIII. század közepén vallási üldözések elől menekült Sziléziából magyar földre s a Szepességen a protestáns egyház egyik erős oszlopává lett. Utóbb teljesen megmagyarosodott.

Hammersberg Jenő középiskolai és jogakadémiai tanulmányait is Kassán végezte s azután az akkori pesti kir. itélőtáblán kezdett joggyakorlatot. Itt találta őt az 1865. év végén megnyilt országgyűlés, a mikor is Kassa város országgyűlési képviselője, báró Luzsénszky Pál mellett volt «kis-követ». 1867-ben a köz- és váltóügyvédi vizsgálatot letévén, Abaújmegye aljegyzőjévé, majd alügyészévé, 1868-ban pedig törvényszéki birájává lett. Az 1872. évi birósági szervezéskor a kassai kir. törvényszék birái sorába lépett, nem sokára pedig Abaúj-Tornamegye szini kerülete képviselőnek küldte föl az 1872—1875. évi országgyülésre. Itt a Tisza és Ghyczy vezérsége alatt álló balközépnek volt egyik tehetséges tagja; aztán a fuzió alkalmával ő is belépett az új szabadelvű pártba. Az 1875—1878. évi országgyülésen az iglói kerületet képviselte. 1877-ben, a vám- és kereskedelmi szövetség tárgyalásakor a szabadelvű pártból kilépett, párton kivüli állást foglalt el s megbizása leteltével a politikai küzdelmektől visszavonúlt a magánéletbe. Tehetségét és becsvágyát, azonban ez a korai nyugalom ki nem elégitette; 1883 elején pótbirói állást fogadott el a budapesti kir. táblánál; majd 1883-tól 1891-ig a sátorallyai kir. törvényszék elnöke lett. Ebből az állásából hivták meg a kir. Kuria polgári osztályához 1891-ben s onnan 1896-ban Kozma Sándor kir. főügyész helyére.

Hammersberg mint civil jogász nagy tekintélyben állott, a közpályán tett szolgálatai azonban látkörét nagyobb területre is kiszélesitették s innen van, hogy minden várakozást meghaladó mértékben töltötte be a Kozma Sándor visszavonúlása, majd halála által hagyott hézagot. Átvette a kir. ügyészi kar alapitójától annak emelkedett, humánus szellemét, de azt a függetlenségi érzést is, a mi ezen kiváló állásnak kezdettől fogva egyik legszebb dísze volt s egyszersmind kútfeje az ügyészi kar tekintélyének. Hammersberg nehéz és a dolog természete szerint kevéssé népszerű állásában a közbecsülésen kivűl a népszerűséget is biztosítani tudta magának. *K. G.*

ALKONYODÁS.

Múlnak az évek, szállnak, szállnak
Mint a felhő fenn az égen,
Rózsás hajnalból egyszerre
Esthomály lesz észrevétlen.

Nőnek az árnyak napról napra,
Megfakul a nap sugára,
És becsukja bűvös kelyhét
A szerelem szép virága.

Esteli pára szürke könnyje
Hull a messze szemhatárra,
S múlttá válik életünknek
Tarka napsugáros álma.

Szárnyaszegetten elpihennek
Benn' a dúló szenvedélyek
És a szívben csak a múltnak
Halvány őrtüzei égnek.

Eljön a szellő lágy fuvalma
S őket is kioltogatja,
Éjsötét palástot ölt az
Égnek néma boltozatja.

Csöndes az éjjel, minden alszik
Önfeledten szenderegve
S pillantásunk félálomban
Rámered egy kis keresztre.

Ott van a czélpont, ott ér véget
Életünknek bús tréfája,
Onnan túlról áthallatszik
Angyalszárnyak csattogása.

Múlnak az évek, nőnek az árnyak,
Esthomály lesz észrevétlen,
S ködbe foszló lelkünk némán
Álmodik a csöndességben.

Ambrozovics Dezső.

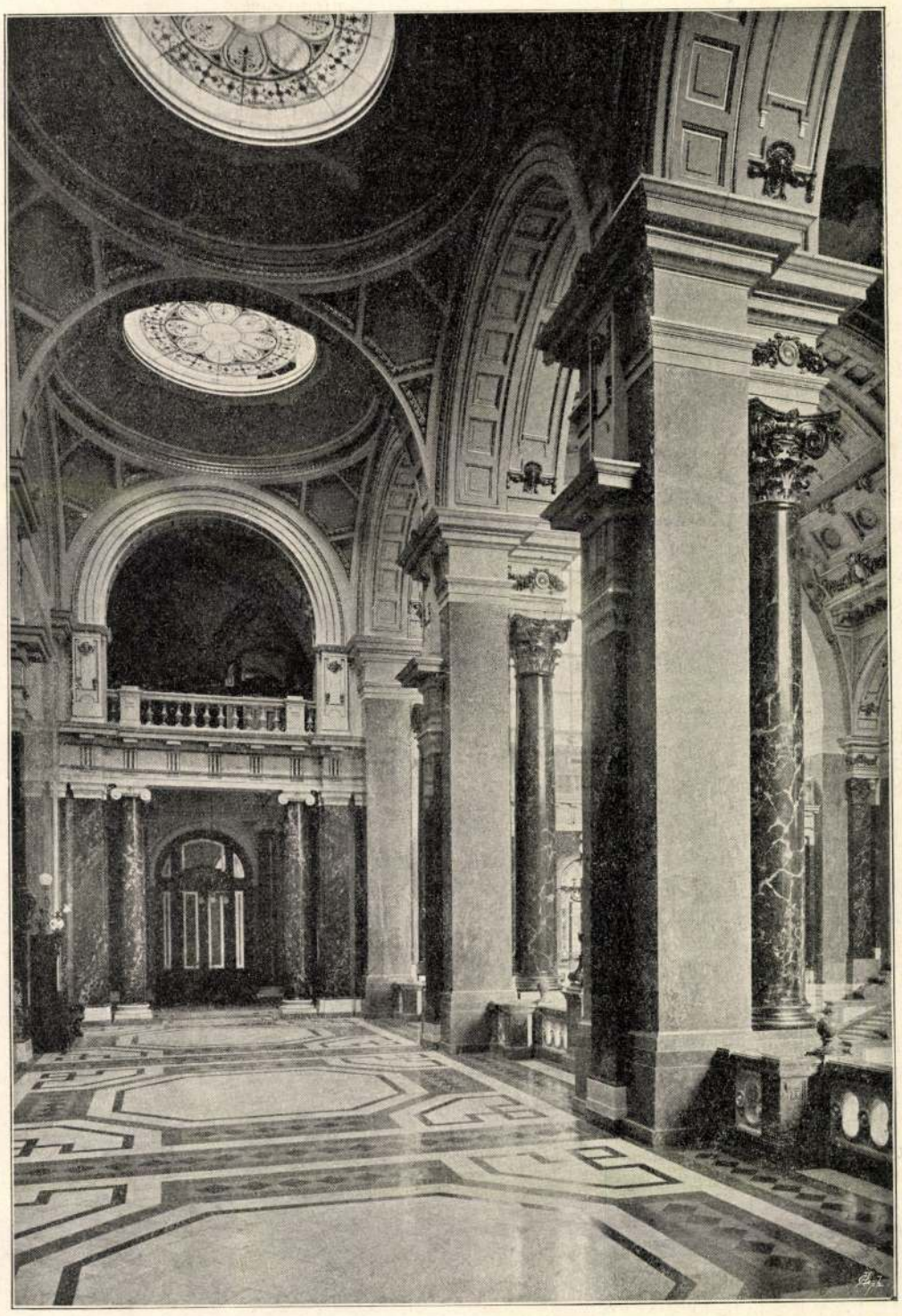

AZ ELSŐ EMELETI FOLYOSÓ.

A BUDAPESTI IGAZSÁGÜGYI PALOTA.

A NEMZETI SALON ÉS A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT MŰCSARNOKA.

II.

Szükséges-e a Képzőművészeti Társulat Műcsarnoka mellett a «Salon»? Feltétlenül szükséges és pedig a végre, hogy azt, a mit a művészet érdekében az anya-intézet hagyományainál fogva meg nem tehet, tegye meg mint kiegészítő intézmény: a «Salon». Legyen a Képzőművészeti Társulat palotája a *becsvágy* csarnoka, a «Salon» pedig adja meg a *mindennapit*. A Műcsarnok nem adja meg azt, mert annak, csak rendkivűli vevő közönsége van; a művészet mai termelésének azonban *rendes* vevőközönségre van szüksége. A Salonnak ezt kell megteremtenie; mert a Műcsarnok nem teremtheti meg.

Nem szemrehányáskép mondom ezt. A Képzőművészeti Társulatot a legnagyobb elismerés illeti. Minden intézménynek megvan a maga feladata, s ha annak szolgálatában kifejti legjobb erejét, nem eshetik terhére, hogy egy másik feladatot egy ugyanazon időben nem tudott érvényesiteni. Beleszól abba a dolgok egymásutánjának a rendje és beleszóltak nálunk különösen az idők.

Az 1867-et megelőző időkről nem beszélhetek, de már az alkotmányos időszakról közvetlen tapasztalatom van. Ugy szólva bölcsőjénél láttam azt a munkát, a melyből harmincz év alatt kifejlett az a magyar művészet, a melyet állami életünk ezer éves fordulójának ünneplésekor a műcsarnokban bemutattunk. Harmincz év előtt magyar művészetnek nyoma sem volt, csak itt-ott szétszórtan élt a világban egy-egy művész hazánkfia a nélkül, hogy elismerték volna magyarnak. Hogy magyar művészet van: abban a Képzőművészeti Társulatot nagy érdem illeti.

Mint pályakezdő, huszonhét évvel ezelőtt a kultuszminiszterium azon ügyosztályába kerültem, a melyben a művészetet is tárgyalták. Élénken emlékezem arra a földszinten levő boltives udvari helyiségre, a hol egy-egy ösztöndíjért folyamodó művészlélek beküldött munkáiból nyertem első impressióimat. Ez azonban mellékes dolog. Emlékezésemnek más jellemző följegyezni valója van. Az, hogy abban az ügyosztályban fődologként a közalapitványi javak millióinak jogi és gazdasági ügyeit intézték; és hogy a vakok, siketek és némák szerencsétlen sorsával együttesen tárgyaltatott mellékesen a

művészet. Ilyen bölcsőből került ki a mai eredmény.

Állami önálló háztartásunk első berendezkedésének nehéz időszaka járta; szenvedélyesen csapkodott a közjogi harcz; az osztrák sajtó a barbarismus és henyeség melegágyának kürtölte kifelé talajunkat, nekünk meg a helyett, hogy a kulturális térre vethettük volna minden erőnket, azt kellett bizonygatni Bécs felé, hogy őszinte kiegyezők vagyunk. Ilyen viszonyok közt a művészet megteremtése csak messze álomkép gyanánt tünt föl annyival inkább, mivel a dolgok egymásutánjának rendje szerint a kultura kopáran átvett terén először is az ABC-re kellett a népet megtanítani. Később javult a helyzet, s a közjogi harcz elsimultával beállott kormányzati állandóság megadta Trefort Ágostonnak tizenhat éves miniszterkedése alatt azt az áldásos lehetőséget, hogy közművelődési intézmények egész sorozatával megvesse annak az alapját, a melyen ma bizton haladhatunk. De nem adta meg neki a rendelkezésére állott csekély anyagi erő azt a lehetőséget is, hogy a művészetet, lelke vágyának megfelelően, a maga fontosságához mérten istápolhassa. Ő csakis egy részlet-munkát végezhetett, de ebben a munkájában jelentékeny segédtársa volt a Képzőművészeti Társulat.

Mit tehetett a miniszter az ő korlátolt budgetével? Kiküldött egy-egy becsvágyó ifjut a külföldre tanulni; a gomba módra növő többi meg itthon maradt. Ezeknek a Képzőművészeti Társulat adta meg kiállításaival a módot arra, hogy külföldi kitünőségek és vezérszellemek műveiből fordíthassanak javukra egyet-mást. De szolgált a külföldi művekkel egy másik úttörő szempontot is a Társulat. Neki *képnézőt* is kellett teremtenie. Huszonöt évvel ezelőtt csak nehány álmodozó lézengett a képek közt Budapesten. Magyar művészet nem volt. Elvétve a többi között volt egy-egy magyar művész képe is. A külföld művészetével kellett a Társulatnak a közönséget a kiállításokba édesgetni s ez sikerült is neki. Megteremtette a kép iránt érdeklődők egy meglehetős számát; megteremtette a *képnézőt*; de nem egyuttal a *képvevőt* is. Ennek azonban nem ő az oka; ennek az oka a viszonyokban keresendő.

A kiegyezési korszak kezdetén nemcsak a még ma is fényűzési czikknek tekintett képre nézve, hanem minden egyéb más czikkre nézve az volt a helyzet, hogy a tehetősek a külföldinek adták az előnyt. Ez a helyzet erősen belenyult az új időszak első felébe is. Az előkelőség szinezetéhez tartozott kicsinyleni az itthonit s igy aztán természetes, hogy a társadalom minden rétegében sok híve akadt ennek a divatnak. A legújabb idők előnyös javulást mutatnak e téren; de a művészetre nézve még mindig nagy küzdésben vagyunk; erre nézve még mindig nincs meg az a hit, hogy ez a magyar művészet *megvan*. Pedig megvan — csakhogy béna. De nem a termelt anyag minőségében rejlik a baja, hanem abban, hogy *nincs rendes fogyasztója*.

A minőség az idők hullámán folyton változik. A miért ma rajongunk, azt a holnap divatja lenézi s az egymást hajszoló irányzatok áramlata úgyszólva nyavalyaként kapja el az embereket; mert több a gyönge, mint az erős, és mert csak ritka kiválasztottaknak jut az önálló egyéniségnek jellege. De hát ebben is az idők járásához képest majd kedvező, majd meg szűk a termés. A fődolog az, hogy itt harmincz év alatt egy tehetséges, munkaszomjas, sokat igérő művészi kar fejlődött; a mely azonban sokkal több erővel rendelkezik, mint a mennyi az ő termelésében nyilvánul. Van abban egy még ki nem használt, *van abban egy még szunnyadó erő*, a melynek érvényre jutása azonban nem annyira magán a művészen fordul meg, mint inkább a közönségen.

A szinészt a hallgatóság lelkesíti, az írót az olvasó, a művésznek meg az ad szárnyat, ha az *otthon* falainak rendes szükségletévé tudja tenni alkotásait. A mi művészeink még csak kopogtatnak azokon a falakon. A nevesebbek egy-egy műve bejut Ő Felsége a király rendszeresen gyakorolt áldozatkészségéből a királyi palotába; a kormány a közképtárak részére vásárol a külföldi művekre is kiterjedő, korlátolt, de az előbbi időkhöz képest javult budgetje erejéig; és akad minden kiállításkor szórványosan egy-egy tehetős, előkelő műbarát; de nem vásárol a nagy közönség. Pedig rajta fordul meg a kérdés. Azt kell hát megnyerni vevőnek.

Meg kell nyerni állandó vevőnek a társadalom azon nagy rétegét, a melyik azt hiszi magáról, hogy anyagi viszonyai nem engedik meg neki azt a fényűzést, hogy eredeti festménynyel tegye melegebbé az otthonát. Az országnak azt a művelt, nagy *középosztályát* értem, a melyiknek minden kiadásával erősen számolnia kell; de a melyiknek bizonyos beosztottsággal mégis jut könyvre, szinházra, csecsebecsére, vázákra, olajnyomatokra, csinált virágdíszekre, csak magyar eredeti festményre nem. Ezzel a nagy középosztálylyal meg kell értetni, hogy ő vehet eredeti képet. Ma teljesen jogosult az a felfogása, hogy nem vehet. Megmondom miért.

A KÖZPONTI CSARNOK.

A BUDAPESTI IGAZSÁGÜGYI PALOTA.

A műcsarnok árai az ő zsebére egyenesen visszariasztók; azok őt parancsolólag a néző szerepére utalják, a melybe a kényszerhelyzetnél fogva már bele is élte magát. De nem azt akarom ezzel mondani, hogy annak a képnek a művészi becse nem felel meg a reá jegyzett 500 vagy 1000 frtnyi értéknek, hanem azt, hogy ez a középosztály a saját évi budgetje egyensulyának megzavarása nélkül arra a képre mint vevő nem szerepelhet. De hát van-e helyette más vevő? Nincs. A helyzet az, hogy a képek zöme a kiállítás bezárásakor a művész nyakán marad és aztán... aztán meglehetős potom áron a képkereskedő boltjába kerül, a hol már természetesen nincs kitett ár s a hol a vevőnek első sorban azt kell megfizetnie, hogy tetszik az a kép.

De hát leszállíthatja-e a Műcsarnokba jutó művének árát a művész? Nem. Hisz az árat tulajdonkép azon körülmény dönti el, hogy a *Műcsarnok* érdemesítette fölvételre a művét. A Műcsarnok hagyománya követeli meg a mai árakat. Az ő kiállításainak kezdetben szükségszerűleg a külföldi képek adták a jelleget s azon a nyomon haladt az ár tekintetében a magyar művésznek oda érdemesített műve is. Csakhogy «nem egy ugyanazon dolog az, ha két ember ugyanazt teszi.» Belértékre nézve kiállhatta a magyar mű a külföldivel a versenyt; de mint árút tekintve elütő volt a viszony. Künn, a kulturális előhaladottság nyomán megvolt a képnek az árakat bizonyos mértékig szabályozó rendes vevőközönsége is; nálunk akkoriban még csak a rendkivüli volt nagy nehezen megszületendő. A Műcsarnokban meghonosult a külföldi ár azzal az eredménynyel, hogy míg az idegen kép nálunk második piaczot nyert, addig a miénknek nem tudtunk egyet se teremteni.

Pedig megvan a közönsége. Csakhogy az a közönség nem tudja, hogy ő vehet eredeti festményt is. Azt tehát erről a saját java érdekében föl kellene világositani. A Műcsarnok neki drága, a műárustól meg képismeret hiányában huzódozik; szükség van tehát egy olyan intézményre, a mely szembeötlővé tegye neki azt, hogy ő vehet eredeti képet is. Ezt az intézményt a «Nemzeti Salon» teremtethetné meg egy *állandó vásárcsarnokkal*, a hova a művész bármikor beküldhetné a művét, s a hol mint kizárólag hazai művek kiállításán az árra nézve se lenne érzékenykedés. Hogy nevén nevezzem a dolgot, itt az az üzleti szempont lenne az irányadó, hogy ne csupán nézőnek, hanem vevőnek édesgessük be a közönséget és pedig

egyfelől az által, hogy az ő viszonyainak is megfelelő árak adják a jelleget, másfelől pedig különösen azon bizalom meggyökeresítésével, hogy azok az árak a műtárgyaknak valódi értékét képviselik. Hiszen ha a képvásárlástól ez ideig kénytelenségből tartózkodó egy olyan *vásárcsarnokba* lép, a hol teszem tíz forinttól akár ezrekig menő értékkel feltüntetett műtárgyak sokasága integet felé, nyomban más szempont embere lesz itt, mint a milyen a Műcsarnokban *volt*. A szemét, lelkét gyönyörködtető szemlélés mellé rögtön odatársul az a gondolat is, hogy itt válogatva találhat olyan dolgokat, a melyeknek tulajdonává tételét is megengedik a körülményei.

Minden lakásban van fényüzési czikk. Sok helyütt értéktelen és izlést rontó holmik egész halmaza. Meg kell értetni a nagy közönséggel, hogy az eredeti festmény nem fényüzési czikk, hanem hogy az a külföldről behozott és rája tukmált mindenféle képnyomat a fényüzési czikk, a melynek ára kényszereladás esetén kidobott pénznek bizonyul; viszont a festőnek potom árra tett első próbálkozása is az ő tehetségének izmosodásával és hirnevének emelkedésével értékben folyton növekedhetik. És hogy a gyakorlati szemponttól perczre az eszményihez térjek, — a melyet czélzatosan kerülök ebben a gyakorlati korban — micsoda óriási erőforrás lehet egy kezdő művészlélekre, mikor az első kiállított képét megveszik. Nem az ár játsza ott a főszerepet, hanem az, hogy lelkének alkotásával a másében megrezzentette a húrt. Az ilyen apró jelentéktelenségek adják meg a döntő lökést az «Excelsior» felé.

A mai időknek nem az a főszüksége többé, hogy folytonosan állami istápolással s úgy szólva mintegy kizárólag arra támaszkodva neveljünk művészeket, hanem hogy a már meglevő magyar művészetet értékesítsük a társadalom javára és hogy a társadalom adja meg annak tovább fejlésére a rugót. Nem hazafiui érdem és nem is áldozat, hanem jól felfogott önérdek az, ha az unalomig ismert szokásos mai szobadiszek helyett pénzértéket is képviselő és folytonos lelki gyönyör forrásául szolgáló eredeti festmények kerülnek a falakra. Hiszen, kérem, hogy csak egy módozatot említsek, ezt a kérdést megoldhatnák maguk az ország menyasszonyai. A két-három ezer forintos kelengyéből már juthatna 50—100 forint eredeti magyar képre is, csak le kellene mondani a khinai vázakról, japáni állványokról s mindazon dísztartozékokról, a melyeket a butorkereskedő egy salon berendezéséül mindazok részére conventionális készletben tart, a kik a saját izlésüket bármi okból henyék érvényesíteni. És mekkora összegek jutnak csillogó ékszerekre nászajándokul! Az arának csak egy pillantásába kerül a vőlegényét arra hajlítani, hogy megosztva magyar kép is, meg ékszer is legyen, vagy a hol mind a kettőre nem kerül, előnyt adjon a képnek.

Hát úgy képzelném én üdvösnek a Nemzeti Salon feladatát, ha ezen a téren tudna bármi eszközzel mozgalmat teremteni. Ez egy hézagpótló, s a közművelődést rendkivül elmozdító nemes munka lenne. A Képzőművészeti Társulat Műcsarnoka az ő multjánál és hagyományainál fogva szolgálná továbbra is a magasabb becsvágyat, a melyre megvannak az eszközei is, mert nemcsak az állam támogatja közhasznú működését, hanem közelismerésben részesül az által is, hogy mindinkább szaporodik azon műbarátok száma, a kik a művészi becsvágy emelésére szánt alapiványaik hasznosítását reá bizzák.

A Nemzeti Salon meg nyitva tartaná csarnokait nemcsak azok számára, a kiket már a Képzőművészeti Társulat befogadásra érdemesített, hanem mindazok számára, a kikben művészi hivatást lát; s mig a Műcsarnok ezentúl is a legtehetségesebbre irányítaná kitüntetéseivel a figyelmet s a legkiválóbbak műveit juttatná eladásra: a Nemzeti Salon Vásárcsarnoka egyszerüen azt irná jeligéül a kapujára, hogy *Olcsó ár s hogy minden kép megéri az árát.*

Ez lenne a kiinduló útja annak, hogy a magyar művészet számára értékesítsük azt a nagy összeget, a mely külföldről behozott úgynevezett dísz-holmikra kimegy; a továbbiakra nézve meg két tényezőn fordúl meg a kérdés. A művészeken és a nagy közönségen. Mindenek fölött és első sorban a művészeken. Ha ők ezen intézmény üdvös voltát belátják és félretéve melléktekintetet, egyetemlegesen támogatják azt és mindannyian bevonulnak csarnokába műveikkel: az félig nyert dolog; mert azon a nyomon könnyebb lesz a másik tényezőt: a közönséget megnyerniök azon lelkes vezetőknek, a kik most állottak a Nemzeti Salon élére.

Hogy a Képzőművészeti Társulat mellett szükséges ez az intézmény és hogy azon érdeklődők, a kik négy év előtt a Nemzeti Salont megalkották, az idők kivánalmainak megfelelőn cselekedtek: azt már igazolta az a tény is, hogy előkelő művészcsoporttal az élén úgyszólva ugyanazon progammal a múlt évben egy részvénytársaság alakult. Akármelyik viszi a czélhoz közelebb az ügyet, kulturmissiót teljesit.

A mi a Salont illeti, ha szigorúan fog ragaszkodni új elnökének gróf Andrássy Gyulának azon beköszöntő jelszavához, hogy «a Műcsarnok *dicsőséget*, a Salon meg *kenyeret* adjon»: akkor olyan tehetséges, tollat és szót egyforma erővel biró s az ügyért lelkesülő alelnökök mellett mint Feszty Árpád és Hock János: reményeket köthetünk a sikerhez.

Szüry Dénes.

A KIRÁLYI KURIA DÍSZTERME.

A BUDAPESTI IGAZSÁGÜGYI PALOTA.

A BUDAPESTI IGAZSÁGÜGYI PALOTA.

A királyi itélő táblák szétosztásából eredt változott helyzet megkövetelte annak a kérdésnek megfontolását, vajjon nem lenne-e czélszerű a királyi kuriával egyidejűleg a budapesti kir. itélő tábla számára is alkalmas új helyiséget létesíteni, esetleg a kettőnek egy közös palotát épiteni. A szakférfiak a közös épület eszméjét pártolták, részben az adminisztráczió egyszerüsítése, részben az építőköltségek mérséklése végett, de meg azért is, mert építési szempontból helyesebbnek mutatkozott egy nagyobbszabású emlékszerű palotának, mint két kisebb épületnek létesítése. Ennek helyéül az igazságügyi miniszter azt a telket választotta ki, mely az V. kerületben a Nádor-, Alkotmány-, Honvéd- és Szalay-útczák között fekszik és 1810 négyszög öl kiterjedésű, s az épület tervezésével *Hauszmann* Alajos jeles műépitészünket bizták meg.

A programm szerint az igazságügyi palotában a magyar királyi kuria és a budapesti kir. itélő tábla hivatalos helyiségei mellett a királyi főügyészség hivatalait is el kellett helyezni.

A telek fekvéséből folyólag az épület főhomlokzata a Nádor-utczára néz. Ennek a homlokzatnak középkiszökelésében van a főbejárat, három kapuval, melyeken áthaladva az első vesztibulumba jutunk. Innen széles lépcső vezet a magasabban fekvő előcsarnokka, mely a vesztibulumot a nagycsarnokkal köti össze. Ennek a csarnoknak rendeltetése az, hogy közlekedést létesitsen az épület összes helyiségei számára, egyszersmind a közönségnek várótermül szolgáljon.

A csarnok hoszsza 40 m., szélessége 18 m. és magassága 24 méter. Ennek a csarnoknak két hosszanti oldalába loggiaszerűen nyilnak a felső emeletek, a keskeny oldalakon pedig fehér márványlépcsők vezetnek föl az első emeletre olyformán, hogy a lépcsők kétfelé ágazó karjai a csarnok négy sarkában alakított kisebb vesztibulumokba torkolnak.

Az első emeletről a másodikra két oldalt egy-

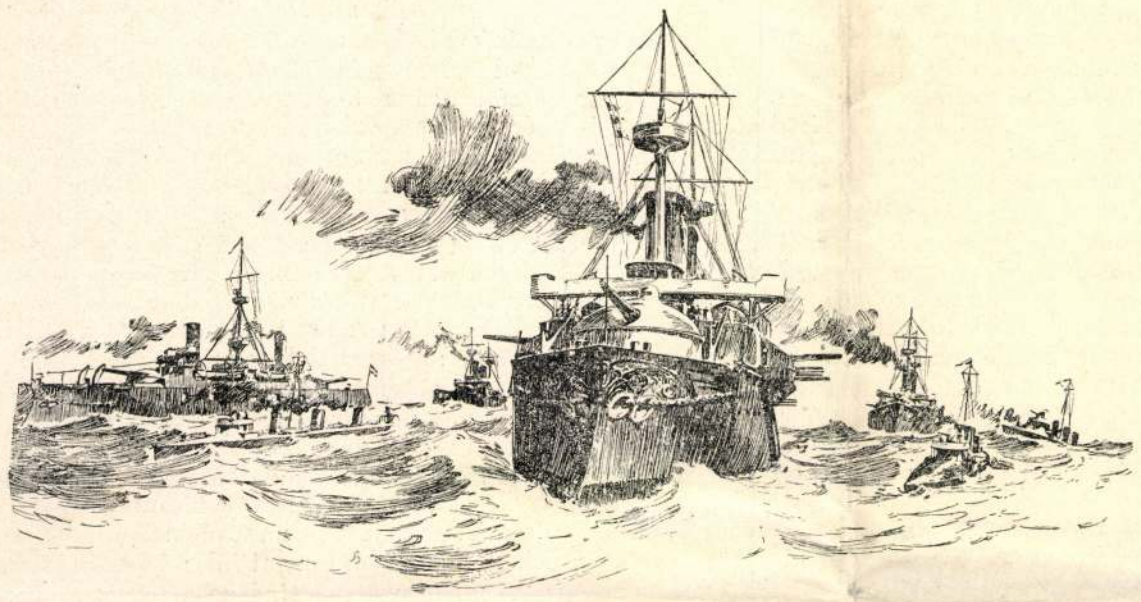

Pluton. Terror. Almirante Oquendo. Vizcaya. Criscobal Colon. Furor. Infanta Maria Teresa.

A ZÖLDFOKI SPANYOL HAJÓRAJ.

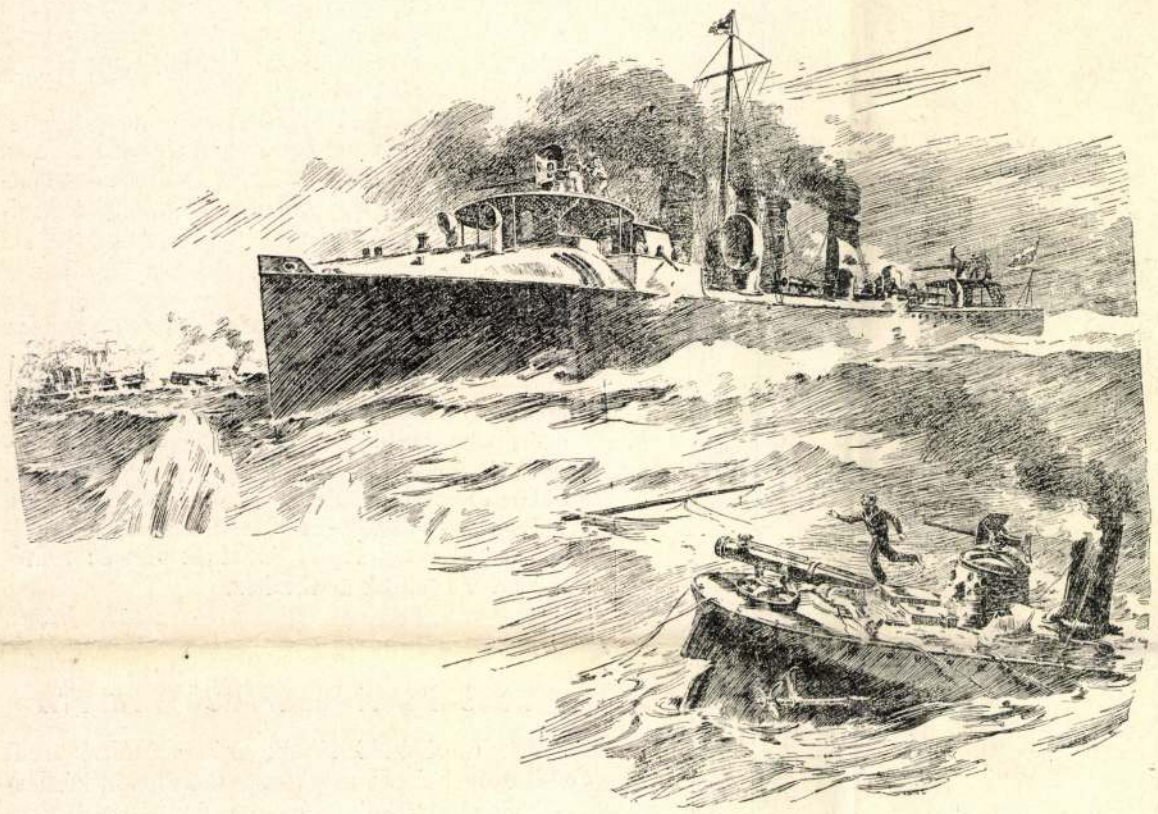

TORPEDÓ-ZUZÓ HAJÓK.

egy lépcső vezet. A csarnok a palota legnagyobb helyisége. Gazdagon aranyozott és stukkóval diszített dongaboltozatára *Lotz* Károly mester nagy freskó-képet festett, az első emeleti loggianyílások középsőjébe pedig, szemben a bejárattal, a *Strobl* mintázta *Justicia* márványszobor van elhelyezve. A falak, oszlopok és korlátok részben valódi, részben stukko-márványból készültek és a padolatot csiszolt márványlapok födik. A nappali világítást a csarnok keskeny oldalain lévő két, hatalmas, félköralakú nyílás és ezek alatt az első emeleten oldalonként 7—7 ablak szolgáltatja. A csarnok ablakait üvegfestmények diszítik. Az első emeleti folyosó a kuria dísztermének előcsarnoka, egyúttal azonban a kuria és kir. itélő tábla helyiségeinek összekötetésére is szolgál.

Az előcsarnok mellett a nádor-útczai középkiszökelésben van elhelyezve a kir. kuria díszterme. Ez a terem 18 m. hosszú, 11 m. mély és 12·30 méter magas. A terem hosszanti tengelye irányában és a II. emeletről hozzáférhetően a közönség számára páholyszerű karzat van. A falakat csiszolt márványlapokkal burkolták, s gazdag aranyozás és festés fokozza a terem ünnepies hatását. Az erkélyek alatt fekete márvány kandallók vannak, melyeken gazdag aranyrámákban foglalva Ő Felségeik életnagyságon felüli arczképeik díszlenek. A termet három nagy ablak világítja s az ezek alatt lévő ajtók a palota főhomlokzatának oszlopcsarnokára vezetnek ki, a honnan gyönyörű kilátás nyilik a szemben levő új országházra, a Dunára és a budai hegyekre.

Az épületnek négy emeletsora van: alsó és felső földszint, első és második emelet.

A magas földszinten vannak a királyi főügyészség és koronaügyészség, valamint a kir. kuria és kir. itélő tábla kezelő helyiségei: az iktató, a kiadóhivatalok, a főigazgató, levéltárak és irodák.

Az első és második emeleten vannak az elnökség, a tanácsosok, birák, felek és tanuk szobái, valamint a könyvtárak és jegyzői hivatalok. A tanácstermek alapterülete 80 négyszög méter és 6 méter magasságuak, ablak felőli oldalukon összekötvék a tanácselnöki és birói, illetőleg jegyzői szobákkal. A királyi kuriának 10 tanácsterme és hozzátartozó mellékhelyisége van, ezenfelül egy nagyobb terem az I. emelet honvéd-utczai oldalán és a díszterem. A tanácstermek mennyezetét stukko diszíti, a falak pedig 2 méter magasságig tölgyfával burkolvák; a butorok és egyéb fölszerelések szintén tölgyfából készültek. E termek közül kettő gazdagabb diszítést nyert, mivel ide helyezték az országbirák és elnökök stukkóval körülrámázott arczképeit.

A királyi itélő tábla tanácsának elhelyezése hasonló a kuriáéhoz, csakhogy más beosztással, mert csak öt tanácsa van ugyanannyi nagy és négy kisebb tanácsteremmel. Ezenfelül a királyi itélő táblának is van díszterme, mely esetleg nagyobb per tárgyalásakor tanácstermül is használható. Ez a díszterem a II. emeleten a honvéd-utczai középkiszökelésben fekszik, 140 négyszög méter alapterület mellett 9 méter magasságú.

A királyi főügyészségnek nincs nagyobb terme, mert csak fogadó- és dolgozó-szobákra és hivatalos helyiségekre volt szüksége.

Hogy a palotában képzőművészeti alkotások is helyet találjanak, a diszítésbe a festő- és szobrászművészetet is bele vonták. *Szilágyi* Dezső akkori igazságügyi miniszter művészeti érzékének köszönhető, hogy az igazságügyi palota az alkalmazott képzőművészeti alkotások dolgában is az elsők közé tartozik fővárosunk emlékszerű épületei között. Ő volt az, a ki többek között engedélyezte Lotz mennyezeti festményét, a főhomlokzat tetején álló trigát, valamint a Justicia-szobrot.

Az épület számos szoborművei közül külön meg kell emlékeznünk a *Justiciá*ról, melyet mai számunk képben is bemutat. A nagy lépcsőházi csarnokban, a bejárással szemben levő *Justicia* ülő szobrát *Strobl* Alajos tanár mintája után fehér karrarai márványból faragták. Strobl költői felfogásból indult ki; egy fiatal, szép ülő női alakot mintázott egyszerű, keresetlen mozgással, melynek ruházata széles kezeléssel simúl testéhez. A szobor, mint már mondottuk, fehér márvány; a Curulis Stella, melyben ül, sárga csiszolt márványanyagból készült és *Triscornia Paolo et Ferd.* hires karrarai műtermében faragták ki. A szobor magassága 3 méter, sulya 12000 kgr. Az egészet egy darab kőből faragták. A talapzat oromzatán ülő két kisebb alak *Senyei* Károly mintái után készült.

FRIAULI INSTANTANEA.

— Uti naplómból. —

Mindig szerettem azokat a kifejezéseket, a melyeknek értelmét nem értem föl észszel. Igy például máig sem tudom, hogy mit jelent a blütty szó, épen ezért előszeretettel szoktam alkalmazni lehetőleg olyan mondatokban, a hová nem illik. Ez egyszer eltérek rendes szokásomtól s egy olyan szót használok, mely épen e talján dolgok fölé való. Annyit jelent, hogy pillanatnyi fölvétel, mondhatnám azt is, hogy pillantásos kép, de sok lenne a sujtásból. Ezeknek a fölvételeknek az a hasznok, hogy hamar elkopnak s így mindig van rá ok, hogy az ember ezt az olcsó élvezetet megismételje.

Előre bocsátom a meteorologiai adatokat. A holdgömbölyödésnek indúlt, a mit megszégyelvén a felhők, eltakarták. A békák ez izléstelenség miatt elkeseredve fujták az eső indúlóját. Magyarán mondva esőre állt az idő, de nem esett. Fontos ez az észlelet nagyon, mert olasz földről czikket esős időben még nem irt ember. Meg kell jegyeznem azt is, hogy kettesben utaztam.

Tehát neki indultunk annak a földnek a megnézésére, mely a magyarságot hajdan megtanitotta a betűvetésre, s melynek papjai először hirdették nálunk sikerrel az igét. A kis Friaul a régi, érdemekben összeroskadt Velenczének egyik tartománya, mely gazdag csatornákban, olajban, Debreczenben telelő szalámi-iparművészekben és olyan szegény emberekben, a kik — — mint egyik festőnk szokta mondani — jól élnek. Egy ilyen szegény gazdag ember házához jutottunk el mi is, kiről hadd szóljanak e sorok.

Olasz faluban vagyunk, a neve Pavia d'Udine. A középkorban káptalani birtok volt, azután eldarabolódott. Apránként gazdag udinei polgárok jutottak egyes részeihez, a kik pénzen megvették a *conte* titulust s megunván a sok veszekedést, kényelmes lakóházat épitettek magoknak, idejöket pedig megosztották a kertészkedés és olvasás közt. A régi lovagvárak urai is be-bekéredztek a városokba, összeházasodtak a polgársággal s a fegyvert már csak akkor forgatták, ha gyüjteménybe való darabot vásároltak. A földmíves osztály megmaradt régi erkölcseiben, végig élte az avar-szláv hódítás óta tizenöt évszáz összes rendszereit, de csak egy vezéreszméje maradt: a papjaitól hirdetett vallásban való hite. Tiszteli a felsőséget, legyen az akárki, mértékletesen iszsza a borát, bármi jó is, hozzászokott a máléhoz, s legizesebb falatnak tartja a czinege s egyéb széllel béllelt szegény énekes madaraknak a húsát. Ha jó a birtokos, a kinek a földjét szakmányba bérli, megsüvegeli, ha rosz a sora, elmegy gyári munkásnak. Mig azonban a termőföldnek csak egy talpalattnyi részét mivelheti, addig Lombroso úrnak nincs köztük keresni valója. Ebben a primitiv elemekben bővelkedő társadalomban él *Frangipani* Lajos, tarcentói gróf, a kinek ősei véren szerezték a nemességet réges-régen. Alacsony termetű ember, de olyan fejjel, hogy szinte sajnáljuk, a miért nincsen rajta sisak. Házassága révén került a paviai udvarházba, mely hajdanában a Mantica grófoké volt, a kik 1681-ben építettek ide egy olyan udvarházat, mely kellős

Nemzetközi Kerámia Kiegyleti Studio

kiállítás

kiáll. Pécs, Művelmetek Háza 1989 október. <u>eml.</u>

= Jelenkor 32. 1989. 10. hátsó borító.